

राजस्थान पुरातन ग्रन्थमाला

राजस्थानराज्य द्वारा प्रकाशित

सामान्यतः अखिलभारतीय तथा विशेषतः राजस्थानदेशीय पुरातनकालीन
संस्कृत, प्राकृत, अपभ्रंश, राजस्थानी, हिन्दी आदि भाषानिबद्ध
विविधवाङ्मयप्रकाशिनी विशिष्टग्रन्थावली

•

प्रधान सम्पादक

फतहसिंह, एम ए, डी लिट

ग्रन्थाङ्क ११०

•

आचार्यश्रोतरयूप्रसादद्विवेदप्रणीतम्

आगमरहस्यम्

(उत्तराद्धम्)

•

प्रकाशक

राजस्थान राज्यान्तानुसार

निदेशक राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान

जोधपुर (राजस्थान)

१९६६ ई०

•

वि० सं० २०२६

भारतराष्ट्रीयगणराज्य १९९१

प्रधान-सम्पादकीय

आचार्य श्रीसरयूप्रसाद द्विवेदी द्वारा रचित 'आगमरहस्य' के उत्तरार्द्ध को पाठकों के करकमलो में रखते हुये प्रतिष्ठान महान् हृष का अनुभव कर रहा है। ग्रन्थ का पूर्वार्द्ध विद्वान् सम्पादक की भूमिका-सहित प्रकाशित किया जा चुका है। पूर्वार्द्ध की भाँति ही उत्तरार्द्ध भी एक महान् सग्रह-ग्रन्थ है जिसमें प्रसिद्ध आगम-परम्परा के विविध सम्प्रदायों के ग्रन्थों का मारम्भ एकत्र किया गया है। इस ग्रन्थ में विशेष रूप से गौड, केरल तथा कश्मीर प्रदेश की परम्परा का निरूपण प्राप्त है और इन तीनों सम्प्रदायों के अन्तर्गत पुरुषचर्या विधियों और मेघासाम्राज्य तथा पूर्णाभिषेक-नामक दीक्षाविधियों आदि का सविस्तार वर्णन किया गया है। इसी प्रसङ्ग में आगम की माघना-पद्धति के अन्तर्गत ब्राह्मी आदि पञ्चमुद्राओं एवं उनके द्वादश भेदों के समान ही कर्मदूती तथा ज्ञानदूती के यजन और पूजन का विधान भी बड़ा मनोरञ्जक है।

यह कहने की आवश्यकता नहीं कि आगम-परम्परा का केन्द्र-बिन्दु महाशक्ति है। यह क्रमशः कादि और हादि द्विविध आम्नाय अर्थसङ्गति के द्वारा व्यक्त की जाती है। इसमें से कादि काली है तो हादि त्रिपुरसुन्दरी। अथवा कादि ब्रह्मरूप है तो हादि शिवरूप। शक्तिमङ्गलतत्र के अनुसार चिन्मूर्ति कादिरूपा है और चिद्ज्ञानगोचराशक्ति को हादि की सजा दी गई है तथा चिदानन्दस्वरूपा नामक शिवशक्त्यात्मक तत्त्व को मह कहा गया है। इसी प्रकार आगम-आम्नाय के मनु, कामराज, सुन्दरी, पोडशी, परा यम सयम आदि अनेक पारिभाषिक शब्दों के साथ काली तारा, रक्तकाली, भुवना, महिषमर्दिनी, त्रिपुरा, त्रिपुटा, दुर्गाविद्या तथा प्रत्यङ्गिरा-समेत कालीकुल का समाख्यान किया गया है तथा सुन्दरी, भैरवी, वाला, वगला, कमला, धूमावती, मातङ्गीविद्या, स्वप्नावती, महाकाली तथा मधुमती के नाम से श्रीकुल का वर्णन किया गया है। इसी प्रकार शुद्धविद्या, वाला, द्वादशार्द्धा तथा मातङ्गिनी आदि अनेक देवियों के उल्लेख के साथ व्याहृतियों का

ब्रह्मविद्या एवं गायत्री के साथ होने वाले सम्बन्धों की चर्चा करते हुये, गणपत्य, कार्तिकेय, मृत्युञ्जय, नीलकण्ठ, जातवेद आदि देवों का वर्णन किया गया है।

उक्त आध्यात्मिक और धार्मिक चर्चा के साथ-साथ कुछ ऐतिहासिक एवं भौगोलिक विषयों का भी उल्लेख हो गया है। इसी प्रसङ्ग में विशेष रूप से शक्ति-सङ्गमतत्र आदि प्राचीन ग्रन्थों के ५६ देश ५ प्रस्थ यहाँ पर विशेष रूप से उल्लेखनीय हैं, क्योंकि इनसे पता चलता है कि किसी समय में हमारा देश इन्द्रप्रस्थ, वरुणप्रस्थ, यमप्रस्थ आदि पाँच प्रस्थों में बँटा हुआ था और उनके अन्तर्गत जो ५६ देश गिनाये जाते थे उनमें भक्केश्वर (अरव का मक्का) पर्यन्त विस्तृत सैन्धव देश भी आता था।

अतः मैं, मैं विद्वान् सम्पादक और श्री शङ्कर आर्ट प्रिन्टर्स, जयपुर के व्यवस्थापक को धन्यवाद अर्पित करता हूँ जिन्होंने कठिन परिश्रम करके इस कार्य को सम्पादित किया है।

रामनवमी,

शुक्र शुक्ला ९, सवत् २०२६ वि०

जोधपुर

फतहसिंह

अथ आगमरहस्योत्तरार्द्धस्य

स्थूलविषयसूची

क्रमोक्ता	विषय	प्रथम पटल.	पृ० सं०
१	मगलाघरणम्		
२	स्थूलग्रन्थसूची		१
३	कादिहादि-व्यवस्था		१-६
४	श्रीकुलकालीकुली		६-७
५	पडाम्नाया		७
६	पूर्वाम्नाय		७-८
७	दक्षिणाम्नायदेवा		८
८	पश्चिमाम्नायदेवा		"
९	उत्तराम्नायदेवा		"
१०	ऊर्ध्वाम्नायदेवा		९
११	पातालाम्नायदेवा		"
१२	अनुत्तराम्नायदेवा		"
१३	आम्नायरूप शाला गोत्रञ्च		९-१०
१४	देशभेदा		१०-११
१५	पञ्चप्रस्थादिदेशा		१२-१६
			१६-१८
द्वितीय पटल			
१६	सप्रदायत्रयविवेक		
१७	कलशलक्षणम्		१८-२१
१८	पात्रमानम्		२१
१९	पात्रविसजनक्रम		२२
२०	पात्राधिकारिण		"
२१	स्वप्नमन्त्रव्यवस्था		२३
२२	होमे स्वाहादिव्यवस्था		२४
२३	केरले पात्रासादनम्		२५
२४	काश्मीरे "		२६-२७
२५	गोडस्य "		२७
			"

क्रमाङ्का	विषया	पृ० सं०
२६	प्राच्यादि व्यवस्था	२७
२७	संप्रदायभेदेन प्राच्यादि	२८
२८	संप्रदायभेदेन बलि	"
२९	संप्रदायत्रये विसर्जनम्	२८-२९

तृतीय पटलः

३०	काम्यपरत्वेन देवा	२९-३०
३१	आचारमाहात्म्यम्	३०
३२	कौलाचारमाहात्म्यम्	३१
३३	कौलमागाधिकारिण-	३१-३२
३४	अनधिकारिणश्च	३२
३५	विद्याभेदा युगक्रमेण	३३
३६	विद्यानामाचारा	३३-३४
३७	दीशामाहात्म्यम्	३६-३७
३८	गुरोरप्राप्ती दीक्षाविधि-	३७
३९	दीक्षासमयास्तत्क्रमश्च	३८-४०
४०	दीक्षायां मन्त्रक्रम	४०-४३
४१	सवसाधारणमन्त्रागक्रम	४४-४६
४२	विद्याना गिवा-	४६
४३	विद्याना षट्शुका	४७
४४	विद्याना गणेशा	४७
४५	विद्याना यक्षिण्य-	४८
४६	विद्याना मण्डलानि	"

चतुर्थ पटलः

४७	कालिकात्रयदीक्षा	४९
४८	त्रिगतित्रयदीक्षा	४९-५०
४९	मेघादीक्षात्रय-	५०
५०	माघाज्यमेघादीक्षात्रय	५०
५१	पूर्वाह्नियेकदीक्षात्रय	५०-५३
५२	अभिषेकनृगुणविध्यलक्षणम्	५३-५५
५३	मण्डिच्छयलक्षणम्	५५
५४	पुरोर्वाग्वागोत्परीक्षा	५६-५३
५५	दद्यादाग्नुह्याग दाय	६३

क्रमाङ्कः	विषयः	पृ० सं०
पचम पटल		
५६	गुरुसमीपे सहवासादि	६३-६८
५७	अभिपक्वविधानम्	६८-७६
५८	अभिपेकमन्त्रा (क)	७६-८३
षष्ठ पटल		
५९	अभिपेकमन्त्रा (ख)	८३-१०२
६०	समयाचारोपदेश	१०२-१०३
सप्तम पटल		
६१	पूर्णाभिपिक्तप्रशसा	१०३
६२	अभिपिक्तानां मपचकधारणम् आचायत्व च	१०४-१०६
६३	शक्त्युच्छिष्टादौ नियमा	१०७
६४	वीरोच्छिष्टे नियमा	"
६५	मपचके व्यवस्था	१०८
६६	कीलघमव्यवस्था	१०९-११०
६७	समयाचार	१११-११२
६८	कुलवृक्षा	११३
६९	पुनः समयाचारा	११४-११६
७०	घामाद्यष्टकम्	११६-१२२
अष्टम पटल		
७१	अतयजनम्	१२२-१२७
७२	श्रीधन्वपूजाश्रम	१२७-१२९
७३	मकाराणां शोधनम्	१२९-१३०
७४	गघोत्तमोत्पत्ति	१३०-१३२
७५	लताशुद्धिमन्त्रा	१३३
७६	स्थापने पात्रसरयाव्यवस्था	[१३३-१६० "
७७	सप्रदायभेदेन पात्रव्यवस्था	
नवम पटल		
७८	सपणव्यवस्था	१६१-१६४
७९	षट्कादिवलि	१६४-१६७
८०	राजराजेश्वरघलि	१६८
८१	मातृगोघलि	१६९
८२	उच्छिष्टमैरवघलि	१६९-१७०
८३	देवीपर्वणि	१७१

क्रमाङ्कः	विषया.	पृ० सं०
८४	विशेषदिवसा	१७२
८५	रात्रीणां निराय	१७२-१७३
८६	दशहराया दशयोगा	१७३-१७५
८७	ऊर्ध्वान्नायपर्वणि	१७५-१७६
८८	युगाद्या मन्वाद्याश्च	१७६
८९	कुलतिथिवारर्क्षाणि	१७६-१७७
९०	पूजाया नानाभेदा	१७७-१७९
९१	अष्टाष्टकपूजाक्रम	१७९-१८४

दशम पटलः-

९२	कुलपूजामाहात्म्यम्	१८५
९३	चक्रेश्वरयोग्यता	१८६
९४	वीरमन्त्राणां व्यवस्था	१८६-१८७
९५	वीरलक्षणम्	१८८
९६	त्याज्यवीरलक्षणम्	"
९७	पाक्षण्डिलक्षणम्	"
९८	त्याज्यशक्तय	१८९
९९	निमित्ततवीरकार्याणि	१९०
१००-	पाकभेदा	१९०-१९१
१०१	आम्नायक-मा-	१९२
१०२	चक्रे वीरक्षतिस्त्विति-	१९२-१९३
१०३	आमत्रणविधि	१९३
१०४	तत्त्वशोधनम्	१९५-१९९
१०५	पात्राणि तन्मन्त्राश्च	१९९-२०४
१०६	द्रव्यदाने परिमाणम्	२०५
१०७	प्रतिपात्रे विशेषवर्देणानि	२०६-२०७
१०८	भुक्तसन्ध्या	२०८-२०९
१०९	कुलग पाष्टकम्	२१०-२१२
११०	श्रीचक्रोदकमाहात्म्यम्	२१३

एकादश पटलः

१११	उत्सासभेदा	२१४-२१५
११२	उत्साससदानम्	२१५
११३	पात्रमेतन्मध्यवस्था	२१६
११४	आम्नायमसनक्रम-	२१७

श्रमाङ्का	विषया	पृ० सं०
११५	वीराद्यभ्यासप्रसङ्गेष्टा च	२१८-२१९
११६	पञ्चभेदा	२२०
११७	शक्तिभेदा	२२१-२२५
११८	वज्रपुष्पलक्षणम्	२२५
११९	कुलाचारक्रमे व्यवस्था	२२६-२२७
१२०	चन्द्रपूजाव्यवस्था च	२२८-२३१

द्वादश पटल

१२१	शक्तिपूजनम्	२३१
१२२	शक्तिनक्षणानि	२३१-२३५
१२३	शक्तिपूजनेऽधिकारी	२३६
१२४	कौलतीर्थानि	२३७-२३९
१२५	चतुष्पीठलक्षणम्	२३९
१२६	शक्तित्रेष्टा तत्रामानि च	२३९-२४२
१२७	शक्तिदेहे श्रद्धाण्डघटना	२४७
१२८	दिव्यचन्द्रादिलक्षणम्	,
१२९	जीवचन्द्र तत्फल च	२४८
१३०	जीवचन्द्रे सूर्योपरागादि	२४९
१३१	माघनानि नानाविधानि	२४९
१३२	मपचक्रप्रतिर्नाघ	२५८

त्रयोदश पटल

१३३	वमद्वृत्तीयाग	२५९-२६९
१३४	चानद्वृत्तीयाग	२६९-२७४

चतुर्दश पटल

१३५	वीरसाधनम्	२७५-२७९
१३६	नानासनानि	२७९-२८५
१३७	व्यात्राजिनगुद्धि	२८६-२८९
१३८	आसनानां कालनियमा	९०-२९१
१३९	वाम्य आसनानि	२९१
१४०	मृदाद्यासनानि	२९२
१४१	मुण्डासनविधि	२९२-२९३
१४२	मृदाद्यासनानामधिकारिण	२९४-२९६
१४३	अनूहकम्वलशोधनम्	२९६
१४४	मुण्डासनगुद्धि	२९७-३००

क्रमाङ्का	विषया	पृ० स०
१४५	महाशखशुद्धि	२९७-३००
१४६	चपकशुद्धि	"
पञ्चदश पटल		
१४७	वीरमालाविधानम्	३०१-३०७
१४८	वीरमालाशोधनम्	३०५-३०९
१४९	उद्भ्रान्तिघ्नलि	३१०
१५०	महाय त्रसस्कार	३१०-३१३
१५१	बाणलिङ्गे शालग्रामादी दोषाभाव , लुप्तचिह्ने मूर्तिभ्रंशे च व्यवस्था प्रायश्चित्तम्	३१३-३१६
षोडश पटल		
१५२	यत्रपीठमानम्	३१६
१५३	पितृभूमिसाधनम्	३१६
१५४	शवसाधनम्	३१७-३३५
१५५	अचूडसाधनम्	३३६
१५६	पुरश्चरणानुकरणा	३३७-३३८
सप्तदश पटल		
१५७	नवरात्रार्चा	३३९-३४३
१५८	ग्रहणार्चा	३४३-३४४
१५९	सहस्रनामादिस्तोत्रपुरश्चया	३४५-३४८
१६०	श्वन्नादी होमव्यवस्था	,
१६१,	देवसपतिवणनम्	३४८
अष्टादश पटल		
१६२	उपचाराणां देवता	३४८
१६३	दण्डविद्यासु धूप	"
१६४	नित्यकर्मलोपे नियमा	३४९
१६५	पूजादी तिथिनियम	३५०
१६६	विद्यानां कुस्तुका	३५१-३५२
१६७	श्रीनामिकात्मन्त्राय	३५३
१६८	श्रीतारामन्त्रवाचना	३५३-३५४
१६९	श्रीविद्यामन्त्रवाचना	३५४-३५६
१७०	शापाद्यभाष्यपरम्	३५७
१७१	पादुरागा ध्यानम्	३५७
१७२	पादुरामन्त्रानामुच्चारणं मून्मन्त्रमन्त्रद्वयं वाच	३५७

क्रमाङ्क	विषय	पृ० सं०
१७३	गुरुचतुष्टयपादुकोद्धार	३५९
१७४	सप्रदायभेदेन सप्तद्विमुद्रा	३६०
१७५	गुरुप्रणामे पञ्चमुद्रा	३६१
१७६	शाबरमन्त्रजाग्रतीकरणम्	"

एकोनविंश पटल

१७७	वीरभाव	३६२
१७८	दिव्यवीरयोरभेद	३६३-३६४
१७९	पशुभाव	३६४-३६८
१८०	मपचके भेदाभाव	३६९
१८१	मपचकाना पर्यायनामानि	३७१-३८५

विंश पटल

१८२	प्रायश्चित्तम्	३७५
१८३	गुरुत्यागे प्रायश्चित्तम्	"
१८४	अदुष्टमन्त्रत्यागे प्रायश्चित्तम्	३७६
१८५	एकपात्रपाने प्रायश्चित्तम्	३७६
१८६	मन्त्रमातृगमने "	३७६
१८७	वीरवधे "	३७७
१८८	गुरुवधोद्यमे "	"
१८९	अनस्थिजीववधे "	३७८
१९०	सपमार्जारादिवधे "	"
१९१	छागादिवधे "	"
१९२	गोवृषवधे "	"
१९३	ब्राह्मणादिवधे-प्रायश्चित्तम्	३७८
१९४	अहृद्वौढवधे प्रायश्चित्तम्	"
१९५	नकुलसूकरवधे प्रायश्चित्तम्	"
१९६	देवगुरुद्रव्यापहारे "	"
१९७	गुरूद्धेजने निन्दने वा	"
१९८	समय-वीर-योगिनी-शास्त्र- मन्त्रिनि दाप्रायश्चित्तम्	"
१९९	लिङ्गिना वधे	"
२००	पशुपाने प्रायश्चित्तम्	"
२०१	देवानिवेदितभोजने प्रायश्चित्तम्	३७८-३७९

क्रमाङ्कः	विषयः	पृ० सं०
२०२	दीपनाशे पात्रस्खलने प्रायश्चित्तम्	३७८-३७९
२०३	यन्त्रे भग्ने चौरापहृते "	"
२०४	प्रातः कृत्यलोपे "	"
२०५	मध्यालोपे "	३७९-८०
२०६	द्वारपूजनादि विसृजनातर्बगुण्ये प्रायश्चित्तानि	३८१-३९०
२०७	एव विविधप्रायश्चित्तानि	"
२०८	अत्येष्टि	"
२०९	सौवतस्त्वानि (क)	३९१-३९८

एकविंश पटलः

	सौवतस्त्वानि (ख)	३९८-४१४
२१०	सौवयोगम्	"
२११	अक्षराणामधिदेवा	"

द्वाविंशः पटलः

२१२	पररूपानुसंधि	४१४-४२७
२१३	कौलिकावस्था	"

त्रयोविंश पटलः

२१४	गुरुस्तोत्रम्	४२८
२१५	शक्तिस्तोत्रम्	४२८-४२९
२१६	पात्रप्रशसास्तात्रम्	४२९-४३१
२१७	शक्तिस्तोत्रम्	४३१-४३३
२१८	वीरवदनस्तोत्रम्	४३२-४३६
२१९	कुलस्तोत्रम्	४३६-४३८
२२०	आरात्रिकस्तोत्रम्	४३८-४४०
२२१	मुजगमुन्दरस्तोत्रम्	४४१-४४३
२२२	पादुकापवकस्तोत्रम्	४४४

चतुर्विंश पटलः

२२३	कमिस्वनायकपनम्	४४५-४५३
२२४	श्रीदुर्गानाममाहात्म्यम्	४५४-४५५
२२५	देवीनाम्ना निरुक्ति	४५५
२२६	दुर्गानाममाहात्म्यम्	४५५-४५७
२२७	स्योनाहार	४५८

आचार्यश्रीसरयूप्रसादद्विवेदप्रणीतम्

आगम-रहस्यम्

(उत्तरार्धो भाग.)

विघ्नेशोऽवतु नो विघ्नादिपारकरुणाण्येव ।
यत्कृपालोकने लोका विशोका श प्रपेदिरे ॥१॥
अथागमरहस्याख्ये पूर्णे पूर्वार्धके तथा ।
परार्धे शक्तितत्रे च सूचीं वक्ष्ये क्रमोदिताम् ॥२॥
कादिहादिव्यवस्थादौ कालीश्रीकुलयो क्रम ।
पडाम्नायप्रकथनमाम्नायाना स्वरूपकम् ॥३॥
षट्पचाशद्देशसज्ञा पचप्रस्थमत परम् ।
प्रथमे पटले ज्ञेय सप्रदायत्रयस्थिति ॥४॥
देशभेदात् सप्रदायस्थिति पात्रस्थितिन्तथा ।
लक्षण कलशस्याथ पात्रमानविसर्जने ॥५॥
पात्राधिकारिणश्चैव तथैवाधारभेदका ।
गौडकेरलकाश्मीरे सकल्पनविधिश्च य ॥६॥
स्वप्नलब्धमनो कृत्य सप्रदायत्रये तथा ।
पुरश्चर्याविधिस्तद्वत् प्राचीनियम एव च ॥७॥
द्वितीये पटले ज्ञेयो मनोऽभोष्टप्रदा सुरा ।
कीर्तिताश्च तथाचारश्चैष्ठ्य कौलप्रशसनम् ॥८॥
अधिकारी तथा कौलधर्मोऽनर्हस्तथैव च ।
कुलाकुलविमर्शश्च विद्याभेदास्तत परम् ॥९॥
सिद्धविद्या महाविद्या युगभेदात् प्रकीर्तिता ।
विद्याया च तथाचारो महाचीनप्रशसनम् ॥१०॥

दीक्षाप्राशस्त्यमथ च गुरुलक्षणमप्यथ ।
 शिष्यस्यापि स्वरूपं च दीक्षाकालस्तथा विधि ॥११॥
 मन्त्रोपदेशकथनं तथैव शक्तिदीक्षणम् ।
 अङ्गभेदाश्च विद्यानां शिवाश्च बहुकास्तथा ।
 तथा दश गणेशाश्च योगिन्योऽपि तथा दश ॥१२॥
 मण्डलानि क्रमात् तद्वत् तृतीये पटले स्मृता ।
 ततो दीक्षाप्रभेदाश्च त्रिशक्तिक्रमतस्तथा ॥१३॥
 मेधासाम्राज्यपूर्णाख्यभेदा दीक्षाविधौ तथा ।
 अभिषेकप्रशसा च तस्मिन्चायोग्यनिर्णय ॥१४॥
 योग्यस्यापि विचारश्च योग्यायोग्यगुरुस्तथा ।
 चतुर्थे पटले प्रोक्तस्तद्वद् दीक्षाक्रियाविधि ॥१५॥
 अधिवासनपर्यन्तं पञ्चमे पटले स्मृतं ।
 अभिषेकविधिं षष्ठे स्मृतं साङ्गक्रियायुतं ॥१६॥
 ततः पूर्णाभिषिक्तस्य प्रशसा परिकीर्तिता ।
 शक्त्युच्छिष्टे विशेषो यः प्रायश्चित्तेऽप्ययोग्यके ॥१७॥
 मपचकस्य स्वीकारं कुलपूजाविधौ तथा ।
 अन्यत्र निंदाकथनं कुलार्चागोपनस्य च ॥१८॥
 वैशिष्ट्यं लक्षणं तद्वत् कौलस्य कुशलस्य च ।
 कार्याकार्यविचारश्च कौलानां स्मृतिरूपकं ॥१९॥
 ततश्च समयाचारं कुलवृक्षास्तथैव च ।
 चतुष्पथस्य कथनं शाक्तधर्मस्य कीर्तनम् ॥२०॥
 घर्माष्टकविचारश्च तथा प्रोक्तं समाष्टकम् ।
 कुलाचार इति प्रोक्तं पटले सप्तमे तथा ॥२१॥
 अतर्थागवहिर्यागी पञ्चशुद्धिरतः परम् ।
 सुधोत्पत्तिं सुधाशुद्धिश्चतुर्णां शोधनं तथा ॥२२॥
 शक्तिशुद्धिश्च फलशस्यापनं च ततः परम् ।
 श्रोत्राग्रस्यापनं चैव ह्यष्टमघस्य निर्णयं ॥२३॥

अष्टमे पटले ज्ञेय पात्राणां स्थापनं तथा ।
 गौडकेरलकाश्मिरे व्यवस्था पात्रसंस्थिते ॥२४॥
 षड्वलिस्त्वथ मातंगीवलिस्तत्त्वत्रयस्य च ।
 स्वोकारश्च तथा कालो बलेश्चैव त्रिसर्जने ॥२५॥
 उच्छिष्टभैरवार्चा च देवीपर्वाण्यत परम् ।
 रात्रौणा निर्णयश्चैव योगो दशहराभिध ॥२६॥
 सिद्धिदाश्च तथा योगास्तूर्ध्वान्नायस्य पर्वण ।
 कथनं युगमन्वाद्या क्रमशः परिकीर्तितम् ॥२७॥
 कुलर्क्षतिथिवारादिपूजानियम एव च ।
 पूजाभेदाश्च संप्रोक्तास्तथा समयपूजनम् ॥२८॥
 अष्टाष्टकस्य यजनं पूजा मिथुनसंज्ञिका ।
 नवमे पटले ज्ञेया कुलार्चायाः प्रशसनम् ॥२९॥
 चक्रेश्वरविवेकश्च ततः पाशाष्टकं तथा ।
 नियमश्चैव संप्रोक्तो वीरशक्तिनिमंत्रणो ॥३०॥
 प्रशस्तत्याज्यवीराणां निर्णयस्त्याज्यशक्तयः ।
 विविधानां च पाकानां करणं कर्दमास्तथा ॥३१॥
 विधिश्चैव तथा प्रोक्तं पूजने शक्तिवीरयोः ।
 धारणं विजयायाश्च स्तोत्रमस्याः शुभप्रदम् ॥३२॥
 तत्त्वशुद्धिस्ततः प्रोक्तं समयार्चाव्यवस्थितिः ।
 कुलसंध्या च कौलानामष्टगधं ततः परम् ॥३३॥
 विसर्जनं तथा चक्रपूजायाः परिकीर्तनम् ।
 दशमे पटले तद्वदुल्लासभेदलक्षणो ॥३४॥
 पात्रसंमेलनावस्था चक्रभेदक्रमस्तथा ।
 वज्रादिपुष्पजातीनां भेदाश्च परिकीर्तितम् ॥३५॥
 ग्राह्याग्राह्यव्यवस्थानं चक्रं सपरिकीर्तितम् ।
 एकादशे च पटले विज्ञेयमथ पूजनम् ॥३६॥

शक्तेश्च लक्षणं तद्वत् पूजकस्य च लक्षणम् ।
 श्रयोग्ये दोषब्राहुल्यमधिकारिणमेव च ॥३७॥
 शाक्तधर्मे च यत् हेयं शक्तीनां भावनास्तथा ।
 निर्णयो जीवचक्रादे साधन विविधं तथा ॥३८॥
 ब्राह्म्यादिपञ्चमुद्राणां भेदाश्च द्वादशे स्मृता ।
 कर्मद्वयाश्च यजन सविधानं प्रकीर्तितम् ॥३९॥
 पूजनं ज्ञानद्वयाश्च पटले वै त्रयोदशे ।
 वीरसाधनकर्माणि ह्यासनानां व्यवस्थिति ॥४०॥
 व्याघ्राजिने विशेषश्च फले तत्शोधनेऽपि च ।
 अवरोहासनान्यग्रे तत्कालनियमास्तथा ॥४१॥
 महाशिवस्य निर्माणं तत्शोधनमतं परम् ।
 शिवसाधनकर्मं सक्षेपेण प्रकीर्तितम् ॥४२॥
 शुद्धिश्च ककणादीनां पटले वै चतुर्दशे ।
 रहस्यमालाशुद्धिर्महायत्रस्य शोधनम् ॥४३॥
 प्रायश्चित्तं यत्र भगो पटले तिथिसङ्गके ।
 श्मशानसाधनं चैव ततश्च शिवसाधनम् ॥४४॥
 श्रुचूडसाधनं तद्वत् पटले षोडशे स्मृतम् ।
 नवरात्रार्चनं चैव सप्रदायविभेदतः ॥४५॥
 पुण्ड्रचर्यानुकल्पाश्च कलशस्थापने विधिः ।
 साधनानि नवार्चायामुपरागविधिस्तथा ॥४६॥
 स्तोत्रानुष्ठानकथनं तेषामेव च साधनम् ।
 फलस्तुतिप्रपठने निर्णयं सप्रकीर्तितम् ॥४७॥
 महाराजोचिन्नूतित्वे यागादीनां व्यवस्थितिः ।
 पटले सप्तदशकेऽकीर्तितस्तद्वयं उच्यते ॥४८॥
 उपचारार्थिदेवाश्च देवीघ्नपमतं परम् ।
 नियमाश्च तथा प्रोक्ता लोपे यन्तित्यङ्गमणं ॥४९॥

सस्थापने च यत्रस्य निर्णय पूजने तथा ।
 देवीना च तिथेस्तद्विर्णयश्च तथा स्मृत ॥५०॥
 कुल्लुका दशविद्याना भत्रागवासनास्तथा ।
 कुलद्वये गुरोध्यानि भेदा श्रीपादुकामनो ॥५१॥
 सघटमुद्रा सप्रोक्ता सप्रदायपुरस्तरा ।
 साधन शावरस्याथ पटलेऽष्टादशे स्मृत ॥५२॥
 वीरभावोऽभिषिक्ताना पान मज्जविमोचनम् ।
 पशुभावस्तत पचमकारेऽभेदकीर्तनम् ॥५३॥
 मपचकस्य सकेतनाम्ना प्रकथन तथा ।
 अनुकल्पास्तथैवैषामेकोनविंशके स्मृता ॥५४॥
 प्रायश्चित्तमथो नानाविध प्रामादिक तत ।
 यत्रभगे ह्यकरणे प्रात कृत्यादिके तथा ॥५५॥
 तथैव सध्याकरणे पात्रासादनकर्मणि ।
 निपाते मक्षिकादोना पात्रस्थापितभ्र शने ॥५६॥
 यत्रभगे तथा भ्र शे पात्राणामुपघातके ।
 चपकस्योपघाते च दीपनाशे तथैव च ॥५७॥
 दीक्षाकु भोपघाते च कलशस्योपघातके ।
 तथैवाचार्यपूजाया वलात् स्त्रीग्रहणे तथा ॥५८॥
 आचार्येऽनभिषिक्ते चासस्कृते मादने तथा ।
 प्राकट्ये समयस्याथ सुवासिन्या अनादरे ॥५९॥
 बालवृद्धादिविषये प्रायश्चित्तप्रकीर्तनम् ।
 सातापन व्रत चैव तथा चाद्रायणव्रतम् ॥६०॥
 कृच्छ्रव्रत तथान्त्येष्टिविंशे च पटले स्मृतम् ।
 एकविंशे कौलयोग समासात् परिकीर्तित ॥६१॥
 पररूपानुसन्धिश्च कौलयोगविनिर्णय ।
 द्वीविंशे पटले चैव त्रयोविंशे गुरुस्तुति ॥६२॥

तत्पूर्वप्रत्यये मन्त्रा वैदिकास्तु द्विकोटय ।
एतदावरणोपेत पूर्वाम्नायमिद स्मृतम् ॥८६॥

इति पूर्वाम्नाय ।

सौभाग्यविद्या वगला वाराही वदुकस्तथा ।
महिषघ्नी तथा लक्ष्मी त्वरिता वशिनी तथा ॥८७॥
श्रोस्तिरस्करिणी प्रोक्ता दक्षिणाम्नायदेवता ।
त्रिंशत्सहस्रसत्याका पूर्वपीठस्थिना सदा ॥८८॥
भैरवादि च सिद्धीघा वदुकत्रयमोरिता ।
पद्द्वययुता याश्च देवताश्च विशेषत ॥८९॥
श्रघोर शरभ खड्गरावण वीरभद्रकम् ।
शैव पाशुपताद्यस्त्र शास्तार स्वर्णभैरवम् ॥९०॥
दक्षिणामूर्तिमन्त्राद्या शैवागमसमुद्भवा ।
एतदावरणोपेत दक्षिणाम्नायमोरितम् ॥९१॥

इति दक्षिण ।

लोपामुद्रा महादेवो श्रवा च भुवनेश्वरी ।
श्रन्नपूर्णा कामकला पीठ जालधर तथा ॥९२॥
महासरस्वती विद्या तथा वाग्वादिनी पुन ।
प्रत्यगिरा भवानी च पश्चिमाम्नायदेवता ॥९३॥
दूतीना च चतु पण्डि सिद्धाना त्रिसहस्रकम् ।
सुदर्शन चंनतेय कार्तिकेय नृसिंहकम् ॥९४॥
नामत्रय राममन्त्र गोपाल सौरमेव च ।
धन्यतरि चंद्रजालमिद्राद्या सुरनायका ॥९५॥
अष्टादशाक्षरी विद्या द्वादशाणंस्तथैव च ।
अन्ये मन्त्रा बहुविधा शैवागमसमुद्भवा ॥९६॥
सद्योजातमुत्सृज्य तद् द्विपोटिमित तथा ।
प्राग्नाय पश्चिम त्येतत् सर्वदा सत्यंयामदम् ॥९७॥

इति परिणम ।

सस्थापने च यत्रस्य निर्णय पूजने तथा ।
 देवीना च तिथेस्तद्विनिर्णयश्च तथा स्मृत ॥५०॥
 कुल्लुका दशविद्याना मन्त्रागवासनास्तथा ।
 कुलद्वये गुरोर्ध्यान भेदा श्रीपादुकामनो ॥५१॥
 सघटमुद्रा सप्रोक्ता सप्रदायपुरस्सरा ।
 साधन शावरस्याथ पटलेऽण्टादशे स्मृत ॥५२॥
 वीरभावोऽभिपिक्ताना पान मलविमोचनम् ।
 पशुभावस्तत पचमकारेऽभेदकीर्तनम् ॥५३॥
 मपचकस्य सकेतनाम्ना प्रकथन तथा ।
 अनुकल्पास्तथैवैषामेकोनविंशके स्मृता ॥५४॥
 प्रायश्चित्तमथो नानाविध प्रामादिक तत ।
 यत्रभगे ह्यकरणे प्रात कृत्यादिके तथा ॥५५॥
 तथैव सध्याकरणे पात्रासादनकर्मणि ।
 निपाते मक्षिकादीना पात्रस्थापितभ्र शने ॥५६॥
 यत्रभगे तथा भ्र शे पात्राणामुपघातके ।
 चषकस्योपघाते च दीपनाशे तथैव च ॥५७॥
 दीक्षाकु भोपघाते च कलशस्योपघातके ।
 तथैवाचार्यपूजाया घलात् स्त्रीग्रहणी तथा ॥५८॥
 आचार्येऽनभिपिक्ते चासकृते मादने तथा ।
 प्राकट्ये समयस्याथ सुवासिन्या भ्रनादरे ॥५९॥
 बालवृद्धादिविषये प्रायश्चित्तप्रकीर्तनम् ।
 गृपन व्रत चैव तथा चाद्रायणव्रतम् ॥६०॥
 तथान्त्येष्टिविधे च पटले स्मृतम् ।
 कौलयोग समासात् परिकीर्तित ॥६१॥
 घिश्च कौलयोगविनिर्णय ।
 पटले चैव त्रयोविधे गुरुस्तुति ॥६२॥

शक्तेश्च लक्षणं तद्वत् पूजकस्य च लक्षणम् ।
 अयोग्ये दोषबाहुल्यमधिकारिणामेव च ॥३७॥
 शाक्तधर्मे च यत् हेयं शक्तीनां भावनास्तथा ।
 निर्णयो जीवचक्रादे साधन विविधं तथा ॥३८॥
 ब्राह्म्यादिपञ्चमुद्राणां भेदाश्च द्वादशे स्मृताः ।
 कर्मद्वयाश्च यजन सविधानं प्रकीर्तितम् ॥३९॥
 पूजनं ज्ञानद्वयाश्च पटले वै त्रयोदशे ।
 वीरसाधनकर्माणि ह्यासनानां व्यवस्थिति ॥४०॥
 व्याघ्राजिने विशेषश्च फले तत्शोधनेऽपि च ।
 अवरोहासनान्यग्रे तत्कालनियमास्तथा ॥४१॥
 महाशिवस्य निर्माणं तत्शोधनमतं परम् ।
 शवसाधनकं कर्म सक्षेपेण प्रकीर्तितम् ॥४२॥
 शुद्धिश्च ककणादीनां पटले वै चतुर्दशे ।
 रहस्यमालासशुद्धिर्महायज्ञस्य शोधनम् ॥४३॥
 प्रायश्चित्तं यत्र भगे पटले तिथिसंज्ञके ।
 श्मशानसाधनं चैव ततश्च शवसाधनम् ॥४४॥
 अचूडसाधनं तद्वत् पटले षोडशे स्मृतम् ।
 नवरात्रार्चनं चैव सप्रदायविभेदत ॥४५॥
 पुरश्चर्यानुकल्पाश्च कलशस्थापने विधिः ।
 साधनानि नवार्चायामुपरागविधिस्तथा ॥४६॥
 स्तोत्रानुष्ठानकथनं तेषामेव च साधनम् ।
 फलस्तुतिप्रपठने निर्णयं संप्रकीर्तितं ॥४७॥
 महाराजीविनूतित्वे यागादीनां व्यवस्थितिः ।
 पटले सप्तदशके प्रकीर्तितस्तस्य उच्यते ॥४८॥
 उपचाराधिदेवाश्च देवीधूपमतं परम् ।
 नियमाश्च तथा प्रोक्ता लोपे यन्नित्यं कर्मण ॥४९॥

सस्थापने च यत्रस्य निर्णय पूजने तथा ।
 देवीना च तिथेस्तद्विर्णयश्च तथा स्मृत ॥५०॥
 कुल्लुका दशविद्याना मन्त्रागवासनास्तथा ।
 कुलद्वये गुरोर्ध्यान भेदा श्रीपादुकामनो ॥५१॥
 सघटमुदा सप्रोक्ता सप्रदायपुरस्सरा ।
 साधन शावरस्याथ पटलोऽष्टादशे स्मृत ॥५२॥
 वीरभावोऽभिषिक्ताना पान मलविमोचनम् ।
 पशुभावस्तत पचमकारेऽभेदकीर्तनम् ॥५३॥
 मपचकस्य सकेतनाम्ना प्रकथन तथा ।
 अनुकल्पास्तथैवैषामेकोनविंशके स्मृता ॥५४॥
 प्रायश्चित्तमथो नानाविध प्रामादिक तत ।
 यत्रभगे ह्यकरणे प्रात कृत्यादिके तथा ॥५५॥
 तथैव सध्याकरणे पात्रासादनकर्मणि ।
 निपाते मक्षिकादोना पात्रस्थापितभ्र शने ॥५६॥
 यत्रभगे तथा भ्र शे पात्राणामुपघातके ।
 चपकस्योपघाते च दीपनाशे तथैव च ॥५७॥
 दीक्षाकु भोपघाते च कलशस्योपघातके ।
 तथैवाचार्यपूजाया वलात् स्त्रीग्रहणे तथा ॥५८॥
 आचार्येऽनभिषिक्ते चासकृते मादने तथा ।
 प्राकृत्ये समयस्याथ सुवासिन्या अनादरे ॥५९॥
 बालवृद्धादिविषये प्रायश्चित्तप्रकीर्तनम् ।
 सातापन व्रत चैव तथा चाद्रायणव्रतम् ॥६०॥
 कृच्छ्रव्रत तथान्त्येष्टिविशे च पटले स्मृतम् ।
 एकविंशे कौलयोग समाप्तात् परिकीर्तित ॥६१॥
 पररूपानुसन्धिद्वय कौलयोगविनिर्णय ।
 द्वीविंशे पटले चैव त्रयोविंशे गुरुस्तुति ॥६२॥

शक्तेश्च लक्षणं तद्वत् पूजकस्य च लक्षणम् ।
 श्रयोग्ये दोषबाहुल्यमधिकारिणमेव च ॥३७॥
 शाक्तधर्मे च यत् हेयं शक्तीनां भावनास्तथा ।
 निर्णयो जीवचक्रादेः साधनं विविधं तथा ॥३८॥
 ब्राह्म्यादिपंचमुद्राणां भेदाश्च द्वादशे स्मृताः ।
 कर्मद्वयाश्च यजनसंविधानं प्रकीर्तितम् ॥३९॥
 पूजनज्ञानद्वयाश्च पटले वै त्रयोदशे ।
 वीरसाधनकर्माणि ह्यासनानां व्यवस्थितिः ॥४०॥
 व्याघ्राजिने विशेषश्च फले तत्शोधनेऽपि च ।
 अचरोहासनान्यग्रे तत्कालनियमास्तथा ॥४१॥
 महाशिवस्य निर्माणं तत्शोधनमतं परम् ।
 शिवसाधनकर्मसंक्षेपेण प्रकीर्तितम् ॥४२॥
 शुद्धिश्च ककरादीनां पटले वै चतुर्दशे ।
 रहस्यमालासशुद्धिर्महायत्रस्य शोधनम् ॥४३॥
 प्रायश्चित्तं यत्र भगे पटले तिथिसंज्ञके ।
 श्मशानसाधनं चैव ततश्च शिवसाधनम् ॥४४॥
 अचूडसाधनं तद्वत् पटले षोडशे स्मृतम् ।
 नवरत्नार्चनं चैव संप्रदायविभेदतः ॥४५॥
 पुरश्चर्यानुकल्पाश्च कलशस्थापने विधिः ।
 साधनानि नवार्चायामुपरागविधिस्तथा ॥४६॥
 स्तोत्रानुष्ठानकथनं तेषामेव च साधनम् ।
 फलस्तुतिप्रपठने निर्णयं संप्रकीर्तितम् ॥४७॥
 महाराजो विभूतित्वे यागादीनां व्यवस्थितिः ।
 पटले सप्तदशके प्रकीर्तितस्तथैव उच्यते ॥४८॥
 उपचाराधिदेवाश्च देवीधूपमतं परम् ।
 नियमाश्च तथा प्रोक्ता लोपे यन्नित्यकर्मणः ॥४९॥

सस्यापने च यत्रस्य निर्णय पूजने तथा ।
देवीना च तियेस्तद्विनिर्णयश्च तथा स्मृत ॥५०॥
कुल्लुका दशविद्याना मत्रागवासनास्तथा ।
कुलद्वये गुरोर्ध्यानं भेदा श्रीपादुकामनो ॥५१॥
सघट्टमुद्रा सप्रोक्ता सप्रदायपुरस्तरा ।
साधनं शावरस्याय पटरोऽण्टादशे स्मृत ॥५२॥
वीरभावोऽभिपिक्ताना पान मलविमोचनम् ।
पशुभावन्तत पञ्चमकारेऽभेदकीर्तनम् ॥५३॥
मपञ्चकस्य सकेतनाम्ना प्रकथन तथा ।
अनुकल्पास्तथैवैयामेकोनविंशके स्मृता ॥५४॥
प्रायश्चित्तमथो नानाविधं प्रामादिक तत ।
यत्रभगे ह्यकरणे प्रात कृत्यादिके तथा ॥५५॥
तथैव सध्याकरणे पात्रासादनकर्मणि ।
निपाते मक्षिकादीना पात्रस्थापितभ्र शने ॥५६॥
यत्रभगे तथा भ्र शे पात्राणामुपघातके ।
चपकस्योपघाते च दीपनाशे तथैव च ॥५७॥
दीक्षाकु भोपघाते च कलशस्योपघातके ।
तथैवाचार्यपूजाया बलात् स्त्रीग्रहणे तथा ॥५८॥
आचार्येऽनभिपिक्ते चासस्कृते मादने तथा ।
प्राकट्ये समयस्याय सुवासिन्ध्या अनादरे ॥५९॥
बालवृद्धादिविषये प्रायश्चित्तप्रकीर्तनम् ।
सातापन व्रत चैव तथा चाद्रायणव्रतम् ॥६०॥
कृच्छ्रव्रत तथान्त्येष्टिविशेषे च पटले स्मृतम् ।
एकविंशे कौलयोग समाप्तः

शक्तिस्तोत्रं तत पात्रप्रशसां शांतिरेव च ।
 वीरवदनकस्तोत्रं कुलस्तोत्रमतं परम् ॥६३॥
 आरातिकं भुजगाख्यसुन्दरस्तोत्रमुत्तमम् ।
 पादुकापचकस्तोत्रं त्रयोविंशतिमे स्मृतम् ॥६४॥
 चतुर्विंशे पराबाया नामसस्मरणं तथा ।
 एव चतुर्विंशतिभिः पटलैरुत्तरार्धकम् ॥६५॥
 आगमामोधिवाग्दत्तभूषितसाधकेष्टदम् ।
 प्रकृतं व्याहरिष्यामि सप्रदायानुसारत ॥६६॥
 कादिर्हादिर्विद्युत्स्य विहारश्च कुलद्वये ।
 सप्रदायत्रयं धर्मं सा षडाम्नायगावतु ॥६७॥
 सप्रदायत्रयं वक्ष्ये हादिकादिविभूषितम् ।
 कुलद्वये स्थितिर्यस्य यद् ज्ञानात् साधकं शिव ॥६८॥

अथ कादिहादि व्यवस्था यथा शक्तिसंगमे—

कादिहादिप्रभेदेन द्विधाम्नायार्थसंहतिः ।
 कादिः कालो महाशक्तिर्हादिस्त्रिपुरसुन्दरी ॥६९॥
 कादित्वाद् ब्रह्मरूपत्वं हादित्वात् शिवरूपता ।
 चिच्छक्तिर्कादिरूपा स्यात् हादिश्चिज्ज्ञानगोचरा ॥७०॥
 चिदानन्दस्वरूपाय शिवशक्त्यात्मकं महः ।
 शक्तेः काल्या च प्राधान्यं सर्वदा परिकीर्तितम् ॥
 सुदर्यां ब्रह्मचारित्वं काल्येवानन्दरूपता ॥७१॥

अन्यत्र—

कादिस्तु कामराजोऽस्ति हादिलोपापुरे रिता ।
 इदं वटेशसमत्या पारिभाषिकमोरितम् ॥७२॥
 कादयो मनवसति बहवः परमेश्वर ! ।
 न तत्र कादिता क्वापि हादावपि तथेश्वर ! ॥७३॥
 हादयो मनवो देवपदत्रिशत्पद्मसदृशवः ।
 न तत्र हादिता क्वापि षोडश्यामेव हादिता ॥७४॥

कादित्व कालिकाया च तेन प्रोक्त कह्यात्मक ।
 काल्यामपि हादिकादिभेदा सन्त्येव मूरिश ॥७५॥
 न तत्र कादिहादित्व लोपाया न तु हादिता ।
 लोपा तु सुन्दरीभेद कामराजादयो यथा ॥७६॥
 इत्येव कादिहादित्व हादि श्रीपोडशो परा ।
 हादौ तु नियमा प्रोक्ता यमसयमनादये ॥
 कादौ तु नियमो नास्ति स्वेच्छया धर्ममाचरेत् ॥७७॥ इति ।

अथ कुलद्वयनिरूपण निरुत्तरतत्रे—

काली तारा रक्तकाली भुवना महिषमर्दिनी ।
 त्रिपुरा त्रिपुटा दुर्गा विद्या प्रत्यगिरा तथा ॥७८॥
 कालीकुल समाख्यात श्रीकुल च तत परम् ।
 सुदरी भैरवी बाला बगला कमला तथा ॥७९॥
 धूमावती च मातंगी विद्या स्वप्नावती प्रिये ।
 महाकाली मधुमती श्रीकुल भाषित मया ॥८०॥

अन्यत्रापि—

षडाम्नायविशुद्धात्मा कुलद्वयमथाश्रित ।
 संप्रदायत्रये गच्छन् देवसायुज्यमाप्नुयात् ॥८१॥ इति ।

षडाम्नायाश्च समयातत्रे श्रीक्रमसहितायामपि—

शुद्धविद्या च बाला च द्वादशार्धा मतगिनी ।
 शुकशारीवेणुवीणाहसन्त्युच्छिष्टश्यामला ॥८२॥
 एता कामगिरीन्द्रस्था पूर्वाम्नायाधिदेवता ।
 गुरुत्रयादिपीठान्त चतुर्विंशत्सहस्रकम् ॥८३॥
 व्याहृतोर्ब्रह्मविद्या च गायत्री वेदसूस्तथा ।
 गारापत्यं कार्तिकेय तथा मृत्युंजयाभिध ॥८४॥
 नीलकठो जातवेदास्तथा प्रत्यंगिरादय ।
 भुवनेशो चान्तपूर्णा श्रीविद्याभेदसद्युता ॥८५॥

तत्पूर्वप्रत्यये मन्त्रा वैदिकास्तु द्विकोटय ।

एतदावरणोपेत पूर्वाम्नायमिद स्मृतम् ॥८६॥

इति पूर्वाम्नाय ।

सौभाग्यविद्या वगला वाराही वटुकस्तथा ।

महिषघ्नी तथा लक्ष्मी त्वरिता वशिनी तथा ॥८७॥

श्रीस्तिरस्करिणी प्रोक्ता दक्षिणाम्नायदेवता ।

त्रिंशत्सहस्रसख्याका पूर्वपोठस्थिना सदा ॥८८॥

भैरवादि च सिद्धौघा वटुकत्रयमोरिता ।

पदद्वययुता याश्च देवताश्च विशेषत ॥८९॥

अघोर शरभ सङ्गरावण वीरभद्रकम् ।

शैव पाशुपताद्यस्त्र शास्तार स्वर्णभैरवम् ॥९०॥

दक्षिणामूर्तिमन्त्राद्या शैवागमसमुद्भवा ।

एतदावरणोपेत दक्षिणाम्नायमोरितम् ॥९१॥

इति दक्षिण ।

लोपामुद्रा महादेवी श्रवा च भुवनेश्वरी ।

अन्तपूर्णा कामकला पीठ जालधर तथा ॥९२॥

महासरस्वती विद्या तथा वाग्वादिनी पुन ।

प्रत्यगिरा भवानो च पश्चिमाम्नायदेवता ॥९३॥

द्वितीया च चतु षष्टि सिद्धाना त्रिसहस्रकम् ।

सुदर्शन वनतेय कार्तिकेय नृसिंहकम् ॥९४॥

नामत्रय राममन्त्र गोपाल सौरमेव च ।

धन्वतरि चन्द्रजालमन्त्राद्या सुरनायका ॥९५॥

अष्टादशाक्षरो विद्या द्वादशाक्षस्तयैव च ।

अन्ये मन्त्रा बहुविधा शैवागमसमुद्भवा ॥९६॥

सद्योजातमुत्प्लुत तद् द्विकोटिमित तथा ।

आम्नाय पश्चिम त्येनत् सर्वदा सर्वणामदम् ॥९७॥

इति पश्चिम ।

तुरीया च महार्धा च अश्वारूढा तथैव च ।
 मिश्रावा च महादेवी श्रीमद्वाग्वादिनी तथा ॥६८॥
 एताश्चोद्घानपोठस्था द्विसहस्र तु देवता ।
 मुद्रावलीना नवक दुर्गा कात्यायनी तथा ॥६९॥
 चण्डी च नकुली चापि ह्यपरे वडवामुखा ।
 रेणुका च तथा लक्ष्मी मातृकाख्या स्वयंवरा ॥१००॥
 कालिकाभेदसहिता ताराभेदैश्च सयुता ।
 मातंगी भंरवी छिन्ना तथा धूमावती मता ॥१०१॥
 एतदावरणोपेत श्रीविद्या शाम्भव तथा ।
 वामदेवमुखोद्भूत द्विकोटिमन्त्रनायकम् ॥१०२॥
 पञ्चवीरोवलीयुक्तमाम्नाय चोत्तर स्मृतम् ।
 इत्युत्तर ।

समस्तभेदसहिता कालिका या प्रकीर्तिता ॥१०३॥
 द्वाविंशत्यक्षरो तासा महाराज्ञी प्रकीर्तिता ।
 श्रीप्रासादपरामन्त्र ऊर्ध्वाम्नाये प्रकीर्तित ॥१०४॥
 परापरा च सा देवी परा शाम्बिका तथा ।
 एता शाम्भवीठस्था सहस्रपरिवारिता ॥१०५॥
 आरभ्य मालिनीपूर्वं मण्डलान्त महामनुम् ।
 सायुज्यहेतुक नित्य ज्ञेय चोर्ध्वमकल्मषम् ॥१०६॥
 इत्यूर्ध्वम् ।

नागशक्त्यादयो मन्त्रा पातालाम्नायगा स्मृता ।
 शिवस्य मुखपद्मेभ्य सर्वाम्नाया प्रकीर्तिता ॥१०७॥

केचित् पातालाम्नायमपास्य अनुत्तरमिति पठन्ति, तच्च वादिमतम् ।

अनुत्तरो यथा—

पश्चादनुत्तर ज्ञेय परब्रह्मस्वरूपिणम् ।
 ईशानमुखसंभूत सर्वपापहर परम् ॥१०८॥
 अनुत्तरावा तद्वत् स्याद् राजराजेश्वरी तथा ।
 कालसर्कापिणी विद्या ऊर्ध्वाद्याश्च तत परम् ॥१०९॥

परौघाश्चापि दिव्यौघा तुर्यौघा कामराजकम् ।
 श्रीपराचरण पश्चात् तुर्याचरणमेव च ॥११०॥
 मुद्राचरणमाख्यात कामराजमनन्तरम् ।
 मिश्रौघचरण पश्चात् सहजावा परा तथा ॥१११॥
 शुक्लविद्या रक्तविद्या मिश्रविद्या तत परम् ।
 तथा निष्कलविद्या च परा निष्कलसयुता ॥११२॥
 पादुकादशक चैव तथा श्रीगुरुपादुका ।
 पञ्चावा नवनाथाश्च मूलविद्याश्च षोडश ॥११३॥
 आदिनाथमनादि च अनामयमनतकम् ।
 चिदाभास च विज्ञेया पचाम्बा देशिकोत्तमै ॥११४॥
 उन्मना वशिनी चैव व्यापक शक्तिरेव च ।
 ध्वनिश्च ध्वनिमात्रा च अनाहत च इन्दुकम् ॥११५॥
 चिदाकाशश्च विज्ञेयो नवनाथा प्रकीर्तिता ।
 महाविद्या परा चातिरहस्याख्या च योगिनी ॥११६॥
 कुलपचाक्षरी पचदशाणांऽनुत्तराविका ।
 अनुत्तरमत चैव गुरुक्रमविमर्शिनी ॥११७॥
 अनामाख्या च सकेतविद्यानुत्तरपूर्विका ।
 वाग्वादिनी महाविद्या महात्रिपुरसुन्दरी ॥११८॥
 महात्रिपुरसु दर्या षोडशैव प्रकीर्तिता ।
 आधारविद्यापट्क च पुनरङ्घ्रिद्वय तथा ॥११९॥
 षडाधार तथा ज्ञेय षट्दर्शनमत परम् ।
 बौद्ध च वैदिक चैव सौर वैष्णवशाक्तिके ॥१२०॥
 षट्त्रिंशच्चैव तत्त्वानि मीनकेतुकलादिकम् ।
 अनुत्तरमिद प्रोक्त स्मरणान्मोक्षदायकम् ॥१२१॥

अथ सांख्यप्रवृत्तेः आनन्दान्नागहृम्यान्मार्गसि भेदस्य पुनराचार्याणां
 तात्पर्यमनुष्ठानं त्रिविक्रमगात् । ततो महाभयायाः तेषां स्वरूपं यात्र ताया

तद्यथा कौलमर्बत्वे—

पूर्वाम्नाय विदुस्त्प षट्कोणं दक्षिण स्मृतम् ।
 अष्टपत्र पश्चिम स्यादुत्तर षोडशच्छदम् ॥१२२॥
 ऊर्ध्वं त्रिकोणरूप स्यात् पाताल च त्रिवृत्तकम् ।
 पराम्नाय च वलयद्वयरूप तत परम् ॥१२३॥
 आनद भूपुरैक स्याद्रहस्य वलयद्वयम् ।
 पूर्वस्य चाजनीगोत्र मानसी दक्षिणस्य च ॥१२४॥
 विभावरी पश्चिम स्याद्भुतमुत्तरकस्य च ।
 ऊर्ध्वस्य जालपा गोत्र पातालस्य च श्यामला ॥१२५॥
 मातगिनो पराह्यस्यानदस्य स्याज्जलधरी ।
 रहस्यस्य निज गोत्र क्रमाद् ज्ञेय च देशिकै ॥१२६॥
 पूर्वं सामतिनी शाखा दक्षिणे च मनोन्मनी ।
 पश्चिमे यक्षिणी शाखा चोत्तरे कालिका स्मृता ॥१२७॥
 ऊर्ध्वं सौभाग्यशाखा स्यात् पाताले शीतला भवेत् ।
 मनस्विनी पराम्नाये ह्यानदे शृ गिनी मता ॥१२८॥
 रहस्ये च स्वयभू स्यादिति शाखाविनिर्णय ।

अन्यच्च मारस्वते—

पूर्वाम्नाय श्वेतरूपो द्विकोटिमनुसयुत ।
 भुवनेशी कोटपालो भैरवी दडधारिणी ॥१२९॥
 अन्नपूर्णा पाककर्त्री सोमसूयो च साधकौ ।
 दक्षिण पीतरूपी स्यात् त्रिकोटिमनुसयुत ॥१३०॥
 कुब्जेशी कोटपालश्च कालिका दडधारिणी ।
 इधिका पाककर्त्री च लक्ष्मीशक्तिश्च शारिका ॥१३१॥
 पश्चिमोऽरुणरूपी स्यान्मत्रकोटित्रयान्वित ।
 श्यामला कोटपालश्च विद्येशी दडधारिणी ॥१३२॥
 लघुश्यामा पाककर्त्री भैरवा साधका स्मृता ।
 कृष्णरूप्युत्तरो ज्ञेयो मत्रकोटिद्वयान्वित ॥१३३॥

कोटपालश्च कवीरा तारा स्याद् दडधारिणी ।
 पाककर्त्री चैकजटा महाकालश्च साधक ॥१३४॥
 ऊर्ध्वाम्नायश्च हरित कोटिमत्रविभूषित ।
 अबिका कोटपाला स्यात् श्यामा स्याद् डधारिणी ॥१३५॥
 जातवेदा पाककरो महेश साधको हरि ।
 पराम्नाय श्वेतरूपी कोट्यर्धमनुसयुत ॥१३६॥
 इदुमा कोटपालश्च हसिनो दडधारिणी ।
 शारदा पाककर्त्री च कालो यत्र महेश्वर ॥१३७॥
 आनद स्वच्छरूपी च द्विकोटिमनुसयुत, ।
 कोटपालो रतिर्यत्र वरदा दडधारिणी ॥१३८॥
 मनोभव पाककर साधकश्चतुरानन ।
 रहस्य सर्ववर्णामो मनुभि शतकोटिभि ॥१३९॥
 युतस्तत् कोटपालश्च षोडशी परिकीर्तिता ।
 कुरुकुला दडधारिण दक्षिणामूर्तिरीश्वर ॥१४०॥ इति ।

एतेषां प्रयोजनमग्रे वक्ष्यमाणवीराचने आम्नायमत्रे भविष्यति । अथ शाक्त-
 पागपयनानार्थं वक्ष्यमाणमप्रदायत्रयस्थित्य देगविभागो लिख्यते । तद्यथा शक्ति-
 मगमे उद्दृष्टं रवीये च—

देशव्यवस्था देवेशि ! कथ्यते शृणु साप्रतम् ।
 वैद्यनाथ समारम्य भुवनेशान्तग शिवे ॥१४१॥
 तावदगाभिधो देशो यात्राया नहि दुष्यति ।
 वज्राकर समारम्य ब्रह्मपुत्रान्तग शिवे ॥१४२॥
 यगदेशो मया प्रोक्त सर्वसिद्धिप्रदशंक ।
 जगन्नायात् पूर्वभागे कृष्णातीरान्तग शिवे ॥१४३॥
 पालिगदेश सप्रोक्तो याममार्गपरायण ।
 बलिगदेशमारम्य पचाष्टयोजन शिवे ॥१४४॥
 दक्षिणस्या महाशानि पालिा परिकीर्तित ।
 मुष्ण्य समारम्य यावद्देषो त्रादं, ॥१४५॥

तावत् केरलदेशः स्यान्मध्ये च सिद्धकेरलः ।
 रामेश्वरो वेंकटेशो हंसकेरलसङ्गक ॥१४६॥
 अनतसेनमारम्य यावत्स्यादुडुप परे ।
 तावत् सर्वेशनामा तु केरल परिकीर्तित ॥१४७॥
 शारदामठमारम्य कु कुमाद्रितटान्तकम् ।
 तावत् काश्मीरदेश स्यात् पचाशद्योजनान्तकम् ॥१४८॥
 कौलेश्वर श्वेतगिरि त्रिपुरा नीलपर्वतम् ।
 कामरूपाभिधो देशो गणेशगिरिमूर्धनि ।
 त्रियवक समारम्य मध्ये चोज्जयिनी शिवे ॥१४९॥
 मार्जारतीर्थाद्राजेन्द्रकोलापुरनिवासिनी ।
 तावद् देशो महाराष्ट्र कपटस्याभिगोचरः ॥१५०॥
 जगन्नाथादूर्ध्वभागे अर्वाक् श्रीभ्रमराधिकाम् ।
 तावदन्ध्राभिधो देश सौराष्ट्र शृणु सादरम् ॥१५१॥
 कोकणात् पश्चिम तीर समुद्रप्रान्तगोचरम् ।
 हिंगुलाजान्तक देवि पचयोजनलेशत ॥१५२॥
 सौराष्ट्रदेशो देवेशि षाण्मातु गुर्जरामिध ।
 श्रीशैल तु समारम्य चोलेशान्मध्यभागत ॥१५३॥
 तैलगदेशो देवेशि ध्यानाध्ययनतत्पर ।
 मूकाबिका समारम्य मलयाद्रचन्तग शिवे ॥१५४॥
 मलयालामिधो देशो मन्त्रसिद्धिप्रवर्तक ।
 रामनाथ समारम्य श्रीरगान्त तथेश्वरि ॥१५५॥
 कार्णाटदेशो देवेशि भोगसाम्राज्यदायक ।
 ताम्रपर्णी समारम्य शैलाद्रेरुत्तरोर्ध्वत ॥१५६॥
 अवतीसङ्गको देश कालिका यत्र तिष्ठति ।
 मद्रकाली पूर्वभागात् रामदुर्गान्च पश्चिमे ॥१५७॥
 श्रीविदर्भाभिधो देशो वंदर्भो यत्र तिष्ठति ।
 गुर्जरात् पूर्वभागे तु द्वारकातश्च दक्षिणे ।
 मरुदेशो महेशानि उष्ट्रोत्पत्तिपरायण ॥१५८॥

श्रीकोकरणादधोभागे तापीत पश्चिमे तथा ।
 आभीरदेशो देवेशि विध्यशैले व्यवस्थित ॥१५६॥
 अचन्तीत पूर्वभागे गोदावर्यास्तथोत्तरे ।
 मालवाख्यो महादेशो धनधान्यपरायण ॥१६०॥
 द्रविडतैलगयो मध्ये चोलदेश, प्रकीर्तित ।
 लंबकराश्चि ते प्रोक्ता भेदो ह्यावान्तरो भवेत् ॥१६१॥
 कुरुक्षेत्रात् पश्चिमे तु तथाचोत्तरभागत ।
 इन्द्रप्रस्थो महेशानि दशत्रियोजनोन्मिते ॥१६२॥
 पाचालदेशो देवेशि सौंदर्यगर्वभूषित ।
 पाचालदेशमारम्य म्लेच्छाद् दक्षिणपूर्वत ॥१६३॥
 काबोजदेशो देवेशि वाजिराशिपरायण ।
 वेदभंदेशादूर्ध्वं च इन्द्रप्रस्थाच्च दक्षिणे ॥१६४॥
 मरुदेशात् पूर्वभागे विराट्देश प्रकीर्तित ।
 काबोजाद् दक्षभागे तु, इन्द्रप्रस्थाच्च दक्षिणे ॥१६५॥
 पाण्ड्यदेशो महेशानि महाशूरत्वकारक ।
 गडकीतीरमारम्य चम्पारण्यान्तक शिवे ॥१६६॥
 विदेहभू समाख्यात तैरभुक्तामिध स तु ।
 काबोजदेशमारम्य महाम्लेच्छात्तु पूर्वके ॥१६७॥
 घाल्हीफदेशो देवेशि अश्वोत्पत्तिपरायण ।
 तत्त्वकुण्ड समारम्य रामक्षेत्रान्तग शिवे ॥१६८॥
 किरातदेशो देवेशि विध्यशैले च तिष्ठति ।
 परतोया समारम्य हिगुलाजान्तक शिवे ॥१६९॥
 यक्तानदेशो देवेशि महाम्लेच्छपरायण ।
 हिगुपोठ समारम्य मरुदेशात् महेश्वरि ॥१७०॥
 गुरासानामियो देशो म्लेच्छमार्गपरायण ।
 तन्मध्ये सौत्तरे देवि ऐराव परिकीर्तित ।
 काश्मीर तु समारम्य कामरूपाच्च पश्चिमम् ॥१७१॥

मोटान्तदेशो देवेशि मानसेशान्च दक्षिणे ।
 मानसेशाद् दक्षपूर्वे चीनदेश प्रकीर्तित ॥१७२॥
 कैलासतीरमारभ्य सरयूयोनित परम् ।
 आ मोरग महेशानि महाचीनाभिधो भवेत् ॥१७३॥
 जटेश्वर समारभ्य योगिन्यन्तं महेश्वरि ।
 नेपालदेशो देवेशि शिलहट्ट शृणु प्रिये ॥१७४॥
 गाणेश्वर समारभ्य महोदध्यतग शिवे ।
 शिलहट्टाभिधो देश पर्वते तिष्ठति प्रिये ॥१७५॥
 वगदेश समारभ्य भुवनेशान्त महेश्वरि ।
 गौडदेश समाख्यात, सर्वविद्याविशारद ॥१७६॥
 गोकर्णेशात् पूर्वभागे आर्यावर्तत्तु चोत्तरे ।
 तैरभुक्तात् पश्चिमे तु महापुर्याश्च सर्वत ॥१७७॥
 महाकोशलदेश स्यात् सूर्यवशपरायण ।
 व्यासेश्वर समारभ्य तप्तकुण्डान्तक शिवे ॥१७८॥
 मगधाख्यो महादेशो यात्राया न हि दुष्यति ।
 दक्षोत्तरक्रमेणैव क्रमात् कोकटमागधौ ॥१७९॥
 चरणाद्रिं समारभ्य गृध्रकूटान्तक शिवे ।
 तावत् कोकटदेश स्यादुद्दण्डो मागधो मत ॥१८०॥
 जगन्नाथप्रातदेशस्त्वौत्कल परिकीर्तित ।
 कामगिरिं समारभ्य द्वारकान्त महेश्वरि ॥१८१॥
 श्रीकुन्तलाभिधो देशो हूणदेश शृणु प्रिये ।
 कामगिरे दक्षभागे मरुदेशान्तयोत्तरे ॥१८२॥
 हूणदेश समाख्यात शूरास्तत्र वसन्ति च ।
 अथ घट्ट समारभ्य कोटीशस्य तु मध्यगे ॥१८३॥
 समुद्रप्रातदेशो हि कोकण परिकीर्तित ।
 ब्रह्मपुत्रात् कामरूपान्मध्यभागे तु कैकय ॥१८४॥
 मागधाद् दक्षभागे तु विध्यात् पश्चिमत शिवे ।
 सौरसेनाभिधो देश सूरवशप्रकाशक ॥१८५॥

हस्तिनापुरमारम्य कुरुक्षेत्राच्च दक्षिणे ।
 पाचालात् पूर्वभागे तु कुरुदेश, प्रकीर्तित ॥१८६॥
 मरुदेशात् पूर्वभागे कामाद्रे दक्षिणे शिवे ।
 सिंहलाख्यो महादेश सर्वदेशोत्तमोत्तम ॥१८७॥
 शिलहट्टात् पूर्वभागे कामरूपात् तथोत्तरे ।
 पुलिध्रदेशो देवेशि नरनारायण, पर ॥१८८॥
 गणेश्वरात् पूर्वभागे समुद्राद्दुत्तरे शिवे ।
 कच्छदेश समाख्यात, मत्स्य शृणु महेश्वरि ॥१८९॥
 पुलिध्राद्दुत्तरेभागे कच्छाच्च पश्चिमे शिवे ।
 मत्स्यदेश समाख्यातो मत्स्यबाहुल्यकारक ॥१९०॥
 विराट्पाण्ड्यकयो मध्ये पूर्वदक्षक्रमेण च ।
 मद्रदेश समाख्यातो मद्रेशस्तत्र तिष्ठति ॥१९१॥
 सूरसेनात् पूर्वभागे कटकात् पश्चिमे वरे ।
 सौवीरदेशो देवेशि सर्वदेशोत्तमोत्तम, ॥१९२॥
 श्रवन्तीत पश्चिमे तु वेदर्मात् दक्षिणोत्तरे ।
 लाटदेश समाख्यातो वर्वर शृणु पार्वति । ॥१९३॥
 मायापुर समारम्य सप्तशू गात् तथोत्तरे ।
 वर्वराण्यो महादेश संन्धव शृणु सादरम् ॥१९४॥
 लकाप्रदेशमारम्य मयकान्त परमेश्वरि ।
 संन्धवाण्यो महादेश पर्वते तिष्ठति प्रिये ॥१९५॥
 एते देशा मया प्रोक्ता षट्पचाशन्मिता शिवे ।
 एतन्मध्येऽपि देवेशि देशभेदास्त्वनेकश ।
 कोटिश सन्ति देवेशि एते मुख्या प्रकीर्तिता ॥१९६॥

इति षट्पचाराद् देशा ।

अथानव दशप्रमगात् षचप्रम्यमणदेशानिर्णय । शक्तिगगने देवीवाक्यम्—

देवेश श्रोतुमिच्छामि षचप्रस्थानि साप्रतम् ।

व —

इन्द्रप्रस्थ यमप्रस्थं वरुणप्रस्थमेव च ।
 कूर्मप्रस्थ महादेवि देवप्रस्थ च पञ्चमम् ॥१६७॥
 इन्द्रप्रस्थ महेशानि योगिनोकोटिसयुतम् ।
 मथुरा गोकुलात् पूर्वभागे तच्च प्रकीर्तितम् ॥१६८॥
 घृन्दावन कोणदेशे हस्तिनापुरमुत्तरे ।
 द्वारका पश्चिमाया च गदावर्तस्तु दक्षिणे ॥१६९॥
 इन्द्रप्रस्थ मध्यभागे कालिकामुल्लगोचरम् ।
 धाराहीक्षेत्रमुद्दिष्ट इन्द्रप्रस्थ तदुच्यते ॥२००॥
 सिंहासन चाश्वपतेस्तदेव परिकीर्तितम् ।
 यमप्रस्थ महेशानि दक्षिणस्या व्यवस्थितम् ॥२०१॥
 मोरेश्वर पश्चिमाया सप्तशृङ्गी तु पूर्वगा ।
 मायापुर वामभागे चकटेशस्तु दक्षिणे ॥२०२॥
 यमप्रस्थ भवेन्मध्ये कमलामुल्लगोचरम् ।
 शखावर्तो भवेत् तत्र क्षेत्र मायामिध भवेत् ॥२०३॥
 सिंहासन नरपतेस्तदक्षे परिकीर्तितम् ।
 तत पूर्वे जगन्नाथप्रान्ते करिपतेर्भवेत् ॥२०४॥
 चारुणाख्य तथा देवि कथ्यते शृणु साप्रतम् ।
 भक्केश्वर पश्चिमायामुत्तरे हिंगुला भवेत् ।
 त्रैलोक्यविजया देवी दक्षभागे प्रकीर्तिता ॥२०५॥
 राजावर्तस्तत्र भवेत् तत्र शीतामुख च तत् ।
 तदन्ते सागरा सप्त समुद्राश्च तदन्तके ॥२०६॥
 तावच्च श्रीवारुणाख्य प्रस्थ प्रोक्त मया तव ।
 कूर्मप्रस्थ महेशानि शृणु पार्वति कथ्यते ॥२०७॥
 गोकर्णेशो दक्षभागे कामाक्षा पूर्वगोचरा ।
 उत्तरे मानसेश स्यात् पश्चिमे शारदा भवेत् ॥२०८॥
 त्रिगुणा वर्तते तद्धि वज्रेश्या मुखमीरितम् ।
 पद्मचकोटिचामुण्डागरांर्व्याप्त तु तद् भवेत् ॥२०९॥

देवप्रस्थ महेशानि कथ्यते शृणु साप्रतम् ।
 श्रीरगो दक्षिणे प्रोक्तो गायत्री पश्चिमे भवेत् ॥२१०॥
 पूर्वे चैव जगन्नाथश्चोत्तरेऽमरकटक ।
 काचोपुर मध्यभागे मोहनावर्तमेव च ॥२११॥
 ललिताया मुखं तच्च विद्यागणविभूषितम् ।
 कामाक्षीक्षेत्रमुद्दिष्ट महामंत्रविभूषितम् ॥२१२॥
 नवलक्षमहाभेदविद्यागणविभूषितम् ।
 पञ्चप्रस्थानि देवेशि कथितानि मया तव ॥२१३॥
 ब्रह्मा विश्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिव ।
 पञ्च प्रस्थेश्वरा प्रोक्ता क्रमशस्तव सुव्रते ॥२१४॥
 इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे उत्तरार्धे कुलाम्नायादिदेश-
 व्यवस्थान्तकथन नाम प्रथम पटल । आदित एकोनत्रिंशत् ॥

अथ सप्रदायविवेचनम् । यथा शक्तिसगमे—

केरलश्चैव काश्मीरो गौडश्चैव तृतीयक ।
 सप्रदायत्रय प्रोक्त सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥२१५॥
 सम्यक् प्रदीयते ज्ञान सप्रदाय, प्रकीर्तित ।
 कामादिदोषरहित कादिहादिमतानुग ॥२१६॥
 यांछिता कल्पिता सिद्धिमनोरथमयी तथा ।
 साधकस्य भवत्येव लोके रत्न इवापर, ।
 चतुस्सध्या समायुक्त पञ्चपारायणान्वित ॥२१७॥
 यांछ्याकल्पलतायुक्तो मन्त्रमण्डलसाधक ।
 महाविद्यासमायुक्त पादुकादशकान्वित ॥२१८॥
 पञ्चयोडासमायुषत कादिहादिमतेष्वपि ।
 षट्सिद्धीश्वरो यस्तु केरल परिकीर्तित ॥२१९॥
 काश्मीर द्वाणु देवेशि सावधानतया शिबे ।
 वापंप्वरहित शात, दानादिगुणसंपुत ॥२२०॥

उभयोर्ध्वाम्नाययुक्तो राज्यदानृत्वशक्तिवित् ।
 चतुर्विंशतिसिद्धोनामधिपो नरपुङ्गव ॥२२१॥
 एकत्रोर्ध्वाम्नाययुक्त काश्मीर परिकीर्तित ।
 उभयत्रोर्ध्वाम्नाययुक्तो महाकाश्मीर ईरित ॥२२२॥
 अथ गौड महेशानि कथ्यते शृणु साप्रतम् ।
 गीर्वाणगणसवादी गारुडादिप्रनाशक ॥२२३॥
 श्रीमद्ज्ञानसरस्वत्या पारगामी नरस्तु य ।
 भुवनानदकृद् धीर स्त्रीभवतो विजितेन्द्रिय ॥२२४॥
 डामर्यादिकनापुक्त पूरणंदीक्षासमन्वित ।
 उक्ताधिकारसपन्न पूर्वमत्रापि पार्वति ॥२२५॥
 अष्टाष्टकादिसयुक्त समयाचारपालक ।
 महाबलो महोत्साहो गौड इत्यभिधीयते ॥२२६॥
 पूरणंगौडो मध्यगौडो द्विविध पूर्ववद् भवेत् ।
 इति गौडस्तु सम्प्रोक्त सर्वसिद्धिप्रदायक ।
 अणिमाद्यष्टसयुक्त श्रीगौड परिकीर्तित ॥२२७॥

अन्यत्र—

शंभुकेरलक देवि शक्तिकेरलक तथा ।
 शिवशक्तिकेरलाख्य त्रितय परिकीर्तितम् ॥२२८॥
 शुद्धोत्प्रेरुत्तभेदेन नवधा केरल भवेत् ।
 नवधा चैव काश्मीर नवधा गौडमेव हि ॥२२९॥
 एषा स्थितिक्रम वक्ष्ये देशभेदेन पार्वति ।
 षट्पचाशद्देशभेदात् सर्वत्र व्याप्य तिष्ठति ॥२३०॥
 नेपालदेशमारभ्य कलिगात महेश्वरि ।
 अष्टादशसु देशेषु गौडमार्गं प्रकीर्तित ॥२३१॥
 आर्यावर्तं समारभ्य समुद्रान्त महेश्वरि ।
 केरलाख्य क्रम प्रोक्तस्तूनविंशतिदेशके ॥२३२॥

तदन्यदेशे देवेशि, काश्मीराख्य क्रम शुभ. ।
 संकरस्तु भवेद् ब्राह्म्यो वेदवाह्यो द्विजो यथा ॥२३३॥
 केरलादिक्रमे चैव सपर्यानिर्णय शृणु ।
 तत्रादौ पात्रभेद च सप्रदायत्रिके यथा ॥२३४॥
 विश्वामित्रकपाल च केरले परिकीर्तितम् ।
 पाश तुम्बीकपाल तु काश्मीराख्ये क्रमे भवेत् ॥२३५॥
 महाकपालपात्र तु गौडमार्गे प्रकीर्तितम् ।
 एव कपाल त्रिविध सप्रदायक्रमान्मतम् ॥२३६॥
 महाकपाल त्रिविध शखशुक्तिरुपर्दिका ।
 कपर्दिकामिध पात्र सर्वपात्रोत्तमोत्तमम् ॥२३७॥
 सामान्यार्धे स्फाटिक स्याद् विश्वामित्र विशेषके ।
 रौप्यमर्ध्ये महेशानि सौवर्णे गुरुपात्रके ॥२३८॥
 भंरवे शुक्तिपात्र च वीरे शखामिध भवेत् ।
 शक्तिपात्र काचमय योगिनीना कपालजम् ॥२३९॥
 बलिपात्र ताम्रज च पाद्यादीनि यथाक्रमात् ।
 रत्नजानि महेशानि तदभावे तु पूर्ववत् ॥२४०॥
 केरलाख्ये क्रमे प्रोक्त काश्मीर शृणु पार्वति ।
 सामान्यार्धे महेशानि ताम्रजेन तु कारयेत् ॥२४१॥
 तुम्बीभव विशेषार्धे किं वा स्फाटिकमिष्यते ।
 शुक्तिज गुरुपात्र स्यात् घटो रौप्यसमुद्भव ॥२४२॥
 भंरवे तु कपाल स्याद् यद्वा मुनिकपालजम् ।
 स्फाटिक शक्तिपात्र स्याद् योगिन्यास्ताम्रज भवेत् ॥२४३॥
 बलिपात्रं काचभव शुक्तिजं पाद्यकर्मणि ।
 अर्ध्यावमनकर्मादौ शखज परिकीर्तितम् ॥२४४॥
 अन्यानि ताम्रपात्राणि शाकरोत्थ च भोगजम् ।
 गौडमार्गे शुक्तिपात्र सामान्यार्धे प्रकीर्तितम् ॥२४५॥
 विशेषार्धे क्वा नाख्यमभावे स्फाटिक भवेत् ।
 स्वर्णोद्भूतो घट प्रोक्तो गुरुपात्र तु रौप्यजम् ॥२४६॥

भैरवाय महेशानि विश्वामित्रामिध मतम् ।
 वीरपात्र फाचज स्यात् शर्करोत्थ तु शक्तिकम् ॥२४७॥
 रत्नपात्र तु योगिन्या वलिपात्र तु कूर्मजम् ।
 पाद्यादीनि महेशानि यथालाभ तु कारयेत् ॥२४८॥
 भोगपात्र तु काश्मीरे गौडे स्यादात्मपात्रकम् ।
 दिव्यपात्र केरले स्यादिति पात्रस्य निर्णय ॥२४९॥
 केरलारये सप्रदाये नारिकेरेऽर्घ्यपूजनम् ।
 काश्मीराख्ये सप्रदाये स्फाटिकेऽर्घ्यप्रपूजनम् ।
 गौडमार्गे महेशानि रूपालेऽर्घ्यप्रपूजनम् ॥२५०॥ इति ॥

अथ च विद्यार्णवे, देवीयामले—

मन्त्रार्णोपधिचूर्णैश्च घटित पात्रमुत्तमम् ।
 तत्पात्रेण वरारोहे पूजयेत् परदेवताम् ॥२५१॥
 पर्णमासाभ्यन्तरे तस्य मन्त्रसिद्धि प्रजायते ।
 तथा मन्त्रार्णोपधिचूर्णैश्च पात्रमुत्तमम् ॥२५२॥
 तेनोत्तमेन पात्रेण तर्पयेत् परदेवताम् ।
 तथैव मन्त्रसिद्धिः स्यान्नात्रकार्या विचारणा ॥२५३॥
 एतत् पात्रद्वयं देवि न वक्तव्य कदाचन ।
 मन्त्रयोन्यर्क्षसंभूत पात्र चैवोत्तमोत्तमम् ॥२५४॥
 परसिद्ध्याह्वानकर तत्पात्रेण च तर्पणम् ।
 परामिचारशमनं तथा च मन्त्रसिद्धिदम् ॥ इति ॥२५५॥
 नक्षत्रवृक्ष श्रीशारदातिलकेऽस्त्रप्रकरणे स्पष्टम् ।

अथ कलशलक्षण विज्ञानेश्वरसहितायाम्—

कलास्तु शेरते यत्र कलश स च उच्यते ।
 धर्मार्थिकामदा यत्र पूज्यते कलशश्च स ॥२५६॥
 पड्विंशदगुलायाम् षोडशागुलमुच्चकम् ।
 चतुरगुलक कण्ठ मूल तस्य षडगुलम् ॥२५७॥

सौवर्णं राजत ताम्रं कास्यज काचसमवम् ।
 पाषाण मृण्मय वापि घटमव्रणमुत्तमम् ।
 कारयेद् देवताप्रोत्यै यथालाभ तु साधक ॥२५८॥

एतत्फल च—

सौवर्णं मोक्षद प्रोक्त राजत भोगद स्मृतम् ।
 ताम्रं प्रोतिकर प्रोक्त कास्यज पुष्टिवर्धनम् ॥२५९॥
 काच वश्यकर प्रोक्त पाषाण स्तमकर्मणि ।
 मृण्मय सबकार्येषु प्रशस्त सुपरिष्कृतम् ॥२६०॥

अथ पात्राणां मानम्—

चतुरगुलमुच्छ्रायमायाम द्वादशागुलम् ।
 षष्टागुल सविस्तार द्वोणग्राहिजल तथा ॥२६१॥
 तथा पात्रं पूरणंदीक्षा सूर्यार्घ्ये च प्रकीर्तितम् ।
 विशेषार्घ्ये महेशानि श्रायामे वसुसज्ञकम् ॥२६२॥
 षडगुल च विस्तीर्णमुत्तान नौसमाकृति, ।
 अथवा देवदेवेशि पात्र च वर्तुलीकृतम् ॥२६३॥
 अश्वत्थपत्राकार वा कुतपाकारमेव वा ।
 त्रिकोणाकारपात्र वा त्रित्रियोनिसमन्वितम् ॥२६४॥
 मर्घ्याविदुपुत पात्र ध्वजचिन्हसमन्वितम् ।
 अथवा तु भगाकारं ध्वजविदु सकेशरम् ।
 एव पात्र समानीय स्वेष्टदेव प्रपूजयेत् ॥२६५॥

अथ पात्रविसर्जनप्रश्न —

सम्प्रदायक्रमेणैव पात्राणां स्थापन मतम् ।
 पात्रे सस्यापिते देवि पात्राणां चात्न यदि ॥२६६॥
 पुनरादि समारम्भ पात्राणां स्थापन चरेत् ।
 पात्रसघट्टन देवि यदि भूयात् प्रमादत ॥२६७॥
 पुन पात्राणि सस्याप्य पूजयेज्जगदबिकाम् ।
 सस्यापिते पात्रवरे पात्रोत्सर्जनक न हि ॥२६८॥

विसर्जनमकृत्वा तु पुनस्तु पूर्ववद् यजेत् ।
 त्रिसध्य पूजयेद् देवि पात्रस्थापनपात्रतः ॥२६६॥
 स्थापितरेव पात्रंस्तु पूजयेत् परमेश्वरीम् ।
 विसर्जनोत्तरं देवि पात्राणां च विसर्जनम् ॥२७०
 तथैव मडल ज्ञेय रेखया लुप्तक शिवे ।
 पुन पुन स्थापयेच्च यावद्रेखा स्फुटेक्षते ॥२७१॥
 लुप्ते पुनमण्डलं च कृत्वा सस्थापयेत् क्रमात् ।
 नित्ये त्वेव समाख्यात काम्ये नैमित्तिके नवम् ॥२७२॥

अथ पात्राधिकारिणः —

वीरपात्र तु वीराणां शक्तीनां शक्तिपात्रकम् ।
 अघोराया महेशानि योगिनीपात्रमीरितम् ॥२७३॥
 गुरुपात्रं श्रीगुरुणा यतीनां भैरवामिघम् ।
 कापालिकानां मुख्यं च बलिपात्रं प्रकीर्तितम् ॥२७४॥
 तदभावे तु शूद्राणां सर्वाभावे जले क्षिपेत् ।
 दिव्यं देव्यग्रतः पानं वीरं वीरसमागमे ॥२७५॥
 अन्यथा पशुपानं च नरकार्यं प्रकीर्तितम् ।
 सामान्यार्घ्यं विशेषार्घ्यमेकीकृत्य स्वयं पिबेत् ।
 घटद्रव्यं तु वीराणां वीराभावे स्वयं पिबेत् ॥२७६॥

आधारमाह—

आधारं त्रिविधं प्रोक्तं त्रिपदं वा चतुष्पदम् ।
 अथवा वर्तुलं कुर्याद् रमणीयं महेश्वरि ॥२७७॥ इति ।
 केरलाख्ये संप्रदाये सकल्पं शृणु पार्वति ।
 प्रीत्यर्थं देवतायाश्च सकल्पं परिकीर्तितं ॥२७८॥
 काश्मीराख्ये संप्रदाये विनियोगं शृणु प्रिये ।
 प्रत्यक्षदर्शनार्थं हि देवतायां महेश्वरि ॥२७९॥
 गौडमार्गे महेशानि सर्वसिद्धयर्थमेव हि ।
 देवतायां यदा प्रीतिस्तदा सर्वं प्रवर्तते ॥२८०॥

प्रत्यक्षदर्शनं देवि प्रीतौ लीनं प्रवर्तते ।
 तथान्याः सिद्धयो देवि प्रीतौ लीना हि सर्वदा ॥२८१॥
 तस्मात् प्रीतिं मुख्यभूता प्रीत्यर्थं विनियोगता ।
 इति ते कथितं किञ्चिदन्यच्च कथयामि ते ॥२८२॥

देव्युवाच—

ऋषिच्छदोविहीनस्य स्वप्नलब्धस्य वै मनो ।
 विनियोगं कथं तत्र ध्यानं वा पीठपूजनम् ।
 सप्रदायत्रये शमो वद ससिद्धिहेतवे ॥२८३॥

शिव —

सप्रदायत्रये देवि शृणु भेदं समाहिता ।
 ऋषिं शिव इति प्रोक्तो गायत्री छन्द ईरितम् ॥२८४॥
 चिद्रूपा देवता देवि क्रीलकाद्यं न विद्यते ।
 केरलाख्यं क्रमं प्रोक्तं काश्मीरं शृणु तत्त्वतः ॥२८५॥
 ऋषिच्छदाद्यनुक्ते तु ऋषिर्ब्रह्मा महेश्वरि ।
 गायत्री छन्द आदिष्ट हलो बीजानि पार्वति ॥२८६॥
 स्वराः शक्तय इत्युक्तास्त्वव्यक्तं क्रीलकं मतम् ।
 पीठं तु मातृकापीठं ध्यानादि मातृकोक्तवत् ॥२८७॥
 गौडक्रमे महेशानि सिद्धमंत्रतया शिवे ।
 न ऋष्यादिरिति प्रोक्तो न पूजा नियमादयः ॥२८८॥
 जपमात्रेण सिद्धिं स्यान्नात्रकार्या विचारणा ।
 षड्मातृकापञ्चम्या षडगन्यासमाचरेत् ।
 पीठेऽनुक्ते शक्तिपीठं ध्यानेऽनुक्ते तु मातृका ॥२८९॥
 पुरश्चर्याद्यनुक्ते तु विष्णुहस्तं जपेत् प्रिये ।
 द्वाविंशत्यक्षरपर्यन्तं दिक्स्थलं जपेत् प्रिये ।
 तदुत्तरं महादेवि गजोत्तमहस्तकम् ॥२९०॥
 केरले तु पुरश्चर्यां वशांगीं परिकीर्तिता ।
 षष्टांगी तु पुरश्चर्यां वासुदेवीं कथिता मया ॥२९१॥

पचागो तु पुरश्चर्या गौडमार्गे प्रकीर्तिता ।
 स्वप्नलब्धे महेशानि त्र्यगा पुरष्क्रिया मता ॥२६२॥
 जपो होमो ब्राह्मणाना भोजन त्रितय त्विदम् ।
 तथा जपविधौ देवि सूतकद्वयमोचनम् ॥२६३॥
 कृत्वा जपेत् स्वप्नलब्धमंत्र नान्यत् प्रकीर्तितम् ।
 सूतकद्वयमुक्तेश्च सद्गुपाय ब्रवीमि ते ॥२६४॥
 भूमौ लिखेदष्टदल तन्मध्ये स्थापयेद् घटम् ।
 घटे सस्थापयेन्मत्र निखित वटपत्रके ॥२६५॥
 कु कुमेन गुरोस्तत्र प्राणान् सस्थापयेत् सुधी ।
 गुरो सकाशाद् ग्रहणाज्जातसूतकवारणम् ॥२६६॥
 विना पुरष्क्रिया देवि मत्रो मृत इतीरित ।
 तस्मात् पुरष्क्रिया कुर्यान्मृतदोषनिवृत्ताये ॥२६७॥
 अनुक्तहोमद्रव्ये तु तिलहोम प्रकीर्तित ।
 घृतेन कथितो देवि यवेनापि तथैव हि ॥२६८॥
 केवल घृतहोमेन वरदा सर्वाशक्तय ।
 स्वप्नप्राप्तोऽरिमत्रश्चेत् पल्लव योजयेत् तदा ॥२६९॥
 पल्लवं सयुतो यो हि मत्रान्तरमुपाश्रयेत् ।
 होमकर्म शृणु प्राज्ञे पूर्वप्रश्नोत्तर तव ॥३००॥
 होमे स्वाहा प्रयुञ्जीत हृन्मत्रस्तर्पणे तथा ।
 तथाभिषेके देवेशि हृन्मत्र परिकीर्तित ॥३०१॥
 होमेऽग्निजाया या प्रोक्ता सा होमे परिनिष्ठिता ।
 मत्रमध्ये यदा बन्धिजाया चेद् वर्तते शिवे ॥३०२॥
 मत्राते चैव हृन्मत्रस्तथा बन्धिप्रिया भवेत् ।
 मत्रेणैव तु निर्वाहो द्वितीया किं प्रयुज्यते ॥३०३॥

श्रीशिव —

मत्राते बन्धिजाया तु सा स्यान्मत्रस्वरूपिणी ।
 होमागत्वे द्वितीया तु कीर्तिता मत्रपारगं ॥३०४॥

तथैव तर्पणे विद्धि हृन्मन्त्रस्तु द्वितीयकः ।
 एव न कुरुते यस्तु स हीनायुर्भवेत् शिवे ॥३०५॥
 सैवाग्निजाया चेद् होमे गृह्यते प्राणवल्लभे ।
 स्वस्य प्रभुत्वमायाति मन्त्र विलन्नो भवेत् तदा ॥३०६॥
 विलन्नदोषनिवृत्त्यर्थं होमे स्वाहा मयेरिता ।
 श्वातदोषनिवृत्त्यर्थं हृन्मन्त्रस्तर्पणे मतः ॥३०७॥
 जभे क्षोभे महेशानि हूँफडादिं तु वर्तते ।
 तथापि पल्लवत्वेन पुनर्देय महेश्वरि ॥३०८॥
 हृन्मन्त्रेण पुटीकारे क्रियमाणे महेश्वरि ।
 मन्त्रक्षोभनिवृत्तिस्तु सर्वदा जायते शिवे ।
 मन्त्रमध्ये नतिर्देवि वर्तते यद्यपि प्रिये ॥३०९॥
 तथापि संपुटत्वेन पुनर्देया महेश्वरि ।
 एव पल्लवपदक तु संपुटत्वेन योजयेत् ॥३१०॥
 तदेव काम्यकर्मस्य सिद्धिर्भवति नान्यथा ।
 पात्रासादनक कर्म केरलाख्यक्रमे शृणु ॥३११॥
 पात्रपोदशक स्थाप्य संपूज्य परदेवताम् ।
 तदते होमयेद् रात्रौ तदते तर्पण भवेत् ॥३१२॥
 देवि शलमुल्ल नेत्रे देवताया समाचरेत् ।
 केरलस्य मत प्रोक्त काश्मीराख्यमत शृणु ॥३१३॥
 यथा देवो तथा देवि विशेषात्प्रय प्रकीर्तित ।
 स्वसामुप्येन देवेशि स्थापयेत् पात्रराशिकम् ॥३१४॥
 गौडस्य च मते देवि त्रिर्षण्कारेण स्थापयेत् ।
 भ्रासनादिसमारन्य भूतशुद्धय तग शिवे ॥३१५॥
 सिद्धप्राची तु सप्रोक्ता ततस्तु कल्पिता भवेत् ।
 म्बित्यादिपात्रमन्त्रान्त सिद्धप्राची प्रकीर्तिता ॥३१६॥
 पूजायां तु महेशानि कल्पिता दिग् शुभप्रदा ।
 धरनीनामुरयाप्यमध्ये दिग्दशपूजनम् ॥३१७॥

कैरलस्य मत्त प्रोक्त काश्मीरारय मत्त शृणु ।
 अग्निनिर्ऋतिवायव्यशभुकोणेषु मध्यत ॥३१८॥
 चतुर्दिक्षु महेशानि मडलावर्त्तमार्गत ।
 अग्नोशामुरवायव्यमध्ये पृष्ठे पडङ्गकम् ॥३१९॥
 गौडमार्गेष्विदं भद्रे क्रमेण कथितं मया ।
 सिद्धप्राचीविधीं देवि कैरले गुरुपूजनम् ॥३२०॥
 विद्यापृष्ठे महेशानि गुरव सति सर्वदा ।
 कल्प्या त्रिपङ्क्त्याकारेण देवीपृष्ठे क्रमेण च ॥३२१॥
 दिव्यादिक्रमयोगेन तदव स्वगुरुक्रमम् ।
 दक्षोदक् च प्रतीच्या च रेखात्रितयक चरेत् ॥३२२॥
 दिव्यौघो देवता पृष्ठे तदन्यौ तु स्थलद्वये ।
 विद्याया, वामभागे तु स्वगुरु पूजयेत् शिवे ॥३२३॥
 काश्मीरे कल्पिता दिक् स्यात् गौडेऽपि च तथैव सा ।
 कल्पितक्रमयोगेन यदि पूजा भवेत् शिवे ॥३२४॥
 तेषां दिक्पतयो देवि व्युत्क्रमस्या भवति हि ।

देवीवाक्यम्—

स्वामी यत्र समायाति तत्रैवागादिदेवता ।
 न चागे मुख्यता देव तत्पूजाया तु मुख्यता ॥३२५॥

शिववाक्यम्—

कदा का वा स्थिता प्राची कति जाता पुरदरा ।
 कुत्र के वा स्थिता देवि सर्वं कथय सुव्रते ॥३२६॥

दक्षीवाक्यम्—

यदाशाभिमुखो भूत्वा चक्रराज समुद्धरेत् ।
 सैव प्राची विनिर्दिष्टा देवपृष्ठे प्रतीचिका ॥३२७॥
 तद्दक्षे दक्षिणं ज्ञेयं वामे चैवोत्तर स्मृतम् ।
 यथा यथा शिवायाति परिवारास्तथा तथा ॥३२८॥

यस्या कृपाकटाक्षेण स्थान लब्ध च तं पुरा ।
 ते सेवार्थं समायाति देवताया महेश्वर ।
 वलिदानविधौ देव सिद्धा वा कल्पिता तथा ॥३२९॥
 देवतादक्षहस्ताख्यस्वसामुख्यक्रमेण च ।
 प्राची प्रोक्ता केरले च गौडे प्राग् दक्षभागत ॥३३०॥
 देव्यग्रदलमारभ्य प्रादक्षिण्यक्रमेण तु ।
 काश्मीराख्यक्रमे प्रोक्त पूजन तत् क्रमेण तु ॥३३१॥
 बीजाना लेखन देवि तथैव त्रिविध मतम् ।
 प्रसिद्धाख्यक्रमेणैव केरले परिकीर्तितम् ॥३३२॥
 बीजलेखो गौडमार्गे कल्पितासु दिशामु च ।
 प्रसिद्धास्वेव काश्मीरे बीजलेखक्रमो भवेत् ॥३३३॥
 अर्घ्यंश्च पीठपूजा च प्रसिद्धा केरले मता ।
 देवीपृष्ठदलारम्य गौडकाश्मीरयोर्विधि ॥३३४॥
 अन्तःपूजोत्तर देवि वलिदान च केरले ।
 पीठपूजोत्तर देवि काश्मीरे वलिदानकम् ॥३३५॥
 पञ्चोपचारोत्तरतो गौडे तु वलिदानकम् ।
 तर्पवाते होमकर्म समासाद्य प्रहोमयेत् ॥३३६॥
 केरलाख्ये सप्रदाये पूजाते होमकर्म च ।
 पञ्चोपचारपूजाते काश्मीरे होमकर्म च ॥३३७॥
 नयेद्याते होमकर्म गौडमार्गे महेश्वरि ।
 केरलाख्ये सप्रदाये हृदये च विसर्जनम् ॥३३८॥
 काश्मीराख्ये सप्रदाये महेश्वारे विसर्जनम् ।
 गौडेमार्गे विशेषेण हृदये च विसर्जनम् ॥३३९॥
 गौडे सर्वत्र गमन कीर्तित तु मया तव ।
 पट्टाम्नाये महेश्वरि काश्मीरे गमन भवेत् ॥

कुलाकुलविभेदेन केरले च गमागम ॥३४०॥ इति ।

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्नहे उत्तरार्धे केरल-कादमोर-गौड सम्प्रदाय-
कथन नाम द्वितीय पटल । आदितस्त्रिंशत् ।

एव सम्प्रदायग्रम ज्ञात्वा पूरुंदीक्षानुगृहीतस्तत्तत्फलावाप्तये
तत्तद्देवता यजेत् ।

चिन्तये—

धनकामो गणपतिमारोग्ये च दिवाकरम् ।

तारार्पति च श्रीकामो मुक्तिकामो जनार्दनम् ॥३४१॥

नारायण सर्वकाम श्रीकाम पुरुषोत्तमम् ।

श्रीविद्या भोगभोक्षार्यो विद्यार्यो कालिका यजेत् ॥३४२॥

मातर्गौ धनकामस्तु वाराहो शत्रुनिग्रहे ।

भुवनेशो राज्यकामस्तथा नीलसरस्वतीम् ॥३४३॥

सर्वकाम कल्पियुगे श्रीमत्त्रिपुरसुन्दरीम् ।

वगला सर्वसिद्धयर्थं स्तभनार्यं विशेषत ॥३४४॥

तथा धूमावती प्रोक्ता सर्वशत्रु निवर्हणे ।

प्रत्यगिरास्त्रहनने परकृत्यानिवारणे ॥३४५॥ इति ।

अन्यनापि—

भूतिकामस्तु सतत पूजयेत् त्रिपुरा कलौ ।

कालिका च महामाया वाणीकामेन चार्चयेत् ॥३४६॥

भुवनेशो स्वर्गभूत्यं तारा वाग्जालनाशने ।

कमला धनकामस्तु विद्याकाम सरस्वतीम् ॥३४७॥

कलौ नीलपताका च तथा नीलसरस्वती ।

पूज्या वाक्सिद्धिकामेन शीघ्रसिद्धयं तथार्चयेत् ॥३४८॥

कर्पणा सिद्धिकामस्तु पूजयेद् वै विनायकम् ।

भोगकामस्तु शशिन चलकाम समीरणम् ॥३४९॥

समारमुक्तये यत्नात् पूजयेत् सर्वग शिवम् ।

ध्यानयोग तथा भोक्ष यदीच्छेद् ज्ञानमव्ययम् ॥३५०॥

सोऽर्चयेच्च विरूपाक्ष सर्वसत्वमय हरम् ।
 छिन्नमस्ता राजपूर्वा मातर्गौ कामकालिकाम् ॥३५१॥
 इमशानकालिका देवि सर्वसिद्धयै सदा जपेत् ।
 अश्वारूढा कुक्कुटीं च तथा भोगवतीं शिवे ॥३५२॥
 नित्यक्लिन्ना च भेरुण्डा स्त्रीवश्याय जपेत् प्रिये ।
 सर्वाकर्षणकामस्तु कालिकंकाक्षरीं जपेत् ॥३५३॥
 तथा मधुमतीं विद्या सर्वोत्कृष्ट्यां जपेत् प्रिये ।
 पराप्रासादविद्या च तथा षट् शानवेश्वरीम् ॥३५४॥
 सर्वकामप्रसिद्धयर्थं जपेद् यत्नेन सुन्दरि ।
 घनदा ऋद्धिकामेन पादुका चाघनाशने ॥३५५॥
 देवकोपप्रशान्त्यर्थं तद्गायत्रीं तदा जपेत् ।
 भैरवी भूतरक्षायै शरमो वायु मारुति ॥३५६॥
 श्रीदुर्गा दुःखहनने नृसिंहस्तद्वदेव हि ।
 चौरमोतिहरो देव कार्तवीर्यो नराधिपः ॥३५७॥
 प्राप्तदीक्ष प्रसन्नात्मा गुरोराज्ञापरायण ।
 आचारनिष्ठ सपूज्य देवानिष्टमवाप्नुयात् ॥३५८॥

अयाचारथ पृथग्—

आदौ तु वैदिक प्रोक्तं ततो हि वैष्णवं परम् ।
 ततो गणपतं प्रोक्तं तत सौर प्रकीर्तितम् ॥३५९॥
 सौरात् श्रेष्ठ शैवशान्त्र शैवात् शाक्तं महेश्वरि ।
 शाक्ताद् वाम महादेवि श्रेष्ठ सपरिकीर्तितम् ॥३६०॥
 वामात् दक्षिणं श्रेष्ठ दक्षिणाद् वीरमुत्तमम् ।
 अथ वीरान्वायधूत फौलपूर्वं प्रकीर्तितम् ॥३६१॥
 फौलात् परतर देवि नास्ति नास्तीति निश्चितम् ।

यच्चरु कृत्वाणवे—

सर्वेभ्यश्चीत्तमा वेदा येदेभ्यो वैष्णव परम् ।
 वैष्णवाद्भुत्तम शैव शैवाद् दक्षिणमुत्तमम् ॥३६२॥

दक्षिणादुत्तम वामं वामात् सिद्धान्तमुत्तमम् ।
 सिद्धान्तादुत्तम कौल कौलात् परतरं न हि ॥३६३॥
 गुह्याद् गुह्यतरं देवि सारात्सारतर परम् ।
 साक्षात् परशिव देवं कर्णात् कर्णागत कुलम् ॥३६४॥
 मयित्वा ज्ञानमथेन वेदागममहार्णवम् ।
 सारज्ञेन मया देवि कुलधर्म समुद्धृत ॥३६५॥
 एकत सकला धर्मा यज्ञतीर्थव्रतादय ।
 एकत कुलधर्मस्तु तत्र कौलोऽधिक प्रिये ॥३६६॥
 प्रविशन्ति यथा नद्य समुद्रमृजुवक्रगा ।
 तथैव समया. सर्वे प्रविष्टा कुलमेव हि ॥३६७॥
 अस्ति चेत् त्वत्समा नारी मत्सम पुरुषोऽस्ति चेत् ।
 कुलेन च सम धर्मं कथयेत् स तदा प्रिये ॥३६८॥
 कुलधर्मं हि मोहेन योऽन्यधर्मेषु दुर्मति ।
 सकृत् साधारण ब्रूयात् सोऽन्त्यजो नान्त्यजोऽन्त्यज ॥३६९॥
 यो वं कुलाधिक धर्ममज्ञानाद् वदति प्रिये ।
 ब्रह्महत्याधिक पाप स प्राप्नोति न सशय ॥३७०॥
 दर्शनेषु च सर्वेषु चिराम्यासेन मानवा. ।
 मोक्ष लभन्ते कौले तु सद्य एव न सशय ॥३७१॥
 योगो चेन्नैव भोगी स्यात् भोगी चेन्नैव योगमाक् ।
 योगभोगात्मक कौल तस्मात् सर्वाधिक प्रिये ॥३७२॥
 भोगो योगायते साक्षात् पातक सुकृतायते ।
 मोक्षायते च ससार कुलधर्म कुलेश्वरि ॥३७३॥

इत्यादीनि बहूनि वाक्यानि तत्रैव द्रष्टव्यानि ।

अधिकारिणश्च तत्रैव-

पूर्वजन्मकृताभ्यासात् कुलज्ञान प्रकाशते ।

सुप्तोत्थित प्रबुध्येत उपदेशादिक विना ॥३७४॥

जन्मान्तरसहस्रेषु या बुद्धिविहिता नृणाम् ।
 तामेव लभते जन्तुरुपदेशो निरर्थक ॥३७५॥
 शैववैष्णवदौर्गाकंगाणपत्यादिसभवं ।
 एतं विशुद्धचित्तस्य कौलज्ञान प्रकाशते ॥३७६॥
 पुराकृततपोदानयज्ञतीर्थजपव्रतं ।
 क्षीणाघाना नृणा देवि कौलज्ञानं प्रकाशते ॥३७७॥
 त्वमह देवि कल्याणि यस्य तुष्टाबुभावपि ।
 देवतागुरुभक्तस्य कौलज्ञान प्रकाशते ॥३७८॥
 श्रीगुरो गुरुशास्त्रेषु कौलिके तु कुलान्वये ।
 यस्य भक्तिर्हृदा तस्य कौलज्ञान प्रकाशते ॥३७९॥
 गुर्वाज्ञापालके धन्ये सदाचारे दृढव्रते ।
 शुद्धचित्ते प्रशान्ते च कुलज्ञानं प्रकाशते ॥३८०॥

अनधिकारिणश्च तत्रैव—

अनर्हे कुलविज्ञान न तिष्ठति कदाचन ।
 तस्मात् परीक्ष्य वक्तव्यं कुलज्ञान मयोदितम् ॥३८१॥
 चञ्चला कृपणा लुब्धा दुराचाराश्चलेन्द्रिया ।
 निष्ठाहीता दामिकाश्च पूज्यद्रोहकराश्च ये ॥३८२॥
 न तेऽधिकारिणश्चात्र देवताशापमागिन ।
 न व्रूयात् कुलधर्मं तु अयोग्ये शिवशासनम् ॥३८३॥
 आज्ञाभग हि य कुर्वाद् देवताशापमाप्नुयात् ।
 अयोग्य समयाचार कुलधर्मं घदेत् यदि ॥
 स गुरुश्चापि शिष्यश्च योगिनीनां भवेत् पशु ॥३८४॥ इति ।
 कुलज्ञानोऽत्र पतिबोधय ।

दत्त यामने—

कुल शक्ति समान्यातमनुल शिव उच्यते ।
 दक्षापीशोऽनूत प्रोक्तो यामेनी कृत्वनारिष्या ॥३८५॥

तदधर्मं कुलधर्मं स्यान्मादिपचकसंयुतम् ।

श्रकुल तद्विहोन स्याद् दक्षधर्मं श्रमावहम् ॥३८६॥ इति ।

कुलधर्मं च मदगुरुमाश्रित्य यथाविधि प्राप्तानुज्ञो यथाशास्त्रमिष्टमारा-
ध्रंशिकानन्दानुभवमनुभूय सविद्विभूतिमयोऽन्ते परा गतिं प्राप्नुयादिति ।

यच्च यामले—

श्रीगुरो कर्णालेशमालव्य तदनुज्ञया ।

महामाया भजन् मर्त्यो भुक्तिं मुक्तिं च विदति ॥३८७॥

सैव विद्या महामाया सृष्टिस्थित्यन्तकारिणी ।

नानारूपा साधकेष्टदात्री मुक्तिफलाश्रया ॥३८८॥

अथ विद्याभेदा —

काली तारा छिन्नमस्ता सुन्दरी वगलामुखी ।

मातगी भुवना लक्ष्मी धूम्रा त्रिपुरभैरवी ॥३८९॥

एता एव महाविद्या सिद्धविद्या युगान्तरात् ।

अन्यच्च बृहत् तत्रराजे—

दश सरया महाविद्यास्तासा नामानि वचम्यहम् ।

सिद्धविद्या महाविद्या विद्येत्येव युगक्रम ॥३९०॥

सत्ये युगे सिद्धविद्या सुन्दरी भुवनेश्वरी ।

काली तारेति देवेशि सिद्धविद्या प्रकीर्तिता ॥३९१॥

छिन्नमस्ता च वगला मातगी कमला तथा ।

एता एव महाविद्या विद्या शृणु महेश्वरि ॥३९२॥

भैरवी धूमावती च विद्यात्वेन प्रतिष्ठिते ।

अन्यत्रापि—

सत्ये काली च श्रीविद्या कमला भुवनेश्वरी ।

सिद्धविद्या महेशानि त्रिशक्तिर्वगला शिवे ॥३९३॥

महाविद्या सत्ययुगे मातगी भैरवी शिवे ।

धूमावती च विद्या स्यात् त्रेताया शृणु पार्वति ॥३९४॥

काली तारा सुन्दरी च सिद्धविद्या प्रकीर्तिता ।
 मातंगी भुवना लक्ष्मी महाविद्या प्रकीर्तिता ॥३६५॥
 धूमावती भैरवी च विद्यात्वेन महेश्वरि ।
 द्वापरे कालिका तारा रोचनी भैरवी तथा ॥३६६॥
 सिद्धविद्या महेशानि सुन्दरी भुवना रमा ।
 धूमावती महाविद्या मातंगी कमला तथा ॥३६७॥
 विद्यात्वेन महेशानि कलौ काली तु केवला ।
 काली तारा द्विन्नमस्ता सिद्धविद्या कलौ मता ॥३६८॥
 सुन्दरी भैरवी लक्ष्मी मातंगी भुवनेश्वरी ।
 महाविद्या महेशानि धूम्रा च वगला शिवे ॥३६९॥
 विद्यात्वेन महेशानि कलौ प्रकीर्तिता मया ।
 उन्मत्तभैरवमते भेदोऽन्य कथ्यते शृणु ॥४०१॥
 काली तारा महाविद्या षोडशी भुवनेश्वरी ।
 भैरवी द्विन्नमस्ता च विद्या धूमावती तथा ॥४०१॥
 वगला भैरवी श्रोत्रे च मातंगी कामकालिका ।
 त्रयोदश महाविद्या युगभेदात् त्रिधाऽपि च ॥४०२॥
 एता एव महाविद्या त्रियुग व्याप्य सति च ।
 येय श्रीकालिकादेवी विद्याराज्ञी समीरिता ॥४०३॥
 यस्या दासस्य च कलि पादपूजां करोति हि ।
 तेन चित्तमणिर्ज्ञेया कलिदोषविनाशिनौ ॥४०४॥
 कलिदोषप्रशमनात् तेनेय कालिका स्मृता ।
 वरदानेषु चतुरा तेनेय दक्षिणा स्मृता ॥४०५॥
 कालिका षोडशी तारा यामाचारप्रिया मता ।
 द्विन्नमस्ता च यगना याममार्गाधिदेवता ॥४०६॥
 माताप्यपि महादेवि याममार्गोरा निद्विदा ।
 कमला भुवना याना तथा धूमावती शिवे ॥४०७॥

दक्षिणाचारयोगेन सिद्धचन्त्येव न सशय ।
 वामाचारेण च तथा सिद्धिदा भवति ध्रुवम् ॥४०८॥
 भैरवी वामसतुष्टा बाला दक्षिणवामगा ।
 वसतसु दरी विद्या तथा सगीतसु दरी ॥४०९॥
 वामदक्षिणयोगेन सिध्यन्त्येव न सशय ।
 रेणुका दक्षिणाचारे त्वन्या देव्यश्च दक्षिणे ॥४१०॥
 श्रीविद्या च तथा बाला लीपामुद्रा तथैव च ।
 यथा वामे तथा दक्षे सर्वाभोष्टं प्रयच्छति ॥४११॥
 मातंग्या बगलामुख्या दक्षिणारयोऽपि वर्तते ।
 मातंगी लघुमातंगी सुमुखी वामतत्परा ॥४१२॥
 क्वचिद् गणेशे रुद्रेऽपि विष्णौ सौरे स्वयभुवि ।
 वामाचारो वैदिकेऽपि भैरवा वामतत्परा ॥४१३॥
 क्षेत्रपाला वामपरा चीना कापालिकास्तथा ।
 तथा पाशुपता देवि वाममार्गे प्रतिष्ठिता ॥४१४॥
 गोपालसुन्दरी विद्या तथा नृहरिसु दरी ।
 श्रीब्रह्मसु दरी विद्या तथैव रामसुन्दरी ॥४१५॥
 सुन्दरीगणपो देवि तत्पूर्वोऽपि हयानने ।
 यक्षिण्याद्या सर्वविद्या क्रामिनी योगनायिका ॥४१६॥
 वाममार्गेण सिद्धचन्ति नान्यथा सिद्धिदा क्वचित् ।
 एव च दक्षिणामूर्तिहयग्रीवगणेशका ॥४१७॥
 वामदक्षिणयोगेन पूज्या साधकसत्तम ।
 शैवे शाक्ते गणपते सौरे स्वायभुवे तथा ॥४१८॥
 चाद्रे चीने पाचरात्रे वैष्णवे वैदिकेऽपि च ।
 कापालिके महेशानि वाममार्गेऽत्र कारणम् ॥४१९॥
 तोतला तुलजा दुर्गा त्रिपुटा त्रिजटाऽऽसुरी ।
 वामाचारेण सिद्धचन्ति दक्षिणे क्षोभकारका ॥४२०॥

वामाचारं विहायाथ कालीं तारा च भैरवीम् ।
 महापिशाचिनीं देवि छिन्नमस्तामपि प्रिये ॥४२१॥
 उपासना कर्तुकाम तस्य पातो भविष्यति ।
 स दरिद्री ममद्रोही सुतहारी च जायते ॥४२२॥
 विशेषात् सर्वमत्रेषु कुलाचार प्रशस्यते ।
 तदा सिद्धा सर्वविद्या नात्र कार्या विचारणा ॥४२३॥
 महानीलक्रमेणैव काली शोघ्रफलप्रदा ।
 महाचीनक्रमेणैव तारा पूर्णफलप्रदा ॥४२४॥
 दिव्यचीनक्रमेणैव छिन्नमस्ताविधि स्मृतः ।
 गघर्वाख्यक्रमेणैव पञ्चमी भुवि दुर्लभा ॥४२५॥
 महागंधर्वमार्गेण षोडशी फलदायिनी ।
 सौभाग्यस्य क्रमेणैव वगला फलदा कलौ ॥४२६॥
 जीवचक्रक्रमेणैव भैरवी भुवि कीर्तिता ।
 महाधूमक्रमेणैव फलदा धूम्रनायिका ॥४२७॥
 राजमार्गक्रमेणैव मातङ्गी सकलेष्टदा ।
 ब्रह्मनावक्रमेणैव भुवना फलदा मता ॥४२८॥
 स्वपुष्पक्रममार्गेण भैरवी वामसिद्धिदा ।
 फलार्चनक्रमेणैव महालक्ष्मी फलप्रदा ॥४२९॥
 घोरमार्गक्रमेणैव दिव्यमार्गक्रमेण वा ।
 पशुमार्गक्रमेणापि मातङ्गी फलदा सदा ॥४३०॥
 दशक्रमेण देवेशि दशविद्या फलप्रदा ।
 पुत्नीन गुदमाधित्य दीक्षा प्राप्य कर्मस्यत ॥४३१॥
 पुत्ताचारपरो मप्रौ सतत सिद्धिमाग् भवेत् ।

इति वामतादिषु यदुक्तं तस्माद् दीपोप्यग्रे । मामागपिनेपभेदेऽ दीपा
 ऽपिष्या, मामाग्रे षट्को भेदास्तद्वत् वषयाम् । विनेपस्याभिपराग्वन्तत्रादी
 श्रुतदीशा तित्तो ।

यच्च परारहस्ये—

अथाह निर्णय वक्ष्ये प्रथम गुरुशिष्ययो ।

विचार्य विधिवद् धीमान् दीक्षाकर्म समाचरेत् ॥४३२॥

ब्रह्मादिकीटपर्यन्त जगत् स्थावरजङ्गमम् ।

मोहित परया देव्या पशुरुपेण सस्थितम् ॥४३३॥

दीक्षा तस्या शिवे मत्री लब्ध्वा गुरुपदार्चनात् ।

दीक्षित स भवेद् ज्ञानी दीक्षाहीन पशु स्मृत ॥४३४॥

यस्य दीक्षा शिवे नास्ति जीवनात् च जन्मिन ।

स जातु नोत्तरेद्देवि निरयाम्बुनिधे क्वचित् ॥४३५॥

दीक्षाहीनस्य देवेशि पशो कुत्सितजन्मन ।

पापौघोऽन्तिकमायाति पुण्य दूर पलायते ॥४३६॥

तस्माद् यत्नेन दीक्षया ग्राह्या कृतिमिरुत्तमं ।

वाल्ये वा यौवने वापि वार्धक्ये वा सुरेश्वरि ॥४३७॥

अन्यथा निरयो पापी पितृन् स्वान्निरयन्नयेत् ।

अन्ते पशुर्मनुष्य सन् पशुयोनिं व्रजेत् शिवे ॥४३८॥

पूर्वजन्मार्जिता प्राप्य वासना परमार्थदाम् ।

गुरुमन्वेपयेत् देवि कौलिकाचारदीक्षितम् ॥४३९॥

गुरुं कुलीन तत्रज्ञ सर्वांगं सुमनोहरम् ।

निरामय च निर्लोभ नि शेषागमपारगम् ॥४४०॥

लब्ध्वा भक्त्या प्रणम्यादौ तोषयित्वा विशेषत ।

सिद्धसाद्धारिनिर्णोता दीक्षा देव्या यथाविधि ॥४४१॥

गृहणीयात् परया भक्त्या साधको येन जायते ।

गुरुश्च शिष्य रम्याग कुलीन गर्भदीक्षितम् ॥४४२॥

गुरुभक्तिरत शाल पापभीत कृतात्मकम् ।

दृष्ट्वा दीक्षां परा दत्त्वा कृतभागी भवेन्नर ॥४४३॥

श्रीदेव्युवाच—

भगवन् करुणाभोधे सशयोऽय महान् मम ।
 यस्य चित्ते पराभक्तिर्गुह्यर्नास्ति यथाविधः ॥४४४॥
 कुलीन सर्वतन्त्रज्ञो मन्त्रसाधनसुक्ष्म ।
 भक्त्या परमया युक्तः स किं देव करिष्यति ॥४४५॥

श्रीशिव उवाच—

अदीक्षित उपाध्यायविहीन शक्तिभक्तिमान् ।
 गुरोरभावे देवेशि पुस्तकं गुरुमाश्रयेत् ॥४४६॥
 यदि कश्चिद् भवेत् देवि गुरुस्तत्रविचक्षणः ।
 दीक्षित शिवमन्त्रेण वैष्णव शुभलक्षणः ॥४४७॥
 त परित्यज्य यो देवि पराभक्तोऽपि भक्तिमान् ।
 पुस्तकं तु गुरुं कुर्यात् स भवेत् शिवघातकः ॥४४८॥
 गुरुं कुलीनं तत्रज्ञं मजेन्मन्त्रस्य सिद्धये ।
 मूर्खं लोभात्मकं देवि कुलीनं च परित्यजेत् ॥४४९॥
 पितुर्दोषा न गृहणीयात् तथा मातामहस्य च ।
 सौदरस्य फनिष्ठस्य मातुलस्य विशेषतः ॥४५०॥
 दम्भं वित्तोच्छ्रया लौल्यं न कुर्यान्मनसापि वा ।
 परलोकेच्छ्रया कुर्यादन्यथा विफलायतः ॥४५१॥

श्रीदेव्युवाच—

भगवन् परमेशान साधकानां हिनेच्छ्रया ।
 कदा दीक्षा परा ग्राह्या साधकैस्तद् वदस्व मे ॥४५२॥

श्रीशिव उवाच—

सुदिने शुभनक्षत्रे सक्रान्तायनद्वये ।
 नवरात्रिदिने पित्रो ध्यात्वे स्वजनिवासरे ॥४५३॥
 नववर्षदिने देवि चन्द्रसूर्योपरागरे ।
 नित्ये मन्त्रमाश्रये दीक्षां दद्याद् विद्वत्सु ॥४५४॥

तत्रादौ शुननक्षत्रे स्नात्वा संपूज्य भैरवम् ।
 गत्वा नदीतटे रम्य लताकुसुममण्डितम् ॥४५५॥
 द्वीप वा परम पुण्य चित्तमतीपकारकम् ।
 देवतायनन चापि गत्वा दीक्षा समारनेत् ॥४५६॥
 विलिप्य विप्रिवत् तत्र गुर कुर्यात् कृतान्हिक ।
 वेदोभीशानदिग्भागे चतुष्कोणा मनोहराम् ॥४५७॥
 तत्र देवि परादेव्याश्चक्रराज च सलिखेत् ।
 निद्वेरेण शिवे यत्र मूलमत्र समुच्चरन् ॥४५८॥
 त्रिकोण विदुसयुक्त षट्कोण वृत्तमडलम् ।
 चसुपत्र त्रिवृत्त च भ्रूगृहेणोपशोभितम् ॥४५९॥
 दीक्षायत्रमिम देवि-दीक्षाकाले प्रपूजयेत् ।
 सरूपमूलशुद्धचादिन्यासान्त कलशाचनम् ॥४६०॥
 कृत्वा पात्राणि सस्थाप्य पीठपूजा विधाय च ।
 श्रन्तर्याग समाप्याय वहिर्याग ततश्चरेत् ॥४६१॥
 गणेशधर्मवरुणा कुबेरमहिता शिवे ।
 संपूज्य भूपुरे दिक्षु प्रार्थयेन्मूलमंत्रतः ॥४६२॥
 विदौ श्रीमूलमन्त्रेण परा देवीं प्रपूजयेत् ।
 सदाशिवं महारुद्र कामेशं कामनेश्वरम् ॥४६३॥
 गंधाक्षतप्रसूनाद्यै धूपदीपादितर्पणैः ।
 नैवेद्यान्नमनोयाद्यै स्तावूलैश्च सुवामितं ॥४६४॥
 संपूज्येशानमारम्य चाग्न्यन्तं वै त्रिकोणके ।
 गंगा च यमुना देवि तृतीया च सरस्वतीम् ॥४६५॥
 तारमायारमावीजै गंधाक्षतप्रसूनकैः ।
 संपूज्य पूजयेद् देवि षट्कोणे षट् च देवता ॥४६६॥
 माया च मोहिनी मेना मंगला सर्वमंगलाम् ।
 महाविद्या च देवेशि गंधाक्षतप्रसूनकैः ॥४६७॥

अष्टपत्रेषु देवेशि सपूज्या अष्टमातर ।
 ब्राह्म्याद्या देवि मन्त्रेण ह्यष्टभैरवपूर्विका ॥४६८॥
 ब्राह्मी नारायणी चैव कौमारी चापराजिता ।
 माहेश्वरी च चामुण्डा वाराही नारसिंहिका ॥४६९॥
 वामावर्तक्रमेणैव पूजनीया विधानत ।
 तत्रैव पूजयेदष्टभैरवान् परमेश्वरि ॥४७०॥
 महाकाल च कालाग्नि कराल विकरालकम् ।
 सहार रुद्रमीशानि सुप्तमुन्मत्तभैरवम् ॥४७१॥
 सपूज्य विधिवत् तत्र तर्पयेद् विधिवच्च तान् ।
 एव यत्र समन्यचर्यं श्रीगुरु पूज्य यत्नत ॥४७२॥
 त्रिकोणकुण्डके वापि स्थडिले सस्कृतेऽथवा ।
 लुक्श्रुवावपि सपूज्य बन्धिमावाहयेत् तत ॥४७३॥
 तार बन्धिप्रय चाग्ने वैश्वानरपद वदेत् ।
 प्रज्वलेतियुग पश्चादिहागच्छेति सवदेत् ॥४७४॥
 इह सनिधिमाघत्स्व वर मे देहि युग्मकम् ।
 फट् बन्धिजाया प्रोच्चार्य गयेनान्यर्चयेत् तत ॥४७५॥
 परादेव्यास्तु मन्त्रेण हुनेदाज्य तथा शिवे ।
 मूलेनाग्नौ शिवे दद्यादाहुतीना शतं परम् ॥४७६॥
 पृतलदादिमृद्बीषलज्जं रांबुजपायसं ।
 तत्र देवीं समावाह्य परा ध्यात्वा यथाविधि ॥४७७॥
 प्राद्मुखो गुरुरासीन उत्तरान्निमुख शिशुम् ।
 सस्याप्य विधियद् देवि पृत्या विष्टरंगीघनम् ॥४७८॥
 भूतशुद्धिप्रमोषेन प्राणापंशविधि चरेत् ।
 प्राणायामत्रय पृत्या विषायात्मनत्रयम् ॥४७९॥
 तत्र मूलेन देवेशि दिशो बद्ध्वा परां स्मरेत् ।
 गुह्य निष्याप शान्ताय पराप्रोष्यं महेश्वरि ॥४८०॥

वन्दे समक्ष यत्राग्रे दीक्षा परमदुर्लभाम् ।
 फर्णमूले महाविद्या श्रीविद्या माघकेश्वर ॥४८१॥
 श्रानदासक्तहृदय शनैस्त्रिंस्त्रिं समर्पयेत् ।
 प्रथम तु गणेशस्य मत्र साग समर्पयेत् ॥४८२॥
 ततो देव्याश्च गायत्री ततो मूल महेश्वरि ।
 एव समर्प्य देवेशि कृत्वा होम यथाविधि ॥४८३॥
 शिष्यायाधर्म्यस्य शेष च दद्यादानदर्निभैर ।
 द्रूयादेव कृपादृष्ट्या विलोक्य प्रीतमानस ॥४८४॥
 उत्तिष्ठ वत्म मुक्तोऽसि सम्यगाचारवान् भव ।
 दीर्घायुश्च सदारोग्य देवता भक्तिरस्तु ते ॥४८५॥
 श्रावयोस्तुत्यफलदो भवत्वैवमुदीरयेत् ।
 पूर्णार्हुतिं च सपाद्य वटुक योगिनीगणम् ॥४८६॥
 मूतान् सतर्प्य वलिना देवि देवीं विसर्जयेत् ।
 एव समाप्य दीक्षा च विसृज्य हृदि देवताम् ॥४८७॥
 सदाचार मत्रविधिं चोपदिश्य शिव स्मरेत् ।
 शिष्यो दीक्षा च सप्राप्य गुरुमभ्यर्च्य शक्तित ॥४८८॥
 तोषयित्वा प्रणामैश्च दक्षिणासि शुभावरं ।
 तदाज्ञा शिरसादाय जपाय परमेश्वरि ॥४८९॥
 यत्रं मत्र च माला च तत्र पचागमीश्वरि ।
 पुनर्जातु शिवे शिष्ये गुरवेऽपि न दर्शयेत् ॥४९०॥

श्रीदेव्युवाच—

भगवन् देव देवेश भक्तानुग्रहकारक ।
 गणेश चैव गायत्रीं मूलविद्या जपेत् पराम् ॥४९१॥
 श्रीपादुका तथा देवी शिवो वा वटुकस्तथा ।
 सौरो वा वैष्णवो वापि कथं क्व च जपो भवेत् ।
 का का विद्या च गृह्णीयात् क कस्यागतया स्मृत, ॥४९२॥

श्रीशिव उवाच—

प्रथमेऽहनि देवेशि साधको गुरुभक्तित ।
 गणेश देवि गायत्रीं मूलविद्या जपेत् पराम् ॥४६३॥
 मुहूर्ते शुभदे देवि गुरु सपूज्य प्रार्थयेत् ।
 अगमत्राश्च मे देहि सिद्धये कुलनाथक ॥४६४॥
 अगमत्रास्ततो लब्ध्वा जपेदिष्टफलाप्तये ।
 ततो गुरु शिवे भक्त्या वदनं पूजनस्तथा ॥४६५॥
 प्रार्थनामिदं सतोष्य श्रीविद्या प्रार्थयेत् तत ।
 विना श्रीविद्यया देवि साधकोऽदीक्षित स्मृत ॥४६६॥
 अदीक्षित पशु प्रोक्त पशुत्वान्निरयो भवेत् ।
 स्वजन्मनि शिवे तस्माद् गुरुमभ्यर्च्य भक्तितः ॥४६७॥
 श्रीविद्या प्रार्थयित्वादौ गृहणीयात् सर्वसिद्धये ।
 नोपदेशक्रमे ग्राह्या श्रीविद्याऽपि कदाचन ॥४६८॥
 विना पूर्णामिषेकेन न पूर्णफलदा हि सा ।
 महात्रिपुरसुन्दर्या श्रीविद्या प्राप्य दुर्लभाम् ॥४६९॥
 सशिवा गिरिजे सागा प्रार्थयेद् दक्षिणा तत ।
 विना श्यामा न सिद्धि स्यान्ममापि परमेश्वरि ॥५००॥
 द्वाविंशत्यक्षरं विद्या प्रजपेत् साधकोत्तम ।
 श्यामाविद्याजपेनाशु श्रीविद्या सिद्धिमेप्सति ॥५०१॥
 तामसौ फालिका प्रोक्ता राजसी षोडशाक्षरी ।
 सात्विषी च परादेवी श्रीमहाषोडशाक्षरी ॥५०२॥
 राज्य देय शिरो देय देय सततिरयिने ।
 यमुपूर्णे गृह देय न देया षोडशाक्षरी ॥५०३॥
 विद्यां त्रिपुरसुन्दर्यां सख्या गुह्यप्रसारत ।
 मातापीति नो श्रूयात् श्रीविद्योपागमोऽगमहम् ॥५०४॥

श्यामा भजेत् परा विद्या श्रीविद्याभेदरूपिणीम् ।
 तेन सिद्धिर्भवेदाशु देवानामपि दुर्लभा ॥५०५॥
 एव देवि पराभक्तो दीक्षितो गुरुपूजक ।
 गुरुपदेशतः कुर्याद् जपपूजामहर्निशम् ॥५०६॥
 गुरुरेव परादेवी गुरुरेव परागति ।
 गुरुमुल्लङ्घ्य यः कुर्यात् किञ्चित् स नरकं व्रजेत् ॥५०७॥
 स्वयं दीक्षा गुरोर्लब्ध्वा दीक्षितः पुण्यभाजनम् ।
 गुरुमभ्यर्च्य सप्रार्थ्य शक्तिदीक्षार्थमीश्वरि ॥५०८॥
 दीक्षिता यस्य नो शक्तिस्तस्य दीक्षा तु निष्फला ।
 जन्मकोटिषु जप्त्वापि तस्य विद्या न सिद्धयति ॥५०९॥
 ततः शिवे गुरुं शिष्यमाहूय परमार्थं वित् ।
 शिष्यस्त्रिंशत् परारूपा देवीरूपा विचिन्त्य च ॥५१०॥
 अभ्यर्च्य परमां शक्तिं परावद् वदन् स्तवं ।
 श्रावृत्य मातृवद् देवि कन्यावद् वीक्षयेत् तदा ॥५११॥
 परावत् पूजयित्वादौ ततो विद्यां समर्पयेत् ।
 उपविश्य गुरुस्तत्र पश्चिमान्निमुखः शिवे ॥५१२॥
 दीक्षार्थं प्राङ्मुखो कृत्वा पूजयेद् यत्रराजवत् ।
 ततः सम्पूज्य देवेशि यत्राग्रे देवतागृहे ॥५१३॥
 शिवो भूत्वा परा विद्यां कर्णमूले समर्पयेत् ।
 संप्राप्य सशिवा विद्यां गुरुं पितृवदर्चयेत् ॥५१४॥
 गधाक्षतप्रसूनाद्यैर्दक्षिणावरपूर्वकं ।
 तदाज्ञां शिरसादाय जपं कुर्यात्तु सर्वदा ॥५१५॥
 शक्तिश्च दीक्षिता भूत्वा दीक्षितोऽपि स्वयं शिवे ।
 मत्र जपन् शिवे जन्तुरमरत्वमवाप्नुयात् ॥५१६॥
 गुरोः पादप्रसादेन श्रीविद्या यदि लभ्यते ।
 स श्यामा स शिवो देवि तस्य वश्यं जगद् भवेत् ॥५१७॥ इति ।

श्रयागविद्या । तत्र सर्वसाधारण निरुत्तरतत्रे—

श्रीगुरुं श्रीगणेशं च श्रीशिव श्रीपराविकाम् ।

दडपारिण ततो दद्यात् सर्वसाधारण स्मृत ॥५१८॥

विशेषश्च श्रीविद्याया, उद्दडभंरवीये—

आदौ वाला विनिर्दिष्टा तत पचदशो मता ।

ततो नित्यामडलं स्यात् ततश्च दर्शनानि षट् ॥५१९॥

पचपचिकया युक्ता चतु समयदेवता ।

युवतीषट्कसहिता तत श्रीपोडशो स्मृता ॥५२०॥

तदुत्तर पराविद्या ततश्चरणसु दरी ।

निर्वाणदीक्षण पश्चात् षट्शाभवमत परम् ॥५२१॥इति।

श्यामाविद्यायाम्—

श्रीगुरु गणप दुर्गा वटुक शरभ शिवम् ।

मजुघोष च सुमुखो कालिका तदनन्तरम् ॥५२२॥इति।

दुर्गामष्टाक्षरीम् । ताराविद्यायाम्--

वटुक क्षेत्रपालश्च गणेशो योगिनी तथा ।

अक्षोन्म्यश्चाद्र्दपटिका घोर पाशुपत तथा ॥५२३॥

तत पद्मावती प्रोक्ता मजुघोषो महेश्वर ।

साधंपचाक्षरी तारा रक्तचामु टिका तथा ॥५२४॥इति।

अथ द्वितीया —

श्रीगुरुमालिनी घंघ वीपिनी परिकीर्तिता ।

गणेशो भ्रामको यक्षो वटुक क्रोधराजक ॥५२५॥

महिषघ्नी नयानो च कमला द्विन्नमस्तथा ॥इति।

अथ श्रीगुरुर्था —

अश्याष्टा महादेयो मंपत्पर्षा तथैव च ।

श्रीतिरप्परणो घंघ दहिनी मप्रनायिका ॥५२६॥

याता च परमेशानो नपुत्तो बुरभृन्नुक्ता ।

तारायिरा वामरुना नित्यापोडशक तथा ॥५२७॥

विद्या तुरीया सुमुखी रश्मिविद्या तथैव च ।
 नवक्रोश्वरो चैव चतुश्चरणदेवता ॥५२८॥
 पचपच्चिकसज्ञा च पडासनमयी तथा ।
 समयाम्बा सुन्दरी च गाणेशादि च पूर्ववत् ॥५२९॥इति।

अथ वगलामुस्या --

मृत्यु जयश्च वटुको पचास्त्र कुल्लुका तथा ।
 तथापराजिता श्यामा चाडाली च हरिद्रक ॥५३०॥
 विडालयक्षिणी देवी त्वरिता स्तंभनाशुग ।
 स्वप्नेश्वरी गाणेशश्च तत श्रीवगलाम्बिका ॥५३१॥इति।

अथ लक्ष्म्या —

श्रीविष्णुश्च गाणेशश्च वैनतेयस्तथैव च ।
 धनदा च कुवेरश्च निधिमत्रास्तथैव च ॥५३२॥
 विद्या भोगवती देवी लक्ष्मीनारायण पर ।
 कामाक्षी धनदा चैव भुवनाश्रीस्तत परम् ॥५३३॥इति।

अथ माताया —

गुरुमत्रश्च नकुली तथैव च सरस्वती ।
 लघुश्यामा कामिनी च वीरभद्रो मतगक ॥५३४॥
 प्रमदा मोहिनी चैव भोगेशो यक्ष एव च ।
 ततो मातगिनी प्रोक्ता इत्येव क्रम ईरित ॥५३५॥

अथ भुवनेश्या —

गाणेशस्य च गायत्र्यास्तथा मृत्युजयस्य च ।
 वटुकस्य शिवस्यापि ततो विद्या समर्पयेत् ॥५३६॥

अन्यदपि भुवनेशीसर्वस्वे—

शिव शिवा विधाता च त्रिपुटा वटुकस्तथा ।
 कुल्लुका च तथा देवि पचायतनमेव च ॥५३७॥
 गौरी श्रीरजिनी मत्रो विद्याभेदा सशक्त्य ।
 लोकपालादिमनवो वाणोमत्रास्तथैव च ॥५३८॥

हृद्यग्रीव पिगली च खड्गरावण एव च ।

ततः श्रीभुवनेशानी तत्त्वविद्या ततः परम् ॥५३६॥इति।

अथ श्रीधूमाया —

धूमावत्यगमत्राश्च वीरेशो वटुकस्तथा ।

प्रत्यगिरा च शरभस्तथा पाशुपतो मनु ॥३४०॥

सहारास्त्र च ककुदी तथा च त्वरिता मता ।

ततो धूमावती प्रोक्ता गणेशादि च पूर्ववत् ॥५४१॥इति।

अथ विद्याना शिवा —

कालिकाया महाकाल सुन्दर्या ललितेश्वर ।

तारायाश्च तथाक्षोन्वशिष्टन्नाया क्रोधभैरव ॥५४२॥

भुवनाया महादेवो धूमाया कालभैरव ।

नारायणो महालक्ष्म्या भैरव्या वटुक स्मृत ॥५४३॥

मातंग्याश्च मतंग स्यादथवा स्यात् सदाशिव ।

मृत्युञ्जयस्तु वगलाविद्याया परिकीर्तित ॥५४४॥इति।

अथत्रापि परारहस्ये—

कालिकाया महाकाल सुमुह्या अमृतेश्वर ।

कामेश्वरस्त्रिकूटाया शिव इत्येवमीरित ॥५४५॥

शिष्टन्नाया कालरुद्रस्तु शारदाया शिव स्मृत ।

श्रीभैरव कालरात्र्या शिव इत्यभिधीयते ।

भेटायास्तु विम्बाक्ष शिव इत्यभिधीयते ॥५४६॥

विश्वनाथोन्नपूर्णाया राज्ञा नृतेश्वर शिव ।

नोलवण्टस्तु दुर्गाया शोभाया वामदेवक ॥५४७॥

मद्योजातस्तु ताराया भुवनायास्तथेश्वर ।

यस्या देव्यास्तु यो देव शिवस्तस्मात् शिव नजेत् ॥५४८॥

तेन विद्या महादेवि मिद्धिमाप्नोति महवरम् ।

वेद्यन् यो जपेत् साक्तं मनु शैव नु नो जपेत् ।

अन्यदपि चोद्दण्डभरवीये—

कालिकाया महाकालश्चाक्षोम्यस्तारिणीमनौ ।
 त्रिपुराया च राजेशो वगनाया च त्र्यम्बक ॥५५०॥
 मातंग्याश्च महेशश्च भुवनेश्या महेश्वर ।
 नारायणो महालक्ष्म्या महादेवश्च वा प्रिये ॥५५१॥
 छिन्नाया तु कराल स्यात् शिवाया कुक्कुटेश्वर ।
 धूम्राया तु अघोर स्यादिति सक्षेपतो मतम् ॥५५२॥
 शक्त्या विना शिवे सूक्ष्मे नामधाम न विद्यते ।
 शिव विना चित्कलाया न कलात्व क्वचिद् भवेत् ॥५५३॥
 बीजाकुरन्याययोगात् शिवशक्त्यात्मक मह । इति ।

अथ दशवटुका —

अथाद्यो हेतुवटुको द्वितीयो वटुक स्मृत ।
 त्रिपुरातकवटुकस्तृतीय परिकीर्तित ॥५५४॥
 बन्धिवेतालवटुकश्चतुर्थ कीर्तित शिवे ।
 अथाग्निजिह्ववटुक पचम परिकीर्तित ॥५५५॥
 श्रीकालवटुकस्तद्वत् करालवटुकस्तथा ।
 तथैकपादवटुक श्रीभीमवटुकस्तथा ॥५५६॥
 त्रैलोक्यवटुकश्चैव श्रीसिद्धवटुकस्तथा ।
 दश वै वटुका ख्याता सर्वसिद्धिप्रदायका ॥५५७॥ इति ।

अथ दशगणेशा —

एकाक्षरो गणपति द्वैचक्षरश्च तथा स्मृत, ।
 वल्लभागणपश्चैव तथा स्याच्चतुरक्षर ॥५५८॥
 महागणपतिश्चैव तथा वीरगणाधिप ।
 प्रोक्तो वश्यगणेशश्च तथा क्षिप्रप्रसादन ॥
 हरिद्रागणप सिंहगणेशश्च तथा दश ॥५५९॥ इति ।

अथ दशविद्यायक्षिण्य —

यद्विद्यायाश्च या यक्षी सा तस्या सेवकी स्मृता ।
 तस्याश्चोपासको यो हि तस्य सा सिद्धयति ध्रुवम् ॥५६०॥
 अन्यमत्र सेवमानो अन्या सेवेत यक्षिणीम् ।
 न तस्य फलसिद्धि स्याद् यक्षिणीकोपमाप्नुयात् ॥५६१॥
 श्रादौ कालो च तद्यक्षी महामधुमती परा ।
 द्वितीया भ्रमरावा च सु दर्या सुरसुदरी ॥५६२॥
 भैरव्याश्चन्द्ररेखा च यक्षिणी परिकीर्तिता ।
 तारायास्तारिणी यक्षी विकटा पद्मनायिका ॥५६३॥
 द्विन्नाया लपटा यक्षी वगलाया विडालिका ।
 कमलायास्तु धनदा भुवनेश्या' शृणु प्रिये ।
 त्रैलोक्यमोहिनी यक्षी मातंग्या शृणु पार्वति ॥५६४॥
 श्रीमनोहारिणी प्रोक्ता धूमावत्या शृणु प्रिये ।
 भीषणी यक्षिणी प्रोक्ता प्रोक्तेय दश यक्षिणी ॥५६५॥
 एतदज्ञानतो देवि न हि सिद्धयन्ति कुत्रचित् ।
 एतद् यो वं न जानाति कापि यक्षी न सिद्धयति ॥५६६॥

अथ दश मण्डलानि—

दशविद्याक्रमेणैव प्रोच्यते मण्डलान्यथ ।
 एतद् ज्ञानवशाद् देवि सर्वा विद्या प्रसिद्धयति ॥५६७॥
 अप्सरो मण्डल देवि विन्नरोमण्डल तथा ।
 गधर्ममण्डल देवि सिद्धगुह्यकमण्डलम् ॥५६८॥
 पिशाचमण्डल चैव भूतिनीमण्डल तथा ।
 नागिनीमण्डल देवि डाफिनीमण्डल तथा ॥५६९॥
 मृत्माण्डलमण्डल देवि तथा शायरमण्डलम् ।
 दशविद्याक्रमेणैव श्रोत्रोद्यमण्डलेन या ॥५७०॥
 पार्यमण्डलयोगेन सर्वा सिद्धयन्ति मिदथ ।
 मण्डलनितये देवि अप्सराद्या गुणिविदा ॥५७१॥ इति ।

अन्वच—

काली तारा छिन्नमस्ता वीरसाधनमार्गत ।
याममात्रेण सिद्ध्यन्ति नात्र कार्या विचारणा ॥५७२॥
साधनारहिते देवि वर्णलक्षदये शिवे ।
कालिका सिद्धिदा प्रोक्ता तारा श्री शिवतत्त्वकं. ॥५७३॥
छिन्नमस्ता चतु,षष्टिलक्षजापेन सिद्ध्यति ।
चतुराशीतिलक्षेस्तु सुन्दरी साधन विना ॥५७४॥
वाला कोट्यर्धजापेन वगला पञ्चसप्तति ।
श्रीमहाराजमातङ्गी वर्णलक्षेस्तु सिद्ध्यति ।
सिद्धविद्या महेशानि मासलक्षेण सिद्ध्यति ।
महालक्ष्मी च भुवना तथा धूमावती प्रिये ॥५७५॥
विद्यागुणनयोगेन सिद्ध्यन्तेव न चान्यथा ।
विद्यामात्रे महेशानि विद्यानामार्णयोगत. ॥५७६॥
मातृकार्णकृतेनैव गुणन भाजन भवेत् ।
तावल्लक्षं महेशानि सिध्यत्येव न चान्यथा ।
भैरवस्य तु योगेन शारर सिद्धिदायकम् ।
एका चेद् देवता सिद्धा तदा सिद्ध जगत्त्रयम् ॥५७७॥ इति ।

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे उत्तरार्धे दीक्षादिकथन
नाम तृतीय पटल । आदित एकत्रिंशत् ॥

अथ चतुर्थ पटल ।

अथ दीक्षाभेदा । तत्रादौ कालिकाश्रम निरुत्तरे—
पादुका त्रिविधा देवि स्थूल मध्य तथा लघु ।
महागणपतिश्चैव दुर्गा स्यात् वसुर्कारिका ॥५७८॥
आपदुद्धारकश्चैव शरभश्च तत परम् ।
महाकालश्च सुमुखी कुरुकुल्ला च कालिका ॥
कालिकाक्रम एष स्यात् देवताप्रोत्तिकारक ॥५७९॥

अथ त्रिशक्तिक्रम —

श्रीविद्या षोडशी चैव श्यामा द्वाविंशदक्षरी ।
मार्धपञ्चाक्षरी तारा त्रिशक्तिक्रम ईरित ॥५८०॥

पूर्वाम्नायेषु कथिता, साधकाभीष्टदायका ।
 वगला वशिनीभेदा त्वरिता च तथा स्मृता ॥५६१॥
 वाराही भेदसहिता भोगिनी भेदसयुता ।
 कामेश्वरी च भेरुण्डा वज्रेशी वह्निवासिनी ॥५६२॥
 शिवद्वती विचित्रा च विजया सर्वमङ्गला ।
 महिषघ्नी महालक्ष्मी दक्षिणाम्नायदेवता ॥५६३॥
 पु मन्नाश्चैव वक्ष्यते वाराहस्तुम्बुरस्तथा ।
 हरिद्रागणपश्चैव वटुक क्षेत्रपालक ॥५६४॥
 शास्ता चैव नृसिंहश्च दधिवामनसङ्गक ।
 श्रीकृष्णमन्त्रभेदाश्च तथा हरिहरात्मक ॥५६५॥
 दक्षिणाम्नायसस्थाश्च सर्वसिद्धिप्रदायिन ।
 महासरस्वतीदेवी ततो वाग्वादिनी मता ॥५६६॥
 तथा नीलपताका च भैरवीभेदसयुता ।
 चामुडा रक्तचामुंडा ब्राह्म्यादि दश देवता ॥५६७॥
 प्रत्यगिरा भवानी च पश्चिमाम्नायदेवता ।
 पुमन्नाश्चैव विख्यातास्तथोच्छिष्टविनायक ॥५६८॥
 पुरुषोत्तममन्नाश्च मालामन्नास्तथैव च ।
 अघोररुद्रभेदाश्च जैनबौद्धप्रभेदका ॥५६९॥
 पश्चिमाम्नायविख्याता सर्वाभीष्टफलप्रदा ।
 कालिकाभेदसहिता ताराभेदश्च सयुता ॥६००॥
 मातंगी भैरवी छिन्ता तथा धूमावती मता ।
 उत्तराम्नायकथिता दक्षिणामूर्तिरेव च ॥६०१॥
 ग्रहाणां लोकपालानां मन्नाश्चण्डेश्वरस्य तु ।
 वेताल चेटकश्चैव वीरभद्रस्तथैव च ॥६०२॥
 सुब्रह्मण्यमानुषुत्रा उत्तराम्नायसस्थिता ।
 पराप्रासादमन्त्रश्च श्रीविद्या षोडशाक्षरो ॥६०३॥

कालिका दक्षिणा चैव मालिनी श्रीगुरोर्मनु ।
 चरण नवनाथाश्च मूलविद्याश्च षोडश ॥६०४॥
 आधारषट्कविद्याश्च सविद्देवो तथैव च ।
 चतु षष्टिमहामन्त्रा ऊर्ध्वाम्नाये व्यवस्थिता ॥६०५॥
 पराप्रासादमन्त्रश्च लक्ष्मीनारायणस्तथा ।
 चिदंबरमहामन्त्र पक्षिरूपाश्च शारभा ॥६०६॥
 पडेव शामवाश्चैव महामृत्युञ्जयस्तथा ।
 लक्ष्मीजनादंनो लक्ष्मीवासुदेवस्तथैव च ॥६०७॥
 राजराजेश्चरश्चैव पञ्चवक्रोऽथ माहते ।
 मार्तण्डभैरवश्चैव महागणपतिस्तथा ।
 उच्छिष्टगणनाथश्च वक्रतुडस्तथैव च ॥६०८॥
 गणपत्य, श्रियायुक्तो सीतारामस्तथैव च ।
 नृसिंहानुष्टुभश्चैव पञ्चबाणास्तथैव च ॥६०९॥
 पञ्चकामाश्च देवेशि जैना बौद्धास्तथैव च ।
 शमोरुर्ध्वमुखादेव निर्गता वीरवदिते ॥६१०॥
 एते मन्त्रा पूर्णदीक्षाधिकारे सप्रकीर्तिता ।
 अन्यापि दीक्षा श्रोनाथादिभ्यो कमग्रक्रमेण सा ॥६११॥
 अघोरपादुका मन्त्रादाघोरो परिकीर्तिता ।
 निर्वाणपादुका योगान् निर्वाणारया प्रकीर्तिता ॥६१२॥
 निर्वाणात् पर देवि नास्ति ज्ञाने तु मामके ।
 षोडश्या पूर्णदीक्षा तु सप्रदायपरा मता ॥६१३॥
 पूर्णान्वेषको आचार्यो नाधिपारो तथापर ।
 अथदीक्षातमायुक्तो देवो पूज्य क्रमेण हि ॥६१४॥
 तस्य मशोप्य त दद्यात् कनिष्ठाय प्रियाय च ।
 अत शुद्धिं यं हि शुद्धिं द्विविधा परिपोतिता ॥६१५॥
 अग्नस्तस्य प्रयात् शुद्धिं यं हि शुद्धिं तु दीशया ।
 दीक्षामोशोपदेशो धादातोऽपि त्रिमुच्यते ॥६१६॥

आभ्या विना कुलेशानि कौलिकोऽपि न मुच्यते ।
 मत्रौपधैर्यथा हन्यात् विपशाक्त कुलेश्वरि ॥६१७॥
 पशुपाश तथा छिद्यात् दीक्षाया मत्रविद् गुरु ।
 उपपातकलक्षणि महापातकोऽय ॥६१८॥
 क्षणात् दहति देवेशि दीक्षा हि विधिना कृता ।
 यथा दीक्षितमात्रेण जायते प्रत्यय शिवे ॥६१९॥
 सा दीक्षा मोक्षदा ज्ञेया शेषास्तु जलसेचका ।
 उपासनाशतेनापि या विना नैव सिध्यति ॥६२०॥
 ता दीक्षामाश्रयेद् यत्नात् श्रीगुरोर्मत्रसिद्धये ।
 दीक्षाग्निदग्धकर्माणो मायाविच्छिन्नबधना ।
 गत परा ज्ञानकाष्ठा निर्वाजस्तु शिवो भवेत् ॥६२१॥
 द्विजो वा दीक्षित पश्चादन्त्यज पूर्वदीक्षित ।
 द्विज कनिष्ठ स ज्येष्ठ इति शास्त्रम्य निश्चय ॥६२२॥
 गुरुशक्तिसुताना च यो भवेत् पूर्वदीक्षित ।
 गुरुवत् तेन ते पूज्या नावमान्या कदाचन ॥६२३॥
 शिष्योऽदीक्षितमात्रश्चेद् यदि स्वर्गं गतो गुरु ।
 एतत् सतानजेनैव पूर्णदीक्षा समाश्रयेत् ॥६२४॥
 इति कुलार्णवयामलकौलमर्वस्वादिध्विति ।

अन्यच्च —

अभिषेक्ता गुरु कीदृक कीदृग्यमभिषेचयेत् ।
 तयोश्च लक्षण ब्रूहि येन देवी प्रसोदति ॥६२५॥

अथ शिष्यलक्षणम् । यदाह शिव —

प्रथम लक्षण वक्ष्ये शिष्यस्य वरवर्णिनि ।
 यस्य श्रवणमात्रेण शिष्यज्ञान प्रजायते ॥६२६॥

अथ शिष्यदूषणानि कुलार्णव—

कुष्ठाग वायुसद्गुष्ट गुराहीन विरूपिणम् ।
 परशिष्य च पाखड शठ पण्डितमानिनम् ॥६२७॥

कालिका दक्षिणा चैव मालिनी श्रीगुरोर्मनु ।
 चरण नवनाथाश्च मूलविद्याश्च षोडश ॥६०४॥
 आधारपट्कविद्याश्च सविद्देवो तथैव च ।
 चतु षष्टिमहामत्रा ऊर्ध्वाम्नाये व्यवस्थिता ॥६०५॥
 पराप्राप्तादमत्रश्च लक्ष्मीनारायणस्तथा ।
 चिदवरमहामत्र पक्षिरूपाश्च शारभा ॥६०६॥
 पडेव शाभवाश्चैव महामृत्युजयस्तथा ।
 लक्ष्मीजनार्दनो लक्ष्मीवामुदेवस्तथैव च ॥६०७॥
 राजराजेश्चरश्चैव पचवक्रोऽथ मास्ते ।
 मार्तण्डभैरवश्चैव महागणपतिस्तथा ।
 उच्छिष्टगणनाथश्च वक्रतुडस्तथैव च ॥६०८॥
 गणपत्य श्रियायुक्तो सीतारामस्तथैव च ।
 नृसिंहानुष्टुभश्चैव पचवाणास्तथैव च ॥६०९॥
 पचकामाश्च देवेशि जैना बौद्धास्तथैव च ।
 शम्भोरूर्ध्वमुखादेव निर्गता वीरवदिते ॥६१०॥
 एते मत्रा पूर्णदीक्षाधिकारे सप्रकीर्तिता ।
 अन्यापि दीक्षा श्रीनाथादिश्लोकमत्रक्रमेण सा ॥६११॥
 अघोरपादुकामत्रादाघोरो परिकीर्तिता ।
 निर्वाणपादुकायोगान् निर्वाणारया प्रकीर्तिता ॥६१२॥
 निर्वाणान्तु पर देवि नास्ति ज्ञाने तु मामके ।
 षोडश्या पूर्णदीक्षा तु सप्रदायपरा मता ॥६१३॥
 पूर्णाभिषेकी आचार्यो नाधिकारी तथापर ।
 अन्यदीक्षासमायुक्तो देवीं पूज्य क्रमेण हि ॥६१४॥
 तत्त्व सशोध्य त दद्यात् कनिष्ठाय प्रियाय च ।
 अत शुद्धि र्वंहि शुद्धि द्विविधा परिकीर्तिता ॥६१५॥
 अतस्तत्त्वत्रयाच्छुद्धि र्वंहि शुद्धिस्तु दीक्षया ।
 दीक्षामोक्षोपदेशेन चाढालोऽपि विमुच्यते ॥६१६॥

आभ्या विना कुलेशानि कौलिकोऽपि न मुच्यते ।
 मत्रौपवैर्यथा हन्यात् विपशक्ति कुलेश्वरि ॥६१७॥
 पशुपाश तथा छिद्यात् दीक्षाया मत्रविद् गुरु ।
 उपपातकलक्षारि महापातकोटय ॥६१८॥
 क्षणात् दहति देवेशि दीक्षा हि विधिना कृता ।
 यया दीक्षितमात्रेण जायते प्रत्यय शिवे ॥६१९॥
 सा दीक्षा मोक्षदा ज्ञेया शेषास्तु जलसेचका ।
 उपासनाशतेनापि या विना नैव सिध्यति ॥६२०॥
 ता दीक्षामाश्रयेद् यत्नात् श्रीगुरोर्मत्रसिद्धये ।
 दीक्षाग्निदग्धकर्माणो मायाविच्छिन्नधना ।
 गत परा ज्ञानकाष्ठा निर्वीजस्तु शिवो भवेत् ॥६२१॥
 द्विजो वा दीक्षित पश्चादन्त्यज पूर्वदीक्षित ।
 द्विज कनिष्ठ स ज्येष्ठ इति शास्त्रम्य निश्चय ॥६२२॥
 गुरुशक्तिसुताना च यो भवेत् पूर्वदीक्षित ।
 गुरुवत् तेन ते पूज्या नावमान्या कदाचन ॥६२३॥
 शिष्योऽदीक्षितमात्रश्चेद् यदि स्वर्गं गतो गुरु ।
 एतत् सतानजेनैव पूर्णदीक्षा समाश्रयेत् ॥६२४॥
 इति कुलार्णवयामलकौलसर्वस्वादिष्विति ।

अन्यच्च —

अभिपेक्ता गुरु कोट्टक कोट्टग्यमभिपेचयेत् ।
 तयोश्च लक्षण ब्रूहि येन देवी प्रसोदति ॥६२५॥

अथ शिष्यलक्षणम् । यदाह शिव —

प्रथम लक्षण वक्ष्ये शिष्यस्य चरवर्णिनि ।
 यस्य श्रवणमात्रेण शिष्यज्ञान प्रजायते ॥६२६॥

अथ शिष्यदूषणानि कुलार्णवे—

कुष्ठाग वायुसदुष्ट गुराहीन विरूपिणम् ।
 परशिष्य च पाखड शठ पण्डितमानिनम् ॥६२७॥

हीनाधिकविकाराग विकलावयवान्वितम् ।
 पगुमध च वधिर मलिन व्याधिपीडितम् ॥६२८॥
 उच्छिष्ट दुर्मुख वापि स्वेच्छावेपधर प्रिये ।
 दुर्विकारागचेष्टेहागतिभाषणवीक्षणा ॥६२९॥
 निद्रातन्द्राजडालस्यचूतादिव्यसनान्वितम् ।
 कपाटकुब्ज. स्तभादौ तिरोहिततनुं तथा ॥६३०॥
 शीलभक्तिहर क्षुद्र बाह्यभक्तिविर्वाजितम् ।
 क्रूरैकवादिन स्तब्ध प्रेषक प्रेषित शठम् ॥६३१॥
 धनस्त्रीशुद्धि रहित निषेधविधिर्वाजितम् ।
 रहस्यभेदक चापि देवकार्यार्थसेवकम् ।
 मार्जारबकवृत्ति च रघ्रान्वेषणतत्परम् ॥६३२॥
 मायाविन कृतघ्न च प्रच्छन्नातरदायकम् ।
 विश्वासघातक स्वामिद्रोहिण पापकारिणम् ॥६३३॥
 अविश्वासकर शुद्धमात्मान सिद्धिकाङ्क्षिणम् ।
 श्राततायिनमादित्सु कुत्सित कूटसाक्षिणम् ॥६३४॥
 सर्वप्रतारक देवि सर्वोत्कृष्टाभिमानिनम् ।
 असूयु निष्ठुरासह्य ग्राम्यादिवहुभाषिणम् ॥६३५॥
 दुर्विवादकुतर्कादिकारिण कलहप्रियम् ।
 वृद्धाक्षेपकर मूर्ख चपल वाग्विडम्बकम् ॥६३६॥
 परोक्षद्वेषणकर प्रत्यक्षप्रियवादिनम् ।
 वाग्ग्रह्यवादिन विद्याचोरमात्मप्रशसकम् ॥६३७॥
 गुणासहिष्णुमहितमार्त्त क्रोधनमविके ।
 चार्वाक दुर्जनसख सर्वलोकविर्वाहितम् ॥६३८॥
 पिशुन परसताप सविदप्रणय तथा ।
 स्वयलेशवादिन स्वामिद्रोहिण स्वामिवचकम् ॥६३९॥
 जिह्वोपस्यपर देवि तस्कर पशुचेष्टितम् ।
 अकारणद्वेषहास्यबलेशक्रीधादिकारिणम् ॥६४०॥

अतिसाहसकर्मणा मर्मातिपरिहासकम् ।
 कामुक चातिनिर्लज्ज मिथ्यादुश्चेष्टसूचकम् ॥६४१॥
 असूयामदमात्सर्यं दम्भाहकारमधुतम् ।
 ईर्ष्यापारुष्यपैशुन्यकार्पण्यक्रौर्यमानसम् ॥६४२॥
 अधीन द्रु खित भीरुमशक्त स्तब्धमातुरम् ।
 अप्रबुद्ध मदमति मूढ चिंताकुल विटम् ॥६४३॥
 तृष्णालोभयुत दीनमतुष्ट सर्वयाचकम् ।
 वह्नाशिन कपटिन भ्रामक कुटिल प्रिये ॥६४४॥
 भक्तिश्रद्धादयाशातिधर्माचारादिर्वाजितम् ।
 मातापितृगुरुप्राज्ञसद्वचोहास्यकारिणम् ।
 कुलद्रव्यादिवीभत्सु गुरुसेवामिमानिनम् ॥६४५॥
 स्त्रीद्विष्ट समयभ्रष्ट गुरुशप्य कुलेश्वरि ।
 इत्यादि दुर्गुणोपेत गुरु शिष्य परित्यजेत् ॥६४६॥

अथ मन्त्रिद्रव्यलक्षणम्—

सच्चिद्रव्य लु कुलेशानि शुभलक्षणसयुतम् ।
 शमादिसाधनोपेत गुरौ शीलसमन्वितम् ॥६४७॥
 स्वच्छदेहावरधर धार्मिक शुद्धमानसम् ।
 दृढव्रत दृढाचार श्रद्धाभक्तिदयान्वितम् ॥६४८॥
 कृतज्ञ पापभीरु च साधुसज्जनसमतम् ।
 आस्तिक दानशील च सर्वभूतहिते रतम् ॥६४९॥
 विश्वासविनयोपेत धनदेहाद्यवचकम् ।
 असाध्यसाधक शूरमुत्साहबलसयुतम् ॥६५०॥
 अनुकूलक्रियोद्युक्तमप्रमत्ता विचक्षणम् ।
 हितसत्यमितस्मेरभाषिण मुक्तद्वेषणम् ॥६५१॥
 सकृदुक्तगृहीतार्थं चतुर बुद्धिविस्तरम् ।
 दक्षमत्पाशिन गूढचित्त निर्व्याजसेवकम् ॥६५२॥

निमृश्यकारिण वीर मनोदारिद्र्यवर्जितम् ।
 सवकार्यातिकुशल स्वच्छ सर्वापकारकम् ॥६५३॥
 स्वस्तुतौ परिनिदाया विमुख सुमुख प्रिये ।
 जितेन्द्रिय सुसतुष्ट धीमन्त ब्रह्मचारिणम् ॥६५४॥
 त्यक्ताधिव्याधिचापत्य दुःशकात्मसशयम् ।
 गुरुध्यानस्तुतिकथासेवार्चाविदनोत्सुकम् ॥६५५॥
 गुरुदेवतसद्भूयत कामिनीपूजनप्रियम् ।
 नित्य गुरुसमीपस्थ गुरुसतोषकारकम् ॥६५६॥
 मनोवाक्त्तनुमि नित्य गुरुकार्यमनुद्यतम् ।
 गुर्वाज्ञापालक देवि गुरुकीर्तिप्रकाशकम् ।
 गुरुवाक्यप्रमाराण च गुरुशुश्रूषणो रतम् ॥६५७॥
 चित्तानुवर्तिन प्रेक्ष्यकारिण कुलनायिके ।
 लज्जामिमानगर्वादिर्वर्जित गुरुसनिधौ ॥६५८॥
 निरपेक्ष गुरुद्रव्ये तत्प्रसादाभिलाषिणम् ।
 कुलघर्षकथायोगियोगिनोकौलिकप्रियम् ॥६५९॥
 कुलार्चनादिसहित कुलद्रव्याजुगुप्सकम् ।
 जपध्यानादिनिरत मोक्षमार्गाभिलाषिणम् ॥६५०॥
 कुलशास्त्रप्रिय देवि पशुशास्त्रपराङ्मुखम् ।
 इत्यादिलक्षणोपेत गुरु शिष्य परिग्रहेत् ॥६५१॥ इति ।

अथगुरो र्याग्यायोग्यनभरण तत्रैव—

श्रीगुरु परमेशानि शुद्धवेपो मनोहर ।
 नवलक्षणसपत्र सर्वावयवशोभित ॥६६२॥
 सर्वागमायंतत्त्वज्ञ सर्वमंत्रविधानवित् ।
 नोऽममोहनररो देवतत् प्रियदर्शन ॥६६३॥
 सुमुत्प मुलभ स्वच्छ नशयच्छिदसशय ।
 द गिताकारचेष्टज्ञ ऋषापोहविदज्ज्वल ॥६६४॥

श्रीशिव उवाच—

अतर्मुखो बहिर्दृष्टि सर्वज्ञो देशकालवित् ।
 श्रान्नासिद्धिक्लिकालज्ञो निग्रहानुग्रहक्षमः ॥६६५॥
 वेधको बोधक शात सर्वजीवदयापरः ।
 स्वाधीनेन्द्रियसचार षड्वर्गविजये क्षमः ॥६६६॥
 अग्रगण्योऽतिगमीर पात्रापात्रविशेषवित् ।
 शिवविष्णुसम साधुर्न च दर्शनदूषक ॥६६७॥
 निर्ममो नित्यसतुष्ट स्वतत्रो नित्यशक्तिमान् ।
 सद्भक्तवत्सलो धीर कृपालु स्मितपूर्ववाक् ॥६६८॥
 भक्तिप्रिय सर्वसमो गमीर शिष्यशासिता ।
 स्वेष्टदेवगुरुप्राज्ञवनितापूजनोत्सुक ॥६६९॥
 नित्ये नैमित्तिके काम्ये रत कर्मण्यतन्द्रित ।
 रागद्वेषभयक्लेशदमाहकारवर्जित ॥६७०॥
 स्वविद्यानुष्ठानतपोधमर्णामप्रकाशक ।
 वर्णाश्रमज्ञानतपोधमर्णा च प्रकाशक ॥६७१॥
 यदृच्छालामसतुष्टो गुणदोषविवेचक ।
 स्त्रीधनादिष्वनासक्तो दुःसगव्यसनोज्झित ॥६७२॥
 सर्वाहभावनिर्मुक्तो निर्वन्द्वो नियतव्रत ।
 अलोलुपोऽहिंसकश्च पक्षपाते विचक्षण ॥६७३॥
 नि सकल्पविकल्पश्च विनीतात्मातिधार्मिक ।
 सेवामक्तिपरं मंत्रयत्रतत्रादिविक्रयी ॥६७४॥
 तुल्यनिंदास्तुति मानी निरपेक्षो नियामक ।
 इत्यादिलक्षणोपेत श्रीगुरु कथित प्रिये ॥६७५॥
 य सर्वग शिव सूक्ष्मश्चोन्मना निष्कलोऽव्यय ।
 व्योमाकारोह्यजोऽनन्त स कथ पूज्यते प्रिये ॥६७६॥
 अतएव शिव साक्षात् गुरुरूप समाश्रित ।
 भक्त्या सपूजितो देवि भुक्तिमुक्ती प्रयच्छति ॥६७७॥

शिवो दिव्याकृति र्देवि नरदृग्गोचरो न हि ।
 तस्मात् श्रीगुरुरूपेण शिष्यान् रक्षति धार्मिकान् ॥६७८॥
 मनुष्यचर्मणा बद्ध साक्षात् परशिव स्वयम् ।
 स्वशिष्यानुग्रहार्थं तु गूढ पर्यटति क्षितौ ॥६७९॥
 सद्भुक्तरक्षणार्थं निराकारोऽपि साकृति ।
 शिव कृपानिधि लोके ससारीव हि चेष्टते ॥६८०॥
 ललाटलोचन चाद्रीं कलामपि च दोर्द्वयम् ।
 अन्तर्निधाय वर्त्तय गुरुरूपो महीतले ॥६८१॥
 अत्रिनेत्र शिव साक्षात्-अचतुर्बाहुरच्युत ।
 अचतुर्वदनो ब्रह्मा श्रीगुरु कथित-प्रिये ॥६८२॥
 नरवद्दृश्यते लोके नराणां पापकर्मणाम् ।
 शिववद्दृश्यते साक्षान्नराणां पुण्यकर्मणाम् ।
 श्रीगुरु परम तत्त्व तिष्ठन्त-चक्षुरग्रत ॥६८३॥
 मदभाग्या न पश्यति ह्यन्धा सूर्यमिवोदितम् ।
 गुरु सदाशिव साक्षात् सत्यमेव न सशय ॥६८४॥
 शिवश्च स्वगुरु नोचित् भुक्तिर्भुक्ति ददाति क ।
 सदाशिवस्य देवस्य श्रीगुरोरपि पार्वति ॥६८५॥
 उभयोरतर नास्ति य करोति स पातकी ।
 देशिकाकृतिमास्थाय पशो पाशानशेषत ॥६८६॥
 नित्वा पर पद देवो नयत्येव इति श्रुति ।
 सर्वानुग्रहकर्तृत्वादीश्वर करुणानिधि ॥६८७॥
 आचार्यरूपमास्थाय दीक्षया मोक्षता नयेत् ।
 यथा घटश्च कलश कु भश्चकार्यवाचक ॥६८८॥
 तथा देवश्च मन्त्रश्च गुरुश्चकार्य उच्यते ।
 यथा देव तथा मन्त्र यथा मन्त्र तथा गुरुम् ॥६८९॥

दैवमत्रगुरूणा च पूजया सदृश फलम् ।
 गुरुरूपं समास्थाय पूजां गृह्णाति पार्वति ॥६६०॥
 सिद्धान्तसारवेत्ताह बीजहा स्थिरबोधकृत् ।
 श्रविच्छिन्न सदानुग्रहप्रदो गुरुश्चरते ॥६६१॥
 यो विलघ्याश्रमान् वर्णानात्मन्येव सदास्थित ।
 सोऽतिवर्णाश्रमी योगी सद्गुरु कथित प्रिये ॥६६२॥
 दृश्य विना स्थिरे दृष्टि मंनश्चालवन विना ।
 विनावास स्थिरो वायुर्यस्य स्यात् स गुरु प्रिये ॥६६३॥
 यत्तु सवित्तिजनन परानदसमुद्भवम् ।
 तत्तत्त्व विदितं येन स गुरु, कुलनायिके ॥६६४॥
 भूतभव्यौ मत्ररीद्वौ शाक्तशाभवौ वेत्ति य ।
 वेध च षड्विध देवि स हि वेधकरो गुरु ॥६६५॥
 पदवर्णकलामत्रसतत्त्वभुवनाह्वयम् ।
 शोधयेद् य षडध्वान स गुरु कथित प्रिये ।
 षडाधारनवाधारषोडशाधारनिर्णयम् ॥६६६॥
 यो जानाति विधानेन स गुरु कथित प्रिये ।
 जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तीश्च तुर्या च तदतीतकम् ॥६६७॥
 यो वेत्ति पचक देवि स गुरु, परिकीर्तित ।
 पिंड पद तथा रूप रूपातीत चतुष्टयम् ॥६६८॥
 यो वा सम्यग् विजानाति स गुरु कथित प्रिये ।
 यो वा परा च पश्यतीं मध्यमा वंखरीमपि ॥६६९॥
 चतुष्टय विजानाति स गुरु कथित प्रिये ।
 श्रात्मविद्या शिव सर्वमिति तत्त्वचतुष्टयम् ॥७००॥
 यो वेत्ति परमेशानि स गुरु परिकीर्तित ।
 पाशस्तभ वेद्यदीक्षा पशुग्रहणमेव च ॥७०१॥

त्रिविध यो विजानाति स गुरु कथित प्रिये ।
 बाह्योत्तरमयी व्याख्या लिंग त्रितयसस्थितम् ॥७०२॥
 तत्त्वतो यो विजानाति स गुरु कथित प्रिये ।
 आणव कार्मिक चैव मायिक च मलत्रयम् ॥७०३॥
 यो विशोधयितु शक्त स गुरु कथित प्रिये ।
 सरक्तशुक्लमिश्राख्यचरणत्रयवासनाम् ॥७०४॥
 यो जानाति महादेवि स गुरु परिकीर्तित ।
 चक्रसकेतक मत्र पूजासकेतक तथा ॥७०५॥
 त्रिविध यो विजानाति स गुरु कथित प्रिये ।
 महामुद्रा नभोमुद्रा चोड्डियान जलधरम् ॥७०६॥
 मूलबन्ध च यो वेत्ति स गुरु कथित प्रिये ।
 शिवादिक्षितिपर्यन्त षट्त्रिंशत्तत्त्वनिर्णयम् ॥७०७॥
 यो विजानाति तत्त्वेन स गुरु कथित प्रिये ।
 अन्तर्याग बहिर्याग कालज्ञानस्थिति प्रिये ।
 राधायत्रविधान च यो वेत्ति स गुरु प्रिये ॥७०८॥
 पिडब्रह्माडयोरैक्य स्थिति यो वेत्ति तत्त्वत ।
 शिरास्थिरोमसमज्जा स गुरु कथित प्रिये ॥७०९॥
 पद्मादिचतुराशोतिनानासनविचक्षण ।
 यमाद्यष्टागयोगज्ञ स गुरु कथित प्रिये ॥७१०॥
 घृणा शका भय लज्जा जुगुप्सा चेति पचमो ।
 कुलशील तथा जातिरष्टौ पाशा प्रकीर्तिता ॥७११॥
 पाशबद्ध पशु प्रोक्त पाशमुक्तो महेश्वर ।
 तस्मात् पाशहरो योऽत्र स गुरु कथित प्रिये ॥७१२॥
 बधन योनिमुद्राया मत्रचंतन्यदर्शनम् ।
 मत्राद्य तत्स्वरूपं च यो वेत्ति स गुरु प्रिये ॥७१३॥

विनिक्षिप्त गण्ययान सश्लिष्ट सुविनीयकम् ।
 चतुर्विधा मनोवस्था यो वेत्ति स गुरु प्रिये ॥७१४॥
 मूलादिब्रह्मरध्रात सप्ताभोजदलेषु यः ।
 जीवचारफल वेत्ति स गुरु नापर प्रिये ॥७१५॥
 शिवादिक्षितिपर्यन्त पारपर्यक्रमेण यः ।
 श्रवाप्ततत्त्वसद्भाव स गुरु कथित प्रिये ॥७१६॥
 येन वा दर्शिते तत्त्वे तत्क्षणात् तन्मयो भवेत् ।
 मन्यते मुक्तमात्मान स गुरु कथित प्रिये ॥७१७॥
 ये दत्त्वा सहजानन्द हरतीन्द्रियज सुखम् ।
 सेव्यास्ते गुरव शिष्यैरन्ये त्याज्या प्रतारका ॥७१८॥
 ये मनस्था स्वशिष्येषु दर्पणेष्विव रूपताम् ।
 सक्रामयन्ति ते धन्या गुरवोऽन्ये प्रतारका ॥७१९॥
 यः प्रसन्न क्षणार्धेन मोक्षलक्ष्मीं प्रयच्छति ।
 दुर्लभं तं विजानीयाद् गुरु संसारतारकम् ॥७२०॥
 यः क्षणेनात्मसामर्थ्यं स्वशिष्याय ददाति हि ।
 क्रियायासादिरहित स गुरुर्दुर्लभ प्रिये ।
 क्षुधितस्य यथा तृप्तिराहारादाशु जायते ॥७२१॥
 तथोपदेशमात्रेण ज्ञानदो दुर्लभो गुरुः ।
 गुरवो बहवः सन्ति दीपवच्च गृहे गृहे ॥७२२॥
 दुर्लभोऽयं गुरुर्देवि सूर्यवत् सर्वदीपकः ।
 गुरो र्यस्यैव सपर्कात् परानदो हि जायते ॥७२३॥
 गुरु तमेव वृणुयात् नापर मतिमान् नरः ।
 शक्या भक्षित सर्वे त्रैलोक्ये सचराचरम् ॥७२४॥
 सा शका भक्षिता येन स गुरुर्देवि दुर्लभः ।
 सर्वलक्षणसपन्नो वेदशास्त्रविशारदः ॥७२५॥

सर्वोपायविधानज्ञं तत्त्वहीनो गुरुर्नहि ।
 पूजाहोमाश्रमाचारतपस्तीर्थव्रतादिकम् ।
 मन्त्रागमादिविज्ञानं तत्त्वहीनस्य निष्फलम् ॥७२६॥
 स्वसवेद्ये परे तत्त्वे स्वात्मनिष्ठेन निश्चय ।
 आत्मन्यनुग्रहो नास्ति परस्यानुग्रह कुत ॥७२७॥
 षट्प्रकार मनोरूप प्रेत्यक्ष स्वात्मनि स्थितम् ।
 यो न जानाति चान्यस्य कथं मोक्षं ददात्यसौ ॥७२८॥
 सर्वलक्षणहीनोऽपि तत्त्वज्ञानी गुरु स्मृतः ।
 तस्मात् तत्त्वविदो देही मुक्तो मोचक एव हि ॥७२९॥
 यस्तर्त्सविन्महेशानि सं पशु बोधयत्यपि ।
 तत्त्वहीने कुतो बोध कुतो ह्यात्मपरिग्रह ॥७३०॥
 तत्त्वज्ञरूपदिष्टा ये तत्त्वज्ञास्ते न सशय ।
 पशुमिश्चोपदिष्टा ये ते देवि पशव स्मृता ॥७३१॥
 बुद्धस्तु बोधयेद्देवि नाबुद्धो बोधको भवेत् ।
 मुक्तस्तु मोचयेद् द्वन्द्वमुक्तो मोचक कथम् ॥७३२॥
 मतिमाश्चोद्धरेन्मूर्खं न मूर्खो मूर्खमुद्धरेत् ।
 शिवे गुरुत्रयं प्रोक्तं वैष्णवे गुरुपञ्चकम् ॥७३३॥
 वेदशास्त्रेषु शतशो गुरुरेक कुलान्वये ।
 प्रेरक सूचकश्चैव वाचको दर्शकस्तथा ॥७३४॥
 शिक्षको बोधकश्चेति षडंते गुरव स्मृता ।
 पञ्चते कार्यमूता, स्युः कारण बोधको भवेत् ॥७३५॥
 पूर्णान्तिककर्ता यो गुरुस्तस्यैव पादुका ।
 पूजनीया महेशानि बहुत्वेऽपि न सशय ॥७३६॥
 श्रीगुरु लक्षणोपेत सशयच्छेदकारणम् ।
 सद्यश्च ज्ञानप्रदं देवि न गुर्वन्तरमाश्रयेत् ॥७३७॥

अनभिज्ञ गुरु प्राप्य सशयाच्छेदकारकम् ।
 शिष्यो गुर्वन्तर गत्वा तद्दोषं नानुलिप्यते ॥७३८॥
 मधुलुब्धो यथा भृ ग, पुष्पात् पुष्पान्तरं व्रजेत् ।
 ज्ञानलुब्धस्तथा शिष्यो गुरो गुर्वन्तर व्रजेत् ॥७३९॥ इति ।

यथायोग्यगुरुत्यागे दोष श्रीकुलाण्वे—

गुरुत्यागात् भवेन् मृत्यु मंत्रत्यागाद् दरिद्रता ।
 गुरुमत्रपरित्यागात् रौरव नरक व्रजेत् ॥७४०॥ इति ।

इति श्रीमदागमरहस्ये मत्स्यग्रहे उत्तमार्गे शिष्यगुरुविवेचन
 नाम चतुर्थं पटल । आदितो द्वात्रिंशत् ।

अथ पचम. पटल ।

एव लब्ध्वा श्रीगुरु च सहवासेन सेवया ।
 निवेद्य मानसीं वृत्तिं प्राप्तानुज्ञस्तदा चरेत् ॥७४१॥

एतच्च कुलागमे—

विना दीक्षा न मोक्ष स्यात् प्राणिना शिवशासनम् ।
 सा च न स्याद्विनाचार्यमित्याचार्यपरपरा ।
 ज्ञेया सिद्धान्तशास्त्रार्थसंप्रदायादिहेतुना ॥७४२॥
 आन्तरेणोपदिष्टाश्च मंत्रा स्युनिष्फला यत ।
 देवास्तमेव ज्ञसन्ति पारपर्यंप्रवर्तकम् ॥७४३॥
 गुरु भद्रागमाभिज्ञ समयाचारपालकम् ।
 गुरु शिष्याधिकारार्थं विरक्तोऽपि शिवाज्ञया ॥७४४॥
 किञ्चित्काल विधायैतत् स्वशिष्याय समर्पयेत् ।
 तस्यापिताधिकारस्य योग साक्षात् परे शिवे ॥७४५॥
 तदन्ते शाश्वतीमुक्तिरिति शकरमापितम् ।
 तस्मात् सर्वप्रयत्नेन साक्षात् परशिवोदितम् ॥७४६॥
 संप्रदायमविच्छिन्न सदा कुर्याद् गुरु प्रिये ।
 भुक्तिमुक्तिसुसिद्ध्यर्थं परीक्ष्य विधिवद् गुरु ॥७४७॥

पश्चाद्गुपदिशेन्मत्रमन्यथा निष्फल भवेत् ।

अन्यायेन तु यो दद्यात् गृह्णात्यन्यायतश्च य ॥७४८॥

ददतो गृह्णतो देवि कुलशापो भविष्यति ।

गुरुशिष्याबुभौ मोहादपरीक्ष्य परस्परम् ॥७४९॥

उपदेश ददन् गृह्णन् प्राप्येता तौ पिशाचताम् ।

अशास्त्रीयोपदेश तु यो गृह्णाति ददाति च ॥७५०॥

भुजाते ताबुभौ घोरात् नरकानेकविंशति ।

असस्कृत्योपदेश तु य करोति विमूढधो ॥७५१॥

विनश्यत्येव तन्मत्र संकते शालिबीजवत् ।

अनर्हं मत्रविज्ञान न तिष्ठति कदाचन ॥७५२॥

तस्मात् परीक्ष्य वक्तव्यमन्यथा निष्फल भवेत् ।

कृत्वा समयदीक्षा च दत्त्वा समयपादुकाम् ।

सविधायात्मन शिष्य वदेन्मत्र न चान्यथा ॥७५३॥

असत् शिष्येष्वभक्तेषु यद् ज्ञानमुपदिश्यते ।

तत् प्रयात्यपवित्रत्वं गोक्षीरं श्वहताविव ॥७५४॥

धनेच्छालामलोभाद्यैरयोग्यं यदि दीक्षयेत् ।

देवताशापमाप्नोति कृतं च विफलं भवेत् ॥७५५॥

ज्ञानेन क्रियया वापि गुरुः शिष्यं परीक्षयेत् ।

सवत्सरं तदर्धं वा तदर्धं वा प्रयत्नत ॥७५६॥

उत्तमाश्चाधमे कुर्यान्नीचानुत्तमकर्मणि ।

प्राणद्रव्यप्रदानाद्यैरादेशैश्च समासमं ॥७५७॥

तन्मर्मसूचकं वाक्यं मीयानि क्रूरचेष्टितं ।

पक्षपातैरुदासीनैरनेकैश्च मुहुर्मुहुः ॥७५८॥

आक्रोशितस्ताडितश्च यो विषादं न याति हि ।

गुरुं कृपां करोतीति मुदा सचितयेत् सदा ॥७५९॥

श्रीगुरुस्मरणे चापि कीर्तने दर्शनेऽपि च ।
 वदने परिचर्यायामाह्वाने प्रेषणे प्रिये ॥७६०॥
 आनन्दकंपरोमाचस्वरनेत्रादिविक्रिया ।
 येषा स्यात् तत्र ते योग्या दीक्षासंस्कारकर्मसु ॥७६१॥
 शिष्योऽपि लक्षणैरेतै कुर्याद् गुरुपरीक्षणम् ।
 आनंदाद्यै जपै स्तोत्रै ध्यानहोमार्चनादिषु ॥७६२॥
 ज्ञानोपदेशसामर्थ्यं मत्रसिद्धिमथो पराम् ।
 बोधकत्वं च विज्ञाय शिष्यो भूयान्नचान्यथा ॥७६३॥
 आदिमध्यावसानेषु योग्य शिष्यस्त्रिधा मत ।
 अधमो मध्यम श्रेष्ठ शिष्यः शक्तिनिपातने ॥७६४॥
 आदौ भक्ति भवेत् देवि दीक्षार्थं सवदन्ति ये ।
 पुनर्विलुप्ता भक्तास्ते आदियोग्या इतीरिता ॥७६५॥
 दीक्षासमयसंप्राप्तज्ञानविज्ञानरजिता ।
 भक्त्या प्रवृद्धवीर्या ये मध्ययोग्याश्च ते स्मृता ॥७६६॥
 आदौ भक्तिविहीना ये मध्ये भक्तिस्तु वा नवा ।
 अते प्रभूतभक्तिस्ते अतर्योग्या भवति हि ॥७६७॥
 कर्मोपदेशो भक्तिश्च ज्ञानश्चेति त्रिधा प्रिये ।
 यथा पिपीलिका मन्द मन्द वृक्षाग्रं फलम् ॥७६८॥
 चिरेणाप्नोति कर्मोपदेशश्चापि तथाविध ।
 यथा कपिश्च शाखाया शाखामुल्लघ्य यत्नत ॥७६९॥
 फल प्राप्नोति भक्त्या स्यादुपदेशस्तथा प्रिये ।
 यथा विहगम शीघ्रं फलमेव प्रसीदति ॥७७०॥
 तथा ज्ञानोपदेशस्तु कथित कुलनायिके ।
 स्पर्शारया देवि दृक्सजा मानसारया महेश्वरि ।
 क्रियायासादिरहिता देवि दीक्षा त्रिधा स्मृता ॥७७१॥

पश्चाद्गुपदिशेन्मन्त्रमन्यथा निष्फल भवेत् ।
 अन्यायेन तु यो दद्यात् गृह्णात्यन्यायतश्च य ॥७४८॥
 ददतो गृह्णतो देवि कुलशापो भविष्यति ।
 गुरुशिष्याबुभौ मोहादपरीक्ष्य परस्परम् ॥७४९॥
 उपदेश ददन् गृह्णन् प्राप्येता नो पिशाचताम् ।
 अशास्त्रीयोपदेश तु यो गृह्णाति ददाति च ॥७५०॥
 भु जाते ताबुभौ घोरान् नरकानेकविशति ।
 असस्कृत्योपदेश तु य करोति विमूढधी ॥७५१॥
 विनश्यत्येव तन्मन्त्र संकते शालिबीजवत् ।
 अनर्हं मन्त्रविज्ञान न तिष्ठति कदाचन ॥७५२॥
 तस्मात् परीक्ष्य चक्रतव्यमन्यथा निष्फल भवेत् ।
 कृत्वा समयदीक्षा च दत्वा समयपादुकाम् ।
 सविधायात्मन शिष्य वदेन्मन्त्र न चान्यथा ॥७५३॥
 असत् शिष्येष्वभक्तेषु यद् ज्ञानमुपदिश्यते ।
 तत् प्रयात्यपवित्रस्त्व गोक्षीर श्वहृताविव ॥७५४॥
 धनेच्छालानलोभाद्यैरयोग्य यदि दीक्षयेत् ।
 देवताशापमाप्नोति कृत च विफल भवेत् ॥७५५॥
 ज्ञानेन क्रियया वापि गुरु शिष्य परीक्षयेत् ।
 सवत्सर तदर्धं वा तदर्धं वा प्रयत्नत ॥७५६॥
 उत्तमाश्चाधमे कुर्यान्नीचानुत्तमकर्मणि ।
 प्राणद्रव्यप्रदानाद्यैरादेशश्च समासम् ॥७५७॥
 तन्मर्मसूचकैर्वाक्यैर् मायानि क्रूरचेष्टितं ।
 पक्षपातरुदासीनैरनेकैश्च मुहुर्मुहुः ॥७५८॥
 आक्रोशितस्ताडितश्च यो विषादं न याति हि ।
 गुरु शृपा करोतीति मुदा सचितयेत् सदा ॥७५९॥

श्रीगुरुस्मरणे चापि कीर्तने दर्शनेऽपि च ।
 वदने परिचर्यायामाह्वाने प्रेषणे प्रिये ॥७६०॥
 श्रानंदकपरोमाचस्वरनेत्रादिविक्रिया ।
 येषा स्यात् तत्र ते योग्या दीक्षासस्कारकर्मसु ॥७६१॥
 शिष्योऽपि लक्षणैरेतं कुर्याद् गुरुरपरीक्षणम् ।
 श्रानदाद्यं जपं स्तोत्रं ध्यानहोमार्चनादिषु ॥७६२॥
 ज्ञानोपदेशसामर्थ्यं मन्त्रसिद्धिमथो पराम् ।
 बोधकत्व च विज्ञाय शिष्यो भूयान्नचान्यथा ॥७६३॥
 आदिमध्यावसानेषु योग्य शिष्यस्त्रिधा मत ।
 अधमो मध्यम श्रेष्ठ शिष्यः शक्तिनिपातने ॥७६४॥
 आदौ भक्ति भवेत् देवि दीक्षार्थं सवदन्ति ये ।
 पुनर्विलुप्ता भक्तास्ते आदियोग्या इतीरिता ॥७६५॥
 दीक्षासमयसंप्राप्तज्ञानविज्ञानरजिता ।
 भक्त्या प्रवृद्धवीर्या ये मध्ययोग्याश्च ते स्मृता ॥७६६॥
 आदौ भक्तिविहोना ये मध्ये भक्तिस्तु वा नत्रा ।
 अते प्रभूतभक्तिस्ते अतयोग्या भवति हि ॥७६७॥
 कर्मोपदेशो भक्तिश्च ज्ञानश्चेति त्रिधा प्रिये ।
 यथा पिपीलिका मन्द मन्द वृक्षाग्रग फलम् ॥७६८॥
 चिरेणाप्नोति कर्मोपदेशश्चापि तथात्रिय ।
 यथा कपिश्च शाखाया शाखामुत्तम्य फलम् ॥७६९॥
 फल प्राप्नोति भक्त्या स्यादुपदेशश्चापि त्रिधा ।
 यथा विहगम शीघ्र फलमेव प्रमोदति ॥७७०॥
 तथा ज्ञानोपदेशस्तु कथितं कृत्वा त्रिधा ।
 स्पर्शाख्या देवि दृक्सजा मानमाख्या चोत्तरा ।
 क्रियायासादिरहिता देवि दीक्षा त्रिधा ॥७७१॥

यथा स्वपक्षी पक्षाम्ब्या शिशून् सवर्धयेत् शनै ।

स्पर्शदीक्षोपदेशस्तु तादृशः कथितः प्रिये ॥७७२॥

स्वापत्यानि यथा मत्स्यो वीक्षणैव पोषयेत् ।

दृग्दीक्षाख्योपदेशस्तु तादृशः कथितः प्रिये ॥७७३॥

यथा कूर्मः स्वतनयान् ध्यानमात्रेण पोषयेत् ।

वेधदीक्षोपदेशस्तु मानसः स्यात्तथाविधः ॥७७४॥

शक्तिपातानुसारेण शिष्योऽनुग्रहमर्हति ।

यत्र शक्तिर्न पतिता तत्र सिद्धिर्न जायते ॥७७५॥

क्रियावर्णकलास्पर्शवाक्दृग्मानससज्ञकाः ।

दीक्षा मोक्षप्रदा देवि सप्तधा परिकीर्तिता ॥७७६॥

समयाख्या विशेषारया साधकापुत्रकाह्वया ।

बोधका पूर्णसंज्ञारया दया निर्वाणसज्ञका ॥७७७॥

क्रिया दीक्षाष्टधा प्रोक्ता कुण्डमडपपूर्विका ।

कलशादिसमायुक्ता कर्तव्या गुरुणा बहिः ॥७७८॥

देवेशि देहशुद्धयर्थं पूर्वोक्तविधिना चरेत् ।

वर्णदीक्षा त्रिधा प्रोक्ताष्टचत्वारिंशदक्षरैः ॥७७९॥

एकपचाशद्वर्णैर्वा त्रिषष्टिलिपिभिस्तु वा ।

वर्णान् शिष्यतनौ न्यस्य प्रतिलोमेन सहरेत् ॥७८०॥

परमात्मनि संयोज्य तच्चैतन्यं क्षिपेद् बुधः ।

तस्माद्दुत्पादितान् वर्णान् न्यसेत् शिष्यतनौ पुनः ॥७८१॥

सृष्टिक्रमेण विधिना तच्चैतन्यं नियोजयेत् ।

जायते देवताभावः परानदमयः शिशोः ॥७८२॥

एषा वर्णमयी दीक्षा प्रोक्ता पाशापहा प्रिये ।

फला दीक्षा त्रिधा ज्ञेया कर्तव्या विधिवत् प्रिये ।

निवृत्तिर्जानुपर्यन्तं तलादारम्य संस्थिता ॥७८३॥

जानुनो नान्निपर्यन्त प्रतिष्ठा तिष्ठति प्रिये ।
 नाभे कठावधि व्याप्ता विद्याशास्त्रस्तत प्रिये ॥७८४॥
 कठाल्ललाटपर्यन्त व्याप्ता तस्मात् शिरोवधि ।
 शान्त्यतीता कला ज्ञेया कलाव्याप्तिरितीरिता ॥७८५॥
 सहारक्रमयोगेन स्थानात् स्थानान्तर प्रिये ।
 सयोज्य वेधयेत् सम्यग् विधिवत् ता शिवावधि ॥७८६॥
 इय प्रोक्ता कुलेशानि दिव्यभावप्रदायिनी ।
 श्रष्टात्रिंशत् कलाभिर्वा पचाशद्भिरथापि वा ॥७८७॥
 तत्त्वन्यासक्रमेणैव सृष्टिसंहारमार्गत ।
 ज्ञात्वा गुरुमुखाद् देवि शिष्ये सयोज्य वेधयेत् ॥७८८॥
 जायते देवताभावो योगिनीवीरसगम ।
 कला दीक्षा समुद्दिष्टा पशुपाशापहारिणी ॥७८९॥
 हस्ते शिव पर ध्यात्वा जपन् मूलागमालिनीम् ।
 गुरु स्पृशेत् शिष्यतनुं स्पर्शदीक्षा भवेदियम् ॥७९०॥
 चित्त तत्त्वे समाधाय परतत्त्वोपवृ हितात् ।
 उच्चरेत् सहितान् मन्त्रान् वाग्दीक्षेति निगद्यते ॥७९१॥
 निमील्य नयने ध्यात्वा परतत्त्व प्रसन्नधी ।
 सम्यक् पश्येद् गुरु शिष्य दृग्दीक्षा सा भवेत् प्रिये ॥७९२॥
 गुरोरालोकमात्रेण भाषणात् स्पर्शनादपि ।
 सद्य सजायते ज्ञान सा दीक्षा शाभवी स्मृता ॥७९३॥
 मनोदीक्षा द्विधा प्रोक्ता तीव्रा तीव्रतरेति च ।
 अध्वान पङ्क्ति ज्ञात्वा शिष्यदेहे स्मरेत् प्रिये ॥७९४॥
 कल्पयेद् भुवन तत्त्व कला तत्त्व पद मनुम् ।
 स्वजानुनाभिहृत्कण्ठतालुमूर्धान्तमविके ॥९९५॥
 गुरुपदिष्टमार्गेण वेध कुर्याद् विचक्षण । २॥
 पाशमुक्त क्षणात् शिष्य परानदमयो भवेत् ।
 एषा मुक्तिप्रदा प्रोक्ता तीव्रा दीक्षा कुलेश्वरि ॥

देवि तीव्रतरा चापि गुरुणा स्मृतिमात्रत ।
 सम्यक् संबोधित शिष्यश्छिन्नपाशस्तदा भवेत् ॥७६७॥
 बाह्यव्यापारनिर्मुक्तो भूमौ पतति तत्क्षणात् ।
 सजातदिव्यभावोऽसौ सर्वं वदति शाश्वति ॥७६८॥
 यदस्ति वेधकाले तत् स्वयमेवानुभूयते ।
 प्रबुद्धस्तु न शक्नोति तत् सौख्यं वक्तुमीश्वरि ॥७६९॥
 वेधविद्ध शिव साक्षान्नपुनर्जन्मता व्रजेत् ।
 एषा तीव्रतरा दीक्षा भवब्रधविमोचिनो ।
 शिवभावप्रदा साक्षात् दीक्षा सा कुलनायिके ॥८००॥
 श्रानदश्चैव कपश्च द्रवो घूर्णं कुलेश्वरि ।
 निद्रा मूर्च्छा च तद्रूपा षडवस्था प्रकीर्तिता ॥८०१॥
 दृश्यन्ते षड्गुणा ह्येते वेधकाले कुलेश्वरि ।
 वेधितो यत्र कुत्रापि तिष्ठन् मुक्तो न सशय ॥८०२॥
 वेधदोक्षाकरो लोके श्रीगुरुर्दुर्लभ प्रिये ।
 शिष्योऽपि दुर्लभस्तादृक् पुण्ययोगेन लभ्यते ॥८०३॥
 न दद्याद् यस्य कस्यापि चेत्याज्ञा पारमेश्वरी ।
 कुलद्रव्यं समम्यर्च्यं कुलचक्रं विधानत ॥८०४॥
 शिष्याय दर्शयेद् देवि दीक्षंषा कौलिकी स्मृता ।
 सिद्धद्रव्यं मुखे पूर्यं पचव्योमामृतान्वितम् ॥८०५॥
 अग्निर्पिचेत् प्रिय शिष्य गङ्गापात्येयमोरिता ।
 पृथुसजीवमीनपुषतेन सुरया पूरितेन च ॥८०६॥
 जायते तत्र सुसपूर्णंशखेन कलशेन वा ।
 एषा वरंमन्त कुर्याद् बाह्येन कथिता पुन ॥८०७॥
 कला दीक्षा त्रिका देवि यत्र कलश उच्यते ।
 निवृत्तिर्जानुपपन्नं शिष्यं तेनाग्निर्पिचयेत् ॥८०८॥

धन्य यशस्यमायुष्य महापातकनाशनम् ।
 अभिषेकेण सर्वेषामधिकारी भवेद् ध्रुवम् ॥८१॥
 नित्ये नैमित्तिके काम्ये चक्रराजार्चनादिषु ।
 अन्यथा नाधिकारी स्याज्जपयज्ञार्चनादिषु ॥८२॥
 अभिषेक च द्विविध राज्ञो वा ज्ञानिनामपि ।
 राज्ञोऽभिषेके देवेशि वैदिकादिक्रिया चरेत् ॥८३॥
 ज्ञानिनामभिषेक तु सर्वतत्रेषु गोपितम् ।
 कुलचक्रमेणैव त्वभिषेक चरेत् सुधी ॥८४॥
 कुलनाथ गुरु वीक्ष्य त्वभिषेक तु सचरेत् ।
 पूर्णाभिषेकी यो न स्यान्नाभिषेके प्रवर्तते ॥८५॥
 वैष्णवो गणपत्यश्च सौर शैव कुलेश्वरि ।
 अभिषेक प्रकुर्वीत शाक्तश्च कुलभूषण ॥८६॥
 अभिषेककृतो विप्रो ब्रह्मत्व लभते ध्रुवम् ।
 अभिषिक्तस्तथा क्षत्री विप्रधर्मत्वमागत ॥८७॥
 वैश्य क्षत्रियता याति शूद्रो वैश्यत्वमाप्नुयात् ।
 आगम पञ्चमो वेद कुल च पञ्चमाश्रम ॥८८॥
 शिवोऽपि पञ्चमो वर्णं, सिद्धविद्या जपेद् यतः ।
 स्वस्ववर्णं परित्यज्य सुरत्व च प्रजायते ॥८९॥
 अभिषेक विना देवि शिवत्व लभते कथम् ।
 शिवत्वेन विना देवि कुलपूजा कथं चरेत् ॥९०॥
 कुलपूजा विना देवि पितृभूमि कथं व्रजेत् ।
 पितृभूमि विना मन्त्री प्रातर वा चतुष्पथम् ॥९१॥
 कथं चं प्राप्नुयात् मिद्धि शाश्वतो मन्त्रयत्रयो ।
 अतो ह्यवश्यं कुर्वीत अभिषेकं सुसिद्धये ॥९२॥
 अभिषेक विना देवि कुलधर्मं करोति यः ।
 तस्य मन्त्रादिकं सर्वमभिचाराय फल्प्यते ॥९३॥

अभिषेक विना देवि सिद्धविद्या ददाति य ।

स भवेत् पातकी सद्यो देवता न प्रसीदति ।

ब्रह्मत्व चैव विष्णुत्व शिवत्व च कुलेश्वरि ॥८३४॥

सर्वसिद्धीश्वरत्व च अभिषेकेण जायते ।

दिव्यो वीरश्च देवेशि कुलधर्मपरायण ॥८३५॥

अभिषेक चरेद् धीमान् मोक्षार्थी कुलवर्त्मसु ।

गुप्तालये समाहूय यथोक्तान् शक्तिसाधकान् ॥८३६॥

नवरात्र सप्तरात्र पचरात्र त्रिरात्रकम् ।

अथवा चैकरात्र च अभिषेक समाचरेत् ॥८३७॥

नदीतीरे पुण्यभूमौ वित्त्वमूले चतुष्पथे ।

देवतायतने वापि सिद्धक्षेत्रे वनान्तरे ॥८३८॥

पर्वतोपवने रम्ये मडपे वा निजालये ।

शून्यागारे प्रातरे वा पितृभूमौ च निर्जन ॥८३९॥ इति ।

नदीतीराद्य स्थानमेकरात्रिपरम् । गुप्तालय इत्यादि त्रिरात्र्यादिनवरात्रान्त-
परम् ।

अभिषेक चरेत् देवि अधिवासपुर सरम् ।

वृद्धिश्राद्ध तत कृत्वा पूजयेत् शक्तिसाधकान् ॥८४०॥

सपाद्य सर्वसामग्री श्रीगुरु पूजयेत् तत् ।

वस्त्रालकारभूपाद्यं प्रार्थनाभिश्च साधक ॥८४१॥

तत सकल्प्य विधिना गुरुणा वरण चरेत् ।

वृतो गुरु, सुप्रसन्न सर्वालकारभूषित ॥८४२॥

पचघोषयुत श्रीमान् स्वस्तिवाक्यपुर सर ।

यायाद् दीक्षामडपस्य पाशि दिग्द्वारि साधकै ॥८४३॥

प्रक्षाल्य पादावाचम्य प्राङ्मुखश्च शुभासने ।

उपविश्य च सामान्य अर्घ तत्र निधापयेत् ॥८४४॥

अशक्तौ ताम्रपात्रस्थ जल धेन्वाभिमन्त्रयेत् ।

अष्टशो मूलमन्त्रेण तत्रार्चैद् द्वारदेवता ॥८४५॥

चतुस्तारं पुनर्द्वेऽन्त धातार विद्युत पुन ।
 दक्षे सपूज्य वामे च गगा च यमुनामपि ॥८४६॥
 ऊर्ध्वे द्वारश्रिय पूज्य तथाधो देहलीं यजेत् ।
 तन्मध्ये वास्तुपुरुष पूजयेच्च समाहितः ॥८४७॥
 सकोचयन् स्ववामाग प्रविशेद् यागमडपम् ।
 तत्रास्त्रमत्रमुच्चार्य विघ्नान् नि सार्य यत्नत, ॥८४८॥
 वेदीं प्रोक्ष्य समास्तोर्य स्वासन परिशोध्य च ।
 सपूज्यासनमन्त्रेण उपविश्य समाहित ॥८४९॥
 अथाग्नेये गणेशान यजेद् दुर्गा च निर्ऋतौ ।
 वायौ सरस्वतीं पूज्य ईश क्षेत्रे समर्चयेत् ॥८५०॥
 तत पद्माद्यासनस्थ सविदं सेवयेत् सुधो ।
 सर्वाभरणसपन्नो रक्तगधाबरावृत ।
 स्वर्णस्रजा परिवृत ताबूलपूरितानन ॥८५१॥
 कर्पूरागरुकाश्मीरमृगनाभिसुवासित ।
 स्मितास्य स्व शिव ध्यायन् गणनाथ सरस्वतीम् ॥८५२॥
 पूजयेद् विघ्ननाशाय तथा कार्यंसमृद्धये ।
 तत स्वपुरतो भूमौ शालिपिण्डेन सलिखेत् ॥८५३॥
 यद्ममष्टदल तत्र मध्ये पूगफल न्यसेत् ।
 तस्मिन् गणेश्वर देव ध्यात्वा पश्चाच्च दिग्दले ॥८५४॥
 नदिनीं सुभगा भद्रा तथा च सर्वमगलाम् ।
 पूजयित्वा पुनस्तासा पूजा तद्द्व द्विदिग्दले ॥८५५॥
 कर्णिकाया गणेशान ततो ध्यायेत् समाहित ।
 अक्षसूत्राकुशो दन्त लड्डुपात्र गणेश्वर ॥८५६॥
 भुजंश्चतुमि पाश च द्विदष्ट सिंहवाहन ।
 ध्येयो विघ्नहर सद्यो नवतानामभयप्रद ॥८५७॥

एव ध्यात्वा समावाह्य यथालब्धोपचारकं ।
 सपूज्य प्रार्थयेद् देव कर्मसागतवसिद्धये ।
 ततो विसृज्य देवेश वागीशीं पुस्तके यजेत् ॥८५८॥
 हस्तमात्रे नद्रपीठे पूर्ववद् रचिते दले ।
 पुस्तक तत्र सस्थाप्य ध्यायेत् कु डलिनीं पराम् ॥८५९॥
 श्रीगुरुं च सहस्रारे ध्यात्वा नत्वा च मानसं ।
 सपूज्याज्ञा तदादाय परा शक्तिं स्वमूलत ॥८६०॥
 उत्थाप्य पुस्तके योज्य यथालब्धोपचारकं ।
 सपूज्य पुस्तके देवीं पश्चात् ध्यायेत् सुरेश्वरोम् ॥८६१॥
 अथो मूलमयीं देवीं पचाशद्वर्णविग्रहाम् ।
 यथामिमतरूपा ता देवदेवीं कुशोदरीम् ॥८६२॥
 सविद्रूपा तडिद्मासा तारहारयुता तथा ।
 स्वस्वरूपस्वरूपेण शोमिता सुस्मिताननाम् ॥८६३॥
 एव ध्यात्वाथ संप्रार्थ्यं पुस्तके पूजयेदिमा ।
 वागभवेशीं च तत् पश्चाद् देवीं वाग्वादिनीं यजेत् ॥८६४॥
 वागीश्वरीं स्वस्वबीजयुक्ता लब्धोपचारकं ।
 पश्चादष्टदले पूज्या तथैवाष्टसरस्वतो ।
 वर्गाष्टकेन संयुक्ता हसा चित्रा तत परम् ॥८६५॥
 भरण्याख्या कदवा च कमला चैव नित्यका ।
 सुमगा च तथा गीरी अष्टमो परिकीर्तिता ॥८६६॥
 वर्गादिमाश्च वागीश्वशब्दान्ता डेनमोन्विता ।
 सर्वाश्चद्रोपमा देव्य सर्वा प्रेतकृतासना ॥८६७॥
 सर्वाश्चतुर्भुजा ज्ञेया पाशाकुशधराश्च ता ।
 देव्या नुत्तिपरा सर्वा सर्वान्तरणभूषिता ॥८६८॥
 यथामिमतरूपेण मध्ये देव्यत्र भंरवी ।
 मातृकाकन्दसस्थाना अनेकाद्भुतदर्शना ॥८६९॥

अधिवासार्थमाहृत्य नैवेद्यादिकमाचरेत् ।
 गन्धपुष्पादिभिः पूज्य शर्कराज्यघृत दिशेत् ।
 ततश्च प्रार्थयेद् देवीं समाहितमना गुरुं ॥८७०॥
 आपश्चिममिदं जन्म यन्मया पुस्तकं शुभम् ।
 अवाप्तं पुण्यनिर्वणैर्देवैर्देव्या प्रसादितं ॥८७१॥
 चतुर्भुजे महापद्मसंस्थे कमलमालिनिं ।
 वर्णमालाश्रये नित्ये शूलमालासमायुते ॥८७२॥
 मन्त्रहीनं क्रियाहीनं विधिहीनं च यद्गतम् ।
 त्वया तत् क्षम्यता देवि कृपा कुरु सरस्वति ॥८७३॥
 इति सप्रार्थ्यं वाग्देवीं स्वात्ममन्त्रं तत् पठेत् ।
 नौमि स्वात्मप्रकाशं प्रशमितविषमक्लेशराशिं महेशं
 वदे वाग्देवता ता कलयति किल या मूलतो वाग्लताया
 विघ्नघासप्रवधादिव बृहद्बुद्धे नौमि विघ्नाधिराजं
 दत्तप्राग्दीक्षमेकं गुरुवरमपरं ज्ञानदं च प्रपद्ये ॥८७४॥
 इति प्रार्थ्यं स्वीयदक्षे सामान्यार्घ्यं विधाय च ।
 तज्जलेन तथाभ्युक्षेत् पूजोपकरणं सुधी ॥८७५॥
 तत्तन्मन्त्रैश्च ते मन्त्राः कथ्यन्ते च क्रमादिह ।
 प्रणवश्च तत् फट् स्यात् सर्वद्रव्योपचारकम् ॥८७६॥
 शुद्धिरस्तु तत्, स्वाहा सर्वत्राभ्युक्षणो मनु ।
 एवमभ्युक्ष्य पुष्पं तु पुष्पमन्त्रेण मन्त्रयेत् ॥८७७॥
 प्रणवश्च तत् श्राद्धमन्त्रं जीवयुगं च स ।
 सर्वासां पुष्पजातीनामते जीव समुद्धरेत् ॥८७८॥
 श्रागच्छतु प्रिया बह्वे पुष्पमन्त्रः प्रकीर्तितः ।
 अनेन दशधामन्त्र्यं धूपमामन्त्रयेत् तत् ॥८७९॥
 कालाग्निरुद्ररूपाय जगद्भूषणसुगन्धिने ।
 सर्वगन्धवहायान्ते हृदयं प्रणवादिकं ॥
 अनेन दशधामन्त्र्यं दीपं चाप्यनिमन्त्रयेत् ॥८८०॥

प्रणव च जगज्ज्योतीरूपाय हृदय तत ।
 अनेन दीपमामत्र्य गधमामत्रयेत् तत ॥८८१॥
 प्रणव गधशब्दाते मादिनीति समुच्चरेत् ।
 गधं जीवापयत्वन्ते स्वाहाशब्दमुदीरयेत् ॥८८२॥
 प्रणव भुवनेशानीपुन पावकगोहिनीम् ।
 अनेन गध सशोध्य मूलेनाप्यभिमत्रयेत् ।
 दूर्ती सौम्या चतुर्वाहु सुधोषा मंत्रघीषिणीम् ।
 अक्षमालापुस्तकलग्वराभयकरा स्मरेत् ॥८८३॥
 एवं ध्यात्वाचर्चयेद् घटा शाभवव्याप्तित्काम् ।
 प्रणव कवच शुद्धविद्यार्य मत्रशब्दत ॥८८४॥
 मात्रे दूत्यै नमोत स्यादनेनाभ्यर्चयेच्च ताम् ।
 प्रणव भुवनेशीं च लक्ष्मीमन्ते शिवेति च ॥८८५॥
 दूत्यै नमस्तया घटामत्रेणानेन वादयेत् ।
 विकिरांस्तत्र विकिरेदस्त्रमत्राभिमत्रिताम् ॥८८६॥
 अस्त्र समुच्चरन् माज्यं मार्जन्या कुशजातया ।
 ईशानकोणे मतिमानेकीकृत्य निधापयेत् ॥८८७॥
 ततस्त्रिहस्तविस्तारा गोमयालिप्तवेदिकाम् ।
 मूलेन वीक्ष्य तस्या वै चक्रराज समुद्धरेत् ॥८८८॥
 सिद्धररजसा शुद्ध सुस्पष्ट सुमनोहरम् ।
 तत्रासन समास्तोर्यं सपूज्य प्राङ्मुखो गुरु ॥८८९॥
 पद्मासनेनोपविश्य स्वपद्धत्युक्तमार्गत ।
 पादुकास्मरणं चैव शिवहस्तविधिं पुन ॥८९०॥
 करशुद्ध्यादिक भूतोत्सारण प्राणसयमम् ।
 भूतशुद्धिं तथा प्राणप्रतिष्ठा मातृका तत ॥८९१॥
 अन्तर्बहिश्च विन्यस्य लघुपोढा ततो न्यसेत् ।
 महापोढा तत शक्तिन्यास श्रीचक्रसज्ञकम् ॥८९२॥

न्यास ततश्च चरणन्यासं षट्शामवामिधम् ।
 विधाय ध्यात्वा श्रीदेवीमन्तर्याग समाचरेत् ॥८६३॥
 मूल जपित्वा श्रीदेव्यै समर्प्याज्ञा च प्रार्थयेत् ।
 बहि पूजा करोम्यद्य पूर्णं स्यात् कृपया तव ॥८६४॥
 एव प्रार्थ्यं च स्वात्मान सपूज्य कुसुमादिभि ।
 पुष्पोर्जलि समादाय समस्तप्रकटेति च ॥८६५॥
 समष्टियोगिनीमूलविद्यया चक्रराजके ।
 पुष्पार्जलि क्षिपेत् तत्र मूलविद्या जपेत् तत ।
 पुनस्तथैव श्रीचक्रे दद्यात् पुष्पार्जलि गुरु ॥८६६॥
 मध्यत्रिकोण शालीभिरापर्यं तदुलात् क्षिपेत् ।
 सप्तविंशतिसख्याके कुशे च ब्रह्मग्रथिकम् ॥८६७॥
 विधाय मूलमन्त्रेण दूर्वागिधाक्षतैर्युतम् ।
 तत् कूर्चं स्थापयेत् तत्र शालिपुजे कुशास्तृते ॥८६८॥
 पीठ तत्रार्चयेद् धीमान् पीठशक्त्यन्तकं तदा ।
 योगपीठ ततोऽभ्यर्चन्मनुनानेन साधक ॥८६९॥
 तत्त्वात्मकं च श्रीचक्रं चितयन् कुसुमादिभि ।
 मातृकाते च षट्त्रिंशत्तत्त्वमुच्चार्य श्रीपदम् ॥९००॥
 महात्रिपुरशब्दान्ते सुदर्या योगपीठत ।
 श्रासनाय नमोऽन्त स्यान्मन्त्रस्तत्पीठपूजने ॥९०१॥
 पीठे पुष्पार्जलि दत्वा घटमानोय मन्त्रवित् ।
 स्वर्णादिनिर्मित इलक्ष्णमन्त्रेण शोभनाकृतिम् ॥९०२॥
 षट्त्रिंशद्गुलोच्छ्राय मुखमष्टागुलंयुतम् ।
 नूत्न रत्नयुत खारी तोयग्राहि मनोहरम् ॥९०३॥
 सुधूपवासित कृत्वा त्रिगुणीकृततंतुना ।
 घेष्टित रक्तवर्णेन कामबीजेन प्रोक्ष्य तत् ॥९०४॥

वाग्मवेनेव सताड्य शक्त्या कुशाक्षतादिकम् ।
न्यस्य शक्त्यासने स्थाप्य प्रणव मूलमुच्चरन् ॥६०५॥
प्रादक्षिण्येन सूर्यस्य कला कुभे प्रपूज्य च ।
मूलेन मायया चैव कुलतीर्थं विनि क्षिपेत् ॥६०६॥
वर्णोपधिव्वाथतोय कर्पूर गधपुष्पकम् ।
दद्यात् पठन् विलोमेन मातृका विदुसयुताम् ॥६०७॥
श्रुते मूल स्मरन्नेव कुममापूर्य यत्नत ।
गगाद्या सरित सर्वा समुद्राश्च सरासि च ॥६०८॥
हृदप्रश्रवणा पुण्या. सपातालमहोगता ।
सर्वतीर्थानि पुण्यानि घटे कुर्वन्तु सनिधिम् ।
इति मत्र पठन् स्पृष्ट्वा लक्ष्म्या च पचपल्लवम् ॥६०९॥
कूर्चेन पूग निक्षिप्य स्त्रीबीजेन स्थिर स्मरेत् ।
हृदाणुना गधवस्त्रे सिद्धूरं ललनाणुना ॥६१०॥
कामबीजेन पुष्प तु द्वर्वा प्रणवमुच्चरन् ।
देवरूप स्मरन् प्राज्ञस्तत्रार्चेत् स्वरजा कला ॥६११॥
श्रमृताद्याश्च सपूज्य प्रादक्षिण्येन साधक ।
तदग्रे स्थापयेत् शख सामान्यार्धविधानत ॥६१२॥
शखं कलशजातीयजलेन परिपूरयेत् ।
तत्र चदनकर्पूरकाश्मीररोचनास्तथा ॥६१३॥
जटामासीं सिल्हक च नि क्षिपेदर्घ्यपात्रके ।
बन्हेर्दशकलास्तत्र सूर्यस्य द्वादश स्मृता ॥६१४॥
षोडशेन्दो कलास्तद्वत् समावाह्य विधानत ।
तासा प्राणान् प्रतिष्ठाप्य पूजयेच्च विधानवित् ॥६१५॥
प्रणवस्य कलास्तद्वत् पचाशत् पूर्ववर्त्मना ।
पचभागेन ऋक्पचयुतेन च यथाविधि ॥६१६॥

मूलविद्या त्रि. सकृद्वा जपेत् शख च सस्पृशन् ।
 श्रीदेवीं हृदये ध्यात्वा तज्जल कुम्भके क्षिपेत् ॥६१७॥
 कल्पद्रुमधिया तत्र विल्वपत्राणि चाक्षिपेत् ।
 तत् सजातीयमुपर पात्र तंडुलपूरितम् ॥६१८॥
 निधाय कुम्भवदने नारिकेलसमन्वितम् ।
 कल्पवृक्षफलाकार ध्यायन्नेकाग्रमानसः ॥६१९॥
 नीलरक्तक्षीमवस्त्रयुग्मेन परिवेष्टयेत् ।
 एव प्रधानकुम्भं च सस्थाप्याशामु चाष्टसु ॥६२०॥
 कुभाष्टक तथैवात्र स्थापयेत् क्रमशः सुधी ।
 पूर्वकुम्भे ध्रुव पूज्य दक्षिणे च धरा यजेत् ॥६२१॥
 पश्चिमे वाक्पाति तद्दुत्तरे विष्णुमीश्वरम् ।
 श्रमृतामग्निकोणे तु दुर्जया निऋतीं यजेत् ।
 सिद्धार्था वायुकोणे च मगलामीशकोणके ॥६२२॥
 कुम्भेष्वेव समभ्यर्च्य दिग्ध्वजान् पूर्वतोऽर्चयेत् ।
 स्ववोजसहितान् डेन्तान् स्वशक्तिसहितानपि ॥६२३॥
 स्वाधिपत्ययुतान् सास्तान् यजेत् कुम्भे स्वदिग्गते ।
 एव सपूज्य च पुन पूर्वाष्टघटे यजेत् ॥६२४॥
 गजानशौ यथान्याय तेषां नामानि चोच्यते ।
 ऐरावत पुडरीको वामन् कुमुदोज्जन ॥६२५॥
 पुष्पदत सार्वभौम सुप्रतीकश्च ते गजा ।
 इत्य सपूज्य च गुरु शखाद् दक्षिणत क्रमात् ॥६२६॥
 श्रीपात्रादिक्रमेणैव पात्राणि स्थापयेत् तत् ।
 गुरो स्वर्णमव तद्वत् तच्छुक्त्थं राजताविजम् ६२७॥
 नोगपात्र नारिकेलमव कापालज तथा ।
 घलिपात्र योगिनीनां पात्र वीरादिक तथा ॥६२८॥

एव पात्राणि सस्थाप्य स्वपद्धत्युक्तमार्गत ।
 समष्टिविद्यया मूर्ति परिकल्प्य समाहित ॥६२६॥
 आवाहयेन्मध्यकु भे आवाहिन्यादि दर्शयेत् ।
 आवाहिनीं स्थापिनीं च सन्निधीं सनिरोधिनीम् ॥६३०॥
 अवगुठनिका तद्वत् सकलीकरणौ तथा ।
 परमीकरणौ कृत्वा प्राणस्थापनमावरेत् ॥६३१॥
 तत सर्वोपचारैश्च समाराध्य विधानवित् ।
 नवेद्यान्ते तिथिनित्या श्रीचक्रदेवतायुताम् ॥६३२॥
 सपूज्य तर्पयेत् तद्वदमृतैः पात्रसंभवे ।
 नृप्ता परशिवां ध्यात्वा बलिदानं विधाय च ॥६३३॥
 आपोशान च संपाद्य राजपूजा विधाय च ।
 ताबूल विनिवेद्याय कृत्वात्रारारिक तत ॥६३४॥
 मूलविद्यामष्टपूर्वशत जप्त्वा समाहित ।
 जप देव्यं समर्प्याथ नत्वा स्तुत्वा ततो गुरु ।
 अग्निस्थापनक कर्म कुर्यात् कु भसमीपके ॥६३५॥
 कु ड वा स्थंडिल वापि निर्माय चतुरस्रकम् ।
 प्राङ्मुख श्रुक्श्रुदौ तत्र संस्थाप्य चार्घ्यपात्रकम् ॥६३६॥
 कुशान् पवित्रत्रितय शुष्केकोष्ठ यथोदितम् ।
 आज्यस्थालीमाज्यपूर्णा धूपदीपादिक तु यत् ॥६३७॥
 स्ववामे स्थाप्य तत् सर्वे गुर्वादिबंदन चरेत् ।
 प्राणायाम तत कृत्वा पङ्गानि विधाय च ॥६३८॥
 देवीं ध्यात्वा स्वहृत्पद्मे मानसैः पूज्य सयत ।
 कुशस्थानि च पात्राणि अधोमुखगतानि च ।
 कुशोदकेन चाभ्युक्ष्य स्ववामे जलभाजनम् ॥६३९॥
 साधार सजल तत्र निधाय मूलमंत्रत ।
 अनिमग्न्यामृतोक्त्य प्रोक्षिष्या नि क्षिपेच्च तत् ॥६४०॥

तज्जलेन कुशं कुड स्थडिल वा यथाविधि ।
 प्रोक्ष्य मूल समुच्चार्यं दिननित्या तथैव च ॥६४१॥
 प्रागग्र चोदग्र च कुर्याद् रेखाचतुष्टयम् ।
 कुशमूलेन तां प्रोक्ष्य सूर्यकान्तोद्भव तथा ॥६४२॥
 श्रोत्रियागारज वापि शिलोद्भवमथापि वा ।
 कास्यपात्रे समानीय ज्वलन धूमवर्जितम् ॥६४३॥
 चतुस्तारीं च क्रव्यादेभ्यो ह्युं फट् मत्रमुच्चरन् ।
 क्रव्यादाश च नैऋत्या त्यजेत् किञ्चित् तत परम् ॥६४४॥
 शेष देवाशक ज्ञात्वा निघायाग्रेऽभिमन्त्र्य तम् ।
 मूलेनामृतदृष्ट्या च संचित्यादाय पात्रकम् ॥६४५॥
 जानुभ्यामवनीं गत्वा त्रि परिभ्राम्य कुडकम् ।
 शिवरेतो धिया मध्यकोष्ठेऽग्नि स्थापयेद् गुरु ॥६४६॥
 कुशास्तदुपरि स्थाप्य तथा शुष्केन्धनानि च ।
 मूल च दिननित्या च सस्मरन् मुखतो धमेत् ॥६४७॥
 प्रज्वाल्य प्रणमेद् वन्हि वह्निमन्त्रेण मंत्रवित् ।
 अग्नि प्रज्वलित वदे जातवेद हुताशनम् ॥६४८॥
 सुवर्णवर्णममल समिद्ध विश्वतो मुखम् ।
 प्रणम्य सप्तजिह्वास्या मुद्रा वध्वा पठेन्मनुम् ॥६४९॥
 चतुस्तारीं च सकलजगत्कारणशब्दत ।
 वन्हे गर्भाधानशब्दादादिकाश्च क्रिया वदेत् ॥६५०॥
 सपाद्यतामिति प्रोच्य मुद्रा सदशयेद् गुरु ।
 उत्तानीकृत्य पात्राणि प्रोक्षयेत् प्रोक्षणीजले ॥६५१॥
 प्रोक्ष्य प्रणीतापात्र च अस्त्रमुच्चार्यं पूरयेत् ।
 कुशोदकेनाक्षताश्च पवित्र तत्र नि क्षिपेत् ॥६५२॥
 शक्तिबीज ततोऽस्त्राय फडित्युक्त्वा ततो गुरु ।
 उत्तानहस्तयुगलागुष्ठानामिक्या च तत् ॥६५३॥

पवित्राग्रभूते सधृत्य जलबिन्दु भुवि क्षिपेत् ।
 कुशेषु स्थापयेत् तच्च स्ववामे कु डसन्निधौ ॥६५४॥
 प्रणीतामपि प्रक्षाल्य समापूर्य कुशोदकैः ।
 तत्र किञ्चित् प्रणीतास्थ जलं निक्षिप्य तेन च ॥६५५॥
 सर्वोपकरण प्रोक्ष्य त्रिभाग तच्च कारयेत् ।
 प्रोक्षिण्या भागमेक तु सपाताज्यस्य पात्रके ॥६५६॥
 अपर निजभाग च तत्रैव स्थापयेत् क्रमात् ।
 सपाताज्यस्य पात्र तु कुशोपरि निधापयेत् ॥६५७॥
 प्रोक्षिण्या बन्हिमांसिचेन्मूलेन दिननित्यया ।
 दर्भैरीशादिमारम्य तदन्तं च परिस्तरेत् ॥६५८॥
 ब्रह्मासन समास्तोर्यं स्वदक्षे ब्रह्मचारिणम् ।
 दीक्षित तत्र मतिमानुपवेश्यातिभक्तित ॥६५९॥
 सोपकरणाश्च वृणुयात् ब्रह्मत्वेन तमर्चयेत् ।
 त्व मे ब्रह्मा भवेत्युक्त्वा कर्मण्यस्मिन् समाहित ॥६६०॥
 तदलाभे कुशवटु षट्पचाशन्मित तथा ।
 पूज्य बन्हि हेमवर्णं ध्यायेत् तत्र यथोदितम् ।
 वराभयकरं देव शक्तिस्वस्तिकभूषितम् ॥६६१॥
 मूलदेवीस्वरूप च त्रिनेत्र भूषणान्वितम् ।
 इति ध्यात्वावाहनादिपरमीकरणावधि ॥६६२॥
 विधाय चाग्नि मतिमान् पूजयेन् नाममत्रत ।
 पुष्पाञ्जलित्रय दत्त्वा पुनस्त्रिस्त प्रपूजयेत् ॥६६३॥
 आसन च तथाघर्यं च तत आचमनीयकम् ।
 मधुपर्कमाचमनीय स्नानादिकमथो दिशेत् ॥६६४॥
 नैवेद्यान्त च सपाद्य पूर्वोदिसप्तकोष्ठके ।
 प्रादक्षिण्येन सपूज्या जिह्वा सप्त यथाक्रमात् ॥६६५॥

हिरण्या कनका रक्ता कृष्णा च सुप्रभा तथा ।
 अतिरक्ता बहुरूपा यथालब्धोपचारकं ॥६६॥
 पूज्यास्त्रक्षालितायां च स्थाल्यामाज्य निधाय च ।
 मूलेन त्रि समामत्र्य अमृतीकृत्य मुद्रया ॥६७॥
 दक्षे पवित्र सगृह्य कुशमुष्टि च वामके ।
 स्रवमादाय दक्षेण घृतेन जुहुयाद् गुरु ॥६८॥
 अग्नये चैव सोमाय अग्नीषोमात्मने तत ।
 स्विष्टकृते पुनर्हुत्वा वामे दक्षे तलाटके ॥६९॥
 मुखे च क्रमशो हुत्वा एकंकामाहुतिं तत ।
 स्रुवलग्न हवि शेष सपाताज्यस्य पात्रके ॥७०॥
 निक्षिप्य पश्चाज्जुहुयादग्नये वायवे पुनः ।
 सूर्याय व्याहृतीस्तिलो त्रिष्वप्यादौ नियोज्य च ॥७१॥
 एकंकामाहुतिं तद्वत् सप्तजिह्वासु वै हुनेत् ।
 वन्हौ यथोक्त श्रीचक्र विभाव्य पीठपूजनम् ॥७२॥
 कृत्वा देवीं समावाह्य परिवारसमन्विताम् ।
 वन्हिदैवतयोरैक्य भावयन् पचविंशतिम् ॥७३॥
 चक्रं कीकरणार्थं च मूलेनाज्याहुतिं हुनेत् ।
 नाडीसधानसिद्धयर्थं हुत्वा चंकादशाहुती ॥७४॥
 नवावरणशक्तीनामेकंकामाहुतिं दिशेत् ।
 तत समष्टिमग्रेण समस्तप्रकटादिना ॥७५॥
 योषडतेन जुहुयात् तत पूर्णाहुतिं गुरु ।
 तत्र स्थाल्या ताम्रमय्या सस्कृताग्नौ चरु पचेत् ॥७६॥
 गुरुश्चरु त्रिभाग च कृत्वा तत्र कुशास्तरे ।
 अस्यानिमग्नित वेद्या यथान्याय निधाय च ॥७७॥
 एक भाग तथा देव्यं निषेद्य च तथापरम् ।
 भाग घृतान्नपयसा तिलतडुलसयुतम् ॥७८॥

रक्तपुष्पयुत कृत्वा तदग्नौ मूलविद्यया ।

जुहुयात् पञ्चविंशत्या हुतो राज्याहुतीस्तथा ॥६७६॥

तृतीयभागं शिष्येण स्वय भुक्त्वा गुरुस्तदा ।

शिष्य मूलपङ्गेन सकलीकृत्य सयतः ॥६८०॥

सुप्यात् तथासने शुद्धे स्वापयेत् शिष्यमन्तिके ।

अधिवासनमेतद्धि यथाविधमुदीरितम् ॥६८१॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे उत्तरार्धे दोक्षाभिषेके अधिवासान्तकथन

नाम पञ्चम पटल । आदितस्त्रयस्त्रिंशत् ॥

अथ षष्ठः पटल ।

प्रातरुत्थाय च गुरु विधायावश्यक तथा ।

नित्यकृत्य समाप्याय शिष्यमाहूय रात्रिजम् ॥६८२॥

पृष्ट्वा स्वप्न तद्विचार्यं शातियोग्यं च तच्चरेत् ।

घृतेन सिंहमन्त्रेण जुहुयात् पञ्चविंशतिम् ॥६८३॥

तेन सुस्वप्नता याति दु स्वप्नोऽपि न सशय ।

सद्योधिवासपक्षे तु गुरुशिष्यौ पुनस्तथा ॥६८४॥

चरुशेषं न भुंजीतामाजिघ्रेता यथाविधि ।

ततो घृतादिना देव्यं प्रदद्यात् षोडशाहुती ॥६८५॥

एकैकामाहुतिं दद्यादगदेवान् यथाविधि ।

तत षोडशानित्याना गुरुपङ्क्तित्रयस्य च ॥६८६॥

पङ्गयुवतीनां च नवावरणदेवता ।

अग्न्यासामपि देवानामेकैकामाहुतिमादिशेत् ॥६८७॥

प्रणवादिचतुर्थ्यतनाम्ना स्वाहातकेन च ।

एव सपाद्य वै होमं तत कुडस्य दक्षिणे ॥६८८॥

निवेश्य शिष्यं मूलेन प्रणवासनमडले ।

कुशैर्नादौ विनिर्माय सार्धहस्तत्रया तत ॥६८९॥

मूलाभिमत्रिता कृत्वा तन्मूल च शिशो. करे ।
दत्त्वा सवेष्टिता वामभागेन च तदग्रकम् ॥६६०॥
स्वजानुमध्ये सवेश्य तथावष्टभ्य जघिकाम् ।
निर्गच्छतीं शिष्यदेहात् मध्यनाडीं सुषुम्णिकाम् ॥६६१॥
विलीना भावयेदात्मनाड्यामेव ततो गुरु ।
मूलमुच्चार्यामुकस्य मध्यनाडी तत परम् ॥६६२॥
मन्मध्यनाड्या लीनाते भवत्वनलवल्लभा ।
इत्याहुतित्रय दत्त्वा पुनर्मूल समुच्चरेत् ॥६६३॥
अमुकस्य मध्यनाडी मन्मध्यनाड्या तत परम् ।
लीना तथा च सपन्ना भवत्वनलगेहिनी ॥६६४॥
प्रवेशनिर्गमत्य गग्रहणाकर्षहेतवे ।
नाडीसंधानमित्युक्त सपातमाहुतेश्च यत् ॥६६५॥
देय तत् शिष्यशिरसि मन्त्रमेन तथोच्चरन् ।
वाग्भव प्रथम कूट सपात च करोमित ॥६६६॥
स्वाहाशब्द प्रयुजोत कामान्ते स्याद् द्वितीयकम् ।
कूटमुच्चार्य च पुन पूर्ववत् शक्तिबीजकम् ॥६६७॥
कूट तृतीयमामाष्य पूर्ववत् पुनरुच्चरेत् ।
वालाप्रत्येकबीजेन सपातत्रितय पुन. ॥६६८॥
मूलेनान्ते च सपातमन्यदुक्तवदाचरेत् ।
एष च शिष्यशिरसि सपातामृतमाक्षिपेत् ॥६६९॥
ततो मूलदशाशेन हुनेदगेन वै पुन ।
तत शिष्य दिव्यदृष्ट्या विलोक्य योगमार्गत ॥१०००॥
तदीय हृदय विश्य तच्चैतन्य च स्वात्मनि ।
सयोज्य शिष्यशिरसि धीचक्र च विभावयेत् ॥१००१॥
पडध्यस्य शिष्यस्य पडध्यान विशोधयेत् ।
निवृत्त्यादिकला पचयुक्त्वा शिष्यस्य पादयो ॥१००२॥

कलाध्वान विचित्र्याथ तथैव लिंगदेशके ।
 आत्मविद्याशिवस्तद्वदेतैरुत्क्रमयोगत ॥१००३॥
 समस्तं सप्तसंख्याकैस्तत्त्वाध्वान विभाव्य च ।
 पुनस्तथा नामिदेशे भुवनानि चतुर्दश ॥१००४॥
 तन्मय भुवनाध्वान परिकल्प्य तथा हृदि ।
 अकारादिककारातमातृकावर्णरूपकम् ॥१००५॥
 वर्णाध्वान विचित्र्याथ पुनस्तस्य ललाटके ।
 वर्णव्यूहमय ध्यायेत् पदाध्वान तथा पुन ॥१००६॥
 मंत्रराशिमय ध्यायेत् मंत्राध्वान च सूर्धनि ।
 इत्पध्वपट्क शिष्यस्य देहे ध्यात्वा ततो गुरु ॥१००७॥
 स्पृशन् शिष्य च कूर्चेन तिलं साज्यैरथाहुतो ।
 अष्टौ च जुहुयान्मन्त्री मन्त्रमेन तयोच्चरन् ।
 प्रणव अमुकस्येति कलाध्वान तत परम् ॥१००८॥
 शोधयामि तथा स्वाहा तत एव समाचरेत् ।
 तत्त्वाध्वनि कलाध्वान लीन समाव्य पूर्ववत् ॥१००९॥
 प्रणव अमुकस्येति तत्त्वाध्वानं तत परम् ।
 शोधयामि तथा स्वाहा इत्यष्टावाहुतीहुनेत् ।
 ततो विभावयेल्लीनमेतं च भुवनाध्वनि ॥१०१०॥
 प्रणव पूर्ववन्नामपठ्यत च समुच्चरन् ।
 भुवनाध्वान शोधयामि स्वाहाते पुनराहुती ॥१०११॥
 अष्टौ हुत्वा तमध्वान वर्णाध्वनि विलापयत् ।
 पूर्ववत् शब्दमुच्चार्य वर्णाध्वान समुच्चरेत् ॥१०१२॥
 स्वाहात शोधयामीति हुनेदष्टौ तथाहुती ।
 लीनं विभावयेत् तद्द्वं वर्णाध्वान पदाध्वनि ॥१०१३॥
 पूर्ववज्जुहुयादष्टावाहुतीर्मन्त्रमुच्चरन् ।
 पूर्ववत् शब्दमुच्चार्य पदाध्वानं तत परम् ॥१०१४॥

स्वाहात शोधयामीति ततो लीनममु स्मरन् ।
 मन्त्राध्वनि तथैवाष्टावाहुतीर्जुहुयाद् गुरुः ॥१०१५॥
 प्रणव पूर्ववत् नाम मन्त्राध्वान तत परम् ।
 शोधयामि तथा स्वाहा मन्त्रमेन समुच्चरन् ॥१०१६॥
 विलीन भावयेन् मन्त्राध्वान च परमात्मनि ।
 अध्वानमेव संशोध्य पुन सृष्टिक्रमेण च ॥१०१७॥
 प्रत्येकमाहुतीरष्टौ दद्यादेवक्रमेण च ।
 ताराते अमुकस्येति सर्वत्र क्रमयोगतः ॥१०१८॥
 षड्मन्त्रा सभवन्त्येते स्वाहान्ताः शोधयामितः ।
 किञ्चिद् विशेषो मध्ये स्यात् प्रत्येक प्रथमे तथा ॥१०१९॥
 परमात्मनि लीन च मन्त्राध्वान द्वितीयके ।
 मन्त्राध्वनि तथा लीन पदाध्वान तृतीयके ॥१०२०॥
 पदाध्वनि तथा लीन वर्णाध्वान चतुर्थके ।
 वर्णाध्वनि च भुवनाध्वान लीनं च पञ्चमे ॥१०२१॥
 भुवनाध्वनि लीन च तत्त्वाध्वान षष्ठके ।
 तत्त्वाध्वनि तथा लीनं कलाध्वानमिति स्मृताः ॥१०२२॥
 परामन्त्राश्च तत स्थाने तत्त्वानि योजयेद् गुरुः ।
 स्वात्मस्यं शिष्यचैतन्य ब्रह्मरध्रेण तत् तनी ॥१०२३॥
 सुपुम्णावर्त्मनावेश्य शिष्यस्य हृदये तदा ।
 स्थापयेद् योगमार्गेण दिव्यदृष्ट्या बिलोकयन् ॥१०२४॥
 शूद्रसकरजातीना संस्कारेणाध्वशोधनम् ।
 किन्तु पाशानिवृत्त्यर्थं तस्मै दद्यात् पबोदकम् ॥१०२५॥
 तेनैव मुक्तजन्मानस्ते भयति न सशयः ।
 एव शोध्य षडध्वान जुहुयादाहुतो पुनः ॥१०२६॥
 प्रथमा ध्याहृति प्रोक्ता ऐन्तोऽग्नि पृथिवी तथा ।
 महास्तद्धत तथा स्वाहा मन्त्रोऽयं प्रथमाहुतो ॥१०२७॥

द्वितीया व्याहृतिस्तद्वत् डेऽन्तो वायुस्तथा पुनः ।
 अतरिक्ष मरुत् तद्वत् स्वाहान्त स्याद्, द्वितीयक. ॥१०२८॥

तृतीया व्याहृतिस्तद्वत् डेऽन्त सूर्यो दिव मरुत् ।
 स्वाहान्त स्यात् तृतीयेय पुनस्तद्वत् चतुर्थक. ॥१०२९॥

व्याहृतित्रयमुच्चार्य डेऽन्तश्चैव प्रजापति ।
 त्रिलोकाश्च मरुत् तद्वत् स्वाहात स्याच्चतुर्थक ॥१०३०॥

एव प्रत्येकस्वाहाते डेनमोऽन्तं तथाधिपम् ।
 उच्चार्य जुहुयादेव चतुस्तारादिक तथा ॥१०३१॥

कर्मवधविमुक्तघर्थं घृतेनैकार्हुतिं चरेत् ।
 ब्रह्मार्पणो न मनुना ततश्च पावक नमेत् ॥१०३२॥

ॐ सहस्राक्षिर्महातेजा नमस्ते सर्वरूपधृक् ।
 सर्वाशिने सर्वगाय पावकाय नमोऽस्तु ते ॥१०३३॥

एवमग्निं प्रणम्याथ मन्त्रेणानेन प्रार्थयेत् ।
 ॐ त्व रौद्रघोरकर्मा च घोरहा त्व नमामि ते ॥१०३४॥

विष्णुस्त्व लोकपालोऽसि शातिमत्र प्रयच्छ मे ।
 इत्येवमग्निं सप्रार्थ्यं घृतेनापूर्य वै स्रुचम् ॥१०३४॥

पुष्प दत्त्वा तदुपरि न्यस्य चाधोमुखं स्रुचम् ।
 कराभ्यां स्रुक्श्रुवौ धृत्वा सपुटाभ्यां च शखवत् ॥१०३६॥

निधाय च तयोर्मूलं स्वनाभौ वामपादकम् ।
 कृत्वाग्रे वीषडतेन मूलेन च परामुखे ॥१०३७॥

परमामृतबुद्ध्या तु जुहुयाद् गुरुसत्तम ।
 एव पूर्णार्हुतिं दत्त्वा देवीमग्नौ पुनर्यजेत् ॥१०३८॥

सागा सावरणा चैव देवी कु भे विसर्जयेत् ।
 भो भो वन्दे च मन्त्रेण स्वात्मन्युद्वासयेत् वसुम् ॥१०३९॥

विमूतिधारणं कृत्वा वीषट्मत्रं समुच्चरन् ।
 वस्त्रेण शिष्यनेत्रे च समाच्छाद्य च तत्करौ ॥१०४०॥

गृहीत्वापूर्य पुष्पैस्तदजलि मूलमुच्चरन् ।
 कु मस्यदेवतायै तदजलि दापयेद् गुरु ॥१०४१॥
 नेत्रबन्ध विसृज्याथ सवेश्य कुशसस्तरे ।
 पाठयेत् मन्त्रमज्ञानतिमिराधस्यसन्नकम् ॥१०४२॥
 पत्रोपचारं श्रोदेवीं गुरु सपूज्य च पुन ।
 भूतशुद्धिविधानेन शिष्यदेह विशोध्य च ॥१०४३॥
 तस्य प्राणान् प्रतिष्ठाप्य मातृका च तदगके ।
 न्यस्त्वा च कलशे देवीं सकलीकृत्य मन्त्रवित् ॥१०४४॥
 साधकै शक्तिभिश्चैव पचवाद्यपुर.सरम् ।
 चालयेत् तद्घट मन्त्री मन्त्रमेन समुच्चरन् ॥१०४५॥
 उत्तिष्ठ ब्रह्मन् कलश साधकाभीष्टसिद्धिद ।
 कुलतीर्थांबुसपूर्णं पूरयास्य मनोरथान् ॥१०४६॥
 एव कुम्भ समुद्धृत्य मूलमन्त्र समुच्चरन् ।
 तन्मुखस्यपत्रपुष्पान् शिष्यमूर्ध्नि निधाय च ॥१०४७॥
 विलोममातृका मूलमुत्तराभिमुखो जपन् ।
 स्थित शिष्य पूर्वमुखमभिसिञ्चेद् यथाविधि ॥१०४८॥
 श्रयान्निपेकमंत्राणा दक्षिणामूर्तिरोरित ।
 ऋषिश्चन्द्रस्तयानुष्टुप् श्रीशक्तिदेवता स्मृता ।
 वीज स्याद् वाग्भव कूट शक्तिकूट च शक्तिकम् ॥१०४९॥
 कामकूट कीलक च नियोग सर्वसिद्धये ।
 ॐ राजराजेश्वरोशक्तिभैरवो रुद्रभैरवो ॥१०५०॥
 श्मशानभैरवी देवी त्रिपुरानदभैरवी ।
 त्रिकूटा त्रिपुरादेवी तथा त्रिपुरसु वरी ॥१०५१॥
 त्रिपुरेशो महादेवो तथा त्रिपुरमालिनी ।
 त्रिपुरानदिनी देवी तथा त्रिपुरभैरवी ॥१०५२॥

एतास्त्वामभिषिचंतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 छिन्नमस्ता महादेवी तथा चैकजटेश्वरी ॥१०५३॥
 तारा च जयदुर्गा च शूलिनी भुवनेश्वरी ।
 त्वरिताख्या महादेवी तथा बाला त्रिकटकी ॥१०५४॥
 नित्या च नित्यरूपा च वज्रप्रस्तारिणी तथा ।
 एतास्त्वामभिषिचंतु मत्रपूतेन वारिणा ॥१०५५॥
 अश्वारूढा महेशानी नित्या सहिषमदिनी ।
 दुर्गा च वनदुर्गा च श्रीदुर्गा भगमालिनी ॥१०५६॥
 तथा भगदरो देवी भगक्लिन्ना भगेश्वरी ।
 सर्वचक्रेश्वरी भद्रा तथा नीलसरस्वती ॥१०५७॥
 सर्वसिद्धिकरी देवी सिद्धगधर्वसेविता ।
 उपतारा महादेवी तथा दक्षिणकालिका ॥१०५८॥
 एतास्त्वामभिषिचंतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 क्षेमकरी महामाया अनिरुद्धसरस्वती ॥१०५९॥
 मातंगी चान्नपूर्णा च भद्रकालो महेश्वरी ।
 एतास्त्वामभिषिचंतु मत्रपूतेन वारिणा ॥१०६०॥
 उपचंडा प्रचंडा च चंडोग्रा चंडनायिका ।
 चंडा चंडवती चैव चामुडा चंडिका तथा ॥१०६१॥
 एतास्त्वामभिषिचंतु मत्रपूतेन वारिणा ॥१०६२॥
 उपदण्डा महादण्डा शुभदण्डा करालिका ।
 भोमसेना विशालाक्षी मगला विजया जया ॥१०६३॥
 एतास्त्वामभिषिचंतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 मगला नदिनी भद्रा लक्ष्मी कीर्ति र्यशश्विनी ॥१०६४॥
 पुष्टिमैधा शिवा साध्वी यश शोभा जया धृतिः ।
 श्रीनंदा च सुनदा च नदिनी नदपूजिता ॥१०६५॥

एतास्त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 विजया मगला भद्रा धृति, शाति, शिवा क्षमा ॥१०६६॥
 सिद्धिस्तुष्टिरुमा बुद्धि श्रोसिद्धिश्च रतिस्तथा ।
 एतास्त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ॥१०६७॥
 विद्या काति यंशोलक्ष्मोरीश्वरी विश्वरूपिणी ।
 शाक्री जयावती स्वाहा जयती चापराजिता ॥१०६८॥
 एतास्त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 अजिता मानवी सीता दितिश्चादितिरेव च ॥१०६९॥
 मायावती महामाया मोहिनी क्षोभिणी तथा ।
 वैवस्वती च कौमारी तथा माहेश्वरी परा ॥१०७१॥
 वैष्णवी च महालक्ष्मी कार्तिकी कौशिकी तथा ।
 शिवदूती च चामु डा मु डमालाविभूषणा ॥१०७१॥
 एतास्त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 अरुणा विमला गौरी शरण्यामतिरेव च ॥१०७२॥
 दुर्गा क्रियारु धती च घटाकर्णा कपालिनी ।
 रौद्री कृष्णा च कौमारी त्रिनेत्रा चापराजिता ॥१०७३॥
 स्वरूपा बहुरूपा च रिपुघ्नी सुरपूजिता ।
 चञ्चिका चापरा सर्वा श्रविका सुरनायिका ॥१०७४॥
 एतास्त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 वाग्वादिनी च कामाख्या कमला बहुरूपिणी ।
 प्रत्यगिरा नवानी च बाला धूमावती तथा ॥१०७५॥
 षट्पूटा भैरवी बाला तथा त्रिपुरभैरवी ।
 चंतन्यभैरवी रुद्रभैरवी रुद्रभैरवी ॥१०७६॥
 भुवनेश्वरी भैरवी च तयान्नपूर्णभैरवी ।
 विमला यरदा घाणी विध्या भर्भरवासिनी ॥१०७७॥

एतास्त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 इन्द्रो वन्हिर्यमश्चैव निऋति वरुणस्तथा ॥१०७८॥
 पवनो धनदेशानौ ब्रह्मानतो दिगीश्वरा ।
 एते त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ॥१०७९॥
 सवत्सरश्चायन च मासपक्षदिनानि च ।
 तिथयश्चाभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ॥१०८०॥
 रवि सोम कुज सौम्यो गुरुशुक्रशनिश्चरा ।
 राहु केतुश्च सततमभिषिचतु ते ग्रहा. ॥१०८१॥
 नक्षत्र करणं योग श्रमृत सिद्धिरेव च ।
 दुग्ध पाप तथा भद्रा योगवारक्षणास्तथा ॥१०८२॥
 वारवेला कालवेला दडा वृद्धोदयास्तथा ।
 अभिषिचतु सतन मत्रपूतेन वारिणा ॥१०८३॥
 असितागो रुश्चड क्रोध उन्मत्तसज्ञका ।
 कपाली भीषणश्चैव सहारोऽण्टी च भैरवा ॥१०८४॥
 अभिषिचतु सतत मत्रपूतेन वारिणा ।
 डाकिनीपुत्रकाश्चैव राकिनीपुत्रकास्तथा ॥१०८५॥
 शाकिनीपुत्रकाश्चान्ये लाकिनीपुत्रका परे ।
 काकिनीपुत्रका ये च हाकिनीपुत्रकास्तथा ॥१०८६॥
 ततश्च याकिनीपुत्रा देवीपुत्रास्तत परम् ।
 मातृणा च तथा पुत्रा ऊर्ध्वमुख्या सुताश्च ये ॥१०८७॥
 अधोमुरया सुताश्चान्ये कालमुख्या सुता परे ।
 अभिषिचतु सतत मत्रपूतेन वारिणा ॥१०८८॥
 ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिव ।
 देव्या पचमहाप्रेता अभिषिचतु सर्वदा ॥१०८९॥
 पुरुष प्रकृतिश्चैव विकाराश्चैव षोडश ।
 आत्मनश्च गुणाश्चैव स्थूल सूक्ष्म तत परम् ॥१०९०॥

एते त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 वेदादिवीज श्रीबीज बीज मकरकेतनम् ॥१०६१॥
 शक्तिबीज रमाबीज बीज चैव सुधाकरम् ।
 चितारत्न महाबीज नारसिंह च शाकरम् ॥१०६२॥
 मार्तण्ड भैरव दौर्ग बीज श्रीपुह्योत्तमम् ।
 गणपत्य वराह च कालीबीज भयापहम् ॥१०६३॥
 एते त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 गगा गोदावरी रेवा नर्मदा च सरस्वती ॥१०६४॥
 आत्रेयी भारती चैव सरयू गङ्गी तथा ।
 करतोया चद्रभागा श्वेतगगा च कौशिकी ॥१०६५॥
 भोगवती च पातालै स्वर्गे मदाकिनी तथा ।
 एतास्त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ॥१०६६॥
 भैरवो भीमरूपश्च शोणो घर्जर एव च ।
 सिधुश्चैव नदाश्चैव तथा पातालसम्वा ॥१०६७॥
 एते त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 यानि कानि च तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि च ॥१०६८॥
 एते त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ।
 जवूद्वीपादयो द्वीपा सागरा लवणादय ॥१०६९॥
 श्रनताद्यास्तथा नागा सर्पा ये तक्षकादय ।
 एते त्वामभिषिचतु मत्रपूतेन वारिणा ॥११००॥
 रतिश्च बल्लभा वन्हे वंपट्कूर्चमत परम् ।
 वौषट्कार च फट्कारमभिषिचतु वारिणा ॥११०१॥
 नश्यतु प्रेतकूष्माडा राक्षसा दानवाश्च ये ।
 पिशाचा गुह्यका भूता ध्रमिपेकेन ताडिता ॥११०२॥
 अलक्षका लक्षकाश्च पापानि सुमहाति च ।
 नश्यतु ध्रमिपेकेन ताराबीजेन ताडिता ।
 रोगा शोषश्च वारिद्रघं दीर्घं चित्तविक्रिया ॥११०३॥

नश्यतु चामिपेकेन वाग्बीजेनैव ताडिता ।
 लोकानुरागत्यागाश्च दौर्भाग्यमपि दुर्यशः ।
 नश्यतु चामिपेकेन मन्मथेनैव ताडिता ॥११०४॥
 तेजोह्लासो बुद्धिह्लासो शक्तिह्लासस्तथैव च ।
 नश्यतु चामिपेकेन कालीबीजेन ताडिता ॥११०५॥
 नश्यतु विपद सर्वा सपद संतु सुस्थिरा ।
 श्रमिपेचनमात्रेण पूर्णा सतु मनोरथा ॥११०६॥
 शिष्यं दत्तमितै मंत्रैरभिषिच्य यथाविधि ।
 षडङ्गमत्रं सकलीकुर्यात् त गुरुस्ततम ॥११०७॥
 तत उत्थाप्य त धौते वाससी परिधाप्य च ।
 कृताजलिं तथा मौनमाचमय्य स्वसन्निधौ ॥११०८॥
 स्थापयित्वा विनीतं च बोधयेदेवमेव हि ।
 एव भावय स्वात्मान गतमायीयकचुकम् ॥११०९॥
 प्रकाशरूप परमं शिवाकारमकल्पयम् ।
 ततो गुरुस्तमुत्थाप्य श्रीचक्रे सूपवेश्य तम् ॥१११०॥
 प्रागुद्घृते च सक्रान्ता तस्मिन् वै स्वेष्टदेवताम् ।
 पञ्चोपचारं सपूज्य सावधानेन चेतसा ॥११११॥
 शिष्यदेवतयोरैक्यं चितयन् करुणानिधिः ।
 गुरु श्रोपात्रतत्त्वेन शिष्यस्य तत्त्वशोधनम् ॥१११२॥
 कारयित्वा तस्य पाशच्छेदं कुर्यात् समाहित ।
 शिष्यदेहे तथा मूलाधारादिध्रुवमडलम् ॥१११३॥
 यावत् तावत् षोडशार्णवीजानि षोडशस्थले ।
 संचित्य षोडशीं दद्यात् सृष्टिमाग्रेण देशिक ॥१११४॥
 पञ्चदश्युपदेशे तु तस्य पचदशस्थले ।
 न्यसेत् पचदशार्णानि षोडशान्जे तु वै पुन ॥१११५॥

विदुयुक्त वामनेत्रस्वर कामकलामिधम् ।
 विचिंत्य दद्यात् शिष्याय श्रीमत्पञ्चदशाक्षरीम् ॥१११६॥
 षोडशाक्षरसलीना सत्त्वादिगुणरूपिण ।
 गुणातीतस्वरूपाश्च जाग्रदादिचतुष्कजा ॥१११७॥
 कला षोडश सचित्त्य दिव्यदृष्ट्या विलोकयन् ।
 धनपुत्राबद्धमूले नानापातकपत्रके ॥१११८॥
 अभिलाषाप्रसूनादये पुण्यपापफलान्विते ।
 दृष्टादृष्टस्थूलशाखाद्वये ससारवृक्षके ॥१११९॥
 निषण्ण मोहमात्सर्यकामक्रोधमदात्मकं ।
 कल्यहकारलोभादिच्छद्वैर्युक्तं तु पक्षिणम् ॥११२०॥
 मनोरूपं च सकल्पविकल्पाभ्यां क्रमेण च ।
 पक्षाभ्यां शोभितं तद्वत् चक्षुःशलाभ्यां विशेषतः ॥११२१॥
 तृणाचक्षुपुटं कृत्याकृत्यरूपपदद्वयम् ।
 एव शिष्यमनोरूपपक्षिरां चित्त्य वै गुरु ॥११२२॥
 ज्ञानोपदेशपाशेन बद्ध्वा ज्ञात्वा सुनिश्चलम् ।
 सर्वोक्ष्य करुणादृष्ट्या द्विजपाशं च पक्षिणम् ॥११२३॥
 उन्मनीभावमापन्नं भवपाशविवर्जितम् ।
 तच्च शिष्यं विचिंत्याथ सुषुप्तेण फलेन वा ॥११२४॥
 गृह्यध्रं स्पृशन् तस्य दक्षहस्तेन वै गुरुः ।
 स्पर्शरूपं च यद्वस्तु तच्छिष्ये सप्रयोज्यं च ॥११२५॥
 ननु प्रायमित्यवेहि सप्रोष्यैव ततो गुरुः ।
 मङ्गलारम्भितं तस्य गुरुरस्य प्रबोध्यं च ॥११२६॥
 तत्रातपाया नकल्पपटचक्रस्य निरूपणम् ।
 यथातथ निरूप्याय स्मृत्वा देवीं च पादुशाम् ॥११२७॥
 निरूपयन्तकमाच्छाद्य गुरुद्वयं नययामसा ।
 तस्य दर्शयन्तकं च प्रथमं पादुशाम् दिशेत् ॥११२८॥

गणेशादीन् ततो दत्त्वा ततो वाला समर्पयेत् ।
 पचपचिकविद्या च पुनश्चक्रेश्वरीं दिशेत् ॥११२६॥
 तत पचदशीं चैव नित्यामत्रास्तत परम् ।
 चतुराम्नायविद्याश्च ततश्चरणरूपिणीम् ॥११३०॥
 पराप्रासादमत्राश्च तत श्रीषोडशाक्षरीम् ।
 दत्त्वा महापादुका च महावाक्यादिसयुताम् ॥११३१॥
 यथान्याय यथाम्नाय श्रीविद्यायामय क्रम ।
 स्यात् कुलद्वयदीक्षाया षडाम्नायविविक्रम ॥११३२॥
 दीक्षा दत्त्वा स्रुक्स्रुवौ च ज्ञानखड्ग च पुस्तकम् ।
 छत्र च पादुका दत्त्वा पुनश्चोपदिशेद्विदम् ॥११३३॥
 शैवेन विधिना स्नान सध्या तर्पणपूजने ।
 विधिना प्रत्यह कार्यमाशौचेऽपि न हापय ॥११३४॥
 सूतके मृतके वापि नित्यं कर्म न हापय ।
 यदि त्यजसि वै मोहाल्लोभाद् वा स्मृतिदर्शनात् ॥११३५॥
 शिवस्याध्वशत जप्त्वा तत शुद्धो भविष्यसि ।

था च स्वायभुवे—

आदौ ब्राह्मी तत शैवी सध्या कुर्याद्वत्तद्वित ।
 नित्यं सध्यामुपासीत लोपे चोपवसेद् दिनम् ॥११३६॥
 निरुज सरुजश्चापि सद्योजात शत जपेत् ।
 एव शिष्य श्रावयित्वानदनाथान्तक शुभम् ॥११३७॥
 तन्नाथोदयनाम्ना वा तन्नामाद्यक्षरादिकम् ।
 यद्वा तत्स्पृष्टस्वागोत्थमातृकाक्षरसम्भवम् ॥११३८॥
 नाम कुर्याद् यथाम्नाय तत्र शिष्याय बोधयेत् ।
 अमुकानदनाथोऽसि शिष्यो वाढ तदा ब्रुवन् ।
 गुरोराज्ञा पुरस्कृत्य तत्रैव गृहसन्निधौ ॥११३९॥

प्राणायाम विधायथ ऋष्यादिन्यासपूर्वकम् ।
 षडंग चैव विन्यस्य ध्यात्वा देवीं च मानसं ॥११४०॥
 उपचारं प्रपूज्याथ सावधानेन चेतसा ।
 श्रीमूलविद्या च ततो जपेदष्टोत्तर शतम् ॥११४१॥
 गुरुदैवतमत्राणामैक्य सभावयन् धिया ।
 देवात्मक गुरुं ध्यायन् दण्डवत् प्रणिपत्य च ॥११४२॥
 तत् पादपद्म शिरसि निधायैव मुहुर्वदेत् ।
 कृतार्थोऽस्मि कृतार्थोऽस्मि कृपया तव शकर ॥११४३॥
 त्राहि नाथ कुलाचारपवित्रत्राणकारक ।
 त्वत्पादाबुरुहच्छाया मूर्ध्नि देहि यशोधनम् ॥११४४॥
 उत्थापयेद् गुरुस्त च वदन्नेव प्रर्हाषित ।
 उत्तिष्ठ वत्स मुक्तोऽसि सम्यगाचारवान् भव ॥११४५॥
 कीर्ति, श्रीकातिमेधायु वलारोग्य सदास्तु ते ।
 समुत्थाप्य च मूर्धानि जिघ्रन् त परिरम्य च ॥११४६॥
 यथाधिकारं समयाचाराश्च परिबोधयेत् ।
 मन्त्रमुद्रामात्मनाम शिष्यादन्यत्र नो वद ॥११४७॥
 मत्तोभ सहकार च अशोक पुष्पितद्रुमम् ।
 श्मशान द्रव्यसौगध्यमेकवृक्ष च कोकिलम् ॥११४८॥
 सुवासिनीकुमारीणा समूह मदिराघटम् ।
 आममासं कौलशास्त्रपुस्तक दर्शने नम ॥११४९॥
 पशुहस्तगत नैव कार्यं च कुलपुस्तकम् ।
 अद्भामक्तिकरान्या तु कौलिको भवसागरम् ॥११५०॥
 तरत्येकेन हीनोऽपि गनीरे मञ्जति ध्रुवम् ।
 कुलशास्त्रप्रमाणोक्त कुर्यात् शतघनुरोपत ॥११५१॥
 आलस्येन त्यजन् सद्य पतत्येव न सशय ।
 पुत्रशास्त्रं सर्वदैव चितनीय प्रयत्नत ॥११५२॥

पशुशास्त्राणि सर्वाणि दूरत परिवर्जयेत् ।
 पशोस्तु रक्षणं तद्वत् धर्मस्यास्य तथाचरेत् ॥११५३॥
 गृह्यार्थं कर्मणा लोपे न पापं विद्यते क्वचित् ।
 मातृदोषो यथा गोप्यस्तथा धर्मं स्वयं सदा ।
 योपितामप्रियं नैव कुर्यात् कार्यं प्रियं सदा ॥११५४॥
 अपराधसहस्तेऽपि स्वस्त्रियं वा परस्त्रियम् ।
 न क्लेशयेत् मडले तु सर्वेषां प्रियमाचरेत् ॥११५५॥
 काम्यकर्म न कर्तव्यं नित्यं नैमित्तिकं चरेत् ।
 भक्त्या शक्त्या कृतं कर्म देवतायै समर्पयेत् ॥११५६॥
 अन्यमत्रार्चने श्रद्धा न कुर्यात् तु कदाचन ।
 न गन्ता स्त्रियमीक्षेत कुरुपा प्रकटस्तनीम् ॥११५७॥
 दृष्ट्वा तु विकृता वापि नोपहासं समाचरेत् ।
 मडले तु द्विषात्युक्तस्ताडितोऽपि तु ता नमेत् । ११५८॥
 न स्वपेत् कुलवृक्षाघस्तत्पत्रे नैव भोजनम् ।
 तच्छेदं नैव कुर्याच्च नमस्कुर्याच्च दर्शने ॥११५९॥
 कुलशास्त्रं तदाचारं कदापि न विकल्पयेत् ।
 विभीतकार्ककारजस्नुहीच्छाया न सश्रयेत् ॥११६०॥
 पुङ्खभक्षणं तद्वत् छेदनं च परित्यजेत् ।
 गुरुस्त्रिवारमाचारं शिष्याय कथयेत् स्फुटम् ॥११६१॥
 तन्न गृह्णाति शिष्यश्चेत् तदा पापं गुरोर्न हि ।
 गुरुपदिष्टं सधार्म्यं शिष्यं सहृष्टमानसं ॥११६२॥
 ततः शिष्यश्च स्वात्मानं गुरवे विनिवेद्य च ।
 प्रतिज्ञापूर्वकं दद्याद् दक्षिणां गुरवे च स ॥११६३॥
 सर्वस्वं वा तदर्थं वा तदर्थं वा दशाशकम् ।
 वित्तशाठ्येन रहितो गा पृथ्वीं च हिरण्यकम् ॥११६४॥
 बन्धान्तरणभूपादि गजमश्वगृहादिकम् ।
 श्रारामं च तथा दास्यं दत्त्वा प्रणम्य तम् ॥११६५॥

विनयेन च सतोष्य कारयेद् वीरमडलम् ।

यथाविधि समाहूय कुमारीश्च सुवासिनो ॥११६६॥

तत सामयिकाश्चैव यथान्याय प्रपूज्य तान् ।

उन्मनोल्लासपर्यन्त सतर्प्य शक्तिसाधकान् ॥११६७॥

सप्रार्थ्य दीक्षासाफल्य वस्त्रालाकारभूषणं ।

नानाविधं भक्ष्यभोज्यं लेह्यपेयैश्च तोष्य तान् ॥११६८॥

श्रीगुरु प्रार्थ्य तत्कर्म सप्राप्ताशी समापयेत् ।

ततोऽपरदिने कुर्यात् पवित्रारोपणं गुरु ।

ज्ञानार्णवोक्तमार्गेण कर्मसागत्वपूर्त्तये ॥११६९॥

नवतनुमयं कुयदिकहस्तप्रमाणकम् ।

स्वर्णज रौप्यज वापि यद्वा कार्पासज शुभम् ॥११७०॥

नवप्रथियुत कृत्वा तदेकादशमाचरेत् ।

उपविश्यासने शुद्धे नित्यकृत्य समाप्य च ॥११७१॥

पात्रे पवित्रे सस्थाप्य तथास्त्रेण च प्रोक्षणम् ।

कवचेनावगुठ्याथ वर्मणा वेष्टयेच्च तम् ॥११७२॥

सविधिस्थापिते बह्वौ मूलेनैव प्रतापनम् ।

कृत्वा पात्रे च सस्थाप्य ससपात घृत हुनेत् ॥११७३॥

पुनस्तस्मिन् यजेच्चंता क्रमयोगेन देशिक ।

प्रणवाद्य च प्रणव विष्णुर्वह्निं यजेत् तथा ॥११७४॥

ब्रह्माण च तथा नागान् गुह्यं चैव रविं तथा ।

तत सदाशिवं चैव सर्वान् देवान् तत परम् ॥११७५॥

शिवतत्त्व तथा ह्येते देवनामार्णसयुता ।

इतमोन्ताश्च ते पूज्या पवित्रे दशदिक्षु च ॥११७६॥

आकाशाद्य सदा पूर्वं शिवतत्त्व तथेश्वरम् ।

इंकाराद्य तथा मायातत्त्व मुखाण्भूषितम् ॥११७७॥

पृथ्वीमुख कालतत्त्व तथा नियतितत्त्वकम् ।
 वरुणाद्य तत् पुरुषतत्त्व वायुमुख तथा ॥११७८॥
 काम च कर्णविद्वाद्य तथा प्रकृतितत्त्वकम् ।
 वायुयुक्त पृथिव्यादि नायातव्यापकार्णकम् ।
 डेऽन्त तथात्मतत्त्व च नमोन्त पूजयेत् तत ॥११७९॥
 जटाल कर्णविन्दुस्थ विद्यादिशब्दत सदा ।
 शिवान्तव्यापकायान्ते विद्यातत्त्वाय वै नम ॥११८०॥
 भृगु. सर्गो शिवतत्त्वव्यापकाय तत शिव. ।
 तत्त्वायाते नमश्चैव सपूज्य भैरवान् यजेत् ॥११८१॥
 कपालेश च प्रथम द्वितीय शिखिवाहनम् ।
 तृतीय क्रोधराज च विकराल चतुर्थकम् ॥११८२॥
 पञ्चम मन्मथ चैव मेघनाद च षष्ठकम् ।
 सप्तम सोमराज च विद्याराज तथाष्टमम् ॥११८३॥
 स्वनाम्नोऽन्ते तथाष्टौ ते भैरवान्ता प्रकीर्तिता ।
 डेनमोऽन्ता स्वस्वबीजयुताश्च प्रणवादिका ॥११८४॥
 तानि बीजानि कथ्यन्ते योज्यानि क्रमशो बुधै ।
 सर्वर्तकमहाकालवायव केशसस्थिता ॥११८५॥
 कथित प्रथम बीज द्वितीय कूर्चबीजकम् ।
 तृतीय वामकर्णस्थक्रोध स्याच्चान्तिम तथा ॥११८६॥
 चतुर्थ पञ्चम तद्वद् व्योमवायुपपुगम् ।
 व्योमवायू केशसस्थौ षष्ठ वर्म च सप्तमम् ॥११८७॥
 व्योमाग्न्यत्यमहाकालशक्रतोयशस्करा ।
 केशस्थाश्चाष्टम प्रोक्त बीजाष्टकमुदीरितम् ॥११८८॥
 बिन्दुयुक्तानि ज्ञेयानि तत पूज्याश्च मातर ।
 तासा मन्त्रा प्रवक्ष्यते क्रमेणात्र शुभप्रदा ॥११८९॥

सवर्तकस्तथा वायु नृसिंहोऽग्निश्चतुर्थक ।
 एते मनुस्वरोपेता नार्दीबिदुविभूषिता ॥११६०॥
 अक्षोभ्याद्यष्टकपद सहितायै ततो वदेत् ।
 ब्राह्मण्यै नम इत्यन्तमत्रेणैता प्रपूजयेत् ॥११६१॥
 तार वज्रीवामनेत्रचद्राढ्यश्च कलामयो ।
 बिदुयुक्ता महीकीर्तिविद्वाढ्या च तत परम् ॥११६२॥
 इलाद्यष्टकमाभाष्य सहितायै पुन वंदेत् ।
 माहेश्वर्यै नमोतेन मत्रैणैना प्रपूजयेत् ॥११६३॥
 कूर्चं बिदुयुत केश मुखवृत्त सचद्रकम् ।
 वामनेत्र चन्द्रयुत हुताशनपद तत ॥११६४॥
 आद्यष्टकान्ते सहितायै कौमार्यै नम पदम् ।
 सपूज्यैतेन कौमारीं वैष्णवीं च ततो यजेत् ॥११६५॥
 प्रणव दार्दुर नासा विन्द्वाढ्या च रवि तथा ।
 नारायणेन्दुसयुक्त वामाक्षीं नादभूषिताम् ॥११६६॥
 सर्वज्ञानाद्यष्टकान्ते सहितायै पुन वंदेत् ।
 वैष्णव्यै हृदयातोऽय मत्रस्तस्या प्रपूजने ॥११६७॥
 प्रणव षण्मुख चद्रभूषित गण्डयुग्मकम् ।
 सचद्र च वक चद्रभूषित वामनेत्रकम् ॥११६८॥
 बिदुयुक्त ततश्चाते तालजघा पद वदेत् ।
 आद्यष्टकसमायुक्त सहितायै तत परम् ॥११६९॥
 वाराह्यै च नमोन्तोऽय मत्रेणानेन ता यजेत् ।
 तार दामोदराष्टक घृष वाग्भवमेव च ॥१२००॥
 नेत्रे सविन्दुके दक्षयामे स्यात् तदनन्तरम् ।
 स्यात् चम्वाद्यष्टकपदात् सहितायै पुनर्वंदेत् ॥१२०१॥
 ऐन्द्रघ्नं नमश्च मत्रोऽयमं द्रीमेतेन पूजयेत् ।
 मनुचद्रयुत तोय तत्पुट च मनु तथा ॥१२०२॥

सचन्द्र मन्मथकलाबीज स्यात् तदनन्तरम् ।
 वामन्याद्यष्टकपद सहितार्यं पद पुन ॥१२०३॥
 चामुडार्यं च हृदय मत्र. तस्या समर्चने ।
 अनर्तविदुसयुक्तशक्रसपुटिताव्ययम् ॥१२०४॥
 सविसर्गं च वामार्क्षीं सचन्द्रा तदनन्तरम् ।
 यमजिह्वाद्यष्टकाग्रे सहितार्यं पुन वंदेत् ।
 महालक्ष्म्यं नमोऽन्तोयं मत्रो लक्ष्मीप्रपूजने ॥१२०५॥
 एव मातृ समाराध्य मातृका दफमालिनीम् ।
 संपूज्य पूजयेद् देव नियमेश्वरसंज्ञकम् ॥१२०६॥
 स्वस्वमंत्रेण ते मंत्रा कथ्यन्ते क्रमशस्तथा ।
 जीव प्राण कृष्णवर्त्मानादवृत्तसमन्वित ॥१२०७॥
 कादिक्शान्ता पचत्रिंशन्मातृकान्ते तत. परम् ।
 स्यात् प्रासादपरे चैव मनुनादविभूषिते ॥१२०८॥
 मातृकार्यं नमोऽन्तोय मातृकापूजने मनु ।
 प्रणव च तथा नादि नासिके गडसस्थिते ॥१२०९॥
 ता त कूर्मं तथा मोनमर्गिन सेवनमेव च ।
 कर्णं तोय कवर्गं च नेत्र केशवमम्बु च ॥१२१०॥
 कुडल च तथा वायु कौमार्यं निर्गुण तथा ।
 कुडल किंकर चैव कृशानु कालसज्ञकम् ॥१२११॥
 कार्तिकेय तथा कुक्षि कुलीर च तथा क्रियाम् ।
 नारायण कालभद्र रेफाक्रान्त ससर्गि तत् ॥१२१२॥
 व्योमकोप तथा कोप श्रवण च तथा वकम् ।
 पाश कर्णमयोऽष्टौ च पश्चात् सद्यमनू पुन ॥१२१३॥
 डेन्ता नमोता प्रवदेत् तथैव दफमालिनीम् ।
 अनेन मत्रवर्येण पूजयेद् दफमालिनीम् ॥१२१४॥

पश्चादनेन प्रयजेन्नियमेश्वरसंज्ञकम् ।
 तारमग्नि नदिपाद मनुर्बिन्दुविभूषितम् ॥१२१५॥
 द्विवारमनल पातकर्णचन्द्रविभूषितम् ।
 व्योमाग्न्यत्यमहाकालवज्रीवरुणवायव ॥१२१६॥
 वामकर्णं बिन्दुयुत हस पूरय युग्मकम् ।
 मुखवृत्त च नियमेश्वर डेन्त द्विठान्तिमम् ॥१२१७॥
 प्रणव च परासर्गो भृगु पवित्रशब्दत ।
 कर्मर्षयामि हृदय मत्रोऽय समुदीरित ।
 एभि मंनूत्तमै देवान् पवित्रे पूज्य प्रार्थयेत् ॥१२१८॥
 आमन्त्रितोऽसि देवेश महादेव्या मरुद्गणै ।
 मत्रेशै लोकपालैश्च सहित परिचारकै ॥१२१९॥
 निवेदयाम्यह तुभ्य प्रभाते तु पवित्रकम् ।
 नियम च करिष्यामि परमेश तवाज्ञया ॥१२२०॥
 कालात्मना त्वया देव यत् कृत मामके विधौ ।
 कृत कृष्टं समुत्कृष्टं व्रत गुप्त च सत्कृतम् ॥१२२१॥
 तदस्तु कृष्टमुत्कृष्ट कृत चेष्ट तवाज्ञया ।
 सर्वात्मनामुना शमो पवित्रेण त्वदिच्छया ॥१२२२॥
 ससूत्रस्त्व महेशान पवित्र पापनाशन ।
 त्वया पवित्रित सर्वं जगत् स्यावरजगमम् ॥१२२३॥
 खडित यन्मया देव कृत कैवल्ययोगत ।
 एकीभवतु तत् सर्वं तवाज्ञा सूत्रगुफितम् ॥१२२४॥
 अपवित्रे तु सर्वत्र पवित्रे तु प्रकाशक ।
 अस्पृहाय नमस्तुभ्यं पवित्राय चिदात्मने ॥१२२५॥
 सर्वसंस्कारदोषघ्नो सर्वलोककषातिनीम् ।
 शक्तिसूत्रपरिस्पदप्रमृतां सविद स्तुम ॥१२२६॥

त्व गति सर्वभूताना सस्थितस्त्वं चराचरे ।
 अतश्चारेण भूताना स्रष्टा त्व परमेश्वर ॥१२२७॥
 कर्मणा मनसा वाचा त्वत्तो नान्या गति मम ।
 मत्रहीनं क्रियाहीन द्रव्यहीन च यद्गतम् ॥१२२८॥
 जपहोमार्चनै हीन कृत नित्यं मया तव ।
 अकृत विधिहीन च तत् पूरय महेश्वर ॥१२२९॥
 एव प्रार्थ्य तत शिष्य पवित्रानर्पयेत् क्रमात् ।
 प्रत्येकमत्रसपातयुतान् श्रोगुरवे तत ॥१२३०॥
 कलशाय ततश्चैव श्रीचक्राय च ब्रह्मणे ।
 पुस्तकाय तथा क्षेत्रपालेभ्यश्च तत परम् ॥१२३१॥
 एक शिष्याय च तत स्रुच्यग्रे विनिधाय तत् ।
 मूलमुच्चार्य सघृत मत्रमेन समुच्चरन् ॥१२३२॥
 प्रणव च तत कूर्चं पूरय द्वितय पुन. ।
 मखन्नत च नियमेश्वरायात्मपद तत ॥१२३३॥
 विद्याशिवान्ते तत्त्वाधिपतये भैरवाय च ।
 चौपडतेन मनुना दद्यात् पूर्णाहृति गुरु ॥१२३४॥
 शेष कृत्य समाध्याय वैश्वदेवादिक चरेत् ।
 ब्राह्मणान् भोजयित्वाथ दत्त्वा तेभ्यश्च दक्षिणाम् ।
 क्षेत्रपाल समभ्यर्च्य यथाम्नायं समापयेत् ॥१२३५॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे उत्तरार्धे अभिषेककथन
 नाम षष्ठ पटल । आदितश्चतुस्त्रिंशत् ॥

अथ सप्तम. पटल. ।

अथ प्रसगात् पूर्णाभिषिक्तप्रशसा कुलाण्वे—

एकैकाम्नायजा मत्रा भुक्तिमुक्तिफलप्रदा ।
 उपमत्राश्च तावत शावरा. समुदीरिता ॥१२३६॥
 मयैव कथितास्तेऽपि लोकानुग्रहकारका ।
 सर्वेषामपि मत्राणा देवतास्तत्फलप्रदा ॥१२३७॥

श्रावयोरशसभूता. षडाम्नायमिदि स्थिता ।
 सर्वमंत्रानह वेद्मि नान्यो जानाति कश्चन ॥१२३८॥
 मत्प्रसादेन य कोऽपि वेत्ति मानवकोटिषु ।
 एकाम्नाय च यो वेत्ति स मुक्तो नात्र सशय ॥१२३९॥
 किं पुनश्चतुराम्नायवेत्ता साक्षात् शिवो भवेत् ।
 चतुराम्नायविज्ञानाद्दूर्ध्वाम्नाय पर स्मृत. ॥१२४०॥
 तस्मात् तदेव जानीयाद् यदीच्छेत् सिद्धिमात्मन ।
 ऊर्ध्वत्वात् सर्वधर्माणामूर्ध्वाम्नाय प्रशस्यते ॥१२४१॥
 ऊर्ध्वं नयत्यधस्थ च ऊर्ध्वाम्नाय इतीरित ।
 ऊर्जितत्वात् कुलेशानि ध्वस्तससारसकटात् ॥१२४२॥
 ऊर्ध्वलोककसेव्यत्वाद्दूर्ध्वाम्नाय प्रकीर्तितः ।
 तस्माद् देवेशि जानीहि भोगमोक्षकसाधनम् ॥१२४३॥
 सर्वाम्नायाधिक पुण्यमूर्ध्वाम्नाय परात्परम् ।
 नानाजन्मार्जिताचारपुण्यकर्मफलोदयात् ॥१२४४॥
 ऊर्ध्वाम्नाय विजानीयात् नान्यथा वीरवदिते ।
 धन्यो मनुष्यलक्षेषु जानाति कुलदर्शनम् ॥१२४५॥
 तेषा लक्षेषु यः कश्चिद्दूर्ध्वाम्नाय प्रवेत्ति वै ।
 ऊर्ध्वाम्नाय विजानाति य कश्चिच्छ्रीगुरोर्मुखात् ॥१२४६॥
 शास्त्रमार्गेण स नरो जीवन्मुक्तो न सशय ।
 ऊर्ध्वाम्नायमीदृश हि यो जानातीह तत्त्वत ॥१२४७॥
 स वद्य स गुरु सोऽर्च्यं स देवज्ञ स मात्रिक ।
 स सेव्य स च सस्तुत्य स द्रष्टव्य स सात्त्विक ॥१२४८॥
 स यती स तपस्वी च साऽनुष्ठाता स पूजकः ।
 स वेदागमशास्त्रादिसर्वविद्याविशारद ॥१२४९॥
 स चाचार्यं स मतिमान् स यति स च कीर्तिक ।
 स च यज्वा स पूतात्मा स जापी स च साधकः ॥१२५०॥

स योगी स कृतार्थस्तु स वीर स च सत्तम ।
 स पुण्यात्मा स सर्वज्ञ स मुक्त स शिव. प्रिये ॥१२५१॥
 तत्कुलं पावन देवि धन्या तज्जननी स्मृता ।
 तत्पिता च कृतार्थं स्यात् मुक्तास्तत्पितर प्रिये ॥१२५२॥
 पुण्यास्तद्व शजा. सर्वे पूतास्तन्मित्रबाधवा ।
 बहुनेह किमुक्तेन चोर्ध्वाम्नायपरस्य च ।
 पूर्णाभिपेकयुक्तस्य दर्शन वदन तथा ॥१२५३॥
 सभापण च कुरुते राजसूयफल लभेत् ।
 पूर्वाम्नाय सृष्टिरूप स्थितिरूपश्च दक्षिण ॥१२५४॥
 सहार पश्चिमो देवि उत्तरोऽनुग्रहो भवेत् ।
 मत्रयोग विदु पूर्व भक्तियोग च दक्षिणम् ॥१२५५॥
 पश्चिम कर्मयोग तु ज्ञानयोग तथोत्तरम् ।
 पूर्वाम्नायस्य सकेतश्चतुर्विंशतिरीरित ॥१२५६॥
 दक्षिणाम्नायसकेत पचविंशतिरीरित ।
 पश्चिमांम्नायसकेतो द्वात्रिंशत् समुदीरित ॥१२५७॥
 विदु षट्त्रिंशदाम्नाये सकेत श्रीमदुत्तरे ।
 ऊर्ध्वाम्नायस्य चैतानि न सति कुलनायिके ॥१२५८॥
 साक्षात् ज्ञानस्वरूपत्वात् न किञ्चित् कर्म विद्यते ।
 ऊर्ध्वाम्नायस्य माहात्म्यमह वेद्मि न चेतर ॥१२५९॥
 मत्स्नेहात् त्व च जानासि सत्यमेतद् वरानने ।
 श्रावयो करुणा यत्र सुलभोऽन्यत्र दुर्लभ ।
 ऊर्ध्वाम्नायस्य माहात्म्यमिति ते कथित मया ॥१२६०॥इति।

तथा च कौलतये—

पूर्णाभिपेकसयुक्त षडाम्नायक्रमस्थित ।
 अधिकारी भवेद् देवि देवार्चासु च सर्वदा ।
 नित्ये नैमित्तिके काम्य इति शास्त्रस्य निश्चय ॥१२६१॥

योगिनीये—

अभिषेक विना यस्तु पुरश्चर्या समाचरेत् ।
पुरश्चर्याशतेनापि तस्य सिद्धिर्न जायते ॥१२६२॥

कुब्जिकातत्रे—

अभिषेक विना विप्र प्रधानत्व चरेत्तु यः ।
चत्वारि तस्य नश्यन्ति आयुर्विद्यायशोधनम् ।
अते च नरकं याति योनौ भ्रमति नित्यश ॥१२६३॥

प्रधानत्व पचाधिकारित्वम् । यच्च समयातत्रे—

अभिषेकविहीनश्च मपचत्रतधारिभिः ।
चक्रमध्येऽक्षिता देवी रुष्टा सर्वान् विनाशयेत् ॥१२६४॥

कुलाचनतत्रे च—

अभिषेकविहीनस्तु पशुरेव न सशयः ।
तेन पृष्टा च दृष्टा च पूजा सा निष्फला यते ।
तस्मात् सर्वं प्रयत्नेन तत्सग परिवर्जयेत् ॥१२६५॥

निरुत्तरतत्रे—

अभिषेक विना विप्रो मपचकमथाचरेत् ।
स महापातको च स्यान्न स्पृशेत् त कदाचन ॥१२६६॥

कालीकुलसद्भावेऽपि—

अभिषेक विना विप्रो न सेवेन् मादिपचकम् ।
अभिषेके कृते विप्रे सुरापानो विधीयते ॥१२६७॥
विजयां वानुकल्पे च सुरामावे निवेदयेत् ।
अभिषेक विना देवि महामाया यजेत्तु यः ।
तावत् काल वसेद् घोरे यावच्चन्द्रदिवाकरो ॥१२६८॥

बुलागमे—

अभिषेक विना विप्रो नाधिकारो मपचसु ।
विशोध्य प्रोक्तमार्गेण समन्यर्च्यं कृतेऽश्वरोम् ।
निवेद्य शक्तिनीरेभ्य शक्त्युच्छिद्यत् स्वय पिबेत् ॥१२६९॥

कुलाण्वेऽपि—

शक्त्युच्छिष्टं पिबेद् द्रव्यं वीरोच्छिष्टं तु चर्चणम् ।

शक्त्युच्छिष्टं विना देवि देहशुद्धिर्न जायते ॥१२७०॥

अतएव कुलावली-कालीकुलसर्वास्व-कौलसर्वास्व-श्रीऋमसहिता-यामलादिषु शक्त्युच्छिष्टस्यावश्यकत्वमुक्तम् । तत्र तत्रैव चोच्छिष्टयोग्या शक्तिरप्युक्ता । यच्च यामले—

शक्त्युच्छिष्टमविचार्य पिबेत् चक्रेश्वरो यदि ।

घोरं च नरकं याति यावद्दिद्राश्चतुर्दश ॥१२७१॥

विचारणा तु इयमभिपिक्ता किमनभिपिक्तेति । चक्रेश्वर इत्युपलक्षणम् । अभिपिक्तोऽनभिपिक्ताया न पिबेदिति रहस्यविद । यच्चानभिपिक्त-शक्त्युच्छिष्टग्रहणे कालीकल्पलताकारेणायुतसख्याकततद्देवतागायत्रीजपपूर्वकं पुनरभिषेकं साधकार्थमुद्दिष्टं । अतस्तन्महदनर्थकरम् । एतदेव समयातत्रे विजयाकल्पेऽप्युक्तम्—

लक्षं श्रीपादुकां जप्त्वा तस्मात् पापाद् विमुच्यते ।

प्रजप्यायुतगायत्रीमभिषेकं पुनश्चरेत् ॥१२७२॥

यामलेऽपि—

पिबेदनभिपिक्तायाश्चोच्छिष्टं यदि साधक ।

तस्याभिषेकजा शक्ती रष्टानर्थकरी सदा ॥१२७३॥

वीरोच्छिष्टविषये तु—

परोच्छिष्टं यदा चक्रे कौलिको भक्षयेत् प्रिये ।

सिद्धिहानिर्भवेत् सद्यो योगिन्यो भक्षयति तम् ॥१२७४॥

अतएव—

आत्मोच्छिष्टं न दातव्यं परोच्छिष्टं न भक्षयेत् ।

समयाचारतत्रेऽपि—

महद् रागाच्च दभाञ्च स्वोच्छिष्टं गौरवाय चेत् ।

दद्यात् स नारकी च स्यादते चापि पशुर्भवेत् ॥१२७५॥

तेनान् कनिष्ठश्रद्धालवे देयं न ज्येष्ठेभ्यः ।

कामाख्यातत्रे—

मद्यं भासैस्तथा मत्स्यैर्मुद्राभिर्मथुनैरपि ।

स्त्रिया साक सदा साधुरर्चयेत् जगदविकाम् ।

अन्यत्र तु महानिदा गीयते त्रिदशैरपि ॥१२७६॥

अत्रान्यत्रेति ग्रहणात् पूजनादन्यत्रेति ।

यच्च समयाचारतत्रे—

सौत्रामण्या कुलाचारे ब्राह्मणो भदिरा पिबेत् ।

अन्यत्र कामत. पीत्वा प्रायश्चित्तीभवेद् द्विज' ॥१२७७॥

कुलाचारे कुलार्चनकाले, तदन्यत्र नेति । स्वेच्छया यस्मिन् कस्मिन् सप्त निवेद्य पीत्वा प्रायश्चित्तीभवेदित्यर्थः ।

एतदेव कुलावल्याम्, कुब्जिकातत्रे च—

पूजाकाल विनान्यत्र न मया परिकीर्तितम् ।

अन्यत्र कालत पीत्वा प्रायश्चित्त समाचरेत् ॥१२७८॥

कौलसर्वस्वे—

मत्स्यमाससुरादीना पदार्थाना विशेषत ।

पूजाकाल विनान्यत्र न मया परिकीर्तितम् ॥१२७९॥

ग्रहणमिति शेषः ।

समयाचारे, आचारसारतत्रेच—

पूजाकाल विनान्यत्र सुरा पीत्वा द्विजोत्तम ।

ब्राह्मण्य हीयते तद्वद् दीक्षापि विफलायते ॥१२८०॥

आगमकल्पद्रुमेषु—

पूजाकाल विनान्यत्र सुरा यो दुर्मति पिबेत् ।

स याति नरक घोरमेकविंशतिमि कुले ॥१२८१॥

ब्राह्मणो भदिरा दद्याद् यथाविधि विधानत ।

निषेधविधिमुल्लघ्य योऽर्चयेत् स तु पातकी ॥१२८२॥

येनैव नरक याति तेनैव मुक्तिमाधनम् ।

तस्मात् सावहितो विप्रः कुलधर्मं समाचरेत् ।

हानाहृत हन्ति धेक हाना तु सार्धपोष्यम् ॥१२८३॥

ऽपि—

गुरो कुलशास्त्रेभ्य सम्यग् विज्ञाय वासनाम् ।
 चमुद्रा निषेवेत चान्यथा पातकी भवेत् ॥१२८४॥
 आवृत्ति गुरुपङ्क्ति च वटुकादीनपूज्य य ।
 वीरोऽप्येव वृथा पानाद् देवताशापमाप्नुयात् ॥१२८५॥
 प्रयष्ट्वा भैरवीं देवीमकृत्वा भंत्रतर्पणम् ।
 मशुपानविधौ पीत्वा वीरोऽपि नरक व्रजेत् ॥१२८६॥
 प्रज्ञात्वा कौलिकाचारमयष्ट्वा गुरुपादुकाम् ।
 योऽस्मिन् शास्त्रे प्रवर्तेत त त्व पीडयसि ध्रुवम् ॥१२८७॥
 य शास्त्रविधिमृतसृज्य वर्तते कामचारतः ।
 स सिद्धिमिह नाप्नोति न सुख न परा गतिम् ॥१२८८॥इति।
 अथैतत् धर्मलक्षणम् आगमकल्पलतायाम्, कौलसर्वस्वेऽपि—
 अतिगुप्तेन कर्तव्य कुलार्चनकुलीनकं ।
 गोपनात् धर्मरक्षा स्यात् व्यक्तात् धर्मो विनश्यति ॥१२८९॥
 प्रकाशात् सिद्धिहानि स्यात् प्रकाशात् मृत्युरेव च ।
 प्रकाशात् कुप्यते देवी धन पुत्रान् विनाशयेत् ॥१२९०॥
 पचतत्त्वेन कौलानां समो नास्ति जगत्त्रये ।
 विपरीतफल तत्र प्रकाशान्नास्ति संशय ॥१२९१॥
 निशीथे पूजन कार्यं नो दिवा तु कदाचन ।
 दिवा कृता चेत् भवति विफला सर्वथा हि सा ॥१२९२॥
 पचतत्त्वं दिवा पूजा अभिचाराय कल्प्यते ।
 श्रुतिस्मृतिविधानेन दिवाधर्मप्रवर्तक ॥१२९३॥
 रात्रौ द्वितीयप्रहरात् कर्तव्य गोपनेन च ।
 प्रकाशात् साधकाना तु कुलधर्मो विनश्यति ॥१२९४॥
 कुलमार्गं समासाद्य य करोति प्रकाशनम् ।
 स महापातकी देवि तत् सग नैव कारयेत् ॥१२९५॥

सहस्रकोटियोगिन्यस्तावतो भेरवा अपि ।

निपुक्ता परयोगेन धर्मसरक्षणाय च ।

अतः सावहितो मन्त्री कुलधर्मं समाचरेत् ॥१२६६॥

नीलतत्रे, कुलचूडामणावपि—

अतिगुप्तस्थले देवि देवीपूजा समाचरेत् ।

पातालमडपे वापि गह्वरे वा नियत्रिते ॥१२६७॥

निश्छिद्रमडपे वापि न कार्यं जनसन्निधौ ।

किंवा पक्षिपतगादिदर्शनेनैव कारयेत् ॥१२६८॥

कुलपुष्प कुलद्रव्य कुलपूजा कुलस्मृतिम् ।

कुल कुलपतिं चैव कुलमाला कुलाकुलम् ॥१२६९॥

कुलचक्र कुलध्यान सर्वथा न प्रकाशयेत् ।

प्रकाशात् सिद्धिहानिः स्यात् प्रकाशान्निर्वनो भवेत् ॥१३००॥

प्रकाशात् मन्त्रनाश स्यात् प्रकाशात् कुलहिंसनम् ।

प्रकाशान् मूलनाश स्यान् न प्रकाश्यं कदाचन ॥१३०१॥

पूजाकाले यदा देवात् कोऽप्यागच्छति शाकरि ।

दशयेद् वैष्णवीं मुद्रा विष्णोर्नामोच्चरेद् भृशम् ॥ १३०२॥

गोपनेऽपि यदि व्यक्तिस्तत् प्रकाशात् न दूषणम् ।

प्रमादात् स्नेहतो वापि न प्रकाश्य कदाचन ॥१३०३॥

वर पूजापरित्यागो न च व्यक्ति कदाचन ।

गोपयेत् सर्वतोपास्ति पशुभ्यो मातृजारवत् ॥१३०४॥

गुह्यं कर्मलोपेऽपि न तद् दोषमवाप्नुयात् ।

अथ च कुलचूडामणी—

अतः शाक्तो बहि शैव समायां वैष्णवोत्तम ।

सर्वदा विष्णुभावस्तु नयेत् साधकपुण्य ॥१३०५॥

अथ शौतां शार्वाण्यार्यनिरूपणम्—

शार्वाण्यं च समयाचारपालन धर्मरक्षणम् ।

अथार्थं तीर्थयात्रादि मनुष्यमेवनादिकम् ॥१३०६॥

समयाचार —

कुलागमे कौलतंत्रे कुलावल्या कुलार्णवे ।

यदुक्तं समयाचारे तदेव कथ्यतेऽधुना ॥१३०७॥

वाक्यम्—

श्रयात्. संप्रवक्ष्यामि समयाचारमुत्तमम् ।

येन हीना न सिध्यन्ति कुलचर्यापरायणा ॥१३०८॥

उदारचित्त सर्वत्र वैष्णवाचारतत्पर ।

परनिन्दासहिष्णु स्यादुपकाररत सदा ॥१३०९॥

सर्वस्माद् देवताया तु भक्ति कार्या विशेषत ।

मुख्याभक्तिस्तदेकात्मदृष्टि सर्वत्र सर्वदा ॥१३१०॥

मध्या तद् दृष्टिरहित काले तु सगुणात्मके ।

देवताप्रहरणध्यानमानसार्चाक्रमाश्रय ॥१३११॥

अधमाल्पभावनादियोगेन सगुणात्मके ।

आश्रित्य सेवकत्व वै तत् कर्मपरता भवेत् ॥१३१२॥

यथा देव्या गुरौ तद्वत् यतितव्यं न चान्यथा ।

स्वशास्त्रार्थेषु विश्वास सर्वसशयवर्जनात् ॥१३१३॥

योषित्सु देवताभावपूर्वक प्रियमाचरेत् ।

पशुभ्यो गोपयेत् स्वस्योपास्ति लोकोत्तरा सदा ॥१३१४॥

त्यजेत् नृणां शास्त्रवर्त्मविरुद्धा सर्वनाशिनीम् ।

प्रातःकृत्यादिक कर्म शक्त्या कुर्यान्न लोपयेत् ॥१३१५॥

सर्वस्व देवतार्थं वै भावयेन् नान्यथा क्वचित् ।

गुरुं यथोक्तकाले तु प्रणमेद् भक्तिभावत ॥१३१६॥

स्थिरमूर्त्यादिक देव्या गुरुं वा चिरकालत ।

रिक्तहस्तो नोपगच्छेद् दर्शनार्थं च सावक ॥१३१७॥

गुरु शिवात्मक ध्यायन् हितं तस्य सदा चरेत् ।

गुरो मनुष्यवृद्धि च मन्त्रे चाक्षरवृद्धिताम् ।

प्रतिमासु शिलावृद्धि कुर्वाणो नरक व्रजेत् ॥१३१८॥

विविधुर्देशिकावास शातचित्तोऽतिभक्तिमान् ।
 व्यजन पादुका छत्र वसन वाहनादिकम् ॥१३१६॥
 ताबूलमुल्बण वैषमुत्सृज्य प्रविशेत् शनैः ।
 पादप्रक्षालन स्नानमभ्यगं दत्तघावनम् ॥१३२०॥
 सूत्र निष्ठीवन क्षौर शयन स्त्रीनिषेवनम् ।
 वीरासन च दुर्वाक्यमतिहासागमोटनम् ॥१३२१॥
 केशमोचनमुष्णीष कचुकं नग्नता तथा ।
 पादप्रसारण चंच कलह दूषण प्रिये ॥१३२२॥
 श्रगवाद्यागभगादिकरस्पर्शनघ्ननम् ।
 घूत कुक्कुटमल्लादियुद्धमित्यादि वाम्बिके ॥१३२३॥
 गुरुर्योगिमहासिद्धपीठक्षेत्राश्रमादिषु ।
 नाचरेदाचरेन् मोहात् देवता शापमाप्नुयात् ॥१३२४॥
 सच्छास्त्रधर्म देवादिनिदा न शृणुयात् क्वचित् ।
 क्वचित् स्यात् धर्मगुप्त्यर्थं मुखवैवर्ण्यमुत्सृजेत् ॥१३२५॥
 अलक्षितो नयेत् ताश्च वार्तयान्यप्रसङ्गे ।
 सर्वथा ता न शृणुयात् ब्रजेद्वान्यत्र युक्तित ॥१३२६॥
 समयंश्चेत् निदकास्तु युक्त्या दडेन योजयेत् ।
 गुह्या समयाये तु पूर्वं निजगुरु यजेत् ॥१३२७॥
 तदाज्ञया च परमादीन् पश्चाद् भक्तितो यजेद् ।
 शिष्यान्व न घदेद् दीक्षा नाममुद्रा मनुं क्वचित् ॥१३२८॥
 न दर्शयेत् पशुन्यस्तु कुलशास्त्र कदाचन ।
 आद्याप्रय मुवात्सिन्या मडल कुलशास्त्रिनम् ॥१३२९॥
 श्मशानमत्तेनाशोषफोफिलान् पुष्पितद्रुमान् ।
 द्रव्यगधमेषयूग कुमारीगणमेव च ॥१३३०॥
 कुलशास्त्राविष तद्वद् दर्शनात् प्रणमेत् शदा ।
 कुलपृथास्य द्वापार्या स्याप पणेषु भोजनम् ।
 देयतार्यं विना शास्ताद्देदन च विवर्जयेत् ॥१३३१॥

लवृक्षाम्तु—

अशोक केसर कर्णिकारश्चूत तिलस्तथा ।

नमेरुश्च प्रियालश्च सिधुवारकद्वकी ।

मरुच चपकशमी कुलवृक्षाश्च द्वादश ॥१३३२॥

तिल = तिलक = नमेरु = रद्राक्ष । केमरो = वकुल । कर्णिकार =
सिधुवृक्षमाल । प्रियाल = राजादन ।

तिष्ठन्ति कुलयोगिन्य सर्वेष्वेतेषु सर्वतः ।

पवंते विपिने चैव निर्जने शून्यमडपे ॥१३३३॥

चतुष्पथे लतामध्ये यदि देवाद् गतिर्भवेत् ।

क्षणं स्थित्वा मनु जप्त्वा नत्वा गच्छेत् यथासुप्तम् ॥१३३४॥

चतुष्पथे = देव्या पीठे ।

यथोक्त यामले—

चतुष्पथ स विज्ञेयो यत्रास्ते तारिणी शिला ।

तारणकर्तृत्वात् तारिणीत्यर्थं । पीठ त्वेकपचाशत् । पीठन्यामे तूक्तमेव
न्यासप्रकरण ।

कुलाण्वे च—

एकलिङ्गं श्मशानं च समूहं योषितामपि ।

नारीं च रक्तवसनां दृष्ट्वा वद्यं मनु जपेत् ॥१३३५॥

गृध्रं वीक्ष्य महाकालीं जवुकीं यमदूतिकाम् ।

कृष्णमार्जारभूकाकौ श्येन क्षेमकरीं तथा ॥१३३६॥

कुररीं च नमस्कुर्यादिदं मन्त्रं समुच्चरन् ।

घोरदष्ट्रे कोटराक्षि किटि शब्दप्रसारिणि ॥१३३७॥

गुरुघोररवास्फाले नमस्ते चित्तिवासिनि ।

रक्तवस्त्रं रक्तपुष्पं विलोक्य त्रिपुराविकाम् ॥१३३८॥

प्रणम्य दण्डवद् भूमाविमं मन्त्रं समुच्चरेत् ।

वधूकपुष्पसकाशे त्रिपुरे नयनाशिनि ॥१३३९॥

भाग्योदयसमुत्पन्ने नमस्ते वरवर्णिनि ।

कृष्णवस्त्रं कृष्णपुष्पं राजानं राजपुत्रकम् ॥१३४०॥

हस्त्यश्वरथशस्त्राणि फलकान् वीरपूरुषान् ।

महिष कुलदेवीं च दृष्ट्वा महिषमर्दिनीम् ।

प्रणामेत् जयदुर्गां च स च विघ्नर्न लिप्यते ॥१३४१॥

फलकान् = नटान् ।

जयदेवि जगद्धात्रि त्रिपुरेशि त्रिदेवते ।

मत्तम्यो वरदे देवि महिषघ्न नमोऽस्तु ते ॥१३४२॥

मद्यमाण्ड समालोक्य मत्स्य मास वरस्त्रियम् ।

दृष्ट्वा च भैरवीं देवीं प्रणामेद् विमृशन् मनुम् ॥१३४३॥

घोरविघ्नविनाशाय कुलाचारसमृद्धये ।

नमामि वरदे देवि मुण्डमालाविभूषिते ॥१३४४॥

रक्तधारासमाकीर्णं वरदे त्वा नमाम्यहम् ।

सर्वविघ्नहरे देवि नमस्ते हरवल्लभे ॥१३४५॥

य शिवारुदित श्रुत्वा शिवदूर्ती शुभप्रदाम् ।

प्रणम्य सस्मरेत् मूल तस्य काम करे स्थित ॥१३४६॥

एतेषा दर्शनेनैव यदि नैव प्रकुर्वते ।

शक्तिमत्र पुरस्कृत्य तस्य सिद्धिर्न जायते ॥१३४७॥

एतेषा मारणोच्चाटे मत्संन क्रूरचेष्टितम् ।

फुस्ते यदि पापात्मा देवीमक्त कथं भवेत् ।

एवं कर्तुमशक्तो य कुलस्तोत्र सदा पठेत् ॥१३४८॥

कुलस्तोत्र कुलचूडामणितश्रोतम्, तत् पश्चात्लिखाम ।

यिष्णुमूयोच्छिद्यशकामियुक्त कर्म करोति यत् ।

तपोऽर्चनादि तत् सर्वमपवित्र भवेत् प्रिये ।

एतान् धर्मान् सर्वयैव शक्त्या सेवेत साधक ॥१३४९॥

अथ च तत्रान्तरे—

ज्ञानध्यानक्तिहीन कुतश्चैतमाश्रयम् ।

पशुगास्त्र यज्ञपेक्ष कुलशास्त्रपरो भवेत् ॥१३५०॥

वर्जयेत् काम्यकर्माणि तथान्यदेवतार्चनम् ।
 स्त्रिय तु सर्वथा पश्येत् देवतारूपिणी सदा ॥१३५१॥
 पूजाकाल विना नैव पश्येत् शक्ति दिगवराम् ।
 पूजाकाल विना नैवमुपेया सा हि साधकं ॥१३५२॥
 पुङ्गुक्षुच्छेदन साक्षाद् भक्षण तद्विवर्जनम् ।
 पित्रादिजनसबन्धिजने सति सलक्षणे ॥१३५३॥
 कुर्यान् नान्य गुरु क्वापि चान्यथा गुरुघातक ।
 तथा गुरो. सन्निधाने तदाज्ञामन्तरा क्वचित् ॥१३५४॥
 मत्रप्रदान नो कुर्यात् तद्योग्ये च तथेतरे ।
 विद्याया अप्रदानेन प्रदानेनापि शास्त्रहा ॥१३५५॥
 सर्वत्रादौ गुरुज्येष्ठो ज्येष्ठानादौ तदाज्ञया ।
 ऋणादिव्यवहार तु वर्जयेद् गुरुभि. सह ॥१३५६॥
 पादुकोपासको भार न वहेत् मस्तके क्वचित् ।
 देवतागुरुसान्निध्ये प्रपद नैव दर्शयेत् ॥१३५७॥
 गुरोरासनवस्त्रागच्छाया न च विलघयेत् ।
 गुरोरुच्चे नोपविशेत् वर्जयेत् कलहादिकम् ।
 गुरुनाम न भाषेत जपकालादृते क्वचित् ॥१३५८॥
 प्रकाश श्रीगुरो कुर्यात् मत्रगुप्ति तथैव च ।
 स्वनामसयुता योग्यादपि दीक्षा विवर्जयेत् ॥१३५९॥
 दत्त्वा योग्ये सप्रदायमदत्त्वाहं च त पुन ।
 विद्याद्रोही च पतितो भवेत् सर्वगुरोऽपि सन् ॥१३६०॥
 रहस्यधर्माटक च साधकस्य निरूप्यते ।
 श्राद्धो मङ्गलरक्षा च तदुच्छिष्टप्रमार्जनम् ॥१३६१॥
 द्वितीय श्रीगुरोराज्ञापालन स्यात् तृतीयकम् ।
 पूजोपस्करवान तु चतुर्थं स्त्रीषु मातृवत् ॥१३६२॥

वर्तन पचम षष्ठ मडले सर्वतोषणम् ।
 सप्तम देवताबुद्धि सर्वत्र स्यात् तथाष्टमम् ॥१३६३॥
 कौलशास्त्रे परा श्रद्धा चैव धर्माष्टक स्मृतम् ।
 एतद् धर्मसमायुक्त साक्षात् शिवपदं लभेत् ॥१३६४॥
 अर्धर्माष्टकमप्येव महानर्थकर भवेत् ।
 आद्य स्त्रीणां मडले तु प्रेक्षण कामपूर्वकम् ।
 द्वितीय कामवत्या च योग्याया प्रतिषेधनम् ॥१३६५॥
 पशुसग तृतीय स्यात् तुर्यो विघ्नस्तु मडले ।
 निर्माल्यस्य स्वीकृतस्य पदास्पर्शस्तु पचम ॥१३६६॥
 नैवेद्यस्य परित्याग षष्ठ स्यात् सप्तमस्तत ।
 निन्दन कुलमार्गस्य मडले कटुभाषणम् ।
 अष्टम चेति सप्रोक्तं वर्ज्यास्त्वेते च सर्वथा ॥१३६७॥

अथ साधकानां शमाष्टकम्, यथा कुलावल्याम्—

गोपयेद् घातयेद् देवि न निदेन् न निरीक्षयेत् ।
 पूजयेत् वर्जयेच्चैव भावयेच्च जुगुप्सयेत् ॥१३६८॥

अथ गोपनम्—

मत्र मुद्रा तथा माला मपचकमत परम् ।
 योगिनीवीरमेलाप वीराचार च गोपयेत् ॥१३६९॥

घातनम्—

काम क्रोध च मात्सर्यं विकारमिन्द्रियोद्भवं ।
 निद्रा तन्द्रा तथा शका लज्जा च घातयेत् सदा ॥१३७०॥

घनिघ्नम्—

देव गुरु तथा विद्याज्येष्ठ वीर च योषितम् ।
 सखेतवीरकर्माणि निदयेन् न वदाचन ॥१३७१॥

घनिरोधनम्—

बन्ध्यायोनि पशुघ्नीटामुमत्ता प्रकटस्तनीम् ।
 पिरुहृन् पापिन ह्रीन् न निरीक्षेत् वदाचन ॥१३७२॥

पूज्यम्—

देवान् गुरुन् तथा साधून् मातर पितर तथा ।

कन्यका वटुक चैव वीरान् नारीं यजेत् सदा ॥१३७३॥

वज्यम्—

राग मोह तथा क्षोभ धूर्तमुन्मत्तवचकौ ।

तद्गोप्तीं च तथा द्यूत वर्जयेत् साधकोत्तम ॥१३७४॥

भावनीयम्—

गुरुवाक्यं शास्त्रवाक्यं सिद्धोक्तं तीर्थदेवते ।

स्वधर्मं च कुलाचार भावयेत् साधकोत्तम. ॥१३७५॥

जुगुप्स्यम्—

विण्मूत्र समयाचारनिन्दक वीरदूषकम् ।

वीरघ्न च तथा गोघ्न ब्रह्मघ्न च जुगुप्सयेत् ॥१३७६॥

कौलतन्त्रे—

रात्रौ पर्यटन चैव रात्रौ च शक्तिपूजनम् ।

श्मशानगमन चैव शिवावलिमत परम् ॥१३७७॥

कुमारीपूजन चैव तथैव मुडसाधनम् ।

न करोति यदैवैतत् साधक कौलिक कथम् ॥१३७८॥

कुलाण्वे—

श्रीगुरुं कुलशास्त्राणि पूज्यस्थानानि यानि च ।

भक्त्या श्रीपूर्वकं देवि प्रणम्य परिकीर्तयेत् ॥१३७९॥

गुरु नाम्ना न भायेत जपकालादृते क्वचित् ।

श्रीनाथ देव स्वामीति विवादे साधने वदेत् ॥१३८०॥

श्रीगुरो पादुका मुद्रा मूलमंत्र स्वपादुकाम् ।

शिष्यादन्यत्र देवेशि न वदेद् यस्य कस्यचित् ॥१३८१॥

पारपर्यागिमाम्नायमन्त्राचारादिक प्रिये ।

सर्वं गुरुमुखाल्लब्ध सफल स्यात् न चान्यथा ॥१३८२॥

श्रीशास्त्राश्रयभूत च पुस्तक देववत् प्रिये ।
 नित्य समर्चयेद् भक्त्या पशुगेहे न नि क्षिपेत् ॥१३८३॥
 स्वदारवद् निषेवेत कुलशास्त्राणि पार्वति ।
 पशुशास्त्राणि सर्वाणि वर्जयेद् परदारवत् ॥१३८४॥
 स्वचर्मस्थ यथाक्षीरमपेय स्याद् द्विजोत्तमं ।
 तथा पशुमुखो घर्मो न श्रोतव्यश्च कौलिकं ॥१३८५॥
 य शृणोति कुलाचार यथाशास्त्र च यो वदेत् ।
 तावुमौ गच्छत साक्षाद् योगिनीवीरमेलनम् ॥१३८६॥
 अश्रद्धाना ये चात्र कुलघर्मं कुलेश्वरि ।
 नरकान् न निवर्तन्ते यावदाभूतसंप्लवम् ॥१३८७॥
 ऊढाहता च प्रीता च मौल्येन च समावृता ।
 सकृत् कामगतावापि पचघा गुरुर्योषित ॥१३८८॥
 अलघ्या पूजनीया स्युर्गुरुवद् गुरुर्योषित ।
 गुरुशक्ति वीरमार्यां कुमारो व्रतधारिणीम् ॥१३८९॥
 व्यगांगी विकृतांगी च क्षुब्धामपि न कामयेत् ।
 सतत भगिनीं पुत्रीं स्नुषा भ्रातृप्रियामपि ॥१३९०॥
 न कामयेद् गुरोरग्रे कुर्यात् नान्योपगूहनम् ।
 कृष्णां शुकीं कृष्णवर्णां, कुमारीं च कृशोदरीम् ॥१३९१॥
 मनोहरां यौवनस्यामर्चयेद् देवताधियाः ।
 एषदापि न सेवेत बलेन कुलयोगिनीम् ॥१३९२॥
 चक्रमध्ये स्थय क्षुब्धां कामयेन् न कदाचन ।
 ग्राममास मुरासु भ मत्तोभ सिंहदर्शनम् ।
 सहवारमशोक च शीटालोला कुमारिका ॥१३९३॥
 एषयुदा इमंशान च समूह घोषितामपि ।
 मारो च रत्नयगनां दृष्ट्वा भवेत् भक्तित ॥१३९४॥

गुरुशक्तिसुतज्येष्ठकनिष्ठकुलदेशिकान् ।
 कुलदर्शनशास्त्राणि कुलद्रव्याणि कौलिकान् ॥१३६५॥
 प्रेरकान् सूचकांश्चापि वाचकान् दर्शकान् तथा ।
 शिक्षकान् बोधकान् योगियोगिनोसिद्धपूरुषान् ॥१३६६॥
 कन्या कुमारकान् नग्नानुन्मत्तानपि योषित ।
 न निदेन् न जुगुप्सेत न हसेत् नावमानयेत् ॥१३६७॥
 नाप्रियं नानृतं ब्रूयात् कस्यापि कुलयोषित ।
 कुरूपेत्यतिकृष्णोति न वदेत् कुलयोषितम् ॥१३६८॥
 परीक्षयेन् न भक्ताना वीराणा च कृताकृते ।
 न पश्येत् पतिता नग्नानुन्मत्ता प्रकटस्तनीम् ॥१३६९॥
 न दिवा सेवयेन्नारीं न तद्योनिं निरीक्षयेत् ।
 या काचिद्गना लोके सा मातृकुलसभवा ॥१४००॥
 कुप्यन्ति कुलयोगिन्यो वनितानामतिक्रमात् ।
 स्त्रिय शतापराधा वा पुष्पेनापि न ताडयेत् ॥१४०१॥
 दोषान् न गणयेत् स्त्रीणा गुणानेव प्रकाशयेत् ।
 तिष्ठन्ति कुलयोगिन्य कुलयोगेषु सर्वदा ॥१४०२॥
 प्रायश्चित्त भृगो पात सन्यासं व्रतधारणम् ।
 तीर्थयात्राभिगमन कौल पच विवर्जयेत् ॥१४०३॥
 वीरहत्या वृथापान वीरस्त्रीगमन तथा ।
 वीरद्रव्यापहरण तत् ससर्गश्च पचम ।
 महापातकमित्युक्तं कौलिकाना कुलान्वये ॥१४०४॥

अस्यायमर्थ — प्रायश्चित्त तत्रोक्तभिन्नम् । व्रतधारणमपि तथैव । तीर्थ-
 यात्राभिगमनमिति स्मात्प्रकारेण । पोठयात्रायास्तनेषु विहितत्वात् । वीर-
 स्त्रीगमन च तत्स्वाम्यनुज्ञाभिन्नम् ।

यच्च कुलार्णवे—

भगिनीं वा सुता भार्या यो दद्यात् कुलयोगिने ।

मधुमत्ताय देवेशि तस्य पुण्यं न गण्यते ॥१४०५॥

देवतागुरुशास्त्रादिसिद्धाचारविडम्बक ।

विद्याचौरो गुरुद्रोही ब्रह्मराक्षसता व्रजेत् ॥१४०६॥

गुरु तुकृत्य हुकृत्य वीरान् निर्भत्स्यं वा प्रिये ।

विकल्प्य गुरुशास्त्राणि भवति ब्रह्मराक्षस ॥१४०७॥

श्रीचक्रगतवृत्तात् शुभ वा यदि वाशुभम् ।

कदाचिन् नैव वक्तव्यमित्याज्ञा पारमेश्वरी ॥१४०८॥

कुलधर्मप्रसंग तु पशूना पुरत शिवे ।

कदाचिन्नैव कुर्वीत शूद्राग्रे वेदपाठवत् ॥१४०९॥

फेत्कारिणीतत्रे च—

सर्वदा गोपयेदेन मनु च गुरुमेव च ।

तेन वीर्यवती विद्या निर्वीया स्यात् प्रकाशत ॥१४१०॥

एन पूर्वोक्तधर्मम् ।

नोपवेश्य महानीरे न शय्या तिमिरान्तरे ।

मस्मस्नान प्रकुर्वीत ह्यन्तवृत्ति सदा भवेत् ॥१४११॥

वज्रपुष्पाकित यत्र वज्रपुष्पेण पूजयेत् ।

पूजाकाले विशेषेण न स्मरेत् हरिनाम च ॥१४१२॥

अन्यगध परित्यज्य चदन रक्तचदनम् ।

रक्तपुष्पेणाचंयेद् वा विल्वपत्रेण वाचंयेत् ॥१४१३॥

तुलसी मालती धात्री मरुवकेन नाचंयेत् ।

शक्तिं विनापि देवेशि जपहोमादितर्पणम् ॥१४१४॥

ध्यानपूजादिक सर्वं सिद्धिरोधाय जायते ।

पंथी पौष्पादिक द्रव्यं सर्वदा च परित्यजेत् ॥१४१५॥

नोपवास प्रकुर्वीत न चान्यद् व्रतमाचरेत् ।

पौठशेप्रागमाम्नापसद्विद्याचारकौलिकान् ।

शुतद्रव्यादिक देयि न घवेत् पशुसन्निधौ ॥१४१६॥

यथा रक्षति घोरैर्न्यो घन धार्याबरादिकम् ।

शुनधर्मं तथा देयि पशुन्य परिपातयेत् ॥१४१७॥

कुलधर्ममिदं देवि सर्वावस्थासु सर्वदा ।
 गोपयेच्च प्रयत्नेन जननीजारगर्भवत् ॥१४१८॥
 सुगुप्तकौलिकाचारमनुगृह्णन्ति देवता ।
 वाञ्छ्यासिद्धिं प्रयच्छन्ति नाशयन्ति प्रकाशकान् ॥१४१९॥
 गुरु प्रकाशयेन् मत्री मत्र यत्नेन गोपयेत् ।
 अप्रकाशप्रकाशाभ्या क्षीयते सपदायुषम् ॥१४२०॥
 शास्त्रेषु निष्कृतिर्दृष्टा महापातकिना प्रिये ।
 कुलभ्रष्टस्य देवेशि न दृष्टा निष्कृति क्वचित् ॥१४२१॥
 कुलधर्मं समाश्रित्य ह्याचार यो न पालयेत् ।
 यथेष्टाचारिणस्तस्य महापातकिनः प्रिये ॥१४२२॥
 आपदो दुरित रोगा दारिद्र्य कलहो भयम् ।
 योगिनीनां प्रकोपश्च स्खलितानि पदे पदे ॥१४२३॥
 ध्वस्तमानं प्रनष्टश्च तेजोहीनोऽतिदुःखितः ।
 निन्दित सर्वविद्विष्टो विह्वल सगर्वाजित ॥१४२४॥
 देशदेशान्तरं याति कार्यहानिश्च सर्वदा ।
 तत्रापि कुलमार्गस्थां शाकिन्यं कुलपालिका ।
 मक्षयन्ति पुरा तासां वरो दत्तो मयैव तु ॥१४२५॥
 तस्मादाचारवान् देवि योगिनीनां प्रियो भवेत् ।
 सदाचारेण देवत्वं योगिनीवीरमेलनम् ॥१४२६॥
 सप्राप्नुवन्ति तिर्यक्त्वं कौलिकास्तद्विपर्ययात् ।
 आज्ञासिद्धिमिदं कौलमनाचाराद् विनश्यति ॥१४२७॥
 आचारपालनात् सत्यमाज्ञासिद्धिर्भविष्यति ।
 नामिषेको न मत्रो वा न शास्त्रपठनादिकम् ॥१४२८॥
 कारणं कुलधर्मस्य सदाचार कुलेश्वरि ।
 बाला श्रीपादुका तत्त्वत्रयाचारादिवासनाम् ॥१४२९॥

यो वेत्ति स महेश स्यात् कौलिकश्चापि शाश्वति ।
 तावन्न कौलिको देवि यावन्न समयोक्त ॥१४३०॥
 देहपाते विमोक्ष स्यात् समयाचारपालनात् ।
 सस्कारेण विहोतत्वाद् गुरुवाक्यस्य लघनात् ।
 आचारवर्जनाद् देवि कौलिक पतितो भवेत् ॥१४३१॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे कौलाचारकथन नाम
 सप्तम पटल । आदित पञ्चत्रिंशत् ।

अष्टम पटल ।

कौलाचारश्च द्विविध परश्चापर एव च ।
 अतर्थाग, परो ज्ञेयो बाह्याचारस्तथापर ॥१४३२॥

तद्यथा मामले—

आत्मस्या देवता त्यक्त्वा बहिर्देव विंचितयेत् ।
 करस्य कौस्तुभ त्यक्त्वा भ्रमते काचतृष्णया ॥१४३३॥
 प्रत्यक्षीकृत्य हृदये सर्वात्मान समर्चयेत् ।
 यस्य यस्य च देवस्य यथाभूषणवाहनम् ॥१४३४॥
 तदेव चित्तन तस्य पूजन परिकीर्तितम् ।
 अथान्तर्गजन वक्ष्ये येन देवमयो भवेत् ॥१४३५॥
 सुधासने समासीन प्राङ्मुखो वाप्युदङ्मुख ।
 स्वकीयहृदये ध्यायेत् सुधासागरमुत्तमम् ॥१४३६॥
 रत्नद्वीप तु तन्मध्ये सुवर्णवालुकामयम् ।
 मदारपारिजाताद्यं कल्पवृक्षं सुपुष्पितं ॥१४३७॥
 सर्वतोऽलकृतं दिव्य नित्यपुष्पफलद्रुमं ।
 नानामुगपकुसुमगधामोदितविहङ्गमुखम् ॥१४३८॥
 उत्फुल्लजुसुमामोदप्रहृष्टमृगसकुलम् ।
 ब्रूजत्शोषितसर्पद्वय वाचासितविगतरम् ।
 सर्वतोऽलकृतं दिव्य सप्तशंखनपञ्चजम् ॥१४३९॥

तन्मध्ये सस्मरेद् देवि कल्पवृक्ष मनोहरम् ।
चतु शाखाचतुर्वेदगुणत्रयसमन्वितम् ॥१४४०॥
दशयोजनविस्तीर्णं शतयोजनमायतम् ।
पीत कृष्णं तथा श्वेत रक्त पुष्प च सुदरि ॥१४४१॥
हरित च विचित्र च नानापुष्पविराजितम् ।
कोरिलैर्भ्रमरैर्देवि शोभित बहुपक्षिभिः ॥१४४२॥
धर्मार्थकाममोक्षारयचतुर्विधफलान्वितम् ।
एव कल्पद्रुम ध्यात्वा तदधो रत्नवेदिकाम् ॥१४४३॥
तत्रोपरि महद् व्याप्त चितयेद् रत्नमण्डपम् ।
उद्यदादित्यसकाश रत्नसोपानमडितम् ॥१४४४॥
स्वस्वस्थानस्थितावस्थैर्लोकपालैरधिष्ठितम् ।
सिद्धचारणगधर्वैर्विद्याधरमहोरगैः ॥१४४५॥
किन्नरैरप्सरोभिश्च समन्तात् परिवारितम् ।
नृत्यवादित्रनिरतं सर्वत स्त्रीगणैर्घृतम् ॥१४४६॥
किंकिणीजालसबद्धपताकाभिरलकृतम् ।
महामाणिक्यवैडूर्यदण्डचामरभूषितम् ॥१४४७॥
स्थूलमुक्ताफलोद्दामलवमानैरलकृतम् ।
चदनागरुकस्तूरीगधाद्यैरनुलेपितम् ॥१४४८॥
तन्मध्ये सस्मरेद् देवि महामाणिक्यवेदिकाम् ।
उद्यदादित्यकिरणा चतु सोपानशीभिताम् ॥१४४९॥
ध्यायेत् सिंहासन तत्र पंचप्रेतमय शुभम् ।
सिंहासने महादेवि प्रसूनतूलिका स्मरेत् ॥१४५०॥
पीठपूजा तत्र कुर्यात् स्वकल्पोत्तक्रमेण च ।
प्रेतपद्मासने तत्र चितयेत् परदेवताम् ॥१४५१॥
श्रात्मन्यभीष्टरूपा ता ध्यात्वा सपूजयेत् तत ।
श्रीरत्नपादुके दत्त्वा नीत्वा ता स्नानमदिरे ।
सिंहासनोपविष्टायामुद्वर्तनमथाचरेत् ॥१४५२॥

कर्पूरागरुभिश्चैव तथा मृगमदेन च ।
 रोचनाकुकुर्मश्चैव नानागधसमन्वितैः ॥१४५३॥
 एवमुद्दवर्तनं कृत्वा गधतैलं विलेपयेत् ।
 देव्यानीतसहस्रैस्तु स्वर्णकुम्भानृतं जलैः ॥१४५४॥
 सुस्नाता चित्तयेद् देवि तथा च परदेवताम् ।
 दुकूलैर्माजितं गात्रं दुकूले परिधाय च ॥१४५५॥
 केशान् सस्कृत्य ककत्या विधिवद् बधनं तथा ।
 पट्टगुच्छं केशपाशे नानारत्नोपशोभितम् ॥१४५६॥
 ललाटे तिलकं दद्यात् सिद्धं केशमध्यके ।
 नागेन्द्ररत्नरचितं करे शङ्खं मनोहरम् ॥१४५७॥
 तथा केयूरकं चैव ककराण्यं कटकं करे ।
 पादागुलीयकं दद्यात् नानारत्नोपशोभितम् ॥१४५८॥
 पादयोर्नूपुरं दद्यात् नासाग्रे गजमौक्तिकम् ।
 तारहारं पुष्पमालां यथाशक्त्या विभूषणम् ॥१४५९॥
 सवर्गिणं लेपनं कार्यं चन्दनैः यंक्षकदंभैः ।
 काञ्चनाचितकचोलीशोभितं हृदयोपरि ॥१४६०॥
 षोडशरूपचारंस्तु हृदिस्थ्यां पूजयेत् शिवाम् ।
 रत्नसिंहासनं दद्यात् स्वागतं कुशलं वदेत् ॥१४६१॥
 पाद्यं च पादयोर्देवि शिरस्यर्घ्यं निवेदयेत् ।
 परामृतमाचमनीयं मुखे चैव प्रदापयेत् ॥१४६२॥
 मधुपर्कं मुखे दद्यात् त्रिधा प्राचमनं मुखे ।
 हेमपात्रगतं दिव्यं परमानं सुविस्तृतम् ॥१४६३॥
 वपिलाघृतसयुक्तं नानाघ्यजनसयुतम् ।
 मुखोन्मोषिं मांसशूलं मत्स्यराशिं तथैव च ॥१४६४॥
 नक्षत्रं नोज्यं तथा लेह्यं घट्यं घोष्यं तथैव च ।
 सशर्पूरं च ताम्बूलं मानसं परिषत्पयेत् ।
 प्रायरणं ततो देव्यां पूजनं मनसंपि हि ॥१४६५॥

इत्यमत समाराध्य मनसैव जपेन् मनुम् ।
 सहस्रादिजप कृत्वा देव्यै सोदकमर्पयेत् ॥१४६६॥
 ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिव ।
 एतदेव महादेव्या पर्यकत्वमुदाहृतम् ॥१४६७॥
 तत, फेननिभा शय्या नानापुष्पोपशोमिताम् ।
 पुष्पशय्या च सस्कृत्य तत्र देवीं सुरेश्वरीम् ॥१४६८॥
 चितयेत् साधको योगी नानामुखविलासिनीम् ।
 नृत्यगीतैश्च वाद्यैश्च तोषयेत् परमेश्वरीम् ॥१४६९॥
 ततो होम प्रकुर्वीत पूजासाफल्यहेतवे ।
 अथ होम प्रवक्ष्यामि येन चिन्मयत लभेत् ॥१४७०॥
 अथाधारमये कुडे चिदग्नी होमयेत् तत ।
 आत्मान्तरात्मा ज्ञानात्मा परमात्मा प्रकीर्तित ॥१४७१॥
 एतद्रूप तु चित्कुड चतुरस्र विभावयेत् ।
 आनदमेखलारम्य विदुत्रिवलयान्वितम् ॥१४७२॥
 अर्धमात्रायोनिरूप ब्रह्मानदमय भवेत् ।
 वामभागे इडानाडो दक्षिणे पिंगला पुन ॥१४७३॥
 सुपुम्णा मध्यतो ध्यात्वा कुर्याद् होम यथाविधि ।
 धर्माधर्मो साधकेन्द्रो हविष्ट्वेन प्रकल्पयेत् ॥१४७४॥
 मूलमत्र समुच्चार्य तत श्लोक पठेदमुम् ।
 नाभिचैतन्यरूपाग्नौ हविषा मनसा स्तुचा ॥१४७५॥
 ज्ञानप्रदीपिते बन्हावक्षवृत्तीर्जुहोम्यहम् ।
 बन्हिजायान्तमन्त्रेण दद्याच्च प्रथमाहुतिम् ॥१४७६॥
 मूलान्ते मन्त्रमपरमुच्चार्य होमयेत् तत ।
 धर्माधर्महविर्दीप्तमात्माग्नौ मनसा स्तुचा ॥१४७७॥
 सुपुम्णा वर्त्मना नित्यमक्षवृत्तीर्जुहोम्यहम् ।
 बन्हिजायान्तमन्त्रेण द्वितीयाहुतिमादिशेत् ।
 मूलमत्र समुच्चार्य तत, श्लोक पठेदमुम् ॥१४७८॥

मकाशाकाशहस्ताभ्यामवलब्धोन्मनीलुचम् ।

ज्ञानप्रदोपितेवन्हावक्षवृत्ती जुं होम्यहम् ॥१४७६॥

वन्हिजायान्तमत्रेण तृतीयाहुतिमाचरेत् ।

मूलमत्र समुच्चार्य ततः श्लोक पठेदमुम् ॥१४८०॥

अन्तर्निरतरनिरिधनमेधमाने

मायाधकारपरिपथिनि सविदग्नौ ।

कस्मिंश्चिदद्भुतमरीचिविकाशिभूमौ

विश्व जुहोमि वसुधादि शिवावसानम् ॥१४८१॥

अनेन मनुना कृत्वा पूर्णाहुतिमनतरम् ।

लिगत्रयविशेषज्ञ षडाधारविभेदत ॥१४८२॥

पीठस्थानानि चागत्य महापद्मवन व्रजेत् ।

आमूलाधारमाब्रह्मरध्र गत्वा पुन पुन ॥१४८३॥

चिच्चन्द्रकु डलीशक्तिसामरस्यसुखोदय ।

व्योमपचकनिष्यदसुधापानरतो भवेत् ॥१४८४॥

इदतापात्रभरितमहतापरमामृतम् ।

पराहतामये वन्हौ जुहोमि शिवताप्तये ॥१४८५॥

वन्हिजायान्तमत्रेण दद्यात् पचाहुतिं प्रिये ।

मधुपानमिद प्रोक्तमितरे मद्यपायिन ॥१४८६॥

पुण्यापुण्यपशु हत्वा ज्ञानखड्गेन योगवित् ।

परे लय नयेच्चित्त पलाशी स निगद्यते ॥१४८७॥

मानसाद्द्विद्रियगण सयम्यात्मनि योजयेत् ।

स मीनाशी भवेत् देवि शेषा स्यु प्राणिहिंसका ॥१४८८॥

अप्रबुद्धा पशो शक्ति प्रबुद्धा कौलिकस्य च ।

शक्ति ता सेवयेद् यस्तु स भवेत् शक्तिसेवक ॥१४८९॥

पराशक्त्यात्ममियुनसयोगानदनिर्भर ।

य आस्ते मयुन तत् स्यादपरे स्त्रीनिषेवका ॥१४९०॥

इत्यादि पचमुद्राणा वासना कुलनायिके ।
 ज्ञात्वा गुरुमुखाद् देवि य सेवेत स मुच्यते ॥१४६१॥
 इत्यन्तर्यजन कृत्वा साक्षाद् ब्रह्ममयो भवेत् ।
 एवमेव महेशानि पूजयन्ति परेश्वरीम् ॥१४६२॥
 योगिनो मुनयश्चैव सदा तद्भावमाश्रिता ।
 सर्वासु बाह्यपूजासु अन्त पूजा विशिष्यते ।
 अन्त पूजा महेशानि बाह्यात् कोटिगुणा स्मृता ॥१४६३॥इति।

भूतशुद्धी—

यदि बाह्याचंनद्रव्यं सपत्तिरस्ति पार्वति ।
 अन्तर्याग विधायेत्थ वहिर्याग समाचरेत् ॥१४६४॥
 पूजाभावे महेशानि हृदये चितयेत् शिवाम् ।
 सर्वपूजाफल देवि प्राप्नोति पूजक प्रिय ॥१४६५॥
 न केवल मानसेन फलमाप्नोति वै गृही ।
 अन्तर्यागवहिर्यागौ गृहस्थ सर्वदा चरेत् ।
 तत सिद्धिमवाप्नोति नान्यथा कल्पकोटिभि ॥१४६६॥

परारहस्ये, कुलार्णवे च—

दीक्षाभिषेकसहितो वेदशास्त्रार्थतत्त्ववित् ।
 देवतागुरुभक्तश्च नियतात्मार्चनप्रिय ॥१४६७॥
 कुलागमरहस्यज्ञो देवताराधनोत्सुक ।
 गुरूपदेशसयुक्त पूजयेत् कुलनायिके ॥१४६८॥
 शुद्धात्मा चातिसतुष्ट क्रौर्यलौल्यविवर्जित ।
 पशुव्रतादिविमुख सुमुखस्तर्पयेत् प्रिये ॥१४६९॥
 तदा पुस कृतार्थस्य कालेन बहुना प्रिये ।
 मत्प्रसादेन भूयाच्चेद् दृढभक्तिसमागम ॥१५००॥
 तद्दूर्ध्वं तर्पणं कुर्याद् द्रव्यं श्रीभैरवोदितं ।
 गुरूपदेशविधिना चान्यथा पतन भवेत् ॥१५०१॥

मन्त्रयोगेन देवेशि कुर्यात् श्रीचक्रपूजनम् ।
 तदहं च त्वया सार्धं गृह्णामि स्वयमादरात् ।
 भैरवोऽहमिति ज्ञात्वा सर्वज्ञोऽहं गुरुरान्वित ॥१५०२॥
 इति सर्वित्य योगीन्द्र कुलपूजा समारभेत् ।
 एकान्ते विजने रम्यदेशे वाधाविवर्जिते ॥१५०३॥
 सुखासने समासीन प्राङ्मुखो वाप्युदङ्मुख ।
 श्रमृताब्धौ मणिद्वीपे कल्पवृक्षवनोज्ज्वले ॥१५०४॥
 वज्रप्राकारसदीप्त स्मरेन् माणिक्यमण्डपम् ।
 पुष्पमालावितानाढ्य दिव्यपट्टाबरावृतम् ॥१५०५॥
 कर्पूरदीपोज्ज्वलित धूपामोदमुवासितम् ।
 तन्मण्डपस्थमात्मान ध्यात्वानाकुलचेतसा ॥१५०६॥
 श्रीगुर्वानुज्ञया देवि कुलपूजा समाचरेत् ।
 आत्मस्थानमनुद्रव्यदेवशुद्धिश्च पचमी ॥१५०७॥
 यावत् न कुरुते देवि तावद् देवार्चनं न हि ।
 सुम्नानमृतसशुद्धिप्राणायामादिभिः प्रिये ॥१५०८॥
 षडगाद्यखिलन्यासैरात्मशुद्धिहृदीरिता ।
 समाजंनोपलेपाद्यैर्दंर्षणोदरवत् कृतम् ॥१५०९॥
 वितानधूपदीपादिपुष्पमालादि शोभितम् ।
 पचवर्णरजश्चित्र स्थानशुद्धिरितोरिता ॥१५१०॥
 अथित्वा मातृकावर्णं मूलमत्राक्षराणि च ।
 क्रमोत्क्रमात् त्रिरावृत्तिमंत्रशुद्धिरियं भवेत् ॥१५११॥
 पूजाद्रव्याणि सप्रोक्ष्य मूलास्त्राम्या विधानवित् ।
 दशयेद् धेनुमुद्रा च द्रव्यशुद्धिं प्रकीर्तिता ॥१५१२॥
 पीठे देव प्रतिष्ठाप्य सकलीकृत्य मंत्रवित् ।
 मूलमन्त्रेण दीपिन्या मातिन्यार्घोदकेन च ॥१५१३॥

त्रिवार प्रोक्षयेद् विद्वान् देवशुद्धिरिय प्रिये ।
 पञ्चशुद्धिं विधायेत्थ पश्चाद् यजनमाचरेत् ॥१५१४॥
 सा पूजा सफला ज्ञेया चान्यथा निष्फला भवेत् ।
 शृणु देवि प्रवक्ष्यामि शोधनं च यथाक्रमात् ।
 मकाराणां च सर्वेषां सर्वसाधारणं शिवे ॥१५१५॥
 यैरेव पातकी देवि साधको ब्रह्मसकरैः ।
 शुद्धैस्तैरेव पूजाया भवेद् भोगापवर्गभाक् ॥१५१६॥
 यदा प्रभृति लोकेऽस्मिन् सुरा ख्यातिमुपागता ।
 तदा सर्वे सुरा देवि ब्रह्मविष्णुहारादयः ॥१५१७॥
 तत् ससर्गोद्भवानदनिर्भरान्तरमानसा ।
 असुरा राक्षसा यक्षा गधर्वा मानवादयः ॥१५१८॥
 भजन्ति च सुरा दिव्या मन्त्रसंस्कारमत्रिताम् ।
 कालेन कलशस्थाभूत् पुरा देवी सुरेश्वरि ॥१५१९॥
 कलिना कालरूपेण बाधिते जगति प्रिये ।
 शप्तां शुक्रेण देवेशि कचकारणहृत्यया ॥१५२०॥
 शुक्रशापवशाद् देवाः ब्रह्मविष्णुशिवादयः ।
 ब्रह्मर्षयः सुरायै च ददुःशापं सुदुःसहम् ॥१५२१॥
 ब्रह्महत्या सुरापानं समं ज्ञेयं महेश्वरि ।
 सुरा शप्ता यदा देवैस्तदा दैत्या मुदं ययुः ॥१५२२॥
 सुरा पीत्वा तु दितिजैर्देवा बलविर्वजिताः ।
 स्वर्गान् निराकृता देवि पुरंदरपुरं सरा ॥१५२३॥
 तदा विष्णुः पुरस्कृत्य देवा यज्ञमतन्वतः ।
 तदा सदाशिवो देवि प्रादुर्भूत्वाग्नीच च तम् ॥१५२४॥
 वरं वृणु यथाऽभीष्टं देवनायकं साप्रतम् ।
 तं तत्राशु प्रयच्छामो गच्छामो निलयं स्वकम् ॥१५२५॥

तदा शक्रोऽब्रवीद् देवि पुरस्कृत्य गुरुं तथा ।
 तृणाग्रिबिन्दुमात्रेण सुराया प्राप्तिनेन च ॥१५२६॥
 या तृप्तिं जयितेऽस्माकं न सोऽमृतघटोऽर्तः ।
 सा शप्ता ब्रह्मणा देवि विष्णुना शंकरेण च ॥१५२७॥
 ता विना निर्बला याता वंश सर्वे पराजिता ।
 तदर्थं देवदेवेश स्तुमस्त्वा परमेश्वरम् ।
 एकाक्षराय रुद्राय अकारायात्मरूपिणे ॥१५२८॥
 उकारायाधिदेवाय विद्यादेहाय वै नमः ।
 तृतीयाय मकाराय शिवाय परमात्मने ॥१५२९॥
 सूर्याग्निसोमवर्णाय यजमानाय वै नमः ।
 नमस्ते भगवन् रुद्र भास्करामिततेजसे ॥१५३०॥
 नमो भवाय देवाय शर्वाय च कपर्दिने ।
 शिवाय क्षितिरूपाय सदा सुरभये नमः ॥१५३१॥
 ईशानाय नमस्तुभ्य सस्पर्शाय नमोनमः ।
 पशूना पतये चैव पावकामिततेजसे ॥१५३२॥
 भीमाय व्योमरूपाय शब्दमात्राय ते नमः ।
 महादेवाय सोमाय अमृताय नमोनमः ॥१५३३॥
 उप्राय यजमानाय नमस्ते कर्मरूपिणे ।
 इति स्तुत्वा पर देव भैरव शिवमोक्षवरम् ॥१५३४॥
 प्रणोमु सकला देवा ब्रह्मविष्णुहरादयः ।
 तदा यागुदभूद् व्योम्न पञ्च व्योमशरीरिणी ॥१५३५॥
 सुरेय सर्वदा सेव्या सकलैस्तु मुमुक्षुभिः ।
 युक्तघानया प्रसंगेन यथावदनुपूर्वशः ॥१५३६॥
 चतुर्धा वेदरूपोऽहमृग्यञ्च सामरूपवान् ।
 अयर्बाह्व च मन्नात्मा परमात्मा शिबोऽयम् ॥१५३७॥

वेदानालोड्य वेदार्थं मन्त्ररूप विधाय च ।
 कुरुकुल्ला महाविद्या सदाशिव प्रकाशय ॥१५३८॥
 आगम नाम शास्त्रं च चतुःषष्ट्यात्मकं परम् ।
 तस्मिन् सुरादिशुद्धिं तु प्रकाशय मनूत्तमं ॥१५३९॥
 इति वाणी शिवोद्भूता विरराम यदा तदा ।
 सदाशिव महेशानं तुष्टुवु प्रणता सुरा ॥१५४०॥
 ॐकाररूपिणे देव नमस्ते विश्वरूपिणे ।
 नमो देवाधिदेशाय महादेवाय वं नम ॥१५४१॥
 अर्धनारीशरीराय साख्ययोगप्रवर्तिने ।
 वेदशास्त्रार्थगम्याय शाश्वताय नमोनमः ॥१५४२॥
 दीनार्त्तित्राणकर्त्रे च नमस्ते दिव्यचक्षुषे ।
 नमः सहस्रशीर्षाय नमः सहस्रकाङ्क्षये ॥१५४३॥
 नमो मन्त्राय चिद्व्योमवासिने परमात्मने ।
 इति स्तुत्वा महादेव महात्मा श्रीसदाशिव ॥१५४४॥
 प्रोवाचागमशास्त्रं तु मोक्षमार्गं महात्मनाम् ।
 देव देवीति या देवी भवानी शास्त्रविश्रुता ॥१५४५॥
 सदाशिव प्रणम्याशु प्रोवाच श्लक्ष्णया गिरा ।
 वद देवागमं शास्त्रं रहस्यं परमाद्भुतम् ॥१५४६॥
 यस्योच्चारणमात्रेण शापहीना भवेत् सुरा ।
 शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सुराशुद्धिं यथाक्रमम् ॥१५४७॥
 मकाराणां तु सर्वेषां शोधनं सिद्धिर्धनम् ।
 वेदो निष्कलशब्दो वै वेदार्थश्चागमः प्रिये ॥१५४८॥
 वेदागमार्थतत्त्वज्ञं सुरा सेव्या मुमुक्षुनि ।
 न वेदागमयोर्भेदं सर्वथेति विनिश्चय ॥१५४९॥ इति ।
 सूर्यमण्डलसंभूता यथेयमभवत् पुरा ।
 उमावीजमयी चैव तदेवात्र विविच्यते ॥१५५०॥

सामान्यार्घोदकेनास्त्र पठन् प्रोक्ष्य च सुन्दरि ।
तत्राधारं च सस्थाप्य बन्धिमडलमर्चयेत् ॥१५७३॥
रकार विदुसपुक्त डेषुतं बन्धिमडलम् ।
दशकलात्मने विश्वमिति मन्त्रेण पूजयेत् ॥१५७४॥
प्रादक्षिण्याद् दशाग्नेयोस्तदुपर्यर्चयेत् कला ।
धूम्राच्चिरूष्मा ज्वलिनी ज्वालिनो विस्फुलिगिनी ॥१५७५॥
सुश्री सुरूपा कपिला हव्यकव्यवहे तथा ।
पूज्या गधादिभिर् योदिदशवर्णादिकाश्च ता ॥१५७६॥
कलाश्रीपादुका पूजयामोति पदमुच्चरेत् ।
नाम्नामन्ते ततस्तासा प्राणस्थापनमाचरेत् ॥१५७७॥
तत कलशमानीय यथालाभ सुशोभनम् ।
हैम वा राजतं मात्तं सक्षाल्यास्त्र समुच्चरन् ॥१५७८॥
षट्त्रिंशद्गुलायाम षोडशागुलमुच्चकम् ।
चतुरगुलक कंठ मूल तस्य षडगुलम् ॥१५७९॥
धूपितं पुरकपूरचदनागरुमिस्तथा ।
रक्तवस्त्रेण सवेष्ट्य स्थापयेद् वीरमुद्रया ।
शोभित पुष्पमालामि मंत्रमेन समुच्चरन् ॥१५८०॥
शभुना च यथा पूर्वं विष्णुना च यथा पुरा ।
ब्रह्मणा च यथा पूर्वं तथा त्वा स्थापयाम्यहम् ॥१५८१॥
इति सस्थाप्य कलश सूर्यमडलमर्चयेत् ।
अमकमंडल हेन्तं द्वादशान्ते कलात्मने ॥१५८२॥
विद्यमन्ते प्रयोक्तव्यं मनुनानेन पूजयेत् ।
कला द्वादश तत्पदचात् कभाद्या चठशान्तगाः ॥१५८३॥
प्रदक्षिणक्रमेणोच्यतेऽपुना ।
तपिनी तापिनी ध्रुवा मरीचिर्ज्वालिनो रुचि ॥१५८४॥

सुपुम्णा भोगदा विश्वा बोधिनी धारिणी क्षमा ।
 एता पूर्ववदभ्यर्च्य प्राणस्थापनपूर्वकम् ॥१५८५॥
 सुरया पूरयेत् कुभ विलोमं मर्तृकाक्षरं ।
 तदिद चामृत साक्षाच्चद्ररूप विचिन्तयन् ॥१५८६॥
 मन्त्रेणानेन देवेशि चद्रमडलमर्चयेत् ।
 भृगु सदिन्दुमुच्चार्य डेयुत सोममडलम् ॥१५८७॥
 विश्वाचलोज्य देवेशि षोडशान्ते कलात्मने ।
 अनेन मडल पूज्य कला षोडश पूजयेत् ॥१५८८॥
 अमृता मानदा पूषा तुष्टि पुण्टी रतिर्धृति ।
 शशिनी चद्रिका कातिज्योत्स्ना श्री प्रीतिरगदा ॥१५८९॥
 पूर्णा पूर्णामृता चेति कथिता स्वरजा कला ।
 पूर्ववत् पूजनीयास्ता प्राणस्थापनपूर्वकम् ॥१५९०॥
 एता समर्च्य मन्त्रस्तु यजेद् देवीं च भैरवम् ।
 मूलेन तत्र कलशे त्रिकोणं च विभावयेत् ॥१५९१॥
 विदुर्विवे परा ध्यात्वा पूजयेद्विष्टदेवताम् ।
 गधाक्षतप्रसूनैश्च प्रणव मूलमुच्चरन् ॥१५९२॥
 ततस्तारं च मायां च परमस्वामिनोति च ।
 परमाकाशशून्याते वाहिनीति समुच्चरेत् ।
 चद्रार्काग्निभक्षिणीति पात्रे विशयुगं वदेत् ॥१५९३॥
 ठह्वयान्तामिमा विद्या जपेत्तु दशधा घटे ।
 तत्रैव मातृकान्ते च जपेद्देविमिमा प्रिये ॥१५९४॥
 श्राकृष्णेन रजसेति नाम्नीं परमपविनीम् ।
 दशधेनामृचं देवि मधुवाताऋताभिधाम् ॥१५९५॥
 तत्रानदेशगायत्रीं जपेत्तु दशधा प्रिये ।
 चाङ्माया मा समुच्चार्य तथानन्देश्वराय च ॥१५९६॥

वा शक्रोऽब्रवीद् देवि पुरस्कृत्ये गुरु तथा ।
 एताग्रिबिंदुमात्रेण सुराया प्राप्तिनेन च ॥१५२६॥
 तृप्तिर्जायतेऽस्माकं न साऽमृतघटीशतं ।
 शप्ता ब्रह्मणा देवि विष्णुना शंकरेण च ॥१५२७॥
 विना निर्बला याता वयं सर्वे पराजिता ।
 दर्थं देवदेवेश स्तुमस्त्वा परमेश्वरम् ।
 काक्षराय रुद्राय अकारायात्मरूपिणे ॥१५२८॥
 कारायाधिदेवाय विद्यादेहाय वै नमः ।
 तीयाय मकाराय शिवाय परमात्मने ॥१५२९॥
 सूर्याग्निसोमवर्णाय यजेमानाय वै नमः ।
 मस्ते भगवन् रुद्र भास्करामिततेजसे ॥१५३०॥
 नमो भवाय देवाय शर्वाय च कर्पादने ।
 शिवाय क्षितिरूपाय सदा सुरभये नमः ॥१५३१॥
 देशानाय नमस्तुभ्य सस्पर्शाय नमोनमः ।
 पशूना पतये चैव पावकामिततेजसे ॥१५३२॥
 मीमाय द्योमरूपाय शब्दमात्राय ते नमः ।
 महादेवाय सौमाय अमृताय नमोनमः ॥१५३३॥
 उप्राय यजमानाय नमस्ते कर्मरूपिणे ।
 इति स्तुत्वा परं देवं भैरवं शिवमीश्वरम् ॥१५३४॥
 प्रपोमु सकला देवा ब्रह्मविष्णुहरादयः ।
 तदा वागुवमूद् द्योमन् पच द्योमशरीरिणी ॥१५३५॥
 सुरेय सर्वदा सेव्या सकलैस्तु मुमुक्षुनि ।
 युक्तघानया प्रसंगेन यथावदनुपूर्वशः ॥१५३६॥
 चतुर्था देवरूपोऽहमृग्यजु मामरूपयान् ।
 अथर्याऽहं च मयात्मा परमात्मा शिवोऽयम् ॥१५३७॥

वेदानालोड्य वेदार्थं मन्त्ररूप विधाय च ।
 कुरुकुल्ला महाविद्या सदाशिव प्रकाशय ॥१५३८॥
 आगम नाम शास्त्र च चतु पट्ट्यात्मक परम् ।
 तस्मिन् सुरादिशुद्धि तु प्रकाशय मनूत्तमं ॥१५३९॥
 इति वाणी शिवोद्भूता विरराम यदा तदा ।
 सदाशिव महेशान तुष्टुबु. प्रणता. सुरा ॥१५४०॥
 ॐकाररूपिणो देव नमस्ते विश्वरूपिणो ।
 नमो देवाधिदेवाय महादेवाय वं नम ॥१५४१॥
 अर्धनारीशरीराय साख्ययोगप्रवर्तिने ।
 वेदशास्त्रार्थगम्याय शाश्वताय नमोनम. ॥१५४२॥
 दीनात्तित्राणकर्त्रे च नमस्ते दिव्यचक्षुषे ।
 नम सहस्रशीर्षाय नम सहस्रकाङ्क्षये ॥१५४३॥
 नमो मन्त्राय चिद्द्वयोमवासिने परमात्मने ।
 इति स्तुत्वा महादेव महात्मा श्रीसदाशिव ॥१५४४॥
 प्रोवाचागमशास्त्र तु मोक्षमार्गं महात्मनाम् ।
 देव देवीति या देवी भवानी शास्त्रविश्रुता ॥१५४५॥
 सदाशिव प्रणस्याशु प्रोवाच श्लक्ष्णया गिरा ।
 वद देवागमं शास्त्र रहस्य परमाद्भुतम् ॥१५४६॥
 यस्योच्चारणमात्रेण शापहीना भवेत् सुरा ।
 शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सुराशुद्धि यथाक्रमम् ॥१५४७॥
 मकाराणां तु सर्वेषां शोधन सिद्धिबर्धनम् ।
 वेदो निष्कलशब्दो वं वेदार्थश्चागम प्रिये ॥१५४८॥
 वेदागमार्थतत्त्वज्ञं सुरा सेव्या मुमुक्षुभि ।
 न वेदागमयोर्भेद सर्वथेति विनिश्चय ॥१५४९॥ इति ।
 सूर्यभडलसभूता यथेयमभवत् पुरा ।
 उमावीजमयी चैय तदेवात्र विविच्यते ॥१५५०॥

यदुक्त कुलोत्तरे देवीवाक्यम्—

सुरा देवी कथं देव सूर्यमंडलसभवा ।
समुद्रजाता सा देवी सूर्यमंडलसश्रया ।
केन वै कारणेनेश वद मे करुणानिधे ॥१५५१॥

भैरव उवाच—

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि गुह्याद् गुह्यतरं महत् ।
समुद्रमथने जाता सुरा देवी पुरा शिवे ॥१५५२॥
श्रानदरूपिणी सर्वलोकानां च प्रियकरो ।
सा देव तैर्यदा शप्ता स्वात्मानं लोप्तुमिच्छती ॥१५५३॥

कातारं तं समाश्रित्य तपस्तेषु सुदारुणम् ।
तपतीं तपसा ता तु साक्षाल्लक्ष्मोसहोदरीम् ।
तरुणीं चारुसर्वांगीमुपतस्थे दिवाकर ॥१५५४॥

सा प्रार्थिता तु सूर्येण सम्यगाश्वासिता तदा ।
विवेश मंडलं तस्य तत्र समाविता सुरा ॥१५५५॥

स्थिता बहुतिथि पश्चात् सुराहीना वसुंधरा ।
नरा सुरास्तथा देवि निरानदास्तदाभवन् ॥१५५६॥

प्रसाद्य तपसा लोकघातारं तेन चोदिता
तपसाराध्यं मातंडं सुरा देवीं तु बन्धुरे ॥१५५७॥

तदा सुरोत्तमेनोक्ता गच्छ देवि महोत्तमम् ।
समाविता सर्वलोकैरित्युक्ता सा परात्परा ॥१५५८॥

तरुणारुणवर्णां चारुसर्वांगसुदरी ।
निर्गता विननाथस्य मंडलात् परमेश्वरी ॥१५५९॥

धरात् सन्ध्या स्यान्निमतात् लोकानदनहेतवे ।
प्रागता वसुंधारा सा सर्वलोकप्रियकरो ॥१५६०॥ इति ।

उमावीजमयत्वमपि तत्रैवोक्तम्—

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यथोमा वीजता गता ।

पुरा कैलासशिखरे लीलाखेलनतत्परा ॥१५६१॥

सुरया प्रियया सरया चोमा शकरवल्लभा ।

सुप्रीता सखिभावेन वर तस्य ददौ तदा ॥१५६२॥

सा वर्रे च सुरादेवी गौरीं शिवसतीं तदा ।

देवि गौरि नमस्तुभ्य यदि तुष्टासि मे शिवे ॥१५६३॥

वर ददासि चेत् मह्यमह शप्ता पुरा किल ।

बुद्धिश्च शकरीं चेति जनानामस्मि शाकरि ॥१५६४॥

मा समुद्धर तस्मात्तु शापात् परशिवप्रिये ।

आत्मविद्यास्वरूपा त्वमुमा भगवती मता ॥१५६५॥

अह पीता येन तस्मै प्रसीद त्व च सत्वरम् ।

मया सतर्पिता च त्व द्रुत प्रीति समावह ॥१५६६॥

इति तद्वाक्यमाकर्ण्य सतुष्टा प्राह शाकरी ।

शृणु वत्से सुरे देवि न यावत् तर्पिता त्वया ।

न मे प्रीति भवेत् तावत् सत्य सत्य न सशयः ॥१५६७॥

यस्त्वा मह्य समर्प्याथ सेवते भक्तिभावात् ।

प्रविष्टा त्व तस्य चान्तर्विद्या सा जनयिष्यसि ॥१५६८॥

मम् विद्यास्वरूपाया कारण भव सत्वरम् ।

अधुना शृणु देवेशि सुराशोधनमुत्तमम् ॥१५६९॥

येन शोधनमात्रेण सर्वदेवप्रिया भवेत् ।

मडल वामत कृत्वा जलेन रजसापि वा ॥१५७०॥

कु कुमेनाष्टगधेन ह्यथवा चीरभस्मना ।

त्रिकीर्णं विदुसयुक्तं वृत्तं च चतुरस्रकम् ॥१५७१॥

प्रणव भुवनेशानां सत्त आधारशक्तये ।

नमोऽन्तेनार्चयेत् तं च गिघाक्षतप्रसूनकं ॥१५७२॥

सामान्यार्धोदकेनास्त्र पठन् प्रीक्ष्य च सुन्दरि ।
तत्राधारं च सस्थाप्य ब्रह्मिडलमर्चयेत् ॥१५७३॥
रकार बिदुसयुक्त डेषुत ब्रह्मिडलम् ।
दशकलात्मने विश्वमिति मन्त्रेण पूजयेत् ॥१५७४॥
प्रादक्षिण्याद् दशाग्नेयोस्तदुपर्यर्चयेत् कला ।
धूम्राच्चिरूष्मा ज्वलिनी ज्वालिनी विस्फुलिगिनी ॥१५७५॥
सुश्री सुरूपा कपिला हव्यकव्यवहे तथा ।
पूज्या गधादिभि र्यादिदशवर्णादिकाश्च ता ॥१५७६॥
कलाश्रीपादुका पूजयामीति पदमुच्चरेत् ।
नाम्नामन्ते ततस्तासा प्राणस्थापनमाचरेत् ॥१५७७॥
तत कलशमानीय यथालाभ सुशोभनम् ।
हैमं वा राजत मर्त्तं सक्षात्यास्त्र समुच्चरन् ॥१५७८॥
षट्त्रिंशदगुलायाम षोडशागुलमुच्चकम् ।
चतुरगुलक कठ मूल तस्य षडगुलम् ॥१५७९॥
धूपित पुरकर्पूरचदनागरुभिस्तथा ।
रक्तवस्त्रेण सवेष्ट्य च स्थापयेद् धीरमुद्रया ।
शोभित पुष्पमालामि र्मन्त्रमेन समुच्चरन् ॥१५८०॥
शभुना च यथा पूर्वं विष्णुना च यथा पुरा ।
ब्रह्मणा च यथा पूर्वं तथा त्वा स्थापयाम्यहम् ॥१५८१॥
इति सस्थाप्य कलश सूर्यमडलमर्चयेत् ।
श्रमकमडल डेन्त द्वादशान्ते कलात्मने ॥१५८२॥
विश्वमन्ते प्रयोक्तव्य मनुनानेन पूजयेत् ।
कला द्वादश तत्पश्चात् कभाद्या चठडान्तगा, ॥१५८३॥
प्रदक्षिणक्रमादच्यस्ता क्रमेणोच्यतेऽधुना ।
तपिनी तापिनी धूम्रा मरीचिर्ज्वालिनी इति ॥१५८४॥

सुषुम्णा भोगदा विश्वा बोधिनो धारिणी क्षमा ।
एता पूर्ववदभ्यर्च्य प्राणस्थापनपूर्वकम् ॥१५८५॥
सुरया पूरयेत् कुभ विलोमं मृत्तिकाक्षरं ।
तद्विद चामृत साक्षाच्चंद्ररूप विचिन्तयन् ॥१५८६॥
मन्त्रेणानेन देवेशि चंद्रमडलमर्चयेत् ।
भृगु सदिन्दुमुच्चार्य डेषुत सोममडलम् ॥१५८७॥
विश्वान्नलोऽय देवेशि षोडशान्ते कलात्मने ।
अनेन मडल पूज्य कला षोडश पूजयेत् ॥१५८८॥
अमृता मानदा पूषा तुष्टि पुष्टी रतिर्धृति ।
शशिनो चद्रिका कातिर्ज्योत्स्ना श्री प्रीतिरगदा ॥१५८९॥
पूर्णा पूर्णामृता चेति कथिता स्वरजा कला ।
पूर्ववत् पूजनीयास्ता प्राणस्थापनपूर्वकम् ॥१५९०॥
एता समर्च्य मन्त्रस्तु यजेद् देवो च भैरवम् ।
मूलेन तत्र कलशे त्रिकोणं च विभावयेत् ॥१५९१॥
विदुर्विबे परा ध्यात्वा पूजयेद्विष्टदेवताम् ।
गधाक्षतप्रसूनैश्च प्रणव मूलमुच्चरन् ॥१५९२॥
ततस्तारं च मायां च परमस्वामिनीति च ।
परमाकाशशून्याते वाहिनीति समुच्चरेत् ।
चद्रार्काग्निभक्षिणीति पात्रे विशयुगं वदेत् ॥१५९३॥
ठ्ठयान्तामिमां विद्यां जपेत्तु दशधा घटे ।
तत्रैव मातृकान्ते च जपेद्देविमिमां प्रिये ॥१५९४॥
श्राकृष्णेन रजसेति नाम्नीं परमपविनीम् ।
दशर्धनामृचं देवि मधुवाताऋताभिधाम् ॥१५९५॥
तत्रानदेशगायत्रीं जपेत्तु दशधा प्रिये ।
चाङ्माया मां समुच्चार्य तथानन्देश्वराय च ॥१५९६॥

विद्महे श्रीसुरादेव्यं धीमहीति ततो वदेत् ।
 तन्नोऽर्धनारीशब्दाते प्रचोदयात् समुच्चरेत् ॥१५६७॥
 अग्निमीले पुरोहितं त्रि सजप्य तु कौलिक ।
 रकारदीर्घषट्काढ्यं प्रोच्चार्य तदनन्तरम् ॥१५६८॥
 वह्निशापमोचितार्थं सुरादेव्यं द्विठान्तकम् ।
 दशधा प्रजपेत् विद्यामिपेत्वेति ऋच जपेत् ।
 तार मायाग्निषड्दीर्घं प्रोच्चार्य च तत सुधे ॥१५६९॥
 शुक्रशापमोचय द्विर्वनातो मनुरीरितः ।
 अग्न आयाहीति ऋच दशधा प्रजपेत् प्रिये ॥१६००॥
 शुक्रशापहरा विद्या प्रजपेदेच्यतेऽधुना ।
 सूर्यमडलसभूते वरुणालयसभवे ॥१६०१॥
 उमाबीजमये देवि शुक्रशापात् विमुच्यताम् ।
 वेदाना प्रणवो बीज ब्रह्मानदमय यदि ।
 तेन सत्येन ते देवि ब्रह्महत्या व्यपोहतु ॥१६०२॥
 एकमेव पर ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममय ध्रुवम् ।
 कचोद्भवा ब्रह्महत्या तेन ते नाशयाम्यहम् ॥१६०३॥
 ब्रह्मशापनिनिर्मुक्ता त्व मुक्ता विष्णुशापत ।
 विमुक्ता रुद्रशापेन पवित्रा भव साप्रतम् ॥१६०४॥
 एतै मंत्रैस्त्रिस्त्रिवार समभ्य कौलिक प्रिये ।
 शन्नो देवीति ऋच दशधा प्रजपेद् घटे ।
 ततो माया रमा देवि प गु षड्दीर्घसयुतम् ॥१६०५॥
 छुरिकाकारिण्युच्चार्यं शोभिनीति ततो वदेत् ।
 विकारानस्य शब्दान्ते हरयुग्म च ठढयम् ॥१६०६॥
 छुरिकाख्या जपेद् विद्या दशधा कलशोपरि ।
 यो विश्वचक्षुरिति तामृच च दशधा जपेत् ॥१६०७॥

गुरु ध्यात्वा सहस्रारे हृत्पद्मेऽपीष्टदेवताम् ।
 प्रणम्य कौलिको ध्यात्वा श्रीतिरस्करिणीं जपेत् ॥१६०८॥
 नीलतोयदसकाशा नीलकुतलशोमिताम् ।
 नीलावरधरा देवीं नीलोत्पलविलोचनाम् ॥१६०९॥
 नीलपुष्पविभूषाढ्या नीलालकारभूषिताम् ।
 नीलागरागसङ्गन्ना नीलवद्वूर्यमालिनीम् ॥१६१०॥
 इन्द्रनीलनिवद्धाशुमहोघमणिभूषणाम् ।
 नीलवाजीसमारूढा नीलखड्गायुधा पराम् ।
 निद्रापुटेन नीलेन भुवनानि चतुर्दश ॥१६११॥
 मोहयती महामाया द्रव्यनिदकभक्षिणीम् ।
 वीरपानरतान् वीरान् पालयतीं समतत ॥१६१२॥
 सकेतमडल दिव्य छादयतीं स्ववाससा ।
 परमानन्दवपुष परमानन्दभैरवीम् ॥१६१३॥
 परमानन्दजननीं प्रणमामि पराम्बिकाम् ।
 इति ध्यात्वा जपेद् विद्या यथावद् वर्ण्यते मया ॥१६१४॥
 वाक्काममठनायाश्च तिरस्करिणि सबदेत् ।
 सकलजन प्रोच्चार्य वाग्वादिनि ततो वदेत् ॥१६१५॥
 सकलजनपशु च वदेत् द्वातमन पदम् ।
 चक्षु श्रोत्रजिह्वाघ्राणादीनि चेति तिरस्कुरु ॥१४१६॥
 तिरस्कुरु तत पद्मत्रय ठद्वयमुद्धरेत् ।
 श्रीतिरस्करिणीं विद्या सजपेद् दशधा घटे ॥१६१७॥
 पवमान परब्रह्म शुद्ध ज्योति सनातनम् ।
 पितृस्तस्योपतिष्ठन्ति क्षीरसर्पिर्मण्डवर्क ॥१६१८॥
 ऋचमेना जपेत् तत्र त्रिवार त्रिर्जपेत् तत ।
 पवमान पर ब्रह्म पवमान परो रस ॥१६१९॥

पवमानं पर ज्ञान तेन त्वा पावयाम्यहम् ।
 इति जप्त्वा गुरु ध्यात्वा जपेद् वरुणाबीजकम् ॥१६२०॥
 हस इत्यकंमत्र च देवीं कुडलिनी स्मरेत् ।
 प्रसुप्तभुजगाकारा सार्धत्रिवलया शिवाम् ॥१६२१॥
 सूर्यकोटिकरालाभा चद्रकोटिसुशीतलाम् ।
 वह्निकोटिदुराधर्षा विसततुततोयसीम् ।
 षट्चक्राणि विभिद्याशु सुषुम्णा वर्त्मना नयेत् ॥१६२२॥
 सहस्रारस्थिते देव नत्वा शिवपदे लयेत् ।
 शिवशक्तयो मंहज्ज्योति ध्यात्वा चद्रकलास्तुतम् ॥१६२३॥
 अमृत वामनासाग्रात् नि सार्य कलशे क्षिपेत् ।
 अमृतीकृत्य तद्द्रव्य धेनुमुद्रा प्रदर्शयेत् ॥१६२४॥
 माया रमा कामकला अमृतेऽतोऽमृतोद्भवे ।
 अमृतवर्षिण्युच्चार्य अमृत श्रावयद्वयम् ॥१६२५॥
 अ आ विष्णुकला ते च पठेत् पार्श्वेति कौञ्चिक ।
 विश्वा तममृतेऽवर्षे मनुमेन जपेद् घटे ॥१६२६॥
 ध्यात्वामृतमय दिव्य कर्पूरविमुत्रासितम् ।
 एलालवगकस्तूरीचन्दनोशीरमिश्रितम् ॥१६२७॥
 विधाय मूलमन्त्रेण तीर्थान्यावाहयेद् घटे ।
 तार शिव शिव भूति मूलमेतत् समुद्धरेत् ॥१६२८॥
 गगे च यमुने चैव गोदात्ररि सरस्वति ।
 नर्मदे सिन्धु कावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधि कुरु ॥१६२९॥
 इत्यावाह्य महादेवि मुद्रयाकुशरूपया ।
 सर्वतीर्थमय दिव्य ध्यायेत् परमपावनम् ॥१६३०॥
 ब्रह्ममध्ये त्रिकोणं च अकथादिविभूषितम् ।
 हलक्षान्त कोणयुतमशुक सर्गि मध्यगम् ॥१६३१॥

विभाव्य योनिमावध्य ध्यायेदानदभैरवम् ।
सूर्यकोटिप्रतीकाश चद्रकोटिसुशीतलम् ॥१६३२॥
अष्टादशभुज देव पचवक्त्र त्रिलोचनम् ।
अमृतार्णवनध्यस्थ ब्रह्मपद्मोपरि स्थितम् ॥१६३३॥
वृषारूढ नीलकण्ठ सर्वाभरणनूपितम् ।
कपालखट्वागधर घटाडमरुवादिनम् ॥१६३४॥
पाशाकुशधर देव गदामुसलधारिणम् ।
खड्गखेटकपट्टीशमुद्गरोच्छूलकुतिनम् ॥१६३५॥
विचित्रखेटक मुड वरदाभयपाणिनम् ।
लोहित देवदेवेश भावयेत् साधकोत्तम. ॥१६३६॥
दत्त्वा पुष्पाजलि कुभे यजेदानदभैरवम् ।
हकार च भृगु देव भेकं पृथ्वीं ततो जलम् ॥१६३७॥
अग्नि वायुं वामकर्णं डेऽन्तमानदभैरवम् ।
नेत्रमते च दशधा जप्त्वा ध्यायेच्च भैरवीम् ॥१६३८॥
भावयेच्च सुधा देवीं चन्द्रकोट्ययुतप्रभाम् ।
हिमकुन्देन्दुधवला पचवक्त्रा त्रिलोचनाम् ।
अष्टादशभुजैर्युक्ता सर्वानदकरोद्यताम् ॥१६३९॥
प्रहसन्तीं विशालाक्षीं देवदेवस्य समुखीम् ।
एव ध्यात्वा यजेद् देवीं मन्त्रेणानेन तज्जले ॥१६४०॥
शक्ति शिव निर्जरार्णं भेकीं भूवीजमेव च ।
मेघ बन्धि समीरार्णं केशं चैव समुद्धरेत् ॥१६४१॥
सुरादेव्यै कुट चान्ते विद्या च दशधा जपेत् ।
भैरव भैरवीं देवीं जप्त्वा पार्वति कौलिक. ॥१६४२॥
महामुद्रा धेनुमुद्रा योनिं मत्स्यं प्रदर्शयेत् ।
वध्वा च लेलिहानार्या मुद्रा कुडलिनीं पुन. ॥१६४३॥

मूलाधारात् समुत्थाप्य सुषुम्णा वर्त्मना प्रिये ।

द्वादशान्त समानीय सोऽहं हस इति स्मरन् ।

शिवेन सह सयोज्य परानन्दमय सुधी ॥१६४४॥

तद्बुद्धमूतामृतवृष्टिमुत्सृजेद् धामनासया ।

प्रणवेन च देवेशि परद्रव्ये नियोजयेत् ॥१६४५॥

साक्षादमृततत्त्वाद्ध्य ध्यायेत् कनशमुत्तमम् ।

वारुणं बीजमुच्चार्य मूलं च दशधा जपेत् ॥१६४६॥

पुनः संपूजयेत् पुष्पैर्गंधाक्षतपुरं सरैः ।

नानाविधैश्च मालाभिः, गंधद्रव्यैः मनोहरैः ॥१६४७॥

संपूज्य कलशं दिव्यं घटानि स्वनपूर्वकम् ।

धूपे दीपे मनोत्साहैः परमैर्विधौषधैः ॥१६४८॥

संपूज्य परया भक्त्या प्रणमेत् स्तुतिपूर्वकम् ।

सर्वदेवमयं कुम्भं ध्यायन् साधकसत्तम ॥१६४९॥

ततः कलशवक्त्रं तु पात्रेणाच्छ्राय केनचित् ।

जलोद्धरणपात्रं तु सूक्ष्मं तस्योपरि न्यसेत् ॥१६५०॥

तस्मिन् नमोद्या सूक्ष्मा च नदा शांता प्रपूजयेत् ।

चतुर्थानमसा युक्ता गंधाक्षनप्रसूनकैः ॥१६५१॥

एवं क्रमेण वरदा कलशस्था भवेत् सुरा ।

तृप्तिदा सर्वदेवानां सर्वदेवमयो हि सा ॥१६५२॥

सिद्धिदात्री ज्ञानदात्री भवबधविमोचिनी ।

या सुरा सा उमा देवी यद् द्रव्यं तन्महेश्वर ॥१६५३॥

यो गंधः स भवेद् ब्रह्मा यो मोहः स जनार्दन ।

स्वादे च सत्स्थितः सोमः फेनायामनलस्थितः ॥१६५४॥

इच्छाया मन्मथो देवश्छर्चामुच्छिष्टभैरवः ।

द्रावे गणा स्थिता देवि घटस्था सप्त सागरा ॥१६५५॥

सर्वतेजोमय द्रव्य परमानदनिर्भरम् ।
 सर्वशापविनिर्मुक्त सर्वमत्रप्रतर्पकम् ॥१६५६॥
 योजयेद्विष्टपूजाया स्वकल्पोक्तेन वर्त्मना ।
 ततस्तृप्ता महेशानी लयागशिवभैरवै ।
 ददातीष्टान् वरान् देवि भुक्तिमुक्तिफलात्मकान् ॥१६५७॥
 माहेश्वरं महावीरं महाचीनक्रमस्थितं ।
 महाशक्तिमयं मान्यं सेव्य द्रव्यमिदं प्रिये ॥१६५८॥
 सतर्प्य देवतामिष्टा योगिनीगरामेश्वरम् ।
 वटुक क्षेत्रपाल च त्रिंशत्कोटिदेवता. ॥१६५९॥
 मातृमन्त्रिगणान् सर्वान् भूतप्रेतादिसयुतान् ।
 सतर्प्य विधिवद् देवि गुरु गुरुवरांस्तत. ॥१६६०॥
 गुरु ध्यात्वा परा ध्यायेद् वीरान् सपूज्य शक्तित ।
 शक्तियुक्तो भजेत् पात्रमित्याज्ञा पारमेश्वरो ॥१६६१॥
 मद्य मास तथा मीन मुद्रा मंथुनमेव च ।
 मपचक वीरशक्तिदेवीदेवप्रतोपकम् ॥१६६२॥
 शक्तिहीन वृथापान तथैव पलल विना ।
 तस्मात् सशोधयेन् मास देवयोग्य यथा भवेत् ॥१६६३॥
 पूजाया यद् यदानीत् नक्ष्य भोज्य च लेह्यकम् ।
 पेय चोष्य फल पुष्प मन्त्रित देवप्रीतिदम् ॥१६६४॥
 विनामिमन्त्रणोनेतत् योऽर्पयेद् नक्षयेदय ।
 स मात्रिकोऽपि देवेशि सहसा निरयो भवेत् ॥१६६५॥
 चतुरस्र विलिख्याय मासपात्र निधापयेत् ।
 शोपयेद् दाहयेद् देवि प्लावयेत् स्वस्वबीजत ॥१६६६॥
 मुद्रात्रय प्रदर्शयिष्ये ततश्चैनं पठेन् मनुम् ।
 द्यागलाजेन मासेन कृतरूपाय विष्णवे ॥१६६७॥

वलयर्थं देवदेव्योस्त प्रपद्ये विष्णुमव्ययम् ।
 प्रतर्पयामि वलयर्थं पवित्राम्बुं साप्रतम् ॥१६६८॥
 त्रि पठित्वा ऋच देवी प्रजपेत् कौलिकोत्तम ।
 प्रतद्विष्णुरिति स्मृत्वा प्रणमेद् योनिमुद्रया ॥१६६९॥
 चतुरस्र लिखेद् बिंब मीन तत्र निधाय च ।
 शोषण दाहन देवि प्लावन मनुना चरेत् ॥१६७०॥
 ततश्च प्रजपेद् विद्या यथोक्ता कुलनायक ।
 कृतावतारो हरिणा कलिना पीडित जगत् ॥१६७१॥
 वलिना निगृहीत च कौलिकाना हितेच्छया ।
 भैरवीपरितोषार्थं स्वय मीनोऽभवद् हरि ॥१६७२॥
 माया हराते विश्व च जपेद्दत्तमत परम् ।
 त्र्यवक यजामहेति मत्र त्रि सजपेत् सुधी ॥१६७३॥
 प्रपूज्य गधपुष्पाद्यं प्रणमेद् देवता पराम् ।
 मुद्रापात्र समानीय स्थापयेच्चतुरस्रके ॥१६७४॥
 शोषण दाहन चैव प्लावन पूर्ववच्चरेत् ।
 मुद्रात्रय च सदृश्यं प्रपठेत् पूर्ववन्मनुम् ॥१६७५॥
 देवता पूजनीयानि सौरभेयानि साप्रतम् ।
 वलयर्थं देवदेव्योश्च पवित्राणीह सिद्धये ॥१६७६॥
 मूल च दशधा जप्त्वा जपेद्दत्तमनुत्तमाम् ।
 तद्विष्णो परम मत्र प्रजप्योपरि कौलिक ॥१६७७॥
 प्रणम्य भक्तिभावेन कुण्डगोलं च शोधयेत् ।
 चतुरस्रे च सस्थाप्य शोषयेद् दाहयेत् सुधी ॥१६७८॥
 आप्लावयेच्च तैर्वाजं मुद्रामिरभिरक्षयेत् ।
 मूल च दशधा जप्त्वा जपेद्दत्तमर्थोपरि ॥१६७९॥
 विष्णुर्योनिमिति स्मृत्वा स्वेष्ट च प्रणमेत् तत ।
 सर्वेषु देवद्रव्येषु समानीतेषु कौलिकं ॥१६८०॥

ऋचमेता जपेत् सम्यङ् मन्त्रमेत तथा जपेत् ।

ग्लुं स्लुं म्लुं प्लु न्लु देवेशि स्वान्त ख कामकौलिक ॥१६८१॥

अमृतेऽयामृतोद्मृतेऽयामृतेश्वरि चामृतम् ।

स्त्रावयद्वयमुद्धृत्य ठद्वय च समुच्चरेत् ॥१६८२॥

इय शापहरो विद्या मकाराणा महेश्वरि ।

एव सशोधय द्रव्याणि शक्तिशोधनमाचरेत् ॥१६८३॥

शक्तिशेषार्थमथवा प्राप्त्यर्थं कु डगोलयो ।

सशोधनमकृत्वा तु तद्द्रव्य वाथ शेषकम् ।

गृह्णाति पूजा वा कुर्यात् तत् सर्वं निष्फल भवेत् ॥१६८४॥

कृतेऽपि सिद्धिहानि स्यात् क्रुद्धा भवति चडिका ।

अभिपेकाद् भवेत् शुद्धिः तथा मन्त्राभिमन्त्रणात् ॥१६८५॥

नटी कापालिकी वेश्या रजको नापितागना ।

ब्राह्मणो शूद्रकन्या च तथा गोपानकन्यका ॥१६८६॥

मालाकारस्य कन्या च नव कन्या प्रकीर्तिता ।

एतासु कात्रिदानीय सशोधनमथाचरेत् ॥१६८७॥

तत्र देव गुरु ध्यात्वा कृत्वा त्रिष्टरशोधनम् ।

भूतशुद्धिं विधायाथ कुर्यात् प्राणार्पण सुधी ॥१६८८॥

विधाय मातृकान्यास प्राणायाम ततश्चरेत् ।

विनियोग तत कुर्याद् यथावद् द्रव्यंते मया ॥१६८९॥

शक्तिशोधनमन्त्रस्य ऋषि प्रोक्त सदाशिव ।

त्रिष्टुप् छन्द इति ख्यात देवता श्रीपरात्रिका ॥१६९०॥

वाग्बीज बीजमीशानि शक्ति शक्तिरितीरिता ।

काम कौलकमीशानि दिग्बधो हरमीश्वरि ॥१६९१॥

भोगापवर्गसिद्धयर्थं विनियोग प्रकीर्तित ।

ऋष्यादिक यथाभ्याने वामाबीजं क्रमोत्क्रमं ॥१६९२॥

षडङ्गक विधायाथ ध्यात्वा देवीं पराविकाम् ।
 स्वकल्पोक्तविधानेन पूज्य सप्रार्थ्य पार्वतीम् ॥१६६३॥
 शक्तिचक्र स्ववामे तु सिद्धरेण विभावयेत् ।
 त्रिकोणमथ षट्कोण चतुरस्र विभावयेत् ॥१६६४॥
 त्रिकोणमध्ये तन्मत्र लिख्य तामेव पूज्य च ।
 तस्मिन्नासनमास्तीर्य कन्या भैरववल्लभाम् ॥१६६५॥
 मुक्तकेशीं वीतलज्जा सर्वाभरणभूषिताम् ।
 सर्वशृंगारशोभाढ्या तारुण्यमदग्विताम् ॥१६६६॥
 श्रानदानद्धहृदया सौंदर्यातिमनोहराम् ।
 शोधयेत् शुद्धिमन्त्रेण सुरानदामृताब्जिनि ।
 बालाबीजत्रय देवि प्रोच्यार्थं तदनतरम् ॥१६६७॥
 त्रिपुरायै ततो विश्व तदन्ते नामपूर्वकम् ।
 रमा शक्तिं पवित्रीति कुर्युग्म समुद्धरेत् ॥१६६८॥
 मम शक्तिं कुर्युग बन्धिजाया समुद्धरेत् ।
 मन्त्रेणानेन देवेशि कामिनीमभिषिचयेत् ॥१६६९॥
 अभिषिच्य तत शक्तिं न्यासजाल प्रविन्यसेत् ।
 मातृकावन्महेशानि कामवाणांस्ततो न्यसेत् ॥१७००॥
 चन्द्रबीजद्वय देवि कामराज च मोहनम् ।
 शक्तिबीज ततो देवि यथावद् विन्यसेत् प्रिये ॥१७०१॥
 ललाटे वदने न्यस्य हृदये योनिमडले ।
 सर्वसक्षोभण वाणं सर्वविद्रावणं तथा ॥१७०२॥
 सर्वाकर्षणसज्ञं च सर्वसमोहनं तथा ।
 दशोकरणवाणं च पंचैतान् विन्यसेत् प्रिये ॥१७०३॥
 विन्यस्य वाणमुद्राश्च पंच ता देवि दर्शयेत् ।
 योनिविवे जपेन् भयान् नव यान् घण्टयान्ग्रहम् ॥१७०४॥

तार चद्र च वाग्बोजं काम शक्ति ततो वदेत् ।
 नटिनोति महासिद्धिं नम देहियुग वदेत् ॥१७०५॥
 ठद्वय प्रजपेदते मत्रोऽय नटिनोप्रिय ।
 कालीं कूर्चं परा शक्ति काम कापालिनि प्रिये ॥१७०६॥
 रेतो मुंचयुगं ब्रूयादन्ते दहनवल्लभा ।
 देवि कापालिकामात्र कामदेववशकर ॥१७०७॥
 तारद्वन्द्वं च हरित मेघ षड्दोर्घपूर्वकम् ।
 वेश्या काम उच्चैरेतो मुंचयुग्माग्निवल्लभा ॥१७०८॥
 वेश्याशोधनमत्रोऽय सर्वकौलिकवल्लभ ।
 वेदाद्य वाग्भव काम शक्ति लक्ष्मीं परा तत ॥१७०९॥
 रजकोति महासिद्धिं देहि मे हर ठद्वयम् ।
 रजकोशुद्धिमत्रोऽय कुलयोपिद्वशकर ।
 तार तारात्रय वस्त्र प्रोञ्चार्य नापितागने ॥१७१०॥
 हरयुग्मं च मे विघ्नान् तुरगं ठद्वय तत ।
 नापितस्त्रीशुद्धिमत्रो महामागल्यदायक ॥१७११॥
 वेदाद्य भूतिबीजं च तार नाया धनुस्तथा ।
 ब्राह्मणि स्मरवीर्यं च मु च मु चेति सर्वदा ॥१७१२॥
 सिद्धिं मे देहि देहीति हर दहनवल्लभा ।
 ब्राह्मणोशुद्धिमत्रोऽय महासिद्धिप्रदायक ॥१७१३॥
 तार रमा रमा तार शूद्राणि चरति प्रिये ।
 रेत स्तत्रय मे सिद्धिं देहियुग्मं ततो वनम् ।
 शूद्राणोशुद्धिमत्रोऽय कामिनीजलमोहन ॥१७१४॥
 तारक शिवषड्दोर्घसयुत मठबीजकम् ।
 गोपालि मे सिद्धिं देहि द्रावयद्वयमुद्धरेत् ॥१७१५॥
 ठद्वयातो महामत्रो गोपोशोधनकारक ।
 तारद्वयोसपुटिता मृद्धीका दीर्घसयुताम् ॥१७१६॥

उद्धृत्य मालिनि प्राते कुरुयुग्म ततो वदेत् ।
 तुरगं ठद्वयं प्रान्ते मन्त्रोऽयं मालिनीप्रिय ॥१७१७॥
 एव शोधनमन्त्रास्ते वर्णिताश्च पृथङ् मया ।
 योनौ जपेत् कुमारीणां कौलिकं करमालया ॥१७१८॥
 सजप्य वामकर्णे च मूलमन्त्रं त्रिरुच्चरेत् ।
 अदीक्षितापि देवेशि दीक्षितैव भवेत् तदा ॥१७१९॥
 तथाभिषिक्ता च भवेत् शेषपूजाधिकारिणी ।
 एव सुसंस्कृता शक्तिं भजेद् वीरोऽर्थसिद्धये ॥१७२०॥
 तारं व्योषमास्मरीकं शिवायेति स्वयंभुवम् ।
 संपूज्यं शिवमन्त्रं च जपेत् सस्तम्यं स्वध्वजम् ॥१७२१॥
 जप्त्वा निरुध्य तद्दण्डं करभीतुण्डमुद्रया ।
 श्रानदत्पिता काता वीरश्रानदनिर्भर ॥१७२२॥
 पठन् प्रणवमूले च तथा निधुवनचरेत् ।
 धर्माधर्महविर्वोप्ते स्वात्माग्नी मनसा स्त्रुचा ।
 सुपुष्पा वत्सना नित्यमक्षवृत्तार्जुहोम्यहम् ॥१७२३॥
 स्वाहान्तं प्रणवादिं च पठन् रेतो विसर्जने ।
 जपन् मूलं पठेन् मन्त्रमिमं देवीं परां स्मरन् ॥१७२४॥
 तारद्वयान्तरगतं परमानन्दकारणम् ।
 प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामवलव्योन्मनोऽस्त्रुचा ॥१७२५॥
 धर्माधर्मकलास्नेहं पूर्णवन्ही जुहोम्यहम् ।
 स्वाहान्तेन च मन्त्रेण रेतो दानं विधाय च ॥१७२६॥
 तारसप्तमूलेन तत् समादाय पार्वति ।
 पुष्पेन पात्रे सस्थाप्य शोधयेदुक्तवत्सना ॥१७२७॥
 निक्षिप्य कलशे न्यस्तर्पयेज्जगदविकाम् ।
 तृप्तानेन महादेवो सर्वानोष्टं प्रयच्छति ॥१७२८॥

अहं चैव त्वया सार्धं शक्तिवीरसमागमे ।
 प्रीत्या गृह्णामि ता, पूजा शक्तिद्रव्येण तर्पित. ॥१७२६॥
 मद्यकुमसहस्रंश्च मासभारशतैरपि ।
 न तुष्यामि वरारोहे भर्गलिगामृत विना ॥१७३०॥
 उत्तमे वीर्यरजसी मध्यम केवल रज ।
 अधम केवल वीर्यं तदन्यच्चाधनाधमम् ॥१७३१॥
 सकामो न स्त्रिय गन्धेदनिच्छन्तीमदीक्षिताम् ।
 सस्कारशुद्धा सगच्छेत् पचमागप्रपूर्तये ॥१७३२॥
 पचमेन विना देवी क्रुद्धा शाप प्रयच्छति ।
 एण सशोध्य द्रव्याणि स्वे स्वे कर्मणि योजयेत् ॥१७३३॥इति।
 कालीकुले श्रीकुले वा मनाग् भेदोऽस्ति श्रीकुले ।
 कलशे चैव श्रीपात्रे तद्भेद विलिखाम्यथ ॥१६३४॥

यच्च श्रीललिताविलामे, कुलाणवे च—

यक्षकर्ममायाद्यपूजागत्वेन कल्पयेत् ।
 तत् पाकलिप्तवामाग्रभूतले मडला लिखेत् ॥१७३५॥
 मडलेन विना पूजा विफला कथिता यत ।
 तस्मान्मडलमालिख्य विधिवत् तत्र पूजयेत् ॥१७३६॥
 अखडमडलाकार विश्व व्याप्य व्यवस्थितम् ।
 त्रैलोक्य मडित येन मडल तत् सदाशिवम् ॥१७३७॥
 उड्यान चतुरस्र स्यात् कामरूप च वर्तुलम् ।
 जालधरमर्धचन्द्र त्र्यस्र पूर्णगिरिर्भवेत् ॥१७३८॥
 तल्लेखनक्रम वक्ष्ये यथावत् परमेश्वरि ।
 उपविश्यासने मत्री जानुभ्यामवनि गत ॥१७३९॥
 वहन् करोर्ध्वहस्ताभ्या जपेस्तारत्रय बुध ।
 चतुरस्र वर्तुल च षट्कोण च त्रिकोणकम् ॥१७४०॥

अन्तरान्तर्विलिख्याथ मध्ये कामकला लिखेत् ।
 इत्थ मडलमालिख्य पूजयेत् गधपुष्पकैः ॥१७४१॥
 शखमुद्रामुद्रितेन सस्पृशन् वामपाणिना ।
 मडले विद्यया मध्य त्रिभि कूटैस्त्रिकोणकम् ॥१७४२॥
 द्विरावृत्त्या च षट्कोण षडंगैश्चतुरस्रकम् ।
 षडासनानि षट्कोणेष्वभ्यर्च्याग्नादित क्रमात् ॥१७४३॥
 उड्यारण कामरूप च जालध्र पूर्णशैलकम् ।
 अभ्यर्च्य चतुरस्रादि त्र्यस्रात् रत्नपत्रकम् ॥१७४४॥
 चतुर्दिक्षु च मध्ये च प्रादक्षिण्येन पूजयेत् ।
 गगन च तथा स्वर्गं मर्त्यं पातालमेव च ॥१७४५॥
 नागसज्ज स्वस्वबीजमुख डे हृदयान्तकम् ।
 अनेन मडल पूज्य गधपुष्पाक्षतैर्वुध ॥१७४६॥
 अथाधार समादाय क्षालित मूलविद्यया ।
 त्रितारवाग्भवाते श्रीमहात्रिपुरशब्दत ॥१७४७॥
 सु दर्याश्च महाशब्द कलशाधारमित्यथ ।
 स्थापयामीति सस्थाप्य तत्राधार प्रपूजयेत् ॥१७४८॥

वाग्भवाते वाक्कूटाते ।

वन्हिर्दोर्धंत्रयेन्द्राढ्यो रमाते लवरानिल ।
 धामकर्णेन्दुसयुक्तो र सेन्दुरग्निमडला ॥१७४९॥
 वायुधर्मप्रददशकलात्मने समन्वित ।
 वाग्बीजं कलशाधारा पवनो नमसान्वित ॥१७५०॥
 तारादिरीरितो मन्त्रो भाजनाधारपूजने ।
 प्रादक्षिण्याद् दशाग्नेयीस्तदुपर्यर्चयेत् कला ॥१७५१॥
 सर्बिदु यादिवर्णाद्या घूम्राद्याथ समीरिता ।
 कला श्रीपादुका पूजयामीति पदमुच्चरेत् ॥१७५२॥

नाम्नामते ततस्तासा प्राणस्थापनमाचरेत् ।
तत स्वर्णादिज पात्र क्षालयेत् वामपाणिना ॥१७५३॥
हु हु ब्रह्माडशब्दाते चपकायाग्निवत्लभा ।
कलशक्षालने मन्त्रो महेशि परिकीर्तित ॥१७५४॥
वाग्भवाते दीपिनीति प्रोक्ता ज्वालाथ मालिनि ।
व्योमपण्डस्वरार्धेन्दु हसश्चास्त्रान्तिको मनु. ॥१७५५॥
मायात्रीजातिक प्रोक्त पात्राणा शोधने मत ।
मन्त्रमेन न्यसेत् कु भे मुद्रया योनिसज्ञया ॥१७५६॥
कवचेनावगु क्वाथ विन्यस्य प्रणव तत ।
माया हू क्षू ह च स च नमोऽन्त तत्र विन्यसेत् ॥१७५७॥
आदाय कलश चद्रचदनाद्यं सुधूपितम् ।
त्रितारमध्यकूटाते श्रीमहात्रिपुरेति च ॥१७५८॥
सु दर्या पदमुच्चार्य महाकलशमित्यथ ।
स्थापयामीति सस्थाप्य तस्मिन्नाधारके तत ॥१७५९॥
वियद्दीर्घत्रयेन्द्राढ्य ह म मा स वरानिल ।
अर्घोर्शाविदुसयुक्त सेंदु ख सूर्यमडला ॥१७६०॥
वायुर्दसुप्रदाते स्याद् द्वादशान्ते कलात्मने ।
मन्मथ कलशायेति नमोत प्रणवादिक् ॥१७६१॥
अनेन पूज्य कलश कला द्वादश पूजयेत् ।
तपिन्याद्या कर्माणादि विद्वाढ्या पूर्ववर्त्मना ॥१७६२॥
त्रितारशक्तिकूटाते महात्रिपुरशब्दत ।
सुदर्या. कलश चेति पूरयानीति चोच्चरन् ।
महाकलशत तीर्थं सकृदभ्यर्च्य यत्नत ॥१७६३॥
चद्रचदनकस्तूरीसुननोमि सुवासितम् ।
भूलविद्या समुच्चार्य तदन्ते मातृका जपन् ॥१७६४॥

विलोमा सावधानेन स्पदस्कनादिर्वाजितम् ।
 तेनासवेन कलश पूरयेत् पुष्पगधिना ॥१७६५॥
 द्वितीयस्पृष्टधारेण तत्त्वमुद्रोद्धृतेन च ।
 पात्रस्पदेऽमृतस्कन्ने प्रणव शतधा जपेत् ॥१७६६॥
 मन्त्रेणानेन देवेशि तज्जल पूरयेत् तत ।
 भृगुर्दोषत्रयेन्द्राढ्य समल वाग्निवायव ॥१७६७॥
 अर्घीशेन्दुयुत सेन्दु हसाते सोममडला ।
 यकामप्रदपीडान्ते शकलात्मा तु डेयुत ॥१७६८॥
 भृगुर्मनुविसर्गाढ्यो डेयुत कलशामृतम् ।
 तारादि हृदयान्तोऽय मनु पानीयपूजने ॥१७६९॥
 तत्र माषप्रमाण तु मासादित्रितय क्षिपेत् ।
 वाग्भव कूटमुच्चार्य पुष्पेनालोढ्य तज्जलम् ॥१७७०॥
 बर्हिनिरस्य तत्पुष्पमष्टगध विनि क्षिपेत् ।
 मध्यकूटेन कुसुम कुलसज्ज विनि क्षिपेत् ॥१७७१॥
 दशपेद् गालिनीं मुद्रा तार्तीयेन समतत ।
 चाद्री. कला स्वराद्यास्तु यजेत् षोडश तज्जले ॥१७७२॥
 दशदोषान् निरस्याथ सहजान् कलशामृतात् ।
 सस्क्रुर्याद्विधिविधिना पूजार्हं तज्जल भवेत् ॥१७७३॥
 व्योमेन्दुकातरो द्यग्निभिटीशाक्रूरनादकै ।
 उद्धृत्य कूटमेवंतत् नामादौ योजयेत् पृथक् ॥१७७४॥
 पथिकाते देवताभ्यो ग्रामचडालिनी तत ।
 क्रोधचडालिनी पश्चाद् दृष्टिचडालिनी तत ॥१७७५॥
 रशं चडालिनी चाय सृष्टिचडालिनीत्यथ ।
 एष घटाते पवनवेधाते निर्दिवेति च ।
 सर्वजनदृष्टिस्पर्शदोषान्ते पशुपश च ॥१७७६॥

हुं फट् स्वाहातगा मत्रा नमोता परिकीर्तिता ।
 पूजयेदमृते क्रूरदृष्ट्या चालोकयस्तत ॥१७७७॥
 कल्पिते चतुरस्रे तु गधपुष्पाक्षतं प्रिये ।
 एव निरस्य तद्दोषान् शुक्रशाप विमोचयेत् ॥१७७८॥
 शुक्रशापात् सुरापेया जाता भुवि द्विजं सुरैः ।
 षड्दीर्घस्वरसभिन्नं ककारमुच्चरेत् तत ॥१७७९॥
 तोयमक्षियुतं सृष्टिं मानवाद्याग्निरस्थि च ।
 सद्युक्तं तत पीता रतिरक्षिसमन्विता ॥१७८०॥
 निवृत्तिश्च क्षुधायुक्ता सुरूपा तोयमक्षियुक् ।
 क्रोधीशोऽनतसयुक्तोऽनताढ्यो बन्हिरीरित ॥१७८१॥
 दोर्घाय केवलाव्योम दीर्घा चेति द्वयं पुनः ।
 बन्हिजायेति मत्रोऽयं त्रिरेतेनाभिमत्रयेत् ॥१७८२॥
 स्वादिष्ट्यादिभिः पूर्वमृग्भिः पचनिरायत ।
 विष्णुर्षोऽनित्रयेणैव त्रिभिश्चादित्रयेण च ॥१७८३॥
 इमं मे च इति द्वाभ्यां तामदेत्येकया तथा ।
 श्रोणामेकेति चैकेन शुक्रशापाद् विमोचयेत् ॥१७८४॥
 एभिः सकृत् सकृन्मत्रैर्जलं तदभिमत्रयेत् ।
 तेन पूतं भवेत् तोयं शुक्रशापाद् विमुच्यते ॥१७८५॥
 षड्दीर्घस्वरसंभिन्नं जलस्य व्योमं चोद्धरेत् ।
 श्रीकठेशो महाकालो रेचिकाढ्यश्च पूतना ॥१७८६॥
 युक्ता च ज्योत्स्नया सप्ताष्टमौ वर्णौ च पूतना ।
 सद्युक्ता च निद्रास्था ह्लादिनी जलभ्रिकी ॥१७८७॥
 सप्तमादित्रयं चास्थिं सजलं बह्निरक्षयुक् ।
 सप्तमादिद्वयं चापाढीशावु विस्वरोऽनल ॥१७८८॥
 पीता पूषान्विता काकोदरी सनयना ततः ।
 सप्ताष्टमौ तथाग्निश्च सकेशो लोहितोऽक्षियुक् ।
 काकोदरी सनयना सप्तमाष्टमौ पुनः ॥१७८९॥

स बिंदु पूतनाश्वेतानताग्निस्थाद्युमारुत ।
 पुनरेतत् त्रय चास्थिकर्णयुक् रेवतोगत ॥१७६०॥
 क्रोधोशोऽस्थिप्रतिष्ठाद्य लोहितोऽनतसयुत ।
 पूतना विस्वरा प्रोक्ता भृगुरुक्त सकर्णक ॥१७६१॥
 धकार स्पादनन्ताद्यो बिंदुमान् सद्ययुग् विषम् ।
 कूर्मश्च पवनश्चेतत् त्रय भूयो विष तत ॥१७६२॥
 सद्यान्वित सट्कूर्म क्रोधोशो दीर्घसयुत ।
 पवनो भौतिकेशाद्यो हृदय प्रणवस्तत ॥१७६३॥
 माया स्थिरार्धोशयुता स बिंदु सर्गवान् भृगु ।
 सुदरोपावकस्येति विद्याशापविमोचिनी ॥१७६४॥
 सिद्धा रक्ता च शुक्ला च पूजयेदुत्पलामपि ।
 चतुरस्रे चतुर्दिक्षु प्रादक्षिण्येन चाग्रत ॥१७६५॥
 ततो मङ्गलमध्ये च त्रिकोणं परिभावयेत् ।
 श्रकथादित्रिरेखाद्य विद्याकूटत्रयान्वितम् ॥१७६६॥
 त्रिषु कोणेषु मध्यस्थं बिंदो कामकलान्वितम् ।
 हक्षो तत्पाश्वर्यो बिन्दुयुक्तौ तत् पृष्ठके पुन ॥१७६७॥
 लकार बिंदुसहित हसवर्णा च पाश्वर्यो ।
 विभाव्य तत्र चावाह्य यजेदानदभैरवम् ॥१७६८॥
 सूर्यकोटिप्रतीकाश चद्रकोटिसमप्रमम् ।
 श्रष्टादशभुज देव पञ्चवक्त्र त्रिलोचनम् ॥१७६९॥
 वृषास्ठ नीलकठ सर्वाभरणभूषितम् ।
 कपालखट्वागधर घटाडमसवादिनम् ॥१८००॥
 पाशाङ्गुशधर देव गदामुसलधारिणम् ।
 लोहित देवदेवेश घ्यात्या साधकसत्तम. ॥१८०१॥
 तस्योत्तमे सुरा देवो चंद्रकोटिसमप्रमाम् ।
 हिमकु देन्दुधवला पञ्चवक्त्रा त्रिलोचनाम् ॥१८०२॥

अष्टादशभुजायुक्ता सर्वायुधकरोद्यताम् ।
 प्रहसतीं विशालाक्षीं देवदेवस्य समुखीम् ॥१८०३॥
 एव ध्यात्वा देवदेव्यौ गधाक्षतसुर्मर्यजेत् ।
 कपिलाभृगुसवर्तविषभूजलवन्हिमि ॥१८०४॥
 सवायुवामकर्णोन्दुनादै कूट समुद्धरेत् ।
 आनदभैरवायाथ वौषडित्यनयोस्त्रिशः ॥१८०५॥
 नामश्रीसप्तवर्णेश्च सपूज्याथ प्रतर्पयेत् ।
 तर्पयामीति तत्पात्रविप्रुड्भिर्वा मपाणिना ॥१८०६॥
 अनामिकागुण्ठधृतद्वितीयखडसश्चित्तं ।
 प्रोक्तकूट तु भृग्वाद्यमन्ते वामाक्षिसयुतम् ॥१८०७॥
 कूट कला तु तन्नाम्ना चतुर्थ्यतेन साधक ।
 वौषट्स्थाने वषडिति देवीं सपूज्य तर्पयेत् ॥१८०८॥
 प्राग्वत् त परित पश्चादष्टदिक्षु समर्चयेत् ।
 सुरामृतौ च तरुण उन्मनज्ञानसज्ञकौ ॥१८०९॥
 मुक्ति परमकालौ चेत्यभिधानष्ट भैरवान् ।
 आनदाते भैरवाय वौषट् स्त्रीसप्तवर्णकं ॥१८१०॥
 तैरेव नामभिर्विद्वान् भैरव्यै वषडतकं ।
 भैरव्यष्टकमित्येवमभ्यर्च्य मिथुनाष्टकम् ॥१८११॥
 मूलविद्या स्मरन् वीक्ष्य तज्जल वीक्षणाख्यया ।
 मुद्रा या श्रीवत्साख्या तस्या छिद्रेण वीक्षणम् ॥१८१२॥
 अस्त्रमत्रेण सप्रोक्ष्य जल तेनैव ताडयेत् ।
 कुशैस्त्रिर्वर्मणाभ्युक्ष्य वामनाड्या प्रवेश्य तत् ॥१८१३॥
 नीत्वा ब्रह्माविल देवि तत्रस्थ चद्रमडलम् ।
 पीयूषसारेणैक्य तद् ध्यात्वा देवि च तन्नयम् ॥१८१४॥
 (१) राजदन्तविलान् नेत्रमार्गान् नि सार्य त घटम् ।
 पूरयित्वा तु सरुद्धच सरोधिण्या तु मुद्रया ॥१८१५॥

कवचेनावगु क्वाथ चावगु ठनमुद्रया ।
 व बीजेनामृतीकृत्य मुद्रया धेनुसज्ञया ॥१८१६॥
 परमामृतता कुर्यात् परमीकरणाह्वया ।
 मुद्रया तत्र सचिदय ललिता गधपुष्पकं ॥१८१७॥
 घूपदीपादिभि सम्यगभ्यर्चयाभिमन्त्रयेत् ।
 अष्टधा विद्यया पश्चाद् विद्यया वीक्ष्य मायया ॥१८१८॥
 प्रणवो हृदय निद्रा स्मृतिरबु च कामिका ।
 सनेत्रा स्मृतिरग्निस्था सप्रतिष्ठा सरायुत ॥१८१९॥
 तोयस्थमस्थिनेत्राढ्यो वन्हिर्वारिसमान वा ।
 सकर्णाग्निस्तुष्टियुता रतिश्च जलमूर्त्तये ॥१८२०॥
 ऊर्ध्वंबिंदुप्राहिणीति महालक्ष्मीस्तत परम् ।
 जलमस्थि नेत्रयुतो वन्हि परमधाम्नि च ॥१८२१॥
 परमाकाशशब्दाते भासुरीति पद तत ।
 सोमसूर्याग्निशब्दाते भक्षिणीति तत पठेत् ॥१८२२॥
 आगच्छयुग्म च पुनर्विशयुग्म स्वभोग च ।
 द्रव्यमन्ते गृह्णे गृह्णे ठद्वयान्तो महामनु ॥१८२३॥
 वामागुष्ठानामिकाभ्या धृतेन कलशेन च ।
 कलशाद् विंदुमादाय द्वितीयेनोर्ध्वमुत्क्षिपेत् ॥१८२४॥
 तत कलशवक्त्र तु पात्रेणाच्छाद्य केनचित् ।
 जलोद्धरणपात्र तु सूक्ष्म तस्योपरि न्यसेत् ॥१८२५॥
 तस्मिन् नमोद्या सूक्ष्मा चानदां शांति प्रपूजयेत् ।
 चतुर्थ्यन्ता नमोयुक्ता गधपुष्पाक्षतं शिवे ॥१८२६॥
 न देव्युद्वासनादवाङ् घटमेन तु घालयेत् ।
 चालितेऽपि जपेद् विद्या प्रणय वा शत तथा ॥१८२७॥
 एव सस्याप्य कलश पात्रान् क्रमात् ।
 शालमर्घं भोगपूजावलिपात्राणि ॥१८२८॥

स्वदक्षिणादिवामा त स्थापयेत् क्रमत सुधी ।
 तत् क्रम सप्रवक्ष्यामि यथावदवधारण ।
 सामान्यार्घजलेनाथ पूर्ववन् मडल लिखेत् ॥१८२६॥
 त्रिकोणमध्य षट्कोण चतुरस्र विनित्य च ।
 मध्ये कामकला लिख्य विष्टम्य शखमुद्रया ॥१८३०॥
 त्रितारादि च सर्वत्र मत्रोद्धार प्रकीर्तित ।
 श्रीपराते देवताया विशेषार्घ्यपदात् पुन ॥१८३१॥
 मडलाय नमोऽन्तोऽय मत्रो मडलपूजने ।
 प्रणवादि नमोऽन्तेन मध्य मूलेन पूज्य च ॥१८३२॥
 त्रिकोण च त्रिभि कूटैर्वामदक्षायसस्थितै ।
 द्विरावृत्त्या च षट्कोण प्रादक्षिण्येन स्वाग्रत ॥१८३३॥
 चतुरस्रे च स्वाग्रादिमध्यान्त रत्नपत्रकम् ।
 गगन च तथा स्वर्ग मर्त्य पातालमेव च ॥१८३४॥
 नाग रत्नातग स्वस्वबीजाढ्य डेनमोऽन्वितम् ।
 एवमभ्यर्च्य षट्कोणे स्वाग्रादिदक्षत पुन ॥१८३५॥
 पडासनानि च यजेद् गधपुष्पादिभि प्रिये ।
 सुधारणवासन पोताम्बुजासनमत परम् ॥१८३६॥
 आत्मासन सर्वचक्रासन सर्वमत्रासनम् ।
 साध्यसिद्धासन पूज्य पीठानि च यजेत् क्रमात् ॥१८३७॥
 उड्यान चतुरस्रेऽर्चेत् वृत्ते च कामरूपकम् ।
 जालधर च षट्कोणे त्रिकोणे पूर्णशैलकम् ॥१८३८॥
 चतुर्थ्यन्तनमोऽन्तेन त्रिताराद्येन पूजयेत् ।
 यदि शामवदीक्षावान् स्वाग्रादिचतुरस्रके ॥१८३९॥
 मध्यान्त पुटितं पत्रप्रणवैश्चैव पूजयेत् ।
 त्रितार मूलमुच्चार्य सर्वशक्तिमयीति च ॥१८४०॥

कवचेनावगु व्यथ चावगु ठनमुद्रया ।
 व बोजेनामृतीकृत्य मुद्रया धेनुसज्ञया ॥१८१६॥
 परमामृतता कुर्यात् परमीकरणाह्वया ।
 मुद्रया तत्र साचित्य ललिता गधपुष्पकै ॥१८१७॥
 धूपदीपादिभि सम्यगभ्यर्चयाथाभिमत्रयेत् ।
 श्रष्टथा विद्यया पश्चाद् विद्यया वीक्ष्य मायया ॥१८१८॥
 प्रणवो हृदय निद्रा स्मृतिरबु च कामिका ।
 सनेत्रा स्मृतिरग्निस्था सप्रतिष्ठा सरायुत ॥१८१९॥
 तोयस्थमस्थिनेत्राढ्यो वन्द्र्वारिसमान वा ।
 सकर्णाग्निस्तुष्टियुता रतिश्च जलमूर्त्तये ॥१८२०॥
 ऊर्ध्वविदुप्राहिणीति महालक्ष्मीस्तत परम् ।
 जलमस्थि नेत्रयुतो वन्द्र्वि परमधाम्नि च ॥१८२१॥
 परमाकाशशब्दाते भासुरीति पद तत ।
 सोमसूर्याग्निशब्दाते भक्षिणीति तत पठेत् ॥१८२२॥
 आगच्छयुग्म च पुनर्विशयुग्म स्वभोग च ।
 द्रव्यमन्ते गृह्ण गृह्ण ठद्वयान्तो महामनु ॥१८२३॥
 वामागुष्ठानामिकाभ्या धृतेन कलशेन च ।
 कलशाद् विदुमादाय द्वितोयेनोर्ध्वमुत्क्षिपेत् ॥१८२४॥
 तत कलशवक्त्र तु पात्रेणाच्छाद्य केनचित् ।
 जलोद्धरणपात्र तु सूक्ष्म तस्योपरि न्यसेत् ॥१८२५॥
 तस्मिन् नमोद्या सूक्ष्मा चानदा शान्ति प्रपूजयेत् ।
 चतुर्थ्यन्ता नमोयुक्ता गधपुष्पाक्षतं शिवे ॥१८२६॥
 न देव्युद्वासनादर्वाग् घटमेन तु चालयेत् ।
 चालितेऽपि जपेद् विद्या प्रणव वा शत तथा ॥१८२७॥
 एव सस्याप्य कलश पात्रान् सस्थापयेत् क्रमात् ।
 शसमर्घ भोगपूजावलिपात्राणि पत्र च ॥१८२८॥

स्वदक्षिणादिवामा त स्थापयेत् क्रमत सुधी ।
 तत् क्रम सप्रवक्ष्यामि यथावदवधारण ।
 सामान्यार्घजलेनाथ पूर्ववत् मडल लिखेत् ॥१८२६॥
 त्रिकोणमध्य षट्कोण चतुरस्र विनित्य च ।
 मध्ये कामकला लिख्य विष्टभ्य शखमुद्रया ॥१८३०॥
 त्रितारादि च सर्वत्र मत्रोद्धार प्रकीर्तित ।
 श्रीपराते देवताया विशेषार्घ्यपदात् पुन ॥१८३१॥
 मडलाय नमोऽन्तोऽय मत्रो मडलपूजने ।
 प्रणवादि नमोऽन्तेन मध्य मूलेन पूज्य च ॥१८३२॥
 त्रिकोण च त्रिभि कूटैर्वामदक्षाग्रसस्थितै ।
 द्विरावृत्त्या च षट्कोण प्रादक्षिण्येन स्वाग्रत ॥१८३३॥
 चतुरस्रे च स्वाग्रादिमध्यान्त रत्नपत्रकम् ।
 गगन च तथा स्वर्ग मर्त्य पातालमेव च ॥१८३४॥
 नाग रत्नातग स्वस्वबीजाढ्य डेनमोऽन्वितम् ।
 एवमभ्यर्च्य षट्कोणे स्वाग्रादिदक्षत पुन ॥१८३५॥
 षडासनानि च यजेद् गघपुष्पादिभि प्रिये ।
 सुधारणवासन पोताम्बुजासनमत परम् ॥१८३६॥
 श्रात्मासन सर्वचक्रासन सर्वमन्त्रासनम् ।
 साध्यसिद्धासन पूज्य पीठानि च यजेत् क्रमात् ॥१८३७॥
 उड्यान चतुरस्रेऽर्चेत् वृत्ते च कामरूपकम् ।
 जालवर च षट्कोणे त्रिकोणे पूर्णशंनकम् ॥१८३८॥
 चतुर्थ्यन्तनमोऽन्तेन त्रिताराद्येन पूजयेत् ।
 यदि शामवदीक्षावान् स्वाग्रादिचतुरस्रके ॥१८३९॥
 मध्यान्त पुटितं पत्रप्रणवैश्चैव पूजयेत् ।
 त्रितार मूलमुच्चार्य सर्वशक्तिमयीति च ॥१८४०॥

श्रीपराते देवता च षष्ठ्य ता परिकीर्तिता ।
 पीठचतुष्टयात्मान्ते कायेति मडलाय हृत् ॥१८४१॥
 समस्तमडल चैतेनाभ्यर्च्य मूलमुच्चरन् ।
 प्रक्षाल्य च तथाधार मन्त्रमेन समुच्चरेत् ।
 चतुस्तार तदन्ते श्रीषष्ठ्य ता परदेवता ॥१८४२॥
 विशेषार्घ्यपात्रशब्दादाधारायनमस्तथा ।
 आधारमेतेन स्थाप्य पूजयेत् मनुनामुना ॥१८४३॥
 म वन्हिमडलायाते धर्मप्रदपदात् पुन ।
 डेऽन्तो दशकलात्माहृद् वाक्कूटाद्य स्मृतो मनु ॥१८४४॥
 ततश्च स्वाग्रमारभ्य प्रादक्षिण्येन यादिका ।
 अर्चयेद्दश पूर्वोक्ता प्राणस्थापनपूर्वका ॥१८४५॥
 सपूज्य क्षालयेत् पात्रमस्त्रेण च यथाभवम् ।
 आधारे स्थापयेत् पात्र मन्त्रमेन समुच्चरन् ॥१८४६॥
 चतुस्तार च श्रीशब्दात् षष्ठ्य ता परदेवता ।
 विशेषार्घ्यपात्रमथ स्थापयामीति मन्त्रत ॥१८४७॥
 ततो द्वितीयकूटान्ते ह्यमकमडलाय च ।
 अर्थप्रदद्वादशान्ते कलात्मा डेयुतश्च श्री ॥१८४८॥
 परान्ते देवतायाश्च विशेषार्घ्यपदात् पुन ।
 पात्राय हृच्चमत्रेण सपूज्य पात्रमाध्यके ॥१८४९॥
 पूर्ववत् मडल ध्यात्वा पचरत्नानि पूज्य च ।
 तथैव पचप्रणवैरभ्यर्च्य भास्करी कला ॥१८५०॥
 प्राणस्थापनपूर्वाश्च वृत्ताकारेण स्वाग्रत ।
 प्रादक्षिण्यक्रमात् पूज्यास्तपिन्याद्या, कमादिगा ॥१८५१॥
 ठडान्ता द्वादशाभ्यर्च्य कलशस्य जल पुन ।
 नीत्वोद्वरणपात्रेण मूलान्ते चैव भातृकाम् ॥१८५२॥

विलोमामुच्चरन् पात्रमापूर्य कमल क्षिपेत् ।
 वागुच्चरस्तत्पुष्पेण तत्त्वमुद्राघृतेन च ॥१८५३॥
 पात्रस्थ जलमालोज्य तत्पुष्प बहिस्तुक्षिपेत् ।
 कामबीजेनाष्टगवमभावे चदन क्षिपेत् ॥१८५४॥

अष्टमघ तु -

चदनागरुकूर्पूरचोरकुकुमरोचना ।
 जटामासौ शिलारसात्मकमिति ॥१८५५॥
 आलोडयेत् त्रिधा तत्त्व विद्ययामृतसज्ञया ।
 गालिनीं दर्शयेन् मुद्रा शक्तिबीज समुच्चरन् ॥१८५६॥
 त्रितारशक्तिकूटाते सविन्दु कर्णमुच्चरेत् ।
 सोमाते मडलायेति कामप्रद च षोडश ॥१८५७॥
 कलात्मने श्रीशब्दान्ते षष्ठ्य ता परदेवता ।
 विशेषार्घ्यामृतायेति नमोऽन्तेन तमचयेत् ॥१८५८॥
 पूर्वोक्त मडल तत्र विभाव्याभ्यर्च्य पूर्ववत् ।
 तथैव पचप्रणवै शाभवीयैश्च पूजयेत् ॥१८५९॥
 तत षोडश सोमस्य समावाह्य कलास्तथा ।
 पूजयेत् सस्थितप्राणावृत्ताकारेण स्वाग्रत ॥१८६०॥
 प्रादक्षिण्येन सपूज्य त्रिकोणे पूर्वभाविते ।
 अकथादित्रिरेख च भाव्याग्रकोणतो यजेत् ॥१८६१॥
 कूटत्रय मूलमनोविदौ कामकला यजेत् ।
 पार्श्वयोर्विन्दुसयुक्तौ हृक्षौ तत्पृष्ठसस्थितम् ॥१८६२॥
 लकार पार्श्वयोर्हंसवर्णां तस्य विभावयेत् ।
 पुष्पाक्षतयुता योनिमुद्रा बध्वाथ साधक ॥१८६३॥
 गुरूपदिष्टमार्गेण मूलाधाराच्च कु डलीम् ।
 षट्चक्रभेदक्रमत सहस्रार नयेत् तत ॥१८६४॥
 चिच्चन्द्रमडलस्थेन सामरस्यं विभाव्य च ।
 शिवेन च तयोर्जातामानदामृतनिर्भरीम् ॥१८६५॥

संचित्य राजदत्तविवरान् नयनवर्त्मना ।
 नि सृत्य योनिसवद्धकरेणानीय ता पुन ॥१८६६॥
 त्रितारमूलविद्यान्ते मन्त्रमेन समुच्चरेत् ।
 ब्रह्माडखडसभूतमशेषरससंभृतम् ॥१८६७॥
 आपूरित महापात्र पीयूषरसमावह-।
 वाग्भव पावनो भूमि पुष्टिबिन्दुसमन्विता ॥१८६८॥
 स्थिति स पावकानुग्रहार्धेन्दुसमलकृता ।
 स्थिरार्धोशेन्दुसयुक्ता श्वेत विन्दुयुगान्विता ॥१८६९॥
 अथामृते पद ब्रूयात् तत् पश्चादमृतोद्भवे ।
 अथामृतेश्वरियुता पश्चादमृतवर्षिणी ॥१८७०॥
 अमृत श्रावययुग द्विठान्तो द्रव्यशुद्धिकृत् ।
 अमृतेशोमनु प्रोक्त पञ्चत्रिंशद्भूरक्षरं ॥१८७१॥
 अनेनार्घ्यामृते पुष्प निक्षिप्यामृतमुच्चरन् ।
 धेनुमुद्रा प्रदर्शयति त्रितारमष्टवर्णकम् ॥१८७२॥
 प्रणव च तथा माया हस्त सोऽह शुचिप्रिया ।
 अनेनाष्टार्णमन्त्रेण तत्त्व त्रिरभिमन्त्र्य च ॥१८७३॥
 मातृका बिन्दुरहिता पात्रे त्रि सजपेत् पुन ।
 मूलतृतीयकूटेन दशधा चाभिमन्त्रयेत् ॥१८७४॥
 तथा भंरवभंरच्यो कूटमुच्चार्य पूजयेत् ।
 मियुन वरुणस्याथ स्वस्वबीजयुत यजेत् ॥१८७५॥
 प्रासाद च परायुक्त मनुबिन्दुविभूषितम् ।
 एतद् वरुणबीज स्यात् वारुण्याश्च परादिकम् ।
 बालामन्त्रेण नित्याना मन्त्रैरप्यभिमन्त्रयेत् ॥१८७६॥
 सकृत् सकृदयोर्ध्याम्नायो चेद् बीजेन मन्त्रयेत् ।
 पराप्राप्तादसंज्ञेन प्रामादपरया तथा ॥१८७७॥

विद्यया कुलयोगिन्या मन्त्रयेच्चरणोक्षितः ।

परानुत्तरविद्यास्थस्तथा शक्त्याभिमन्त्रयेत् ॥१८७८॥

शक्त्या सोरिति शक्तिवोजेन ।

पडन्वये शान्त्वे च दीक्षिनो विद्यया तथा ।

त्रि त्रिभ्रमनिमयाथ निर्वाणाघोरदीक्षित ॥१८७९॥

तत् तत् पादुकयामन्त्र्य ततस्तारकला यजेत् ।

दशसृष्ट्यादिका हेतुमध्ये च ब्रह्मण कला ॥१८८०॥

समावाह्य स्थितप्राणा क्रमश पूजयेच्च ता ।

सृष्टिऋद्धि स्मृतिर्मेधा कातिर्लक्ष्मी द्युति स्थिरा ॥१८८१॥

स्थिति सिद्धिरिति प्रोक्ता कचवर्गकला दश ।

अकारप्रभवाश्चैता पूज्यता च ऋच जपेत् ॥१८८२॥

हस शुचिपदिति च ततो विष्णुकला यजेत् ।

उकारात्स्थितये जाता जराद्याया प्रकीर्तिता ॥१८८३॥

जरा च पालिनी शातिरोश्वरी रतिकामिके ।

वरदा ह्लादिनी प्रीति दीर्घा स्युष्टतवर्गजा ॥१८८४॥

एता स्मृत्वा प्रतद्विष्णुरित्यृच प्रयजेत् पुन ।

मकारप्रभवाद्वद्राज्जाता सहृतये कला ॥१८८५॥

स्मरणीया जले तस्मिन् तीक्ष्णाद्या क्रमशश्च ता ।

तीक्ष्णा रौद्री भया निद्रा तद्रा क्षुत् क्रोधिनी क्रिया ॥१८८६॥

उत्कारी मृत्युरित्युक्ता पयवर्गकला दश ।

सकृदन्ते व्यवकं च प्रजप्य च पुनर्यजेत् ॥१८८७॥

विदोरोश्वरसामूतास्तिरोधाना पया कला ।

पीताद्यास्ताश्चतस्रस्तु प्राणस्थापनपूर्वका ॥१८८८॥

पीता श्वेताहणा चैव असिता च पवर्गजा ।

ततस्तत्पदनाम्नीं च ऋच सकृदनुच्चरेत् ॥१८८९॥

ततो नादान् निवृत्त्याद्या सदाशिवसमुद्भवा ।
 पात्रस्योपरि सपूज्या षोडशानुग्रहात्मिका ॥१८६०॥
 निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शांति कुलेश्वरि ।
 इधिका दीपिका चापि रेचिका मोचिका परा ॥१८६१॥
 सूक्ष्मा सूक्ष्मामृता ज्ञानामृता चाप्यायिनो पुन ।
 व्यापिनी व्योमरूपा च षोडश स्वरजा कना ॥१८६२॥
 प्रजप्य विष्णुर्योनिं तु जपित्वा ऋक्त्रय जपेत् ।
 अखाडैकरसानदा वाग्भवाद्या ततो जपेत् ॥१८६३॥
 कामाद्यामकुलस्था तु शक्तिबीजादिका पुन ।
 तद्रूपिण्यैकरस्या च जपित्वा प्रजपेत् पुन ॥१८६४॥
 श्रमृतेर्शीं पचत्रिंशदर्णां वारत्रय तथा ।
 वाग्भव वदयुग्म च वाग्वादिनि च वाग्भवम् ॥१८६५॥
 कामराज च क्लिन्ने च क्लेदिनि क्लेदयेति च ।
 महाक्षोभ कुरुयुग कामराजमत परम् ॥१८६६॥
 तार्तीय मोक्षमते च कुरुयुग्म वदेत् तत ।
 स्यात् प्रसादपराचान्ते पराप्रासादसज्ञकम् ॥१८६७॥
 दीपिनी मनुरित्युक्त सप्तत्रिंशद्भिरक्षरं ।
 अनेन पचधामस्य मूलेनाष्टामिमत्र्य च ॥१८६८॥
 योनिधेनुमहायोनित्रिशूलकमलाभिधा ।
 क्षोभिण्यादि नव प्रोक्ता पाशाद्याश्चतुर स्मृता ॥१८६९॥
 अष्टादशेति सदश्यं मुद्रास्त प्रणमेत् तथा ।
 प्रणाममुद्रया पश्चात्पुष्पेणोद्धृत्य तज्जलम् ॥१९००॥
 कलशे नि क्षिपेत् तस्मात् जलमादाय सजपन् ।
 मूलमात्मानमय च यागवस्तूनि प्रोक्ष्य च ॥१९०१॥
 श्रोपात्रादीनि पात्राणि स्यापयेदुक्तवर्त्मना ।
 पात्राणा मटल पूजा सामान्यार्घवदोरितम् ॥१९०२॥

महाकालसहिताया विशेष —

श्रीपात्रस्य च ये मत्रास्ते मत्रा सर्वपात्रगा ।

श्रीपात्रस्य क्रिया या सा क्रिया सा सर्वपात्रगा ॥१६०३॥

तादृक् क्रियाद्यशक्तौ तु सामान्येनापि पूजयेत् ।

शक्तेरावाहन शक्तौ गुरोरपि गुरौ तथा ॥१६०४॥

परिवारान् भोगपात्रे वीरे त्वावरणादिका ।

कीलिकान् कुलपात्रे च समावाह्य यजेच्छनै ॥१६०५॥

आपूर्य कलशस्थेन वारिणा मूलमुच्चरन् ।

अग्निब्रह्मेन्दुसब्रह्म विष्णुरुद्रेशसच्चिद्रवै ॥१६०६॥

पचग्भिश्च त्रिभिश्चैवामृतेशोदीपिनोजपै ।

एकद्वित्रिचतु पचद्विश्चतुर्भिरथेश्वरि ॥१६०७॥

तत् तत् पात्र च सस्पृष्ट्वा मत्रयेदेवमर्चक ।

धेनु योनिमथादश्यावगुठ्य वीजमुच्चरन् ॥१६०८॥

तत् तद् योग्य च पात्र स्यात् तत् तत् पूजासु योजयेत् ॥१६०९॥

तत् तच्च प्रोक्षणीपात्रात् परत स्थापयेत् क्रमात् ।

तत्तन्मन्त्रेणाभिभन्त्र्य प्रणमेद् योनिमुद्रया ॥१६१०॥इति।

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे कलशादिपचमन्वारो

नामाष्टम पटल । आदित पट्त्रिंशत् ३, ॥

अथ नवम पटल ।

समर्थोऽन्यानि पात्राणि क्रमात् सस्थापयेद् यथा ।

बुलावल्याम्—

नवातक महाकल्प तथा सप्तातक मतम् ।

मध्यम पचक कल्प कनिष्ठ च त्रिक मतम् ॥१६११॥

श्रीदेवीगुरुभोगाना पात्र तु त्रितय मतम् ।

योगिनीबलिपात्राभ्या पचक समुदीरितम् ॥१६१२॥

शक्तिवीरयुत चैतत् सप्तातकमिहोच्यते ।
 पाद्याचमनपात्राभ्या नवम कल्पमुत्तमम् ॥१६१३॥
 घटश्रीपात्रयोर्मध्ये गुरुपात्रक्रमेण च ।
 स्थापयेत् सर्वपात्राणि सप्रदायानुरोधत ॥१६१४॥
 वामावर्त्तक्रमेणैव गौडे सस्थापन मतम् ।
 दक्षावर्त्तेन काश्मोरे केरले वर्त्तुलेन च ॥१६१५॥
 पूर्वकेरलके दक्षमुत्तरे वामवर्त्तुलम् ।
 सप्रदायविधानेन कर्ताव्य च महेश्वरि ॥१६१६॥
 घटाते श्रीगुरो पात्र भोगपात्र तत परम् ।
 शक्तिपात्र तदन्ते तु योगिनीना तदन्तके ॥१६१७॥
 वीरपात्र तदन्ते तु बलिपात्रमत परम् ।
 पाद्याचमनयोश्चैव पात्र नवकमोश्वरि ।
 गौडे सर्वासु विद्यासु कालीकुलवदाचरेत् ॥१६१८॥

कालीकुले तु विशेषार्घ्यस्यैव श्रीपात्रसज्ञा ।

काश्मोरे सर्वविद्यासु श्रीकुलोक्तवदीरितम् ।
 सामान्य च विशेषार्घ्यं श्रीपात्र गुरुपात्रकम् ॥१६१९॥इति।
 केरले पूर्वके ज्ञेय क्रम श्रीकुलसज्ञकम् ।
 उत्तरे केरले कालीकुलक्रममुदीरितम् ॥१६२०॥

केरले च देवताग्रे स्थापितपात्रस्यैव श्रीपात्रसज्ञेति ।

एव पात्राणि सस्थाप्य स्वे स्वे कर्मणि योजयेत् ।
 श्रीपात्रस्याधिकारी तु स्वयमेव न चेतरे ॥१६२१॥
 शक्तेस्तु शक्तिपात्र स्याद् गुरुपात्र गुरोरपि ।
 भोगपात्र मुतादीना शिष्याणा वीरपात्रकम् ।
 फुलपात्र कौलिकाना निर्णय प्रोक्त ईदृश ॥१६२२॥

यच्च वृहत् तत्रराजे पीतसर्वस्ये च—

विशेषार्घ्येण दिव्यौघान् गुरुपात्राद् गुरे स्तत ।
 पुरय भ्रंवेणैव श्रीपात्रेण महेश्वरीम् ॥१६२३॥

आनन्दभैरव देव भैरवेण प्रतर्पयेत् ।
 बलिना तु गणेशादीन् योगिन्या योगिनीं शिवे ॥१६२४॥
 वीरपात्रेण वीराश्च शक्त्या ब्राह्म्यादि मातरम् ।
 शक्तींश्चैव तथा भोगपात्रेणात्मचतुष्टयम् ॥१६२५॥
 स्वमत्रपि तथा त्र्यौघान् तथैव निजपादुकाम् ।
 शुद्धद्रव्येण तेनापि गधपुष्पयुतैरपि ॥१६२६॥
 न्यासोक्तमूलमंत्रैश्च स्वात्मान पूज्य च प्रिये ।
 मूर्ध्नि श्रीगुरुरपङ्क्ति च मूलाधारे स्वपादुकाम् ॥१६२७॥
 दिव्यौघे चादिनायश्च तच्छक्तिश्च सदाशिव ।
 तत्पत्नीचेश्वरस्तस्य भार्यारुद्रश्च तद्बध्नू ॥१६२८॥
 विष्णुश्च तत् प्रिया ब्रह्मा तत् काता द्वादशेरित ।
 सिद्धौघे सनकश्चैव सनदनसनातनी ।
 सनत्कुमारश्च सनत्सुजातश्च ऋभुक्षक ॥१६२९॥
 दत्तात्रेयो रैवतको वामदेवस्तत परम् ।
 ततो व्यास शुक्रश्चापि एकादश समीरिता ॥१६३०॥
 मानवीघे नृसिंहश्च महेशो नास्करस्तथा ।
 महेन्द्रो माधवो विष्णु पडेते परिकीर्तिता ॥१६३१॥
 नामान्ते योजयेद् देवि दिव्यौघे परम शिवम् ।
 महाशिव च सिद्धौघे मानवीघे सदाशिवम् ॥१६३२॥
 हृत्पद्मे श्वेष्टदेवीं च सागा सावरणा तथा ।
 मूलाधारे तथैवात्मपादुका पूज्य तर्पयेत् ॥१६३३॥
 एष पूर्णामिषिक्तस्य क्रमस्त्वन्यस्य चोच्यते ।
 कल्पोक्तौघक्रम स्व स्व देव भैरवभैरवीम् ॥१६३४॥
 पूज्य सतर्पयेद् देवि ततस्तत्त्वचतुष्टयम् ।
 मत्रयोगेन स्वीकृत्य स्मृत्वा ऋष्यादिक पुन ॥१६३५॥

ध्यात्वा देवीं स्वमात्मान विचिंत्य विगतैनसम् ।
 शिवरूप निज देव प्रार्थ्य पूजा समारभेत् ॥१६३६॥
 श्राद्धौ पीठ समभ्यर्च्य देवीमावाहयेत् प्रिये ।
 महापद्मवनान्तस्थे देवेशोत्यादिमत्रकै ॥१६३७॥
 विधानेनार्चयेत् सम्यक् षोडशरूपचारकं ।
 सागा सावरणा देवीं पूज्य सतर्प्य साधक ॥१६३८॥
 देवता पुरतो देवि गुरुपङ्क्ति च पूजयेत् ।
 मध्यमागुष्ठयोगेन तर्पयेत् कुलसततिम् ॥१६३९॥
 सप्रदायक्रमेणैव पञ्च षड् वा वलि दिशेत् ।
 श्रमिषिक्तो दिशेत् षट्कमितरे वलिपञ्चकम् ॥१६४०॥
 वटुको योगिनी चैव क्षेत्रपालो गणेश्वर ।
 सर्वभूतश्च पंचते वलिदेवा प्रकीर्तिता ॥१६४१॥
 राजराजेश्वर षष्ठस्तत् प्रकारस्त्विहोच्यते ।
 सर्वसाधारण त्वत्र वलिमडलमुत्तमम् ।
 त्रिकोण वृत्तसयुक्त चतुरस्र मनोहरम् ॥१६४२॥
 सामान्यार्धजलेनैतदोशानादिक्रमेण तु ।
 वटुकाय नमो वान्ते गाते गणपतये तथा ॥१६४३॥
 श्राद्धौ सविद्युयान्तेन योगिनोभ्यो नम स्मरेत् ।
 क्षामन्ते क्षेत्रपालाय नमो मन्त्रचतुष्टयम् ॥१६४४॥
 एतैर्मन्त्रैर् मंहेशानि मडलानि प्रपूज्य च ।
 सर्वविघ्नविनाशाय सान्नपात्राणि तत्र तु ॥१६४५॥
 स्याप्य तैस्तैश्च मन्त्रैश्च तत् तद् वलिमयो दिशेत् ।
 एह्ये हि देवीपुत्रान्ते वटुकान्ते च नाथ च ॥१६४६॥
 कपिलान्ते जटानारनासुराते त्रिनेत्र च ।
 ज्वालामुख तत सर्वविघ्नान् नाशय नाशय ॥१६४७॥

सर्वोपचारसहित वॉल गृह्णपदद्वयम् ।
 वह्निजायावधिर्मंत्रो वदुकस्य उदाहृत ॥१६४८॥
 वदुकस्य च तर्जन्या सहागुण्ठेन वा प्रिये ।
 ततश्चैतेन मनुना योगिन्यै वलिमादिशेत् ॥१६४९॥
 ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतोवान्ते दिव्यन्ते गगनेति च ।
 तले भूपदमालिख्य तले चैव तु निष्कले ॥१६५०॥
 वापातालेन लेवान्ते सलिलादौ च वा लिखेत् ।
 पवनान्ते च योर्यत्र कुत्रान्ते च स्थिता इति ॥१६५१॥
 वाक्षेत्रे चैव पीठोपपीठादिषु समालिखेत् ।
 चान्ते कृतपदाधूप ततो दीपादिकेन च ॥१६५२॥
 प्रीता देव्य सदानोऽन्ते शुभशब्दमुदीरयेत् ।
 वल्यन्ते विधिना चैव पातु वीरेन्द्र सलिखेत् ॥१६५३॥
 वद्याश्च या समालिख्य योगिनीभ्योऽग्निवल्लभा ।
 तर्जनीमध्यमानामागुण्ठैर्योनि विधाय च ॥१६५४॥
 वलिदानविधौ मुद्रां योगिनीभ्य प्रदर्शयेत् ।
 ततो वलि दिशेच्चैव क्षेत्रेशाय समाहित ।
 षड्दीर्घस्वरभेदेन क्षकार भेदयेत् प्रिये ॥१६५५॥
 कवच स्थानशब्दान्ते क्षेत्रपालेति कीर्तयेत् ।
 सर्वकामान् पूरयाग्निवल्लभा क्षेत्रपो मनु ॥१६५६॥
 चामागुष्ठानामिकाम्या क्षेत्रपालवलिर्मत ।
 एव क्षेत्रेशमभ्यर्च्य गणनाथाय वै दिशेत् ॥१६५७॥
 गा गौ गू ग समालिख्य डेन्तो गणपतिस्तथा ।
 वरशब्द द्विधादाते तत सर्वजन पदम् ॥१६५८॥
 मे वश चानयप्राप्ते तत सर्वोपचारत ।
 सहित वॉल गृह्ण गृह्ण स्वाहान्तश्च मनु प्रिये ॥१६५९॥

वामहस्तस्य मुष्टिं तु बध्वा चैव तु मध्यमा ।

गजवक्राकृतिर्देवि वलिमुद्रा गणेशितु ॥१६६०॥

सर्वभूतवलिं दद्यादर्धान्नसलिलान्वितम् ।

तार माया सर्वशब्दाद् विघ्नकृद्भ्य समुच्चरेत् ॥१६६१॥

ततश्च सर्वभूतेभ्यो हु स्वाहेतीति मन्त्रत ।

दद्याद् वलिं वामहस्तमुद्रया तत्त्वसज्ञया ।

एव पञ्चवलिं दत्त्वा चापोशान ततश्चरेत् ॥१६६२॥ इति ।

पङ्कवलिपक्षेतु विशेष श्रीकुलाणवे—

यावन्नो वदुके दद्यात्तावन्नैव कुलेश्वरि ।

तृप्यति देवता सर्वा स्मरणाद् यजनादपि ॥१६६३॥

वदुकादीन् यजेत् तस्माद् गधपुष्पासवामिषं ।

पश्चिमे वदुक दद्यादुत्तरे योगिनीवलिम् ॥१६६४॥

पूर्वे भूतवलिं दद्यात् क्षेत्रपाल च दक्षिणे ।

राजराजेश्वर मध्ये पूजयेत् कुलनायिके ॥१६६५॥

श्रगुष्ठानामिकाभ्या तु वदुकस्य वलि स्मृत ।

तर्जनीमध्यमानामागुष्ठं स्याद् योगिनीवलि ॥१६६६॥

श्रंगुलीभिश्च सर्वाभिस्तु भूतवलि प्रिये ।

श्रगुष्ठातर्जनीभ्या तु क्षेत्रपालवलिर्भवेत् ।

श्रगुष्ठामध्यमाभ्या तु राजराजेश्वरस्य च ॥१६६७॥

तान् मगान् सप्रवक्ष्यामि शृणुष्व कुलनायिके ।

यै सर्वावतमात्रेण सर्वे नश्यन्त्युपद्रवा ॥१६६८॥

तारत्रय ततो देवीपुत्राच्च वदुकेति च ।

नाथान्ते कपिलजटामारनास्वरपिगल ॥१६६९॥

त्रिनेत्रेऽतिपद पश्चाज् ज्वालामुखपद तत ।

इमा पूजा वलि गृह्यपुग पावकवल्गना ॥१६७०॥

उक्तो वदुमनुयतुश्चत्वारिंशद्भिरक्षरं ।

वलिदानेन सतुष्टो वदुक सर्वसिद्धिद ॥१६७१॥

शान्तिं करोतु मे नित्यं भूतवेतालसेवित ।
 तारत्रयं ततः सर्वयोगिनीभ्यः पदं वदेत् ॥१६७२॥
 तत् पश्चात् सर्वभूतेभ्यः सर्वभूताधिर्वत्ति च ।
 वचिनोभ्यो डाकिनीभ्यः शाकिनीभ्यस्ततः परम् ॥१६७३॥
 शैलोक्थेति पदं चं व वासिनीभ्यः इमा वदेत् ।
 पूजां वलिं गृह्युग्मं स्वाहातो योगिनीमनु ॥१६७४॥
 कथितोऽयं कुलेशानि द्विपचाशद्भिरक्षरैः ।
 या काचिद् योगिनी रौद्रा सौम्या घोरतरा परा ॥१६७५॥
 खेचरी भूचरी व्योमचरी प्रीतास्तु मे सदा ।
 तारत्रयं वदेत् सर्वभूतेभ्यः सर्व एव च ॥१६७६॥
 पश्चाद् भूतपतिभ्यो ह्युक्तं सप्तदशाक्षरं ।
 भूता ये विविधाकारा दिव्यभौमातरिक्षगा ॥१६७७॥
 पातालतलसस्थाश्च शिवयोगेन भाविता ।
 ध्रुवाद्या सत्यसधाश्च इन्द्राद्याश्च व्यवस्थिता ॥१६७८॥
 तृप्यन्तु प्रीतमनसो भूता गृह्यन्त्विमं वलिम् ।
 तारत्रयं वदेद् देवि युग्मं देवीपदं ततः ॥१६७९॥
 पुत्रं वटुकनाथाय पश्चादुच्छिष्टहारिणो ।
 गृह्युग्मं क्षणकक्षेत्रपालपदं ततः ।
 सर्वविघ्नान् पदं पश्चात् त्राशयद्वितयं पुनः ॥१६८०॥
 सर्वोपचारसहितामिमां पूजां वलिं वदेत् ।
 गृह्युग्मं द्विठान्तोऽयं क्षेत्रपालमनु प्रिये ॥१६८१॥
 चतुःषष्ट्यक्षरं प्रोक्तं सर्वसिद्धिप्रदायकं ।
 योऽस्मिन् क्षेत्रे निवासी च क्षेत्रपालस्य किंकरः ॥१६८२॥
 प्रीतोऽयं वलिदानेन सर्वरक्षां करोतु मे ।
 तारत्रयं वदेदाद्यं श्रीप्रसादपरामनु ॥१६८३॥

ह्ला ह्रीं ह्रूं च युगाताय भैरवाधिष्ठिताय च ।

श्रक्षोभ्यानदत्तपश्चाद्बुदयाभीष्टत परम् ॥१६८४॥

सिद्धचर्थं पदमाभाष्य पश्चादवतरद्वयम् ।

क्षेत्रपालपद पश्चान् महाशस्त्रपद तत ॥१६८५॥

वदेद् बटुकनाथेति देवीपुत्रपद तत ।

मातृपुत्रपदं पश्चात् कुलपुत्रपद वदेत् ॥१६८६॥

सिद्धिपुत्रपद चास्मिन् स्थानाधिपतये तत ।

अस्मिन् ग्रामाधिपतयेऽस्मिन् देशाधिपतये तत ॥१६८७॥

मेघनादपद पश्चात् प्रचंडोग्रपद वदेत् ।

कपालीभोम तत्पश्चाद् भोषणोत्तिपद वदेत् ॥१६८८॥

स्यात् सर्वविघ्नाधिपते इमा पूजा वलि वदेत् ।

गृहणयुग्म कुरुयुग मुरुचूर्णययुग्मकम् ॥१६८९॥

ज्वलयुक् प्रज्ज्वलयुग सर्वविघ्नान्निवारय ।

नाशयद्वितय क्षा क्षीं तत् पश्चात् क्षूमितीरयेत् ॥१६९०॥

क्षेत्रपालाय त्रौपट् पट्पष्टचुत्तरशताक्षर ।

तारत्रय वदेत् पश्चादमुकक्षेत्रपाल च ॥१६९१॥

राजराजेश्वर इमा पूजा वलिमत परम् ।

गृहणयुग्म द्विठान्तार्णरट्टाविंशतिभि स्मृत ॥१६९२॥

अनेन वलिदानेन बटुवर्गसमन्वितः ।

राजराजेश्वरो देवो मे प्रसीदतु सर्वदा ॥१६९३॥

अथ स्थानक्षेत्रपाल पञ्चाशत्क्षेत्रपालमध्ये पूर्वाद्धोक्तानुष्ठान
प्रहरणतो ज्ञेयः ।

यथाधिकारमेव हि वलिं दत्त्वा यथाविधि ।

आपोशानोत्तरं दत्त्वा तादूलान्तं निवेद्य च ॥१६९४॥

दीपान् मुषिष्टजान् कृत्वा वेदागुलमितोन्नतान् ।

तथा डमरुकाकारान् त्रिफोणानतिशोभानान् ॥१६९५॥

ऋषिर्ज्यग्राहिरा कुर्यात् नवसप्ताथ पच वा ।
 रत्नेश्वर्याभिमत्र्याथ मूलेनाप्यभिमत्र्य च ॥१६६६॥
 त्रिधा देव्युपरि भ्राम्य कुलदीपान् निवेदयेत् ।
 समस्तचक्रचक्रेशियुते देवि नवात्मिके ॥१६६७॥
 आरात्रिकमिदं देवि गृहाण मम सिद्धये ।
 कुलदीपान् प्रदर्शयथ यथोक्तं जपमाचरेत् ॥१६६८॥
 ततः समर्प्य श्रीदेव्यं पठेच्च कवचादिकम् ।
 स्तुत्वा नत्वा प्रणम्येष्टदेवता कृत्यमर्पयेत् ॥१६६९॥
 इतः पूर्वादिमनुना तन्मन्त्रमधुनोच्यते ।
 तारत्रयमितं पूर्वं प्राणबुद्धिं ततः परम् ॥२०००॥
 देहधर्माधिकारान्ते जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु ।
 मनसा च ततो वाचा कर्मणा तत्पदं वदेत् ।
 हस्ताभ्यां च ततः पद्भ्यामुदरेण ततः परम् ॥२००१॥
 शिश्ना च यत् स्मृतं पश्चाद् यदुक्तं यत् कृतं भवेत् ।
 तत् सर्वं मूलदेवाते तत् समर्पितमस्त्विति ॥२००२॥
 स्वाहातो मनुरित्युक्तं त्रिसत्यत्यक्षरं प्रिये ।
 ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि घन्मया क्रियते शिवे ॥२००३॥
 तव कृत्यमिदं सर्वमिति मत्वा क्षमस्व मे ।
 एष सप्रार्थ्यं देवेशीं स्तुत्वा नत्वा तु भक्तितः ॥२००४॥
 प्रधानदेवतामूर्त्ते, परिवारान् समुद्रसेत् ।
 ततः सावरणा देवीमुद्रसेत् स्वहृदबुजे ॥२००५॥
 शेषिकार्यं समर्प्यार्घ्यं स्थलं मन्त्रेण शोधयेत् ।
 स्याद् वाग्भव हृद्बुद्धिच्छण्डाच्चण्डालि तदनंतरम् ॥२००६॥
 वदेन् मातंगि सर्वान्ते वशकरि ठयुगमकम् ।
 एकाविंशतिभिर्वर्णैः शेषिकामनुरीरित ॥२००७॥

मन्त्रेणानेन निर्माल्य शेषिकार्यं समर्पयेत् ।

ततश्चोच्छ्रष्टमातर्गो ध्यायेत्लोककमोहिनीम् ॥२००८॥

वीणावाद्यविनोदगीतनिरता नीलाशुकोल्लासिनीं
बिबोषीं नवयावकारं चरणामाकीर्णनीलालकाम् ।

हृद्यागो नवरत्नकुडलधरा भाशिक्यभूषोज्ज्वला

मातर्गो प्रणतोऽस्मि ता स्मितमुखी देवीं शुक्रश्यामलाम् ॥२००९॥

एव ध्यात्वा प्रसन्नात्मा गुरु संपूजयेत् तत ।

कराभ्या पात्रमुद्धृत्य सद्वितीयं समर्पयेत् ॥२०१०॥

स्वसंप्रदायसिद्धं वीरं सह समर्चयेत् ।

अन्योऽन्य वदनं कृत्वा पिबेत् तत्तदनुज्ञया ॥२०११॥

सव्येनोद्धृत्य पात्रं तु मुद्रां कृत्वापसव्यत ।

यथाविधि द्वितीयेन गृह्णीयान् मन्त्रमुच्चरन् ॥२०१२॥

पिशितं माषमात्रं तु मद्यं चुलुकसमितम् ।

आत्मदेहत्रयं तत्त्वत्रयेणैव विशोधयेत् ॥२०१३॥

तत्त्वगोल्लाससहितं प्रसन्नवदनेक्षणं ।

प्रकृत्याद्यं पृथिव्यन्तंश्चतुर्शितिभिः शिवे ॥२०१४॥

स्वरंश्च शुद्धतत्त्वंश्च वाग्भवेन कुलेश्वरि ।

सयुक्तेनात्मतत्त्वेन स्थूलदेहं विशोधयेत् ॥२०१५॥

मायादिपुरुषातेश्च शुद्धाशुद्धेश्च सप्तभिः ।

तत्त्वं स्पर्शाह्वयं वर्णं कामराजेन मन्त्रवित् ॥२०१६॥

युक्तेन विद्यातत्त्वेन सूक्ष्मदेहं विशोधयेत् ।

शुद्धं शिवादिविद्यान्तपञ्चतत्त्वैश्च व्यापकं ॥२०१७॥

परया शिवतत्त्वेन परदेहं विशोधयेत् ।

पट्त्रिंशत्तत्त्वसहितं मालिन्यां बालया प्रिये ॥२०१८॥

तनुं त्रयाश्रयं जीयं सर्वतत्त्वेन शोधयेत् ।

एष तत्त्वत्रयज्ञानं गुरोर्ज्ञात्या य आचरेत् ॥२०१९॥

स जीवन्नेव मुक्त. स्यादिति शकरमापितम् ।
 तदन्ते च महेशानि कुर्याद् वलिविसर्जनम् ॥२०२०॥
 पूजागृहाद् ब्रहि कुर्यात् त्रिकोण तु गृहान्तरे ।
 गवपुष्पाक्षतं पूज्य ध्यायेद्दुच्छिष्टभैरवम् ॥२०२१॥
 गदात्रिशूलडमरुपात्रहस्त त्रिलोचनम् ।
 कृष्णाभ भैरव ध्यायेत् सर्वविघ्ननिवारणम् ॥२०२२॥
 तारत्रय समुच्चार्य पश्चाद्दुच्छिष्टभैरव ।
 एहियुग्म वलि गृह्युग हु फट् द्विठान्तक ॥२०२३॥
 बल्युद्गासनमत्र स्याद् द्वाविंशतिभिरक्षरं ।
 शातिमन्तव पठेत् पश्चात् तर्पयन्नलिबिन्दुभि ॥२०२४॥

शातिस्तव स्तोत्रपटले लिखाम ।

एव कृत्वा महेशानि विहरेद् भैरवो यथा ।
 देवीपर्वदिने चैव वीरशक्तिसमावृत ॥२०२५॥
 प्रोणयेद् भुवनेशानी चक्रपूजाविधानत ।
 ऐहिकामुष्मिकीं सिद्धिं साधको लभते ध्रुवम् ॥२०२६॥इति।

देवीपर्वणि यथा कुलाण्वे—

कृष्णाष्टमी चतुर्दश्यावमावास्या च पूणिमा ।
 सक्रान्ति पञ्चपर्वणि तेषु पुण्यदिनेषु च ॥२०२७॥
 गुरुजन्मदिने प्राप्ते तद्गुरोस्तद्गुरोरपि ।
 मानवौघादिपूजा च स्वजन्मदिवसेऽपि वा ।
 सप्तौ च जये लाभे तपोदीक्षाव्रतोत्सवे ॥२०२८॥
 पोठोपगमने वीरपीठस्थजनदर्शने ।
 देशिकागमने पुण्यतीर्थे दैवतदर्शने ॥२०२९॥
 एवमादिषु देवेशि विशेषदिवसेषु च ।
 यथाबल यथाश्रद्धा यथाद्रव्य यथोचितम् ॥२०३०॥

यथाकालो यथादेशस्तथा पूजा समाचरेत् ।

स्वाचार्येण तथान्येन कारयेत् तत् क्रमाचनम् ॥२०३१॥

स्वयं वा पूजयेद् देवि वृद्धपूजापुर सरम् ।

सत्यलोकमवाप्नोति पुनरावृत्तिवर्जित ।

न कुर्यात् कौलिको मोहाद् देवताशापमाप्नुयात् ॥२०३२॥ इति

विशेषदिवसास्तु यामले—

भाद्रे शुक्लाष्टमी चैवाश्विने कृष्णा चतुर्दशी ।

कार्तिके नवमी शुक्ला मार्गर्जे शुक्लाऽथ पचमी ॥२०३३॥

पौषी च पूर्णिमा तद्वन्माघे शुक्ला चतुर्दशी ।

फाल्गुनेकादशी कृष्णा चैत्रकृष्णात्रयोदशी ॥२०३४॥

तृतीया माघे शुक्ला ज्येष्ठशुक्लादशम्यपि ।

द्वादश्याषाढकृष्णा च ह्यमावास्या च श्रावणी ।

एतानि देवीपर्वाणि ह्येतास्वर्च्चा महानिधि ॥२०३५॥

अन्यच्च कौलसर्वस्वे—

चैत्रे शुक्ला तु प्रतिपत् ज्येष्ठे शुक्लतृतीयका ।

भाद्रे च द्वादशीशुद्धा तृतीया द्वादशे तथा ॥२०३६॥

चैत्रे तु नवमीशुक्ला कृष्णाष्टमी नमस्यपि ।

प्रापाढे शुक्लदशमी द्वितीया मार्गशीर्षके ॥२०३७॥

यथाक्रमेण ज्ञातव्या जयन्त्य क्रमशो बुधं ।

सक्रमो ग्रहणं देवि नमो च करसयुतम् ॥२०३८॥

दारुणातिथिराख्याता त्रैलोक्यरक्षिणी परा ।

तृतीया चैत्रमासीया चित्रामसयुता यदि ।

अर्धरात्रे यदा योगस्तदा सा शक्तितीथिणी ॥२०३९॥ इति ।

अथ रात्रिनिरणयं शक्तिसगमे—

घोररात्रिं महारात्रिं कालरात्रिस्तथैव च ।

मोहरात्रिं घोररात्रिं क्रोधरात्रिस्तथा पुन ॥२०४०॥

तथैव चाचलारात्रिस्तारात्रिस्तथैव च ।
 शिवरात्रि दिव्यरात्रि दारुणा च यथाक्रमात् ।
 चतुर्दशीसक्रमश्च कुलक्षं कुलवासरे ॥२०४१॥
 अर्द्धरात्रौ यदा योगो वीररात्रि प्रकीर्तिता ।
 शुक्लाष्टमी चाश्विनस्य नवरात्र तु तस्य वै ॥२०४२॥
 महारात्रि मंहेशानि कालरात्रि शृणु प्रिये ।
 दीपोत्सवचतुर्दश्या त्वमाया योग एव च ॥२०४३॥
 कालरात्रि मंहेशानि ताराकाली प्रियकरी ।
 जन्माष्टमी महेशानि मोहरात्रि प्रकीर्तिता ॥२०४४॥
 भाद्रमासे कृष्णपक्षे चार्धरात्रे च सा स्मृता ।
 मार्गशीर्षे तथा मासे कृष्णाष्टम्या महेश्वरि ॥२०४५॥
 महाकालोस्वरूपेय घोररात्रि प्रकीर्तिता ।
 चैत्रमासे नवम्या च शुक्लपक्षे च भूसुते ॥२०४६॥
 क्रोधरात्रि मंहेशानि तारारूपा च सा स्मृता ।
 प्राप्ते फाल्गुनके मासि कृष्णंकादशिका तु या ॥२०४७॥
 भृगुभौमयुता चेत् स्यादचलारात्रिरीरिता ।
 ज्येष्ठे या दशमी शुक्ला दशयोगसमन्विता ॥२०४८॥
 भृगुवारसमायुक्ता रात्रावेकादशी यदि ।
 सा तिथि दिव्यरात्रिश्च कीर्तिता परमेश्वरि ॥२०४९॥
 ज्येष्ठे या दशमी शुक्ला दशयोगान्विता यदि ।
 बटुकस्य तिथि प्रोक्ता बटुकोत्पत्तिकारिणी ॥२०५०॥

दशयोगास्तु स्कादे—

ज्येष्ठे मासि सितेपक्षे दशम्या बुधहस्तयो ।
 व्यतीपाते गरानदे कन्याचद्रे वृषे रवी ॥२०५१॥
 श्रमा भौमसमायुक्ता संक्रमेण समन्विता ।
 कुलऋक्षसमायुक्ता तत्रापि ग्रहण यदि ॥२०५२॥

तारारात्रिस्तु सप्रोक्ता भाग्यादेव तु लभ्यते ।
 फाल्गुने कृष्णपक्षे तु ह्यर्धरात्रे तथा भृगौ ॥२०५३॥
 शिवरात्रिस्तु सा प्रोक्ता सर्वसिद्धिप्रदायिनी ।
 अमावास्या शुक्रवारे ग्रहण यदि चेद् भवेत् ॥२०५४॥
 यामे तुरीये सा रात्रि मृतसजीवनी स्मृता ।
 चंद्रशुक्लाष्टमीयोगे सक्रान्ति र्यदि चेद् भवेत् ॥२०५५॥
 सिद्धरात्रिस्तदा ज्ञेया मत्रसिद्धिप्रदायिनी ।
 तृतीया माघवे शुक्ला कुलवारर्क्षसयुता ॥२०५६॥
 दारुणा कीर्तिता देवि सर्वसिद्धिप्रदा मता ।
 क्रमेण कथिता रात्रि पर्वराजमथोच्यते ॥२०५७॥
 तृतीया पौषशुक्ले या भृगुवारसमन्विता ।
 सापि चेन्मकराक्राता कुलक्षेण समन्विता ॥२०५८॥
 चतुर्थीसहिता चेत् स्याद् रेवतीसहिता क्वचित् ।
 पर्वराजाभिधो योग सर्वपर्वोत्तमोत्तम ॥२०५९॥
 तृतीया चंद्रशुक्ले या रेवतीसयुता यदि ।
 ऋद्धियोगो महेशानि होमकर्मणि शस्यते ॥२०६०॥
 प्रतिमासे पौर्णमासी मासनक्षत्रसयुता ।
 कुलवारसमायुक्ता तिथि सा सुन्दरीप्रिया ॥२०६१॥
 अष्टमी प्रतिमासस्य कृष्णपक्षस्य पार्वति ।
 नौमयुक्ता कुलक्षेण युक्ता वा केवलापि वा ॥२०६२॥
 देवीरात्रीति विद्याता सर्वसिद्धिप्रदायिनी ।
 चतुर्थी माघमासस्य ह्यर्धरात्रे भवेद् यदि ॥२०६३॥
 गणेशरात्रीति तदा विज्ञेया सिद्धिकाङ्क्षिणि ।
 नवमी कृष्णपक्षस्य कुलवारर्क्षसयुता ॥२०६४॥
 मत्रसिद्धिकरी रात्रिमंत्ररात्रि प्रकीर्तिता ।
 चतुर्थी कृष्णपक्षे च कुलवारर्क्षसयुता ॥२०६५॥

केवल भौमयुक्ता वा वाणीरात्रि ससक्रमा ।
 अमा भौमममायुक्ता कुलर्क्षसयुता यदि ॥२०६६॥
 कृष्णारात्रिरिति ख्याता अक्षोभ्यप्रोतिकारिणी ।
 अमार्कश्रवणं पातयुक्ता चेत् पौषमाघयो ।
 अर्धोदय स विज्ञेय किञ्चिन्मूढो महोदय ॥२०६७॥
 धर्मरात्रिर्महेशानि कीर्तितेय सुरर्षिभि ।
 अमा भौमेन देवेशि सोमेन भृगुणाथवा ॥२०६८॥
 गुरुणा रविणा देवि कुलऋक्षसमन्विता ।
 दिव्यमाडलिको योग सूर्यपर्वसम स्मृत ॥२०६९॥
 माघमासे शुक्लपक्षे सप्तमी या प्रकीर्तिता ।
 सौरी तिथिस्तु सा ज्ञेया सर्वसिद्धिकरी हि सा ॥२०७०॥
 रवियुक्ता कुलर्क्षश्च वासरेणापि सयुता ।
 महासौरीति विख्याता त्रैलोक्योत्पत्तिमातृका ॥२०७१॥
 सप्तमी प्रतिमासस्य रवियुक्ता यदा भवेत् ।
 हसौतिथिस्तु सा ज्ञेया जपार्चासु प्रकीर्तिता ॥२०७२॥
 बुधाष्टमी महेशानि प्रतिमासस्य या भवेत् ।
 विष्णुरात्रिरिति ख्याता भाद्रे मासि विशेषत ॥२०७३॥
 माघे मासि सिते पक्षे पचम्या भृगुवासरे ।
 वसतपचमी प्रोक्ता कामसजीवनीतिथि ॥२०७४॥
 मार्गकृष्णचतुर्दश्या दत्तोत्पत्ति प्रकीर्तिता ।
 महामहिषमर्दिन्या महादुर्गाष्टमी स्मृता ॥२०७५॥
 कृष्णाष्टम्या शुक्रवारे द्वितीयप्रहरोत्तरे ।
 आषाढे मासि सजाते त्रैलोक्यविजया परा ।
 वीरभद्रस्य दष्ट्रेति विख्याता पृथिवीतले ॥२०७६॥ इति ।
 अथोर्विन्नाये श्रीविद्याविषये च पर्वाणि । सीभाग्यतत्रे पारायणक्रमे—
 पुष्पिणी च कुमारी च मोहिनी विमला तथा ।
 जयिनी श्रीकरी चैव पर्वाण्येतानि षट् क्रमात् ॥२०७७॥

पुष्पिणी वर्षमासाभ्यां दिनमासकुमारिका ।
 वर्षं दिनमोहिनी च विमला मासकोदयात् ॥२०७८॥
 वर्षोदयाभ्यां जयिनी श्रीकरी च दिनोदये ।
 इत्येव पर्वाषट्कस्यात्सोमपानमतो ब्रुवे ॥२०७९॥
 वर्षं मासततश्चैव पक्षश्चोदय एव च ।
 सोमपानमिति प्रोक्तबुधैरागमवेदिभिः ॥२०८०॥
 वर्षं दिनञ्चोदयश्च वारो मासस्तथैव च ।
 वर्णपचकसयोगाद् योगसूर्योपरागक ॥२०८१॥

अथ युगाद्या —

नवमी कार्तिके शुक्ला वैशाखे च तृतीयका ।
 त्रयोदश्याश्विने कृष्णा फाल्गुनी पूर्णिमा तथा ॥२०८२॥
 कार्तिकेऽमृतकृतारमस्तोतारमस्तु माधवे ।
 फाल्गुने द्वापरारमश्चरभश्चाश्विने कले ॥२०८३॥ इति ।

अथ मन्वाद्या —

आश्विने नवमी शुक्ला माघमासे तु सप्तमी ।
 भाद्रे चैत्रे तृतीया च कार्तिके द्वादशी तथा ॥२०८४॥
 आषाढे दशमी प्रोक्ता ज्येष्ठमासे तु पूर्णिमा ।
 आषाढो फाल्गुनी चैत्री कार्तिकी पूर्णिमा तथा ॥२०८५॥
 भाद्रे कृष्णाष्टमी प्रोक्ता पौषे त्वेकादशी सिता ।
 अमा भाद्रपदे मासि मन्वाद्यास्तिययस्त्रिमा ॥२०८६॥

अथ कुलतिथिवारक्षाणि—

द्वितीया च चतुर्थी च षष्ठी चैव तथाष्टमी ।
 दशमी द्वादशी चैव तथैव च चतुर्दशी ।
 ज्येष्ठाश्च त्रयोदश्याश्चैव महेशि कुलसप्तका ॥२०८७॥
 बुधशुक्रौ वासरो च रोहिणी भरणी तथा ।
 आर्द्रा पुष्ये मघा चित्रा ज्येष्ठा चोत्तरफाल्गुनी ॥२०८८॥

पूर्वाषाढा विशाखा च श्रवश्चोत्तरमाद्रपात् ।
 एतानि कुलऋक्षाणि तथैव शततारका ।
 एतेष्वेव विशेषार्चा कार्या साधकसत्तमं ॥२०८६॥इति।

अन्यच्च श्रीबुलाण्वे—

उत्तमा नित्यपूजा स्यात् मध्यम पर्वपूजनम् ।
 मासपूजाधमा देवि मासाद्दूर्ध्वं पशुर्भवेत् ॥२०९०॥
 विहितैर्मादिभिर्द्रव्यैर्मासाद्दूर्ध्वमनर्चनात् ।
 पशुर्भूयान् महेशानि पुनर्दीक्षा समाश्रयेत् ॥२०९१॥
 मासेऽथवा त्रिमासे वा षण्मासे वासरेऽपि वा ।
 श्रीगुरु पूजयेद् भक्त्याप्राप्तौ तत् स्त्रीसुतादिकम् ॥२०९२॥
 तदभावे तत्कुलीन तच्छिष्य वान्ययोगिनम् ।
 सतोपयेत् कुलद्रव्यैश्चक्रपूजापुर सरम् ॥२०९३॥
 रोगेष्वापत्सु सर्वाषु दुःसगे दुर्निमित्तके ।
 पूजयेद् योगिनीवृन्द देवि तद्दोषशातये ॥२०९४॥
 यत्रंकाम्नायतत्त्वज्ञ कुलाचार्य कुलेश्वरि ।
 कौलिकांस्त्रिचतु पचशक्तयश्च तथा प्रिये ॥२०९५॥
 पृथग् वा पूजयेद् देवि मिथुनाकारतोऽपि घा ।
 गधपुष्पाक्षताद्यैस्तु देवेशि समलकृता ॥२०९६॥
 मक्ष्यभोज्यालिपिशितं पदार्थं पङ्कसान्वितं ।
 प्रौढातोल्लाससहिता मुदिता निवसति च ॥२०९७॥
 तच्छ्रीचक्रमिति प्रोक्त वृन्द चापि तदुच्यते ।
 कुर्यान् नवकुमारीणा पूजामाश्विनमासके ॥२०९८॥
 प्रातर्निमत्रयेद् भक्त्या साधक शुद्धमानस ।
 मनोहरामेकवर्षा वाला च शुभलक्षणाम् ॥२०९९॥
 मन्त्री घ्यात्वाथ शुद्धात्मा कृत्वा देवि क्रमार्चनम् ।
 अन्यगस्नानशुद्धा ता पूजासदनमानयेत् ॥२१००॥

देवतासन्निधौ बालामुपवेश्य समर्चयेत् ।
 गधपुष्पाक्षतैर्धूपदीपैश्च कदलीफले, ॥२१०१॥
 भक्ष्यभोज्यान्नपानार्द्यं क्षीराज्यमधुमांसकं ।
 कदलीनारिकेलाद्यं फलैस्ता परितोषयेत् ॥२१०२॥
 सशक्तिक स्वय देवि यौवनोत्लाससयुत, ।
 यथाशक्ति जपेदेकोत्तरवृद्ध्याथवा मनुम् ।
 बालामलकृता पश्यन् चिंतयन् स्वेष्टदेवताम् ॥२१०३॥
 ततस्ता देवताबुद्ध्या नमस्कृत्य विसर्जयेत् ।
 द्वितीयाया द्विवर्षा च त्रिवर्षादिक्रमेण च ॥२१०४॥
 एव तिथिकुमारी च यजेत् पूर्वदिनेऽचिताम् ।
 नवम्यामेकवर्षादि नववर्षान्तकन्यका ॥२१०५॥
 शुद्धा बाला च ललिता मालिनी च वसुधरा ।
 सरस्वती रमा गौरी दुर्गा च नव कीर्तिता ॥२१०६॥
 त्रिताराद्यैर्नमोन्तैश्च देवतापदपश्चिमं ।
 नामभि सचतुर्थ्यन्तै पूजयेत् ता पृथक् पृथक् ॥२१०७॥
 वदुक पंचवर्षं च नववर्षं गणेश्वरम् ।
 गधपुष्पावराकल्पैर्यथाविभवविस्तरम् ॥२१०८॥
 अन्यर्च्यं देवताबुद्ध्या पदार्थं परितोषयेत् ।
 स्वकार्यफलसिद्धयर्थं वित्तशास्त्र्यविवाजित ॥२१०९॥
 नवरात्र जपेदेकोत्तरवृद्धिक्रमेण च ।
 नवरात्रकृतां पूजां देवि देव्यै समर्पयेत् ॥२११०॥
 तांबूल दक्षिणां दत्त्वा प्रणम्य तां विसर्जयेत् ।
 एव नवकुमारीणामर्चनं प्रतिवत्सरम् ॥२१११॥
 य करोति च पुण्यात्मा देवताप्रीतिमाप्नुयात् ।
 अथवा यौयनाशुदा, प्रमदा नव पार्वति ॥२११२॥

मनोज्ञा पूजयेद् भक्त्या नवरात्रिषु मन्त्रवित् ।
 हृल्लेखा गगना रक्ता महोच्छुष्मा करालिकाभ् ॥२११३॥
 इच्छा ज्ञाना क्रिया दुर्गा वटुक च गणेश्वरम् ।
 पूर्ववत् पूज्य मद्याद्यै पदार्थै परितोषयेत् ॥२११४॥
 प्रौढातोल्लाससयुक्ता सतुष्टा यदि वा प्रिये ।
 साधकस्त्वष्टमासाद्य निवसेत् तवसन्निधौ ॥२११५॥
 एव य पूजयेद् देवि प्रतिवर्षं यतव्रतः ।
 षण्मासे वा त्रिमासे वा मासे मासेऽथवा प्रिये ॥२११६॥
 तिलो वा पत्र वा सप्त पूजयेद् देवताधिया ।
 सर्वसिद्धिसमृद्धात्मा स भवेदावयो प्रिय ॥२११७॥
 भृगुवारे कुलेशानि काताभारूढयौवनाम् ।
 सर्वलक्षणसपन्नामनुकूला मनोहराम् ॥२११८॥
 कुला कुलागना वापि निमग्न्याहूय पुष्पिणीम् ।
 अभ्यगस्नानशुद्धागीभासने चोपवेशयेत् ॥२११९॥
 गधपुष्पावराकल्पैरलकृत्य विधानवित् ।
 आत्मान गधपुष्पाद्यैरलकुर्यात् कुलेश्वरि ॥२१२०॥
 आवाह्य देवता तस्या यजेन् न्यासक्रमेण च ।

महापोढान्यासक्रमेण, कलान्यासक्रमेण वा ।

कृत्वा क्रमार्चन धूप दीप च कुलदीपकम् ।
 प्रदश्यं देवताबुद्ध्या पदार्थै षड्रसान्वितं ॥२१२१॥
 भासालिभक्ष्यमोज्याद्यै तोषयेदतिभक्तित् ।
 प्रौढातोल्लाससहिता ता पश्यन् प्रजपेन् मनुम् ॥२१२२॥
 यौवनोल्लाससहित स्वय तद्वचानतत्परः ।
 निर्विकारेण चित्तेन ह्यष्टोत्तरसहस्रकम् ॥२१२३॥
 जपादिक समर्प्याथ शक्तिस्तोत्र तत पठेत् ।

शक्तिस्तोत्र स्तोत्रपटले लिखाम ।

एव स्तवैर्जपेदेवि तया सह निशा नयेत् ॥२१२४॥

त्रिपचसप्तनवसु भृगुवारेषु य प्रिये ।
 पूजयेद् विधिनाऽनेन तस्य पुण्यं न गण्यते ॥२१२५॥
 चतु पीठार्चनफलं स प्राप्नोति कुलेश्वरि ।
 यद् यत्स्वमनसोऽभीष्टं तत्तदाप्नोत्यसशयम् ॥२१२६॥
 नवम्या वार्चयेद् देवीं विधानेन विधानवित् ।
 सोऽत्रैव पूज्यते सर्वे महदैश्वर्यमाप्नुयात् ॥२१२७॥
 कुर्यात् कर्कटके वापि मकरे मिथुनेऽर्चनम् ।
 तुलाया वाथ मेघे वा सर्वसंक्रान्तिषु प्रिये ॥२१२८॥
 गौरीशिवौ रमाविष्णु वाणोसरसिजासनी ।
 शचीन्द्रौ रोहिणीचन्द्रौ स्वाहाग्नी च प्रभारवी ॥२१२९॥
 भद्रकाली वीरभद्रौ भैरवोभैरवावपि ।
 मिथुनानि नवाम्यर्चेत् पूर्वोक्तेन च वर्त्मना ॥२१३०॥
 त्रितारादिनमोऽन्तेन तत् तन्नाम्ना विधानवित् ।
 गघपुष्पादिभिः पूज्य मद्याद्यैः परितोषयेत् ॥२१३१॥
 प्रौढातोल्लासयुक्तानि कुर्वीत मिथुनान्यपि ।
 एव कृते न सदेहं तुष्टा स्युः सर्वदेवता ॥२१३२॥
 अनुगृह्णीत तं देवि प्रयच्छन्ति मनोरथम् ।
 प्रतिवर्षं च यं कुर्यात् सद्भवत्या मिथुनार्चनम् ॥२१३३॥
 तत् तल्लोकेषु निवसेत् सर्वैश्वर्यसमन्वित ।
 अथ वंशाखमासस्य शुक्लप्रतिपदोऽश्वरि ॥२१३४॥
 ग्राह्ये मुहूर्ते चोत्थाय स्नानं सध्यामुपास्य च ।
 मनोज्ञे रहसि स्थाने पूर्वाशान्तिमुत्पत्स्यत ॥२१३५॥
 आत्मानं गघपुष्पाद्यैरलंकृत्य विधानवित् ।
 कृत्या कल्पोदितान् न्यासान् देवताभावमास्थित ॥२१३६॥
 किञ्चिदभ्युदिते सूर्यमण्डले त्विष्टदेवताम् ।
 ध्यात्वा सावरणा सम्यक् पूजयेद् विधिना प्रिये ॥२१३७॥

षोडशैरुपचारैश्च चक्रपूजापुर सरम् ।
 कुलदीप प्रदर्शयथ शिवाय गुरुरूपिणे ॥२१३८॥
 मत्स्यमांसादिविविधभक्ष्यभोज्यसमन्वितम् ।
 दैव्यं निवेद्य तद्द्रव्यं शक्त्या सह पिबेत् प्रिये ॥२१३९॥
 यौवनोल्लाससहितो निर्विकल्पेन चेतसा ।
 ध्यायैस्तन्मण्डले देवि श्रष्टोत्तरसहस्रकम् ॥२१४०॥
 जप्त्वा समर्प्यं तत् पूजा देवता च समुद्धसेत् ।
 एव शुक्लप्रतिपदं समारभ्य दिने दिने ॥२१४१॥
 कुर्याज्जपार्चनं कृष्णचतुर्दश्यान्तमम्बिके ।
 अमावास्यादिने देवि पूजयेत् शक्तिकौलिकान् ॥२१४२॥
 त्रिपचसप्तनवक वित्तशाठ्यविवर्जित ।
 एव यो मासमात्रं तु कुर्यात् सूर्योदयार्चनम् ॥२१४३॥
 देवता तस्य सतुष्टा ददाति फलमोप्सितम् ।
 मध्याह्ने चार्चयेद् देवि सायाह्ने चार्चयेत् शिवे ॥२१४४॥
 तत् तत् फलमवाप्नोति योगिनोनां प्रियो भवेत् ।
 त्रिसध्य योऽर्चयेद् देवो मासमात्रं विधानतः ॥२१४५॥
 काङ्क्षिता लभते सिद्धिं विचरेद् देववद् भुवि ।
 कार्तिके शुक्लप्रतिपत् तिथाबुपसि सयत ॥२१४६॥
 स्नात्वा नित्यक्रिया कृत्वा सर्वतोभद्रमडले ।
 यथोक्तविधिना स्थाप्य कलशं मधुपूरितम् ॥२१४७॥
 तस्योपरि न्यसेद् दीपं कास्यं सुस्थूलवर्तिकम् ।
 मूलमंत्रेण प्रज्वाल्य देवीमावाह्यं तत्र तु ॥२१४८॥
 लब्धोपचारं सपूज्य सहस्रं प्रजपेत् मनुम् ।
 शुक्लमूतान्तमेव हि विधाय विधिपूर्वकम् ॥२१४९॥
 पौर्णमास्या तथा शक्तोर्भोजयेच्चक्रमार्गत ।
 एव कृते भगवती तुष्टामोष्टं प्रयच्छति ॥२१५०॥

त्रिपचसप्तनवसु भृगुवारेषु य प्रिये ।
 पूजयेद् विधिनाऽनेन तस्य पुण्यं न गण्यते ॥२१२५॥
 चतुःषोडशार्चनफलं स प्राप्नोति कुलेश्वरि ।
 यद् यत्स्वमनसोऽभीष्टं तत्तदाप्नोत्यसशयम् ॥२१२६॥
 नवम्या वाचयेद् देवो विधानेन विधानवित् ।
 सोऽर्च्यः पूज्यते सर्वे महदैश्वर्यमाप्नुयात् ॥२१२७॥
 कुर्यात् कर्कटके वापि मकरे मिथुनेऽर्चनम् ।
 तुलाया वाय मेघे वा सर्वसंक्रान्तिषु प्रिये ॥२१२८॥
 गौरीशिवौ रमाविष्णू वाणीसरसिजासनी ।
 शचीन्द्रौ रोहिणीचन्द्रौ स्वाहाग्नौ च प्रभारवौ ॥२१२९॥
 भद्रकाली वीरभद्रौ भैरवोभैरवावपि ।
 मिथुनानि नवाभ्यर्चेत् पूर्वोक्तेन च वत्सना ॥२१३०॥
 त्रितारादिनमोऽन्तेन तत् तन्नाम्ना विधानवित् ।
 गधपुष्पादिभिः पूज्य मद्याद्यैः परितोषयेत् ॥२१३१॥
 प्रौढातोल्लासयुक्तानि कुर्वीत मिथुनान्यपि ।
 एव कृते न सदेह तुष्टा स्युः सर्वदेवता ॥२१३२॥
 अनुगृह्णीत तं देवि प्रयच्छन्ति मनोरथम् ।
 प्रतिवर्षं च यः कुर्यात् सद्भवत्या मिथुनार्चनम् ॥२१३३॥
 तत् तल्लोकेषु निवसेत् सर्वैश्वर्यसमन्वितः ।
 अथ वैशाखमासस्य शुक्लप्रतिपदोऽश्वरि ॥२१३४॥
 ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय स्नानं सध्यामुपास्य च ।
 मनोज्ञे रहसि स्थाने पूर्वाशान्निमुखस्थित ॥२१३५॥
 आत्मानं गधपुष्पाद्यैरलंकृत्य विधानवित् ।
 कृत्वा कल्पोदितान् न्यासान् देवताभावमास्थित ॥२१३६॥
 किञ्चिदभ्युदिते सूर्यमण्डले त्विष्टदेवताम् ।
 ध्यात्वा सावरणा सम्यक् पूजयेद् विधिना प्रिये ॥२१३७॥

षोडशैरुपचारैश्च चक्रपूजापुर सरम् ।
 कुलदीप प्रदर्शयथ शिवाय गुरुरूपिणे ॥२१३८॥
 मत्स्यमासादिविविधभक्ष्यभोज्यसमन्वितम् ।
 दैव्यं निवेद्य तद्द्रव्यं शक्त्या सह पिबेत् प्रिये ॥२१३९॥
 यौवनोल्लाससहितो निर्विकल्पेन चेतसा ।
 ध्यायेत्स्तन्मण्डले देवि श्रष्टोत्तरसहस्रकम् ॥२१४०॥
 जप्त्वा समर्प्य तत् पूजा देवता च समुद्रसेत् ।
 एव शुक्लप्रतिपदं समारभ्य दिने दिने ॥२१४१॥
 कुर्याज्जपार्चनं कृष्णचतुर्दश्यान्तमम्बिके ।
 अमावास्यादिने देवि पूजयेत् शक्तिकौलिकान् ॥२१४२॥
 त्रिपचसप्तनवकं वित्तशाठ्यविवर्जित ।
 एव यो मासमात्रं तु कुर्यात् सूर्योदयार्चनम् ॥२१४३॥
 देवता तस्य सतुष्टा ददाति फलमोप्सितम् ।
 मध्याह्ने चार्चयेद् देवि सायाह्ने चार्चयेत् शिवे ॥२१४४॥
 तत् तत् फलमवाप्नोति योगिनोना प्रियो भवेत् ।
 त्रिसध्य योऽर्चयेद् देवो मासमात्रं विधानतः ॥२१४५॥
 काङ्क्षिता लभते सिद्धिं विचरेद् देववद् भुवि ।
 कार्तिके शुक्लप्रतिपत् तिथावुषसि सयत ॥२१४६॥
 स्नात्वा नित्यक्रिया कृत्वा सर्वतोभद्रमडले ।
 यथोक्तविधिना स्थाप्य कलशं मधुपूरितम् ॥२१४७॥
 तस्योपरि न्यसेद् दीपं कास्यं सुस्थूलवर्तिकम् ।
 मूलमन्त्रेण प्रज्वाल्य देवीमावाह्यं तत्र तु ॥२१४८॥
 लब्धोपचारं सपूज्य सहस्रं प्रजपेत् मनुम् ।
 शुक्लभूतान्तमेव हि विधाय विधिपूर्वकम् ॥२१४९॥
 पौर्णमास्या तथा शक्तीर्भोजयेच्चक्रमार्गत ।
 एव कृते भगवतो तुष्टाभोष्ट प्रयच्छति ॥२१५०॥

त्रिपचसप्तनवसु भृगुवारेषु य प्रिये ।
 पूजयेद् विधिनाऽनेन तस्य पुण्यं न गण्यते ॥२१२५॥
 चतु षोडशर्चनफलं स प्राप्नोति कुलेश्वरि ।
 यद् यत्स्वमनसोऽभीष्टं तत्तदाप्नोत्यसशयम् ॥२१२६॥
 नवम्या वाचंघेद् देवीं विधानेन विधानवित् ।
 सोऽर्च्यः पूज्यते सर्वे महर्दश्वर्यमाप्नुयात् ॥२१२७॥
 कुर्यात् कंकटके वापि मकरे मिथुनेऽर्चनम् ।
 तुलाया वाथ मेघे वा सर्वसक्रान्तिषु प्रिये ॥२१२८॥
 गौरीशिवी रमाविष्णु वाणीसरसिजासनी ।
 शचीन्द्री रोहिणीचद्री स्वाहाानी च प्रभारवी ॥२१२९॥
 भद्रकाली घोरभद्री भैरवीभैरवावपि ।
 मिथुनानि नवाभ्यर्चत् पूर्वोक्तेन च वर्त्मना ॥२१३०॥
 त्रितारादिनमोऽन्तेन तत् तन्नाम्ना विधानवित् ।
 गधपुष्पादिभिः पूज्य मद्याद्यैः परितोषयेत् ॥२१३१॥
 प्रौढातोल्लासयुक्तानि कुर्वीत मिथुनान्यपि ।
 एव कृते न सदेह तुष्टा स्युः सर्वदेवता ॥२१३२॥
 अनुगृह्णीत त देवि प्रयच्छन्ति मनोरथम् ।
 प्रतिवर्ये च य कुर्यात् सद्भवत्या मिथुनार्चनम् ॥२१३३॥
 तत् तल्लोकेषु निवसेत् सर्वेश्वर्यसमन्वितः ।
 अथ वैशाखमासस्य शुक्लप्रतिपदीश्वरि ॥२१३४॥
 ब्राह्मे भृहते चोत्थाय स्नानं सध्यामुपास्य च ।
 मनोज्ञे रहसि स्थाने पूर्वाशामिमुखस्थित ॥२१३५॥
 आत्मानं गधपुष्पाद्यैरलकृत्य विधानवित् ।
 कृत्वा फल्पीदितां न्यासान् देवताभावमास्थित ॥२१३६॥
 किञ्चिदभ्युदिते सूर्यमण्डले त्विष्टदेवताम् ।
 प्यात्वा सावरणा सम्यक् पूजयेद् विधिना प्रिये ॥२१३७॥

षोडशैरुपचारैश्च चक्रपूजापुर सरम् ।
 कुलदीप प्रदर्शयथ शिवाय गुरुरूपिणे ॥२१३८॥
 मत्स्यमांसादिविविधभक्ष्यभोज्यसमन्वितम् ।
 दैव्यै निवेद्य तद्द्रव्य शक्त्या सह पिबेत् प्रिये ॥२१३९॥
 यौवनोल्लाससहितो निर्विकल्पेन चेतसा ।
 ध्यायँस्तन्मण्डले देवि श्रष्टोत्तरसहस्रकम् ॥२१४०॥
 जप्त्वा समर्प्य तत् पूजा देवता च समुद्रसेत् ।
 एव शुक्लप्रतिपदं समारभ्य दिने दिने ॥२१४१॥
 कुर्याज्जपार्चन कृष्णचतुर्दश्यान्तमम्बिके ।
 अमावास्यादिने देवि पूजयेत् शक्तिकौलिकान् ॥२१४२॥
 त्रिपचसप्तनवकं वित्तशाठ्यविवर्जित ।
 एव यो मासमात्र तु कुर्यात् सूर्योदयार्चनम् ॥२१४३॥
 देवता तस्य सतुष्टा ददाति फलमोप्सितम् ।
 मध्याह्ने चार्चयेद् देवि सायाह्ने चार्चयेत् शिवे ॥२१४४॥
 तत् तत् फलमवाप्नोति योगिनीना प्रियो भवेत् ।
 त्रिसध्य योऽर्चयेद् देवो मासमात्र विधानतः ॥२१४५॥
 काङ्क्षिता लभते सिद्धि विचरेद् देववद् भुवि ।
 कार्तिके शुक्लप्रतिपत् तिथावुषसि सयत ॥२१४६॥
 स्नात्वा नित्यक्रिया कृत्वा सर्वतोभद्रमडले ।
 यथोक्तविधिना स्थाप्य कलश मधुपूरितम् ॥२१४७॥
 तस्योपरि न्यसेद् दीप कास्य सुस्थूलवर्तिकम् ।
 मूलमन्त्रेण प्रज्वाल्य देवीमावाह्य तत्र तु ॥२१४८॥
 लब्धोपचारं सपूज्य सहस्रं प्रजपेत् मनुम् ।
 शुक्लभूतान्तमेव हि विधाय विधिपूर्वकम् ॥२१४९॥
 पौर्णमास्या तथा शक्तीर्भोजयेच्चक्रमार्गत ।
 एव कृते भगवती तुष्टाभीष्ट प्रयच्छति ॥२१५०॥

त्रिपचसप्तनवसु मृगुवारेषु य प्रिये ।
 पूजयेद् विधिनाऽनेन तस्य पुण्यं न गण्यते ॥२१२५॥
 चतु पीठार्चनफलं स प्राणोक्त कुलेश्वरि ।
 यद् यत्स्वमनसोऽभोष्ट तत्तदाप्नोत्यसशयम् ॥२१२६॥
 नवम्या वाचंयेद् देवीं विधानेन विधानवित् ।
 सोऽत्रैव पूज्यते सर्वे महद्वैश्वर्यमाप्नुयात् ॥२१२७॥
 कुर्यात् कर्कटके वापि मकरे मिथुनेऽर्चनम् ।
 तुलाया वाथ मेघे वा सर्वसक्रान्तिषु प्रिये ॥२१२८॥
 गौरीशिवी रमाविष्णु वाणीसरसिजासनौ ।
 शचीन्द्रौ रोहिणीचन्द्रौ स्वाहाग्नी च प्रभारवी ॥२१२९॥
 भद्रकाली वीरभद्रौ भैरवीर्भरवावपि ।
 मिथुनाति नवाभ्यर्चेत् पूर्वोक्तेन च वर्त्मना ॥२१३०॥
 त्रितारादिनमोऽन्तेन तत् तन्नाम्ना विधानवित् ।
 गधपुष्पादिभिः पूज्य मद्याद्यैः परितोषयेत् ॥२१३१॥
 प्रौढातोल्लासयुक्तानि कुर्वीत मिथुनान्यपि ।
 एव कृते न सदेह तुष्टा स्युः सर्वदेवता ॥२१३२॥
 श्रुतगृह्णति तं देवि प्रयच्छन्ति मनोरथम् ।
 प्रतिवर्षं च यः कुर्यात् सद्भवत्या मिथुनार्चनम् ॥२१३३॥
 तत् तल्लोकेषु निवसेत् सर्वैश्वर्यसमन्वित ।
 अथ वैशाखमासस्य शुक्लप्रतिपदोऽश्वरि ॥२१३४॥
 ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय स्नानं सध्यामुपास्य च ।
 मनोज्ञे रहसि स्थाने पूर्वाशाभिमुखस्थित ॥२१३५॥
 आत्मानं गधपुष्पाद्यैरलकृत्य विधानवित् ।
 कृत्वा कल्पोदितान् न्यासान् देवताभावमास्थित ॥२१३६॥
 किञ्चिदभ्युदिते सूर्यमडले त्विष्टदेवताम् ।
 ध्यात्वा सावरणा सम्यक् पूजयेद् विधिना प्रिये ॥२१३७॥

षोडशैरुपचारैश्च चक्रपूजापुर सरम् ।
 कुलदीप प्रदक्षार्थं शिवाय गुरुस्त्रिणो ॥२१३८॥
 मत्स्यमासादिविविधभक्ष्यभोज्यसमन्वितम् ।
 दैव्यं निवेद्य तद्द्रव्यं शक्त्या सह पिवेत् प्रिये ॥२१३९॥
 यौवनोल्लाससहितो निर्विकल्पेन चेतसा ।
 ध्यायैस्तन्मण्डले देवि अष्टोत्तरसहस्रकम् ॥२१४०॥
 जप्त्वा समर्प्य तत् पूजा देवता च समुद्धसेत् ।
 एव शुक्लप्रतिपदं समारभ्य दिने दिने ॥२१४१॥
 कुर्याज्जपार्चनं कृष्णचतुर्दश्यान्तमम्बिके ।
 अमावास्यादिने देवि पूजयेत् शक्तिकौलिकान् ॥२१४२॥
 त्रिपचसप्तनवक विस्रशाठ्यविर्वाजित ।
 एव यो मासमात्रं तु कुर्यात् सूर्योदयार्चनम् ॥२१४३॥
 देवता तस्य सतुष्टा ददाति फलमोप्सितम् ।
 मध्याह्ने चार्चयेद् देवि सायाह्ने चार्चयेत् शिवे ॥२१४४॥
 तत् तत् फलमवाप्नोति योगिनीनां प्रियो भवेत् ।
 त्रिसध्य योऽर्चयेद् देवीं मासमात्रं विधानतः ॥२१४५॥
 काङ्क्षिता लभते सिद्धिं विचरेद् देववद् भुवि ।
 कार्तिके शुक्लप्रतिपत् तिथाबुधसि सयत ॥२१४६॥
 स्नात्वा नित्यक्रिया कृत्वा सर्वतोभद्रमडले ।
 यथोक्तविधिना स्थाप्य कलशं मधुपूरितम् ॥२१४७॥
 तस्योपरि न्यसेद् दीपं कास्य सुस्थूलवार्तिकम् ।
 मूलमन्त्रेण प्रज्वाल्य देवीमावाह्यं तत्र तु ॥२१४८॥
 लब्धोपचारं सपूज्य सहस्रं प्रजपेत् मनुम् ।
 शुक्लभूतान्तमेव हि विधाय विधिपूर्वकम् ॥२१४९॥
 पौर्णमास्या तथा शक्तीर्भोजयेच्चक्रमार्गतं ।
 एव कृते भगवती तुष्टाभोष्ट प्रयच्छति ॥२१५०॥

त्रिपचसप्तनवसु भृगुवारेषु य प्रिये ।
 पूजयेद् विधिनाऽनेन तस्य पुण्य न गण्यते ॥२१२५॥
 चतु षोडशर्चनफल स प्राप्नोति कुलेश्वरि ।
 यद् यत्स्वमनसोऽभीष्ट तत्तवाप्नोत्यसशयम् ॥२१२६॥
 नवम्या वारंयेद् देवीं विधानेन विधानवित् ।
 सोऽत्रैव पूज्यते सर्वे मंहदैश्वर्यमाप्नुयात् ॥२१२७॥
 कुर्यात् कर्कटके वापि मकरे मिथुनेऽर्चनम् ।
 तुलाया वाथ मेघे वा सर्वसक्कान्तिषु प्रिये ॥२१२८॥
 गौरीशिबो रमाविष्णु वाणीसरसिजासनी ।
 शचीन्द्रो रोहिणोचद्रौ स्वाहाऽनी च प्रभारवो ॥२१२९॥
 भद्रकाली वीरभद्रौ भैरवोभैरवावपि ।
 मिथुनानि नवाभ्यर्चेत् पूर्वोक्तेन च वर्त्मना ॥२१३०॥
 त्रितारादिनमोऽन्तेन तत् तन्नाम्ना विधानवित् ।
 गधपुष्पादिभिः पूज्य मद्याद्यैः परितोषयेत् ॥२१३१॥
 प्रौढातोल्लासपुक्तानि कुर्वीत मिथुनान्यपि ।
 एव कृते न सदेह तुष्टा स्युः सर्वदेवता ॥२१३२॥
 अनुगृह्णन्ति त देवि प्रयच्छन्ति मनोरथम् ।
 प्रतिवर्षे च य कुर्यात् सद्भक्त्या मिथुनार्चनम् ॥२१३३॥
 तत् तल्लोकेषु निवसेत् सर्वैश्वर्यसमन्वित ।
 अथ वैशाखमासस्य शुक्लप्रतिपदोश्वरि ॥२१३४॥
 ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय स्नान सध्यामुपास्य च ।
 मनोज्ञे रहसि स्थाने पूर्वाशामिमुखस्थित ॥२१३५॥
 आत्मान गधपुष्पाद्यैरलकृत्य विधानवित् ।
 कृत्वा कल्पोदितान् न्यासान् देवताभावमास्थित ॥२१३६॥
 किञ्चिदभ्युदिते सूर्यमडले त्विष्टदेवताम् ।
 ध्यात्वा सावरणा सम्यक् पूजयेद् विधिना प्रिये ॥२१३७॥

षोडशैरुपचारैश्च चक्रपूजापुर सरम् ।
 कुलदीप प्रदश्याथ शिवाय गुरुरूपिणे ॥२१३८॥
 मत्स्यमांसादिविविधभक्ष्यभोज्यसमन्वितम् ।
 दैव्यं निवेद्य तद्द्रव्यं शक्त्या सह पिवेत् प्रिये ॥२१३९॥
 यौवनोल्लाससहितो निर्विकल्पेन चेतसा ।
 ध्यायँस्तन्मण्डले देवि श्रष्टोत्तरसहस्रकम् ॥२१४०॥
 जप्त्वा समर्प्य तत् पूजा देवता च समुद्वसेत् ।
 एव शुक्लप्रतिपदं समारभ्य दिने दिने ॥२१४१॥
 कुर्याज्जपार्चनं कृष्णचतुर्दशयान्तमम्बिके ।
 अमावास्यादिने देवि पूजयेत् शक्तिकौलिकान् ॥२१४२॥
 त्रिपञ्चसप्तनवकं वित्तशाक्यविर्वाजित ।
 एव यो मासमात्रं तु कुर्यात् सूर्योदयार्चनम् ॥२१४३॥
 देवता तस्य सतुष्टा ददाति फलमोप्सितम् ।
 मध्याह्ने चार्चयेद् देवि सायाह्ने चार्चयेत् शिवे ॥२१४४॥
 तत् तत् फलमवाप्नोति योगिनीनां प्रियो भवेत् ।
 त्रिसध्य योऽर्चयेद् देवो मासमात्रं विधानतः ॥२१४५॥
 काङ्क्षितं लभते सिद्धिं विचरेद् देववद् भुवि ।
 कार्तिके शुक्लप्रतिपत् तिथावुपसि सयत ॥२१४६॥
 स्नात्वा नित्यक्रिया कृत्वा सर्वतोभद्रमण्डले ।
 यथोक्तविधिना स्थाप्य कलशं मधुपूरितम् ॥२१४७॥
 तस्योपरि न्यसेद् दीपं कास्य सुस्थूलवार्तिकम् ।
 मूलमन्त्रेण प्रज्वाल्य देवीमावाह्यं तत्र तु ॥२१४८॥
 लब्धोपचारं सपूज्य सहस्रं प्रजपेन् मनुम् ।
 शुक्लभूतान्तमेव हि विधाय विधिपूर्वकम् ॥२१४९॥
 पौर्णमास्या तथा शक्तीर्भोजयेच्चक्रमार्गतः ।
 एव कृते भगवती तुष्टामोष्टं प्रयच्छति ॥२१५०॥

त्रिपचसप्तनवसु भृगुवारेषु य प्रिये ।
 पूजयेद् विधिनाऽनेन तस्य पुण्य न गण्यते ॥२१२५॥
 चतु पीठार्चनफल स प्राप्नोति कुलेश्वरि ।
 यद् यत्स्वमनसोऽभीष्ट तत्तवाप्नोत्यसशयम् ॥२१२६॥
 नवम्या वार्चयेद् देवीं विधानेन विधानवित् ।
 सोऽऽव, पूज्यते सर्वे मंहदंश्वर्यमाप्नुयात् ॥२१२७॥
 कुर्यात् कर्कटके वापि मकरे मिथुनेऽर्चनम् ।
 तुलाया वाय मेघे वा सर्वसक्रान्तिषु प्रिये ॥२१२८॥
 गौरीशिवौ रमाविष्णुवाणीसरसिजासनी ।
 शचीन्द्रौ रोहिणोचद्रौ स्वाहाग्नौ च प्रभारवौ ॥२१२९॥
 भद्रकालो वीरभद्रौ भैरवोभैरवावपि ।
 मिथुनानि नवाम्यर्चेत् पूर्वोक्तेन च वर्त्मना ॥२१३०॥
 त्रितारादिनमोऽन्तेन तत् तन्नाम्ना विधानवित् ।
 गधपुष्पादिभिः पूज्य मद्याद्यं परितोषयेत् ॥२१३१॥
 प्रौढात्तोल्लासयुक्तानि कुर्वीत मिथुनान्यपि ।
 एव कृते न सदेह' तुष्टा स्युः सर्वदेवता ॥२१३२॥
 अनुगृह्णीत त देवि प्रयच्छन्ति मनोरथम् ।
 प्रतिवर्षे च य कुर्यात् सद्भवत्या मिथुनार्चनम् ॥२१३३॥
 तत् तल्लोकेषु निवसेत् सर्वेश्वर्यसमन्वित ।
 अथ वंशाखमासस्य शुक्लप्रतिपदोश्वरि ॥२१३४॥
 ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय स्नान सध्यामुपास्य च ।
 मनोज्ञे रहसि स्थाने पूर्वाशाभिमुखस्थित ॥२१३५॥
 आत्मान गधपुष्पाद्यैरलकृत्य विधानवित् ।
 कृत्वा कल्पोदितान् न्यासान् देवताभावमास्थित ॥२१३६॥
 किञ्चिदभ्युदिते सूर्यमडले त्विष्टदेवताम् ।
 ध्यात्वा सावरणा सम्यक् पूजयेद् विधिना प्रिये ॥२१३७॥

षोडशैरुपचारैश्च चक्रपूजापुर सरम् ।
 कुलदीप प्रदर्शयथ शिवाय गुरुरूपिणे ॥२१३८॥
 मत्स्यमासादिविविधमक्षयभोज्यसमन्वितम् ।
 दैव्यं निवेद्य तद्द्रव्यं शक्त्या सह पिबेत् प्रिये ॥२१३९॥
 यौवनोल्लाससहितो निर्विकल्पेन चेतसा ।
 ध्यायेत्स्तन्मण्डले देवि अष्टोत्तरसहस्रकम् ॥२१४०॥
 जप्त्वा समर्प्यं तत् पूजा देवता च समुद्भसेत् ।
 एव शुक्लप्रतिपदं समारभ्य दिने दिने ॥२१४१॥
 कुर्याज्जपार्चनं कृष्णचतुर्दश्यान्तमम्बिके ।
 अमावास्यादिने देवि पूजयेत् शक्तिकौलिकान् ॥२१४२॥
 त्रिपञ्चसप्तनवक वित्तशाठ्यविवर्जित ।
 एव यो मासमात्रं तु कुर्यात् सूर्योदयार्चनम् ॥२१४३॥
 देवता तस्य सतुष्टा ददाति फलमोप्सितम् ।
 मध्याह्ने चार्चयेद् देवि सायाह्ने चार्चयेत् शिवे ॥२१४४॥
 तत् तत् फलमवाप्नोति योगिनोनां प्रियो भवेत् ।
 त्रिसध्य योऽर्चयेद् देवीं मासमात्रं विधानतः ॥२१४५॥
 काङ्क्षिता लभते सिद्धिं विचरेद् देववद् भुवि ।
 कार्तिके शुक्लप्रतिपत् तिथाबुधसि सयत ॥२१४६॥
 स्नात्वा नित्यक्रिया कृत्वा सर्वतोभद्रमण्डले ।
 यथोक्तविधिना स्थाप्य कलशं मधुपूरितम् ॥२१४७॥
 तस्योपरि न्यसेद् दीपं कास्य सुस्थूलवार्तिकम् ।
 मूलमंत्रेण प्रज्वाल्य देवीमावाह्यं तत्र तु ॥२१४८॥
 लब्धोपचारं सपूज्य सहस्रं प्रजपेन् मनुम् ।
 शुक्लभूतान्तमेव हि विधाय विधिपूर्वकम् ॥२१४९॥
 पौर्णमास्या तथा शक्तीर्भोजयेच्चक्रमार्गतः ।
 एव कृते भगवती तुष्टाभौष्ट प्रयच्छति ॥२१५०॥

माघशुक्लप्रतिपदि दिवाहारविवर्जितः ।
 यौवनोत्लाससहितश्चन्द्रे सूर्यवदाचरेत् ॥२१५१॥
 चन्द्रास्तमयपर्यन्तं जपेत् मन्त्रमनन्यधी ।
 एव समाचरेद् भक्त्या शुक्लपक्षार्चनं प्रिये ॥२१५२॥
 सर्वपापविशुद्धात्मा सर्वेश्वर्यसमन्वितः ।
 स सर्वलोकसंपूज्य शिववत् निवसेद् भुवि ॥२१५३॥
 शुक्लपक्षार्चनं यद्वत् तद्वत्पक्षे सितेतरे ।
 यः करोति विधानेन सर्वान् कामान् सप्तश्रुते ॥२१५४॥
 इह भुक्त्वाखिलान् भोगान् देववत् प्रियदर्शनः ।
 योगिनीवीरमेलापत्नेन स्यात् नैव सशयः ॥२१५५॥
 एव कृते महेशानि देवता प्रीतिमाप्नुयात् ।
 सर्वकामसमृद्धात्मा सर्वेश्वर्यसमन्वितः ॥२१५६॥
 सर्वलोकैकसमान्यो विचरेत् यथासुखम् ।
 अष्टाष्टकार्चनं कुर्यात् शक्तश्चेदकंवासरे ॥२१५७॥

एतच्च शक्तिसगमे—

पूर्णाभिषेकसयुक्तस्तूर्ध्वाम्नायेषु दीक्षितः ।
 षट्शामवक्रमी देवि कुर्यादष्टाष्टकं क्रमात् ॥२१५८॥
 अष्टाष्टकस्य विज्ञानी शिव एव न सशयः ।
 अष्टाष्टदिवसे कार्यमथ द्व्यष्टदिनेऽथवा ॥२१५९॥
 द्वात्रिंशद्दिवसे कार्यं चतुर्षष्टदिनेऽथवा ।
 गुरुणा कारयेद् देवि विधिज्ञेनापरेण वा ॥२१६०॥
 क्रमज्ञश्चेत् स्वयं कुर्याद् वित्तशाठ्यविवर्जितः ।
 तत्र रात्रौ विशुद्धात्मा कृत्वा न्यासान् पुरोदितान् ॥२१६१॥
 प्रसुप्ते जीवलोके तु भुदितात्मा महामना ।
 अष्टाष्टकं प्रकुर्वीत भक्तिनिर्भरमानसः ॥२१६२॥

मूलाष्टक तु ब्राह्म्याद्यैश्चासितागादिभैरवै ।
मगलाद्यैश्च मिथुनैरष्टभि सहित प्रिये ॥२१६३॥
मूलाष्टकोद्भवानीति प्रसिद्धानि कुलागमे ।
श्रक्षोभ्यादिचतु षष्टिमिथुनानि समर्चयेत् ॥२१६४॥
यथोक्तेन विधानेन यथाविभवविस्तरम् ।
क्रमलोप न कुर्वीत स्वेष्टकायार्थसिद्धये ॥२१६५ ॥
गधपुष्पावराकल्पै मत्स्यमासासवादिभि ।
भक्ष्यभोज्यादिभि नानापदार्थै षड्रसान्वितै ।
सम्यक् सतोषयेद् देवि मिथुनान्यतिभक्तित ॥२१६६॥
प्रौढातोत्लाससहित कुर्यात् श्रीचक्रमविके ।
एव य कुरुते देवि सकृदष्टाष्टकार्चनम् ॥२१६७॥
ब्रह्मविष्णुमहेशादिदेवताभिश्च पूज्यते ।
किं पुनर्मानवाद्यैश्च साक्षात् शिव इवापर ॥२१६८ ॥
यदर्चनात् चतु षष्टियोगिनीगणसंस्तुत ।
पुनरावृत्तिरहितो निवसेत् तवसन्निधौ ॥२१६९॥
समस्तदेवताप्रीतिकारिणी परमेश्वरि ।
अस्मात् परतरा पूजा नास्ति सत्य न सशय. ॥२१७०॥
पश्येदेवविध चक्र यो भक्त्याष्टाष्टक प्रिये ।
यज्ञदानतपस्तीर्थव्रतकोटिफल लभेत् ॥२१७१॥
राजा य कारयेद् देवि भक्त्याष्टाष्टकपूजनम् ।
चतु सागरपर्यन्ता पृथ्वीं शान्ति न सशय ॥२१७२॥
श्रीकठादीनि पचाशन्मिथुनानि समर्चयेत् ।
पूर्वोक्तेन विधानेन कुलेश्वरि विधानवित् ॥२१७३॥
स्वकार्यफलसिद्धयर्थं धनलोभविर्वजित ।
प्रौढातोत्लासयुक्तानि मिथुनान्यव कारयेत् ॥२१७४॥

सतुष्टानि प्रयच्छन्ति साधकायेप्सित फलम् ।
 अव्याहताञ्ज सर्वत्र पूज्यते देववत् प्रिये ॥२१७५॥
 तवलोके वसेद् देवि ब्रह्मादिसुरसस्तुत ।
 केशवादि गणेशादि कामादि मियुनानि च ॥२१७६॥
 धीकठादिवदभ्यर्च्य तत्फल लभते ध्रुवम् ।
 अनुग्रहतया कुर्यात् डाकिन्यादिसमर्चनम् ॥२१७७॥
 मासे मासेऽथवा वर्षे स्वजन्मदिवसे प्रिये ।
 पूर्वोक्तेन विधानेन यथाविभवविस्तरम् ॥२१७८॥
 प्रौढातोल्लासपर्यन्त तोषयेत् ता विधानवित् ।
 कुर्वन्त्यनुग्रह देवि सतुष्टास्ताश्च देवता ॥२१७९॥
 सर्वापद्रोगरहित सर्वैश्वर्यसमन्वित ।
 लोकेऽस्मिन् सस्तुत सर्वे स जीवेत् शरदा शतम् ॥२१८०॥
 देहाते प्राप्तविज्ञानस्तवलोके महीयते ।
 द्वितीयाग तु य कुर्याद् यथोक्तविधिना प्रिये ॥२१८१॥
 वर्षे वर्षे चतु षष्टिपीठाचनफल लभेत् ।
 त्रिकपूजा तु य, कुर्यादिच्छाज्ञानक्रियात्मिकाम् ॥२१८२॥
 आगमोक्तेन विधिना पूर्ववत् तद्विधानत ।
 पदार्थैस्तोषयेत् सम्यक् यथाविभवविस्तरम् ॥२१८३॥
 सतुष्टा देवतास्तिस्र सर्वकामफलप्रदा ।
 देवेशि साधकामोष्ट प्रयच्छन्ति न सशय ॥२१८४॥
 इत्यादि देवतापूजा विशेषदिवसेषु य ।
 करोति शास्त्रविधिना स भवेदावयो प्रिय ॥२१८५॥
 श्रीचक्र कौलिको मोहाद् विशेषदिवसेषु य ।
 न करोति समर्थ सन् स भवेद् योगिनीपशु ॥२१८६॥

अथ दशम पटल ।

अथ कुलाचनम् । यच्च कुलार्णवे—

कुलपूजासु नियमं य करोति हि कौलिक ।
कुलेशि समवाप्नोति योगिनीवीरमेलनम् ॥२१८७॥
नीचोऽपि वा सकृद् भक्त्या कारयेद् यः कुलार्चनम् ।
स सद्गतिमवाप्नोति किमुतान्ये द्विजादयः ॥२१८८॥
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन सर्वावस्थासु सर्वदा ।
कुलपूजारतो भूयादभोष्टफलसिद्धये ॥२१८९॥
कुलपूजाधिको यज्ञ कुलपूजाधिक व्रतम् ।
कुलपूजाधिक तीर्थं कुलपूजाधिक तपः ॥२१९०॥
कुलपूजाधिक ज्ञान कुलपूजाधिका क्रिया ।
कुलपूजाधिको लाभ कुलपूजाधिक सुखम् ॥२१९१॥
कुलपूजाधिको धर्म कुलपूजाधिक फलम् ।
कुलपूजाधिक ज्ञान कुलपूजाधिक पदम् ॥२१९२॥
कुलपूजाधिको योग कुलपूजाधिक जप ।
कुलपूजाधिकं भाग्य कुलपूजाधिक धनम् ॥२१९३॥
कुलपूजाधिका विद्या कुलपूजाधिकार्चनम् ।
नास्ति नास्ति पुनर्नास्ति त्वा शपे कुलनायिके ॥२१९४॥
वहुना किमिहोक्तेन रहस्य शृणु पार्वति ।
वेदशास्त्रोक्तमार्गेण कुलपूजा करोति यः ॥२१९५॥
तत्समीपे स्थित मा तु विद्धि नान्यत्र भामिनि ।
इदं सत्यमिदं सत्यमिदं सत्यं न सशय ॥२१९६॥
खभूमिदिग्जलगिरिवनसर्वचरा प्रिये ।
सहस्रकोटियोगिन्यस्तावतो भैरवा अपि ॥२१९७॥

नियुक्ता हि मया देवि कुलसरक्षणाय च ।
 दिवसेषु विशेषेषु सर्वेषु मुदितानना ॥२१६८॥
 साधकानेव वीक्षते स्वसपूजानुलिप्सया ।
 श्रपूजितास्तु निघ्नन्ति प्रसीदतोह पूजिता ॥२१६९॥
 गुरुभक्तान् सदाचारान् गुरुभक्तानवन्ति हि ।
 भक्तिहीनान् दुराचारान् नाशयन्ति प्रकाशकान् ॥२२००॥
 श्रीचक्रे सस्मरेत् तस्माद् योगिनीभैरवानपि ।
 न स्मरेद् यदि मूढात्मा योगिनीना भवेत् पशु ॥२२०१॥
 तस्मात् श्रीचक्रमध्ये तु सस्मरेत् सर्वदेवता ।
 अनुगृह्णन्ति देवेशि साधकान् नात्र सशय ॥२२०२॥इति।

अथ चक्रेश्वरयोग्यता यामले—

गुप्तावधूतकौलस्य छिन्नपाशाष्टकस्य च ।
 अधीतसर्वविद्यस्य योग्यता चक्रपूजने ॥२२०३॥

गुप्तावधूतो गृहस्य इति । पाशाष्टकन्तु —

घृणा लज्जा भय शका जुगुप्सा चेति पञ्चमी ।
 कुल शील तथा जातिरष्टौ पाशा प्रकीर्तिता ॥२२०४॥
 पाशबद्ध पशु प्रोक्त पाशमुक्त स्वयं शिव ।
 तुषेण बद्धो व्रीहि स्यात् तुषाभावे तु तडुल ॥२२०५॥इति।

तथैव निर्वाणतत्रे—

नात्राधिकार, सर्वेषां ब्रह्मज्ञान् साधकान् विना ।
 परब्रह्मोपासका ये ब्रह्मज्ञा ब्रह्मतत्परा ॥२२०६॥
 शुद्धान्त करणा शान्ता सर्वप्राणिहिते रता ।
 निर्विकारा निर्विकल्पा दयाशीला दृढव्रता ॥२२०७॥
 सत्यसकल्पका ब्राह्म्यास्त एवात्राधिकारिण ।
 ब्रह्मज्ञानाय तु प्रोक्त भैरवीचक्रमुत्तमम् ॥२२०८॥
 ब्रह्मज्ञानयुताना तु तत्त्वचक्रेऽधिकारिता ।
 ब्रह्मभावेन तत्त्वज्ञा ये पश्यन्ति चराचरम् ॥२२०९॥

तेषा तत्त्वविदा पुसा तत्त्वचक्रेऽधिकारिता ।
सर्वं ब्रह्ममयभावश्चक्रेऽस्मिन् तत्त्वसङ्गके ।
येषामुत्पद्यते देवि त एव तत्त्वचक्रिण ॥२२१०॥इति।

यामले—

एवविधेन गुरुणा कारयेद्वा सलक्षण ।
स्वय कुर्याद् वीरशक्तिसहित कुलनायिके ॥२२११॥इति।

तत्रान्तरे यामले—

पूजा पूर्वदिने वापि प्राप्तपूजादिनेऽथवा ।
वीराश्चैव तथा शक्तीर्भक्त्या चैव निमत्रयेत् ॥२२१२॥
शक्तीनामपि वीराणा रात्रावेव निमंत्रणम् ।
विदध्यात् साधकश्रेष्ठो दिवा कृत्वा च निष्फलम् ॥२२१३॥

अथच्च वीरयामले—

रात्रावेव प्रकुर्वीत वीरशक्तिनिमत्रणम् ।
दिवा निमत्रणे प्रायश्चित्तमुक्त शिवेन तु ॥२२१४॥

यच्च विष्णुयामले—

मोहेन च समाविष्टो दिवा कृत्वा निमत्रणम् ।
शक्तीनामपि वीराणा या गतिं लभते नृप ॥२२१५॥
ता गतिं तेऽभिधास्यामि सावधानमना, शृणु ।
जन्मजन्मनि जायेत श्वेतकुण्डपरिप्लुत ।
चाण्डालयोनिमासाद्य सत्य सत्य वदामि ते ॥२२१६॥

तन्निमत्रणे नियममाह कुलयामले—

श्रादौ यज्ञार्थंभोशानि वीरानेव निमत्रयेत् ।
विपरीतत्त्वमासाद्य तामस नरक व्रजेत् ॥२२१७॥

रुद्रयामले—

चक्रार्थमादौ प्रयतो वीरानेव निमत्रयेत् ।
शक्तिमामत्र्य सयाति रौरव तमसावृतम् ॥२२१८॥

अथ वीरलक्षण समयातय—

य स्वभाव परित्यज्य देवभाव समाश्रित ।
स एव वीर, कौलश्च कुलीनो नापरो जन, ।
नरसेवापरो यस्तु न वीरो न कुलीनक ॥२२१६॥इति।

अन्यच्च कौलसर्वस्वे—

दीक्षायुत पाशमुक्त साचारो गुरुभक्तिमान् ।
समयाचारसकेतपालक शुभवेपवान् ॥२२२०॥
वीरार्चातत्परो वीरभूमिचारी जितेन्द्रिय ।
अशोत्यूनवयस्कश्च जपो वीर इति स्मृत ॥२२२१॥

अथ त्याज्यवीरलक्षणम्, वीरतत्रे कुलावल्या च—

काण खज च वधिर कुब्ज व्याधिप्रपीडितम् ।
कुत्सित कुनख कुष्ठ व्यगाग विकल शठम् ।
अज्ञात पतित मूर्ख पाखड बहुजल्पकम् ॥२२२२॥

पाखडाश्च कुलागमे—

मद्यपानरता कौला लुब्धा च स्त्रीषु सर्वदा ।
निजकर्मपरिभ्रष्टा परार्चद्वेषतत्परा ॥२२२३॥
कुलशास्त्रप्रसंगेन प्रचरन्ति सभाकरा ।
पानभोजनलुब्धा ये पाखडास्ते प्रकीर्तिता ॥२२२४॥इति।
बहुशिन कपटिन लुब्ध दीन च दु खितम् ।
हीनाग चाधिकाग च व्रतिन चिररोगिणम् ॥२२२५॥
शोकमोहाकुल स्तब्ध कामुक क्रोधिन खलम् ।
निष्ठुर दुर्मुख क्रूर मिथ्यावादिनमेव च ॥२२२६॥
परस्परानुवक्तार परनिंदापर तथा ।
निकृष्ट दामिक भ्रातमसंत परवचकम् ॥२२२७॥
शूद्रस्य पाचक चापि तथा शूद्रासभोजकम् ।
वर्जयेच्च पराधीन नरसेवापर तथा ॥२२२८॥

त्यक्तदारं च क्लीबं च ह्यनिवेदितभोजिनम् ।
 नार्चयेत् श्राद्धभोक्तारं कृततीर्थपरिग्रहम् ॥२२२६॥
 श्राद्धभोक्तारमिति प्रेतश्राद्धभोक्तारम् ।

यच्च योगिनीतंत्रे—

प्रेतश्राद्धे च यो भुङ्क्ते सोऽपि प्रेतो न सशयः ॥२२३०॥

एतदेव कुब्जिकायाम्—

प्रेतमुद्दिश्य यो भुङ्क्ते स च प्रेतत्वमाप्नुयात् ।

एतेन पशुना प्रेतश्राद्धमिति । यच्च पशोरन्नस्वीकारे निषेधस्य बहुधोक्तत्वात् ।

अन्यच्च कुब्जिकायाम्—

अशोत्पूनवयस्कं च दतहीनं जरातुरम् ॥२२३१॥

आत्मप्रशसकं धूर्तं नार्चयेद् देवताधिया ।

जपपूजाविहीनं च नार्चयेद् श्रष्टसाधकम् ॥२२३२॥

यादृशं साधकं भक्त्या तोषयेद् देवताधिया ।

देवता तादृशी भूत्वा तादृक् फलप्रदायिनी ॥२२३३॥

इत्यादि दोषरहितः साधकः कौलिकार्चने ।

योग्यो भवति नान्यो हि यतश्चक्रेश्वरः शिवः ॥२२३४॥

कुलाणवेशि—

समायाति सुरा देवि योगिन्यो योगिभिः सह ।

प्रविश्य कुलयोगीशं भुजते पितृदेवता ॥२२३५॥इति।

भैरवीचक्रगान् वीरान् तथैव कुलयोगिनो ।

प्रविश्य मिथुनीभावात् तद्गृह्णन्ते क्रमार्चनम् ॥२२३६॥

प्रयच्छन्ति फलं तुष्टां हृष्टां विध्वंसयन्ति तम् ।

अथ त्याज्या शक्तयः, कुलावल्या कालीकल्पलताया च—

व्यगार्गीं विकृताङ्गीं च न्यूनागोमधिकाङ्गिकाम् ।

गुर्विणीं च रजोहीनां केशदतविवर्जिताम् ॥२२३७॥

कुत्सिता रोषिता दुष्टा रोगशोकसमाकुलाम् ।
 निद्रालस्ययुता क्रूरा निष्ठुरा परिवर्जयेत् ॥२२३८॥
 अगे हीनाधिकी दोषी देवताया कथं भवेत् ।
 रोगशोकादिदुःखानि देवताया क्व विद्यते ।
 अतस्तदर्थकस्तस्या फलभागी न सशय ॥२२३९॥

श्रीकुलावल्या श्लोके च—

शक्तयः सर्वजातीया पूजनीया न सशय ।
 विशेषवैदग्ध्ययुता सर्वा एव कुलागना ।
 नवकन्या विशेषेण पूजनीया सलक्षणा ॥२२४०॥

अन्यच्च तत्रान्तरे—

निमज्जिताश्च ते वीरा शक्तयोऽपि तथैव ताः ।
 गत्वा स्वे स्वे स्थले कालं प्रेक्ष्यमाणा समुत्सुका ॥२२४१॥
 स्वस्वमिष्टं स्मरतश्च स्वपेयु शुचिसयुता ।
 ततः प्रातः समुत्थाय नित्यकृत्य समाप्य च ॥२२४२॥
 चक्रोपकरणान्येव साधयेयुर्यथातथम् ।
 शुभ्रावरवृता सर्वे सुस्नाता सुष्टलकृताः ॥२२४३॥
 यथाशास्त्रविधानेन पाकं कुर्यु पृथक् पृथक् ।
 मोदकं गुह्यसन्नं च सूत्रसन्नं ततः परम् ॥२२४४॥
 चतुःशृङ्गं शिवाख्यं च आनन्दमोदकं तथा ।
 शिरामोदकनामानं साधयेत् मोदकानि षट् ॥२२४५॥
 ततश्चक्रघो विधेयाश्च क्रमशस्ताश्च वचम्यहम् ।
 अपूपश्च तथा माषगर्भान् कुर्यादित परम् ॥२२४६॥
 तृतीयागर्भकास्तद्दग्माश्च ततः सुधीः ।
 लवंगला च कङ्कोलशुठीकपूर्शर्करा ॥२२४७॥
 विमिश्र्य कुर्यात् तद्वच्च शुद्धिगर्माश्च षट् स्मृताः ।
 ततश्च वटका साध्या षड्विधा क्रमतस्त्वय ॥२२४८॥

चाणका माषजाश्चैते दधिसश्लिष्टकास्तथा ।
 तित्तिणोरससश्लिष्टा कण्ठिकासयुतास्तथा ॥२२४६॥
 शिखरिण्याद्रंकाश्चैव मध्वाक्ता शुष्ककास्तथा ।
 त्रिकोणान्यपि कार्याणि तित्तिण्याक्तानि वै तथा ॥२२५०॥
 शमो दधियुता कार्या शाकत्रयमवश्यकम् ।
 पुष्पाण्यपि विधेयानि श्वेतपीतारुणानि च ॥२२५१॥
 मुद्गमाषमसूराणां सूपा साध्या प्रयत्नत ।
 अथदशमेक साध्यस्तु सूप कस्यचिदंबिके ॥२२५२॥
 पायसापूपसयावा साध्याश्चक्रार्थंमौश्वरि ।
 अथो शुद्धिं प्रकर्तव्या क्रमशो घृतपाचिता ॥२२५३॥
 घृतशुद्धिं कर्चरो च श्रीखडामृतयोस्तथा ।
 कालिकासभवा चैव कालज्ञानभवा तथा ॥२२५४॥
 कपोतसभवा चैव चणकाढ्या च ता स्मृता ।
 ततस्तृतीया वै कार्या घृताख्या तैलसभवा ॥२२५५॥
 सयावाख्या परा प्रोक्ता चालोकारया तत स्मृता ।
 अथो मुद्राश्च वै कार्या गोधूमाद्यन्नसभवा ॥२२५६॥
 तृतीया शुद्धिसयुक्ता धनुर्मुद्रा प्रकीर्तिता ।
 माषशुद्धिसमायुक्ता चक्राख्या परिकीर्तिता ॥२२५७॥
 तृतीया माषगर्भा च धेनुमुद्रा प्रकीर्तिता ।
 शुद्धिमापत्तृतीयाढ्या वाणाख्या परिकीर्तिता ॥२२५८॥
 तृतीयैलाच्च कर्पूरगर्भा पाशाङ्ग्या मता ।
 तृतीया शुद्धिकर्पूरौ चैलागर्भा च लिङ्गका ॥२२५९॥
 शुद्धिशुठीमरीचाढ्या मुद्रा डमरुका मता ।
 सर्वत्राद्रंकयोगेन सिद्धा भवति नान्यथा ॥२२६०॥
 विनाद्रंकेण यत्किञ्चित् देवदेय न तत् स्मृतम् ।
 नैवेद्यमेव सापाद्य गध कुर्याद् विधानत ॥२२६१॥

कर्दम यक्षसज्ञ च देवीकर्दममेव च ।

शिवकर्दममेव हि शक्तिकर्दममुत्तमम् ॥२२६२॥

वीरकर्दममेव स्यात् गुरुकर्दमत. परम् ।

मत्रकर्दमसज्ञ च कुलकर्दमसज्ञकम् ॥२२६३॥इति।

अथैषा विधिर्मालिकातन्त्रे—

कर्पूरागरुकस्तूरोकक्कोलधुसृणानि च ।

एकीकृतमिदं सर्वं यक्षकर्दम इष्यते ॥२२६४॥

रोचना कुकुम चैव रक्तचदनमिश्रितम् ।

देवीकर्दमसज्ञ च देवीप्रीतिकर स्मृतम् ॥२२६५॥

कर्पूरैलाचदनानि कस्तूरीसयुतानि च ।

शिवकर्दमसज्ञ च शिवसायुज्यदायकम् ॥२२६६॥

श्वेत चैव तथा रक्त चदन मृगनाभिजम् ।

शाखासोममुशीर च शक्तिकर्दम इष्यते ॥२२६७॥

कपिकुंकुमचौरं स्यात् मर्दितो वीरकर्दम ।

रक्तचदनकस्तूरोकर्पूरोशीररोचनं ॥२२६८॥

मास्यैलामिश्रितैर्देवि प्रीक्तोऽयं गुरुकर्दम ।

चदनो रोचनोशीरो युते स्यात् मत्रकर्दम ॥२२६९॥

कर्पूरकपिकस्तूरीकुलपुष्पैर्महेश्वरि ।

कुलकर्दम एव हि कर्दमाष्टकमोरितम् ॥२२७०॥

अन्यानि पूजायोग्यानि मन प्रीतिकराणि च ।

सपाद्य विधिवद् भक्त्या देवीं ध्यायन् समाहित ।

वीरान् शक्तीश्च विधिवत् स्वे स्वे स्थाने निवेश्य च ॥२२७१॥

स्वे स्वे स्थाने तत् तदाम्नायस्थले ।

गुरो पुत्रान् भ्रातृपुत्रान् तथा तत्कुलजानपि ।

ज्ञानवृद्धान् तपोवृद्धान् दक्षिणो,स्वे समर्चयेत् ॥२२७२॥

न तु ज्येष्ठान् यजेद् वामे कनिष्ठान् न च दक्षिणे ।
 विपरीते वंपरीत्य फल ज्ञेय शुभाशुभम् ॥२२७३॥
 शिष्य पुत्र कनिष्ठो वा दक्षे चोपविशेत् यदि ।
 तदा च नारकी स स्यादन्यथा गुरुलंघनात् ।
 निजशक्तिं कनिष्ठाश्च वामभागे समर्चयेत् ॥२२७४॥

वीरविषये कालीकल्पे—

गधपुष्पाधिवासैस्तैश्चक्रे वीरान् समर्चयेत् ।
 अष्टाधिकान् तत्र कौलान् नार्चयेत् तत्र कौलिक ॥२२७५॥

एतदेव समयातन्त्रे—

नार्चनं बहुसघट्टे न पेयं बहुसन्निधौ ।

अत्राष्टाधिकबहुसघट्टेति कालोकल्पलताकारेण व्याख्यातम्, अतो
 बहुसन्निधावित्यष्टाधिकं नेत्यर्थं ।

पूज्य लब्धोपचारैस्तान् प्रार्थयेद् विहिताजलि ॥२२७६॥इति।

ॐ नमो भगवते वीर नमो वै कुलपावन ।

त्वया ब्रह्मसमाचार स्थापनीय शिवाज्ञया ॥२२७७॥

निष्कामक्रोधसंपन्नै सुशीलै प्रीतिसयुतै ।

भवितव्यं प्रयत्नेन सर्वायासविवर्जितं ॥२२७८॥

अनाचारप्ररहितै शुभाचारविलासिभि ।

निर्जल्पकै शांतिमयै सुज्ञानै कोमलाशर्यै ॥२२७९॥

भवितव्यं प्रयत्नेन मम यज्ञकहेतवे ।

इत्थमुक्त्वा नमस्कृत्य पुनस्तान् प्रार्थयेत् तत ॥२२८०॥

अहं देवपराधीन कुलधर्मस्य वाञ्छक ।

मदीय यज्ञमखिलं नि छिद्रं कुरुत प्रभो ॥२२८१॥

प्रार्थयेत्थं बहुशस्तान् वै भाषया सप्रबोध्य च ।

शक्तीं समर्चयेद् भक्त्या यथालब्धोपचारकं ॥२२८२॥

सपूज्य प्रार्थयेत् ताश्च सुप्रसन्न. कृताजलि ।
 ह्रीं देवि मातजंगत्पूज्ये महेशाना च तारिणि ॥२२८३॥
 तव पूजा समासाद्य सफल सकल च मे ।
 कार्यं भवतु देवेशि यन्न्यून वीरपूजने ॥२२८४॥
 तन्मेऽपि सफल सर्वं जायता कृपया तव ।
 भवत्यो लोकविख्याता शिवारूपैकधारिकाः ॥२२८५॥
 भवध्व च प्रयत्नेन कामक्रोधादिवजिता ।
 पूजने भवतीना च समयो भाग्यवाद्धित ॥२२८६॥
 सुस्थिरत्व च शातित्व विधेय मनसि स्वके ।
 भवत्य परिपूर्णार्था स्वार्थैकपरिपूर्तिता. ॥२२८७॥
 कृपा निजा समाधाय साधयतु कृति मम ।
 चक्रमध्येऽमृत पीत्वा वक्तव्य कृपयाविके ॥२२८८॥
 यथा श्रेयो भवेत् साक्षादस्माक पापहानिता ।
 एव बहुविधैर्वाक्यैर्भाषया सप्रबोध्य ता ॥२२८९॥
 निमत्रयेदथाचार्यं यथालब्धोपचारकै ।
 सपूज्य प्रार्थयेत् त च चक्रसागत्वसिद्धये ॥२२९०॥
 ॐ सर्वाम्नायविधानज्ञ सर्वमत्रैकसाधक ।
 सदाचार महाज्ञान सर्वमत्रविवेचक ॥२२९१॥
 षडाम्नायक्रमामिज्ञ सर्वक्रमनिदर्शक ।
 भवितव्य यथा देव ज्ञायतेऽन्यैश्च माहेशै. ॥२२९२॥
 तथा सर्वं सुसाध्य हि कार्यं चक्रस्य चोद्यमान् ।
 वराकस्येह मे साक्षाद् यथा स्वेष्ट, प्रसीदति ॥२२९३॥
 स्थितिर्विज्ञायते सर्वा कुलाचारस्य यादृशी ।
 श्रीमद्भिः किमह वक्ष्ये नवाश्चैव दयानिधि. ॥२२९४॥
 एव सभाष्य भाषामिर्गोसिर्बोध्य पुन पुन. ।
 श्रामत्रयेच्च तच्छक्ति यथालब्धोपचारकै. ॥२२९५॥

संपूज्य परया भक्त्या प्रार्थयेत् ता समाहित ।
 ह्रीं मातराचार्यधर्मज्ञे कलामालिनि सुस्मिते ॥२२६६॥
 तथा भवत्या कर्तव्य यथेष्टो मे प्रसीदति ।
 सर्वासामिह शक्तीना भवती पतिरूपिणी ॥२२६७॥
 तत एता अपि यथा शासिता स्यु सदाशये ।
 विधोयता तथा तत्तु मम कल्याणहेतवे ॥२२६८॥
 चक्रे कुलामृत पीत्वा भवितव्य गुरुप्रिये ।
 कुलधर्मो यथा भूयात् त्वदन्यासु च शक्तिषु ॥२२६९॥
 कर्तव्य च तथा देवि भवत्या समयार्चनम् ।
 तवाधीना च मे पूजा तवाधीन च मे तप ॥२३००॥
 सुख मे च तवाधीन तवाधीनोऽस्म्यह कुल ।
 अपराधा मदीयाश्च क्षतव्या क्षणका. क्षणे ॥२३०१॥
 भवती परिपूर्णा च शक्तिभिर्भवती युता ।
 तत कृपा समाधाय मयि दासे निरतरम् ॥२३०२॥
 एतत् स्तुति समाधाय गुरुपत या महामना ।
 परमानन्दसयुक्तो गृह्णीयात् शिवशासनम् ॥२३०३॥
 अथाचार्यो गुरु स्मृत्वा गणेश स्वेष्टदेवताम् ।
 सशोध्यासनमासीन सामान्यार्घं विधाय च ॥२३०४॥
 भूतापसारण कृत्वा सविद शोधयेत् तत ।

यच्चोक्त भावच्छूडामणौ—

विना हेतुकमास्वाद्य क्षोभयुक्तो महेश्वर ॥२३०५॥
 न पूजा न जप कुर्यात् न ध्यान न च चिंतनम् ।
 तस्माद् भुक्त्वा च पीत्वा च पूजयेत् परमेश्वरीम् ॥२३०६॥

विजयाकल्पेऽपि—

सविदासवयोर्मध्ये सविदेव गरीयसी ।
 सवित् प्रयोगस्तेनादौ कर्तव्य साधकोत्तमै ॥२३०७॥

सविदानदयोगेन य कारणमयो भवेत् ।
 स एव परमानन्दो ब्रह्मसायुज्यदायक ॥२३०८॥
 तस्माद् भुक्त्वा सिद्धमूर्त्ती कुलीन. कारण पिबेत् ।
 विनानन्द सविदाया य पान कारणस्य च ।
 तन्नचानदजनक सिद्धिरोधकर भवेत् ॥२३०९॥

विमलातत्रे च—

यद् यद् विधीयते कर्म साधकं कुलकौलिकं ।
 तत्पूर्वं विजया ग्राह्या नान्यथा जायते फलम् ॥२३१०॥
 तस्माद् भुक्त्वा सिद्धमूर्त्ती कर्म कुर्यात् कुलेश्वर ।
 ततो वै परमानन्दनिर्भरोन्मत्तमानस ॥२३११॥
 श्रनन्यमानसो भूत्वा पूजाजपादिक चरेत् ।
 सा प्रोक्ता विजयाकल्पे पुष्पभेदश्चतुर्विधा ॥२३१२॥
 श्वेतपुष्पा ब्राह्मणी च रक्तपुष्पा च क्षत्रिया ।
 पीतपुष्पा भवेद् वैश्या शूद्री कृष्णाप्रसूतिका ॥२३१३॥
 सविद्वोऽस्य च मन्त्रस्य दक्षिणामूर्त्तिरव्यय ।
 ऋषि पक्तिश्च छन्दोक्त देवी वाग्वादिनी मता ॥२३१४॥
 देवता वाग्मव बीज शक्ति शक्तिरथोदिता ।
 मन्मथ कोलक सविद्धारणो विनियोजनम् ॥२३१५॥
 षडग बालया कुर्यात् क्रमोत्क्रमविधानत, ।
 ततो ध्यायेत् सिद्धमूर्त्ती समाहितमना, सुधौ, ॥२३१६॥
 सिद्धाढ्या शिवबोधिनीं करलसत्पाशाकुशा भैरवीं
 भक्ताभीष्टवरप्रदानकुशला ससारवधच्छिदम् ।
 पीयूषोदधिमयनोद्भुवरसा सविद्धविलासास्पदा
 दीराराधितपाद्भुका सुविजया ध्यायेज्जगन्मोहिनीम् ॥२३१७॥

एव ध्यात्वा तु विजया प्रत्येक शोधयेत् ततः ।
 सविदे ब्रह्मसमूते ब्रह्मपुत्रि सदाऽनघे ॥२३१८॥
 भैरवानदहेत्वर्थं पवित्राभव सर्वदा ।
 तार डेन्ता ब्राह्मणी च नम स्वाहेति शुद्धिद ॥२३१९॥
 ब्राह्मणीं शोधयित्वैव क्षत्रिया शोधयेत् तत ।
 सिद्धिमूलि श्रिये देवि हीनबोधप्रबोधिनि ॥२३२०॥
 राजाप्रजावशकरि शत्रुपक्षनिषूदिनि ।
 वाग्भव क्षत्रियायै च नम स्वाहेति शुद्धिद ॥२३२१॥
 क्षत्रिया शोधयित्वैव ततो वैश्या विशोधयेत् ।
 अज्ञानेन्वनदीपान्ने ज्ञानाग्ने ब्रह्मरूपिणि ॥२३२२॥
 आनदस्याहुतिं प्रीतिं सम्यक्ज्ञान प्रयच्छ मे ।
 मायामुच्चार्य वैश्यायै नम स्वाहेति शुद्धिद ॥२३२३॥
 एव वैश्या विशोध्यथ तत शूद्रा च शोधयेत् ।
 नमस्यामि नमस्यामि योगमार्गप्रदर्शिनि ॥२३२४॥
 त्रैलोक्यविजये मात समाधिफलदा भव ।
 कामाते चैव शूद्रायै नम स्वाहेति शुद्धिद ॥२३२५॥
 पृथक् पृथक् शोधयित्वा सर्वास्त्रि शोधयेत् तत ।
 ॐ अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि पद तत ॥२३२६॥
 अमृतमाकर्षयद्वन्द्व सिद्धिं देहि तत परम् ।
 अमुक मे ततो ब्रूयाद् वशमानय तत्परम् ॥२३२७॥
 द्विठान्तोऽय मनु प्रोक्त चतसृणा च शोधने ।
 वायुबीजेन सशोष्य दहेद् दोष च वह्निना ॥२३२८॥
 चारुणोनामृत कुर्याद् धेनुमुद्रा प्रदर्श्य च ।
 षडंगं सकलीकृत्य योन्या सदीपन चरेत् ॥२३२९॥
 मूलमत्र सप्तवार तस्योपरि नियोजयेत् ।
 आवाहनादिमुद्राश्च धेनुयोनी तत परम् ॥२३३०॥

दिव्यन्ध छोटिकया तत्त्वत्रयपुर सरम् ।

दिव्यहृष्ट्या तथा पाष्णिघातंविघ्नान् निवार्य च ॥२३३१॥

तर्पयेद् ब्रह्मरध्रे च गुरुपक्तिपरपराम् ।

सकेतमुद्रया तद्वद् हृदि मूलेन देवताम् ॥२३३२॥

त्रिधैव तर्पयेद् भक्त्या साधक, शुद्धमानस, ।

सतर्प्य मूलमत्राते देवतायै सतर्प्य च ॥२३३३॥

मूलमण्डोत्तरशत जप्त्वा देव्यै सतर्प्य तत् ।

विभज्याम्नायपक्तिस्थसाधकेभ्यो यथाक्रमम् ॥२३३४॥

शक्तिभ्यश्च तथानुज्ञामादाय मनुमुच्चरेत् ।

वाग्बीज वदयुग्म च वाग्वादिनि तत, पदम् ॥२३३५॥

मम जिह्वापदादग्रे स्थिरोभवपद तत, ।

सर्वसत्ववश शब्दात् करिस्वाहेति मत्रत, ।

स्मरन् मूल तथा देवीं जुहुयात् कुण्डलीमुखे ॥२३३६॥

देवीमिति देवी ध्यात्वेति ।

यच्च समयातत्रे—

कार्लिदीजलसदोहकान्तिसतापहारिणीम् ।

वराभयसमायुक्तसव्येतरभुजद्वयाम् ॥२३३७॥

नानारोगहरा रौद्रीं सर्वसौख्यप्रदायिनीम् ।

विजया त्वामह वदे सिद्धा ज्ञानमयीं पराम् ॥२३३८॥

ततश्च विजयास्तोत्र पठेत् सयतमानस, ।

अथानन्तरतो वक्ष्ये विजयास्तोत्रमुत्तमम् ॥२३३९॥

येन स्तुता सिद्धिमूली भक्षिता सिद्धिदा भवेत् ।

ॐ सविदे ब्रह्मसभूते ब्रह्मपुत्रि सदानधे ॥२३४०॥

भैरवानदहेत्वर्थं प्रसन्ता भव साप्रतम् ।

नमामि यामिनीनाथलेखालकृतमस्तकाम् ॥२३४१॥

भवानीं भवसातापनिर्वाणसुधानिधिम् ।

सिद्धमूल्यक्षये देवि हीनबोधप्रबोधिनि ॥२३४२॥

राजाप्रजावशकरि शत्रुकठत्रिशूलिनि ।
 अज्ञानेन्धनदीप्तान्ने ज्ञानान्ने ब्रह्मरूपिणि ॥२३४३॥
 आनदाद्याहुतिप्रोते सम्यक् ज्ञान प्रयच्छ मे ।
 नमस्यामि नमस्यामि योगमार्गप्रदर्शिनि ।
 त्रैलोक्यविजये मात. समाधिफलदा भव ॥२३४४॥
 दण्डाधिरूढपरिपूरितभोगमोक्षा
 शुण्डक्रमेण मदनाजनकामिनीनाम् ।
 आराधयामि भवशत्रुपराजयन्तीं
 वर्णेश्वरी त्रिभुवने विजयेति देवीम् ॥२३४५॥
 आनदनदनीनदे सदा वदे पदद्वयम् ।
 उल्लासकदलीकदे स्वच्छन्दे बोधरूपिणि ॥२३४६॥
 कवयति कवितालहरीं कुरुते तत्त्वार्थदर्शन पुसाम् ।
 अपहरति दुरितनिचय किं किं न करोति सविदुल्लास ॥२३४७॥
 सविदासवयोर्मध्ये सविदेव गरीयसी ।
 भक्षिता भवनाशाय निर्गन्धा बोधरूपिणी ॥२३४८॥
 सुसवित् शूलिनी देवी विजया सविदङ्कुरा ।
 चण्डावी तुलसी तुगा तेजोवल्ली रसेश्वरी ॥२३४९॥
 विमशाद्वि तरतन च वीरलक्ष्मी मंहोदरी ।
 समया मोहिनी चैव सिद्धमूली महोपधी ॥२३५०॥
 मातुलानी ज्ञानरूपा सिद्धविद्या सरस्वती ।
 पठित्वैतानि नामानि सेवयेत् सिद्धमूलिकाम् ॥२३५१॥
 स प्राप्नोति परा विद्या भुक्तिमुक्तिपु वाञ्छिताम् ।
 पाण्डित्य च कवित्व च मत्रसिद्धि च विदति ॥२३५२॥

इति विजयास्तोत्रम् ।

विजया गोपयेत् नित्य शिष्येभ्यश्चापि सुन्दरि ।
 स्वोक्त्य विजया मत्री सिद्धराकितमस्तक ॥२३५३॥

न्यासजाल स्वकल्पोक्तं कृत्वा ध्यात्वा महेश्वरोम् ।
 अतर्यागात्क कृत्वा बहिर्याग ततश्चरेत् ॥२३५४॥
 मूर्त्ति वा स्वेष्टयज्ञ वा पीठे सस्थाप्य चाग्रतः ।
 सामान्यार्घ्यं च सस्थाप्य कलश स्थापयेत् ततः ॥२३५५॥
 प्रणम्य पञ्चमुद्राम्निः कलश पूर्ववर्त्मना ।
 चतुरस्रा च वृत्ताख्या सपुटाजलिनामिका ।
 योनिमुद्रेति पञ्चतास्ततः सशोधयेच्च मान् ॥२३५६॥
 मान् मचतुष्टयम् ।
 द्वितीय च तृतीय च चतुर्थं पञ्चम तथा ।
 पञ्चमीमपि सशोध्य यथोक्तविधिना शिवे ॥२३५७॥
 श्रीपात्रादीनि पात्राणि स्थापयेच्च ततः क्रमात् ।
 सस्थाप्यैव च पात्राणि नवपात्राणि सप्त वा ॥२३५८॥
 पञ्च वा त्रीणि पात्राणि ततः आत्मप्रपूजनम् ।
 कृत्वा च भोगपात्रेण सतर्प्यं गुरुमततिम् ॥२३५९॥
 ततो हृदि परा विद्या सप्रदायक्रमेण च ।
 सतर्प्यं मूलाधारे स्वा पादुका तर्पयेत् सुधी ॥२३६०॥
 अमध्ये तर्पयेद् देव भैरव भैरवो तथा ।
 ततः पुष्पार्जलि दद्यात् सहस्रारनिवासिने ॥२३६१॥
 तत्त्वशुद्धिं ततः कुर्यादृग्नि सप्तभिराहत ।
 लिखेत् त्रिकोण तीर्थेन वामे करतले बुध ॥२३६२॥
 कोणत्रये तर्प्यं च मध्ये सस्थाप्य वाग्यत ।
 तारत्रयान्ते च स्वरान् समुच्चार्य च षोडश ॥२३६३॥
 प्रकृत्यादि च भूम्यन्त चतुर्विंशतितत्त्वकम् ।
 आणव मलमुच्चार्य स्थूलदेहं च विश्वकम् ॥२३६४॥
 शोधयामीति मन्त्रेण जुहुयात् कु डलोमुखे ।
 स्वाहान्त ब्रह्माणे चेति मूलाधाराभिमानिने ॥२३६५॥

ब्रह्मण इदं च न मम प्रोच्चरन् दक्षसस्थितम् ।
 सशुद्धिखड्गचपकं स्वीकृत्य भोगपात्रत ॥२३६६॥
 बिन्दुं गृहीत्वा चपके कादिमातं समुच्चरन् ।
 तारत्रयाद्यं च ततो मायादिपुरुषान्तकम् ॥२३६७॥
 तत्त्वसप्तकमुच्चार्य कार्मिकं मलमुच्चरेत् ।
 सूक्ष्मदेहं तैजसं च शोधयामीति सवदेत् ॥२३६८॥
 स्वाहान्तं विष्णवे चेति हृदयाब्जामिमानिने ।
 विष्णव इदं च न मम प्रोच्चरन् वामसस्थितम् ॥२३६९॥
 शुद्धिखड्गं च स्वीकृत्य द्वितीयामाहुतिं दिशेत् ।
 तीर्थादानं च चपके कृत्वा वै भोगपात्रतः ।
 त्रितारं यादिदशकं पञ्चतत्त्वमनुच्चरेत् ॥२३७०॥
 शिवादिशुद्धविद्यान्तं मायिकं मलमुच्चरन् ।
 कारणं देहमाभाष्यं प्राज्ञं सशोधयामि च ॥२३७१॥
 पशुपतये स्वाहेति ह्याज्ञाचक्राभिमानिने ।
 पशुपतये त्विदं च न ममेति समुच्चरन् ॥२३७२॥
 अथ स्थशुद्धिखड्गेन सहितं जुहुयात् सुधीः ।
 ततः सक्षालिते पात्रे तीर्थादानं च भोगतः ॥२३७३॥
 कृत्वा तारत्रयान्ते च पञ्चाशद्वर्णमातृकाम् ।
 समुच्चार्य प्रकृत्यादिषट्त्रिंशत्तत्त्वमुच्चरेत् ॥२३७४॥
 पूर्वक्रमेण च पुनर्जीवात्मानं पदं ततः ।
 तत्त्वत्रयाश्रयमहं शोधयामीति प्रोच्चरेत् ॥२३७५॥
 सदाशिवाय स्वाहेति ब्रह्मरुद्राभिमानिने ।
 सदाशिवाय चेदं स्यात् न ममेति समुच्चरन् ॥२३७६॥
 स्वीकृत्य मध्यसंस्थं च शुद्धिखड्गयुतं तथा ।
 पुनर्भोगात् समृद्धृत्य बिन्दुं प्रक्षालिते स्वके ॥२३७७॥

चषके मन्त्रमुच्चार्य चार्द्रं ज्वलतिसन्नकम् ।
 जुहुयाच्च परानृप्यं ततश्चैव त्रिभावयेत् ॥२३७८॥
 शिवात्मनो गुं रोश्चैक्यमानदनिभंरातर ।
 स्वे स्वे दिशि च देवेभ्यो वर्लि दद्यात् समाहित ॥२३७९॥
 वटुकाय च योगिन्यं क्षेत्रपालाय वै तथा ।
 गणेशाय च भूतेभ्यो राजराजेश्वरस्य च ॥२३८०॥
 तत् तन्मन्त्रेण च यथासप्रदाय विचक्षण ।
 तत पीठं च मङ्गलात् परतत्त्वान्तमर्चयेत् ॥२३८१॥
 पीठशक्तिं पीठमन्त्रं पूजयित्वा पराविकाम् ।
 ध्यात्वा हृत्कमले पूज्य मानसैरुपचारकै ॥२३८२॥
 सप्रार्थयेद् बाह्यपूजाग्रहणाय महेश्वरीम् ।
 बह्वनासाध्वनानीय त्रिखडकुसुमाञ्जली ॥
 तत्पुष्पं निक्षिपेत् पीठे मूर्त्तौ वा भक्तितत्पर ॥२३८३॥
 श्रावाहिन्यादिका मुद्रा सकलीकरणान्तिका ।
 दर्शयित्वा परावायं परमीकरणं चरेत् ॥२३८४॥
 ततश्चैव यथालाभैरुपचारैश्च पूजयेत् ।
 षोडशैश्च चतुःषष्टिविधै पञ्चविधैश्च वा ॥२३८५॥
 सपूज्य परमेशानीं महानंवेद्यमर्पयेत् ।
 दक्षहस्ते शुद्धिखड्गं वामहस्तेन सस्पृशन् ॥२३८६॥
 श्रीपात्रं प्रपठेन् मन्त्रं ध्यायन् देवीं समाहित ।
 ॐ परमं वारुणीकल्पं कोटिकल्पान्तकारिणि ॥२३८७॥
 गृहाण शुद्धिसहितं देहि मे मोक्षमव्ययम् ।
 शुद्ध्यासवरसास्वादपरमानदनिभरे ।
 अपारे भवससारे त्राहि मां परमेश्वरि ॥२३८८॥
 भूलान्ते शुद्धिसहितमासव श्रोपदात् पुनः ।
 परादेव्यं निवेदयामि नमश्चैतेन सद्विशेत् ॥२३८९॥

ततो द्वारत्रय तर्प्य श्रीपात्रामृतवारिणा ।
 प्रणम्य च पुनर्दद्यात् पञ्चपुष्पाजलिं सुधी ॥२३६०॥
 तत सपूजयेद् भक्त्या ह्य गावरणदेवता ।
 स्वकल्पोक्तविधानेन श्रीकुलोक्तक्रम त्विदम ॥२३६१॥
 कालीकुले विशेषार्घ्यस्यैव श्रीपात्रता स्मृता ।
 तमेव समुखे कृत्वा मन्त्रमेनमुदीरयेत् ॥२३६२॥
 प्रणव कालियुगल कूर्चयुग्म समुच्चरन् ।
 श्रमृतमासव चेति विधिवत् स्वाद्गुणवदत ॥२३६३॥
 कुरुद्वय तथा स्वाहा चतुर्विंशतिवर्णवान् ।
 सप्तवारमिम जप्त्वा पूर्ववदुच्चरेत् तत ॥२३६४॥
 एतत् शुद्धघासव दैव्यं अमुक्यं ह्यर्पयामि हृत् ।
 एव निवेद्य देव्याश्च परिवारान् प्रतर्प्य च ॥२३६५॥
 श्रगावृत्तिद्युता तद्वत् शेषिकार्यं वलिं दिशेत् ।
 मूल सहस्रं जप्त्वाथ जुहुयात् तद्दशाशत ॥२३६६॥
 तत कवचसाहस्रनामस्तोत्रादिसस्तवं ।
 स्तुत्वा देवीं प्रसन्नात्मा वीरपूजार्थमीश्वरीम् ॥२३६७॥
 प्रार्थयेत् परया भक्त्या कृताजलिपुट, सुधी, ।
 श्रीमात परमेशानि त्वत्प्रोत्थर्थमह मुदा ॥२३६८॥
 चक्रार्चनं करोम्यद्य गृहाण शिवसयुता ।
 एव प्रार्थ्यं स्वदक्षे तु सस्थित श्रीगुरु तत ॥२३६९॥
 सपूज्य तस्मै तत्पात्र समर्प्य प्रणमेत् तथा ।
 गुरोरभावे तत्पात्र जले निक्षिप्य वै तथा ॥२४००॥
 वीरान् शिवधिया शक्तो देवीबुद्धयोपचारकं ।
 समर्प्य शक्तिपात्र तु तस्यै दद्यादनेन च ॥२४०१॥
 ॐ गृह्य देवि महाभागे शिवे कालाग्निरूपिणि ।
 स्वर्णपात्रस्थित द्रव्यं शुद्धिखण्डं समाहर ॥२४०२॥

अलिपात्रमिदं तुभ्यं दीयते पिशितान्वितम् ।
 स्वीकृत्य सुभगे देवि श्रियं देहि रिपून् दह ॥२४०३॥
 धीरपात्रासव तेभ्यो दत्त्वा शुद्धियुतं तथा ।
 ते कराभ्यां गृहीत्वा तु मूलमण्डोत्तरं शतम् ॥२४०४॥
 जपित्वा च समर्प्यास्यं नत्वा ध्यात्वा कुलेश्वरीम् ।
 न दद्यादेकहस्तेन नैकहस्तेन सयजेत् ॥२४०५॥
 कराभ्यां पात्रमादाय जुहुयात् कुडलीमुखं ।
 ततः सामयिकं, सार्धं पात्रवदनमाचरेत् ॥२४०६॥

सन्मन्त्रश्च—

ॐ श्रीमद्भ्रूवरशेखरं प्रविलसच्चन्द्रामृतप्लावितम्
 क्षेत्राधीश्वरयोगिनोगणमहासिद्धं समाराधितम् ।
 श्रानदागमकं महात्मकमिदं साक्षात् त्रिखण्डामृतम्
 वदे श्रीप्रथमं कराब्जगतं पात्रं विशुद्धिप्रदम् ॥२४०७॥
 प्रणम्यानेन पात्रं तु कृत्वा वामकरे पुनः ।
 शुद्धिखण्डं दक्षहस्ते गृहीत्वा तौ नियोज्य च ॥२४०८॥
 ध्यायेदनन्यमनसा सुरासिद्धिप्रदायिनीम् ।
 समुद्रे मथ्यमाने तु क्षीराब्धौ सागरोत्तमे ॥२४०९॥
 तत्रोत्पन्ना सुरादेवी कन्यकारूपधारिणी ।
 गोमूत्रसदृशाकारा फेनामृतसमुद्भवा ॥२४१०॥
 अष्टादशभुजं युक्ता नीरजायतलोचना ।
 नवकुम्भधरा सा तु नवपात्रधरा तथा ॥२४११॥
 नग्ना कालाग्निसदृशी कृतहस्तोल्लसन्मुखी ।
 श्रानदोऽस्यां करे जातं श्रानन्दं महेश्वरं ॥२४१२॥
 तयो यं गेऽभवत् ब्रह्मा विष्णुश्चाह्लाद एव च ।
 तस्मादिमा सुधा देवीं पूर्णाहितां जुहोम्यहम् ॥२४१३॥
 इदं पवित्रममृतं पिबामि भवभेषजम् ।
 पशुपाशसमुच्छेदकारणं भैरवोदितम् ॥२४१४॥

चित्ते स्वातन्त्र्यभावत्वात् तस्यानदमयत्वत ।

तन्मयत्वाच्च भावाना भावाश्चातहिता रसे ॥२४१५॥

स्वस्वातन्त्र्यविकाशाय सुरसस्तेन पीयते ।

तस्मादिमा सुधारुपा पूर्णाहिन्ता पिबाम्यहम् ॥२४१६॥

अहतापात्रसभूतमिदतापरमामृतम् ।

पराहतामये बह्नी जुहोमि शिवरूपताम् ॥२४१७॥

स्वात्ममूलत्रिकोणस्थे कोटिसूर्यसमप्रभे ।

कुण्डल्याकृतिचिद्बह्नी हुनेद् द्रव्य समत्रकम् ॥२४१८॥

एतान् मत्तन् पठित्वा च स्मृत्वा मूल पुनस्तथा ।

आज्ञा सप्रार्थयेत् शक्तिसाधकेभ्यो जुहोमि च ॥२४१९॥

आत्मतत्त्व शोधयामि स्वाहेति कुण्डलीमुखे ।

शिवोऽहमिति स्वात्मान ध्यायन् वै जुह्यात् तत ।

शुद्धिखड्ग गृहीत्वा तु पात्रमाधारके न्यसेत् ॥२४२०॥

शक्तिमगमे विशेष —

गृह्णामिति प्रगृह्णस्व गौडे पानक्रम भवेत् ।

जुहोमि प्रजुपस्वेति केरले पानकर्म च ॥२४२१॥

होष्यामि प्रजुपस्वेति काश्मीरे पानमीरितम् ।

पुनर्द्वितीयपात्र तु समीन च ददेद् गुरु ॥२४२२॥ इति ।

गुरुरित्युपलक्षणम् । चक्रेश्वर स्वकरी क्षालयित्वा तु पात्राणि परिवेशयेत् । अतश्च पृष्ठदेशसस्थापिते पात्रे करी प्रक्षाल्य परामृत पात्रेषु दद्यात् ।

दानपरिमाणमाह नमयानत्रे —

न दद्यात् कर्पतो न्यून न कर्पादधिक तथा ।

द्वितीय पात्रमुत्थाप्य पुनर्बदामाचरेत् ॥२४२३॥

मूल पुरुषतत्त्वा च शोधयामि शुचिप्रिया ।
 जुहोम्युक्त्वा च जुहुयात् सशेष कुंडलीमुखे ॥२४४१॥
 नानाव्यजनसायुक्तमन्न स्वीकृत्य साधक ।
 परिवेश्य तथा षष्ठ पात्र सध्यामुपाचरेत् ॥२४४२॥
 सव्या कुलसध्याम् ।

यच्च रेवतीतत्रे—

प्रदद्यात् प्रथमे पात्रे पिशित परमेश्वरि ।
 द्वितीये तु वरारोहे मत्स्य दद्यात् सुसाधितम् ॥२४४३॥
 तृतीये तु महेशानि मुद्रा दद्यान् मनोरनाम् ।
 चतुर्थे च महेशानि मासं मत्स्यंश्च मुद्रया ॥२४४४॥
 पचमे तु महेशानि ह्यद्यान् मत्री यथेच्छया ।
 शक्तक्त्युच्छिष्टसमायुक्ता पचम पात्रमाहरेत् ॥२४४५॥
 ततश्च परमेशानि कुलसध्या समाचरेत् ।

कुलसध्या पचममिति । पचपात्राधिकारे बोध्यम् । एकादशपात्राधिकारे तु विशेषो यथा तत्रैव ।

कौलसर्वस्वे च—

शुद्ध्या तु प्रथम पात्र मीनेनैव द्वितीयकम् ।
 मुद्रया तु तृतीय स्यात् त्रिभि सह चतुर्थकम् ॥२४४६॥
 तदन्यत् पचमे दद्यान् नानाव्यजनसायुक्तम् ।
 परमान्न तथा षष्ठे सप्तमे पिष्टतद्भुक्तान् ॥२४४७॥
 अष्टमे दधिदुग्धादि नवमे च फलादिकम् ।
 लेह्यादि दशमे दद्याद् रुद्रपात्रे यदृच्छया ॥२४४८॥

अन्यदापि तत्रैव—

प्रथमे तु गुरोर्घ्यान द्वितीये स्वेष्टांचितनम् ।
 प्राणायाम तृतीये च चतुर्थे जपमाचरेत् ।
 पचमे शक्तिशेष च पचम तदनन्तरम् ॥२४४९॥ इति ।

एव यथासामर्थ्यं यावन्न चलते दृष्टिरिति पुरस्कृत्य पचमान्त मप्तमान्त
नवमान्तमेकादशान्त वा बोध्यम् । इति वीरपरम् ।

दिव्यस्तु—

स्मरन् गुरुं पिबेत् द्रव्यं पात्रे पात्रे जप चरेत् ।

स शब्दं न पिबेत् द्रव्यं न विदु पातयेदघ ॥२४५०॥

तेन यथा शब्दो न जायेत भूमौ च विन्दुरपि न पतति तथा सावधानेन
पान विधेयमिति ।

अथ कुलमध्या यथा यामले—

शिवशक्तिसमायोगो यस्मिन् काले प्रजायते ।

सा सध्या कुलनिष्ठाना समाधिस्थं प्रगीयते ॥२४५१॥

तद्यथा—

स्वशक्तिं सम्मुखे कृत्वा भाल स्पृष्ट्वा शत जपेत् ।

केशे शत च सिद्धरमडले च शत जपेत् ॥२४५२॥

कुचयुग्मे शतद्वन्द्वं नामौ यौनौ शत शतम् ।

शतत्रयं च ता पश्यन् निर्निमेपतया जपेत् ॥२४५३॥

ततश्चाष्टोत्तरशतं प्रणव स्वध्वजोपरि ।

जप्त्वा शिवोऽहनात्मानं देवीरूपा विभाव्य ताम् ॥२४५४॥

सुविकाशय ध्वज योनिं स्मरन् मूल रमेच्च ताम् ।

रेत पाते पठेदेन मूलान्ते मनुमुत्तमम् ॥२४५५॥

धर्माधर्महविर्दीप्तम्वात्माग्नौ मनसा लुचा ।

सुपुण्या वर्त्मना नित्यमक्षवृत्ती जुहोम्यहम् ॥२४५६॥

स्वाहान्त मन्त्रमुच्चार्य पुनरन्य पठेन् मनुम् ।

प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामवलव्योन्मनीलुचा ।

धर्माधर्मकलास्नेह पूर्णवह्नौ जुहोम्यहम् ॥२४५७॥

स्वाहातेनाहुतिं पूर्णां रेतोरूपा विसृज्य च ।

तदुत्पन्नामृतं तत्र पुष्पेणोद्धृत्य साधक ॥२४५८॥

निधाय कस्मिंश्चित् पात्रे गधाष्टकयुत तथा ।
कृत्वा मन्त्रेण सशोध्य देवीं तेन प्रतर्पयेत् ॥२४५६॥

गधाष्टक तु यमालिकातन्त्रे—

रक्त श्वेत चदन स्यात् कर्पूर रोचना तथा ।
कस्तूरी शिल्लक चैव कु कुमोशीरकी तथा ॥२४६०॥
गधाष्टकमिद भद्रे शक्तिद्रव्येषु मेलयेत् । ॥२४६१॥

मन्त्रेण कुण्डगोलशोधनमन्त्रेणेति ।

तत. सामयिकेभ्यस्तु विमज्ज्यं च तत स्वयम् ।
उत्थाय षष्ठ पात्रं च तद्व दनमथाचरेत् ॥२४६२॥

तन्मन्त्रश्च—

छत्र चामरमद्रपीठपरमानदोदय दायक
वाजीदन्तिमनोहर सुखकर मायुज्यसाम्राज्यदम् ।
नानाव्याधिभवाधकारहरण जन्मान्तरध्वसन
श्रीमद्भ्रूँरवभैरवीप्रियतर पात्रं च षष्ठं नुम. ॥२४६३॥

मूलान्ते च मनस्तत्त्व शोधयाम्यग्निवल्लभा ।
जुहोम्यन्ते च जुहुयात् शक्तिद्रव्येण सयुतम् ॥२४६४॥

स्वीकृत्य परमान्नं तु सप्तमं परिवेश्य च ।
पिष्टलड्डुकसयुक्तं पात्रवदनमाचरेत् ॥२४६५॥

तन्मन्त्रश्च—

जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिबोधपवन चैतन्यसाक्षिप्रद
विद्युद्दमास्करवह्निचद्रधनुषा ज्योति कलाव्यापितम् ।
वामा पिगलमध्यगा त्रिवलया सत्कुडली चोर्ध्वंग
पात्रं सप्तमपूरणेन तरुणानदप्रदं पातु माम् ॥२४६६॥

मूलान्ते बुद्धितत्त्वं च शोधयामि शुचिप्रिया ।
जुहोम्युक्त्वा च जुहुयात् पिष्टलड्डुकसयुतम् ॥२४६७॥

ततश्चैवाष्टम पात्र परिवेश्य यथाक्रमम् ।
दधिदुग्धादिसहित ततो वदनमाचरेत् ॥२४६८॥

तन्मन्त्रश्च—

खड्ग पादुकमञ्जन सुतिलक कठे हि सारस्वत
शत्रो र्वाग्वलशौर्यकार्यहरण देहस्थिते कारणम् ।
वाचञ्चासिद्धिकर मन स्थितिकर वश्य जगद्योपिता
पात्र चाष्टममष्टसिद्धिकरण प्रौढप्रसन्न भजे ॥२४६९॥

मूलान्तेऽहकारतत्त्व शोधयाम्यनलागना ।
जुहोम्याभाष्य जुहुयाद् दधिदुग्धादिसयुतम् ॥२४७०॥

ततश्च नवम पात्र परिवेश्य यथाविधि ।
तेम्यश्च नवम दद्यात् फलमूलादिसयुतम् ॥
वदन पूर्ववत् कुर्यादेनं मन्त्रमुदीरयन् ॥२४७१॥

तन्मन्त्रश्च—

सर्वानन्दकर सदाशिवपद सर्वार्यसपत्प्रद
साम्राज्यार्थकर समस्तसुखद चाज्ञानविध्वसनम् ।
श्रायुष्कातियशोविवर्धनकर ससारमोहच्छिद
पात्र लक्षणगुणात्मक च नवम प्रौढप्रताप भजे ॥२४७२॥

मूलान्ते शक्तितत्त्व च शोधयाम्यनलागना ।
जुहोम्यन्ते च जुहुयात् फलमूलादिसयुतम् ॥२४७३॥

ततश्च दशम पात्र परिवेश्य यथाविधि ।
पूर्ववद् वदन कुर्यात् मन्त्रमेन समुच्चरन् ॥२४७४॥

मन्त्रश्च—

ब्रह्मविष्णुमहेशाना देवाना च विशेषत ।
दुर्लभ पावन पात्र दशम प्रणमाम्यहम् ॥२४७५॥
मूलान्ते भैरव तत्त्व शोधयामि शुचिप्रिया ।
जुहोम्युच्चार्य जुहुयात् सलेह्य भक्तितत्पर ॥२४७६॥

ततश्चैकादश पात्र परिवेश्य च पूर्ववत् ।

आचरेद् वदन तद्वत् पात्र कृत्वा कराबुजे ॥२४७७॥

तन्मन्त्रञ्च—

पापघ्न शातिसुखद दिव्यं स्वादु सुखालयम् ।

पात्रमेकादश वदे गुरुसेवासुखागतम् ॥२४७८॥

मूलान्ते सर्वतत्त्व च शोधयामि शुचिप्रिया ।

जुहोम्युक्त्वा च जुहुयादेव हि कु डलीमुखे ।

ततो यथेष्ट भु जीत नानास्वादुसमन्वितम् ॥२४७९॥

यावन् चलते दृष्टि र्यावन् चलते मन ।

तावत् पान प्रकर्तव्य पशुपानमत परम् ॥२४८०॥

मन्त्रार्थस्फुरणार्थाय ब्रह्मज्ञानस्थिराय च ।

अलिपान प्रकुर्वीत लोलुपो नरक व्रजेत् ॥२४८१॥ इति ।

एकादशपात्रस्वीकाराशक्तौ नवम सप्तम पचम वा गृह्णीयात् । एत
धाक्य गृहस्यसाधकानामवश्यमेवावगतव्यम् । यत्—“पीत्वा पीत्वा पुन पीत्व
यावत् पतति भूतले । उत्थाय च पुन पीत्वा भूयो जन्म न विद्यते ॥” इति
तत्तत्तमाधिकारिपरम् ।

एव कृत्यं समाप्यान्ते शातिस्तोत्र समाहित ।

पठित्वा च तत पात्रप्रशसाख्य स्तव पठेत् ॥२४८२॥

तदन्ते सस्तवेद् वीरान् वीरवदनत सुधो ।

कुलस्तोत्र पठित्वा तु प्रणम्य चक्रगांस्तथा ॥२४८३॥

ब्रह्मार्पणेन मनुना कृत्य देव्यं समर्प्य तत् ।

क्षमाप्य च जगद्धात्रीं धूपैर्नाराजनादिभि ॥२४८४॥

तामूलबीटिकाभिश्च सपूज्य परदेवताम् ।

श्रीपात्रमात्मनि तथा सयोज्य कलश तथा ॥२४८५॥

मन्त्रेण भगमालिन्या समुत्थाप्य यथाविधि ।

द्विद्रावधारण कुर्यादिर्घदानेन च तथा ॥२४८६॥

यज्ञच्छिद्र तपश्छिद्र यच्छिद्र यजने मम ।
तत् सर्वमच्छिद्रमस्तु भास्करस्य प्रसादत ॥२४८७॥
तत श्रीपरमेशानीं विसृजेद् हृदि मुद्रया ।

मुद्रया महारमुद्रया ।

प्राणायामपङ्गादि कृत्वा ध्यायन् स्वदेवताम् ।
पात्र प्रक्षाल्य स्वे वामे भूमौ पूज्यं सपुष्पकम् ॥२४८८॥
दत्वा श्रीगुरवे तत्र भूमौ वीज कनिष्ठया ।
माया च विलिखेद्वीरस्तन्मृदा तिलक तथा ॥२४८९॥
कुर्यादनेन मन्त्रेण निजमाले समाहित ।
य य स्पृशामि पादेन य य पश्यामि चक्षुषा ॥२४९०॥
स एव दासता यातु यदि शक्रसमो भवेत् ।
तत श्रीचक्रराज तु सम्नाप्य शुद्धवारिणा ॥२४९१॥
पुष्पादिभि समभ्यर्च्य गोपयेत् पञ्चदृष्टित ।

यच्च—

स्वमत्रसंस्कृत यत्र सर्वदा गोपयेत् शिवे ॥२४९२॥ इति ।
तत पुष्पादिनिर्माल्य धारयित्वा च तज्जलम् ।
पीत्वा पठेद्विद श्लोक सस्मरन् देवता हृदि ॥२४९३॥
तज्जल यत्रप्रक्षालनजलम् ।

मन्त्रश्च—

गगापुष्करनर्मदासु यमुनागोदावरीगोमती—
गगाद्वारप्रयागतीर्थवदरीवाराणसीसिधुपु ।
रेवा सेतुसरस्वतीप्रभृतिषु ब्रह्माण्डभाडोदरे
तीर्थस्नाननहृत्कोटिफलद श्रीचक्रपादोदकम् ॥२४९४॥
सम्यक् शतक्रतून् कृत्वा यत् फल लभते नर ।
तत् फल समवाप्नोति कृत्वा श्रीचक्रपूजनम् ॥२४९५॥

एव चक्र समाप्याथ दत्त्वा तेभ्यश्च दक्षिणाम् ।
 त्रिसर्जयेद् वीरशक्तीं प्रणम्य च मुहुर्मुहुः ॥२४६६॥
 श्रुतिपानवशात् कश्चित् साधको मूर्च्छितो यदि ।
 तदा चिन्वा प्रयोक्तव्या नान्यकाले कदाचन ॥२४६७॥
 श्रानदनाशिनीं चिन्वा यस्तु चक्रे प्रयोजयेत् ।
 योगिनीसहितास्तस्य हिंसा कुवन्ति भैरवा ॥२४६८॥
 इत्येतत् कथितं सर्वं कुलचक्रार्चनक्रमम् ।
 गोपितव्यं गोपितव्यमनर्हेषु च सर्वदा ॥२४६९॥

इति श्रीमदागमरहस्ये मत्स्यग्रहे चक्रार्चनक्रमो नाम
 दशम पटलः ॥१०॥ आदितश्चाष्टात्रिंशत् ।

अथ एकादश पटलः ।

अधुना कथ्यते सम्यगुल्लासभेदनिर्णयम् ।
 तथैव चक्रभेदं च वासनां च तयोरपि ॥२५००॥

यच्च श्रीकुलाणवे—

पानभेदपरोल्लासप्रमाणस्थितिलक्षणम् ।
 श्रविज्ञायाचरेद् यस्तु स भवेदापदापदम् ॥२५०१॥
 अधुना कथ्यते सम्यगुल्लासभेदनिर्णयम् ।
 यस्य विज्ञानमात्रेण जायते दिव्यभावना ॥२५०२॥
 श्रारमस्तरणश्चैव यौवनं प्रौढं एव च ।
 तदन्तश्चोन्मनाभावावस्थोल्लासस्तु सप्तमः ॥२५०३॥

श्रान्तं तन्तो मायो लक्षणम्—

तदन्तं जाग्रदित्युपतां चोन्मना स्वप्नसंज्ञकम् ।
 नोल्लासं च यो वेत्ति स मुक्तः स च कौलिकः ॥२५०४॥

अनवस्था सुपुमिश्च अवस्थात्रयसंयुतम् ।

स्थूलान्तमात्मतत्त्वा स्याद् विद्या सूक्ष्मान्तगोचरम् ॥२५०५॥

शिवतत्त्वा कारणान्तमिति तत्त्वत्रय म्मृतम् ।

एव तत्त्वत्रयज्ञान गुरो ज्ञात्वा य आचरेत् ।

स जीवन्नेव मुक्त स्यादिति शकरभाषितम् ॥२५०६॥

अयोत्लामाना लक्षण कुलाण्वि—

तत्त्वत्रय स्यादारभ कथित कुलनायिके ।

कथिनस्तरुणोत्लासस्तरुण सुखमम्बिके ॥२५०७॥

यौवन मनस सम्यगुत्लास कथित प्रिये ।

स्खलन दृङ्मनोवाचा प्रौढ इत्यभिधोयते ॥२५०८॥

सद्योत्लासपरे चक्रे य इच्छेत् पात्रमेलनम् ।

अर्वाक् प्रौढसमुल्लासाद्यैव कुर्यात् कदाचन ।

यथाधिकारं तत्रापि कर्तव्य पात्रमेलनम् ॥२५०९॥

अदोक्षितरनाचारैरमत्रज्ञैरद्वैतं ।

द्वयकं समयभ्रष्टं न कुर्यात् पात्रमेलनम् ॥२५१०॥

स्त्रीद्विष्टं गुरुशप्तैश्च भक्तिहीनं दुरात्मभिः ।

कुलोपदेशहीनैश्च न कुर्यात् पात्रमेलनम् ॥२५११॥

अभिज्ञं मन्यमानैश्च मपचव्रतधारिभिः ।

पशुभिः क्षुद्रकर्मस्थं न कुर्यात् पात्रमेलनम् ॥२५१२॥

पदवाक्यप्रमाणज्ञा श्रुतिस्मृत्यर्थवेदिनः ।

कुलधर्मनिम्नज्ञाश्चेत् तत्सर्गं वर्जयेत् प्रिये ॥२५१३॥

स्त्रीपुत्रमित्रवधूना स्निग्धानामपि पार्वति ।

कुलाचारानभिज्ञाना सर्गतिं वर्जयेत् प्रिये ॥२५१४॥

सत्कुलेऽपि प्रसूताना वृद्धस्वाचारवर्तिनाम् ।

त्वत्पूजाविमुक्ताना च सर्गतिं वर्जयेत् प्रिये ॥२५१५॥

अदृष्टपुरुषाणां च देशातरनिवासिनाम् ।
 विना सकेतयोगेन न कुर्यात् मेलनं प्रिये ॥२५१६॥
 एकपात्रं न कुर्वीत यदि साक्षान् महेश्वर ।
 मत्रा पराङ्मुखा याति विघ्नाश्चैव पदे पदे ॥२५१७॥
 स्वपात्रस्थितहेतुं च न दद्याद् भ्रंशवाय च ।
 यदि दद्यात् कुलेशानि देवताशापमाप्नुयात् ॥२५१८॥
 आसनं भोजनं पात्रमवरं शयनादिकम् ।
 अनभिज्ञैरनर्हैश्च सकरं नव कारयेत् ॥२५१९॥
 स्रोतोऽभेदेन वा कुर्यात् कौलिकं पात्रमेलनम् ।
 स्रोतोऽभेदेनाम्नायाभेदेन कुलभेदेन वेति कालीकल्पलताकारः ।

यच्च कुलाणवे—

पूर्वदक्षिणायोरैक्यमुदक्पश्चिमयोस्तथा ।
 तस्मिन् क्रमार्चनपरं वीरं स्वसदृशैरपि ॥२५२०॥
 कामिनीमिथ तत् कुर्यात् स्रोतसा च चतुष्टये ।
 योगिनि यौगिनीमिथ प्रदत्तं पूर्णपात्रकम् ।
 स्वमातृपादुकामूलमग्नं जप्त्वा पिबेत् प्रिये ॥२५२१॥
 क्वचित् यदृच्छया प्राप्तमलिपात्रं तु भक्तितः ।
 आदाय पूर्ववज्जप्त्वा पिबेद् देवि गुरुं स्मरन् ॥२५२२॥

निजपात्रे समादायेत्यथ ।

गुरुशक्तिसुतानां च गुरुज्येष्ठकनिष्ठयोः ।
 स्वज्येष्ठस्यापि चोच्छिष्टं खादेन्नान्यस्य पार्वति ॥२५२३॥
 शक्त्युच्छिष्टं पिबेद् द्रव्यं वीरोच्छिष्टं तु चर्वणम् ।
 आत्मोच्छिष्टं न दातव्यं परकीयं न भक्षयेत् ॥२५२४॥
 उच्छिष्टं भक्षयेत् स्त्रीणां ताम्यो नोच्छिष्टमर्पयेत् ।
 चक्रमध्ये तु देवेशि नान्यथा पतनं भवेत् ॥२५२५॥

कनिष्ठाना स्वशिष्याणा दद्यात् स्वोच्छिष्टमम्बिके ।
 दद्यात् स्नेहेन योऽन्येभ्य स भवेदापदा पदम् ॥२५२६॥
 आसवोच्छिष्टपात्र तु यो वा गृह्णाति मूढधी ।
 स्नेहाल्लोभाद् मयाद् वापि देवताशापमाप्नुयात् ॥२५२७॥
 प्रौढोल्लासे महेशानि कुर्याद् बलिविसर्जनम् ।
 प्रौढोल्लास तु कथित पण्डादौ पंचमान्तरे ॥२५२८॥
 पूजागृहात् वहि कुर्यात् त्रिकोणं तु गृहान्तरे ।
 गघपुष्पाक्षतं पूज्य ध्यायेदुच्छिष्टभैरवम् ॥२५२९॥
 गदात्रिशूलडमरुपात्रहस्ता त्रिलोचनम् ।
 कृष्णाम भैरव ध्यायेत् सर्वविघ्नविनाशनम् ॥२५३०॥
 पूर्वोक्तवद् बलि दद्यादवश्य तत्र साधक ।
 ततो दद्यात् मुशीलाय प्रसाद कुलनायिके ॥२५३१॥
 स्वामीष्टचेष्टाचरण प्रौढात परिकीर्तित ।
 प्रौढातोल्लासके देवि मुदिते योगिमडले ॥२५३२॥
 योगिनीमडले चैव चक्रमानदमुच्यते ।
 तदारूढेषु वीरेषु कार्याकार्यं न विद्यते ॥२५३३॥
 इत्येव शास्त्रसप्ततिरित्याज्ञा पारमेश्वरी ।
 अत्र यद् यद् कृत कर्म शुभ वा यदि वा शुभम् ॥२५३४॥
 तत्सर्वं देवता प्रीत्यं जायते सुरसुन्दरि ।
 जल्पो जपफलं तंद्रा समाधिरग्निधीयते ॥२५३५॥
 विक्रिया पूजन देवि छिदित भैरवो बलि ।
 मुक्ति स्यात् शक्तिसयोग स्तोत्र तत्कुलभाषणम् ॥२५३६॥
 न्यासोऽवयवसस्पर्श कङ्कतिर्हवनक्रिया ।
 वीक्षणं ध्यानमीशानि शयन वदनं भवेत् ॥२५३७॥
 तदुल्लासश्च वीराणा या चेष्टा सा च सत्क्रिया ।
 कार्याकार्यविचार तु य करोति स पातकी ॥२५३८॥

एतच्चक्रगता वीरा विज्ञेया परयोगिन ।
 येनाप्नुवन्ति मनुजा साक्षाद् भैरवरपताम् ॥२५३६॥
 समोदकोपशमन पतनोद्गारनर्तनम् ।
 वेणुवीणादिवाद्य च कवितारचनादिकम् ॥२५४०॥
 रोदन भाषण पात. समुत्थान विजृ भणम् ।
 गमन त्रिक्रिया देवि योग इत्यभिधीयते ॥२५४१॥
 चक्रेऽस्मिन् योगिनो धीरा योगिन्यो मदमथरा. ।
 समाचरन्ति देवेशि यथोल्लास मनोगतम् ॥२५४२॥
 शनं पृच्छति पाश्वस्थान् विस्मृत्यात्मविवक्षितम् ।
 निधाय वदने पात्र निविण्णा निवसन्ति च ॥२५४३॥
 मत्वा स्वपुरुष मत्ता क्तातान्यमवलावति ।
 तथा स्वपुरुषोश्चापि प्रौढान्तोल्लाससयुता ॥२५४४॥
 पुरुष पुरुष मोहादालिगत्यगतागनाम् ।
 पृच्छति स्वपतिं मुग्धा कस्त्व काऽहनिमे च के ॥२५४५॥
 किं कार्यं वयमायाता किमर्थमिह सस्थिता ।
 उद्यान किमिदं हतं गृहं किं वागण किमु ॥२५४६॥
 मुले सपूर्णं मदिरा पापयन्ती स्त्रिय प्रियान्-
 उपदश मुले क्षिप्त्वा निक्षिपन्ति प्रियानने ।
 गृह्णन्त्यन्योन्यपात्राणि ध्येजनानि च शाम्बि ॥२५४७॥
 घृत्वा शिरसि नृत्यति मद्यमाडानि योगिन ।
 अज्ञातकरतालातमस्याष्टाक्षरगीतकम् ॥२५४८॥
 प्रसृतत्पादघिन्यास नृत्यति कुलशक्तय ।
 योगिनो मदमत्ताश्च पतति प्रमदोपरि ॥२५४९॥
 मदाकुलाश्च योगिन्य पतति पुरषोपरि ।
 मनोरय सुसपूर्णं कृष्यन्ति च परस्परम् ॥२५५०॥

इत्यादि विविधाश्चेष्टा कुर्वन्ति कुलनायिके ।
 विकृतिं मनसो हित्वा यदोल्लास, प्रवर्तते ।
 तदा तु देवताभाव भजन्ते योगिपुगवा ॥२५५१॥
 कौलिकान् भैरवावेशान् यो वा निन्दति मूढधी ।
 त नाशयन्त्यसदेहो योगिन्य कुलनायिके ॥२५५२॥
 न निदेत् न हसेत् कुप्येत् चक्रे मधुमदाकुलान् ।
 एतच्चक्रगता वार्ता बहिर्नैव प्रकाशयेत् ॥२५५३॥
 तेभ्यो द्रोहं न कुर्वीत नाहितं च समाचरेत् ।
 भक्त्या सरक्षयेत् तान् वै गोपयेच्च प्रयत्नत ॥२५५४॥
 चक्रे मदाकुलान् दृष्ट्वा चितयेद् देवताधिया ।
 मोदते वन्दते भक्त्या स गच्छेद् योगिनीपदम् ॥२५५५॥
 पश्येदेवविधं चक्रं यो भक्त्या कौलिक, प्रिये ।
 व्रततीर्थतपोदानयज्ञकोटिफलं लभेत् ॥२५५६॥
 उन्मनापतनोत्थाने मूर्च्छां स्याच्च मुहुर्मुहुः ।
 उन्मनारये तथोल्लासे षष्ठे वीरसमन्विते ॥२५५७॥
 विरसन्निदधाते तौ यौ चिदर्शपरक्षरी ।
 परब्रह्मानुसधानकाङ्क्षिणौ कुलनायिके ॥२५५८॥
 देहेन्द्रियाणां मनसश्चानवस्था निगद्यते ।
 अनवस्थाभिधानेऽस्मिन्नुल्लासे सप्तमे प्रिये ॥२५५९॥
 परामत्रस्वरूपोऽसौ जायते मूर्च्छनाभर ।
 मूर्च्छनां सन्निकर्षोऽमिमूलमुक्ते परविदुः ॥२५६०॥
 अन्तर्लक्ष्यो बहिर्दृष्टिनिमेषोन्मेषवर्जित ।
 एषा तु शाश्वती मुद्रा सर्वतन्त्रेषु गोपिता ।
 एषैव खेचरीमुद्रा शिवस्य समवायिनी ॥२५६१॥
 सर्वोत्तीर्णा सदाहतासाभरस्यचमत्कृति ।
 अनयोल्लासिनो वीरा शिवा एव न सशय ॥२५६२॥

न किञ्चिदपि जानन्ति स्वात्मध्यानपरायणा ।
 तदा यत् परम सौख्य मनोवाचामगोचरम् ॥२५६३॥
 स्वयमेवानुभवति शर्कराक्षीरपानवत् ।
 ईदृश तादृश सौख्यमिति वक्तुं न शक्यते ॥२५६४॥
 दृश्यते पुलकाद्यैर्यत् तद् ब्रह्मध्यानमुच्यते ।
 यत् सुख विद्यते ध्याने देहावेशकर परम् ॥२५६५॥
 कथितु नैव शक्नोति प्रबुद्धस्तु समाहित ।
 ब्रह्मध्यानरतानन्दपरा, सुकृतिनो नरा, ॥२५६६॥
 क्षणोऽप्यन्तर्हिते तस्मिन् शोचन्त्यसहना इव ।
 सप्तमोल्लासयुक्ताना त्वद्भुक्ताना महात्मनाम् ॥२५७१॥
 अष्टौ त्रिकालज्ञानोत्था प्रत्ययाश्च कुलेश्वरि ।
 अष्टाववस्था कपाद्या जायन्ते नात्र सशय २५७२॥
 बहुनात्र किमुक्तेन अणिमाद्यष्टसिद्धय ।
 प्रतिहारपद प्राप्ता सेवन्ते मदिर वरम् ॥२५७३॥
 ये गुणा परमेशस्य पञ्चतत्त्वतनो शुभा ।
 ते गुणा कुलतत्त्वज्ञे तत्त्वज्ञानसमाहृता ॥२५७४॥
 आरम्भस्तरुणाश्चापि यौवन प्रौढ एव च ।
 तदन्तो जाग्रदित्युक्तश्चोन्मना स्वप्न उच्यते ॥२५७५॥
 अनवस्था सुषुप्ति स्यादवस्थात्रयसयुता ।
 सप्तोल्लासाश्च यो वेत्ति स मुक्त स च कौलिक ॥२५७६॥
 अयोच्यते चक्रमेद शिवसायुज्यदायकम् ।
 चक्र पञ्चविध प्रोक्त श्रीतत्रे रुद्रयामले ॥२५७७॥
 महाचक्र राजचक्र देवचक्र तथापरम् ।
 वीरचक्र चतुर्यं स्यात् पशुचक्र च पञ्चमम् ॥२५७८॥
 महाचक्र प्रवक्ष्यामि भक्त्या तच्छुणु पार्ष्वति ।
 माता च भगिनो चैव दुहिता च स्नुषा तथा ॥२५७९॥

गुरुपत्नी च पचैता शक्तयो यामले मता ।
 शक्तय पत्रमानार्हा तास्तु वामे न पूजयेत् ॥२५७६॥
 मानार्हा दक्षिणे पूज्यास्त्वन्यथा नारकी भवेत् ।
 स्वशक्तिर्यदि दक्षे स्यात् तदा माता न सशय ॥२५७७॥
 तथा रमणतो मत्री रौरव नरक व्रजेत् ।
 मातर गुरुशक्ति वा ज्येष्ठा वापि तपस्विनीम् ।
 स्ववामे नार्चयेत्तासु स्थितेऽपि गुरुतल्पग ॥२५७८॥इति ।
 अत एता पूज्या एव न भोग्या ।

यच्च यामले—

दोक्षितस्य गुरो पत्नी या माता गर्भधारिणी ।
 यस्या विवाहिता कन्या तर्पयेत् तान् न भोगयेत् ॥२५७६॥
 भगिनी दुहिता चैव वीरभार्या स्नुषा तथा ।
 वर्जनीयाश्च ता भोगे तदन्या चोपयुज्यते ॥२५८०॥
 मद्यं च गौडिक प्रोक्त शुद्धि कुक्कुटसभवा ।
 मत्स्यस्तु रोहित प्रोक्तो मुद्रा माषसमुद्भवा ॥२५८१॥
 करवीरोद्भव पुष्प चन्दन रक्तचदनम् ।
 गुरुवारेऽथवा शुक्रे चतुर्थ्या सप्तमीतिथौ ।
 महाचक्र महादेवि सर्वकामसमृद्धिदम् ॥२५८२॥
 दक्षिणा विधिवद् देवि आचार्याय समर्पयेत् ।
 तथैव घनवस्त्रार्घ्यस्तोषयेत् शक्तिसाधकान् ॥२५८३॥
 महासौख्यप्रद चक्र महामोक्षप्रदायकम् ।
 षष्टिवर्षसहस्राणि ब्रह्मणा सह मोदते ॥२५८४॥
 चक्रकृदिति शेष ।
 पूजाद्रव्य राजचक्रे वदामि शृणु पार्वति ।
 यवनी योगिनी चैव रजकी श्वपची तथा ॥२५८५॥

कैवर्तवशजा चैव पचशक्तीरुदाहता ।
 कृतमत्राभिषेकास्तु सर्वकामफलप्रदा ॥२५८६॥
 मद्य माध्वीति सप्रोक्त शुद्धिश्छागसमुद्भवा ।
 मत्स्य चोद्दालक प्रोक्त मुद्रा गोधूमजा स्मृता ॥२५८७॥
 एकादश्या भानुवारे सक्रान्तौ च विशेषतः ।
 धर्मार्थकामभोक्षार्थं राजचक्रं विधीयते ॥२५८८॥
 देवचक्रं प्रवक्ष्यामि यत् सुरैः क्रियते सदा ।
 शक्तीस्तत्र प्रवक्ष्यामि दिव्यरूपा मनोहरा ॥२५८९॥
 राजवेश्या नागरी च गुप्तवेश्या तथा प्रिये ।
 देववेश्या ब्रह्मवेश्या शक्तयः परिकीर्तिता ॥२५९०॥

अथासा लक्षणम्—

राजसेवापरा राजवेश्या गुप्ता च कोकिला ।
 देववेश्या नर्तकी च ब्रह्मवेश्या तु तीर्थगा ॥२५९१॥
 नागरी कस्यचित् कन्या रंडा कामरसाकुला ।
 पचेता शकनयो देवि देवचक्रे नियोजयेत् ॥२५९२॥
 मद्य कादम्बरीजात शुद्धिर्वाराहसम्भवा ।
 मत्स्यश्च तुरग प्रोक्तो मुद्रा चणकसम्भवा ॥२५९३॥
 पुष्प जाती च चापेय चन्दन रक्तचन्दनम् ।
 श्रष्टम्या च चतुदश्या नवम्या कुजसोमयो ॥२५९४॥
 आचार्यापि पुरस्कृत्य दक्षिणा विनिवेदयेत् ।
 तथैव धनवस्त्रार्घ्यंस्तोषयेत् शक्तिसाधकान् ॥२५९५॥
 देवचक्रमिदं प्रोक्तं मद्यो देवत्वदायकम् ।
 देववत् पूजितो भूत्वा विहरेत् क्षिनिमण्डले ॥२५९६॥
 षष्टिवर्षसहस्राणि देवलोके महीयते ।
 वीरचक्रं प्रवक्ष्यामि येन सिद्धयन्ति साधकाः ॥२५९७॥
 अनया पूजया देवि देहशुद्धिं प्रजायते ।
 शक्तयो मद्यभागादि यदुक्तं तच्च पश्यते ॥२५९८॥

गौडी पंथी च माध्वी च द्राक्षी ताडसमुद्भवा ।

अर्चने चक्रराजस्य वारुणी पचथा स्मृता ।

रजकी चर्मकारी च वेद्या चैव रजस्वला ॥२५६६॥

मातंगी मदमत्ता च पूजने शक्तयो मता ।

छागकुक्कुटवाराहमार्जारमृगसभवा ।

अर्चने देवतायास्तु बुद्धि, पचविधा स्मृता ॥२६००॥

अन्यच्च—

भूचराणा खेचराणा तत्तन्मास सुसाधितम् ।

देयानि सर्वमत्स्यानि सुप्रशस्तानि योजयेत् ॥२६०१॥

उत्तमास्त्रिविधा प्रोक्ता शालपाठीनरोहिता ।

मध्यमा कण्ठकं ह्रीनास्तदन्याश्चाधमा स्मृता ॥२६०२॥

गोधूममुद्गमापादितण्डुलाश्रणकादय ।

पूजने तव देवेशि मुद्रा पचविधा स्मृता ॥२६०३॥

पुष्पाणि श्वेतपीतानि रक्तानि च विशेषत ।

कुलवारे कुलतिथावष्टम्या च विशेषत ॥२६०४॥

कुहू ह्यर्कदिने वापि कर्तव्य शक्तिसाधकं ।

अष्टवीराश्च षड्वीरा नववीरा अथापि वा ॥२६०५॥

आहूय वीरान् शक्तीश्च चक्रपूजा समारभेत् ।

चोरेभ्यो दक्षिणा दद्यादाचार्याय विशेषत ॥२६०६॥

शक्ती प्रतोषयेद् भक्त्या दक्षिणाभूषणावरं ।

दक्षिणाविधिहीन तु चतुश्चक्र च निष्फलम् ॥२६०७॥

असह्य पातक यच्च तथा चैवोपपातकम् ।

तत् क्षणान्नाशमायाति वीरचक्रप्रसादत, ॥२६०८॥

विहरेद् देववत् भूमावन्ते देवीपुर व्रजेत् ।

पशुचक्र प्रवक्ष्यामि मर्त्याना समुदाहृतम् ॥२६०९॥

एकाकी मद्यपायी च स्वेच्छया शक्तिभुक् प्रिये ।

माहेश्वराणा ससर्गं कुरुते न कदाचन ॥२६१०॥

मद्य मास तथा मीनमात्मसौख्याय कारयेत् ।

असस्कृत पिवेद् द्रव्य बलात्कारेण मंथुनम् ॥२६११॥

स्वप्रियेण हत मास भुङ्क्ते यः स्वेच्छया तथा ।

विनार्चनं विना ज्ञान मत्रहीनमदक्षिणम् ॥२६१२॥

करोति चक्रवत् सर्वमात्मसौख्याय केवलम् ।

पचतत्त्व समादाय पशुचक्रं तदुच्यते ॥२६१३॥

आयु क्षयं च दारिद्र्यमन्ते पैशाचता व्रजेत् ।

पिशाचयौनौ तिष्ठेत पष्टिवर्षसहस्रकम् ॥२६१४॥

राज्यचक्रं राज्यदं स्यात् महाचक्रं तु मोक्षदम् ।

देवत्वदं देवचक्रं वीरचक्रं तु सिद्धिदम् ॥२६१५॥

पशुचक्रं च दारिद्र्यदुःखशोकभयप्रदम् ।

कापट्याद् दक्षिणाहीनात् सर्वचक्रं च निष्फलम् ॥२६१६॥

आदिमद्यं विना मद्यं निष्फलं नात्र सशयं ।

आदिशुद्धिं विना शुद्धिर्न च तृप्तिकरी मता ॥२६१७॥

आदिमीनं विना मीनं न च तृप्तिप्रदायकम् ।

आदिमुद्रां विहीनेन सर्वं भवति निष्फलम् ॥२६१८॥

आदिशक्तिं विना शक्तिरभिचाराय कल्प्यते ।

विजया ह्यादिमद्यं स्यादादिशुद्धिस्तयार्द्रकम् ॥२६१९॥

आदिमीनं च जवीरमादिमुद्रां तु धान्यजा ।

मुद्रा सर्वाणि धान्यानि व्रीहिरित्युच्यते बुधं । २६२०॥

धान्यानि पिष्टकादीनि सर्वाणि परमेश्वरि ।

आदिशक्तिं स्वदारां स्यात् तामेवाश्रित्य साधयेत् ॥२६२१॥

शक्तिं योग्या न सा चेत् स्यात् तदान्यामपि चाश्रयेत् ।

यासना संप्रवक्ष्यामि यया तन्मयता व्रजेत् ॥२६२२॥

क्रमसकेतक चैव चक्रसकेतक तथा ।

नामसकेतक चैव पूजासकेतक तथा ॥२६२३॥

विना सकेतक देवि पूजन यदि जायते ।

नैव तत्फलमाप्नोति सिद्धिरोधकर भवेत् ॥२६२४॥

स्थान देश च काल च ज्ञात्वा पूजा समारभेत् ।

वज्रपुष्पान्वित यन्त्र वज्रपुष्पेण पूजयेत् ॥२६२५॥

वज्रपुष्प यथा मातृकाभेदतत्रे देवीवाक्यम्—

स्वयम्भू कीदृश नाथ कुण्डगोल च कीदृशम् ।

खपुष्प कीदृश नाथ वज्रपुष्प च कीदृशम् ।

सर्वकालोद्भूव नाथ कीदृश वद मे प्रभो ॥२६२६॥

श्रीशिव —

विवाहरहिता कन्या प्रथममार्तव च यत् ।

स्वयम्भूकुसुम नाम कीर्तित भैरवागमे ॥२६२७॥

भर्तारि स्वे वर्तमाने या कन्या परगा भवेत् ।

तदुद्भूव कुण्डपुष्प सर्वकार्यार्थसाधकम् ॥२६२८॥

मृते भर्तारि देवेशि या कन्या परगामिनी ।

तदुद्भूव गोलपुष्प देववश्यकर परम् ॥२६२९॥

विवाहिता च या कन्या तस्या यत् प्रथमार्तवम् ।

तच्छोणित महेशानि खपुष्प सर्वमोहनम् ॥२६३०॥

विवाहिताया कन्याया पुरुषस्य च ताडनात् ।

यज्जात शोणित तच्च वज्रपुष्प प्रकीर्तितम् ॥२६३१॥

विवाहिताया कन्याया प्रतिमास च यद् भवेत् ।

सर्वकालोद्भूव पुष्प कथित वीरवदिते ॥२६३२॥ इति ।

अन्यच्च कुलाण्वि—

कुलाचारक्रम देवि वक्ष्ये सिद्धिप्रदायकम् ।

यदि चेद् दोक्षितो ज्येष्ठ कुलपूजादिर्वाजित ॥२६३३॥

तत्कनिष्ठं क्रमज्ञदचेत् कूलपूजा समाचरेत् ।
 तत् समीपं ततो गत्वा नमस्कृत्य गुरोर्यथा ॥२६३४॥
 तस्मिन् निवेद्य तत् सर्वं शेषं भुजोत् पार्वति ।
 पूजामध्ये गुरौ ज्येष्ठे पूज्ये वापि समागते ॥२६३५॥
 नत्वा ब्रूयात् स्थितिं शेषमाचरेत् तदनुज्ञया ।
 स्वदक्षिणे गुरो शक्तिं समभ्यर्च्य स्वशक्तित ॥२६३६॥
 दक्षे स्वस्य यथाशक्त्या गुरुमभ्यर्चयेत् तत ।
 गुरो पुत्राश्च भ्रातृश्च तथा तत् कुलजानपि ॥२६३७॥
 ज्ञानवृद्धास्तपोवृद्धान् दक्षिणे स्वे समर्चयेत् ।
 न तु ज्येष्ठान् यजेद् वामे कनिष्ठान् न च दक्षिणे ॥२६३८॥
 विपरीते वैपरीत्यं फलं ज्ञेयं शुभाशुभम् ।
 ज्येष्ठस्य च कनिष्ठस्य शिष्यावेकत्र सस्थितौ ॥२६३९॥
 तत्र पूर्ववदाचारं कथितं कुलनायिके ।
 अज्ञातकौलिकप्राप्तौ योगवादेन चिंतयेत् ॥२६४०॥
 नत्वा स्वस्व गुरुं देवि स्वस्वमार्गेण तर्पयेत् ।
 नित्यार्चनं दिवा कुर्याद् रात्रौ नैमित्तिकार्चनम् ॥२६४१॥
 उभयोः काम्यकर्म स्यादिति शास्त्रस्य निश्चयः ।
 अस्नात्त्वानासनस्थो वा भुक्त्वा वा प्रलपन्नपि ॥२६४२॥
 गन्धपुष्पाक्षताकल्पवस्त्राद्यैरनलकृतः ।
 अविन्यस्तशरीरो वा कुलपूजा न कारयेत् ॥२६४३॥
 विना मन्त्रेण या पूजा विना मासेन तर्पणम् ।
 विना शक्त्या तु यत् पानं निष्फलं कथितं प्रिये ॥२६४४॥
 श्रीचक्रमेको नो कुर्यादेकपात्रे तु नार्चयेत् ।
 नार्चयेदेकहस्तेन न पिबेदेकपाणिना ॥२६४५॥
 मत्स्यमासासर्वं देवि नार्चयेत् पशुसन्निधौ ।
 प्रणम्य प्रविशेच्चक्रं विनिर्गच्छेत् प्रणम्य च ॥२६४६॥

श्रीचक्रे नासने तिष्ठेत् न च वीरासने प्रिये ।
 श्रीचक्रदर्शनं देवि नेत्रयोः पापनाशनम् ॥२६७॥
 तन्नास्ति चेत् व्रणद्वन्द्वं कौलिकस्याक्षियुग्मकम् ।
 अनाचारान् सदाचारान् चक्रस्थान् शक्तिकौलिकान् ॥२६८॥
 शिवगौरीधिया देवि भावयेन् नावमानयेत् ।
 कुलाचार्यगृहं गत्वा भक्त्या पापविशुद्धये ॥२६९॥
 याचयेदमृतं चान्नं तदभावे जलं पिबेत् ।
 कुलाचार्येण तच्छयत्या दत्तं पात्रं तु भक्तितः ॥२६५०॥
 नमस्कृत्य तु गृह्णीयादन्यथा नरकं व्रजेत् ।
 गुरुर्यदेवतमंत्राणामवयवसमावयन् धिया ॥२६५१॥
 यावदुल्लासपर्यन्तमुपदेशं पिबेन् मधु ।
 भोजनान्ते विषं पानं पानान्ते भोजनं विषम् ॥२६५२॥
 अमृतं तद्विजानीयाद् यदन्नं सुरया सह ।
 चर्वाणो विना पानं केवलं विषभक्षणम् ॥२६५३॥
 यच्चर्वाणो सहितममृतं तत् प्रकीर्तितम् ।
 अस्नात्वा वापि भुक्त्वा वाप्यभक्त्या वा कुलेश्वरि ॥२६५४॥
 यः सेवेत कुलद्रव्यं स दारिद्र्यमवाप्नुयात् ।
 उष्णीषो कचुकी नग्नो मुक्तकेशो गलाधृतः ॥२६५५॥
 पराङ्मुखो विवादी च न सेवेत कुलामृतम् ।
 योगामृतस्य निष्ठोवान् मद्यमाण्डपरिभ्रमात् ॥२६५६॥
 ऊर्ध्वनालप्रपानाच्च देवताशापमाप्नुयात् ।
 एकासने निविष्टा ये भुञ्जानाश्चैकमाजने ॥२६५७॥
 एकपात्रे पिवतो ये ते यान्ति नरकं प्रिये ।
 यः सेवेत कुलद्रव्यमेकग्रामे स्थिते गुरौ ॥२६५८॥
 तत्कुलज्ञे च तत्पुत्रे स्वज्येष्ठे कुलदेशिके ।
 विनानुज्ञां कुलेशानि सोऽक्षयं नरकं व्रजेत् ॥२६५९॥

उच्छिष्टो न स्पृशेच्चक्रे कुलद्रव्याणि पार्वति ।
 बहि प्रक्षाल्य च करौ कुलद्रव्याणि दापयेत् ॥२६६०॥
 मद्यभाण्ड समुद्धृत्य न पात्र पूरयेत् प्रिये ।
 भोगपात्र सुराकुंभे निक्षिपेत् न कदाचन ॥२६६१॥
 शक्तिपात्र वीरपात्र नि.शेष नैव कारयेत् ।
 यावच्चक्र तु तत् पश्चात् तेभ्यो दद्याच्च तौ पुन ॥२६६२॥
 चक्रमध्येऽशुचिधिया करस्य क्षालनादिकम् ।
 य करोति विमूढात्मा स भवेदापदा पदम् ॥२६६३॥
 निष्ठीवन मल मूत्रमधोवायुविसर्जनम् ।
 श्रोत्रक्रमध्ये य कुर्यात् स भवेद् योगिनीपशु ॥२६६४॥
 चक्रमध्ये घटे भिन्ने पात्रे च स्वलिते प्रिये ।
 दीपनाशे च तत् शान्त्यं श्रोत्रं कारयेत् प्रिये ॥२६६५॥
 मत्ता जपन्ति ध्यायन्ति स्तुवन्ति प्रणमन्ति च ।
 बोधयन्ति च पृच्छन्ति नदन्ति ज्ञानिन प्रिये ॥२६६६॥
 मत्ता भ्रमन्ति गर्जन्ति हसन्ति विवदन्ति च ।
 रुदन्ति स्त्रियमिच्छन्ति निदन्त्यज्ञानिन प्रिये ॥२६६७॥
 परिहास प्रलाप च विनय बहुभाषणम् ।
 श्रोदासीन्य भय क्रोध चक्रमध्ये विवर्जयेत् ॥२६६८॥
 पात्रहस्तो महादेवि न भ्रमेच्चक्रमध्यग ।
 पूर्णपात्र करे धृत्वा न तिष्ठेच्च चिर प्रिये ॥२६६९॥
 नालपेत् पात्रहस्त सन् न मिद्यात् पात्रमम्बिके ।
 पादाभ्यां न स्पृशेत् पात्रं न बिन्दु पातयेदध ॥२६७०॥
 नैकहस्तेन दातव्यं न मुद्रावर्जित पिबेत् ।
 पात्रं न चालयेत् स्यानात् न कुर्यात् पात्रसंकरम् ॥२६७१॥
 धीगुरुज्येष्ठपूज्यानां पुरत कुलनायिके ।
 नोपयिष्य पिबेत् मद्यमिति शास्त्रस्य निश्चय ॥२६७२॥

सशब्दं न पिबेत् मद्य नि शब्दं नैव पूरयेत् ।
 नान्योऽन्य ताडयेत् पात्र न पात्र चानयेदथ ॥२६७३॥
 साधार नोद्धरेत् पात्रमनाधारे न निक्षिपेत् ।
 रिक्तपात्र न कुर्वीत न पात्र भ्रामयेत् प्रिये ॥२६७४॥
 प्रक्षाल्य गोपयेत् पात्रमित्याज्ञा पारमेश्वरी ।
 यदा मदीपितोन्लास कौलिक पशुमीक्षते ॥२६७५॥
 पठेद् वा पशुशास्त्राणि सगच्छेद् वा पशुस्त्रियम् ।
 कुर्यात् पशुप्रसंग च पशुकार्याणि वाचरेत् ।
 धर्मार्थायुर्यंशोलाभज्ञानसौख्यादि नश्यति ॥२६७६॥
 श्रीचक्रस्थ कुलद्रव्यं य पशुम्य प्रयच्छति ।
 स्नेहाल्लोमाद् भयाद् वापि स भवेद् योगिनीपशु ॥२६७७॥
 विपद्यपि न कर्तव्यो वाग्वादश्चक्रमध्यगे ।
 पितृमातृसम पश्येत् तेनोक्त परुष सहेत् ॥२६७८॥
 यथा स्त्रीपुत्रमित्रादि दृष्ट्वा चेत प्रहृष्यति ।
 तथा चैत् कौलिकात् दृष्ट्वा स भवेद् योगिनीप्रिय ॥२६७९॥
 ब्रह्मादिस्तत्रपर्यन्त यस्य मे गुरुसतति ।
 तस्य मे सर्वशिष्यस्य को न पूज्यो महीतले ॥२६८०॥
 इति निश्चितबुद्धिर्ष्य स भवेदावधो प्रिय ।
 प्रवृत्ते भैरवीचक्रे सर्वे वर्णा द्विजातय ॥२६८१॥
 निवृत्ते भैरवीचक्रे सर्वे वर्णा पृथक् पृथक् ।
 नारी वा पुरुष पदश्चाडालो वा द्विजोत्तम ॥२६८२॥
 चक्रमध्ये न भेदोऽस्ति सर्वे देवसमा स्मृता ।
 क्षीरेण सहित तोय क्षीरमेव यथा भवेत् ॥२६८३॥
 तथा श्रीचक्रमध्येऽपि जातिभेदो न विद्यते ।
 नगरीनिर्भराद्यबु गगा प्राप्य यथैकताम् ॥२६८४॥

याति श्रीचक्रमध्येऽपि चैकता मानवास्तथा ।
 स्वर्गादि पुण्यलोकेषु देवादन्यद् यथा नहि ॥२६८५॥
 तथैव चक्रमध्येऽपि मानवा शिववत् स्मृता ।
 बहुनात्र किमुक्तेन चक्रमध्ये कुलेऽवरि ॥२६८६॥
 मद्रूपा पुरुषा सर्वे त्वद्रूपा प्रमदा प्रिये ।
 चक्रमध्ये च मूढात्मा जातिभेद करोति य ॥२६८७॥
 त भक्षयन्ति योगिन्यस्त्वा शपे कुलनायिके ।
 देशिकं स्थापिते कुंभे तत्र देवोपुर भवेत् ।
 पचाना मेलन यत्र तत्रैवाह त्वया सह ॥२६८८॥

अत्र मडलप्रवृत्ते पूर्वं निवृत्त इतर जातिव्यवस्था, मध्ये नेति त
 समति । तस्मात् ब्राह्मणोतराणामपि चक्रे ब्राह्मणवदुपवेशार्हत्वमुत्
 निर्वाणतरे 'नात्राधिकार सर्वपामित्यारभ्य 'ब्राह्मणा कर्मनि
 एवात्राधिकारिण' इत्यन्तवाक्याना विरोधादत्रेय व्यवस्था । पचपात्रग्र
 जातिभेदो नास्ति ।

यच्च यामले—

पच पात्रान्तरे जाते जातिभेदो न विद्यते ।
 न च कुभस्थापनादौ ब्राह्मणोतरदर्शनम् ॥२६८९॥
 तत्त्वशुद्धि चरेद् यावत् तावन्मौन समाचरेत् ।
 अथवा सस्कृता वाणी वक्तव्या प्राकृता न च ॥२६९०॥

तेन देववाण्या वक्तुममर्थस्याभिपिक्तकुलज्ञकीलवस्येयापि
 त्वाधिकारो नास्ति । यत गुरुवद् भावयेच्चक्रं यतश्चक्रेश्वर
 इत्याद्युक्तत्वात् । ब्राह्मणोतराणामसस्कृतज्ञाना चक्रेश्वरत्वे वापकारित्वे ना
 पचपात्राद्गुह्यं सर्वमनवद्यमिति दिक् ।

स्त्रीणामन्यतम स्थान पुंसामन्यतम पृथक् ।
 अथवा मिथुन कृत्वा क्रमात् समुपवेशयेत् ॥२६९१॥
 पङ्क्त्याकारेण वा सम्यक् चक्राकारेण वा प्रिये ।
 शिवशक्तिधिया सर्वाश्चक्रमध्ये सदर्चयेत् ॥२६९२॥
 अविमक्ती यथा चावालक्ष्मीनारायणौ प्रिये ।

मद्यकु ममहर्त्रंश्च मासमारशतैरपि ।
 न तुप्यामि वरारोहे भर्गलिगामृत विना ॥२६६४॥
 न चक्राक न पद्माक न शखाकमिद जगत् ।
 लिगाक च भगाक च तस्मात् शक्तिशिवात्मकम् ॥२६६५॥
 शिवशक्तयोस्तु सयोगो यस्मिन् काले प्रजायते ।
 सा मध्या कुलनिष्ठाना समाधि साभिधोयते ॥२६६६॥
 सकामो न स्त्रिय गच्छेदनिच्छन्तोमदीक्षिताम् ।
 सद्य सस्कारमशुद्धा विहितत्वाद् व्रजेत् स्त्रियम् ॥२६६७॥

इति श्रीमदागमग्रह्म्ये सत्सग्रह चक्रोल्लामभेदवामनानिरुणयो
 नामैकादश पटल । आदितस्त्वेकोनचत्वारिंशत् ॥

अथ द्वादश पटल ।

अथ शक्तिपूजनम् । शक्तिनगमहात्रे—

नारी त्रैलोक्यजननी नारी त्रैलोक्यरूपिणी ।
 नारी त्रिभुवनाधारा नारी देहस्वरूपिणी ॥२६६८॥
 पुरुष वा स्त्रियो रूप यत् किञ्चिद्रूपमुत्तमम् ।
 नारोच्चक्रे सर्वरूप यत् किञ्चिज्जगतीगतम् ॥२६६९॥
 न च नारीसम सौख्य न च नारीसमा गति ।
 न नारीसदृश भाग्य न नारीसदृश तप ॥२७००॥
 न नारीसदृश राज्य न नारीसदृशो जप ।
 न नारीसदृश तीर्थं न नारीसदृशो लय ॥२७०१॥
 न नारीसदृशो यागो न नारीसदृश यज्ञ ।
 न नारीसदृश मित्र न भूत न भविष्यति ॥२७०२॥

अथ शक्तिप्रकरणानि तत्रैव—

सुन्दरी तरुणी रम्या चार्वंगी चारुहासिनी ।
 गुरुमक्ता जपासक्ता महाकामकुतूहला ॥२७०३॥

दर्शनात् मोहिनी साध्वी कटाक्षादिप्रमोचिनी ।
 केशरजनससक्ता वस्त्ररजनसयुता ।
 गर्भद्रावकलायुक्ता पुष्पोत्पादनतत्परा ॥२७०४॥
 नानापाककलायुक्ता लेह्यपेयकरी तथा ।
 शय्यासरजनी दिव्या मुखगधविधायिनी ॥२७०५॥
 गीततालमृदगादिवीणावादनतत्परा ।
 काव्यालापसमस्यादिपल्लवाविसमन्विता ॥२७०६॥
 नानाचित्रकलायुक्ता सौरम्यसुरतान्विता ।
 लोमशातनसयुक्ता सकुचीकरणाकुला ॥२७०७॥
 कुचस्यौत्पदाढ्यकरा नानाऽऽभरणभूषिता ।
 लिंग दृष्ट्वापि देवेशि अविकारपरायणा ॥२७०८॥
 योनौ लिंगप्रवेशेऽपि विकारपरिवर्जिता ।
 सर्वदोषविहीना या रूपसौभाग्यशालिनी ।
 एव लक्षणसपन्ना सा शक्ति परिकीर्तिता ॥२७०९॥
 पुस्वरूप महेशानि कथ्यते शृणु साप्रतम् ।
 नानाविलासकुशल सर्वशक्तिममन्विता ॥२७१०॥
 तरुण सुन्दर शूरशिरमंयुनकारकः ।
 दीर्घलिंगो दृढाघाती द्रावणेषु च तत्पर ॥२७११॥
 कामशास्त्रकलायुक्तो मन्त्राद्योपधसयुतः ।
 स्तम्भजानी लिंगवृद्धिस्यूनादाढ्यक्रियान्वितः ॥२७१२॥
 मन्त्रारपचकासक्तो भवनभषतो जितेन्द्रियः ।
 सर्वकालजपासक्तः सर्वतप्रार्थतस्ववित् ॥२७१३॥
 आकर्षणवशीकारतयोच्चाटनकृत्परः ।
 ज्ञानी विज्ञानमयुक्तः कामादिदोषवर्जितः ॥२७१४॥
 सगीतवाद्यवीणादिशाब्दयन्त्राद्यथ नाग्रणी ।
 षट्पत्तयानां विज्ञाना बुद्धमक्तो महोत्तमः ॥२७१५॥

श्रुटागयोगविज्ञानी योगैश्वर्यविभूषित ।
 योनिं सचुंब्य वालोच्य विकारादिविर्जितः ।
 स्त्रीस्वरूपस्य विज्ञानी देहज्ञानी तथापर ॥२७१६॥
 शापानुग्रहणो दक्ष सर्वभूतदयापरः ।
 सर्वचक्रस्य विज्ञानी दिव्यावरविभूषित ॥२७१७॥
 दिव्याभरणसयुक्त सर्वसौगंध्यसंयुतः ।
 सर्वदा धूपगेहस्थ त्रिकालज्ञो महामति ॥२७१८॥
 स्त्रीरूपध्यानसपन्न सर्वदा तत्स्वरूपवान् ।
 समस्याकोशविज्ञानी देहरजनसयुत ॥२७१९॥
 ईदृग्विधो महेशानि साधनार्हो न चान्यथा ।
 तत्रापि कालिकामक्त कलौ दुर्लभ एव च ॥२७२०॥
 एव गुणा समालोक्य सस्मितास्या महेश्वरि ।
 साधन कारयेद् देवि नान्यथा शाकर वच ॥२७२१॥
 योनिपूजा विना तद्वत् तथा च रमण विना ।
 सप्तजन्मदरिद्रत्व नरके वास एव च ॥२७२२॥
 ब्रह्महत्या सुरापान स्तेय गुर्वङ्गनागम ।
 एतत्पातकज्ञो दोषो जायते नात्र शशय ॥२७२३॥
 वीरो वाप्यथवा दिव्यो ह्यज्ञात्वा नरक व्रजेत् ।
 गुरुपूजाकराकृष्टि न्यासस्तस्या समीहितम् ॥२७२४॥
 परस्परावलोकश्च ध्यानकर्म प्रकीर्तितम् ।
 नखदन्तक्षतादीनि धूपदीपप्रदापनम् ॥२७२५॥
 तत् तत्त्वज्ञविशेषश्च प्रेम्णा भुद्रा प्रकीर्तिता ।
 पूजन गायन स्तोत्र रेत पातो विसर्जनम् ॥२७२६॥
 इति प्रोक्त महेशानि कौलसकल्पसिद्धिदम् ।
 एव श्रुत्वा ततो देवी शिवं वाक्यमयाव्रवीत् ॥२७२७॥

सत्यमेतद् विना योषित्सगान् मत्रो न सिध्यति ।
 संग एव हि कर्तव्य. कर्तव्यं न च मैथुनम् ॥२७२८॥
 पूजनीया सदा योषा मद्भावकृतनिश्चया ।
 तस्मान्न मैथुनं देव कर्तव्य मम साधकं ॥२७२९॥
 मम भावस्वरूपा सा मत्स्वरूपा च साऽप्यहम् ।
 अनेन रमते देव सा कथं भवता विना ॥२७३०॥
 भवता दृढभावेन सदृशो जायते च य ।
 मद्भावप्रतिपन्नायामधिकारी स मैथुने ॥२७३१॥
 यादृशस्त्व दृढो ज्ञाने मद्भावैकपरायण ।
 तादृशो भविता देव नि शकश्च रमेत् तदा ॥२७३२॥
 कदाचित् पतिता याति कदाचिद् याति सनुताम् ।
 कदाचिद् गुरुता याति कदाचिद् वापि शिष्यताम् ॥२७३३॥
 ऐक्यनिश्चयविज्ञाने स वै दौषर्न लिप्यते ।
 स विष्णु स शिव साक्षात् स योग्य सर्वकर्मसु ॥२७३४॥
 अहं हि जगतां धात्री जन्तो जन्मकारणम् ।
 मद्भावप्रतिपन्नायामहमेव सुनिश्चितम् ॥२७३५॥
 कर्तव्य मैथुनं नैव तस्यामनधिकारिणा ।
 मोहाद् वा गुरुमौढ्यात् वा यदा तत् कुरुते कुधी ॥२७३६॥
 वीरो वाप्ययवा दिव्योऽद्भुद्वा च नरकं व्रजेत् ।
 गुरुपत्नीं द्विजपत्नीं पितृपत्नीं प्रपूज्य च ॥२७३७॥
 मैथुने नरकं यावत् तावत् कोटिगुण भवेत् ।
 या या यद्भावमापन्ना नारी तत् तन्मयी हि सा ॥२७३८॥
 अहं दृष्टतया सम्प्रदू नाशयामि तस्मीश्वर ।
 मया हतोऽपि पापात्मा प्राप्नोति नरकं महत् ॥२७३९॥
 अथवा सुचिरं जीवेन् महादुर्गंतिसयुत ।
 निरन्तरं रोगपीडां जायते तस्य पापिन ॥२७४०॥

कदाचन शिर पीडा कदाचित् स्याज्ज्वरी नर ।
 कदाचिद् गात्रभग स्यात् कदाचिद् गात्रपीडनम् ॥२७४१॥
 कदाचिदपि कङ्कति कदाचित्तु विचर्चिका ।
 अनालोक्य च वाधिर्यं खजता कुब्जता तथा ॥२७४२॥
 अन्येऽपि विविधा रोगा कुष्ठाद्या प्रभवन्ति च ।
 चक्षुर्नाश श्रुतिच्छेदो नासाच्छेदस्तथैव च ॥२७४३॥
 पादच्छेद करच्छेद शिरश्छेदोऽपि जायते ।
 शत्रुपीडा राजपीडा वह्निपीडा च जायते ॥२७४४॥
 कुल तस्यान्नदोषेण म्रियते नात्र सशय ।
 प्रार्थनामपि कुर्वाणो न लभेदन्नमुष्टिकम् ॥२७४५॥
 मूलाहार फलाहार पत्राहारो जलाशन ।
 प्रायशो जायते पीडा तप फलविर्जात ॥२७४६॥
 तस्य स्यादसकृद्वन्धुद्रोही भृत्याश्च तस्करा ।
 स्वगोत्रकलहो नित्य स्वगोत्रहिंसन तथा ॥२७४७॥
 सुहृद्भिर्द्वेष्यभाव स्याद् रिपुणा वध्यते से तु ।
 स्वयोषापि विप दद्यान् मित्र वा सेवकोऽथवा ॥२७४८॥
 श्रौषध तु भवेत् तस्य महाहालाहले प्रभो ।
 हित पथ्य सुहृद्वाक्ये न कदाचन रोचते ।
 हितापि गदिता वारणो तस्य काचिद् हिता नहि ॥२७४९॥
 चारुक्ता मत्रजावारणो विपरोतैव जायते ।
 तदाज्ञाकारिणो न स्यु सुहृद्भृत्यादयस्तथा ॥२७५०॥
 एकादशगृहस्थोऽपि ग्रह पीडयते ध्रुवम् ।
 अन्यथा सिद्धिमापन्ना मत्रा स्युर्हंतसिद्धय ॥२७५१॥
 एते ये कथिता दोषा योपिन्मयुनसमवा ।
 अधिकारविहीनानामधिकारयुते नहि ॥२७५२॥

शिव उवाच—

अधिकारी भवेत् कीदृग् देवेशि भवदर्चने ।
ममानुग्रहतो देवि तदेव वक्तुमर्हसि ॥२७५३॥

देव्युवाच—

शृणु देव प्रवक्ष्यामि गुह्याद् गुह्यतर महत् ।
गोपित सर्वतन्त्रेषु न देय यस्य कस्यचित् ॥२७५४॥

अहमेव परं ज्ञानमहमेव परा गति ।
अहमेव पर ध्यानमहमेव परा श्रुति ॥२७५५॥

मत् परतर विश्वे न किञ्चिदवलोकयेत् ।
अहमेव जगत् सर्वे जगदेवाहमीश्वर ॥२७५६॥

मद्भावभाविता नारी भवेदेतादृश शिव ।
एव ज्ञानविशिष्ट स्यादधिकारी भवेत् शिव ॥२७५७॥

ब्रह्मविष्णुमहेशादि सर्वदेवमयो हि स ।
जायमानस्य बालस्य मातृयोनिस्त्वाल्लगयो ॥२७५८॥

सपर्केण विकारो हि न यथा जायते क्वचित् ।
साधकस्य तथा यस्य मति स्यादविकारिणी ॥२७५९॥

सोऽधिकारी भवेत् नित्य यागादौ सह योषिता ।
मद्भावप्रतिपन्नाया मत्स्वरूपाहमेव सा ॥२७६०॥

विकार न हि योषाया तस्यार्नापित एव हि ।
ध्रुव यस्य स्थिता बुद्धि सोऽधिकारी न सशय ।

मातृयोनि परित्यज्य सर्वयोनि विचारयेत् ॥२७६१॥

सगमे साधकश्रेष्ठ शिशुवत् क्रीडते भुवि ।
प्रथम न्यासकाले तु यावद् धर्मं न जायते ॥२७६२॥

तायत् कामविलोपार्यं यत्तितव्य प्रयत्नत, ।
कामभावविलोपार्यं सग कृत्वैव योषिता ॥२७६३॥

साधयेत् सर्वकार्याणि यावद् ज्ञानं च जायते ।
 ततो ज्ञाने समुत्पन्ने स्वच्छन्दं विहरेत् पुमान् ॥२७६४॥
 एव कर्तुमशक्तस्तु नाधिकारी कथंचन ।
 कुर्याज्जप तथा होम तर्पणं मार्जनं तथा ॥२७६५॥
 द्विजानां भोजनं चैव योषित्सगविर्वाजितम् ।
 साधकस्य भवेद् यस्य यत्स्वरूपेष्टदेवता ॥२७६६॥
 तद्वर्णसमतेजोभिः पूर्णं भुवनमण्डलम् ।
 भावनाभिः स्थिरीकृत्य देवताध्यानतत्पर ॥२७६७॥
 यथास्वरूपं वर्णादि चिन्तयेद् यतमानसः ।
 एव यस्य मनो नास्ति तस्य प्रतिनिधिः स्मृतः ॥२७६८॥
 कुमार्यामेव कर्तव्यं न क्षरत्या कदाचन ।
 यतः स्यान् मैथुनायोभ्यां न विकाराय कल्प्यते ॥२७६९॥
 न प्रयोगादिकं क्वापि गृहस्थो निजयोषिता ।
 कुमारीभोजनादेव कुमारीपूजनादपि ॥२७७०॥
 कुमारीचिन्तनादेव त्रैलोक्यविजयो भवेत् ।
 यद्युक्तलक्षणां शक्तिं वीरश्चापि सलक्षणः ॥२७७१॥
 तदा शक्तिसमावेशच्छेष्टा ज्ञात्वाथ साधयेत् ।
 पुण्यक्षेत्रे पुण्यपीठे पुण्यद्रुमसमाकुले ।
 साधयेत् शक्तिमत्र यः तस्य सिद्धिरद्वरतः ॥२७७२॥ इति ।

अन्यच्च—

कीलावधूतमार्गेषु तीर्थयात्रा न च व्रजेत् ।
 तीर्थाटनं च सन्यासव्रतधारणमेव च ॥२७७३॥
 उपवासमुण्डनं च सर्वथा परिवर्जयेत् ।
 पूर्णान्धियेकं शिरसि तेन तत्र न मुण्डनम् ॥२७७४॥
 परद्रोहं परोवादं परवित्तं प्रतिग्रहं ।
 परकाता विशेषेण शाक्तेः पञ्च विवर्जयेत् ॥२७७५॥

कौलतीर्थानि भिन्नानि तत्र कौलो वसेत् सदा ।
 एकस्यामेव देवेशि सति पीठानि कृत्स्नश ॥२७७६॥
 तत्पीठमधिपीठ स्याद् देशायामधिराजता ।

देव्युवाच—

देवेश श्रोतुमिच्छामि कौलतीर्थानि सर्वश ॥२७७७॥

ईश्वर उवाच—

ब्राह्मणी तु गया प्रोक्ताऽयोध्या च बाहुजा स्मृता ।
 वेश्या चावंतिका प्रोक्ता शूद्री तु मथुरा स्मृता ॥२७८८॥
 दासी मायापुर देवि नदी गोदावरी मता ।
 मालाकारिणिका देवि चित्रकूट प्रकीर्तितम् ॥२७७६॥
 कुम्भकारिणिका देवि श्रीपुर परिकीर्तितम् ।
 उड्यान सौचिकी प्रोक्त योगिनी पौंड्रवर्धनम् ॥२७८०॥
 जालधर कुविन्दी च तन्तुवायी च काचिका ।
 असिमाजंनिका देवि कामरूपमिति स्मृतम् ॥२७८१॥
 रजकी पुष्कर प्रोक्त चर्मकारी तु काशिका ।
 अयस्कारी महादेवि कोलापुरमितोरितम् ॥२७८२॥
 शौडक्यास्तु गृहं देवि नेपालमिति कीर्तितम् ।
 केदारपीठ देवेशि नापिती परिकीर्तिता ॥२७८३॥
 गोकर्णपीठ देवेशि त्वाष्ट्री वै परिकीर्तिता ।
 उज्जयिनी भवेत् पीठ कलावत्या प्रकीर्तितम् ॥२७८४॥
 कालेश्वरं त्ववुकी स्यात् कवत्ती हस्तिनापुरम् ।
 शौक्लिकी राजगेह तु जयती तैलकारिणी ॥२७८५॥
 कान्यकुब्ज मागधी स्यात् सर्वत्र गृहयोजनम् ।
 वेश्यागृहं प्रयागं स्यात् श्रीशैल तु कुमारिका ॥२७८६॥
 कलासपीठमानीरी क्षीरिका पुश्चली स्मृता ।
 हिरण्याण्य पुर देवि स्वैरिणी परिकीर्तिता ॥२७८७॥

अट्टहास च सैरध्री दूतिका मारुतेश्वरम् ।
 ओकारपीठ देवेशि रडागृहमितोरितम् ॥२७८८॥
 प्रतिवेशिनिका गेह पीठ मलयसन्नकम् ।
 स्वजायाया गृह देवि विरजापीठमीरितम् ॥२७८९॥
 कुट्टिन्यास्तु गृह देवि पूर्णचन्द्रमिति स्मृतम् ।
 श्रीगारुडीगृह देवि पीठ वै देवमातृकम् ॥२७९०॥
 आम्रातकेश्वर पीठ चाण्डालीगृहमीरितम् ।
 पौत्रीगृह कामकोट प्रपौत्र्या कावर मतम् ॥२७९१॥
 मातुलान्या स्थिर क्षेत्र तत् सवधिन्याश्वरस्थिरम् ।
 राजकन्यागृह देवि माहेन्द्रमिति कीर्तितम् ॥२७९२॥
 कन्यागृह महादेवि जलेश्वरमितोरितम् ।
 स्नुषागृह महेशानि विचित्रमिति कीर्तितम् ॥२७९३॥
 भगिन्या भृगुपीठ स्यात् शालिकाया महापथम् ।
 यवनी गदिता देवि मेरुकागिरिरेव च ॥२७९४॥
 यस्या विवाह्यते कन्या तद्गृह वामन स्मृतम् ।
 श्रीकेलिकुञ्चिकागेह प्रोक्तं वै हिगुलाभिधम् ॥२७९५॥
 परस्त्रीविदुतीर्थं स्यात् सर्वतीर्थं रजस्वला ।
 तानि सर्वाणि तीर्थानि मातंगीगमने सकृत् ॥२७९६॥
 एतत् प्रोक्त महादेवि किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ।

देव्युवाच—

देवेश श्रोतुमिच्छामि चतुष्पीठस्य लक्षणम् ॥२७९७॥

शिव उवाच—

रहस्य च प्रवक्ष्यामि यद् ज्ञानादमरो भवेत् ।
 शालकस्य तु या पत्नी कुरुक्षेत्र तु तद्गृहम् ॥२७९८॥
 तत् कन्याया गृह देवि श्रीगौरीमुखसन्नकम् ।
 तरुणी सुन्दरी रामा स्वभार्याभगिनी तु या ।
 तज्ज्येष्ठादि महेशानि कनिष्ठातक्रमेण च ॥२७९९॥

जेषा तु केलिकुञ्ची स्यात् कनिष्ठा केलिगेहिनी ।
 चतु पीठमिदं भद्रे क्रमाच्च कथितं त्विह ॥२८००॥
 शक्तिचेष्टा प्रवक्ष्यामि सावधानावधारय ।
 विपरीतरता चेत् सा तदा काली प्रकीर्तिता ॥२८०१॥
 गधधूपप्रिया सा चेत् सिद्धविद्यारवरूपिणी ।
 शयने सुन्दरी प्रोक्ता रतिगोष्ठ्या तु तारिणी ॥२८०२॥
 छिन्ना रतान्ते देवेशि माने हि वगला मता ।
 शृङ्गारकरणे देवि महालक्ष्मी प्रकीर्तिता ॥२८०३॥
 तस्या समा कारणं च मातंगी परिकीर्तिता ।
 सयोगवार्ता भुवना निद्रार्ता भैरवी मता ॥२८०४॥
 सर्वान्तरायो देवेशि दूरात् सदृश्यते यदि ।
 हस्ते नापाति चेत् सा वै तदा धूमावती भवेत् ॥२८०५॥
 स्वेच्छारते स्पर्शकाली स्वेच्छया तु विषयये ।
 श्रीमहादक्षिणाकाली महासाम्राज्यनायिका ॥२८०६॥
 स्वेच्छया पुष्पयुक्ता चेत् श्रीमहाकामकालिका ।
 बलाद् रते सिद्धकाली सक्षेपादिदमीरितम् ॥२८०७॥
 सिद्धेश्वरीलक्षणं च कथ्यते शृणु साप्रथम् ।
 यस्या विवाह्यते कन्या सा चेद् बीरागता यदि ॥२८०८॥
 सापि वेश्या यदि भवेत् तदा सिद्धेश्वरी मता ।
 केलिकुञ्ची महेशानि ध्यमिचारपरायणा ॥२८०९॥
 कुनोन्मय तु या भार्या सापि वेश्या भवेद् यदि ।
 वागौश्वरोति विख्याता महापीठेश्वरी परा ॥२८१०॥
 शालिका यदि चेद् वेश्या लिगास्वादनतत्परा ।
 विशालाक्षीति सा प्रोक्ता सर्वसिद्धिप्रदशिका ॥२८११॥
 श्यालकम्य च या कन्या सा यदा ध्यमिचारिणी ।
 पामाक्षीति च सा ज्ञेया सर्वसिद्धिकरा भुवि ॥२८१२॥

तत्पत्न्यास्तु गृहे देवि शतलिगावधि र्यदि ।
 महाराजेश्वरी ख्याता त्रैलोक्यसिद्धिदायिका ॥२८१३॥
 वीरपत्नी स्वयवीरा प्रोक्ता श्रीमन्महेश्वरी ।
 मत्सुता कुलविद्यानामाद्या श्रीत्रिपुराबिका ॥२८१४॥
 तत्सुता भुवनेशानी शाक्तस्य शाकरी कला ।
 दिव्यस्य विमला प्रोक्ता पूर्णस्य कालिका स्मृता ॥२८१५॥
 गुरुपत्नी तु कामेशी तत्सुता वालिका स्मृता ।
 लोपामुद्रा तत्स्नुषा स्यान्नातुर्वर्ण्यक्रम शृणु ॥२८१६॥
 द्विजस्त्री यदि चेद् वेश्या सा प्रोक्ता कुलसुन्दरी ।
 तरिता चैव सप्रोक्ता व्यभिचारपरायणा ॥२८१७॥
 क्षत्रियस्य च या कन्या स्नुषा वेश्यादियोगतः ।
 कौलिनी माघवी देवी वाराही कामसुन्दरी ॥२८१८॥
 मोहिनीति क्रमेणैव व्यभिचारक्रमेण च ।
 वेश्यास्त्री यदि वा वेश्या व्यभिचारपराऽथवा ॥२८१९॥
 स्वप्नावती भोगवती नित्यक्लिन्ना च कुक्कुटी ।
 श्रधोरा सिद्धचामुण्डा सुता स्नुषा क्रमेण च ॥२८२०॥
 शूद्रपत्नी सुता कुञ्ची वेश्या वा व्यभिचारिणी ।
 श्रश्वारूढा च धनदा कुब्जिका शवरेश्वरी ॥२८२१॥
 श्रनगमाला नीलाख्या क्रमेण परिकीर्तिता ।
 कन्याष्टक प्रवक्ष्यामि येन देवीमयो भवेत् ॥२८२२॥
 नटी कापालिकी वेश्या रजकी नापितागना ।
 मालाकारस्य गोपस्य कुम्भकारस्य कन्यका ॥२८२३॥
 कन्याष्टकमिदं प्रोक्तं कुलाष्टकमथो शृणु ।
 राजवेश्या गुप्तवेश्या देववेश्या तथैव च ॥२८२४॥
 नृत्यपात्रतीर्थवेश्या कुट्टिनी व्यभिचारिणी ।
 कुलाष्टकमिदं प्रोक्तं महाकुलाष्टकं शृणु ॥२८२५॥

पचलिगहृता वैश्या दशलिगा भगेश्वरी ।
 पचविंशतिलिगा च लिगतुष्टा प्रकीर्तिता ॥२७२६॥
 पचाश्लिलिगसयुक्ता लिगसिद्धा प्रकीर्तिता ।
 शतलिगा भगानदा सहस्रा भगसुदरी ॥२८२७॥
 असह्यलिगसयुक्ता भगब्रह्मपरा मता ।
 विश्वलिगा सर्वयोनि सर्वस्मादपि चोत्तमा ॥२८२८॥
 सहस्रभगसदर्शान् मुक्तो भवति मानवः ।
 सहस्रभगसदर्शो देवतादर्शन ध्रुवम् ॥२८२९॥
 पूर्वोक्तं यच्चतु पीठ तद्भेदं किञ्चिदुच्यते ।
 श्यालकस्य तु भार्याया कुरुक्षेत्र यदीरितम् ।
 तत्कन्यायास्त्रिकोण च गौरोमुखमुदीरितम् ॥२८३०॥
 श्यालिकायास्त्रिकोण च पचभद्राभिध च यत् ।
 भार्या ज्येष्ठा तु या प्रोक्ता सा चात्र केलिकुचिका ॥२८३१॥
 तस्या योनिर्विश्वभद्र सर्वपीठोत्तमोत्तमम् ।
 एतासा व्यभिचारेण नामान्यन्यानि सशृणु ॥२८३२॥
 स्वर्गद्वार कामविल महापथाभिध परम् ।
 वाङ्मामणिश्चतुर्थं स्याच्चतु पीठानि पार्वति ॥२८३३॥
 चर्षधोडशपर्यन्त पूर्वा पुण्यद्रवा मता ।
 द्वात्रिंशत्तुर्वर्षपर्यन्तममृतान्दोलिका मता ॥२८३४॥
 ततोऽष्टवर्षपर्यन्त सुधासागरनामकम् ।
 ततो दिग्वर्षपर्यन्तमानन्दवननामकम् ।
 पूर्वधोडशपर्यन्त महासिद्धिमुखाभिधम् ॥२८३५॥
 पचपीठानि पूर्वस्यामधिराजक्रमेण च ।
 तत् कन्याया महेशानि शृणु यत्नेन साप्रतम् ॥२८३६॥
 अथ षोडशपर्यन्त योगवीणा प्रकीर्तिता ।
 पुष्पिता चेद् हि ब्रह्माण्ड कीर्तित हि चतुष्ककम् ॥२८३७॥

द्वात्रिंशद्वर्षपर्यन्त साम्राज्यगुटिकाभिधा ।
 ततोऽष्टवर्षपर्यन्तमानन्दतूलिका मता ॥२८३८॥
 ततो दिग्वर्षपर्यन्तं सौभाग्यकमला भवेत् ।
 अथ श्रीशक्तिकागेहलक्षणं शृणु पार्वति ।
 अथ षोडशपर्यन्त महासाम्राज्यमण्डलम् ॥२८३९॥
 स्वाराज्यमण्डलं देवि तदनन्तरं भवेत् ।
 वैराज्यमण्डलं देवि तत सर्वज्ञपीठकम् ॥२८४०॥
 पूर्वषोडशपर्यन्तं द्वे प्रोक्ते ऋद्धिकामुके ।
 सर्वसिद्धिप्रदादेव्या केलिकुंच्या प्रकीर्त्यते ॥२८४१॥
 पूर्वषोडशपर्यन्तं विश्वरूपामिधं भवेत् ।
 षोडशोत्तरं देवि पण्डितसिद्धयभिधं भवेत् ॥२८४२॥
 द्वात्रिंशदुत्तरं देवि सुदरी मोहनाभिधम् ।
 श्रीकालीमोहनाख्यं तु तदनन्तरमीरितम् ॥२८४३॥
 चतुर्णामपि पुष्पं चेत् प्रपिणीयोगमाचरेत् ।
 रुद्धिजातिक्रिया चेत् स्यादधिराजादि योजयेत् ॥२८४४॥
 पीठानि कथितान्यत्र रूपशीलक्रमेण च ।
 स्त्रीमात्रे परमेशानि योगोऽयं विनिवेद्यताम् ॥२८४५॥
 साधको देवदेवेशि निर्विकल्पो जितेन्द्रिय ।
 कामक्रोधादिरहितो घृणालज्जादिवर्जित ॥२८४६॥
 चुबन कुचसमर्दस्तयालिगनतत्पर ।
 सर्वदा वीक्षयेद् योनिं तस्यां लिङ्गं प्रदर्शयेत् ॥२८४७॥
 दृष्टदोषेऽपि देवेशि मनःक्षोभं न कारयेत् ।
 कृतमन्येन रमणं स्त्रीयोनौ स्वस्य पार्वति ॥२८४८॥
 निरतरं कृतं द्वित्रैः दशपंचभिरेव वा ।
 एव ज्ञात्वापि देवेशि विकाररहितो यदि ॥२८४९॥

पचलिगहता वैश्या दशलिगा भगेश्वरी ।
 पचविंशतिलिगा च लिगतुष्टा प्रकीर्तिता ॥२७२६॥
 पचाशल्लिगसयुक्ता लिगसिद्धा प्रकीर्तिता ।
 शतलिगा भगानदा सहस्रा भगसुदरी ॥२८२७॥
 असख्यलिगसयुक्ता भगब्रह्मपरा मता ।
 विश्वलिगा सर्वयोनि सर्वस्मादपि चोत्तमा ॥२८२८॥
 सहस्रभगसदर्शान् मुक्तो भवति मानवः ।
 सहस्रभगसंदर्शो देवतादर्शन ध्रुवम् ॥२८२९॥
 पूर्वोक्त यच्चतु पीठ तद्भेद किञ्चिदुच्यते ।
 श्यालकस्य तु भार्याया कुरुक्षेत्र यदीरितम् ।
 तत्कन्यायास्त्रिकोण च गौरीमुखमुदीरितम् ॥२८३०॥
 श्यानिकायास्त्रिकोण च पचभद्राभिध च यत् ।
 भार्या ज्येष्ठा तु या प्रोक्ता सा चात्र केलिकुचिका ॥२८३१॥
 तस्या योनिर्विश्वमद्र सर्वपीठोत्तमोत्तमम् ।
 एतासा व्यभिचारेण नामान्यन्यानि सशृणु ॥२८३२॥
 स्वर्गद्वार कामविल महापथाभिध परम् ।
 वाछामणिश्चतुर्यं स्याच्चतु पीठानि पार्वति ॥२८३३॥
 वर्यपोडशपर्यन्त पूर्वा पुण्यद्रवा मता ।
 द्वात्रिंशत्वर्यपर्यन्तममृतान्दोलिका मता ॥२८३४॥
 ततोऽष्टवर्यपर्यन्त सुधासागरनामकम् ।
 ततो दिग्वर्यपर्यन्तमानन्दवननामकम् ।
 पूर्वपोडशपर्यन्त महासिद्धिमुखाभिधम् ॥२८३५॥
 पचपीठानि पूर्वस्यामधिराजक्रमेण च ।
 तत् कन्यायां महेशानि शृणु यत्नेन साप्रतम् ॥२८३६॥
 अथ योडशपर्यन्त योगवीणा प्रकीर्तिता ।
 प्रपिता चेद् हि ब्रह्माण्ड कीर्तित हि चतुष्ककम् ॥२८३७॥

द्वात्रिंशद्वर्षपर्यन्त साम्राज्यगुटिकाभिधा ।
 ततोऽष्टवर्षपर्यन्तमानन्दतूलिका मता ॥२८३८॥
 ततो दिग्वर्षपर्यन्तं सौभाग्यकमला भवेत् ।
 अथ श्रीशक्तिकागेहलक्षण शृणु पार्वति ।
 अथ षोडशपर्यन्त महासाम्राज्यमण्डनम् ॥२८३९॥
 स्वाराज्यमण्डल देवि तदनतरगं भवेत् ।
 वैराज्यमण्डल देवि तत सर्वज्ञपीठकम् ॥२८४०॥
 पूर्वषोडशपर्यन्त द्वे प्रोक्ते ऋद्धिकामुके ।
 सर्वसिद्धिप्रदादेव्या केलिकुंच्या प्रकीर्त्यते ॥२८४१॥
 पूर्वषोडशपर्यन्त विश्वरूपामिध भवेत् ।
 षोडशोत्तरग देवि षष्टिसिद्धयमिध भवेत् ॥२८४२॥
 द्वात्रिंशदुत्तर देवि सुदरी मोहनामिधम् ।
 श्रोकालोमोहनाख्य तु तदनन्तरमीरितम् ॥२८४३॥
 चतुर्णामपि पुष्प चेत् प्रपिणीयोगमाचरेत् ।
 रुढिजातिक्रिया चेत् स्यादधिराजादि योजयेत् ॥२८४४॥
 पीठानि कथितान्यत्र रूपशीलक्रमेण च ।
 स्त्रीमात्रे परमेशानि योगोऽय विनिवेद्यताम् ॥२८४५॥
 साधको देवदेवेशि निविकल्पो जितेन्द्रिय ।
 कामक्रोधादिरहितो घृणालज्जादिवर्जित ॥२८४६॥
 चुवन कुचसमर्दस्तथालिगनतत्पर ।
 सर्वदा वीक्षयेद् योनिं तस्या लिगं प्रदर्शयेत् ॥२८४७॥
 दृष्टदोषेऽपि देवेशि मन क्षोभ न कारयेत् ।
 कृतमन्येन रमण स्त्रीयोनौ स्वस्य पार्वति ॥२८४८॥
 निरतर कृत द्वित्रं दश पंचमिरेव वा ।
 एव ज्ञात्वापि देवेशि विकाररहितो यदि ॥२८४९॥

ईदृग्विधो निर्विकल्प. साधनाहो न चान्यथा ।
 यदि दैववशाद् देवि स्वस्त्री चेद् व्यभिचारिणो ॥२८५०॥
 तथापि तस्या सतोष कारयेद् यत्नत. शिवे ।
 अन्यथा नारको भूयान् नात्र कार्या विचारणा ॥२८५१॥
 संव सृष्टि जंगद्धात्रो संव कारणमीश्वरि ।
 तस्या निवारण देवि कर्तुं केनात्र शक्यते ॥२८५२॥
 तथा यत्क्रियते देवि सर्वं तत् तोषरूपकम् ।
 मन्यमानो महेशानि साधको भवति ध्रुवम् ॥२८५३॥
 कादिहादिक्रमे चैव सर्वं ससाधयेद् ध्रुवम् ।
 अथ वक्ष्ये महेशानि यौवनाकुरमादित ॥२८५४॥
 ब्रह्माण्डमेतद् देवेशि स्त्रीदेहे तिष्ठति प्रिये ।
 सुन्दरीपीठभेद च वनानि वाटिकास्तथा ॥२८५५॥
 ब्रह्माण्डानामनत च स्त्रीदेहे स्फुटमेव च ।
 स्त्रीरूप च जगत्सर्वं यत् किञ्चिदिह दृश्यते ॥२८५६॥
 तद्रूपपूजनाद् देवि पूजिता सर्वदेवता ।
 महाविद्याश्च योगिन्यो मातृकाद्याश्च या परा ॥२८५७॥
 यथायोग्यस्थानपीठे निवसन्त्येव पावंति ।
 शास्त्रात् सर्वं तु विज्ञाय यथायोगेन योजयेत् ॥२८५८॥
 पूर्वोक्त यत् पशूना तु दिव्यानामेतदेव तु ।
 धीराणामपि देवेशि दिव्ये धीरे न भेदता ॥२८५९॥
 समस्तज्ञानसयोगात् ब्रह्माडाख्यप्रदक्षिणा ।
 पृथ्वीप्रदक्षिणा देवि पशूना परिकीर्तिता ॥२८६०॥
 सा पृथ्वी शक्तिपोनि स्यात् त्रैलोक्यं योनिमध्यगम् ।
 योनिप्रदक्षिणा देवि धीराणा परिकीर्तिता ॥२८६१॥
 गुप्ता ध्यक्ता द्विधा देवि पृथिवी परिकीर्तिता ।
 ध्यक्ताद् गुप्ता महापुण्या तत् प्रदक्षिणमाचरेत् ॥२८६२॥

सर्वश्रेष्ठा महेशानि ब्रह्माण्डाख्यप्रदक्षिणा ।
 पादमात्रे कृते देवि परशभु सदाशिव ॥२८६३॥
 शिव एव विजानाति फलबाहुल्यमत्र तु ।
 स्मरणाद् भाषणाद् देवि त्रैलोक्य पूजित भवेत् ॥२८६४॥
 शाक्ते शृङ्गार सप्रोक्त शैवे तु विरहो भवेत् ।
 शक्तिस्तारुण्यवाटी स्यात् नाभो कूप प्रकीर्तित ॥२८६५॥
 कुचो घटो महेशानि हास्य पुष्प प्रकीर्तितम् ।
 कामद्वार महेशानि भवेन् नवरसाश्च ये ।
 नेत्रस्थानपचकेन तिष्ठन्ति परमेश्वरि ॥२८६६॥
 सामरस्यरसो ब्रह्म स एवात्मा प्रकीर्तित ।
 तद्वादन ध्वनि प्रोक्तस्तद्रसस्त्वमृताण्व ॥२८६७॥
 उद्दीपनालग्न तु सुगन्ध परिकीर्तित ।
 मानस भ्रमर प्रोक्तो गतय पक्षिण स्मृता ॥२८६८॥
 मृगपशवादयो भेदा गतयस्तेऽपि सस्मृता ।
 रागास्तालाश्च रागिण्यस्तद्वातालापन भवेत् ॥२८६९॥
 सर्वे हावाश्च देवेशि उत्प्लातारोपण मतम् ।
 स्थायीभाव सेचन म्याद् विभावाश्चालवालकम् ॥२८७०॥
 स्थानात् स्थानातरे यानमनुभावा प्रकीर्तिता ।
 मालाकारो वसन्त स्यात् कटाक्षा कामनिर्मिति ॥२८७१॥
 मध्या प्रौढा प्रगल्भाद्येकद्वित्र्यावलिका मता ।
 मालानुट्टिभवेन् मानस्तन्नतिर्हारनायक ॥२८७२॥
 मालत्यादीनि पुष्पाणि रतिहासा भवन्ति च ।
 रतान्तहासो देवेशि सौगन्धकेसरादिकम् ॥२८७३॥
 एव सर्वं तु विज्ञाय पञ्चगधाष्टक शिवे ।
 तद्धर्मस्तु महेशानि मयात्र परिकीर्तित ॥२८७४॥

तद्वानानुग्रह क्रौञ्च शापश्च परिकीर्तित ।
 तुष्टि प्रसन्नता प्रोक्ता निदा क्षोभ प्रकीर्तित ॥२८७५॥
 ताटस्थ्य चैव वैमुख्यं शक्तिरूप प्रकीर्तितम् ।
 आग्नेयी स्वर्ग इत्युक्त सौरी मानवलोकता ॥२८७६॥
 चाद्री पाताललोकत्व त्रैलोक्य कोणमध्यके ।
 विन्दुवर्षस्तु पर्जन्य सर्वं सक्षेपतो मतम् ॥२८७७॥
 शयनं क्रीडनं नाट्य कव्य तद्रूपचितनम् ।
 काव्यालापाश्च ये केचिद् गीतकान्यखिलानि च ॥२८७८॥
 शब्दमूर्तिधरस्यैते विष्णोरशा महात्मनः ।
 पुन पुन किं वक्तव्य त्रैलोक्य नन्मयं यत ।
 चतुर्विंशतिवाद्यानि सयोगध्वनिरेव च ॥२८७९॥
 कराकृष्टिर्मूर्च्छना स्यान् नीविकामोचन शिवे ।
 प्रोक्त स्वर्गो महेशानि प्रवेशो मोक्ष एव च ॥२८८०॥
 अन्यत्र निर्गमो मोक्षो मूढानां दुःखभागिनाम् ।
 एतदज्ञानतो देवि फल मसाराज शिवे ॥२८८१॥
 अज्ञानादपि देवेशि फल नैव प्रयच्छति ।
 ज्ञानादेव महेशानि किं तद्यन्न करे स्थितम् ॥२८८२॥
 ज्ञानात् फीटोऽपि निर्मुक्तस्तद् योगं शृणु पार्वति ।
 जीव फीट पुरा भूत्वा भ्रमर पश्यति प्रिये ॥२८८३॥
 तदालोकनसद्भावाद् भ्रमरत्वं प्रजायते ।
 पुन फीटो नहि भवेत् साहस्य्याद् रूपता गत ॥२८८४॥
 शून्यस्य नाचनाद् वेदिं शून्य तस्यास्तु कोणगम् ।
 अनन्तषोडशह्याता भ्रमरा यमुत्तोद्भता ॥२८८५॥
 तस्या पश्यन्पिप्या मद्भावं तु समन्वयेत् ।
 मुगमोऽयं परो भावश्चेन्न पुद्गलोऽपि वा ॥२८८६॥

शिवरूप स च प्रोक्त सर्वसिद्ध महेश्वरि ।
 जीव कीट पुरा भूत्वा भृङ्गत्वमधिगच्छति ॥२८८७॥
 तत, षट्चक्रसभेद ज्ञात्वा तद्रसभुग् भवेत् ।
 तत्पराग महेशानि स्थापिते यंत्रपीठके ॥२८८८॥
 तेन मत्राल्लिखेद् देवि तस्योच्चारणमाचरेत् ।
 मत्ररूपो भवेत् तेन शिव एव न सशय ॥२८८९॥
 स्वयंशक्तिस्तद्द्वयं च शक्तिस्वक्रमयोगतः ।
 शैवशाक्ते शाक्तशैवे तद्द्वयक्रमयोगत ॥२८९०॥
 चक्राणि चैव विज्ञाय उक्तमार्गेण पार्वति ।
 चक्राणि चैव निर्भिद्य स्वरूप तत् स्वरूपकम् ॥२८९१॥
 न कीटत्व न भृ गत्व स्वरूपेणैव देवता ।
 देवतारूपभावेन क्षणात् तद्रूपता व्रजेत् ॥२८९२॥
 अर्थनारीस्त्रराख्यो हि त्वर्द्धयोगः प्रकीर्तित ।
 अर्द्ध शिवो विजानाति काली जानाति पूर्णत ॥२८९३॥
 दिव्ययोगो महेशानि तवाग्रेऽय प्रकाशित ।
 दिव्यचक्रे जीवचक्रे शालग्रामे तथैव च ॥२८९४॥
 वार्णालिगे महेशानि नावाहनविमर्जने ।
 प्रत्यक्षरूपाण्येतानि देवास्तिष्ठन्ति सर्वदा ॥२८९५॥
 अग्नौ दीपशिखामध्ये जले च दर्पणोऽपि च ।
 सूर्यविंवे चन्द्रविंवे स्फाटिके पूजयेत् सदा ॥२८९६॥
 यत्र तु गृहमित्युक्त बिन्दु सिंहासन भवेत् ।
 शालग्रामो भवेद् देह चक्राणि पीठसचय ॥२८९७॥
 वार्णालिगे स्फाटिकेऽपि हीरे मारकतेऽथवा ।
 शालग्रामे जीवचक्रे सर्वान् देवान् प्रपूजयेत् ॥२८९८॥
 यो भावो यस्य वै प्रोक्तस्तेन भावेन तिष्ठति ।
 पुष्पमेकतम स्थाप्य पूजयेत् परमेश्वरि ॥२८९९॥

जीवयुक्तं तु यद् यत्र तद् यत्र सिद्धरूपकम् ।
 दिव्यचक्रं यदा प्राप्तं जीवचक्रं तदा न च ॥२६००॥
 जीवचक्रं यदा प्राप्तं वाणालिगं न चाचयेत् ।
 वाणालिगं यदा प्राप्तं शालग्रामस्तदा न च ॥२६०१॥
 शालग्रामो यदा प्राप्तस्तदान्यत्र न पूजयेत् ।
 शालग्रामं तथा यत्र द्वयमेकत्र नार्चयेत् ॥२६०२॥
 शालग्रामो भवेद् यत्र शालग्रामो गृहं भवेत् ।
 यत्र तु गृहमित्युक्तं गृहस्था देवता मता ॥२६०३॥
 शालग्रामे तथा यत्रे सहस्रं प्रसीदति ।
 जीवचक्रे महेशानि प्रसन्नाऽस्ति निरतरम् ॥२६०४॥
 जीवचक्रस्य विज्ञानी कलौ दुर्लभ एव च ।
 बालुकाया भवेत् तैलं बध्यापुत्रं प्रसूयते ॥२६०५॥
 खपुष्पमपि जायेत अयोनिर्मनुजोऽपि वा ।
 जीवचक्रस्य विज्ञानी कलौ क्वापि न वै भवेत् ॥२६०६॥
 अग्रस्थानं परित्यज्य भिक्षामटति दुर्मति ।
 तथा जीवं परित्यज्य परिधावति धावति ॥२६०७॥
 अहो जीवस्य विज्ञानी शिव एव न चापर ।
 जीवं जीवे नियुजितं जीवं जीवेन योजयेत् ॥२६०८॥
 जीवं जीवेन संयोज्य जीवन्मुक्तो नरो भवेत् ।
 अहो धन्यात्परो धन्यो जीवचक्री नरोत्तम ॥२६०९॥
 अर्थोच्यते जीवचक्रसाधनं सिद्धिदायकम् ।
 शक्तिमानीयं देवेशि पूर्वोक्तलक्षणान्विताम् ॥२६१०॥
 गधर्वोद्वाहयोगेन मौल्येनापि महेश्वरि ।
 द्रव्यदानेन देवेशि कर्तव्यं साधनं परम् ॥२६११॥
 चतुष्कपोठानावे तु तत् तन्नामानि कल्पयेत् ।
 सर्वाभावे स्वस्त्रिया च कर्तव्यं साधनं वरम् ॥२६१२॥

प्रसूनतूलिका कृत्वा उच्चस्थाने निघापयेत् ।
 पात्रासादनक कृत्वा पूजाद्रव्याणि चानयेत् ॥२६१३॥
 पचपोढापरो भूत्वा तस्या न्यासादिक चरेत् ।
 सापि वेश्या मतगोत्था साऽपि प्रथमपुष्पिणी ॥२६१४॥
 अथवा केलिकुच्यादि प्रतिमासादि पुष्पिणी ।
 यदि भाग्यवशाद् देवि लभ्यते तत् तथाचरेत् ॥२६१५॥
 तरुणीं सुदरीं रम्या यौवनोद्धतमानसाम् ।
 मदोन्मत्ता कजनेत्रा सदा कामाभिलाषिणीम् ॥२६१६॥
 सगमोद्युक्तहृदया प्रार्थयेद् विधिपूर्वकम् ।
 ईदृग्विधा समानीय यथोक्त कर्ममाचरेत् ॥२६१७॥
 प्रसूनतूलिकाया तु सस्थाप्य परमेश्वरि ।
 सर्वोपचारं सपूज्य चुवनालिगनादिभि ॥२६१८॥
 सागा सावरणा देवीं ध्यात्वा पूज्य प्रयत्नत ।
 स्वयमक्षोभितो भूत्वा तस्या क्षोभ समाचरेत् ॥२६१९॥
 क्षोभे जाते च देवेशि योनिं कुर्याद् मुखातरे ।
 यथासख्य जपेत् तत्र योनिद्वार विकासयन् ।
 वीक्ष्य सहस्र सजप्य मध्ये जिह्वा तत क्षिपेत् ॥२६२०॥
 जिह्वया मार्जयेद् योनिं सहस्र तत्र सजपेत् ।
 तद्रस विलिहन् देवि नाडीत्रयगत परम् ॥२६२१॥
 तथा यदुक्त देवेशि तदेव कारयेद् ध्रुवम् ।
 पूजा न जाता देवेशि तयोक्त योगमाचरेत् ॥२६२२॥
 योग कृत्वा रेतसा तु तत्र यत्र विलिख्य च ।
 तत्सर्वं विलिहन् देवि जप कुर्यादिदन्यधी ॥२६२३॥
 पूजा जपो होमकर्म तर्पण मार्जन तथा ।
 द्विजाना भोजन चैव सर्वदा यत्र तिष्ठति ॥२६२४॥

शय्याभगो भवेत् पूजा जपो जल्प प्रकीर्तित ।
 प्रवेशनं होमकर्म तर्पणं वर्षणं च यत् ॥२६२५॥
 तत्क्षालन मार्जनं स्याद् दशनं द्विजभोजनम् ।
 ईदृग्विध महापीठ स्वयभूसञ्जक परम् ॥२६२६॥
 यस्य दर्शनमात्रेण यावत्यः सति सिद्धयः ।
 स्वयमागत्य दासत्व कुर्वन्त्येव न सशयः ॥२६२७॥
 अनन्तयुगपर्यन्त वीरसाधनकोटयः ।
 कृता येन महेशानि तत्फल निमिषाद् भवेत् ॥२६२८॥
 श्रामूलान्त च सवीक्ष्य सप्तचुवनयोगतः ।
 श्रोष्ठ पीत्वा नेत्रयुग्मं कपोले भालदेशके ॥२६२९॥
 योनौ सप्तममादिष्ट तेन सिद्धीश्वरो भवेत् ।
 हस्ताहस्तिकया धृत्वा दिक्सहस्र जपेत् मनुस् ॥२६३०॥
 कालिका वरदा तस्य नात्र कार्या विचारणा ।
 लिङ्ग दत्त्वा तत्करे तु दशसाहस्रक जपेत् ॥२६३१॥
 साधक साधनाशक्त कल्पद्रुमसमो भवेत् ।
 तस्या लिङ्ग प्रदर्शयथ स्वयं योनिं प्रवीक्ष्य च ॥२६३२॥
 दशसाहस्रक जप्त्वा दशविद्याधिपो भवेत् ।
 मुखे मुखे तु सदत्वा दशसाहस्रक जपेत् ॥२६३३॥
 महाकविवरो भूत्वा वादिराजो भवेद् ध्रुवम् ।
 चामर रविर्विच च त्रिसूत्र च सरोरुहम् ॥२६३४॥
 तिलपुष्प चन्द्रविभं खंजरीट च पर्वतम् ।
 पृथ्वीं विकसिता योनिं दशस्थानानि पार्वति ॥२६३५॥
 जीवचक्र मुखे धृत्वा लक्ष जपति वादिराट् ।
 तद्रस विलिहन् देवि लक्ष जपति कालिका ॥२६३६॥
 जिह्वां दत्त्वा जपेत्लक्ष शक्तिपातकरो भवेत् ।
 लिङ्ग दत्त्वा जपेत्लक्ष सर्वज्ञ साधको भवेत् ॥२६३७॥

भ्रालोक्य प्रजपेच्छक कविराट् साधको भवेत् ।
 लिंग दत्त्वा जीवचक्रे सप्तचुवनयोगत ॥२६३८॥
 मुखे मुखे प्रदत्त्वा तु लक्ष जपति शंकरः ।
 सयोगो ग्रहण देवि महाकल्पाततोऽपि यत् ॥२६३९॥
 सूर्यग्रहो यथायोगो विपरीते निशाकरः ।
 प्रमादान् मनसा वापि मोहतोऽपि न गालयेत् ॥२६४०॥
 तथा यदुच्यते वाक्य तदेव कारयेत् प्रिये ।
 तथा योगे समारब्धे पूर्णयोगो यदाचन ॥२६४१॥
 पुरुषस्य न जातो हि तेन स क्रियते मुहुः ।
 ग्रस्तास्त स तु विज्ञेय सर्वपर्वोत्तमोत्तम ॥२६४२॥
 स्वय योगे समारब्धे स्वस्वपूर्वं तु सच्युति ।
 'तथा कार्यं समारब्ध तस्या पातो न जायते ।
 ग्रस्तोदय स विज्ञेय सर्वसिद्धिप्रदायक ॥२६४३॥
 इति रात्रिपर योग दिवायोग शृणु प्रिये ।
 तस्या स्वस्वक्रमेणैव तस्यास्त्वर्धोदयो मत ॥२६४४॥
 महोदय स्वयोगे स्याद् वार्ता दशहरा मता ।
 तद् वार्ताक्षय्यरूपाख्या तृतीया परिकीर्तिता ॥२६४५॥
 एव निगदित देवि लतारूपं शृणु प्रिये ।
 महाचीनद्रुमलतावेष्टित साधकोत्तम ॥२६४६॥
 रात्रौ यदि जपेन् मत्र संव कल्पलता भवेत् ।
 मुखे चन्द्रस्तु सोमन्ते रवि सकीर्तितो बुधं ॥२६४७॥
 नेत्रे काम कर्णयुगे सनत्कुमार एव च ।
 श्रधरेऽमृतवारीशो जिह्वाया च सरस्वती ।
 कल्पद्रुम करयुगे कामधेनु ललाटयो ॥२६४८॥
 वाञ्छामणिस्पशंमणि स्तनयो परिकीर्तितौ ।
 दक्षिणावर्त्तकम्बुस्तु कठदेशे प्रकीर्तित ॥२६४९॥

चिन्तामणिर्हृदभोजे शेषो वेण्या प्रतिष्ठित ।
 सप्तस्वर्गा मस्तकान्ते सप्तपातालक नसि ॥२६५०॥
 मादयो ह्यवताराश्च जघाया देवतागणा ।
 नाभौ ब्रह्मा त्रिसूत्रे तु त्रिगुणात्मा सदाशिव ॥२६५१॥
 रोमावल्या महाविष्णुर्योनौ ब्रह्माण्डगोलकम् ।
 पृष्ठवशे राक्षसाश्च भाग्यलक्ष्मीर्मुखाबुजे ॥२६५२॥
 दानलक्ष्मी करयुगे हृदये करुणाभिधा ।
 सामरस्ये वीरलक्ष्मीर्देवे सौख्याभिधा स्मृता ॥२६५३॥
 कुलशास्त्रे कीर्तिलक्ष्मी मनि खड्गाभिधा भवेत् ।
 श्रनेककोटिब्रह्माण्ड योनिमध्ये प्रतिष्ठितम् ॥२६५४॥
 तत्स्वाग्निवेदभुवनद्वीपास्त्रंलोक्यशक्तय ।
 वार्तालापे चतुर्वेदा सर्वशास्त्राणि वै कटौ ॥२६५५॥
 ब्रह्माण्डगोलके यच्च यत् किञ्चिज्जगतीतले ।
 तत्सर्वं शक्तिदेहेषु सर्वदा व्याप्य तिष्ठति ॥२६५६॥
 शक्तिशृङ्गारमारम्य मोक्षान्त पूर्वग शिवे ।
 सर्वं तिष्ठति देवेशि क्रोधे सहारशक्तय ॥२६५७॥
 महामत्रास्तथा हासे महाविद्या कटाक्षयो ।
 चीनद्रुमलतायास्तु माहात्म्य परमेश्वरि ॥२६५८॥
 विचित्रमेतद् देवेशि शृणु यत्नेन साप्रतम् ।
 अन्यवृक्षलतामूल गत भूमितल भवेत् ॥२६५९॥
 एतद् वृक्षस्य मूल तु मध्यभागे विराजते ।
 मध्ये भूमि मंहेशानि शाखाश्च परित स्मृता ॥२६६०॥
 अथ शाखास्तूर्ध्वशाखामूल मध्ये च भूमिका ।
 जल तत्रैव देवेशि प्रयाग तत्र कीर्तितम् ॥२६६१॥
 ब्रह्माण्डगोल पुष्प च फल बीजं च पार्वति ।
 तत्रैव तिष्ठति प्राज्ञे वृक्षथलति सर्वदा ॥२६६२॥

वाणीं वदति सानन्दा स्वेच्छाचारी निरकुश ।
 परमानन्दरूपात्तु लता तस्या प्रकीर्तिता ॥२६६३॥
 महानदस्वरूपाख्या चिदानदस्वरूपिणी ।
 पूर्णानन्दस्वरूपा सा महासमरसात्मिका ॥२६६४॥
 ब्रह्मानदस्वरूपा सा चिद्घनानदरूपिणी ।
 लता प्रोक्ता महेशानि सयोगानदरूपिणी ॥२६६५॥
 जगत्त्रय संव सूते पचभूतानि संव च ।
 सहारकर्त्री संव स्यान्मोक्षरूपा तु सा मता ॥२६६६॥
 ब्रह्मरूपा तु संव स्यान् मुक्तयस्तु चतुर्विधा ।
 यन् मूलज्ञानमात्रेण सदा तिष्ठन्ति पार्वति ॥२६६७॥
 सालोक्य चैव सारूप्य सायुज्यं च तृतीयकम् ।
 सान्निध्य च चतुर्थं स्यात् सर्वं शक्त्या प्रतिष्ठितम् ॥२६६८॥
 नवरत्नसमायुक्ता नवरात्रामिधा भवेत् ।
 कलावर्ष तु चैत्राख्यमाश्विनाख्य तदुत्तरम् ॥२६६९॥
 द्वाविंशद्वर्षयन्त कीर्तित परमेश्वरि ।
 द्वात्रिंशद्वर्षयन्त प्रोक्ता दीपावली कला ॥२६७०॥
 तदुत्तर दारुणा स्यात् पर्व शृणु महेश्वरि ।
 वर्षद्वादशपर्यन्त मोहरात्रि प्रकीर्तिता ॥२६७१॥
 सयोगे योगनिद्रा स्यान् महानिद्रा विसर्जने ।
 श्रानददीप्ता देवेशि विपरीता प्रकीर्तिता ॥२६७२॥
 चीनद्रुमलतायास्तु मूलं चैवालवालकम् ।
 पुष्प फल तथा बीजमेकत्रैव प्रतिष्ठितम् ॥२६७३॥
 अधो भानेऽन्यवृक्षस्य मूलमस्ति वरानने ।
 ऊर्ध्वं शाखा तत्र पुष्प फल तत्र तदुत्तरम् ॥२६७४॥
 एतन् मूले जल देय यस्मात् शुष्यति नो तरु ।
 तस्माज्जलं प्रदेय स्याद् रक्षकं पुरुषाधम ॥२६७५॥

स्वमूल च न जानाति पररक्षार्थमुद्यतः ।
 स्वरक्षिका स्वयं देवी जलविन्दु घटस्थितम् ॥२६७६॥
 ध्वजस्तस्य प्रणाली स्याद्विद सक्षेपतो मतम् ।
 देवालये नदीतीरे रम्ये वा यत्र कुत्रचित् ॥२६७७॥
 त्रिधा त्रिशक्तिसजापी गवाक्षयोगमभ्यसेत् ।
 सुखासने समासीनो भूतशुद्ध्यादिसयुतः ॥२६७८॥
 ऋषिच्छदादिषोढान्त कुन्लुकात् महेश्वरि ।
 कृत्वा ध्यात्वा महेशानि गवाक्षे दृष्टियोजनम् ॥२६७९॥
 अगुष्ठादिशिलान्त हि ममालोच्य जप चरेत् ।
 भ्रमर सूर्यविंब च त्रिवेणीं पुष्कर तथा ॥२६८०॥
 तिलपुष्प खजरीट पर्वत कामरूपकम् ।
 श्रमृत पुष्पित देवि सगीत नाट्यमेव च ॥२६८१॥
 समालोच्य जपेद् देवि कामगेह विशेषतः ।
 एकद्वित्रयादिलक्षा त समालोच्य जप चरेत् ॥२६८२॥
 तत्रैव पुष्पिता दृष्ट्वा कृत्वा सयोगमादरात् ।
 गवाक्षयोगसामर्थ्याज्जप कुर्यादिनन्यधी ॥२६८३॥
 अष्टावधानी देवेशि भवत्येव न सशयः ।
 अथवान्यप्रकारेण साधनातरमुच्यते ॥२६८४॥
 कुलजा युवतीं वोक्ष्य यौनो लिंग प्रदापयेत् ।
 मथान कारयेद् देवि गवाक्षमभ्यसेत् तथा ॥२६८५॥
 तद्रस विलिहन् देवि स्वरस च तत परम् ।
 एव मासाष्टक कुर्यात् सिद्धिदाता न सशयः ॥२६८६॥
 दशावधानो देवेशि भवत्येव न चान्यथा ।
 वीरपत्नीं समानीय शवशय्या समाचरेत् ॥२६८७॥
 वीरसाधनवत् कृत्वा शवमाच्छ्राय यत्नतः ।
 शक्ति लिंगोपरि स्थाप्य सप्तचुवनयोगतः ॥२६८८॥

गवाक्षयोगमासाद्य तत्रैव परमेश्वरि ।
 वर्षमात्र जपेद् देवि कालीरूपो नरो भवेत् ॥२६८६॥
 शतावधानी देवेशि भवत्येव न सशय ।
 अथवान्यप्रकारेण साधनातरमुच्यते ॥२६९०॥
 महाशिव मध्यभागभूमावाच्छाद्य यत्नत ।
 मृदुचूडकमुडाना कोमल च चतुर्थकम् ॥२६९१॥
 क्रमेण दिक्षु सयोज्य तत्र शक्तिं समानयेत् ।
 आसन तत्र सदत्वा महाव्याघ्रासन तथा ॥२६९२॥
 तत्र वेश्या समानीय योनौ लिंग निधाय च ।
 स्पर्शावट्कासन कृत्वा जप कुर्यादिनव्यधी ॥२६९३॥
 वर्षमात्र जपेद् देवि समयादिषु तत्पर ।
 सहस्राद्यवधान च कर्तुं शक्तो नरो भवेत् ॥२६९४॥
 कुकुम केसर चापि समानीय प्रयत्नत ।
 वामहस्ते तु सस्थाप्य दक्षे यत्र समालिखेत् ॥२६९५॥
 वामेन तर्पण कुर्यात् सहस्रमयुत च वा ।
 शक्तेर्मुख समालोक्य तर्पण सर्वदाचरेत् ॥२६९६॥
 सर्वसिद्धीश्वरो भूयात् नात्र कार्या विचारणा ।
 अस्मिन् यागे महेशानि यागोपकरण शृणु ॥२६९७॥
 कुचौ तु कलशौ प्रोक्तौ सामान्यार्थस्तु नाभिका ।
 भगध्वजो विशेषार्थस्त्रिकोण यत्रमीरितम् ॥२६९८॥
 गमागमावृत्तिरुक्ता पुष्प प्रदशन स्मृतम् ।
 आलापस्तु जप प्रोक्तस्त्ववलोको वर स्मृत ॥२६९९॥
 क्रोधस्तु निग्रह प्रोक्त करग्राहो भय भवेत् ।
 तस्या पादप्रसारस्तु पृथिव्यास्तु प्रदक्षिणा ॥३०००॥
 चुवन स्तोत्रपाठोऽत्र कुचमर्दस्तप क्रिया ।
 गले पादस्य निक्षेप सिंहासनमितीरितम् ॥३००१॥

विपरोत दोलिकाख्या पूजा प्रोक्ता महेश्वरि ।
 विसर्जन वीर्यपातो मुद्रा त्वात्लग्न भवेत् ॥३००२॥
 श्रोष्ठसचुवन देवि खेचरीयोग ईरित ।
 कपोलचुवन देवि गुटिका परिकीर्तिता ॥३००३॥
 ललाटचुम्बन देवि लम्बिका परिकीर्तिता ।
 नेत्रसचुवन देवि ह्य जन परिकीर्तितम् ॥३००४॥
 करसचुवन देवि खड्गसिद्धि प्रकीर्तिता ।
 योनिसचुवन देवि मनोरथमयो गति ॥३००५॥
 जिह्वाप्रदान देवेशि कालवचनमौरितम् ।
 रससलेहन देवि ब्रह्मरूप न सशय ॥३००६॥
 श्रालोचन पृथिव्यास्तु देवतादर्शन भवेत् ।
 तत्सगिना सदा भाव्य तामालोक्य जपेत् सदा ॥३००७॥
 कोटिब्रह्माण्डदानादि ह्येकत परिकीर्तितम् ।
 तच्छायालोकन देवि सर्वात् श्रेष्ठतर भवेत् ॥३००८॥
 तपश्चर्या कोटितोर्थे यागानामपि कोटय ।
 देवालयानामानत्य कृत येन निरतरम् ॥३००९॥
 तेनेद प्राप्यते देवि दर्शन विन्दुरूपिण ।
 ब्रह्मणो दर्शन देवि शब्दब्रह्ममहत्तरम् ॥३०१०॥
 चद्रामृत राहुमिया तथा स्वर्गामृत प्रिये ।
 राक्षसाना च सभोत्या श्रोष्ठे योनौ विराजते ॥३०११॥
 चन्द्रामृत चाधरोष्ठे योनौ स्वर्गामृत प्रिये ।
 सदा तिष्ठति देवेशि ज्ञानात् सिद्धि नं चान्यथा ॥३०१२॥
 अज्ञानाद् विपरुष स्यात् नात्र कार्या विचारणा ।
 विना मार्गं महेशानि गतिश्चैव कथं भवेत् ॥३०१३॥
 मार्गप्रदर्शनाद् देवि गति सर्वत्र दृश्यते ।
 तन्मार्गदर्शनार्थं हि मकारा पञ्च कीर्तिता ॥३०१४॥

मद्य मास तथा मत्स्यं मुद्रा मैथुनमेव च ।
ज्ञात्वा फल समाप्नोति नात्र कार्या विचारणा ॥३०१५॥
ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिव ।
एते पञ्चमकाराश्च पञ्चनामप्रचारका ॥३०१६॥
आत्मविद्याशिवा सर्वं पूर्णोति पञ्चम विदु ।
पञ्चतत्त्वानि देवेशि शाक्ते च परिकीर्तिता ॥३०१७॥
पञ्चमुद्रा नामधरास्ता अहो वच्मि साप्रतम् ।
ब्राह्मी च वैष्णवी रौद्री ईश्वरी श्रीसदाशिवा ॥३०१८॥
पञ्चमुद्रा समाख्यातास्तत्तन्नामधरा शिवे ।
सतर्प्य कुण्डलीशक्तिं पञ्चमुद्राविधानत ॥३०१९॥
अलि च पिशित मोन मुद्रा मैथुनमुत्तमम् ।
मकारपञ्चक यत्र तत्र देवो न सशय ॥३०२०॥
न मद्य माधवीमद्य मद्य शक्तिरस स्मृतम् ।
सुषुम्णा शङ्खिनी मत्स्य मुद्रा उन्मन्यनुत्तमम् ॥३०२१॥
सामरस्यामृतोल्लास मैथुन तत् सदाशिवम् ।
महाकुण्डलिनीशक्तिस्तद्योगार्थं महेश्वरि ॥३०२२॥
शक्तिं प्रोक्ता महेशानि न भोगार्थं मयेरिता ।
कुण्डलीसामरस्यार्थं स्वयभूलिगमीरितम् ॥३०२३॥
एतदभ्यासयोगेन कुण्डली रसवान् भवेत् ।
अवाच्य यद् भवेद् ब्रह्म तद्रसस्तु तथा भवेत् ॥३०२४॥
तथा समरसानन्दरस सकीर्तितो मया ।
अज्ञानादपि देवेशि भोगवासनयापि वा ॥३०२५॥
फल ससारज देवि गर्भरूपेण जायते ।
ज्ञानात् फलमवाप्नोति त्रैलोक्यविजयामिधम् ॥३०२६॥
तस्मात् तु पञ्चमी मुद्रा कीर्तिता तु मया तव ।
सयोगामृतयोगेन कुण्डल्युत्थानकारणात् ॥३०२७॥
चन्द्रपात्रे यदा याति तन्मद्यं परिकीर्तितम् ।
मणिपूरे दशदले सुषुम्णाया यदा गति ॥३०२८॥

तत् करामृतसयोगाद् द्वितीया परिकीर्तिता ।
 हृत्पद्मे द्वादशारे तु शङ्खिनी कूर्मसस्थिता ॥३०२६॥
 सुधासागरक्रीडाया मत्स्यस्तत्र प्रकीर्तित ।
 मुद्रा तृतीया गदिता चतुर्थी षोडशच्छदे ॥३०३०॥
 चन्द्ररूपाग्निसभिन्ना वर्तुला बिन्दुगर्भिता ।
 भगध्वजाख्यचरणकं घटिता तु चतुर्थिका ।
 पञ्चमुद्रा मया प्रोक्ता मुख्यभावफलाप्तये ॥३०३१॥
 स्थूलसूक्ष्मक्रमेणैव प्रोक्तमेतत् महेश्वरि ।
 स्थूल मनसि सधाय सूक्ष्म पश्चात् समभ्यसेत् ॥३०३२॥
 मकारपचकेनैव ज्ञानमेतस्य जायते ।
 कर्मद्वती ज्ञानद्वती द्विधा चैव प्रकीर्तिता ॥३०३३॥
 बाह्याभ्यन्तरभेदेन यथाज्ञानं च साधयेत् ।
 कर्मद्वतीं च ससाध्य ज्ञानद्वतीमथाभ्यसेत् ॥३०३४॥
 मकाररूपो मार्गो हि कीर्तितस्ते मया यत ।
 एव कर्तुमशक्तश्चेत् तत् तत् प्रतिनिधिं चरेत् ॥३०३५॥
 गुडार्द्रकरसो देवि मुद्रा तु प्रथमा मता ।
 तथैव विजया प्रोक्ता ताम्रपात्रे पयस्तथा ॥३०३६॥
 मधुमिश्रा तु प्रथमा कीर्तिता चानुकल्पके ।
 पिण्याक लवण देवि द्वितीया परिकीर्तिता ॥३०३७॥
 लसुन तित्तिणीक च तृतीया परिकीर्तिता ।
 सूर्यमण्डलसकाशा चन्द्रमण्डलसन्निभा ।
 गोधूममापसभूता स्यात् सुदरि चतुर्थिका ॥३०३८॥
 शक्तधालाप पचमी स्यात् तथैव चापराजिता ।
 करवीरपुष्पसहिता सयोगानन्ददायिनी ॥
 इति सक्षेपत प्रोक्त किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥३०३९॥

इति श्रीमदागमग्रहस्ये सतसग्रहे शक्तिरहस्यनिर्णयो नाम
 द्वादश पटल ॥१२॥ आदितश्चत्वारिणत् ।

अथ त्रयोदश पटल ।

द्वितीयागमथो वक्ष्ये खेचरत्वप्रदायकम् ।

यस्यानुष्ठानमात्रेण स्वयं ब्रह्मत्वमाप्नुयात् ॥३०४०॥

तथा च देवीयामले—

सति नानाविधा धर्मा ऐहिकामुष्मिकप्रदा ।

तत्सारं तु समालोक्य तथान्यमत्रसंग्रहम् ॥३०४१॥

तन्मध्ये सारभूतं च सद्यः प्रत्ययकारकम् ।

न कस्यापि वरारोहे प्रोक्तवान् त्रिदशेष्वपि ॥३०४२॥

द्वितीयागे कृते मन्त्री सर्वज्ञो जायते ध्रुवम् ।

न तस्य पुनरावृत्तिः कल्पकोटिशतैरपि ॥३०४३॥

देवा यक्षाश्च गवर्वा ऋषयश्च मुनीश्वराः ।

ब्रह्मविष्णुमहेशाद्यास्तथा च पितृदेवता ॥३०४४॥

द्वितीयागविधिं कृत्वा तत् तत् पदमवाप्नुयुः ।

विधिवत् सुकृती कृत्वा द्वितीयागं तु पार्वति ॥३०४५॥

कृतकृत्यो न सदेहः सुदरी सुप्रसीदति ।

येषां वशे प्रजायेत द्वितीयागो महेश्वरि ॥३०४६॥

ते धन्याश्च समृद्धार्थास्ते वद्याः सुहृदः सदा ।

कायेन मनसा वाचा सर्वथा न प्रकाशयेत् ॥३०४७॥

सुतः पत्नीं शिरो दद्यात् न देयमिदमुत्तमम् ।

कुर्यात् प्रयत्नतश्चैव द्वितिकायजनं प्रिये ॥३०४८॥

यं कृतं यजनं द्वित्यास्तैरिष्टाः क्रतवोऽखिलाः ।

पुरश्चर्यादिसकलं कृतं तेन न सशयं ॥३०४९॥

अश्वमेधसहस्राणि वाजपेयशतानि च ।

आसमुद्रा च धरणी दत्ता तेन सदक्षिणा ॥३०५०॥

मेरुमन्दरतुल्यानि सुवर्णान्यपितानि च ।

गोकोटिदानाद् यत् पुण्यं तत् पुण्यं जायते प्रिये ॥३०५१॥

सर्वतीर्थमय प्रोक्त. सर्वदेवमयो यतः ।

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन दूतोयाग समाचरेत् ॥३०५२॥

पूजा सपूर्णदा भद्रे सर्वारिष्टप्रशामकम् ।

यदनुष्ठानमात्रेण सर्वमाचरित भवेत् ।

शक्तिपूजा प्रकर्तव्या विधिवद् भक्तिसयुतं ॥३०५३॥ इति ।

तद्दूतोयाग द्विविधम् । आन्तर बाह्य च । ज्ञाननिष्ठानामान्तरम् । कम-
निष्ठाना बाह्यम् । तद् बाह्य द्विविधम् । कालीकुलश्रीकुलभेदात् । तत्तत्क्रम च
तत्तत् कल्पे द्रष्टव्यम् ।

यथात्र सर्वसाधारण कुमारीतन्त्रे—

यथोक्तलक्षणा दूर्ती नवाना कामपि प्रिये ।

पूजयेत् परया भक्त्या वित्तशाठ्यविवर्जित ॥३०५४॥

उक्ताभावे च या काचिदात्मीया वा पराऽथवा ।

पूजनीया विधिज्ञेन कर्मणा फलसिद्धये ॥३०५५॥

मन्त्राधिदेवता बुद्ध्या पूज्या सर्वोपचारकं ।

विविधं फलताबूले वंस्रालकारहेमनि ॥३०५६॥

सभोगवासना धृत्वा य कुर्यात् शक्तिपूजनम् ।

स दारिद्र्यमवाप्नोति नारकी च भवेद् ध्रुवम् ॥३०५७॥

वीरचूडामणी च—

श्रानीय युवती रम्या श्यामा लक्षणलक्षिताम् ।

श्यामालक्षण कामशास्त्रे—

स्निग्धनखनयनदशना निरनुशया भानिनी स्थिरस्नेहा ।

सुस्पशंशिशिरमासलवरागविवरागना श्यामा ॥३०५८॥

वीरचूडामणी—

अत ऊर्ध्वं न पूज्या स्यादित्याज्ञा पारमेश्वरी ।

पूजिता चेद् वरारोहे तर्पण निष्फल भवेत् ॥३०५९॥

अथ पूजाविधि तस्या शृणु देवि समाहिता ।

याममाश्रे गते रात्री कुलपूजा समारभेत् ॥३०६०॥

ताबूलपूरितमुखो धूपामोदसुगधित ।
 रक्तचदनदिग्धागो रक्तमाल्यानुलेपन ॥३०६१॥
 रक्तवत्नपरीधानो लाक्षारुणगृहे स्थित ।
 तदानीय कुल सम्यगुद्वर्तनमनन्तरम् ॥३०६२॥
 स्नान रक्तद्रुकूलादिगधमालाविभूषिताम् ।
 सुगधिसस्कृता कृत्वा सर्वाभरणभूषिताम् ॥३०६३॥
 प्रणम्य पादौ प्रक्षाल्य स्वागतादि समाचरन् ।
 वामभागे समालिख्य पद्म वै वर्तुल शुभम् ॥३०६४॥
 स्वेतरक्तसमायुक्त नीलसिंदूरचचितम् ।
 पीठशक्तिविधानेन सपूज्या नव शक्तय ॥३०६५॥
 रति प्रीति प्रिया काति कामिनी कामपालिनी ।
 कदर्पदलिनी दुर्गा भवानी पीठशक्तय ॥३०६६॥
 वियद् हस समुच्चार्य मनुबिन्दुकलाचितम् ।
 महाप्रेतपद पश्चाद् हृदयान्तमिद मनुम् ॥३०६७॥
 अनेनासनमभ्यर्च्य गृहीत्वा वामहस्तकम् ।
 निवेश्य तूलिकामध्ये नानापुष्पसुगधिनि ॥३०६८॥
 चदनागरुकर्पूरकस्तूरीकुकुमादिभि ।
 समाकीर्णो निवेश्याथ पूजयेत् कुलनायिकाम् ॥३०६९॥
 आचम्य श्रीगुरुन् स्मृत्वा गणेश दक्षवामयो ।
 मध्ये शक्तिमिष्टरूपा प्रणम्याशा निबध्य च ॥३०७०॥
 निवेश्य तूलिकामध्ये नानापुष्पसुगधिना ।
 भूतशुद्ध्यादिक सर्वं स्वकल्पोक्तक्रमेण च ॥३०७१॥
 विधाय न्यासजालानि तथा मूलषडङ्गकम् ।
 कृत्वा कुलशरोरेऽपि न्यासजाल महेश्वरि ॥३०७२॥
 सामान्यार्घं च सस्थाप्य कलशादिक्रमेण च ।
 पचद्रव्याणि सशोध्य पात्राणि स्थापयेत् तत ।
 तत्त्वशुद्धि विधायाथ शक्तिसस्कारमाचरेत् ॥३०७३॥

अदीक्षितकुनासगात् सिद्धिहानिस्तु जायते ।
 अभिषेकाद् भवेत् शुद्धि मंत्रस्योच्चारणबुद्धि ॥३०७४॥
 बलाद् वा यत्नतो वापि अभिषेक समाचरेत् ।
 आदौ बाला समुच्चार्य त्रिपुरायै समुच्चरेत् ॥३०७५॥
 नम शब्द समुच्चार्य इमा शक्ति ततो वदेत् ।
 पवित्रीकुरुशब्दान्ते मम शक्ति कुरु प्रिये ॥३०७६॥
 वह्निजाया समुच्चार्य शुद्धिमत्र सुरेश्वरि ।
 सामान्यार्घजलेनैव त्रि सिचेन् मन्त्रमुच्चरन् ॥३०७७॥
 तस्या कर्णेऽभेदबुद्ध्या मायाबीज समुच्चरेत् ।
 एव शक्ति तु सस्कृत्य तस्यै दद्याच्च पात्रकम् ॥३०७८॥
 भोगपात्रयुत चैव नानाव्यजनसयुतम् ।
 दत्त्वा सतर्प्य ता सम्यक् तरुणोल्लाससयुत ॥३०७९॥
 तरुणोल्लामसयुक्ता पर्यंके तु निवेशयेत् ।
 भयलज्जादि सर्वाणि परित्यज्याथ दूतिका ॥३०८०॥
 कचुक च परित्यज्य तथा वस्त्रा च पार्वति ।
 आचार्यानुचरो रक्ता भनसा सुखदायिनी ॥३०८१॥
 एवविधा यदा दूती तदा पूजा समारभेत् ।
 सकल्प च प्रकल्प्याथ कृत्वा मङ्गलमुत्तमम् ॥३०८२॥
 मचक गजदतस्य हेमरूप्यादिनिर्मितम् ।
 विशुद्धक्षौमरचिता तूलिका तत्र योजयेत् ॥३०८३॥
 पुष्पाण्याकीर्य तन्मध्ये कर्पूरस्य रजस्तथा ।
 मङ्गकादिस्तत्र देवि उपर्युपरि पूजयेत् ॥३०८४॥
 मङ्गक पूजयेदादौ रुद्र कालाग्निसयुतम् ।
 आधारशक्ति कूर्म च तथा शेषवराहकौ ॥३०८५॥
 पृथिवीं च तथा फले नाल पद्मदलास्तथा ।
 पेशरारिण च सपूज्य परियावा पूजयेत् तत ॥३०८६॥

एव मच्चकमभ्यर्च्य तस्य पादचतुष्टये ।
 धर्म ज्ञान च वैराग्यमैश्वर्यं च क्रमाद्यजेत् ॥३०८७॥
 अपूर्वान् पूजयेदेतान् तत्पादाना समीपत ।
 आत्मान्तरात्मापरमज्ञानात्मान क्रमात् तत ॥३०८८॥
 स्ववर्णादिममत्रैश्च पूज्य सपूजयेद् गुणान् ।
 तस्योपरि कुल स्थाप्य पूजयेत् ता समाहित ॥३०८९॥
 पूजयेत् परमेशानि पचकामशरास्तत ।
 ह्रीं चैव कामराज ह्रीं कन्दर्पमै च मन्मथम् ॥३०९०॥
 ब्लू मकरध्वज चैव स्त्री चैव हि मनोभवम् ।
 ॐकारादि नमोन्त च कुसुमैर्गन्धसयुतं ॥३०९१॥
 पूजयित्वा चतुर्दिक्षु पूजयेत् कुलनायकान् ।
 वटुकादींश्चतुर्दिक्षु पूजासत्तिद्धिहेतवे ॥३०९२॥
 मातृका विन्यसेत् तस्या देहे कामशरान्विताम् ।
 अनेन मनुना तस्या ललाटे सुमनोहरम् ॥३०९३॥
 त्रिकोणं तत्र सलिल्य सिद्धूराद्यंवरानने ।
 वाग्भव कामवीजं च स्त्रीवीजं कामराजकम् ॥३०९४॥
 हसब्लेमात्मकं दत्त्वा आधारशक्तिमुद्वरेत् ।
 श्रीपादुका ततो दत्त्वा पूजयामि वदेत् तत ॥३०९५॥
 महाप्रेतासन मध्ये बाला च पूजयेत् तत ।
 त्रिकोणमध्ये बालाख्या कामेशीं परिपूजयेत् ॥३०९६॥
 गणेशं च कुलाध्यक्षं दुर्गा लक्ष्मीं सरस्वतीम् ।
 त्रिकोणेषु च सपूज्य वसत मदन प्रिये ॥३०९७॥
 स्तनयो पूजयेत् पश्चात् मुखे तस्या कलाधरम् ।
 दक्षपादादि मूर्धान्तं वामे मूर्धादि सुदरि ॥३०९८॥
 पादान्तं पूजयेत् सर्वा कला वं कामसोमयो ।
 श्रद्धाप्रोती रतिश्चैव धृति कातिर्मनोरमा ॥३०९९॥

मनोहरा मनोरामा मदनोन्मादिनी प्रिये ।
 मोहिनी दीपिनी चैव शोषिणी च वशकरी ॥३१००॥
 रजनी सुभगादेवी षोडशी प्रियदर्शना ।
 षोडशस्वरसमुक्ता एता कामकला यजेत् ॥३१०१॥
 ततश्चन्द्रकला पूज्या शिरसश्चरणावधि ।
 पूषा वशा च सुमना रति प्रीतिस्तथा धृति ॥३१०२॥
 श्रद्धा सौम्या मरोच्चिश्च शैलजा चाशुमालिनी ।
 अगिरा शशिनी चैव च्छाया सपूर्णमडला ॥३१०३॥
 तथा तुष्ट्यमृते चैव कला सोमस्य षोडश ।
 उत्तरतन्ने अगिरास्थाने मदिरेति पाठ । तच्च कालोकुलपरम् ।

स्वरैरेव प्रपूज्या हि सर्वकामार्थसिद्धये ॥३१०४॥

पूजास्थानानि च दक्षपादादि मूर्धान्त कामकला । मूर्धादि वामपादान्त सोमकला ।

दक्षागुण्ठ पादगुल्फौ जानुजघे तथैव च ।

नाभिवक्ष कक्षकण्ठगडोष्ठनयनेषु च ॥३१०४॥

मुखे ललाटे च मुखे शिरसि क्रमतोऽर्चयेत् ।

एतेषु विपरोतेन पूज्याश्च शशिन कला ॥३१०६॥ इति ।

अथैव श्रीविद्याया विशेष रहस्ये—

स्मृत्वा ऋष्यादिक मत्री षडगन्याससयुत ।

कुलागे गधपुष्पाद्यै पूजयेच्च त्रिकूटया ॥३१०७॥

त्रिपुरा मस्तके पूज्या कुतले त्रिपुरेश्वरी ।

ललाटे त्रिपुराध्यक्षा भ्रुवोस्त्रिपुरवासिनी ॥३१०८॥

नेत्रयोस्त्रिपुरेशानी कर्णयोस्त्रिपुराचिता ।

नसि त्रिपुरा त्र्यक्षरोति गडयोस्त्रिपुराबिका ॥३१०९॥

मुखे त्रिपुरविद्या च कण्ठे त्रिपुरमालिनी ।

स्कन्धयोस्त्रिपुरादेवी हस्तयोस्त्रिपुरोत्तमा ॥३११०॥

वक्षसि त्रिपुराश्री च कुचयोस्त्रिपुरेष्टदा ।
 कुक्षौ त्रिपुरमूर्त्तिश्च पार्श्वयोस्त्रिपुराकला ॥३१११॥
 पृष्ठे त्रिपुरचक्रेशी नाभौ त्रिपुरसूदिनी ।
 योनी त्रिपुरयोनिश्च गुह्ये त्रिपुरगोपिता ॥३११२॥
 ऊर्वोस्त्रिपुरमत्रेशी जान्वोस्त्रिपुरजगमा ।
 जघयोस्त्रिपुरा ज्येष्ठा पादयोस्त्रिपुराचिता ॥३११३॥
 पादादि मूर्ध्नपर्यन्तगात्रे त्रिपुरसुदरो ।
 पूजनीया महादेवि गधाक्षतप्रसूनकं ।
 बालाक्रम मस्तकेऽस्या सपूज्य तदनन्तरम् ॥३११४॥ इति ।

उत्तरतन्त्रे ज्ञानाणवे च—

भगे तदीये विज्ञेया नाड्यस्तिस्र प्रवाहिका ।
 एका तु बाहिका चान्द्री सौरी चान्या प्रवाहिका ॥३११५॥
 आग्नेयी चापरा ज्ञेया पूजयेत् ताश्च साधक ।
 अम्बु स्रवति चान्द्री सा पुष्प स्रवति भानवी ॥३११६॥
 वीर्यं स्रवति चाग्नेयी तास्तु नामभिरर्चयेत् ।
 वाग्भवाद्यं नमोयुक्तं पूजयेत् सुप्रसन्नधी ॥३११७॥
 पूजयेत् मदनागारे रक्तचन्दनचर्चिते ।
 विद्यया भगमालिन्या पूजयेत् ता समाहित ॥३११८॥
 वाग्भव भगशब्दान्ते भुगे भगिनि चालिखेत् ।
 भगोदरि तदन्ते स्याद् भगमाले भगावहे ॥३११९॥
 भगगुह्ये भगान्ते च योने भगनिपातिनि ।
 सर्वान्ते च ततो देवि श्रूयाद् भगवशकरि ॥३१२०॥
 भगरूपे ततो लेख्य नीरजायतलोचने ।
 नित्यङ्घ्रिन्ते भगान्ते च स्वरूपे सर्वमालिखेत् ॥३१२१॥
 भगानि मे ह्यानयान्ते वरदेऽथ समालिखेत् ।
 रेते सुरेते च भगङ्घ्रिन्ते ऋन्नद्रवे तत ॥३१२२॥

क्लेदय द्रावयातेऽथ सर्वसत्त्वान् भगेश्वरि ।

अमोघे भगविच्चे च क्षुभ क्षोभय सर्वं च ॥३१२३॥

सत्त्वान् भगेश्वरि ब्रूयाद् वाग्भव ब्रू जमादिकम् ।

भे ब्रूमो ब्रू च हे ब्रू हे क्लिन्ने ब्रूयात् तत परम् ॥३१२४॥

सर्वाणि च भगान्यन्ते मे वश चानयेति च ।

स्त्रीबीजं च हरप्रान्ते वलेमात्मकमक्षरम् ॥३१२५॥

भुवनेशीं समान्निख्य विद्येय भगमालिनी ।

त्रितारान्तेऽनया पूज्य त्रिकोण क्षोभवर्जित ॥३१२६॥

अत्राप्यावाहन नास्ति जीवन्त्यास महेश्वरि ।

मूलदेवीं यजेत् तत्र षोडशरूपचारकं ॥३१२७॥

अथैव श्रीविद्याया विशेष ज्ञानार्णवे—

त्रिकोण तद्भूग ज्ञात्वा सर्वसिद्धिप्रदाभिधम् ।

सर्वानन्दमय मध्ये चक्रयुग्म प्रपूजयेत् ॥३१२८॥

पूर्ववत् क्रमयोगेन श्रीविद्या तत्र पूजयेत् ।

षोडशरूपचारंश्च तदन्ते पूजयेत् शिवम् ॥३१२९॥

शिव लिंगमिति ।

तार च भुवनेशानीं तथा त्रिपुरसुन्दरीम् ।

नम शिवाय विद्येय दशार्णा परिकीर्तिता ॥३१३०॥

त्रिपुरसुन्दरीमिति त्रिकूटाम् ।

अनया विद्यया देवि स्वर्लिंग पूजयेत् शिवे ।

यजेत् तत्पुरुषाघोरसद्योवामेशसङ्गं ॥३१३१॥

निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च त्रिद्या शातिस्तथैव च ।

शांत्पतीताश्च सपूज्य षड्गावरण यजेत् ॥३१३२॥

समप्रविद्यामुच्चार्य नदिषेदा प्रपूजयेत् ।

मध्ये वृषणयोर्देवि गंधपुष्पाक्षतार्चिनि ॥३१३३॥

निवेद्य सर्व धूपादि विजितेन्द्रियमानस ।
 सर्वसक्षोमिणीं मुद्रा बध्वा योनिं प्रचालयेत् ॥३१३४॥
 क्षोभिण्या वामया देवि गजतुण्डाख्ययाऽथवा ।
 उच्चरन् भगमाला च द्राविणीवीजमुच्चरन् ।
 प्रक्षुभ्य च वरारोहे यावदेतत् प्रवर्तते ॥३१३५॥ इति ।

उत्तरतन्त्र—

अर्चयेद् गधपुष्पाद्यै स्वशिव तदनन्तरम् ।
 यजेत् तत्पुरुषाघोरसद्योवामेशसज्ञकं ॥३१३६॥
 निवृत्तिं च प्रतिष्ठा च विद्या च तदनन्तरम् ।
 शांतिं च शात्यतोता च तदग्रे तदनन्तरम् ॥३१३७॥
 समग्रविद्यामुच्चार्य त्रिकोणं च पुनर्यजेत् ।
 श्रवणेश्वरीं कुब्जा कामारया समयामपि ॥३१३८॥
 वज्रेश्वरीं कालिका च तथा दिक्करवासिनीम् ।
 तथा चण्डेश्वरीं तारा पूजयेत् तत्र साधक ।
 तदनुज्ञां ततो लब्ध्वा दत्त्वा तावूलमेव च ॥३१३९॥
 शिवं तत्र विनिक्षिप्य गजतुण्डाख्यमुद्रया ।
 चिन्तयन् द्राविणीं विद्या द्राविण्या मुद्रया तथा ॥३१४०॥
 वाग्भव भुवनेशानीं चपलेति पदं तथा ।
 अते चपलचित्तोऽथ रेतो मुचयुगं तथा ॥३१४१॥
 व्लू क्लीं स्त्रीं तथा हे च द्राविणीय नवाक्षरी ।
 त्रिविमृश्य तदन्ते च श्लोकरूपं मनु स्मरेत् ॥३१४२॥
 धर्माधिभंहविदीप्ते स्वात्माग्नौ मनसा स्रुचा ।
 सुपुण्या वत्सर्ना नित्यमक्षवृत्तीर्जुहोम्यहम् ॥३१४३॥
 स्वाहान्तोऽयं महामन्त्र आरभे परिकीर्तित ।
 ततो जपेत् स्त्रियं गच्छन् विद्या त्रिभुवनेश्वरोम् ॥३१४४॥

अष्टोत्तरसहस्रं वा शत वा क्षुब्धमानस ।
 विहरेद् विविधैर्भविं. शक्तिसतोषकारकै ॥३१७५॥
 मौली कुन्तलकर्षण नयनयोराचूबन गडयो
 दन्तेनाधरयो क्षतिर्हृदि हति मुष्ट्या च नाभौ भगे ।
 कक्षोरूपु कपोलमडलयुगे श्रोण्या च देया नखा
 सीमन्ते लिखन नखैरुरसिज गृह्णीत गाढ तत ॥३१४६॥
 कुर्वीताविरत मनोभवगृहे मातगलीलायित
 श्रीवागुष्पपदादिगुल्फहनन चान्योन्यत कामिनो ॥३१४७॥
 इति कामशास्त्रे ।

ततो रेत पातसमये—

प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामवलव्योन्मनीस्रुचम् ।
 धर्माधर्मकलास्नेह पूर्णवह्नी जुहोम्यहम् ॥३१४८॥
 स्वाहान्तोऽय महामत्र शुक्रत्यागे प्रकीर्तित ।
 कुलामृत प्रयत्नेन गृह्णीयाद् दुर्लभ तत ॥३१४९॥
 कुलामृत च सशोध्य ब्रह्मरूप विचिन्त्य च ।
 अर्घ्यपात्रामृते क्षिप्त्वा तेन देवीं प्रतर्पयेत् ॥३१५०॥
 गुरुणा साधकाना च सर्वेषा तर्पण चरेत् ।
 तेनामृतेन दिव्येन सर्वे तुष्टा भवन्ति च ।
 यत् काम वाच्छते मत्री तत्क्षणादेव सिद्धयति ॥३१५१॥
 शोधनमत्रस्तु द्रव्यशोधनपटले पुरवोक्त ।
 अथ बिदुरज साक्षात् सविदेव न राशय ।
 प्रकृति परमेशानि बीज पुष्य उच्यते ॥३१५२॥
 सर्वसाक्षीसामरस्य शिवशक्तिमय यत ।
 तयोर्वींगे महेशानि योग एव न संशय ॥३१५३॥
 सीत्वारो मय्यरूपस्तु नाषण स्तवन भवेत् ।
 धार्तिगन तु यस्तूरीकूर्पूरपुमृणादिवम् ॥३१५४॥

नखदन्तक्षतादीनि पुष्पाणि त्रिविधानि च ।
 मैथुन तर्पण विद्धि वीर्यपातो विसर्जनम् ॥३१५५॥
 वीर्यामृत परब्रह्मरूप साक्षान्न सशय ।
 विचिकित्सापरो मन्त्री जायते गुरुतल्पग ॥३१५६॥
 अतएव वरारोहे निर्विकल्प सदा भवेत् ।
 चुबने परमेश्वर्य नखदन्तक्षतं सुखम् ॥३१५७॥
 सभोगे च सुख यत्तु तद् विष्णो परम पदम् ।
 श्रालिगन हरेद् रोगान् धनधान्यादि चुम्बने ॥३१५८॥
 नखदतताडनाद्यं भोग मोक्ष न दुर्लभम् ।
 सायुज्य सगमेन स्यात् सत्यमेतन्न सशय ॥३१५९॥
 न दद्याच्चुबन देवि दरिद्रो जायते ध्रुवम् ।
 श्रालिगन विना मन्त्री कुष्ठो भवति निश्चितम् ॥३१६०॥
 नखदतक्षतेनैव विना स्याल्लोकगर्हित ।
 तस्मात् सर्वं विधातव्य साधकेनेष्टतृष्टये ॥३१६१॥
 इति कर्मद्वितीयजनम् ।

अथ ज्ञानदूती यथा ज्ञानार्णवे—

दूत्यन्तर प्रवक्ष्यामि येन ब्रह्मा सनातनम् ।
 प्रणवाख्ये योगगेहे प्रविश्य परमदिरे ॥३१६२॥
 इच्छाज्ञानक्रियाद्रव्यरचित सुभगान्वितम् ।
 अमुया परमेशानि तत्त्वज्ञानमये शिवे ॥३१६३॥
 पर्यंके पुरुषार्थंश्च पादंश्च परिमडिते ।
 श्रात्मान्तरात्मापरमात्माज्ञानात्मागभूषिते ॥३१६४॥
 तत् पदार्थं त्व पदार्थं पदार्थमसि सुदरि ।
 पदार्थत्रयमेतत् तु गुणसूत्रप्रकाशक ।
 एतत् सूत्रमयं पट्टं गुंफिते सुरमडिते ॥३१६५॥
 सुमनोवासमुभगे परामत्र प्रपूजयेत् ।
 जातिभेदस्तु द्वितीया चतुर्धामरवदिते ॥३१६६॥

हस्तिनी शङ्खिनी च चित्रिणी पद्मिनी प्रिये ।
 चतुर्विधा हि हृत्यस्तु सुन्दर्यश्चारुलोचने ॥३१६७॥
 वैखरी हस्तिनी ज्ञेया स्थूला यस्माद् वरानने ।
 ययेद धार्यते सर्वं ब्रह्माण्ड परिमडलम् ॥३१६८॥
 वर्गाष्टकेन देवेशि सूते दिक्पालसञ्चयम् ।
 तेनेय करिणी प्रोक्ता मध्यमा शङ्खिनी भवेत् ॥३१६९॥
 शङ्खिनी तु यथा भद्रे विशुद्धा पापवर्जिता ।
 सर्वदेवप्रिया सा हि शातिसौरभ्यशोभिता ॥३१७०॥
 तथा वनस्पतिगता मध्यमा या वरानने ।
 चित्रिणी वल्लरी देवि महादोषविनाशिनी ॥३१७१॥
 यस्या फल वरारोहे सर्वशक्तिमय सदा ।
 शिवशक्तिमय देवि प्राणिमात्र जगत्त्रयम् ॥३१७२॥
 तेषु सर्वेषु पश्यन्ति जीवेषु परमाश्रया ।
 परब्रह्मणि सलोना परावा परमेश्वरि ॥३१७३॥
 ता दूर्ती तत्र सपूज्य समाधिकुसुमं शुभं ।
 तदगेषु कला पूज्या क्रमेण सुरवदिते ॥३१७४॥
 पद्मिनी त्वपरा ज्ञेया हृसावस्था विकाशिनी ।
 हसोदयेन पद्म हि त्यक्त्वा स्व पत्रमद्विजे ॥३१७५॥
 विकाश याति सौभाग्य तथा वस्तुविलासकम् ।
 परा प्रकाशमायाति पद्मिनी समता भवेत् ॥३१७६॥
 तस्या देहे वरारोहे कला पूज्यास्तु षोडश ।
 चित्कला सत्कला ज्ञानकला सचित्कला तथा ॥३१७७॥
 आत्मनश्च कला ज्ञेयाश्चतस्र परमेश्वरि ।
 विरागता मोक्षकला परमाणुकला तथा ॥३१७८॥
 विद्याकलाचतुष्क च विज्ञेय चान्तरात्मनि ।
 विद्या सतोपतायुति परब्रह्मप्रवाजता ॥३१७९॥

परमात्मकला ज्ञेया सलीना वरवर्णिनि ।
 भूय शातिकला बोधकला व्याप्तिकला परा ॥३१८०॥
 ज्ञानात्मन कला ज्ञेया चतस्र परमेश्वरि ।
 कला षोडश देवेशि श्रीविद्या तत्र सस्थिता ॥३१८१॥
 षोडशार्णा महाविद्या कलाषोडशरूपिणी ।
 आत्मनाग्निस्वरूपेण त्रैलोक्य रचयत्यसौ ॥३१८२॥
 अतरात्मस्वरूप तु तस्य रूपञ्च विश्रुति ।
 अतएव रजोरूपस्तमोरूप पर शिव ॥३१८३॥
 परमात्मावधिज्ञेया तेनात्मा च तया युत ।
 एता कला वरारोहे परादेहे विभाति च ॥३१८४॥
 तत्पदार्थं तु जानीहि मुखमस्या वरानने ।
 त्व पदार्थोऽसि वाच्यार्थं कुचयुग्म क्रमेण हि ॥३१८५॥
 योगेन परमेशानि नादब्रह्ममयो भवेत् ।
 नादोद्भूत वरारोहे विश्वयोनिर्न सशय ॥३१८६॥
 तत्र शक्तिं च सपूज्य स्वात्मलिगे शिव यजेत् ।
 परस्परप्रभावेण ब्रह्मानन्द शिवो भवेत् ॥३१८७॥
 तद्रस मनसा देवि बहन् नासागत स्मरेत् ।
 अथामृतेन सयोज्य तेन श्रीचक्रमर्चयेत् ॥३१८८॥
 ब्रह्मानन्दमय ज्ञान कथयामि वरानने ।
 न ब्राह्मणोऽब्राह्मणश्च क्षत्रियोऽक्षत्रियस्तथा ॥३१८९॥
 वैश्योऽवैश्यस्तथा नैव शूद्रोऽशूद्रो महेश्वरि ।
 चाडालो नैव चाडाल पुक्कसो नैव पुक्कस ॥३१९०॥
 सर्वं सम विजानीहि एवमात्मनि निश्चयात् ।
 आकाशात् पतित तोय निम्नमार्गेण गच्छति ॥३१९१॥
 ग्राममध्यगत सर्वं विष्टामूत्रादिपूरितम् ।
 गगामृते तदेव स्यात् कालुष्य तत्र न क्वचित् ॥३१९२॥

तथा सविन्मये ज्ञाने समत्वेनैव वर्तते ।

अतएव महेशानि मंत्रो सर्वमयो भवेत् ॥३१६३॥

इति ज्ञानदूती ।

अथ वीरपुरश्चर्या कथयामि महेश्वरि ।

पुरश्चरणकाले तु परयोषा प्रपूजयेत् ॥३१६४॥

दीक्षिता वस्त्रभूषाद्यं भोज्यं पायससमर्चं ।

आरभकाले नियत भोजयेत् ता प्रपूज्य च ॥३१६५॥

नानाविध पिष्टक च नानारससमन्वितम् ।

दुग्ध दधि घृत भक्त नवनीत सशर्करम् ॥३१६६॥

उपलाखण्डचूर्णं च नानाविधरसान्वितम् ।

नारिकेल कपित्थ च नागरग सुदर्शनम् ॥३१६७॥

लिपाक बीजपूर च दाडिमौफलमुत्तमम् ।

नानारण्यफल चैव नानागधविलेपनम् ॥३१६८॥

चदन मृगतामि च श्रोत्रेण्ड नवपल्लवम् ।

टकण लोधक चैव जलज वनज तथा ॥३१६९॥

नानाशैलसमुद्भूत नानालकारभूषणम् ।

शून्यगेहे समानीय चार्घोदकविशोधितम् ॥३२००॥

अमृतीकृत्य तत् सर्वं शक्तिं स्वाभिमुख नयेत् ।

ब्राह्मणी क्षत्रिया वैश्या शूद्री च कुलभूषणा ॥३२०१॥

वैश्या नापितकन्या च रजकी नटिनी तथा ।

विशेषवदग्ध्यपुता सर्वा एव कुलागता ॥३२०२॥

अष्टकन्यारूपनेव विलोष्य हर्षसपुत ।

याह्यघाद्यष्टशक्तीनां नामभि कृतसंज्ञका ॥३२०३॥

प्रासन प्रयम दत्त्वा स्वागत च पुन पुन ।

अर्घ्यं पाद्यमाचमनीय मधुपर्कं जल तत ॥३२०४॥

स्नापयेद् गधपुष्पादि केशसस्कारमेव च ।
 धूपयित्वा तत केशान् कौशेय च निवेदयेत् ॥३२०५॥
 तत स्थानान्तरे पोठमास्तोर्यं पादुकाद्वयम् ।
 दत्त्वा तत्र समासीना नानालकारसूपणं ॥३२०६॥
 भूपयित्वानुलेप च गधमाल्य निवेदयेत् ।
 ता ता शक्ति समावाह्य मूर्ध्नि तासा समर्चयेत् ॥३२०७॥
 भोज्य मडलमध्ये च स्वर्णपात्रे सुशोभने ।
 चर्व्यं चोष्य च लेह्य च पेय मक्ष्य निवेदयेत् ॥३२०८॥
 श्रद्धीक्षिता भवेद् या तु मायाबीज तदादिशेत् ।
 तासा सव्येषु कर्णेषु तत स्तोत्र समाचरेत् ॥३२०९॥
 मातर्देवि नमस्तेऽस्तु ब्रह्मरूपधरेऽनघे ।
 कृपया हर मे विघ्न मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥३२१०॥
 माहेशि वरदे देवि परमानन्दरूपिणि ।
 कृपया हर मे विघ्न मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥३२११॥
 कौमारि सर्वविद्येशि कुमारक्रीडने वरे ।
 कृपया हर मे विघ्न मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥३२१२॥
 विष्णुरूपधरे देवि विनतासुतवाहिनि ।
 कृपया हर मे विघ्न मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥३२१३॥
 वाराहि वरदे देवि द्रष्टोद्धृतवसुन्धरे ।
 कृपया हर मे विघ्न मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥३२१४॥
 शक्ररूपधरे देवि शक्रादिसुरपूजिते ।
 कृपया हर मे विघ्न मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥३२१५॥
 चामुडे मुडमालासृक्चचिते विघ्ननाशिनि ।
 कृपया हर मे विघ्न मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥३२१६॥
 महालक्ष्मि महोन्साहे क्षोभसतापहारिणि ।
 कृपया हर मे विघ्न मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥३२१७॥

मितिमात्रमये देवि मितिमात्रवहिष्कृते ।
 एके बहुतरे देवि विश्वरूपे नमोऽस्तु ते ॥३२१८॥
 एतत् स्तोत्र पठेद् यस्तु मन्त्रारभेषु समतः ।
 विदग्धा वा समालोक्य तस्य विघ्नं न जायते ॥३२१९॥
 कुलीनस्य द्वारदेवा कथितास्तव सुव्रत ।
 दीक्षाकाले नित्यपूजासमये नार्चयेद् यदि ॥३२२०॥
 तस्य पूजाफल भद्र नीयते यक्षराक्षसं ।
 यदि श्रीडापरास्तास्तु भोजने तद् गृहाद् बहि ॥३२२१॥
 स्थितस्तावत् पठेत् स्तोत्र यावत् तृप्ति प्रजायते ।
 श्रावस्य मुखवासादि ताबूल च निवेदयेत् ॥३२२२॥
 ततो दद्यात् पुनर्माल्य गधचदनपकिलम् ।
 नमस्कृत्य वर प्रार्थ्यं विसृज्य च सुखी भवेत् ॥३२२३॥
 अन्या यदि न चागच्छेन्निकन्धा निजानुजा ।
 अग्रजा भानुलानी वा माता वा तत् सपत्निका ॥३२२४॥
 पूर्वाभावे परा योज्या मदशा योषितो यत ।
 सर्वाभावे चैकतरा पूजनीया प्रयत्नत ॥३२२५॥
 एका च युवती तत्र पूजिता चावलोकिता ।
 सर्वा एव परादेव्य पूजिता कुलभैरव ॥३२२६॥
 श्रादावन्ते च मध्ये च लक्षपूर्त्तो विशेषतः ।
 न पूजयति चेत् कान्ता तदा विघ्नं विलुप्यते ॥३२२७॥
 पूर्वार्जित फल नास्ति का कथा परजन्मनि ।
 तस्मात् सर्वप्रयत्नेन पूजयेत् कुलसुदरीम् ॥३२२८॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे द्वितीयजन नाम त्रयोदश
 पटल ॥१३॥ आदितश्चैकचत्वारिंशत् ॥४१॥

अथ चतुर्दशः पटलः ।

अथ वीरसाधनम्—

वीरचर्यापरो वीरो वीरसाधनमाचरेत् ।

वीरचर्यापर वीर दृष्ट्वा देवी प्रसीदति ॥३२२६॥

कादिहादिक्रमे चैव सर्वदा साधन चरेत् ।

श्रीविद्याया महेशानि वीरसाधनमाचरेत् ॥३२३०॥

काली तारा सुदरी च ह्यहोरात्रेण सिद्धिदा ।

सुदर्या नीलगधर्वो कर्तव्यौ सिद्धिमिच्छता ॥३२३१॥

महादिव्यक्रमेणैव महावीरक्रमेण च ।

महानीलक्रमेणैव कादिहादिकहात्मिका ॥३२३२॥

सिद्धचतयेव महेशानि श्री ह्री धू च पशुक्रमात् ।

अन्या दिव्यक्रमेणैव एता अपि महेश्वरि ॥३२३३॥

स्वयभूपुष्पक्रमत कालिका सिद्धिदा भवेत् ।

स्वजातपुष्पक्रमत साधना भैरवीमनौ ॥३२३४॥

स्वयभूक्रमयोगेन किं न सिध्यति भूतले ।

या काली सैव तारा स्यात् या तारा सैव कालिका ॥३२३५॥

या काली सैव छिन्ना स्यात् या छिन्ना सैव तारिणी ।

या सुन्दरो सैव काली सर्वसिद्धिप्रदा मता ॥३२३६॥

चतसृणा न भेदोऽस्ति भेदभाक् नरक व्रजेत् ।

माला पात्रासन चैव चतसृणा शुभ मतम् ॥३२३७॥

मन्त्रे ध्याने विशेषोऽस्ति तथा नाम्नि विज्ञेयता ।

प्रयोगादौ विशेषोऽस्ति सुन्दर्यामिव पार्वति ॥३२३८॥

तिसृणा न च भेदोऽस्ति त्रिशक्ति कीर्तिता यत ।

अथासनानि वक्ष्यामि सर्वकार्यार्थसिद्धये ॥३२३९॥

मृद्धासनसमारूढ कोमले चूडके तथा ।

यो नित्वग्विष्टरमपि अस्थिभूम्यासन तथा ॥३२४०॥

कुचासन तथा देवि तथैव सुरतासनम् ।

मुण्डासन तथा देवि पञ्चमुडासन तथा ॥३२४१॥

त्रिमुण्डमेकमुण्ड वा श्रासनायं प्रकीर्तितम् ।

चिताऽपि श्रासने शस्ता इमशान सर्वथोत्तमम् ॥३२४२॥

श्रुचूडक तथा प्रोक्त तथैव च शवासनम् ।

मृतासन तथा प्रोक्तं महाशिवमयासनम् ॥३२४३॥

वीरासन महेशानि महावीरासन तथा ।

योनिपुष्पासन देवि कीर्तितान्यासनानि च ॥३२४४॥

तत्रादौ सप्रवक्ष्यामि मुण्डाना लक्षण शुभम् ।

यस्य साधनमात्रेण साक्षात् शिवमयो भवेत् ॥३२४५॥

ब्रह्मक्षत्रियविद्भूद्राश्चतुर्धा चास्थिजातयः ।

श्वेता रक्ता तथा पीता कृष्णा वै तुर्यका मता ॥३२४६॥

एतन्मुण्डरहस्य ते मया प्रोक्त महेश्वरि ।

सद्य कृत्त त्रिरात्रस्थ सप्तरात्रस्थग तथा ॥३२४७॥

त्रिसप्तरात्रमध्यस्थ तूत्तमादिक्रमात् शृणु ।

उत्तम मध्यम चैव ह्यधम ह्यधमाधमम् ॥३२४८॥

सद्य कृत्त तु यन्मुण्डमुत्तम परिकीर्तितम् ।

त्रिरात्रमध्यग मुण्ड मध्यम परिकीर्तितम् ॥३२४९॥

षड्रात्रान्तरग मुण्डमधम परिकीर्तितम् ।

त्रिसप्तरात्रमध्यस्थ कीर्तित ह्यधमाधमम् ॥३२५०॥

सद्य कृत्त तु यन्मुण्ड सर्वकार्ये प्रकीर्तितम् ।

त्रिरात्रमध्यग मुण्ड मालायत्रे प्रकीर्तितम् ॥३२५१॥

षड्रात्रमध्यगं मुण्ड पात्रकार्ये विनिदिशेत् ।

त्रिसप्तरात्रमध्यस्थ मालायत्रादिके मतम् ॥

षड्मासमध्यग मुण्ड सामान्य तदुदीरितम् ॥३२५२॥

ग्रन्थञ्च कालिकापरिशिष्टे—

त्रिरात्रमध्यग मुण्ड मालार्थं परिकीर्तितम् ।

पङ्कत्रान्तरग मुण्ड सामान्य तदुदीरितम् ॥३२५३॥

सद्य कृत्त तु यन्मुंड मालायत्रे प्रशस्यते ।

पात्रार्थसाधने शस्त ह्यभावात् सप्तरात्रजम् ॥३२५४॥

सद्य कृत्त तु यन्मुण्ड साधनार्थं प्रकीर्तितम् ।

उत्तम मुण्डमादाय हस्तमात्र खनेद् बुध ॥३२५५॥

कुलवृक्षस्य मूले वा श्मशाने वा चतुष्पथे ।

निर्जने शून्यगोहे वा तस्योपरि जप चरेत् ॥३२५६॥

वाँल दत्त्वा प्रयत्नेन दिक्पालेभ्यो यथाविधि ।

दिग्बधभूतशुद्ध्यादीन् कृत्वा वै जपमाचरेत् ॥३२५७॥

यावत् सख्य जपेन् मन तद् दशाशेन होमयेत् ।

सिद्ध मुण्ड पुरा कृत्वा मालादीन् कारयेत् प्रिये ॥३२५८॥

स्वेच्छामृत द्विवर्षं च स्त्रिय वृद्धं द्विज तथा ।

अन्नाभावे मृत कुण्ठ सप्तरात्रोर्ध्वग तथा ॥३२५९॥

एवमष्टशव त्यक्त्वा वीरसाधनमाचरेत् ।

वीरासनमिदं प्रोक्तं देवीतुष्टिकर परम् ॥३२६०॥

सप्तरात्रोत्तर प्राप्त चातरिक्षे स्थित शवम् ।

शूले निपातितं वापि पात्रार्थं शस्यते प्रिये ॥३२६१॥

अतरिक्षे स्थितं देवि षण्मासोत्तरग तथा ।

मालाकार्ये प्रशस्तं च त्वधस्थं सप्तरात्रजम् ॥३२६२॥

शनिभौमदिने वापि शरीरे मृतसभवे ।

चतुर्दश्या पौर्णमास्याममाया दीपकोत्सवे ॥३२६३॥

सक्रात्यामष्टमीयुक्ते तथा दुर्गोत्सवे प्रिये ।

एव वीरदिने देवि तथा वीररणागमे ॥३२६४॥

जात मुडं शुभ शस्तमथ शूलादिके स्थितम् ।

खड्गेन हनन कृत्वा गृहीत्वा जपमाचरेत् ॥३२६५॥

विशेषस्तु सिद्धेश्वरोमते—

अथात सप्रवक्ष्यामि वीरसिद्धिकर परम् ।

यस्य विज्ञानमात्रेण महाकालसमो भवेत् ॥३२६६॥

पादुका खड्गवेतालधातुवादश्च यक्षिणी ।

गुटिकाञ्जनसिद्धिश्च गुप्तिश्च तिलक शिवे ॥३२६७॥

सर्वं समवति क्षिप्र नान्यथा शाकर वच ।

कालिका तारिणी छिन्ना त्रिशक्तिरिति कीर्तिता ॥३२६८॥

त्रिशक्तिविषये देवि साधनेय प्रकीर्तिता ।

मुडकोपासन नाम सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥३२६९॥

रणवीर महावीरं तथा पाशगलानपि ।

शूलप्रोतान् पष्टिविद्वान् षट्त्रिंशदस्त्रविद्वकान् ॥३२७०॥

सर्पादिजीवदष्टान् वै गजव्याघ्रविदारितान् ।

अपमृत्युमृतान् देवि शवान्याहृत्य पार्वति ॥३२७१॥

महावीरं मंहामुडं दुर्गं कृत्वा प्रयत्नत ।

रणवीर समारभ्य महावीरातग शिवे ॥३२७२॥

आसनार्थं प्रकर्तव्य परितो मुडदुर्गकम् ।

दिक्नदाष्टाद्विरसकं सहस्रं पञ्चभिश्च वा ।

अभावे त्रिसहस्रेण मुण्डदुर्गं समाचरेत् ॥३२७३॥

तारा सारूप्यचक्र तु स्वाग्रे सलिख्य पार्वति ।

पात्रार्थं च तथा स्वार्थं देवार्थमपि पार्वति ॥३२७४॥

स्थान त्यक्त्वा प्रयत्नेन साधयेद् दुर्गसाधनम् ।

दुर्गोऽरण्ये नदीतीरे तडागे शून्यवेऽमनि ।

रणो इमशाने देवेशि त्रिपथे वा चतुष्पथे ॥३२७५॥

कुलवृक्षतले चैव देवी शिवगृहेऽथवा ।
 एकलिङ्गे प्रयत्नेन मुण्डदुर्गं प्रसाधयेत् ॥३२७६॥
 एकस्मिन् साधिते देवि त्रैलोक्य साधित भवेत् ।
 वीरसाधनसामग्रीं पुरत स्थाप्य पार्वति ॥३२७७॥
 वीरवेधो दयायुक्त खादिरान् दशकीलकान् ।
 अन्तर्बन्ध बहिर्बन्ध कृत्वा यत्नेन पार्वति ॥३२७८॥
 वीरसाधनवत् कर्म सर्वं कृत्वा महेश्वरि ।
 यावदग्रे समायाति मुण्डानि परमेश्वरि ॥३२७९॥
 तावदिष्टाभवत्येव दशविद्याक्रमेण च ।
 काली तारा तथा छिन्ना सुन्दरी वगलामुखी ॥३२८०॥
 तुष्टा पञ्च विशेषेण भविष्यति क्षणोत्तरे च ।
 यो यो वलिर्याचते तं स स देय प्रयत्नत ॥३२८१॥
 वरो ग्राह्य प्रयत्नेन वीरचर्यापरायण ।
 वीरजापी वीरपात्री वीरमालासनी प्रिये ॥३२८२॥
 मुण्डदुर्गे नर स्थित्वा क्षणात् त्रैलोक्यसिद्धिभाक् ।
 भीतिं च तृणवत् कृत्वा महावीरो दिग्बर ॥३२८३॥
 शिवरूपो नरो भूयात् नात्र कार्या विचारणा ।
 घटीपञ्चकयोगेन वीर शिवसमो भवेत् ॥३२८४॥
 सर्वेष्टास्तस्य सिध्यन्ति महाकालस्वरूपिण ।
 गोपनीया कलौ देवि साधकेन हितेच्छया ॥३२८५॥

कीलसत्रं म्वेऽपि—

त्रिमुण्ड पञ्चमुण्ड वा वसुरध्रदिशा क्रमात् ।
 रुद्रमुण्डासन देवि विशन्मुण्डासन तथा ॥३२८६॥
 शतमुण्डासन वापि यथालाभ च कारयेत् ।
 वरासनानि देवेशि कथ्यन्ते सुमुखी भव ॥३२८७॥

वरासनप्रयोगो हि सर्वत्र दुर्लभ स्मृत ।
 स्तोत्रपाठश्च क्वच नामसाहस्रक तथा ॥३२८८॥
 पूजाजपस्तथा देवि चिरयोगे प्रकीर्तित ।
 यदैव कार्यमुत्पन्न यत्र कुत्रापि पार्वति ॥३२८९॥
 क्व पूजास्तोत्रपाठादि हीमान्तमथवा क्व च ।
 यत्र यल्लभ्यते देवि तत्र तच्च समाचरेत् ॥३२९०॥
 यथालाभेन कर्तव्य प्राप्ते काले च साधकं ।
 वरप्रयोगे देवेशि द्विधा चासनसंस्थिति ॥३२९१॥
 देहासनानि देवेशि परिभाषासनानि च ।
 भद्रादीनि महेशानि देहजानि भवति वै ॥३२९२॥
 व्याघ्रमुण्डकबलाश्वमेपजान्यपि पार्वति ।
 गजोष्ट्रासनरूपाणि कुशजानि यथाक्रमात् ॥३२९३॥
 परिभाषासनान्येव कथितानि मया तव ।
 प्रत्येक द्विविधो भेदस्त्वासनाना महेश्वरि ॥३२९४॥
 निर्जीवानि सजीवानि सर्वसिद्धिकराणि च ।
 सजीवानामभावे नु निर्जीवानि प्रकल्पयेत् ॥३२९५॥
 अश्वासन गजश्चैव पल्लकी मानुषस्तथा ।
 महिषोष्ट्रवृषश्चैव भल्लूको वानरस्तथा ॥३२९६॥
 व्याघ्रश्च जंबुको देवि मेघाजौ परमेश्वरि ।
 उष्ट्रश्च मृगभेदश्च कुशमृत्प्रकृतिश्च वा ॥३२९७॥
 कुक्कुर कुक्कुटो देवि मयूर शरभस्तथा ।
 गवय शूकरश्चैव शरभ शबरस्तथा ॥३२९८॥
 तरणिश्च रथश्चैव शकटश्च मुखासनम् ।
 दण्डिका दौलिकाचक्र चक्रदोलागृहाभिधा ॥३२९९॥
 पादासनमयारोहो नारिकेलासन तथा ।
 पूगो मधुकश्चाभ्रश्च बटोऽश्वत्थश्च तालक ॥३३००॥

खर्जूर पिंगल प्लक्ष शमी जम्बू तयैव च ॥
 गजाशवासनक देवि तथा नररथ शिवे ॥३३०१॥
 वृषमाख्यो ह्यार्यश्च महिषाख्योऽपि पार्वति ।
 नरयान राजयान छन्नयान च पार्वति ॥३३०२॥
 वरासनानि देवेशि कथितानि मया तव ।
 श्रद्धा पञ्चविधा, प्रोक्ता गतयोऽष्टादश स्मृता ॥३३०३॥
 वाल्हीकाश्चैव कावोजा कोकणोराकसमवा, ।
 पञ्चमा पर्वतोत्थाश्च वरुणिषा शृणु प्रिये ॥३३०४॥
 सर्वेऽपि सूर्यरूपा स्यु वरुणभेदात् ग्रहत्वता ।
 सूर्य सोमस्तथा भीमो बुधश्च गुरुरेव च ॥३३०५॥
 शुक्र शनिस्तथा राहु केतुश्च नवम स्मृत ।
 नववराक्रमेणैव पञ्चवराक्रमेण वा ॥३३०६॥
 फलमेषा महेशानि कथ्यते शृणु साम्प्रतम् ।
 सूर्यवरुणं समारुह्य त्रिशत्साहस्रक जपेत् ॥३३०७॥
 शत्रुमध्ये च विजयी जायते नात्र सशय ।
 सोमवरुणं समारुह्य दिक्सहस्र जपेत् शिवे ॥३३०८॥
 कीर्तिलक्ष्मीपति भूयात् नात्र कार्या विचारणा ।
 भीमवरुणशिवमारुह्य त्रिसहस्र मनु जपेत् ।
 दरिद्रोऽपि घनाढ्य स्यात् नात्र कार्या विचारणा ॥३३०९॥
 बुधवरुणं समारुह्य त्रिशत्साहस्रक जपेत् ।
 रोगी रोगात् प्रमुच्येत दरिद्रो घनवान् भवेत् ॥३३१०॥
 गुरुवरुणशिवमारुह्य नवसाहस्रक जपेत् ।
 नवऋद्धोऽश्वरो भूयात् नात्र कार्या विचारणा ॥३३११॥
 भृगुवरुणशिवमारुह्य लक्षसहस्र जप चरेत् ।
 लभते वाञ्छिता सिद्धि देवता वरदा भवेत् ॥३३१२॥

शनिवर्णशिवमास्थाय त्रिसहस्र जपेत् सदा ।
 सर्वबाधाविनिर्मुक्तो धनवान् जायते शिवे ॥३३१३॥
 राहुवर्णं समास्थाय सहस्राणां तु सप्ततिम् ।
 प्रजपेन् मानवो यस्तु स च लक्ष्मीपति भवेत् ॥३३१४॥
 केतुवर्णं समारुह्य पचविंशत्सहस्रकम् ।
 प्रजपेन् मानवो यस्तु परराज्यजयो भवेत् ॥३३१५॥
 वाछासनानि देवेशि भवत्येतानि निश्चितम् ।
 वाल्हीके मडलात् सिद्ध कावोजे पक्षमात्रत ॥३३१६॥
 कोकणो च दशाहेन चंराके द्विगुणात् तथा ।
 फल तु पार्वतोयाना मासाद् भवति निश्चितम् ॥३३१७॥
 गजासनं प्रवक्ष्यामि तत् तद् भेदेन पार्वति ।
 भद्रो मन्द्रो मृगो मिश्रश्चतुर्धा जायते गज ॥३३१८॥
 भद्रासनं समासाद्य लक्षार्धं प्रजपेन् नर ।
 अपि देवीं वशीकृत्य त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥३३१९॥
 अन्वर्थंवेदी शूरश्च कृपावान् न च कर्कश ।
 मधुर्पिगलनेत्रश्च शुभ्रदन्त पुरोच्छ्रित ॥३३२०॥
 विशद्भिश्च नखैर्युक्तो अष्टादशभिरेव वा ।
 विद्युद्दवाग्निसिंहेभ्यो न विभेत्यकुशादपि ॥३३२१॥
 कल्याणमेधा तेजस्वो स भद्र परिकीर्तित ।
 भद्रासने नर स्थित्वा त्रिसहस्र जप चरेत् ॥३३२२॥
 मासमात्रप्रयोगेण वाछासिद्धिमवाप्नुयात् ।
 कूर्मसस्थानगमनो मदो मदगतिक्रम ॥३३२३॥
 समील्य लोचने नित्यं निद्राघ इव गच्छति ।
 धीरोऽनुरक्तो हस्तिन्यां जितवेगो जितश्रम ॥३३२४॥
 निर्ममो मदबुद्धिश्च धृतिमान् मद उच्यते ।
 मृगासने नर स्थित्वा सहस्रं प्रत्यहं जपेत् ॥३३२५॥

भैरवादीन् वशीकुर्यान् नात्र कार्या विचारणा ।
 तनुपात् करण्युक् स्तब्धस्तथा रोमश्च मेहन ॥३३२६॥
 दीर्घजिह्वश्च वृषणो दीर्घगात्रोऽवशस्तथा ।
 रूपादिभयशकी च वनचारी तनूदर ॥३३२७॥
 ह्रस्वश्रवणलागूली दीर्घक्रमणविक्रम ।
 पुन पुनश्च निनद कृत्वा धावति वै मृग ॥३३२८॥
 मिश्रासने नर स्थित्वा नदसाहस्रक जपेत् ।
 एव षण्मासयोगेन किं तद् यन्न करे स्थितम् ॥३३२९॥
 बह्वाशी बह्वलोकश्च दडपातेषु चाक्षम ।
 गच्छेत् प्रकृष्टवेगश्च भार प्राप्यावसीदति ॥३३३०॥
 कृच्छ्राञ्चाप्यायते नाग क्षिप्रं च परिहीयते ।
 कट्वम्ललवणैश्चैव रुक्षैश्चातुरता व्रजेत् ॥३३३१॥
 नित्यं च सात्वयेदेन न चैनमपि तापयेत् ।
 सर्वेषां लक्षणं कैश्चिद् युक्तो मिश्रो भवेद् गज ॥३३३२॥
 पल्लवीं तु समारुह्य सर्वकालं जपेन् मनुम् ।
 वाङ्मासिद्धिमवाप्येह भूपालो विजयी भवेत् ॥४३३३॥
 पल्लवीं तु समासाद्य त्रिसध्यं प्रजपेत् शिवे ।
 अपि दासकुले जात सोऽपि राज्यमवाप्नुयात् ॥३३३४॥
 मानुषासनमासाद्य कालीमत्रं जपेत्तु य ।
 नरनाथो भवेद् देवि नात्र कार्या विचारणा ॥३३३५॥
 महिषासनमासाद्य सहस्राणां तु सप्ततिम् ।
 प्रजपेत् परमेशानि शत्रुसंहारको भवेत् ॥३३३६॥
 वृषभासनमासाद्य दिक्सहस्रं जपेत् शिवे ।
 सर्वसिद्धियुतो भूत्वा शिव एव न सशय ॥३३३७॥
 भल्लूकासनमासाद्य भैरव प्रत्यहं जपेत् ।
 वेतालसिद्धिमासाद्य शककर्तानरो भवेत् ॥३३३८॥

व्याघ्रासन समाश्रित्य सर्वकाल जपेत् शिवे ।
 देवीतुल्यो नरो भूयान् नात्र कार्या विचारणा ॥३३३६॥
 शिवासन समाश्रित्य कालीं तारा जपेत् सदा ।
 सन्नाड् भोक्ता नरो भूयान् नात्र कार्या विचारणा ३३४०॥
 शिवापरिचय कृत्वा शिवां पूज्य प्रयत्नत ।
 जपेत् तत्र महेशानि प्रोक्तमेतत् शिवासनम् ॥३३४१॥
 एषामारोहणाभावात् योग्यतारोहणो हि ।
 तेषा सगे समूहे च तं सम भोजन चरेत् ॥३३४२॥
 तदभावे महेशानि त्वङ्नि सारणयोग्यता ।
 वर्तते तन्महेशानि कुलाचारक्रमेण च ॥३३४३॥
 सर्वं विज्ञाय यत्नेन ह्ये वा शकटे रथे ।
 पल्लव्या सुखयाने वा गजे वान्यासनेऽपि वा ॥३६४४॥
 शोधन व्याघ्रवत् कार्यं प्रकृत शृणु कथ्यते ।
 मेषासन समाहृत्य दिवारात्र जपेन् मनुम् ॥३३४५॥
 षण्मासाभ्यासयोगेन शाकिनी वरदा भवेत् ।
 भ्रजासने नर स्थित्वा निशि जप्याद् दिने दिने ॥३३४६॥
 मासपञ्चकयोगेन पञ्चकामसमो भवेत् ।
 उष्ट्रासन समाहृत्य ताम्बूलपूरितानन ॥३३४७॥
 मन्त्रमात्र जपेद् देवि मासमात्र निरतरम् ।
 द्रुष्टशत्रुविनाशश्च भवत्येव न सशय ॥३३४८॥
 मृगासने नर स्थित्वा सर्वकाल जपेत् शिवे ।
 राजराजसमो भूयाद् वायुतुल्यपराक्रम ॥३३४९॥
 एतेषा तु कुशेनैव प्रकृति कारयेत् प्रिये ।
 तत्र स्थित्वा जप कुर्यादितदेव फल लभेत् ॥३३५०॥
 मृत्तिकाप्रकृति कृत्वा प्राणसस्थापन चरेत् ।
 तत्र स्थित्वा जपेद् देवि फलमेतद् भवेद् ध्रुवम् ॥३३५१॥

कुक्कुरासनमासाद्य सर्वकाल जपेन् मनुम् ।
 वेताल किंकरो भूयाद् भैरव सुप्रसीदति ॥३३५२॥
 कुक्कुरासनयोगेन किं तद् यन्न करे स्थितम् ।
 कुक्कुटासनमारुह्य जपेदिष्टमनु शिवे ॥३३५३॥
 सर्वान् कामानवाप्नोति नात्र कार्या विचारणा ।
 मयूरासनमासाद्य मासमात्र जपेन् मनुम् ॥३३५४॥
 कार्तिकेयप्रसादेन सर्वा सिध्यन्ति सिद्धय ।
 शरभासनमारुह्य ह्यहोरात्र जपेन् मनुम् ॥३३५५॥
 सर्वसिद्धीश्वरो भूयाद् यदि चेन् न पलायते ।
 गवयासनमासाद्य सर्वदु खान् विनाशयेत् ॥३३५६॥
 शूकरासनमारुह्य त्रिकालं प्रजपेन् मनुम् ।
 सर्वपापविनिर्मुक्तो मानवो भवति ध्रुवम् ॥३३५७॥
 शवरासनमासाद्य मन्त्रमष्टसहस्रकम् ।
 जप्त्वा गंधवसाहाय्य प्राप्नोत्येव न सशयः ॥३३५८॥
 तरणि तु समारुह्य सर्वकाल जपेत् शिवे ।
 महाविद्येश्वरो भूयाद् नात्र कार्या विचारणा ॥३३५९॥
 महानौका समारुह्य कामिनीसुरत चरेत् ।
 रतासने मनु जप्त्वा त्रिकालज्ञानवान् भवेत् ॥३३६०॥
 रथमारुह्य प्रजपेत्सहस्रस्य मनु शिवे ।
 जप्त्वा राज्यमवाप्नोति सत्यमेव न सशयः ॥३३६१॥
 शकटासनमारुह्य सर्वकाल जपेत् शिवे ।
 मासमात्रप्रयोगेण यमिच्छेत् त वश नयेत् ॥३३६२॥
 सुखासने नर स्थित्वा चतुर्मास निरतरम् ।
 जप कुर्यात् महेशानि मानसेप्सितकामुक ॥३३६३॥
 सुखासने रत कृत्वा भैरवीं प्रजपेद् यदि ।
 सर्वशत्रून् विनिजित्य सर्वत्र जयमाप्नुयात् ॥३३६४॥

व्याघ्रासन समाश्रित्य सर्वकाल जपेत् शिवे ।
 देवीतुल्यो नरो भूयान् नात्र कार्या विचारणा ॥३३३६॥
 शिवासन समाश्रित्य कालीं तारा जपेत् सदा ।
 सन्नाड् भोक्ता नरो भूयान् नात्र कार्या विचारणा ३३४०॥
 शिवापरिचय कृत्वा शिवां पूज्य प्रयत्नतः ।
 जपेत् तत्र महेशानि प्रोक्तमेतत् शिवासनम् ॥३३४१॥
 एषामारोहणाभावात् योग्यतारोहणो न हि ।
 तेषा सगे समूहे च तं सम भोजन चरेत् ॥३३४२॥
 तदभावे महेशानि त्वङ्नि सारणयोग्यता ।
 वर्तते तन्महेशानि कुलाचारक्रमेण च ॥३३४३॥
 सर्वं विज्ञाय यत्नेन ह्ये वा शकटे रथे ।
 पल्लव्या सुखयाने वा गजे वान्यासनेऽपि वा ॥३६४४॥
 शोधन व्याघ्रवत् कार्यं प्रकृत शृणु कथ्यते ।
 मेषासन समाह्वय दिवारात्र जपेन् मनुम् ॥३३४५॥
 षण्मासाभ्यासयोगेन शाकिनो वरदा भवेत् ।
 अजासने नर स्थित्वा निशि जप्त्वाद् दिने दिने ॥३३४६॥
 मासपञ्चकयोगेन पञ्चवामसमो भवेत् ।
 उष्ट्रासन समाह्वय ताम्बूलपूरितानन ॥३३४७॥
 मन्त्रमात्र जपेद् देवि मासमात्र निरतरम् ।
 दुष्टशत्रुविनाशश्च भवत्येव न सशय ॥३३४८॥
 मृगासने नर स्थित्वा सर्वकाल जपेत् शिवे ।
 राजराजसमो भूयाद् वायुतुल्यपराक्रम ॥३३४९॥
 एतेषा तु कुशेनैव प्रकृतिं कारयेत् प्रिये ।
 तत्र स्थित्वा जप कुर्यादितदेव फल लभेत् ॥३३५०॥
 मृत्तिकाप्रकृतिं कृत्वा प्राणसस्थापन चरेत् ।
 तत्र स्थित्वा जपेद् देवि फलमेतद् भवेद् ध्रुवम् ॥३३५१॥

कुक्कुरासनमासाद्य सर्वकाल जपेन् मनुम् ।
 वेताल किंकरो भूयाद् भैरव सुप्रसीदति ॥३३५२॥
 कुक्कुरासनयोगेन किं तद् यन्न करे स्थितम् ।
 कुक्कुटासनमारुह्य जपेदिष्टमनु शिवे ॥३३५३॥
 सर्वान् कामानवाप्नोति नात्र कार्या विचारणा ।
 मयूरासनमासाद्य मासमात्र जपेन् मनुम् ॥३३५४॥
 कार्तिकेयप्रसादेन सर्वा सिध्यन्ति सिद्धयः ।
 शरभासनमारुह्य ह्यहोरात्र जपेन् मनुम् ॥३३५५॥
 सर्वसिद्धीश्वरो भूयाद् यदि चेन् न पलायते ।
 गवयासनमासाद्य सर्वदुःखान् विनाशयेत् ॥३३५६॥
 शूकरासनमारुह्य त्रिकाल प्रजपेन् मनुम् ।
 सर्वपापविनिर्मुक्तो मानवो भवति ध्रुवम् ॥३३५७॥
 शंकरासनमासाद्य मंत्रमष्टसहस्रकम् ।
 जप्त्वा गंधर्वसाहाय्य प्राप्नोत्येव न सशयः ॥३३५८॥
 तराणि तु समारुह्य सर्वकाल जपेत् शिवे ।
 महाविद्येश्वरो भूयात् नात्र कार्या विचारणा ॥३३५९॥
 महानौका समारुह्य कामिनीसुरत चरेत् ।
 रतासने मनुं जप्त्वा त्रिकालज्ञानवान् भवेत् ॥३३६०॥
 रथमारुह्य प्रजपेत्संख्यं मनु शिवे ।
 जप्त्वा राज्यमवाप्नोति सत्यमेव न सशयः ॥३३६१॥
 शकटासनमारुह्य सर्वकाल जपेत् शिवे ।
 मासमात्रप्रयोगेण यमिच्छेत् त वश नयेत् ॥३३६२॥
 सुखासने नर स्थित्वा चतुर्मास निरतरम् ।
 जप कुर्यात् महेशानि मानसेप्सितकामुक ॥३३६३॥
 सुखासने रत कृत्वा भैरवीं प्रजपेद् यदि ।
 सर्वशत्रून् विनिजित्य सर्वत्र जयमाप्नुयात् ॥३३६४॥

दोलासन समारुह्य त्रिसध्य च सहस्रकम् ।
 देवीं ध्यायन् जपेद् यस्तु स्वेष्वसिद्धिं लभेच्च स ॥३३६५॥
 चक्रासने नर स्थित्वा त्रिसहस्र जपेन् मनुम् ।
 त्रैलोक्यभ्रामरीशक्तिस्तस्य हस्ते व्यवस्थिता ॥३३६६॥
 कुररासनमासाद्य निशि जप्याद् दिने दिने ।
 डाकिनीमेलन भूयान् नात्र कार्या विचारणा ॥३३६७॥
 कच्छपासनमासाद्य सर्वदा प्रजपेन् मनुम् ।
 सर्वबाधाविनिर्मुक्त सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥३३६८॥
 खड्गासन समारुह्य यत्त्रिसध्य जपेन् मनुम् ।
 सर्वसिद्धिसमामुक्तो गुटिका लभते ध्रुवम् ।
 गजासन समारुह्य जपेत् सप्तशतीस्तवम् ॥३३६९॥
 सर्वबाधाविनिर्मुक्त पक्षावतंनयोगत ।
 एतेषामस्थिसम्भूता माला कृत्वा जप चरेत् ॥३३७०॥
 एतेषामासने स्थित्वा सिद्धिभाग् भवति ध्रुवम् ।
 सख्या सामान्यत प्रोक्ता सर्वकर्मप्रसाधने ॥३३७१॥
 जपसकल्पपूर्तिस्तु भवेन् मा भवति प्रिये ।
 तथाप्यासनयोगेन सर्वा सिध्यन्ति सिद्धय ॥३३७२॥
 जीवचक्रे यथा सिद्धिस्तथा जीवासने प्रिये ।
 प्रवक्ष्येऽद्य महेशानि सशुद्धिर्व्याघ्रचर्मण ॥३३७३॥
 सलोम सुन्दर साग, समादायाजिन, प्रिये ।
 क्रोधबीजेन सस्पृष्टा जपेन् मूल च सप्तधा ॥३३७४॥
 षडग न्यासमाचर्य तस्यागे मायया प्रिये ।
 पुच्छे पादौ तथा पाणी शिरश्चेति षडगकम् ॥३३७५॥
 गधपुष्पाक्षत दद्यात् क्रोधबीजेन पार्वति ।
 प्राणप्रतिष्ठासन्नेन प्राणस्थापनमाचरेत् ॥३३७६॥

ध्यात्वा सिंह महाभीम सस्मित साधक प्रति ।
 सिंहमन्त्रेण देवेशि पूजयेच्चन्दनादिभि ॥३३७७॥
 सिंहमत्र प्रवक्ष्यामि शृणु भैरवि साप्रतम् ।
 प्रणव च समुद्घृत्य वज्रंति पदमुद्धरेत् ॥३३७८॥
 नखदण्डाय शब्दान्ते महासिंहाय तत्परम् ।
 महाभीमाय च पुनर्वर्मास्त्र वल्लिवल्लभा ॥३३७९॥
 सिंहमन्त्रोऽयमाख्यातो देवि द्विनखवर्णवान् ।
 अनेन पूजयेच्चर्म ध्यायन् सिंह महेश्वरि ॥३३८०॥
 स्वदक्षे समुखे वापि मुख तस्य च कारयेत् ।
 तत्र तावज्जपेद् देवि यावल्लोमक्षय न हि ॥३३८१॥
 निषिद्धस्पर्शनाद् देवि पुन सस्कारमाचरेत् ।
 व्याघ्राजिने च देवेशि समाहात् सिद्धिमाप्नुयात् ॥३३८२॥

व्याघ्रासनमधिकृत्य यामले देवी प्रति शिववाक्यम्—

व्याघ्राजिनस्य माहात्म्य वक्ष्येऽह परमेश्वरि ।
 यत्र ब्रह्मादयो देवा समतात् सतत स्थिता ॥३३८३॥
 दक्षपादे स्थितो ब्रह्मा वामहस्ते तथेश्वर ।
 पृष्ठे सदाशिवो ज्ञेयो मुखे च भैरव स्वयम् ॥३३८४॥
 पुच्छे गणेश्वरो ज्ञेयो भैरवाश्च तथा स्थिता ।
 जया देवी स्थिता चाग्रे पश्चिमे विजया स्थिता ॥३३८५॥
 अजिता चोत्तरे देशे दक्षिणे चापराजिता ।
 उमादेवी स्थिता पूर्वे दुर्गा चेशानकोणके ॥३३८६॥
 उत्तरे भद्रकाली च स्वस्तिका वायुकोणके ।
 स्वाहा पश्चिमदेशे तु नैऋते च शुभकरी ॥३३८७॥
 श्रीश्चैव दक्षिणे देशे गौरी चाग्नेयकोणके ।
 लोकघात्री स्थिताथ स्ताद् वागीशी च तयोर्ध्वके ॥३३८८॥

व्याघ्रचर्मणि देवेशि देव्यश्च परित स्थिताः ।
 व्याघ्रचर्मस्थितस्यापि साधकस्य महेश्वरि ॥३३८६॥
 अधोवातादिक चेत् स्यात् कपते भुवनत्रयम् ।
 विघ्नाश्च बहवस्तस्य रोगाश्चैव भवन्ति हि ॥३३८७॥
 तस्माद् यत्नात् साधको वै सावधानो भवेत् शिवे ।
 अधोवायुस्ततो वर्ज्यो व्याघ्रचर्मस्थयोगिना ॥३३८८॥
 व्याघ्रचर्मस्थितो धीरो योगवान् जप तत्पर ।
 स एव भैरवः साक्षात् सर्वदेवमय प्रभु ॥३३८९॥
 यस्मिन् गेहे स्थित चर्म व्याघ्रस्य विधिशोधितम् ।
 सर्वे देवा स्थितास्तत्र तद् गेह तीर्थसन्निभम् ॥३३९०॥
 येन साधनमात्रेण मन्त्रसिद्धि प्रजायते ।
 गोपनीयो विधिरय यत्नत, पशुसनिधौ ॥३३९१॥
 स्नेहाल्लोभाच्च यो ब्रूयाद् देवताशापमाप्नुयात् ।
 श्वरोहासनान्येव कथ्यन्ते शृणु साप्रतम् ॥३३९२॥
 नारिकेल समारम्य जडूपर्यन्तमेव च ।
 कदलीमण्डल कृत्वा कदलीवनमेव च ।
 प्रजपेद् यत्नतो यस्तु तारासिद्धिमवाप्नुयात् ॥३३९३॥
 कुलवृक्षास्ततो देवि सर्वेषा फलभुञ्चते ।
 नारिकेले भवेद् राज्य पूगे चैव मनोरथात् ॥३३९४॥
 मधुके कामिनोप्राप्तिश्चासौ सर्वज्ञता मता ।
 वटे त्रैकालिकज्ञानमश्वत्थे सर्वकामना ॥३३९५॥
 तालवृक्षे जयावाप्ति खजूरे राजमान्यता ।
 पिप्पले सर्ववश्यत्व प्लक्षे चाकर्षण परम् ॥३३९६॥
 राज्यलक्ष्मी शमीवृक्षे जम्बूवृक्षे घनागम ।
 दिक्सहस्र जपेद् देवि सर्ववृक्षे निरन्तरम् ॥३४००॥

समारुह्य लभेत सिद्धिं नात्र कार्या विचारणा ।
श्लेष्मातककरजाख्यवित्वाश्वत्यकदम्बका ॥३४०१॥
निबो वटोदुम्बरश्च चम्पक केसरो दश ।
दशवृक्षान् समासाद्य प्रत्येक दिक्सहस्रकम् ॥३४०२॥
प्रजपेद् यत्नतो देवि अणिमाद्यष्टक तथा ।
मोक्षकामो क्रमेणैव लभते नात्र सशय ॥३४०३॥
कालीवृक्षा समुद्दिष्टाश्छिन्नावृक्षान् शृणु प्रिये ।
श्लेष्मातक विभोत च शाखोट खर्जूर तथा ॥३४०४॥
पिप्पल च वट चैव सपुष्पा वस्तुवाशिनीम् ।
निवाश्वत्यौ करज वा श्लेष्मातककदम्बकौ ॥३४०५॥
वित्त्व वट शालतालो शाखोट खर्जूर तथा ।
ताराविद्याविधौ प्रोक्ता श्रीविद्याया शृणु प्रिये ॥३४०६॥
पूर्व द्वादश ये ख्याता त एव श्रीविधौ स्मृता ।
एतेषामपि देवेशि फल तु पूर्ववद् भवेत् ॥३४०७॥
इति सक्षेपत प्रोक्त देवतामननिर्णयम् ।
कथ्यते देवदेवेशि यथावदवधारय ॥३४०८॥
श्रीविद्या देवदेवेशि पचप्रोतासनस्थिता ।
ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिव ॥३४०९॥
एते पञ्च महाप्रेताश्चतुष्कं पादगोचरम् ।
सदाशिवस्तु कशिपु कामेशश्छादन भवेत् ॥३४१०॥
तत्रस्था सुन्दरी देवी कालिकाया शृणु प्रिये ।
अतिकाल करालश्च विकराल कपालघृक् ॥३४११॥
चतुष्टय पादरूप श्रीकाल, कशिपु स्मृत ।
महाकालश्छादन स्यात् तद् हृदिस्या तु कालिका ॥३४१२॥
विपरीतरता प्रोक्ता श्रीमहाकालिकाविका ।
महाश्मशाननिलया प्रत्यालीढपदापरा ॥३४१३॥

शर्वासिंहासनगता महोग्रतारिणी मता ।

ताराया कालिकाया च छिन्नायामपि पार्वति ॥३४१४॥

मङ्गुकादि भवेत् पीठमाधारादिकमेव वा ।

ऋतुमत्या तथाशक्तौ यत् किञ्चित् पीठमर्चयेत् ॥३४१५॥

अयासनाना कालनियमास्तत्रैव—

ऋतुवस्त्रासनं देवि सूत्रान्त परिकीर्तितम् ।

मुण्डासन तु भगान्त तथा शवाशन शिवे ।

कुचासन जपात् च सुरतासनमेव च ॥३४१६॥

मुदुकोमलचूडादिचूर्णात् परिकीर्तितम् ।

तथा वीरासन देवि समानीय प्रयत्नत ॥३४१७॥

हृन्मल दूरतस्त्यक्त्वा हृदय शोधयेत् पुन ।

वस्त्राच्छन्न भूमय वा कृत्वा स्थित्वा जप चरेत् ॥३४१८॥

नरचर्मासन देवि गजचर्मासन तथा ।

वस्त्रासन सभगात् सलोमात् च केशरो ॥३४१९॥

सच्चिद्रान्त मृगाद्य च तूर्णाख्य त्रोटनात्कम् ।

योनिवगासन देवि सलेशान्त महेश्वरि ॥३४२०॥

योग्यासन सजीवात् पातान्त सुरतासनम् ।

विपरीतासन देवि तत्पातात् प्रकीर्तितम् ॥३४२१॥

जिह्वास्पर्शासन देवि तत्तत्त्वात् प्रकीर्तितम् ।

तदन्ते सत्यजेद् देवि जघन्य चोत्तरोत्तरम् ॥३४२२॥

विष्टरासनक देवि छेदनात् प्रकीर्तितम् ।

व्याघ्रासनमलोमात् केचिद् भगान्तमूर्चिरे ॥३४२३॥

इति सक्षेपत प्रोक्त फनमत्या नृणु प्रिये ।

ऋतुमत्यासने देवि त्रिदिनात् त्रिगुणावृत्ति ।

ऋतुवस्त्रासन देवि त्रिमासात् फनवायकम् ॥३४२४॥

मुण्डासन तु षण्मासादीनान्त तु शवासनम् ।
 नरचर्मासने देवि त्रिमासात् फलमुच्यते ॥३४२५॥
 कुचासने द्विमासेन फल भवति सुदरि ।
 रनासने महेशानि पक्षाते तु फल लभेत् ॥३४२६॥
 मृद्धासने तु मासेन कोमले तत्त्वसख्यया ।
 अचूडके विष्णुनत्त्वे वीरे यामत्रयेण च ॥३४२७॥
 वस्त्रासने पचवर्षे सिंहे स्यात् पचयामकं ।
 मृगाख्ये वेदवर्षेऽथ ऊर्णाख्ये दशवर्षत ॥३४२८॥
 योनित्वगासने देवि सप्ताहेन फल लभेत् ।
 योन्यासने च पक्षान्ते सुरतारये दिनाष्टकं ॥३४२९॥
 विपरीते षड्दिनेऽथ जिह्वास्पर्शं द्विवेदकं ।
 सप्तचुवनके देवि सप्ताहेन फल लभेत् ।
 विष्टरे मासषट्कंथ फल भवति निश्चितम् ॥३४३०॥

यद्वा—

सिंहदन्तीवाजिहसश्चेनशार्दूलशारभं ।
 क्षेमकरो सर्पशुकमङ्ककूर्मरूपकं ॥३४३१॥
 एकद्वित्रिक्रमेणैव पादस्थाने निवेश्य च ।
 कृत्वासनानि देवेशि मन्त्रसाधनमाचरेत् ॥३४३२॥
 यद्वासनानि सप्राहुरष्टधातुमयानि च ।
 नानाकाष्ठमयान्याहुः सौगव्यकाष्ठजान्यपि ॥३४३३॥
 लोहे मारणससिद्धिस्ताम्रे शातिरनुत्तमा ।
 सीसे स्तभनकर्म स्याद् रीत्या द्वेषणमाचरेत् ॥३४३४॥
 रौप्ये राज्यादिसिद्धिं स्वर्णे सर्वाप्तिरुत्तमा ।
 वगे स्त्रीमोहन कुर्यात् पित्तले कामठे जप ॥३४३५॥
 लादिरे शत्रुनाशार्थं चदने सर्वसाधना ।
 रक्तकाण्ठे वश्यसिद्धिं पीते स्तभनमुत्तमम् ॥३४३६॥

शर्वसिंहासनगता महोप्रतारिणी मता ।

ताराया कालिकाया च छिन्नायामपि पार्वति ॥३४१४॥

मङ्गकादि भवेत् पीठमाधारादिकमेव वा ।

ऋतुमत्या तथाशक्तौ यत् किञ्चित् पीठमघंयेत् ॥३४१५॥

अयामनाना कालनियमास्तथैव—

ऋतुवस्त्रासन देवि सूत्रान्त परिकीर्तितम् ।

मुण्डासन तु भगान्त तथा शवाशन शिवे ।

कुचासन जपात च सुरतासनमेव च ॥३४१६॥

मुद्गुकोमलचूडादिचूर्णात् परिकीर्तितम् ।

तथा वीरासन देवि समानीय प्रयत्नत ॥३४१७॥

हृन्मल दूरतस्त्यक्त्वा हृदय शोधयेत् पुन ।

वस्त्राच्छन्न भूमय वा कृत्वा स्थित्या जप चरेत् ॥३४१८॥

नरचर्मासन देवि गजचर्मासन तथा ।

वस्त्रासन सभगात सलोमात च केशरी ॥३४१९॥

सच्छिद्रान्त मृगाख्य च तूणाख्य त्रोटनातकम् ।

योनिवगासन देवि सलेशान्त महेश्वरि ॥३४२०॥

योन्यासन सजीवात पातात सुरतासनम् ।

विपरीतासन देवि तत्पातान्त प्रकीर्तितम् ॥३४२१॥

जिह्वास्पर्शासन देवि तत्तत्त्वान्त प्रकीर्तितम् ।

तदन्ते सत्यजेद् देवि जघन्य चोत्तरोत्तरम् ॥३४२२॥

विष्टरासनक देवि छेदनान्त प्रकीर्तितम् ।

व्याघ्रासनमलोमात केचिद् भगान्तमूचिरे ॥३४२३॥

इति सक्षेपत प्रोक्त फलसख्या शृणु प्रिये ।

ऋतुमत्यासने देवि त्रिदिनात् त्रिगुणाकृति ।

ऋतुवस्त्रासन देवि त्रिमासात् फलदायकम् ॥३४२४॥

मुण्डासने तु पण्मासैर्दिनान्तं तु श्वासानम् ।
 नरचर्मासने देवि त्रिमासात् फलमुच्यते ॥३४२५॥
 कुचासने द्विमासेन फलं भवति सुदरि ।
 रतासने महेशानि पक्षाते तु फलं लभेत् ॥३४२६॥
 मृदासने तु मासेन कोमले तत्त्वसख्यया ।
 अचूडके विष्णुात्त्वे वीरे यामत्रयेण च ॥३४२७॥
 वस्त्रासने पचवर्षे सिंहे स्यात् पचयामकं ।
 मृगाख्ये वेदवर्षेऽथ ऋणाख्ये दशवर्षत ॥३४२८॥
 योनित्वगासने देवि सप्ताहेन फलं लभेत् ।
 योन्यासने च पक्षान्ते सुरताट्ये दिनाष्टकं ॥३४२९॥
 विपरीते षड्दिनेऽथ जिह्वास्पर्शं द्विवेदकं ।
 सप्तचुवनके देवि सप्ताहेन फलं लभेत् ।
 त्रिष्टरे मासषट्कं च फलं भवति निश्चितम् ॥३४३०॥

यद्वा—

सिंहदन्तीवाजिह्वसशयेन शार्दूलशारभं ।
 क्षेमकरी सर्पशुकमङ्ककूर्मरूपकं ॥३४३१॥
 एकद्वित्रिक्रमेणैव पादस्थाने निवेश्य च ।
 कृत्वासनानि देवेशि मन्त्रसाधनमाचरेत् ॥३४३२॥
 यद्वासनानि सप्राहुरष्टघातुमयानि च ।
 नानाकाष्ठमयान्याहुः सौमध्यकाष्ठान्यपि ॥३४३३॥
 लोहे मारणससिद्धिस्ताम्रे शातिरनुत्तमा ।
 सीसे स्तभनकर्म स्याद् रीत्या द्वेषणमाचरेत् ॥३४३४॥
 रौप्ये राज्यादिससिद्धिं स्वर्णे सर्वासिद्धिमा ।
 वगे स्त्रीमोहनं कुर्यात् पित्तले कामंठे जप ॥३४३५॥
 खादिरे शत्रुनाशार्थं चदने सर्वसाधना ।
 रक्तकाष्ठे वदसिद्धिं पीते स्तभनमुत्तमम् ॥३४३६॥

कृष्णकाष्ठे मारणं स्यात् पालाशे कार्यसाधनम् ।
 पंपले सर्वकार्याप्तिं वंटे पुत्र लभेत् नर ॥३४३७॥
 श्रोतुवरे भूतरक्षा रक्ते देव्या प्रदर्शनम् ।
 वर्णयस्त्रभव देवि तत् तद् वर्णफल भवेत् ॥३४३८॥
 हस्तमात्रं द्विहस्तं वा तावदायतमेव च ।
 हस्तार्द्धाद्धं महेशानि वितस्तिर्वा यथाक्रमम् ॥३४३९॥
 सन्निवेशो यथा भूयात् तथात्रैव विधीयताम् ।
 मिहासन राजसिद्धार्थं सर्वसिद्धार्थं गजासनम् ॥३४४०॥
 हयासनं वाङ्मिताप्त्यै हसे सर्वार्थसाधना ।
 उच्चाटनं भवेत् श्येने शार्दूले तु मनोरथा ॥३४४१॥
 शरभे देवताप्राप्तिं क्षेमं कुर्यान् महोदय ।
 सर्वशत्रुविनाशश्चेत् शुके तु पृथिवीगतिः ॥३४४२॥
 मङ्गके सर्ववाङ्मिताप्तिं कूर्मे धनपतिं भवेत् ।
 मार्जारि कूटनाशश्च नाकुले विषनाशनम् ॥३४४३॥
 समस्तविषनाशार्थं मयूरासनमीरितम् ।
 चापे चोद्भ्रान्तिं धूल्यादिनाशनं दुष्टनाशनम् ॥३४४४॥
 पारावते धनप्राप्तिश्चकोरे दुष्टनाशनम् ।
 सारसे धातुवाद रघाद् वृषभे धनसम्पद ॥३४४५॥
 वके स्तमनमुद्दिष्टं शशके शत्रुनाशनम् ।
 पूजने च जपे होमे मार्जने तर्पणोऽपि च ।
 यत् फलं कथितं देवि तत् फलं सममेव तु ॥३४४६॥
 अथोच्यते महेशानि मुढाद्यासनसाधनम् ।
 रहस्यातिरहस्यं च न कुत्रापि मयेरितम् ॥३४४७॥
 मृदासनं भवेदादौ द्वितीयं स्यादचूडकम् ।
 कोमलं च तृतीयं स्यात् मुण्डं प्रोक्तं चतुर्थकम् ॥३४४८॥
 मृतासनं पंचमं च षष्ठं वीरासनं मतम् ।
 महावीरासनं देवि सप्तमं परिकीर्तितम् ॥३४४९॥

सप्ताना च क्रमाद् देवि मालापात्रार्थमीश्वरि ।
साधन सप्रवक्ष्यामि येन सिद्धीश्वरो भवेत् ॥३४५०॥
अर्वाक् पण्मासतो गर्भं च्युतमाहुर्मृदु बुधा ।
चूडोपनयनं हीनं मृतं वा चूडकं विदुः ॥३४५१॥
निवृत्तचूडको बालो हीनोपनयनं शिवे ।
यो मृतं पञ्चमे वर्षे तमेव कोमलं विदुः ॥३४५२॥
सामान्यमरणं प्राप्तं प्रोक्तं देवि मृतासनम् ।
वीररूपेण सजातं तच्च वीरासनं विदुः ॥३४५३॥
आवेशशूलपाशादि महावीरासनं मतम् ।
अखण्डागं शिवं देवि सखण्डं मुण्डमुच्यते ॥३४५४॥
तन्मुण्डं यत्रमालादिपात्रकर्मणि कीर्तनम् ।
शवमानीयं देवेशि गर्भं यदि वा शवम् ॥३४५५॥
सप्तमाष्टममासोऽपि चूडकं वापि कोमलम् ।
स्थानं सशोध्य यत्नेन वीरवेपो मुदान्वितः ॥३४५६॥
ततः सस्कारमाचर्य सस्थाप्य विमले स्थले ।
गधाष्टकं सन्नादाय प्रोक्षयेत् प्रेतमत्रतः ॥३४५७॥
पञ्चामृतं पञ्चगव्यं कणपञ्चसमन्वितं ।
मूलेन स्थापयेत् तत्र पीठचक्रे धरण्यधः ॥३४५८॥
त्रिकोणं विदुमाया च चतुरस्रत्रिकोणकम् ।
तत्त्रिकोणवाह्ये तु पद्मपटदले लिखेत् ॥३४५९॥
षोडशारं च तद्वाह्ये त्रिवृत्तं त्रिगुणान्वितम् ।
मूलदेवीं तत्र मध्ये मूलेन परिपूजयेत् ॥३४६०॥
वृत्तं त्रिगुणितं चैव मादिमाद्येन योजयेत् ।
वाङ्मायाकमला तत्र घर्णादीं सर्वकर्मसु ॥३४६१॥
बह्वे र्दशकलास्तत्र कोणे चाष्टदले तथा ।
षोडशारे त्रिवृत्ते च कला सोमस्य पूजयेत् ॥३४६२॥

तत्रैव स्थापयेद् वीर मृद्राख्य वा प्रयत्नत ।
 स्वयत्र विलिखेत् तत्र साधार शक्तिपूर्वकम् ॥३४६३॥
 सुधासिधु मणिद्वीप चितामणिगृह तथा ।
 इमशान पारिजात च तन्मध्ये शत्रवेदिकाम् ॥३४६४॥
 धर्मं ज्ञान च वैराग्यमैश्वर्यं तदनन्तरम् ।
 अधर्मादि ततो मत्रान् पाणिपादे च पुग्मकम् ॥३४६५॥
 अकारादिक्षकारान्त मानृकान्यासमुत्तमम् ।
 तत् स्थाने पूजयेत् मत्री हृदि न्यासादि पूजयेत् ॥३४६६॥
 करन्यास ततो मत्री करान्या पूजयेत् तत ।
 अधोमुख तु त कृत्वा तन्मुखे मधुर वदेत् ॥३४६७॥
 हे वीरप्रमानद देवीपर्यंकशकर ।
 अष्टसिद्धि च मे देहि मम शान्ति सदा कुरु ॥३४६८॥
 एतद् ब्रूहि च वीरेन्द्र वसुवर्णं मुखे क्षिपेत् ।
 एला लवग जाती च फलताबूलसद्युतम् ।
 खदिरार्द्रक गुड च कर्पूर रक्ततनुना ॥३४६९॥
 मूलेन भावयेत् तत्र गुटिका दृढमुष्टिकाम् ।
 अकन्दुसितवाद्यालनिर्मिता दीपवतिकाम् ॥३४७०॥
 निमश्रयेत् तत शाक्त सप्तजाराननुक्रमात् ।
 चदनागरुपुष्पाद्यं मूर्ध्नि देवीं प्रपूजयेत् ॥३४७१॥
 जीवन्यास ततो मत्री प्राणमत्रेण विन्यसेत् ।
 गुदे लिंगे तथा नाभावुदरे गुह्यदेशके ॥३४७२॥
 ऊरुजानू तथा जघा गुल्फपादतलेषु च ।
 शिर कण्ठे नासिकाया चक्षुषो कर्णयोरपि ॥३४७३॥
 शिखाकवचगडेषु चोर्ध्वाधोपृकयोस्तथा ।
 दन्तयोश्चैत्र जिह्वाया शिर पृष्ठे च पाश्वर्यो ॥३४७४॥

हृदादिके च बाहुभ्या पादाभ्या च तथेश्वरि ।
 सवर्गि विन्ध्यसेदेव पीठन्यासमनुत्तमम् ॥३४७५॥
 सूर्यस्य मडल तत्र तपिन्यादि कलात्मकम् ।
 मृतकाय शवायात्र नमश्चान्ते पद तत ॥३४७६॥
 स्नापयेन् मूलमत्रेण पूरितेनाष्टवारिणा ।
 सूर्यसोमात्मक पीठमग्निरूप प्रकल्पयेत् ॥३४७७॥
 मेरुपृष्ठऋषिश्छन्द सुतल तदनन्तरम् ।
 कूर्मो देवस्तत पश्चाद् धर्मार्थसाधने तत ॥३४७८॥
 मोक्षेऽपि मानसश्चैव सिद्ध्यर्थं परिकीर्तित ।
 मुद्रा कौर्मो दशयित्वा अस्त्रावगुञ्जे तत ॥३४७९॥
 शक्ति योनि मत्स्यमुद्रा धेनुमुद्रा तत शिवे ।
 प्रदशयेत् छोटिका च चतुरस्रा प्रदर्शयेत् ॥३४८०॥
 धृत्वा विमर्शयेन् मूल पृथ्वी त्वयेति च क्रमात् ।
 ततो वज्रोदकेत्यादि मनुभि कामसह्यकं ॥३४८१॥
 प्रणव पूर्वमुद्धृत्य महस्त्रारपद तत ।
 हु फट् स्वाहा तदन्ते ओ रक्ष रक्ष ततो वदेत् ॥३४८२॥
 महाप्रतिभरे सर्वविघ्नान् छेदय युग्मकम् ।
 हुं फडन्त समुद्धृत्य बह्निजाया समुच्चरेत् ॥३४८३॥
 दिक्पालयजन कार्यमिन्द्रादिक्रमयोगत ।
 वीरार्गलाघोरमंत्रस्तथा पाशुपतैरपि ॥३४८४॥
 महामण्डलमंत्रैर्वा दिग्वध तत्र कारयेत् ।
 शिवावलि तत्र दद्याद् ग्रहणादावपि प्रिये ॥३४८५॥
 आदौ मध्ये तथा चान्ते त्रिवार तु शिवावलि ।
 मुडग्रहणकाले तु सर्वथा तु शिवावलि ॥३४८६॥
 शिवा शक्ति च वा पूज्य दिक्पालान् वलिसयुतान् ।
 पूजयेत् परमेशानि सायुधादि यथारुमम् ।
 एव क्रमेण वीरेन्द्र सर्वेषा वलिमाहरेत् ॥३४८७॥

वाङ्माया कमला प्रोच्य देव्या ह्यमुक्ति एष वै ।
 यज्ञ प्रवर्तते चेम भागवति गृह्ययुक् ॥३४८८॥
 अत्र तिष्ठ नम प्रोच्य अस्तु ते हु फट स्वाहा ।
 अकारादिककारान्तान् विदुयुग् मातृकाक्षरान् ॥३४८९॥
 शिरस पादपर्यन्त वेष्टयेद् दक्षिणक्रमात् ।
 सार्धत्रिवलयै र्युक्त वेष्टयेत् साधकोत्तम ॥३४९०॥
 नानासुगधद्रव्येण रक्तचदनचदनै ।
 काशमीरगुग्गुली चैव पीतसूत्रेण वेष्टयेत् ।
 बधयेद् द्विविधं द्रव्यं क्षारयुक्तहरिद्रया ॥३४९१॥
 निद्वन्द्वो निरहकार शुद्धनाडीगणावृत ।
 पाखडबुद्धिरहित सर्वभूतहिते रत ॥३४९२॥
 सर्वावयवसशुद्ध सर्वशास्त्रविशारद ।
 कृताभिषेको विद्याज्ञो जपपूजादितत्पर ॥३४९३॥
 मृद्धासने वसेत् सो हि त्वन्यो नरकमागू भवेत् ।
 अज्ञानमोहदभैश्च दृष्ट्वा दृष्टिं करोति य ।
 स याति नरक घोर पिशाचत्वमवाप्नुयात् ॥३४९४॥
 प्रपतति महामूढा व्याधित्व स्वल्पजीवितम् ।
 विशेद् घोरस्तु शास्त्रज्ञ समयाचारतत्पर ॥३४९५॥
 मयज्ञस्तत्रदर्शो च यत्रमत्रविचक्षण ।
 निग्रहानुग्रहे शक्तश्चतुर्वर्गविनोदक ॥३४९६॥
 स सिद्धः सिद्धिदो लोके शापानुग्रहणो क्षम ।
 अशक्तं कुरुते यस्तु मृत्युस्तस्य न सशय ॥३४९७॥
 मृद्धामनमिदं प्रोक्तमचूडकविशोधनम् ।
 शृणु प्राज्ञे ययान्याय सर्वमिद्धिप्रदायकम् ॥३४९८॥
 प्रोक्तमासनमादाय मन्वारपञ्चकान्वित ।
 नौमाष्टम्यां चतुर्दश्याममापो दीपश्चोत्सवे ॥३४९९॥

कुलर्क्षे चापि देवेशि अचूडकासन भवेत् ।
 दिग्बधभूतशुद्ध्यादि कृत्वा यत्नेन पार्वति ॥३५००॥
 वज्रोदके समारभ्य रक्ष रक्षातक शिवे ।
 मत्रान् विज्ञाय यत्नेन साधयेद्विष्टसाधनम् ॥३५०१॥
 अन्यत् सर्वं पूर्ववत् स्यात् कोमलेऽप्येवमेव च ।
 मुडासन प्रवक्ष्येऽहं शृणु सावहिता भव ॥३५०२॥
 भौमामाया चतुर्दश्या मगले शनिवासरे ।
 दीपोत्सवे च फाल्गुन्या नवरात्रदिने तथा ॥३५०३॥
 पूर्वकृत्प समाप्याथ याममात्रगते निशि ।
 वीरवेधो दयायुक्तो भक्तभक्तो जितेन्द्रिय ॥३५०४॥
 महाबलो महाबुद्धि विजेता सर्वशास्त्रवित् ।
 खड्गहस्तो मुक्तकेश सिद्धरतिलकान्वित ॥३५०५॥
 वीरसाधनसामग्रीसयुत साधकोत्तम ।
 शिवावलिं प्रदत्वादौ तदन्ते मुण्डसाधनम् ॥३५०६॥
 शिवारूपा स्वयं देवी तत्र विघ्नहरा ध्रुवम् ।
 अन्यथा विघ्नकर्तारो देवा दंत्याश्च मानवा, ॥३५०७॥
 सर्वविघ्नविनाशार्थं सिद्धार्थं फेरवीं यजेत् ।
 श्मशाने गह्वरे नद्या शून्यगेहेऽपि साधयेत् ॥३५०८॥
 श्मशाने चेन् महेशानि विधिस्तत्र श्मशानवत् ।
 अन्यत्र वीरवत् कार्यं साधन सर्वसाधनम् ॥३५०९॥
 खादिरान् कौलकान्पटौ निखनेन् मंत्रमुच्चरन् ।
 महामडलमंत्रैश्च सर्वविघ्नान् विघातयेत् ॥३५१०॥
 मुण्डमानीय यत्नेन पचगव्ये विनि क्षिपेत् ।
 दुग्धेन स्नानमाचर्य तत सत्रिज्जलेन च ॥३५११॥
 तदन्ते सुरया स्नान कृत्वा यत्नेन पार्वति ।
 तैल लाप्य च तन्मुडे सिद्धरं कज्जल तथा ॥३५१२॥

गधपुष्पैश्च सपूज्य खनेत् हस्तार्धमानतः ।
 सर्वमुण्डे विधिरय शूलप्रोतादिके शृणु ॥३५१३॥
 शूल सपूजयेद् देवि समारोप ततश्चरेत् ।
 शूलराज महाक्रूर सर्वभूताप्रियकर ॥३५१४॥
 सिद्धि सकल्पिता देहि वज्रशूल नमोऽस्तु ते ।
 दीप प्रज्वालय तत्रैव खड्गेन कर्त्तयेत् स्वयम् ॥३५१५॥
 वीर सपूज्य यत्नेन तत्काल मुण्डमाहरेत् ।
 कालीखड्गसमुद्भूत सर्वसिद्धिप्रदायक ॥३५१६॥
 कलिचितामणिस्त्व च खड्गमुड नमो नम ।
 पाशयुक्ते मनुरय प्रणव पूर्वमुद्धरेत् ।
 नागपाश महासिद्ध वेताल खेचरेश्वर ॥३५१७॥
 ऊर्ध्ववक्त्र महाकाय पाशवीर नमोऽस्तु ते ।
 एव सप्रार्थ्य सग्राह्य भीति तत्र न कारयेत् ॥३५१८॥
 साधको भयभीतश्चेत् खड्गरावणमुच्चरेत् ।
 लक्षद्वय तत्र जपेद् वीरमार्गक्रमेण च ॥३५१९॥
 एव साधिनमुड स्यात् सिद्धयष्टकफलप्रदम् ।
 ससाधितेन मुडेन मालापान्नादिक चरेत् ॥३५२०॥
 पान्नाणा शोधन देवि शृणु यत्नेन साप्रतम् ।
 इन्द्रस्तदादित सेन्द्रु मंत्रेणानेन मार्जयेत् ॥३५२१॥
 ध्रुव मडलमंत्रेण भूगृह वह्निवृत्तयुक् ।
 कुर्यात् तत्राधारशक्तिकूर्मानतान् प्रपूजयेत् ॥३५२२॥
 व्योमाग्निशक्तिसहितमस्त्रमेतद् ध्रुवादिकम् ।
 श्रनेन मनुनाधारे स्थापयेत् तत्र मन्त्रवित् ॥३५२३॥
 वह्निमडलमेतस्मिन् पूजयेन् तदनतरम् ।
 क्रोधवज्रास्त्रबीजाभ्या आधारे क्षालित शुभम् ॥३५२४॥
 महाशख ततो मन्त्री स्थापयेत् श्रीक्रमात् तत ।
 शिवा दीर्घत्रयोपेता काली ब्रह्मारमायुता ॥३५२५॥

दीर्घं शचीपतिर्वायुर्हृदय मन्मथातिमम् ।
 दीर्घत्रयसमोपेत तारिणी पूर्ववत् पुन ॥३५२६॥
 शिव दीर्घत्रयोपेत नीलाशब्दान्तु पूर्ववत् ।
 माया स्मरातिम शभु वामकर्णैन्दुसयुतम् ॥३५२७॥
 सर्वकाम कालरात्रि दीर्घालापपदात् पुन ।
 सर्वाधाराय सर्वाय सर्वोद्भवाय शब्दत ॥३५२८॥
 सर्वशुद्धिमयायाथ सर्वासुरपदात् तत ।
 रुधिरारुणाय शुभ्राय प्रोच्चार्य सुरभाजन ॥३५२९॥
 आपदेवीकपालाय हृदयातो मनुर्मत, ।
 एभिश्चतुर्भि मंनुभि मंहाशख प्रपूजयेत् ।
 तत्र सपूजयेत् मन्त्री मडल तिग्मरोचिप ॥३५३०॥
 मूलेन पूरयेत् तोय सुधाबुद्ध्या विधानवित् ।
 गधपुष्पाक्षतान् क्षिप्त्वा त्रिखडा दर्शयेत् तत ॥३५३१॥
 पीयूषरोचिषो देवि मडल तत्र पूजयेत् ।
 वाच शक्ति रमे शक्ति मनुस्वरसमन्वितम् ॥३५३२॥
 मूल तृतीय भैरव्या, क्रोधबीज समुज्ज्वलम् ।
 अनेन मनुना मन्त्री भावयेदष्टशो जलम् ॥३५३३॥
 शक्त्या सुधा विनि क्षिप्य शखयोनी प्रदर्शयेत् ।
 विशेषार्घोक्तविधिना कपाल पात्रमुत्तमम् ॥३५३४॥
 अनेन पात्रवर्येण साधयेद्विष्टसाधनम् ।
 वाद्यासिद्धि खेचरीं च परकायप्रवेशनम् ॥३५३५॥
 मनोरथो दिव्यदृष्टि वेतालगुटिके तथा ।
 रस रसायन दिव्य पादुका यक्षिणीगणम् ॥३५३६॥
 खड्गसिद्धि कुतसिद्धि पाश व्यजनमेव च ।
 मूर्तिसिद्धि भैरवाष्टमहाकापालिनीं शिवे ॥३५३७॥
 कापालाघ्येण देवेशि सर्वं सिद्धयति निश्चितम् ।
 वीरचर्याक्रमे देवि दत्तमाला च ककरणम् ॥३५३८॥

शतस्त्रीकेशसभूत पानपात्र कपालजम् ।
 यत्र कापालिक तद्वदासन प्रोक्तमेव च ॥३५३६॥
 इत्येता वीरसपत्ति मंत्रसाधनकर्मणि ।
 शोधन पानपात्रस्य कथ्यते शृणु साप्रतम् ॥३५४०॥
 कपाल प्रोक्तमानीय स्फटिकाभ च साधक ।
 गत्वा श्मशाने देवेशि मकारपचकान्वित ॥३५४१॥
 तत्रासन समास्तोर्य स्वकल्पोक्तक्रमेण च ।
 भूतशुद्धि मातृका च प्राणायाम च मातृकाम् ॥३५४२॥
 मूलमन्त्रस्य ऋष्यादिषडगात महेश्वरि ।
 कृत्वा च पचगव्येन सक्षाल्य पात्रमीश्वरि ।
 सप्तकौषधियोगेन क्षालयेत् तदनतरम् ॥३५४३॥
 स्तन्य शुक्र चारणाल तक्र रक्त च योनिजम् ।
 पचगव्यमिति प्रोक्त पात्रयत्रप्रक्षालने ॥३५४४॥
 काश्मीरगोरोचनपूगकादि
 कुरगनाभीजमथापि मूर्वा ।
 पूतासिमेव मलयोद्भूव च
 सद्यत्रशुद्धर्च महदौषधानि ॥३५४५॥
 एभि सम्यक्तया पात्र माला च ककरण तथा ।
 यत्र सशोष्य च पुन शोधयेत् तज्जभस्मना ॥३५४६॥
 यथोक्तेन विधानेन मूलमण्डोत्तर शतम् ।
 पात्र स्पृष्ट्वा जपेद् देवि तन्मूलमधुनोच्यते ॥३५४७॥
 प्रणव भुवनेशानो लक्ष्मी काम च देव्यिति ।
 पात्रेश्वरि तत काम लक्ष्मो माया ध्रुव पुन ॥३५४८॥
 पात्र शोधय युग्मान्ते व्योमाग्नी षोडशा च युक् ।
 चकर्मणि विसर्गान्त काममिन्द्र तथैव च ॥३५४९॥
 सर्गा त्रिर्लागलीशश्च स्वाहांत परमेश्वरि ।
 इमा मन्त्रान्तिका विद्यामण्डोत्तरशत जपेत् ॥३५५०॥

तत शुद्ध भवेत् पात्र चपक कारयेत् प्रिये ।
 एव क्रमेण देवेशि ककण शोधयेद् बुध ॥३५५१॥
 एतत् शुद्धकरीं विद्या वक्ष्ये शृणु समाहिता ।
 प्रणव च तथा माया स्त्रिय कूर्च तथा श्रियम् ॥३५५२॥
 कालीं केशिनि शब्दाते निराशब्दाच्च केशिनि ।
 ककण शोधयद्गुग वर्म का फट् ततस्त्रिधा ॥३५५३॥
 सर्गां ठश्च प्रियावह्नेर्मंत्र ककणशुद्धिकृत् ।
 इममष्टोत्तरशत जप्त्वा च परमेश्वरि ॥३५५४॥
 पचगन्धोपधिजलं संक्षाल्य धारयेत् तत ।
 हस्तयोर्वोरवेप स्यात् साधनार्हो नरस्तदा ॥३५५५॥

इति श्रीमदागमरहस्ये मत्तग्रहे मात्रनोपयोगि आमनपात्रककणादिशुद्धि-
 कथन नाम चतुर्दश पटल ॥ १८ ॥ आदितश्च द्विचत्वारिंशत् ॥४२॥

अथ पञ्चदश पटल ।

अथ मालाविधानं च कथ्यते शृणु पार्वति ।
 माला बहुविधा प्रोक्ता महाशलादिभेदत ॥३५५६॥
 महाशला मयीमाला दत्तमाला स्वयभुवा ।
 वर्णमाला तथा देवि सर्वकार्यार्थसाधिनी ॥३५५७॥
 वर्णमाला त्रिधा प्रोक्ता तत्क्रम शृणु पार्वति ।
 पचाशद्वर्णमि माला पचाशद्वर्णयोगत ॥३५५८॥
 तद्द्वय तु समुद्धृत्य ह्यनुलोमत्रिलोमत ।
 माला शतमयी प्रोक्ता सर्वकार्यार्थसिद्धिदा ॥३५५९॥
 अष्टवर्गं प्रकल्प्याथ ह्यष्टोत्तरशती भवेत् ।
 गुणे पच गर्णेशस्य त्रय च परिकीर्तितम् ॥३५६०॥

शेषमिष्टाय सदद्यात् तेन सिद्धीश्वरो भवेत् ।
 त्रय गुरो त्रय देवि गणपे परिकीर्तितम् ॥३५६१॥
 न्यूनातिरिक्ते द्वितय शेषमिष्टाय योजयेत् ।
 श्रष्टोत्तरशतीभेदो ह्यपर परिकीर्तित ॥३५६२॥
 अनुलोमविलोमेन मातृकाना शत भवेत् ।
 आदौ मध्ये तथा चान्ते बाला दद्यात् प्रयत्नत ॥३५६३॥
 आदौ श्रीबीजमुच्चार्य तेन चाष्टोत्तर शतम् ।
 अमृतत्रितय प्रोच्य प्रणवाद्य तथेश्वरि ॥३५६४॥
 अनुलोमविलोमेन त्वष्टोत्तरशती भवेत् ।
 मायावाक्कामश्रीयोगात् मातृकावणयोगत ॥३५६५॥
 अनुलोमविलोमेन त्वष्टोत्तरशती भवेत् ।
 दताक्षमाला श्रीकात्या तारिण्या नरशसजा ।
 छिन्नमस्ताविधौ शस्ता नरास्थिमालिका शुभा ॥३५६६॥
 रक्तचदनजा माला बीजाख्या त्रिपुराविधौ ।
 स्वयभूमालिका देवि भैरव्या बालिकाविधौ ॥३५६७॥
 गुजामाला तु मातग्या धूम्राया खरदतजा ।
 हरिद्राख्या तु ब्रह्मास्त्रे कमलाख्या तु भाविधौ ॥३५६८॥
 वाण्या श्रीभुवनेश्वर्या स्फाटिकी परिकीर्तिता ।
 श्वेतगुजा सिद्धविद्याविधौ प्रोक्ता महेश्वरि ॥३५६९॥
 शखमाला वंणवे च इन्द्राक्ष शक्तिमात्रके ।
 भद्राक्ष शरभे प्रोक्तो गणेशे गजदतक ॥३५७०॥
 त्रिपुटाया पुत्रजीवो गोविंदे तुलसी मता ।
 सर्वमत्रो च रुद्राक्ष शक्तिमन्त्रे दिवा न हि ॥३५७१॥
 रत्नस्वर्णरोप्यमयी तथा ताम्रमयी शिवे ।
 श्रीदुम्बर बीजमयी वटबीजमयी तथा ॥३५७२॥
 पूगीफलमयी माला जातीफलमयी तथा ।
 मधुमत्याकर्षणार्थं वीरविद्याविधावपि ॥३५७३॥

प्रवाल सूर्यमन्त्रे च मौक्तिक शक्तिमन्त्रके ।
 कुशग्रन्थ्या जपेद् विप्र सुवर्णमणिनि नृप ॥३५७४॥
 पुत्रजीवजंपेद् वंश्य पद्माक्षं सर्व एव च ।
 श्वेतपद्माक्षकं देवि विष्णुमन्त्र जपेच्छिवे ॥३५७५॥
 रुद्राक्षं सर्वकार्याणि पद्माक्षं पुष्टिरुत्तमा ।
 कीर्ति श्रीशखमणिनि मौक्तिकं मुक्तिमान् भवेत् ॥३५७६॥
 प्रवालं वंश्यसिद्धि स्याद् गुजया मोहन भवेत् ।
 भद्राक्ष भग्यसपत्तिरिन्द्राक्षं राज्यमुत्तमम् ॥३५७७॥
 धनधान्यसुतावाप्ति भवेद्धि पुत्रजीवकं ।
 अरिष्टमाला विद्वेषे बदरी मारणे मता ॥३५७८॥
 मरिचं ह्रसिने माला पिचुमदं विनाशने ।
 अकस्मादीप्सितासिद्धि मंहाशखाख्यमालया ।
 दत्ताख्यमालया देवि षष्टिसिद्धीश्वरो भवेत् ॥३५७९॥
 रचिता चास्थिमणिनि सर्वशत्रुविनाशिनी ।
 खरदतं शत्रुनाशो गजदतं गुरुर्भवेत् ॥३५८०॥
 कुचदनं समाकर्षो हारिद्रं स्तभन भवेत् ।
 स्वयभूकुसुमं देवि सर्वविद्येश्वरो भवेत् ॥३५८१॥
 चदनं कीर्तिलक्ष्म्यौ च तेज स्यात् कुशमालया ।
 तुलस्या मोक्षमाप्नोति लौहै मारणमादिशेत् ॥३५८२॥
 ताम्रं शांति लोहरोप्यी सर्वसौर्यकला लभेत् ।
 सौवर्णं राजलक्ष्मीश्च सर्पास्थिमालया रिपून् ॥३५८३॥
 त्रासयेन्नाशयेद् देवि नात्र कार्या विचारणा ।
 वाक्सिद्धि स्फाटिकं भूयात् शलाभावेऽपि मालिका ॥३५८४॥
 अगुलीपर्वभि सर्वसिद्धि राज्य च विदति ।
 श्रीदुवरं भूतनाश प्लक्षं दारिद्रघनाशनम् ॥३५८५॥

वटवीजं यंक्षिणी स्यात् कपर्दीभि मंहोदय ।
 शिवशक्तिमयीमाला रुद्राक्षस्फाटिकं र्युता ॥३५८६॥
 रुद्राक्षस्वर्णसयुक्ता माला हरिहरात्मिका ।
 रुद्राक्षरौप्यसयुक्ता माला विधिशिवात्मिका ॥३५८७॥
 रुद्राक्षं शक्तिमत्र तु दिवा यो जपति प्रिये ।
 स दुर्गतिमवाप्नोति जपस्तस्य निरर्थक ॥३५८८॥
 शक्तिस्त्रीमत्रजप्येषु रुद्राक्षं नं दिवा जपेत् ।
 पूर्वाम्नाये स्फाटिकजं दक्षिणे रुद्रनेत्रजं ॥३५८९॥
 प्रवालमौक्तिकं देवि पश्चिमाम्नायदेवताम् ।
 उत्तराम्नायदेवाना दत्तशखाक्षमालिका ॥३५९०॥
 मणिभि पुत्रजीवोत्थै नं जपेदुत्तरेश्वरीम् ।
 कुडलीमालिका देवि भैरव्या परिकीर्तिता ॥३५९१॥
 ऊर्ध्वाम्नाये स्वयभूत्या पाताले रत्नसभवा ।
 तत्रापि कालिकाताराविद्याया शखसभवा ।
 शखमाला विहायास्थ यस्तारा कालिका जपेत् ॥३५९२॥
 मत्रक्षोभोऽथवा भूयात् विद्यासिद्धिर्न वै भवेत् ।
 पूर्वोक्तसर्वमालाना फल शृणु महेश्वरि ॥३५९३॥
 रुद्राक्षमालाजापेन दशवर्षेण वै फलम् ।
 स्फाटिकं रुद्रवर्षेण मुक्ताया नदवर्षत ॥३५९४॥
 प्रवाले रविवर्षेण पद्माक्षे परमेश्वरि ।
 कामवर्षेण देवेशि पुत्रजीव्या शृणु प्रिये ॥३५९५॥
 भूतवर्षेण फलद गुजाख्ये वसुवर्षत ।
 रक्तचदनजापात्तु सप्तवर्षात् फल लभेत् ॥३५९६॥
 रोप्ये दिग्गुग्मवर्षेण स्वर्णं वर्षेस्त्रिवेदकं ।
 पचविंशतिवर्षेण ताम्राक्षे फलमीरितम् ॥३५९७॥

अकस्मादीप्सितासिद्धिं महाशलाक्षमालया ।
 महाशखेऽप्यशक्तश्चेत् स्फाटिवया मालया जपेत् ॥३५६८॥
 दताक्षमालया देवि दशाहेन फल लभेत् ।
 अगुलीपर्वमालाद्या सप्ताहेन फल लभेत् ॥३५६९॥
 महाशलाक्षमालाया सूर्यहिन फल ध्रुवम् ।
 भद्राक्षे षोडशाब्देन माहेन्द्राक्षेऽपि पूर्ववत् ॥३६००॥
 मारिण्ये पचवर्षेण रत्ने वर्षाष्टकेन च ।
 अस्थिभि पक्षमात्रेण फल भवति पार्वति ॥३६०१॥
 पीताक्षं रसवर्षेण फल भवति पार्वति ।
 स्वयम्भूमालिका देवि स्वजातक्रमयोगत ॥३६०२॥
 या प्राप्ता विधिना देवि पचाहेन फलप्रदा ।
 खरदन्तं वैदवर्षे गजदन्तं द्विवेदत ॥३६०३॥
 राजदतेऽप्यशक्तश्चेत् गजदतेन वै जपेत् ।
 कुलवृक्षस्य बीजंश्च मासाद् भवति वै फलम् ॥३६०४॥
 कुशग्रथ्या सूर्ययुग्मं फलमत्र प्रकीर्तितम् ।
 नारिकेलमयी माला प्रोक्ता कापालिनीविधौ ॥३६०५॥
 प्रत्यक्षमुडमालेय पण्मासेन फलप्रदा ।
 दताक्षमालया चैव राजदतेन मेरुणा ॥३६०६॥
 उत्तमा मालिका प्रोक्ता कालिकार्कापिणी परा ।
 कर्णनेत्रानरस्थो यो महाशखेति कीर्तित ॥३६०७॥
 महाशखमयी माला पचाशन्मणिनिर्मिता ।
 मध्यमा मालिका प्रोक्ता ताराजापेषु कीर्तिता ॥३६०८॥
 अस्थिभि र्वा नृमूडे र्वा किञ्च वा नृललाटजम् ।
 देहदेहान्तरस्थना वा माला प्रोक्ता कनिष्ठिका ॥३६०९॥
 द्विन्नादेव्या विधौ शस्ता एव हि त्रिविधा मता ।
 समुखौ यो उभौ दत्तौ राजदत्तौ प्रकीर्तितौ ॥३६१०॥

मुख देव्या महेशानि येन दतेन राजते ।
 तस्मात् प्रीतेन मनसा मेरुगर्भे नियोजितौ ॥३६११॥
 नारिकेलमयी माला सर्वविद्याविधौ स्मृता ।
 सर्वस्मान्मुडमालेय कलौ जागर्ति केवला ॥३६१२॥
 चडघटाविधौ देवि नरास्थिमालिका स्मृता ।
 एकाक्षरी छिन्नमस्ता चडघटा प्रकीर्तिता ॥३६१३॥
 न रुद्राक्षं नं पद्माक्षंश्चडघटा जपेत् शिवे ।
 इतोऽस्त्युग्रा त्वन्यविद्या न काचिद् वै भविष्यति ॥३६१४॥
 सिद्धिर्वा मृत्युरपि वा द्वयोरेकतर भवेत् ।
 ताराबीज तथा काल्याशक्तश्छिन्नमनु जपेत् ॥३६१५॥
 बीजदेवतयोगेन अधिप्रत्यधियोगत ।
 अधिष्ठात्री महेशानि तथा प्रत्यधियोगत ॥३६१६॥
 नरास्थिमालिका जप्ता सर्वकार्यकरो स्मृता ।
 त्रिशक्तिमत्र रुद्राक्षं नं दिवा प्रजपेत् शिवे ॥३६१७॥
 सूर्याग्निसोमसूत्रैश्च माला कार्णा प्रयत्नत ।
 वाससा मञ्जया वापि नाडीभि र्वा शुभा मता ॥३६१८॥
 स्वयभुवाक्ता या नाडी सा नाडी सर्वथोत्तमा ।
 स्वयभुवाक्त यत् सूत्र तत् सूत्र सर्वथोत्तमम् ॥३६१९॥
 पण्यस्त्रीनिमित्त सूत्र कुमारीनिमित्त तथा ।
 ततो द्विजेन्द्रपण्यस्त्रीनिमित्त ग्रथिर्वाजितम् ॥३६२०॥
 कुण्डाक्त चैव पुष्पाक्त खपुष्पाक्त तथैव च ।
 ततो मातगिनीहस्तात् प्राप्त तु सर्वथोत्तमम् ॥३६२१॥
 नाड्या सप्रथम कार्यं रक्तेन वाससाऽथवा ।
 इय सिद्धिप्रदा माला कालिकाकृष्टिकारिणी ॥३६२२॥

तारेण ग्रथन कार्यं प्रत्येक मणिका क्रमात् ।
 तन्मन्त्रदेवतारूप ध्यात्वा तु मालिकातरे ॥३६२३॥
 सर्वे मन्त्रा प्रजप्तव्या सर्वकार्यार्थसिद्धये ।
 दत्ताक्ष चैव मु डाक्ष मत्स्यस्यास्थिमणिं प्रिये ॥३६२४॥
 नाड्या सग्रथन कार्यं त्रिशक्तिमालिका मता ।
 येनैव ग्रथने देवि तमेव प्रजपेन्मनुम् ॥३६२५॥
 नान्यमत्र जपेद् देवि तमेव प्रजपेत् सदा ।
 मालाशुद्धिमह वक्ष्ये शृणु त्व सावधानत ॥३६२६॥
 सुदिने शुभनक्षत्रे माला सशोधयेत् सुधीः ।
 महामाला समादाय वीरपात्र समानयेत् ॥३६२७॥
 वीरयत्र समासाद्य वीरमाला प्रशोधयेत् ।
 देवीं सावरणा पूज्य सवल्यन्त महेश्वरि ॥३६२८॥
 श्रोमस्य श्रीमहामालामन्त्रस्य परमेश्वरि ।
 ऋषि श्रीमन्महातारा उष्णिक् छद् प्रकीर्तितम् ॥३६२९॥
 क्रीं वीज स्त्रीं तथा शक्तिं ह्रीं मन्त्र कीलक मतम् ।
 महामालादतमालाशोधने विनियोजनम् ॥३६३०॥
 त्रिशक्त्या तु षड्गानि ध्यान मन्त्रवदाचरेत् ।
 ध्यात्वा सकल्प्य यत्नेन मन्त्रेणानेन पार्वति ॥३६३१॥
 प्रणव च तथा लज्जा श्रीलज्जाकामकूर्चकं ।
 फट् स्वाहेति च मन्त्रेण चपके मालिका क्षिपेत् ॥३६३२॥
 तत्रावाहनमन्त्रार्थं कालिका कालशारवाम् ।
 सायुषा सपरीवारा पूजयेत् परमेश्वरि ।
 मूलमावृत्य तार्तीय सस्मरन् धेनुमुद्रया ॥३६३३॥
 श्रमृतीकृत्य कवचेनावगुह्य महेश्वरि ।
 महामुद्रया समाच्छाद्य देवीरूपा विभावयेत् ॥३६३४॥
 ध्यायन् तत्र क्षिपेद् विन्दु तन्मन्त्राश्च शृणु प्रिये ।
 प्रणव कूर्चयुग्म च स्वाहा प्रणवकूर्चकौ ॥३६३५॥

वह्निजाया च तारास्त्रे वह्निजायाविष तथा ।

तारा च वह्निजाया च तारलज्जा च कूर्चकं ॥३६३६॥

वह्निजाया ततस्तार लज्जा फट् वह्निजायया ।

द्वित्रिशृङ्खलिका व्यस्तसमस्तमत्रमालया ॥३६३७॥

शतधाऽनेन मत्रेण बिन्दुप्रक्षेपमाचरेत् ।

कस्तूरीकेसर चैव चद्रागरुप्रधूपकं ॥३६३८॥

धूप्य माला समुत्तार्य विद्यया चाभिमत्रयेत् ।

प्रणव च तथा माया श्रीमहावज्रिणीति च ॥३६३९॥

ततो महाघोररूपे कर्कशेति पद वदेत् ।

महास्थिमडले प्रोच्य प्रविशेति पद तथा ॥३६४०॥

सर्वसिद्धिं प्रयच्छेति प्रणव कूर्चंबीजकम् ।

मायायुग्म वह्निजाया महाकापालिनीति च ॥३६४१॥

ततो महाघोररूपे स्वाहा प्रणवमायया ।

मायाकूर्चास्त्रिस्वाहाता विद्योक्ता चाभिमत्रणे ॥३६४२॥

दूर्वाक्षितं समभ्यर्च्य कामेनोद्दीपन चरेत् ।

उपचारं समभ्यर्च्य मातृकामूलमत्रत ॥३६४३॥

उद्दीपन तत कृत्वा हूकारेण तु वेष्टयेत् ।

वर्ति दद्यादनेनैव तार मायाद्वय वदेत् ॥३६४४॥

वासुदेव बिन्दुयुत कूर्चेन पुटित वदेत् ।

कूर्चंतारे फट् च कूर्चं प्रणवद्वयमुच्चरेत् ॥३६४५॥

कूर्चंबीज वह्निजाया प्रणव कूर्चंबीजकम् ।

महायोगिनि शब्दान्ते स्यात् त्रिभुवनतारिणि ।

महाशलास्थिमाला च मध्ये निवास कुत्रिति ॥३६४६॥

पुरुशब्दं सर्वसिद्धिं बेहिषुक् च सुरापदम् ।

मांसोपहारान् गृह्णेति युक् स्याद् गृह्णापयद्वयम् ॥३६४७॥

कुल्लुका फट् तत स्वाहा मन्त्रेणानेन पार्वति ।
 यथोचितेन द्रव्येण बलि दत्त्वा विधानत ॥३६४८॥
 पचद्रव्यं पचदिन माला स्थाप्य च पचमे ।
 मानारात्रिविधिं कुर्यात् तेन सिद्धयति मालिका ॥३६४९॥
 निभृते स्थापयेन्माला रहस्यमालिकाविधि ।
 दत्तमालाविधौ देवि विशेष शृणु चापरम् ॥३६५०॥
 प्रणव हृत् भगवति मानरजिनि चोच्चरेत् ।
 विञ्चे विञ्चे वलोद्ये च हरविञ्चे पद वदेत् ॥३६५१॥
 मालाविञ्चे तथा मालाधारिणि हर ब्रू पदम् ।
 हसब्रू शखास्थधारिणीतिपदमते तथा वदेत् ॥३६५२॥
 कर्कशास्थि तथा मालावासिनीति पद वदेत् ।
 छिन्ने तारे कालिके च तदते जपमालिके ॥३६५३॥
 कुल्लुका फट् महादत्तमालामध्ये पद वदेत् ।
 निवास कुरुयुग्म च राजेन्द्रमाला तत पदम् ॥३६५४॥
 वासिनि त्री त्रय प्रोच्य त्रौत्रय हृद्वय तथा ।
 मायाद्वय च फट् स्वाहा मालामन्त्रणकृन्मनु ॥३६५५॥
 बलिदानमनु वक्ष्ये शृणु सावहिता शिवे ।
 प्रणव कर्कशपद मडलाविके पद तत ॥३६५६॥
 मालिनि कौलिनि पद गौरि गाधारि चोच्चरेत् ।
 गिरिजे मायावतिपद क्रियावति पद तत ॥३६५७॥
 गायत्र्यते गानप्रिये भवतप्रिये च शाकरि ।
 कालिका पालिके कृष्णमुण्डधारिणि प्रोच्चरेत् ॥३६५८॥
 असिलताधारिणीति तदते जातवेदसे ।
 श्रीकालकालि च पद मृडानि रुद्राणीति तथा ॥३६५९॥
 इम बलि गृह्ययुग्म मालासिद्धि च चोद्धरेत् ।
 देहि दापययुग्म च क्री फट् कमलया युतम् ॥३६६०॥

वर्लि दद्यादनेनैव तदते जाग्रती कृति ।

कपालकज्जल चोरपादकज्जलयुग्मकम् ॥३६६१॥

विश्वमोहननामान कज्जल विद्धि पार्वति ।

तत्पादमस्म देवेशि फाल्गुनोत्सवज परम् ॥३६६२॥

जगद्धूलीति नाम्ना तु विख्यात शत्रुनिग्रहे ।

श्रनेन मनुना गृह्य उद्भ्रातिघ्नलिनामिकाम् ॥३६६३॥

शत्रुमूर्ध्न तथा गेहे देहे शय्यागणे जले ।

दापयेत् परमेशानि उद्भ्रातिघ्नलिरीरिता ॥३६६४॥

उद्भ्रातिघ्न्या देवेशि भ्रमाक्रान्त जगत्त्रयम् ।

यथा ग्रहणयुग्म च तथा पर्वद्वय भवेत् ॥ ३६६५ ॥

नक्षत्रवारराश्यादि शुद्धाशुद्धि न चाचरेत् ।

कामबीज तथा ल्कू च श्ली श्ली फट् च त्रय वदेत् ॥३६६६॥

सिद्धे जगद्धूलिसिद्धि देहि स्वाहा मनुमंत ।

मन्त्रेणानेन सगृह्य उद्भ्रातिघ्नलिमुत्तमाम् ॥३६६७॥

मालासिद्ध्या सर्वसिद्धि भवत्येव न सशय ।

अथोच्यते महायत्रसस्कार सर्वसिद्धिद ॥३६६८॥

शुभेऽह्नि स्नानमाचर्य शुभे लग्ने शुभे क्षणे ।

कृतनित्यक्रियो मन्त्री प्राङ्मुखो वाऽप्युदङ्मुख ॥३६६९॥

भूतशुद्ध्यादिक कृत्वा कल्पोक्तन्यासमाचरेत् ।

सौवर्णं राजत ताम्र श्रेष्ठ मध्य तथाधमम् ॥३६७०॥

स्फाटिक वा मरकत सर्वश्रेष्ठ प्रकीर्तितम् ।

एकतोलोत्तर चाष्टतोलान्त सुन्दर दृढम् ॥३६७१॥

कुर्यान्मनोहर चैव सुरेख मेरुपृष्ठकम् ।

प्रतिष्ठा च तत कुर्यात् यथाशास्त्रप्रमाणत ।

पुण्यक्षेत्रे पुण्यकाले शैलादित्रिहितस्थले ॥३६७२॥

मन्त्री कल्पानुसारेण पूर्वैद्युरधिवासयेत् ।
साय सकल्पविधिवत् घटस्थापनपूर्वकम् ॥३६७३॥
गणेशादीन् समन्व्यर्च्य दिक्पालान् परिपूजयेत् ।
मद्य मास तथा मत्स्य मुद्रा मय्युनमेव च ॥३६७४॥
यत्रसस्कारकर्मादीं द्रव्यमेतन्मयेरितम् ।
यथाशक्त्युपचाराद्यै सपूज्य मूलदेवताम् ॥३६७५॥
सुगधतैलगधाद्यै द्रव्यैस्तमधिवासयेत् ।
चद्रेत्यादि च मन्त्रेण जयघोषपुर सरम् ॥३६७६॥
अधिवास विधायेत्थ सयतो विजितेन्द्रिय ।
प्रातर्नित्य तु निर्वर्त्य क्लृप्ते यागस्थले विशेत् ॥३६७७॥
मडल सर्वतोमद्र वेद्या उपरि सलिखेत् ।
प्राङ्मुखो वाग्यतो भूत्वा सकल्प्यामीष्टसिद्धये ॥३६७८॥
पचशुद्धि समाचर्य कूर्चमक्षतसयुतम् ।
सस्थाप्य मडले तत्र यजेदावारशक्तित ॥३६७९॥
पीठमत्रान् समास्तीर्य स्थापयेत् कलश बुध ।
दीक्षाक्रमोक्तविधिनाभिपेककलश तथा ॥३६८०॥
पचगव्य तत कुर्यात् शिवमत्रविशोधितम् ।
तेन सुस्वापयेन्मन्त्री यत्रे च प्रणव जपन् ॥३६८१॥
पचामृतेन हविषा दध्ना च पयसा क्रमात् ।
तत उद्बर्तन कृत्वा जलेन स्नापयेदपि ॥३६८२॥
पचगव्य समानीय तत्र यत्र समाहित ।
जप्त क्षिपेत् सुवर्णादिवेदमूलपुर सरम् ॥३६८३॥
तत उद्धृत्य स्वर्णादिपात्रे सस्थाप्य मत्रवित् ।
पचामृतेन तीर्थेन शीतलेन जलेन च ॥३६८४॥
सहस्रशीर्षामित्रेण मूलमत्रपुर सरम् ।
सुस्ताप्य पवमानेन कर्पूरागरुनीरत ।
सर्वोपधिजलै गंधजलै र्यत्नेन मज्जनम् ॥३६८५॥

तत शुद्धदुकूलेन जलमुत्सार्य साधक ।
 परिधाय दुकूले द्वे स्वर्णनिर्मितडोरया ॥३६८६॥
 मडले त समानीय नृत्यगीतैर्जयस्वने ।
 कु कुमाद्यै विलिप्याय पूज्य सर्वोपचारकं ॥३६८७॥
 पीठपूजा तत, कुर्यात् स्वस्वकल्पोक्तमानत ।
 कुशं कुलीनं वा देवि शतमष्टोत्तर जपेत् ॥३६८८॥
 प्रणव यत्रराजाय विद्महे पदमुद्धरेत् ।
 महायत्राय धीरुप लिखेत् ततो महोति च ॥३६८९॥
 तन्नो यत्र प्रचौरुप दयादेया प्रकीर्तता ।
 इमा यत्रस्य गायत्रीं जप्त्वा देवत्वमाप्नुयात् ॥३६९०॥
 अथेष्टदेवता ध्यात्वा मुद्रयावाहयेत् तत ।
 जीवन्त्यास तत कृत्वा पूजयेदिष्टदेवताम् ॥३६९१॥
 नृत्यगीतैश्च वादित्री पचघोषपुर सरम् ।
 ततो जपेदिष्टमत्रमष्टोत्तरसहस्रकम् ॥३६९२॥
 कु डे वा स्थडिले मत्री हविषा सस्कृतेऽनले ।
 यथाविधि विधानेन स्रुचा होम समाचरेत् ॥३६९३॥
 ग्रासप्रमाण चरुक मूलेनैव च मत्रवित् ।
 घृतप्लव ततो दत्त्वा जुहुयादग्निसमुखे ॥३६९४॥
 पचविंशतितत्त्वंश्च तत्त्वज्ञानपरायण ।
 चरुणा दिकर्पात् चैव दद्यात् पूर्वार्दितो बलिम् ॥३६९५॥
 तत श्रावृतिदेवेभ्यो घृतेनाहुतिमाचरेत् ।
 तदन्ते देवि मत्रेण हुनेदष्टोत्तर शतम् ॥३६९६॥
 मातृकायुक्तमत्र तु जपन् जयजयस्वने ।
 दद्यात् पूर्णाहुतिं देव्यं यथाविधि विधानत ॥३६९७॥
 इष्टसिद्धयै बलिं दत्त्वा प्रणमेच्चक्रमुत्तमम् ।
 तोषयेत् स्वर्णवस्त्राद्यैर्दक्षिणाभिर्गुरु तथा ।
 मकारपचमिर्देवि वीरपूजा समाचरेत् ॥३६९८॥

शक्ति कुमारिका बाला पूजयेत् पचपचकम् ।
 कुर्यादष्टाष्टक वापि कुलद्रव्यै समस्तकं ॥३६६६॥
 भूलोकनाथो भवति यत्रपूजनयोगत ।
 रहस्यातिरहस्य च मुण्डयत्रविशोधनम् ॥३७००॥
 गोपनीय गोपनीय गोपनीय स्वयोनिवत् ।
 यत्रे नष्टे च स्फुटिते सूपाय कथ्यते शृणु ॥३७०१॥
 दग्ध वा स्फुटित नष्ट यद्वा चौरैण सहतम् ।
 विदीर्णं लुप्तरेख वा तत्रोपाय शृणु प्रिये ॥३७०२॥
 उपोष्य रजनीमेका हविष्याशी जितेन्द्रिय ।
 लक्षमात्र जपेन्मत्र सप्रदायानुसारत ॥३७०३॥
 दशाष्टपचयोगेन सद्भक्त्या गुरुतोषणम् ।
 ब्राह्मणान् भोजयेत् पश्चात् कुमारौ च सुवासिनीम् ॥३७०४॥
 शक्तिपूजा तत कुर्यात् तथैवाष्टाष्टक बुध ।
 पचपचकक वापि कालीतारानुसारत ॥३७०५॥
 स्फुटित लुप्तचिह्न वा दग्ध य पूजयेत् शिवे ।
 सर्वोपद्रवयुक्तस्य तस्य मृत्युस्त्रिमासत ॥३७०६॥
 गिरिगर्भे तीर्थराजे समुद्रे सरितातरे ।
 क्षिपेद् यत्नेन देवेशि त्वन्यथा मृत्युभाग् भवेत् ॥३७०७॥
 विद्यामात्रे त्विद कार्यं विशेष शृणु पार्वति ।
 लिंगे वाणे नर्मदोस्त्ये लुप्तचिह्न न दुष्यति ॥३७०८॥
 शालग्रामशिलामात्रे भगमृत्युकर भवेत् ।
 मूर्तो पादकराघाते नेत्रादिमस्तके शिवे ॥३७०९॥
 हृदयाघातमापन्ने सर्वं नश्यति पार्वति ।
 ता मूर्ति विसृजेद् देवि पुन मूर्ति नवा नयेत् ॥३७१०॥
 महाविद्याविधौ देवि विशेष शृणु सादरम् ।
 यत्र देवो गतो देवि तद्देश तत् स्थल त्यजेत् ।
 प्रायश्चित्त तत कृत्वा सुखमाप्नोति साधक. ॥३७११॥

कुमारी च समानीय चार्वर्गीं चारुलोचनाम् ।
 प्रसूनपीठे सस्थाप्य न्यासजाल प्रविन्यसेत् ॥३७१२॥
 पात्रासादनमासाद्य ता बाला पूजयेत् तत ।
 नवोत्तर समारभ्य कामवर्षांतग शिवे ॥३७१३॥
 तावद् बालेति गदिता तारा कालीसमा हि सा ।
 देव्या स्वरूप देवेशि तद्वत् तस्या स्वरूपकम् ॥३७१४॥
 विभाव्य पूजयेद् देवि सागा सावरणा तथा ।
 मूलाधारात् मस्तकान्त समालोक्य विभाव्य च ॥३७१५॥
 ध्यानोक्तदेवता ध्यात्वा सागा सपरिवारकाम् ।
 न च ता भोगयेद् देवि तस्या क्षोभ न कारयेत् ॥३७१६॥
 सर्वाश्रं च महाविद्यास्तत्क्षणे शक्तिदेहगा ।
 सा चेत् क्षुब्धा यदा भूयात् देवताक्षोभमाप्नुयात् ॥३७१७॥
 श्रविकारेण मनसा पूजयेन्नजदेववत् ।
 स्वदेवोवच्च सपूज्य सबल्यन्त महेश्वरि ॥३७१८॥
 श्रगे षड्ग सपूज्य मस्तके गुरुपूजनम् ।
 सर्वावृत्तिं च सर्वांगे मूलदेवीं त्रिपत्रके ॥३७१९॥
 सपूज्य परमेशानि रत्नाभरणविस्तरं ।
 ग्रामै वंशैर् भोजनाद्यै लेंह्यपेयादिभि शिवे ॥३७२०॥
 सपूजयेन्महेशानि देवताभावतत्पर ।
 तथा यदुक्त देवेशि तदेव वरदानकम् ॥३७२१॥
 तस्या देहे वसेद् देवी नात्र कार्या विचारणा ।
 एव कुमारीं सपूज्य तत् तद् दीपात् समाचरेत् ॥३७२२॥
 त्रिशक्तिवच्च विद्यादौ दीपराज समाचरेत् ।
 दीपाग्रे दीपिनीं जप्त्वा दीपहीनो नरो भवेत् ॥३७२३॥
 सिद्धूरेण कृत यत्र मूलेनावेष्टित तथा ।
 तत्कोणे कुल्लुका लिख्य तत्र दीप समाचरेत् ।
 अष्टगधेन केनापि गधेन घुसृणो न च ॥३७२४॥

दीपवर्षेण देवेशि तेन सिद्धीश्वरो भवेत् ।
 अथ च नित्यदीपो हि त्रिशक्तिविषये मत ॥३७२५॥
 प्रायश्चित्तप्रसगेन कीर्तितः परमेश्वरि ।
 दीपे स्वदेवी सपूज्य सागा सावरणा शिवे ॥३७२६॥
 पश्चिमाभिमुख दीप पात्र त्रिपलमात्रकम् ।
 सौवर्णं राजत ताम्र मार्तिक्य धान्यसम्भवम् ॥३७२७॥
 दीप कृत्वा प्रयत्नेन एकविंशतितन्तुभि ।
 त्रिपचनवर्द्धैश्च वितस्ति वीतिका भवेत् ॥३७२८॥
 गोघृतेन पलाष्टेन ह्याजपान्त समाचरेत् ।
 चतुरगुलमुच्छ्राय सार्धागुलसमुन्नतम् ॥३७२९॥
 एव क्रमेण देवेशि लक्षमात्र जपेन्मनुम् ।
 जपाद् दशाश होमादि वीरपूजान्तक तथा ॥३७३०॥
 बलिदान तत कुर्यात् सात्त्विकादिविभेदत ।
 आपद्द्वारण जप्त्वा दोषहीनो नरो भवेत् ॥३७३१॥
 एव क्रमेण देवेशि सपूज्य निजदेवताम् ।
 यत्रदोषविनिर्मुक्त पुन र्यत्र च सग्रहेत् ॥३७३२॥
 उक्तसस्कारमासाद्य स्वगुरुक्तेन वर्त्मना ।
 एकतोल द्वितोल वा त्रितोल पचतोलकम् ॥३७३३॥
 रसतोल वेदतोल सप्ताष्टतोलक तथा ।
 दशतोल सूर्यतोल कलाभुवनतोलकम् ॥३७३४॥
 रदतोल चतु षष्टितोलक शततोलकम् ।
 ऊर्ध्वरेख भूमिरेख मेरुकैलाससन्निभम् ॥३७३५॥
 सबीज कारयेद् यत्र वालाहस्तात्तु सग्रहेत् ।
 तदभावे गुरो हंस्ताद् गृहीत्वा पूजयेत् सुखम् ॥३७३६॥
 महाविद्याविधौ प्रोक्त शैववैष्णवयो शृणु ।
 उपोष्य रजनीमेकामघोर लक्षमात्रकम् ॥३७३७॥

जप्त्वा दशाश जुहुयाद् दोषहीनस्ततो भवेत् ।
 ब्राह्मणान् भोजयेत् पश्चात् दक्षिणामिथ तर्पयेत् ॥३७३८॥
 सुदर्शन वंष्णवे तु सौरे हस जपेत् शिवे ।
 गणपे श्रीहरिद्राख्य जप्त्वा दोषान् विनाशयेत् ॥३७३९॥
 अन्यथा कुरुते यस्तु तस्य पातो भविष्यति ।
 अयुत जपमिच्छन्ति दिव्यौघाद्याश्च पार्वति ।
 गोपनीयो विधिरय सर्वथा सुखमिच्छता ॥३७४०॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे मालायत्रप्रतिष्ठादिकथन नाम
 पचदश पटल ॥ १५ ॥ आदितस्त्रिचत्वारिंशत् ॥१३॥

अथ षोडश पटल ।

महामाला दत्तमाला महायत्र च ककरणम् ।
 शतस्त्रीकेशसभूत व्याघ्रासनमत परम् ॥३७४१॥
 गृहीत्वा वीरवेषश्च रहस्यसाधन चरेत् ।
 त्रिविध साधन तच्च कथयामि क्रमादिह ॥३७४२॥
 श्मशान च चित्ता चैव तथैव शवसाधनम् ।
 विद्यामात्रे भवेदेतदेतासा च विशेषत ॥३७४३॥
 श्रीविद्याया कालिकाया तारिण्या रोचिनी मनौ ।
 वटुके वगलाया च साधनेय प्रकीर्तिता ॥३७४४॥
 तत्र देवि प्रवक्ष्यामि श्मशानस्योग्रसाधनम् ।
 येन साधनमात्रेण साधको भ्रंरवो भवेत् ॥३७४५॥
 त्रयस्त्रिंशतिकोटीना देवताना च शक्तय ।
 नामभि विश्रुता देवि तव भक्त्या पर श्रुता ॥३७४६॥
 तासा वक्ष्येऽधुना देवि श्मशानसाधन यथा ।
 साधका येन जायते सर्वसिद्धियुता शिवे ॥३७४७॥

विना श्मशानविधिना पूजायोगजपादयः ।
 न सिद्धयति वरारोहे कलौ भैरवशापत ॥३७४८॥
 त्रिंशत्कोटयो देव्य सर्वा प्रेतालये स्थिता ।
 तत्र गत्वार्चयेद् यस्तु स भवेद् भैरवोपम ॥३७४९॥
 तत्र घोराखं दंवि महाकानशृगालकं ।
 सारमेयंश्च पक्षोन्द्रं सोरगं सपिशाचकं ॥३७५०॥
 वेतालभूतप्रेतंश्च श्मशानार्चा करोति हि ।
 तत्र भूता महाघोरास्तच्चारा विघ्नकारका ॥३७५१॥
 दिग्विदिक्षु भ्रमत्येते देव्यण्टौ भूतभैरवा ।
 तेऽसमुखगता क्रूरा भूता कुर्वन्ति विप्रियम् ॥३७५२॥
 भैरवा विघ्नकर्तारि शिव कुर्वन्त्यसमुखे ।
 तेषां विधिं प्रवक्ष्यामि गुह्यं सारोत्तमोत्तमम् ॥३७५३॥
 रवौ चद्रे कुजे सौम्ये गुरौ शुक्रे ज्ञनौ तथा ।
 पुन सूर्ये भ्रमन्ते च दिग्विदिक्ष्वण्टभैरवा ॥३७५४॥
 पूर्वोत्तरेशानसमीरणाग्नि-
 क्रीनाशङ्कोवरुणादि दिक्षु ।
 महोग्रचित्रागदचडभास्वान्
 लोलाक्षभूतेशकरालभीमा ॥३७५५॥
 एव भ्रमते सतत श्मशाने
 दिग्भैरवा भूतयुता महेशि ।
 एतान् समभ्यर्च्य वसेत् श्मशाने
 स्यादन्यथा धोभ्रमण विपत्ति ॥३७५६॥
 अथाह पूजनस्यास्य वक्ष्ये पद्धतिमादरात् ।
 रात्रिशेषे समुत्थाय साधको विहिताह्निक ॥३७५७॥
 श्मशानार्चनसमारमेकीकुर्याद् विचक्षण ।
 सपाद्य सामिधान्तं तं स्वरोदे नलिमादरात् ॥३७५८॥

मधुमाषमासगुडमहिषच्छागकुजरै ।
 तत् तद् बलिप्रयोगार्थं पिष्ट पुष्पाण्यनेकधा ॥३७५६॥
 गोदुग्धसप्लुत सर्वं कृत्वा यामोत्तर शिवे ।
 शस्त्रपाणि निर्भयश्च तथा वीरजनैर्वृत ॥३७६०॥
 गत्वा श्मशाने देवेशि सप्तपाद न लघयेत् ।
 सप्तपादमती वेला नील्लघ्या साधकं क्वचित् ॥३७६१॥
 तत्र सस्थाप्य समार प्रक्षाल्य चरणौ करौ ।
 त्रिराचम्य समासीन स्वासने प्राणसयमम् ॥३७६२॥
 त्रि कृत्वा मूलमन्त्रस्य ऋष्यादीन् विन्यसेत् प्रिये ।
 करागयो षड्गानि कृत्वा मूल जपेत् तदा ॥३७६३॥
 श्रण्टोत्तरशत देव्यै समर्प्य च पुन पठेत् ।
 ध्यायन् देवीं वर्मनामसाहस्र स्तोत्रमुत्तमम् ॥३७६४॥
 देव्यै समर्प्य तत् कृत्य सप्तपादमती तथा ।
 वेला श्मशानीमुलङ्घ्य कृत्वा चिति प्रदक्षिणाम् ॥३७६५॥
 चितावरुणदिग्भागे चोपविश्य महेश्वरि ।
 प्राङ्मुखोदङ्मुखो वापि नमेन्मन्त्रमिद पठन् ॥३७६६॥
 ज्वालाकरालवदने कल्पान्तदहनप्रिये ।
 प्राणिप्राणालयोद्भूते नमस्ते चितिवासिनि ॥३७६७॥
 चित्ते मेऽनुग्रह कुर्विति वा पाठ कुत्रापि ।
 इति नत्वा यथावार प्रशस्तान् भूतभैरवान् ।
 सपूज्य समुखस्थांश्च पृष्ठे कृत्वा क्रिया चरेत् ॥३७६८॥

देव्युवाच—

भगवन् भैरवान् भूतान् शापानुग्रहणक्षमान् ।
 कथ सधारयेन्मन्त्री तत्र समुखपृष्ठयो ॥३७६९॥

शिव उवाच—

एतद् देवि पर गुह्य भूतभैरवसाधनम् ।
 वक्ष्यामि तव भक्त्याह न चाख्येय दुरात्मने ॥३७७०॥

भूतो रवौ पूर्वगतो महोग्र-
 श्चित्रागदोऽप्युत्तरगो हिमाशौ ।
 चडन्तथेशानगतो महोजे
 भास्वानुदेद् भैरव एव वायौ ॥३७७१॥
 लोलाक्षको वह्निगत' सुरेज्ये
 भूतेश्वरो दक्षिणगोऽसुरेज्ये ।
 करालको निऋत् तिगो हि मदे
 रवौ पुन पश्चिमगोऽपि भीम ॥३७७२॥

एव भ्रमते सतत महेशि
 दिग्भैरवा भूतगणा इमशाने ।
 सुधाशुवृद्धौ शशिहोनपक्षे
 ते वंपरीत्येन शिवे भ्रमते ॥३७७३॥

पौराणमास्या शिवे दृष्ट्वा ग्रहवार ततोऽष्टधा ।
 रविवार च सगुण्य प्रथम वा द्वितीयकम् ॥३७७४॥
 प्रथम रविवारे तु महोग्र पूर्वग यजेत् ।
 द्वितीये पश्चिमे भीम पूजयेत् शुक्लपक्षके ॥३७७५॥
 कृष्णपक्षेऽचयेद् भूतान् विपरीतक्रमेण तु ।
 अधुनैषा प्रवक्ष्यामि पूजासार महेश्वरि ।
 अवाच्य परशिष्याय कुचैलाय दुरात्मने ॥३७७६॥
 इमशानपूजामत्रस्य महाकालऋषि स्मृत ।
 उष्णिक् छद् इति ख्यात देवी इमशानकालिका ॥३७७७॥
 पराबीज तट शक्ति कालीकोलकमीरितम् ।
 धर्मार्थकाममोक्षेषु विनियोग प्रकीर्तित ॥३७७८॥
 षड्दीर्घकालीबीजेन षड्गानि समाचरेत् ।
 ध्यात्वा देवीमुक्तरूपा सपूज्य मानसैस्तथा ॥३७७९॥

मधुमापमासगुडमहिषच्छागकुजरं ।
 तत् तद् बलिप्रयोगार्थं पिष्ट पुष्पाण्यनेकधा ॥३७५६॥
 गोदुग्धसप्लुत सर्वं कृत्वा यामोत्तर शिवे ।
 शस्त्रपाणि निर्भयश्च तथा वीरजनैर्वृत ॥३७६०॥
 गत्वा श्मशाने देवेशि सप्तपाद न लघयेत् ।
 सप्तपादमती वेला नोत्लघ्या साधकं ष्वचित् ॥३७६१॥
 तत्र सस्थाप्य सभार प्रक्षाल्य चरणौ करी ।
 त्रिराचम्य समासीन स्वासने प्राणसयमम् ॥३७६२॥
 त्रि कृत्वा मूलमंत्रस्य ऋष्यादीन् विन्यसेत् प्रिये ।
 करागयो षड्गानि कृत्वा मूल जपेत् तदा ॥३७६३॥
 श्रष्टोत्तरशत देव्यं समर्प्य च पुन पठेत् ।
 ध्यायन् देवीं वर्म्मनामसाहस्र स्तोत्रमुत्तमम् ॥३७६४॥
 देव्यं समर्प्य तत् कृत्य सप्तपादमतीं तथा ।
 वेला श्मशानीमुलङ्घ्य कृत्वा चिति प्रदक्षिणाम् ॥३७६५॥
 चितावरुणदिग्भागे चोपविश्य महेश्वरि ।
 प्राङ्मुखोदङ्मुखो वापि नमेन्मन्त्रमिद पठन् ॥३७६६॥
 ज्वालाकरालवदने कल्पान्तदहनप्रिये ।
 प्राणिप्राणालयोद्भूते नमस्ते चित्तिवासिनि ॥३७६७॥
 चित्ते भेऽनुग्रह कुविति वा पाठ कुत्रापि ।
 इति नत्वा यथावार प्रशस्तान् भूतभैरवान् ।
 सपूज्य समुलस्थांश्च पृष्ठे कृत्वा क्रिया चरेत् ॥३७६८॥

देव्युवाच—

भगवन् भैरवान् भूतान् शापानुग्रहणक्षमान् ।
 कथ सधारयेन्मन्त्री तत्र समुलपृष्ठयो ॥३७६९॥

शिव उवाच—

एतद् देवि पर गुह्य भूतभैरवसाधनम् ।
 वक्ष्यामि तव भक्त्याह न चाह्येय दुरात्मने ॥३७७०॥

भूतो रवौ पूर्वगतो महोग्र-
 शिवागदोऽप्युत्तरगो हिमाशी ।
 चडन्तथेशानगतो महोजे
 भास्वानुदेद् भैरव एव वायौ ॥३७७१॥
 लोलाक्षको वह्निगत' सुरेज्ये
 भूतेश्वरो दक्षिणगोऽसुरेज्ये ।
 करालको निऋतिगो हि मदे
 रवौ पुन पश्चिमगोऽपि भीम ॥३७७२॥
 एव भ्रमते सतत महेशि
 दिग्भैरवा भूतगणा श्मशाने ।
 सुधाशुवृद्धौ शशिहीनपक्षे
 ते वैपरीत्येन शिवे भ्रमते ॥३७७३॥

पौर्णमास्या शिवे दृष्ट्वा ग्रहवार ततोऽष्टधा ।
 रविवार च सगुण्य प्रथम वा द्वितीयकम् ॥३७७४॥
 प्रथम रविवारे तु महोग्र पूर्वग यजेत् ।
 द्वितीये पश्चिमे भीम पूजयेत् शुक्लपक्षके ॥३७७५॥
 कृष्णपक्षेऽच्येद् भूतान् विपरीनक्रमेण तु ।
 अधुनैषा प्रवक्ष्यामि पूजासार महेश्वरि ।
 अवाच्य परशिष्याय कुचंलाय दुरात्मने ॥३७७६॥
 श्मशानपूजामत्रस्य महाकालऋषि स्मृत ।
 उष्णिग् छद् इति ख्यात देवी श्मशानकालिका ॥३७७७॥
 पराबीज तट शक्ति कालीकीलकमौरितम् ।
 धर्मार्थकाममोक्षेषु विनियोग प्रकीर्तित ॥३७७८॥
 षड्दीर्घकालोबीजेन षड्गानि समाचरेत् ।
 ध्यात्वा देवीमुक्तरूपा सपूज्य मानसैस्तथा ॥३७७९॥

आज्ञामादाय देवेश्या वाह्यपूजा समारभेत् ।
 सशोध्यासनमन्त्रेण स्वासन चैव वाग्यत ॥३७८०॥
 दिग्बध भूतशुद्धि च तथैव प्राणसंस्थितम् ।
 मातृकादीन् प्रविन्यस्य स्वकल्पोक्ताश्च विन्यसेत् ॥३७८१॥
 सामान्यार्घ्यादिपात्राणि सस्थाप्य प्रोक्तवर्त्मना ।
 चक्रे देवीं समावाह्य यथालब्धोपचारकं ॥३७८२॥
 सपूज्य वारक्रमत पूर्वादिक्रमतोऽर्चयेत् ।
 महोग्रादीन् स्वस्वदिक्षु स्वस्वशक्तिपुतास्तथा ॥३७८३॥
 पूर्वं मदालसायुक्तो महोग्र संस्थितो रवौ ।
 चित्रागदश्च चित्रिण्या पूज्य सोमे तथोत्तरे ॥३७८४॥
 चण्डश्चङ्ग्या भूमिपुत्रवारे पूज्यस्तथैकशे ।
 भास्वान् प्रभावतीयुक्तो पूज्यो वायी बुधे तथा ॥३७८५॥
 लोलाक्षोऽर्च्यश्च लोलाक्ष्या बह्लौ नानोपचारक ।
 भूतेशश्चैव भूतेश्या शुक्रे दक्षिणसंस्थित ।
 करालश्च करालिन्या मदे पूज्यश्च नैऋते ॥३७८६॥
 भौमश्च भौमरूपिण्या प्रतीच्या च रवौ पुन ।
 एव वारक्रमेणैव गधाक्षतप्रसूनकं ॥३७८७॥
 बलिभिश्चैव सपूज्य सप्रार्थ्यं च पुन पुन ।
 तीक्ष्णदष्ट्रेति मन्त्रेण तत पूजा समारभेत् ॥३७८८॥
 स्वकल्पोक्तविधानेन पूजयित्वा महेश्वरोम् ।
 सागा सावरणा चैव बलि दद्यात् पुनस्तथा ॥३७८९॥
 देवेश्यश्च यथाम्नाय सतर्प्यं बलिदेवता ।
 तरुणोल्लाससयुक्तो मत्र सकल्पपूर्वकम् ॥३७९०॥
 प्रजपेत् तत्र विधिवत् ध्यायन् देवीमनन्यधी ।
 समर्प्यं तज्जप देव्य ततश्च कवचादिकम् ॥३७९१॥

पठित्वान्ते दशाशेन चिताग्नौ जुहुयात् तत ।
 कल्पोक्तेन च द्रव्येण तद्दशाशेन तर्पणम् ॥३७६२॥
 मार्जनं तद्दशाशेन तद्दशाशेन भोजनम् ।
 वीराणां चैव शक्तोना चक्रपूजानुसारत ॥३७६३॥
 तेभ्यश्च दक्षिणा दत्त्वा सस्तुत्य विविधं स्तवै ।
 एव समाप्य विधिवद् विसृजेत् परदेवताम् ॥३७६४॥
 परानदमयो वीरो लभते वाञ्छितं फलम् ।
 अथोच्यते महादेवि चितासाधनमुत्तमम् ॥३७६५॥
 अस्सकृता चिता ग्राह्या वीरसाधनकर्मणि ।
 चाडालादिषु संप्राप्ता केवल शीघ्रसिद्धिदा ॥३७६६॥

वीरतत्रे देवोवाक्यम्—

महावीरक्रम देव सूचितं न प्रकाशितम् ।
 कथयस्व महादेव सर्वसिद्धिप्रदं महत् ॥३७६७॥

शिव —

सर्वसिद्धिप्रदं साक्षात् सर्वदेवनमस्कृतम् ।
 सर्वपापहरं देवि सर्वरोगविनाशनम् ॥३७६८॥
 यस्मिन् परिश्रमेणापि नृणां सिद्धिः समीरिता ।
 जानद्भिस्तत्र कर्तव्या साधकैर्वीरसाधना ॥३७६९॥
 भयमुक्तैश्च शुचिभिः सर्वसिद्धिमभीप्सुभिः ।
 नानया दुर्लभं किञ्चित् साधकस्य समीहितम् ॥३८००॥
 ब्रह्मविष्णुशिवादीनां दिक्पालानां च भामिनि ।
 भैरवाणां च सर्वेषां गन्धर्वाणां च योगिनाम् ॥३८०१॥
 शश्वत् सिद्धिप्रदं देवि सर्वेषामालयं महत् ।
 नान्यत् सिद्धिप्रदं देवि वीरसाधनवर्जितम् ॥३८०२॥
 महाबलो महावीरो महासाहसिक शुचिः ।
 महास्वच्छो दयावाश्च सर्वभूतहिते रतः ॥३८०३॥

तेषां कृते मया देवि कथित वीरसाधनम् ।

घटीबधेन वस्त्रं वै मूलेन परिधाय च ॥३८०४॥

तद्वाह्येन पुनर्वस्त्रं मूलेनागविलेपनम् ।

कृतोष्णीपश्च मूलेन सिद्धरेणोर्ध्वं पुङ्कम् ॥३८०५॥

इष्टदेव गुरुं नत्वा यात्राप्रहरमध्यत ।

कार्यां च साधकं साधं हृदि मत्र परामृशन् ॥३८०६॥

अक्षुब्धो भुक्तभोज्यस्तु यदि स्याद् वीरसाधकः ।

दिव्यं पीत्वा पशुस्तत्राभुक्त्वा साधनमाचरेत् ॥३८०७॥

अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोरपि ।

भौमवारे तमित्त्रायां साधयेत् सिद्धिमुत्तमाम् ॥३८०८॥

उपचारं समादाय पीत्वामृतरसं तथा ।

सामिषान्नं गुडं छागं सुरां पिष्टकमेव च ।

नानाफलं च नैवेद्यं स्वस्वकल्पोक्तसाधितम् ॥३८०९॥

योगिनीहृदये—

बल्यर्थं सामिषान्नं च गुडं छागं तथा मधु ।

पिष्टकं परमान्नं च पयो मूलं फलं तथा ॥३८१०॥

चित्तास्थाने समानीय सुहृद्भिः शस्त्रपाणिभिः ।

समानगुणसम्पन्नं साधको गतभी स्वयम् ।

न निरीक्षेच्चतुर्दिक्षु देवताध्यानतत्पर ॥३८११॥

भीतश्चेत् साधकस्तत्र चतुर्दिक्षु च साधकः ।

नो चेत् केवल एवासौ भैरवः परिकीर्तितः ॥३८१२॥

अक्षालिता चित्ताभूमिं कृत्वा साधकसत्तमः ।

प्रक्षालिता यदि प्रायः कारयेदस्य सचयम् ॥३८१३॥

सामान्यार्थं विधायाथ स्वस्तिवाचनपूर्वकम् ।

सकल्पयेत् ततो मन्त्री देवात् च स्वमुच्चरन् ॥३८१४॥

अस्त्रातमूलमन्त्रेण प्रोक्षणं यागभूमिषु ।
 गुरुपादरजो ध्यात्वा गणेशं चतुर्भुजं तथा ॥३८१५॥
 योगिनीं मातृकां चैव वामपादपुरं सरम् ।
 ये चात्र सस्थिता देवा राक्षसाश्च भयानका ॥३८१६॥
 पिशाचा सिद्धयक्षाश्च गधर्वाप्सरसा गणा ।
 योगिन्यो मातरो भूता सर्वाश्च खेचरस्त्रिय ॥३८१७॥
 सिद्धिदास्ते भवत्वत्र तथा च मम रक्षका ।
 प्रणम्य मनुनानेन पुष्पाजलित्रयं क्षिपेत् ॥३८१८॥
 श्मशानाधिपतिं पश्चाद् भैरवं कालभैरवम् ।
 महाकालं यजेद् यत्नात् पूर्वादि दिक्चतुष्टये ॥३८१९॥
 पाद्यादिभिश्च मन्त्रज्ञो बलिं पश्चान्निवेदयेत् ।
 शब्दबीजं च तत्पश्चात् श्मशानाधिपतत्परम् ॥३८२०॥
 इममन्ते सामिपान्नं बलिं गृह्णन् पदं ततः ।
 गृह्णन् गृह्णापयं युगं विघ्ननिवारणं ततः ॥३८२१॥
 कुरु सिद्धिं मे समुक्त्वा प्रयच्छ स्वहायान्वितम् ।
 ताराद्यमनुना देवि प्रथमो बलिरोरित ॥३८२२॥
 मायान्ते भैरवात् पश्चाद् भयानकपदं ततः ।
 पूर्ववद् बलिमाहृत्य दक्षिणे बलिमाहरेत् ॥३८२३॥
 हूमन्ते च महाकालात् पश्चात् पूर्ववद्बुद्धरेत् ।
 पश्चिमे कालदेवाय प्रणवाद्येन कल्पयेत् ।
 शब्दान्ते कालशब्दान्ते भैरवान्ते पदं ततः ॥३८२४॥
 श्मशानाधिप इत्येव पूर्ववच्चोत्तरे हरेत् ।
 चित्तमध्ये ततो दद्याद् बलित्रयमनुत्तमम् ॥३८२५॥
 कालरात्रिं महाकालं कालिके घोरनिस्वने ।
 गृहाणोम बलिं मातर्देहि मे सिद्धिमुत्तमाम् ।
 हूँ कालिकार्यं स्वाहेति मन्त्रेणानेन देशिक ॥३८२६॥

कालिकायं वलिं दत्त्वा भूतनाथाय दापयेत् ।
 शब्दान्ते भूतनाथाते श्मशानाधिप इत्यपि ॥३८२७॥
 हू सर्वगणनाथाय श्मशानाधिप इत्यपि ।
 प्रणवाद्येन मन्त्रेण दापयेद् वलिमुत्तमम् ।
 ततश्चितापश्चिमत एकीकृत्यास्थिसचयम् ॥३८२८॥
 ॐ ह्रीं आधारशक्तये नम इत्यमुना पुन ।
 पञ्चगव्येन सप्रोक्ष्य भूर्जे वा वटपत्रके ॥३८२९॥
 ह्रसौरिति लिखेत् मन्त्र स्थापयेत् तत्र तत्पुन ।
 कवलाद्यासन तत्र विन्यस्याधारशक्तये ॥३८३०॥
 नम इत्यमुना तत्र ह्रीमाद्या च प्रपूजयेत् ।
 वीरार्दनेन देवेशि उपविश्यासने तत ॥३८३१॥

अस्यायमर्थ — भूजपत्रादी तत्तत्कल्पोक्तपीठमन्त्र लिखित्वा, तत्र व्याघ्रचर्मादि-
 पीठमास्तीर्य तत्र वीरासनक्रमेणोपविश्य वीरार्दनमन्त्रेण चतुर्दिक्षु रक्षा कुर्यात् ।
 वीरार्दनमन्त्रस्तु—

कूचंबीजद्वय देवि मायायुग्म तत परम् ।
 कालिके घोरदष्ट्रे च प्रचण्डे चण्डनायिके ॥३८३२॥
 दानवान् दारयेत्युक्त्वा हतेति द्वितय तत ।
 परवीर महाविघ्न छेदय द्वितय तत ॥३८३३॥
 वर्मास्त्रान्ते द्विठान्तोऽय वीरार्दनमनु मंत ।
 अनेन मन्त्रित लोष्ठ दशदिक्षु विनिक्षिपेत् ॥३८३४॥
 तन्मध्ये भैरवो भूत्वा न विघ्नं परिभूयते ।
 यदि प्रमादाद् देवेशि साधको भयविह्वल ॥३८३५॥
 ततस्तैस्तं सुहृद्वर्गं रक्षितो नामिभूयते ।
 अर्कन्दुसितवाट्यालतूलैर्निमितवत्तिकम् ॥३८३६॥
 गर्तं प्रदीप सस्याप्य अत्र तत्र प्रपूजयेत् ।
 हते तस्मिन् महादोषे विघ्नंश्च परिभूयते ॥ ३८३७॥

अत सरक्षयेद् देवि कुलदीप प्रयत्नत ।
 सकल्प च तत कुर्याद् यथाविधि विधानत ॥ ३८३८॥
 प्रणव तत् सदद्येह मासपक्षतिथीरपि ।
 गोत्राद्यमुकशर्माहमस्या रात्रौ ततोऽमुक ॥ ३८३९॥
 मन्त्रस्य सिद्धिकामोऽह चिताधिकरण जपम् ।
 करिष्ये त्वेवमथ च सकल्प्य सुसमाहित ॥ ३८४०॥
 तत्तत्कल्पविधानेन भूतशुद्ध्यादिक चरेत् ।
 षोढा वा चैतरान्वापि विन्यस्य पूजयेत् तत ॥ ३८४१॥

यामले च—

तत पचोपचारेण पुरतो देवता यजेत् ।
 निमील्य चक्षुषी पश्चाद् देव ध्यात्वा मनु जपेत् ॥ ३८४२॥
 एकाक्षरो यदि भवेद् दिक्सहस्र ततो जपेत् ।
 द्व्यक्षरे चाष्टसाहस्र त्र्यक्षरे चायुतार्धकम् ॥ ३८४३॥
 तत. पर तु मन्त्रज्ञो गजान्तकसहस्रकम् ।
 गजातकसहस्रकमण्डोत्तरसहस्रकम् ।
 निशार्द्धात्तु समारभ्य उदयान्त समाचरेत् ॥ ३८४४॥
 यद्यसह्यभय नेत्रे कर्णौ वस्त्रेण बधयेत् ।
 ततोऽर्धरात्रपर्यन्त यदि किञ्चिन्न लक्ष्यते ।
 जयदुर्गाख्यमनुना तेनैवार्धं च सर्षपान् ॥ ३८४५॥
 क्षिपेदिति शेष ।

जयदुर्गामन्त्रस्तु—

प्रणव च ततो दुर्गे युगल रक्षिणीति च ।
 स्वाहान्तो दशवर्णोऽय जयदुर्गामिहामनु ॥ ३८४६॥
 ॐ तिलोऽसि सोमदैवत्यो गोसवस्तृप्तिकारक ।
 पितृणा स्वर्गदाता त्व मर्त्याना मम रक्षक ॥ ३८४७॥

भूतप्रेतपिशाचानां विघ्नेषु शान्तिकारकं ।
 इति क्षिप्त्वा तिलास्तत्र चतुर्भागे, शिवादित ॥३८४८॥
 शिवादित ईशानादित एकैकं भागं चतुर्दिक्ष्वत्यर्थं ।
 ततः सप्तपदं गत्वा पुनस्तत्रैव सविशेत् ।
 देवीं संपूज्य गतभीं प्रजपेच्च मनु ततः ॥३८४९॥
 तावच्चैव जपेद् देवि यावत् सिद्धिं प्राप्नुयते ।
 भयं तु भवन्नवद् हेयं परेऽह्नि शेषमाचरेत् ॥३८५०॥
 वरं वरय इत्युक्ते साधकस्थिरमानसः ।
 सत्यं च कारयित्वा तु वरयेद् वरमुत्तमम् ॥३८५१॥
 जपादौ तु बलिं दत्त्वा पश्चादपि बलिं हरेत् ।
 जपान्ते जपमध्ये वा देहि देहीति भागिते ॥३८५२॥
 तदापि च बलिं दद्यान्महिषं वापि ह्यगलम् ।
 यदा बलिं प्रार्थयते नरः कुजरमेव वा ॥३८५३॥
 दिनान्तरे प्रदास्यामि स्वीकृत्य स्वगृहं व्रजेत् ।
 अपरेऽह्नि ततो दद्यात् पिष्टेन नरकुजरान् ॥३८५४॥
 पिष्टेन यवोद्भवेन धान्योद्भवेन वेत्यथ ।

यच्च तत्रान्तरे—

यवक्षोदमयं वापि धान्योद्भवमयं च वा ।
 चन्द्रहासेन विधिवत् तन्मंत्रेण च घातयेत् ॥३८५५॥
 येषां च यजमानोऽहं ते गृह्णन्तु बलिं त्विमम् ।
 गृहं गच्छेत् स्वसुहृदां सार्वं सहृष्टमानसः ॥३८५६॥
 परेऽह्नि नित्यमाचार्यं पचगव्यं पिबेत् ततः ।
 ग्राह्याणाम् भोजयेत् तत्र पचविंशतिसप्तकान् ॥३८५७॥
 सप्तपचविहीनान् वा क्रमेणैव दशावधिः ।
 भुपत्यां च वाघवं सार्धं निवसेदुत्तमस्यने ॥३८५८॥

समाप्य साधन देवि दक्षिणा विभवावधि ।
गुरवे गुरुपुत्राय तत्पत्न्यं वा निवेदयेत् ।
सम्पक् सिद्धं कमत्रस्य नासाध्य विद्यते क्वचित् ॥३८५६॥

इति चितासाधनम् ।

अथ शवसाधनम्—

तत्र स्थाननियममाह भावचूडामणो—

शून्यागारे नदीतीरे पर्वते निर्जने वने ।
वित्त्वमूले श्मशाने वा तत्समीपे रणस्थले ॥३८६०॥
अष्टम्या च चतुर्दश्या पक्षयोरुभयोरपि ।
भौमवारे तमिस्राया साधयेत् सिद्धिमुत्तमाम् ॥३८६१॥
मासभक्त च बल्यर्थं धूपदीपादिक तथा ।
तिला कुशा सर्षपाश्च स्थापनीया प्रयत्नत ॥३८६२॥

तथा च वीरतत्रे—

पूर्वाक्तमुपहारादि समादाय तु साधक ।
साधयेत् स्वहिता सिद्धि साधनस्थानमाश्रित ॥३८६३॥
घटीबधादिसयुक्तो सिद्धराकितभालक ।
आवेक्षकं परिवृत सार्धप्रहरत पुन ॥३८६४॥
सामान्यार्घं विधायाथ पूर्वाशामिमुख सुधो ।
फडत मूलमुच्चार्य पत्रगव्येन प्रोक्षयेत् ॥३८६५॥
भूमि गुरु गणेश च योगिनीं वदुक तथा ।
पूर्वाद्याशासु सपूज्य नमस्कृत्य पुनस्तथा ॥३८६६॥
लिखेद् वीरादंन भूमौ पूर्ववत् सुसमाहित ।
वीरादंनकिते चात्र मायामोहौ न विद्यते ॥३८६७॥
ये चात्रेत्यादिमंत्रेण भूमौ पुष्पाञ्जलित्रयम् ।
श्मशानाधिपतीना तु पूर्ववद् बलिमाहरेत् ॥३८६८॥

अघोराख्येन मन्त्रेण बलिसाधनमाचरेत् ।
 सुदर्शनेन वा रक्षा उभाभ्या वा प्रकल्पयेत् ॥३८६६॥
 माया स्फुरद्वय भूय प्रस्फुरद् द्वितय पुन ।
 घोरघोरतरेऽत्यन्ते तनुरूपपद पुन ।
 चटयुग्म तदन्ते स्यात् प्रचटद्वितय तत ॥३८७०॥
 कहयुग्म वमद्वन्द्व ततो बधयुग पुन ।
 घातय द्वितय वर्मं फडन्त समुदाहृत ॥३८७१॥
 पचाशदेकवर्णोऽयमघोरास्त्रमहामनु ।
 हालाहल समुद्धृत्य सहस्रारस्वरूपकम् ॥३८७२॥
 वर्मास्त्रात महामत्र कीर्तित सुदर्शनस्य वै ।
 मन्त्राते रक्ष रक्षेति हृदि हस्त निधाय च ॥३८७३॥
 कृत्वात्मरक्षा प्रपठन् त्रिवार साधकोत्तम ।
 भूतशुद्ध्यादि पोढान्त न्यासजाल विधाय च ॥३८७४॥
 जयदुर्गाख्यमन्त्रेण सर्षपान् दिक्षु निक्षिपेत् ।
 तिलोऽसीति च मन्त्रेण तिलानपि विनिक्षिपेत् ॥३८७५॥
 यष्टिविद्ध शूलविद्ध खड्गविद्ध पयोमृतम् ।
 रज्जुविद्ध सर्पदंष्ट्र चाण्डाल चाभिभूतकम् ॥३८७६॥
 तरुण सुन्दर शूर रणे नष्ट समुज्ज्वलम् ।
 पलायनविशून्य च समुखे रणवर्तिनम् ॥३८७७॥
 शवमेवविध प्रोक्त तदन्यच्च विवर्जयेत् ।
 स्वेच्छामृत द्विचर्यं च वृद्ध स्त्रिय द्विज तथा ॥३८७८॥
 अन्नाभावमृत कुण्ठ सप्तरात्रोर्ध्वग तथा ।
 एच चाष्टविध त्यक्त्वा पूर्वोक्तान्यतम शवम् ।
 गृहोत्वा मूलमन्त्रेण पूजास्थाने समानयेत् ॥३८७९॥

यालीतत्रेऽपि—

अथ्यर्त्तालग कुण्ठ वा वृद्ध भिन्न शव त्यजेत् ।
 दुर्भिक्षेण मृत यापि तथा पर्युषित शम् ॥३८८०॥

स्त्रीजन चेदृश रूप सर्वथा परिवर्जयेत् ।

ब्राह्मण गोमय त्यक्त्वा साधयेद् वीरसाधनम् ॥३८८१॥

महाशवा प्रशस्ता स्यु प्रधाने वीरसाधने ।

क्षुद्रा प्रयोगकर्तृणा प्रशस्ता सर्वसिद्धये ।

चाण्डालाद्यभिभूत वा शीघ्र सिद्धिफलप्रदम् ॥३८८२॥

वीरतन्त्रे, भावचूडामणी च—

प्रणवाद्यस्त्रमन्त्रेण शवस्य प्रोक्षणं चरेत् ।

प्रणव कूर्चबीजं च मृतकाय नमस्तु फट् ॥३८८३॥

पुष्पाञ्जलित्रयं दत्त्वा प्रणमेत् स्पर्शपूर्वकम् ।

रे वीर परमानन्द शवानन्द कुलेश्वर ।

आनन्दभैरवाकारं देवीपर्यंकशंकरं ॥३८८४॥

वीरोऽहं त्वा प्रपद्यामि उत्तिष्ठ चण्डिकार्चने ।

प्रणम्यानेन मन्त्रेण क्षालयेत् तदनंतरम् ॥३८८५॥

तार शब्दं च मृतकाय नमोऽन्तं समुच्चरन् ।

शवस्नानस्य मन्त्रोऽयं तत् स्नानं गन्धवज्जलैः ॥३८८६॥

सप्रोक्ष्य घृषं सधूप्य गन्धादि प्रविलिप्य च ।

रक्ताक्तो यदि देवेशि भक्षयेत् कुलसाधकम् ॥३८८७॥

गत्वा शवस्य सान्निध्यं धारयेत् कटिदेशतः ।

यद्युपद्रावयेदस्य दद्यात् निष्ठीवनं मुखे ॥३८८८॥

पुनः प्रक्षालितं कृत्वा जपस्थानं समानयेत् ।

कुशशय्यां परिस्तीर्य तत्र सस्थापयेत् शवम् ॥३८८९॥

एलालवगकर्पूरजातीखदिरसार्द्रकैः ।

तावूलं तन्मुखे दत्त्वा शवं कुर्यादधोमुखम् ॥३८९०॥

तत् पृष्ठं चन्दनेनापि प्रलिप्य प्रयतं शुचिं ।

बाहुमूलादिकट्यं च चतुरस्रं विभावयेत् ॥३८९१॥

मध्ये पद्मं चतुर्द्वारं दलाष्टकसमन्वितम् ।

पीठमत्र लिखेत् तत्र तत्तत् कल्पविधानतः ॥३८९२॥

ततश्चैण्यमजिन कबलांतरित न्यसेत् ।
 द्वादशांगुलमानेन यज्ञकाष्ठानि दिक्षु च ॥३८६३॥
 सस्थाप्य पूजयेत् तत्र इन्द्रादि दशदेवता ।
 विषमिन्द्रपद प्रोच्य सुराधिपतये तत ।
 इम बलिं गृह्ण्युं गृह्णापय युग तत ॥ ३८६४॥
 विघ्ननिवारण कृत्वा सिद्धिं प्रयच्छे ठद्वयम् ।
 श्रनेन मनुना पूर्वं बलिं दद्याच्च सामिषम् ॥३८६५॥
 स्वस्वनामादिक दत्त्वा पूर्ववद् बलिमाहरेत् ।
 सर्वेषां लोकपालानां तत साधकसत्तम ॥३८६६॥
 शवाधिष्ठातृभूतेभ्यो बलिं च सुरया सह ।
 चतुःपष्टियोगिनीभ्यो डाकिनीभ्यो बलिं दिशेत् ॥३८६७॥
 पूजाद्रव्य सन्निधौ च दूरे चोत्तरसाधकम् ।
 सस्थाप्यासनमभ्यर्च्य स्वमन्त्रान्ते त्रपा तत ॥३८६८॥
 फडित्यनेन मन्त्रेण तत्राश्वारोहं विशेत् ।
 कुशान् पादतले दत्त्वा शवकेशान् प्रसार्य च ॥३८६९॥
 दृढ निबध्य जुटिका कृतसकल्पसाधक ।
 शवोपरि समारुह्य प्राणायामं त्रिधाय च ॥३९००॥
 वीरादनेन मन्त्रेण दिक्षु लोण्डान् समाक्षिपेत् ।
 ततो देव च सपूज्य उपचारं सुविस्तरं ॥३९०१॥
 शत्रास्ये विधिवद् देवि देवताप्यायन चरेत् ।
 उत्थाय समुत्से स्थित्वा पठेद् भक्तिपरायण ॥३९०२॥
 यशो मे भव देवेश ममामुकपद तत ।
 सिद्धिं देहि महानाग भूताश्रमपदावर ॥३९०३॥
 मूल समुच्चरन् मन्त्रो शयपादद्वय तत ।
 पट्टमूत्रेण घघ्नीयात् तदोत्थातु न शक्यते ॥३९०४॥

मीम भीरु मयामाव मव्यलोचन भावुक ।
 त्राहि मा देवदेवेश शवानामधिपाधिप ॥३६०५॥
 इति पादतले तस्य त्रिकोण चक्रमुल्लिखेत् ।
 तदोत्थातु न शक्नोति शवोऽपि निश्चलो भवेत् ॥३६०६॥
 अथ स्वमूलमत्र च सस्मरन् साधकोत्तम ।
 उपविश्य पुनस्तस्य बाहू नि सार्यं पार्श्वयो ।
 हस्तयो कुसुमास्तीर्य पादौ तत्र निधापयेत् ॥३६०७॥
 श्रोण्ठी तु सपुटौ कृत्वा स्थिरचित्त स्थिरेन्द्रिय ।
 सदा देवीं हृदि ध्यात्वा मौनी तु जपमाचरेत् ॥३६०८॥
 श्मशानप्रोक्तसत्प्यामि जपं कुर्यात् कुलेश्वर ।
 अथवाऽऽरमकालात्तु यावच्चोदयते रवि ॥३६०९॥
 यद्यर्घरात्रिपर्यन्तं यदि किञ्चिन्न लक्षते ।
 तदा पूर्ववदध्यादि सप्तपादगतानि च ॥३६१०॥

पूर्ववत् चितासाधनोक्तवत् । अर्घ्यं तिलसर्पपविकिरणं मप्तपादगमनं च ।
 जयदुर्गामंत्रेण तिलोसिमंत्रेणैति ।

कृत्वोपविश्य तत्रैव जपं कुर्यादनन्यधी ।
 चलासनाद् भयं नास्ति भये जाते वदेत् तत ॥३६११॥
 यत् प्रार्थयसि देवेशि दातव्यं कुजरादिकम् ।
 दिनान्तरे प्रदास्यामि स्वनाम कथयस्व मे ॥३६१२॥
 इत्युक्त्वा सस्कृतेनैव निर्भयस्तु पुनर्जपेत् ।
 पुनश्चेन् मधुरं वक्ति वक्तव्यं मधुरं तत ॥३६१३॥
 तदा सत्यं कारयित्वा वरं सप्रार्थयेत् तत ।
 यदि सत्यं न कुर्याच्च वरं वा न प्रयच्छति ।
 तदा पुनर्जपेद् घीमानेकाग्रं मानसं जपेत् ॥३६१४॥

अस्यार्थ — यदि जपकाले आकाशगत्या कुजरादिकं प्रार्थयेत् तदा दिनान्तरे
 दास्यामीति मम स्थाने स्वनाम कथयेत्युक्त्वा पुनर्जपेत् । यदि स्वनाम मधुरं
 कथयति तदा अमुकं कार्यं मत्स्यं कुरु, कृते मत्स्ये वरं प्रार्थयेत् । यदि मन्थं न
 करोति वरं वा न प्रयच्छति तदा पुनर्जपेदिति ।

नररूप विना तत्र देवोऽपि नोपसर्पति ।
 यत्नतस्तेन बोद्धव्य, नरो वा देवयोनय ॥३६१५॥
 माता मातु स्वसा वापि मातुजानो तथैव च ।
 आगत्य विघ्न कुरुते मायया साधविग्रहम् ॥३६१६॥
 उत्तिष्ठ वत्स ते कार्यं सर्वं जात न सशय ।
 प्रमातसमयो जातस्त्वत् पिता क्रोशते गृहे ॥३६१७॥
 प्रायो मत्सरिणो लोका राजानो दडधारिण ।
 कदाचित् केनचित् दृष्टस्तदा किं ते भविष्यति ॥३६१८॥
 इत्यादि विविधं वाक्यं नं जप परिसृत्यजेत् ।
 मृता पितृगणास्तत्र दूरदेशनिवासिन ॥३६१९॥
 बाधवास्तत्र आयान्ति देवरूपधरास्तथा ।
 स्त्रीपुत्रसेवकादींश्च गृहीत्वा नीयते परं ॥३६२०॥
 वदन्ति पुत्रका सर्वे भ्रातरी निजसेवका ।
 निजकातागसस्पर्शं वस्त्राद्याभरणादिकम् ॥३६२१॥
 गृहीत्वा नीयते पत्नी पालकैस्तद् भय त्यजेत् ।
 दिवसे यत्तु वा शका संव तत्र प्रजायते ॥३६२२॥
 यदि न क्षुभ्यते तत्र तदा किं वा न लभ्यते ।
 स्त्रीरूपधारिणी देवी द्विजरूपधर पुमात् ॥३६२३॥
 वर गृह्णेति शब्द वं त्रिवारान्ते वर लभेत् ।
 साधुनासाधुना वापि योषिच्चेत् वरदायिनी ॥३६२४॥
 तदा वीरपतेस्तस्य किं न सिध्यति भूतले ।
 निष्पापपुरुषश्चैव कुले चैव तु सस्कृत ॥३६२५॥
 असस्कृतवरा देवि पापयुक्ता न सशय ।
 समुखेऽसमुखे वापि सस्कृत वक्ति चापरम् ॥३६२६॥
 संव देवी न सदेहो स देवी भैरव स्वयम् ।
 न चेद् देवी भवेच्चैव मायापुटितविग्रहात् ॥३६२७॥

वरयेन् न वर तत्र न वर प्रवदेत् क्वचित् ।
 स चेत् सस्कृतमाख्यानं वक्ति वक्तव्यमोदशम् ॥३६२८॥
 न चेन् स्वय लौकिकोक्त्या वर ग्राह्य निराकुलम् ।
 अथवा उत्कट किञ्चित् लभ्येताप्यात्मनो हितम् ।
 शब्दो वा जायते सम्यगमृत वापि लभ्यते ॥३६२९॥
 विचार्य तद्गृहीतव्यमेव दिक् परिकीर्तित ।
 देवाकृतयो बहुधा नराद्या कृतय क्वचित् ॥३६३०॥
 अवश्य तत्र भेतव्य न तत्र प्रत्यय क्वचित् ।
 भैरवा वदुकाश्चैव कुलशास्त्रपरायणा ॥३६३१॥
 एतत् शास्त्रप्रसगेन कृत्वा कुटिलविग्रहान् ।
 पुत्रो भूत्वा वारयेत् त नारी भूत्वा विमोहयेत् ॥३६३२॥
 तस्मात् तत्त्वपरो वीरो विचारे यत्नमाचरेत् ।
 सत्ये कृते वर लब्ध्वा संत्यजेच्च जपादिकम् ॥३६३३॥
 फल जातमिति ज्ञात्वा जुटिका मोचयेत् तत ।
 शव प्रक्षाल्य सस्नाप्य मोचयेत् पादब धनम् ॥३६३४॥
 पादचक्रे मार्जयित्वा पूजाद्रव्य जले क्षिपेत् ।
 शव जलेऽथवा गर्ते प्रक्षिप्य स्नानमाचरेत् ।
 ततस्तु स्वगृहे गत्वा बलि दत्वा दिनातरे ॥३६३५॥

बलिमंत्रश्च—

अग्रिमरात्री तु येषा देवाना यजमानोऽह ते गृह्णन्तु मया दत्त बलिमिमम् ।
 अथ यै र्याचितश्चाश्वनरकुजरशूकरान् ।
 दत्वा पिष्टमयानेव कर्तव्य समुपोषणम् ॥३६३६॥

तत्रान्तरे—

यवक्षोदमय वापि शालिक्षोदमय तु वा ।
 चन्द्रहासेन विधिबत् तत्तन्मन्त्रेण घातयेत् ॥३६३७॥
 परेऽह्नि नित्यमाचार्यं पचगव्य पिबेत् तत ।
 ब्राह्मणान् भोजयेत् तत्र पचविंशतिसह्यकान् ॥३६३८॥

सप्तपञ्चविहीनान् वा क्रमेणैव दशावधि ।
 तत स्नात्वा च भुक्त्वा च निवसेदुत्तमे स्थले ॥३६३६॥
 यदि न स्यात् धिप्रभोज्य तदा निर्धनता व्रजेत् ।
 यदा चेन् निर्धनत्व स्यात् तदा देवी प्रकृष्यति ॥३६४०॥
 त्रिरात्रमथ षड्रात्र नवरात्र तु गोपयेत् ।
 स्त्रीशय्या यदि गच्छेत् तदा व्याधि विनिर्दिशेत् ॥३६४१॥
 गीत श्रुत्वाथ वधिरो निश्चक्षुर्नृत्यदर्शनात् ।
 यदि वक्ति दिने वाक्य तदास्य मूकता भवेत् ॥३६४२॥
 पचदशदिनाता हि देहे देवस्य सस्थिति ।
 न स्वीकुर्यात् गधपुष्प बहिर्याति यदा तदा ॥३६४३॥
 तदा वस्त्रा परित्यज्य गृह्णीयाद् वसनातरम् ।
 गोब्राह्मणाना देवाना निंदा कुर्यान् न जातुचित् ।
 दुर्जन पतित क्लीब न स्पृशेच्च कदाचन ॥३६४४॥
 देवगोब्राह्मणादींश्च प्रत्यह तु स्पृशेत् शुचि ।
 प्रातर्नित्यक्रियान्ते तु बिल्वपत्रोदक पिबेत् ॥३६४५॥
 तत स्नायात् तु तीर्थादौ प्राप्ते षोडशवासरे ।
 स्वाहात मूलमुच्चार्य तर्पयामि नम पदम् ॥३६४६॥
 एव शतत्रयादूर्ध्वं देवान् सतर्पयेज्जलं ।
 मुनितर्पणशून्यस्य न स्याद् देवस्य तर्पणम् ॥३६४७॥

तृप्तिरित्यर्थं ।

इत्यनेन विधानेन सिद्धि प्राप्नोति निश्चितम् ।
 इह भुक्त्वा वरान् भोगानते याति हरे पदम् ॥३६४८॥
 असाग सागमपि वा निष्फल सफल च वा ।
 कृत्वा साधनमेवैतत् शक्ते प्रियतरो भवेत् ॥३६४९॥
 शवाभावे श्मशाने वा कर्तव्या वीरसाधना ।
 यो भावो यस्य वै प्रोक्तस्तं भावं यदि नाचरेत् ॥३६५०॥

ईदृशक्रमयोगेन भ्रष्टो भवति साधक ।
 नोपदिशेत् तत्र भाव न पूजा तत्र सदिशेत् ॥३६५१॥
 श्मशानान्त गृहीतस्तु तावत् शुद्धि प्रजायते ।
 ततश्च दक्षिणा दत्वा कुर्याच्छिद्रावधारणम् ॥३६५२॥

इति श्वसाधनम् ।

अन्यच्च शक्तिसगमे—

अत्रैव मृतके देवि पञ्चवर्षमिते शिवे ।
 इय च साधना कार्या महावीरमतोदिता ॥३६५३॥
 तत्रैव च विशेषो हि यथावदभिधीयते ।
 चतुष्पथे नदीतीरे श्मशाने वापि पार्वति ॥३६५४॥
 ततो बलिप्रयोगार्थं पिष्ट पुष्पाण्यनेकधा ।
 मधुमाषमासगुडमहिषच्छागकुजरं ॥३६५५॥
 सामिपान्न च सगृह्य गोदुग्ध गृह्य चै तथा ।
 सार्धयामोत्तर रात्रौ गच्छेद् वीरसमावृत ॥३६५६॥
 अधोमुख तु त कृत्वा प्रक्षाल्य विधिना सुधौ ।
 ह्र ह्रा ह्रीमिति तदावाहयेदुच्चरन् मनुम् ॥३६५७॥
 मायावीजेन यजन हवीजेनोपवेशनम् ।
 तस्योपरि महेशानि पूर्वोक्तक्रमयोगतः ॥३६५८॥
 देवीध्यानादिक कृत्वा ततो बल्यादिक चरेत् ।
 यथोक्तेन च द्रव्येण गोदुग्धेनोत्सृजेद् बलिम् ॥३६५९॥
 श्मशानजम्भेदेवाय भैरवाय तत परम् ।
 कालभैरवनाम्ने च कालिकार्यं पुनस्तथा ॥३६६०॥
 पूर्वादि दिक्षु सपूज्य पाद्यगधप्रसूनकं ।
 अनेन मनुना दद्याद् बलि सर्वत्र साधक ॥३६६१॥
 प्रणव कूर्चमुच्चार्य श्मशानेतिपद तत ।
 जम्भेदेव इम प्रोक्त्वा सामिपान्न बलि तत ॥३६६२॥

गृह्ण गृह्णापय युग सर्वविघ्ननिवारणम् ।
 कृत्वा सिद्धिं प्रयच्छेति द्वन्द्वं स्वाहा ततो वलिम् ॥३६६३॥
 श्मशानजभदेवाय दत्त्वा च दक्षिणे ददेत् ।
 तार माया भैरवान्ते भयानकपदात् पुन ॥३६६४॥
 श्मशानाधिपशब्दान्ते इममादि च पूर्ववत् ।
 ततश्च पश्चिमे भागे प्रणव कूर्चमुच्चरन् ॥३६६५॥
 कालभैरवमुच्चार्य श्मशानाधिप इत्यपि ।
 इममित्यादि देवेशि पूर्ववत्तु समुच्चरेत् ॥३६६६॥
 तथोत्तरे च प्रणव मायामुच्चार्य साधक ।
 श्मशानवासिन्युच्चार्य महाभीमे पद वदेत् ॥३६६७॥
 कालि घोरस्वनेऽन्ते च गृहाणोम बलि पुन ।
 अनुत्तमा तथा सिद्धिं देहि स्वाहान्तगो मनु ॥३६६८॥
 इत्थ वलिचतुष्क तु निर्भय साधकाग्रणी ।
 ततो यथोक्तविधिना दिक्पालेभ्यो बलि हरेत् ॥३६६९॥
 स्वस्वविद्यागदेवेभ्यो बलि दत्त्वा प्रयत्नत ।
 वीरार्दनाघोरयोश्च चक्रपाशुपतयोस्तथा ॥३६७०॥
 जयदुर्गेति देवेशि पञ्चमन्त्राश्च पूर्ववत् ।
 वीरसिद्धिक्रमे देवि ज्ञेया गुरुमुखादिमे ॥३६७१॥
 यथोक्तेन विधानेन प्राणायाम षडङ्कम् ।
 कृत्वा ध्यात्वा स्वेष्वेव मन्त्रमुच्चारयन् शनै ॥३६७२॥
 अव्यग्रचित्तं प्रजपेत् निर्भय साधकोत्तम ।
 एकाक्षरे दिक्सहस्र द्व्यक्षरेऽष्टसहस्रकम् ॥३६७३॥
 प्रजपेद् देवदेवेशि त्र्यक्षरेष्वयुतार्धकम् ।
 अष्टोत्तरसहस्रं च महामन्त्रे प्रकीर्तितम् ॥३६७४॥
 देवता यदि प्रत्यक्षा तदैव जपमुत्सृजेत् ।
 देव संपूज्य विधिवत् तदा देहीति सवदेत् ॥३६७५॥

देववाणीति सा देवी तदा छागर्वाल हरेत् ।
 तदभावे महेशानि गुडपायसयो वंलि ॥३६७६॥
 वर गृहीत्वा देवेशि ह्यन्यत् पूर्ववदाचरेत् ।
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ॥३६७७॥
 कुजे वा शनिवारे वा नरमुण्ड समाहृतम् ।
 पचगव्येन मिलित चदनाद्यं विशेषत ॥३६७८॥
 निक्षिप्य भूमौ हस्तार्धमानत काननातरे ।
 तत्र तद्विषसे रात्रौ सहस्र यदि साधक ॥३६७९॥
 एकाकी प्रजपेन्मत्र स भवेत् कल्पपादप ।
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ।
 शवमानोय तद्वारे तेनैव परिखन्यते ॥३६८०॥
 तद्दिनात् तद्दिन यावत् तावदष्टोत्तर शतम् ।
 स भवेत् सर्वसिद्धीशो नात्र कार्या विचारणा ॥३६८१॥

तद्वारे शनिमग्नवारे तेनैव प्रकारेण ह्यन्तर्मानत इति प्र प्रहमष्टोत्तर-
 यत जपेदित्यनुपग ।

अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ।
 अष्टम्या वा चतुर्दश्या पक्षयोरुभयोरपि ॥३६८२॥
 सूर्योदयात् समारम्य यावत् सूर्योदयान्तरम् ।
 तावज्जप्तो निरातक सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥३६८३॥
 अत्र सर्वत्र होमादिव्राह्मणभोजनात् सर्वमपि सहैव कार्यम् ।
 अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ।
 शरत्काले चतुर्थ्यादि नवम्यन्त विशेषत ॥३६८४॥
 भक्तित पूजयित्वा तु रात्रौ तावत् सहस्रकम् ।
 जपेदेकस्तु विजने केवल तिमिरालये ॥३६८५॥
 अष्टम्यादि नवम्यन्तमुपवासपरो भवेत् ।
 स भवेत् सर्वसिद्धीशो नात्र कार्या विचारणा ॥३६८६॥
 तावत् पट्महस्र जपेदष्टमीनवम्योरुपवास कुर्यादित्यर्थ ।

अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ।

आकृष्णाया कुलागारे लिखित्वा मन्त्रमेव च ॥३६८७॥

सपूज्य तत्र सस्कार कृत्वा तस्य निवेद्य च ।

किञ्चिज्जप्त्वा मनु नीत्वा देवताभावतत्पर ॥३६८८॥

ता विसृज्य नमस्कृत्य स्वयं सुप्यात्तु सगत ।

प्रातः स्त्रीभ्यो बालं दत्त्वा मन्त्रसिद्धिर्न सशय ॥३६८९॥

सस्कार पंचमयागोक्तम् । अत्र पूजनमात्रं न सभोगो-पीत्यवसेयम् ।

अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ।

अष्टमोसधिवेलायामष्टोत्तरलतागृहम् ॥३६९०॥

प्रविश्य मन्त्री विधिना समभ्यर्च्यं प्रयत्नत ।

पूर्वोक्तकल्पमासाद्य पूजादिकमथाचरेत् ॥३६९१॥

केवलं कामदेवोऽसौ जपेदष्टोत्तरं शतम् ।

तासां तु पत्रमूले च उप्त्वा सगृह्य मस्तके ।

महासिद्धिर्भवेत्, सद्यो लतादर्शनपूजनात् ॥३६९२॥

अष्टमोसधिवेलायां अष्टमोऽनवम्यो सधिवेलायाम् । अष्टोत्तरलतागृहं
वथासंभवमष्टमपर्यन्तानां शक्तीनां गृहं मदनमदिरम् । पूर्वोक्तं दूतीयागाध्यं
पत्रमूले वरागे । उप्त्वा बीजं विन्यस्य तदेव बीजं मस्तके विन्यस्य तिलकं
कृत्वेत्यर्थं । इदं तु वीरपरम् ॥

इति श्रीमदागमरस्ये सत्सग्रहे वीरसाधनकथनं नाम

- षोडश पटल ॥१६॥ आदितश्चतुश्चत्वारिंशत् ।

अथ सप्तदश पटल ।

अथ नवरात्रार्चा । तच्च शक्तिसगमे देवीवाक्यम्—

देवेश श्रोतुमिच्छामि नवरात्रविनिर्णयम् ।

नवरात्रे समायाते किं कर्तव्यं च तद् वद ॥

नवरात्रेति किं नाम कथं जातं किमात्मकम् ॥३६९३॥

शिव —

नवशक्तिषु सजुष्टं नवरात्रं तदुच्यते ।

एकैव देवदेवेशो नवधा परिकीर्तितः ॥३६९४॥

प्रथमा शैलपुत्रीति द्वितीया ब्रह्मचारिणी ।
 तृतीया चद्रघण्टेति कूष्माण्डीति चतुर्थिका ॥३६६५॥
 स्कन्दमाता पचमी स्यात् षष्ठी कात्यायनी स्मृता ।
 सप्तमी कालरात्रीति महागौरी तथाष्टमी ॥३६६६॥
 नवमी देवदूतीति नवदुर्गा प्रकीर्तिता ।
 शयन बोधनाख्य च नवरात्र द्विधा स्मृतम् ।
 शयन चैत्रमासीयमाश्विनस्य तु बोधनम् ॥३६६७॥
 उभौ चोपोष्य विधिवत् सर्वसिद्धि लभेन्नर ।
 निराहारी फलाहारी ह्येकमक्तो दृढव्रत ॥३६६८॥
 नक्तमोजी हविष्याशी भूत्वा देवीं समर्चयेत् ।
 नवरात्रव्रताशक्तो नवनायो भवेद् ध्रुवम् ॥३६६९॥
 गौडकेरलकाश्मीरभेदात् तत् त्रिविध स्मृतम् ।
 अमायुक्ता न कर्तव्या प्रतिपत् कालिकाचर्ने ॥४०००॥

कान्तिकेत्युपलक्षण देवीमात्रपरम् ।

अष्टम्यन्त समाचर्य तदष्टम्या तु होमयेत् ।
 अर्धरात्रे समायाता मूलविद्धापि पार्वति ॥४००१॥
 साष्टमी सर्वकार्याणां कर्त्री भवति निश्चितम् ।
 होमपूजादिकं तत्र कुर्याद् यत्नेन पार्वति ॥४००२॥
 द्वितीयदिवसे चैत् सा तद्वोपोषणं चरेत् ।
 प्रतिपत् स्वल्पमल्पा वा यदि न स्यात् परेऽहनि ॥४००३॥
 अमायुक्ता तदा कार्या त्यक्त्वा षोडशनाडिका ।
 घटिका षोडश त्याज्या आद्या प्रतिपदस्तु या ॥४००४॥
 कलशस्थापनं कुर्यात् कल्याणं जायते ध्रुवम् ।
 यदा चित्रा भवेत् तत्र वैधृतिश्चापि वा भवेत् ॥४००५॥
 तदा मुहूर्तेऽभिजिति स्थापनं कलशस्य हि ।
 नवम्या पारणं कुर्याद् दशम्या तु विसर्जनम् ॥४००६॥

काश्मीराख्यक्रम देवि शृणु यत्नेन पार्वति ।
 नवरात्र निराहारो निर्विकल्पो जितेन्द्रिय ॥४००७॥
 अष्टमीनवमीसधौ बलि देयो महेश्वरि ।
 केरलाख्यक्रमे देवि निर्णयं नवरात्रजम् ॥४००८॥
 तिथिक्षये तथा वृद्धौ यथोक्तेन च वर्त्मना ।
 अष्टमीनवमीप्राप्तौ पूर्ववेधो न दुष्यति ॥४००९॥
 अष्टम्यामर्धरात्रौ तु यत् किञ्चित् कुरुते नर ।
 तत् तदक्षय्यमायाति नवदुर्गाप्रसादत ॥४०१०॥
 एकोत्तरप्रवृद्ध्या वा स्तोत्रपाठादिक चरेत् ।
 प्रथमेऽह्नि कृत यावत् तावत् कुर्याच्च वा सुधौ ॥४०११॥
 उदयास्तमय जप्त्वा मन्त्रसिद्धिमवाप्नुयात् ।
 नवरात्रव्रते स्त्रीणा ऋतुयोगो यदा भवेत् ॥४०१२॥
 सैव देवी न सदेहस्ता पूज्य विजयी कलौ ।
 ताम्बूलागरुकस्तूरीदिव्यावरविभूषणै ॥४०१३॥
 शक्तीना नवरात्रादी ताम्बूलभक्षण सदा ।
 सूर्योदय समारभ्य यावत् सूर्योदयान्तरम् ॥४०१४॥
 तावज्जप्त्वा निरातक सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
 एकासनगतो भूत्वा नवरात्र तु शाम्भवीम् ॥४०१५॥
 मुद्रामालम्बयेद् देवि नवनाथाभिधो भवेत् ।
 गुहाया मठिकाया वा पर्वते निजनेऽपि वा ॥४०१६॥
 अधोमुखो वा देवेशि नवरात्र निरम्बुभुक् ।
 स्वमाच्छाद्य मृदा देवि तत्र सस्थापयेद् घटम् ॥४०१७॥
 यवाकुरान् समारोप्य शाम्भवी मुद्रिका चरेत् ।
 दृढासनी वा शयनी यथोद्दिष्ट समाचरेत् ॥४०१८॥
 कापालिकावधूताना व्रतमेतन्मयोदितम् ।
 आज्ञा भवति देवेशि तदेव पारण चरेत् ॥४०१९॥

आज्ञा यदि न जायेत तदा ग्रामाधिपस्य च ।
 देशाधिपस्य विप्रस्य पूजकस्य स्त्रियस्तथा ॥४०२०॥
 आज्ञा गृहीत्वा च वर प्राप्यान्ते पारण चरेत् ।
 भक्तप्रिया च श्रीदुर्गा स्वयमाज्ञा प्रयच्छति ॥४०२१॥
 वीरशाक्तविधानेन चण्डदर्पव्रत चरेत् ।
 जिह्वा सत्रोत्थ यत्नेन द्विवेदत्र्यगुला तथा ॥४०२२॥
 पुनरायाति सा जिह्वा तेन सिद्धीश्वरो भवेत् ।
 नवरात्र समासाद्य महाष्टम्या निशामुखे ।
 देवीं सपूज्य यत्नेन सकल्प कामनान्वितम् ॥४०२३॥
 शिर पुष्प कर्तयित्वा पूर्णमध्यकनिष्ठत ।
 यत्रे देवे निवेद्याथ शिवतुल्यो भवेद् ध्रुवम् ॥४०२४॥
 पुन शिर समायाति महावीरवरस्य तु ।
 अथवान्यप्रकारेण प्रयोग कथ्यते शृणु ॥४०२५॥
 नवरात्र निराहार श्रद्धाभक्तिसमन्वित ।
 अर्धरात्रे महाष्टम्यामगुष्ठान् मस्तकावधि ॥४०२६॥
 मास सकर्त्य कुडे तु यथोक्ते होममाचरेत् ।
 प्रत्यक्षा जायते देवि ह्येतत् हवनमात्रत ॥४०२७॥
 देवी देह भवेत् तस्य नात्र कार्या विचारणा ।
 अथवान्यप्रकारेण प्रयोग कथ्यते शृणु ॥४०२८॥
 नवरात्र निराहारो गुरुभक्तो महाव्रती ।
 कुड पुरुषमात्र नु कृत्वा तत्र स्वय विशेष् ॥४०२९॥
 पचपल्लवकाष्ठानां वर्ह्नि तत्र समाचरेत् ।
 अगुष्ठाद् मस्तकान्त तु स्वदेह होमयेद् व्रती ॥४०३०॥
 अग्निशय्या च वा कृत्वा देवीं पश्यति निश्चितम् ।
 नवरात्र निराहारो गुरुभक्तो दृढव्रत ।
 चामागुष्ठोपरि स्थित्वा वेदरात्र महेश्वरि ॥४०३१॥

दक्षागुण्ठोपरि तथा वेदरात्र महेश्वरि ।

नवम्या पारण कुर्यात् बिल्वपिण्ड प्रदापयेत् ॥४०३२॥

जगत्त्रय वशीकुर्याद् नात्र कार्या विचारणा ।

नवरात्र निराहारो निर्विकल्पो दृढव्रत ॥४०३३॥

कापबीज साध्यनाम वशीकुर्विति चोद्धरेत् ।

स्वाहामुच्चार्य देवेशि प्रदीप्ते जाठरानले ॥४०३४॥

पत्र पुष्प फल वापि भोजन विविध तथा ।

होमयेद् यत्नतो देवि यमुद्दिश्य वश नयेत् ॥४०३५॥

अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ।

गोमूत्राशी साधकेन्द्रो नवरात्र महेश्वरि ॥४०३६॥

य कचिद् वै जपेन्मत्र नवम्या होममाचरेत् ।

दशम्या पारण कुर्याद् गोमुखेन महेश्वरि ॥४०३७॥

देवतादर्शन भूयाद् रात्रौ स्वप्ने न सशय ।

व्रताते ब्राह्मणाश्चैव कुमारीश्चापि भोजयेत् ॥४०३८॥

ग्रहणस्य पुरश्चर्यां शृणु चन्द्रस्य वा रवे ।

स्पर्शमुक्तयो स्फुटत्व च यस्मिन् काले प्रजायते ॥४०३९॥

स कालोऽक्षय्यरूपेण पुरश्चरणकर्मणि ।

दृष्टस्पर्शो पुरश्चर्या दृष्टमुक्तो समापनम् ॥४०४०॥

चन्द्रसूर्यग्रहे देवि प्रासावधि विमुक्ति ।

यावत् सरय मनु जप्त्वा तावद् होमादिकं चरेत् ॥४०४१॥

अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ।

सूर्यचन्द्रोपरागे तु नाभिमात्रे जले स्थित ॥४०४२॥

प्रासाद् विमुक्तिपर्यन्त जप कुर्यादितन्यधी ।

तद्दशाश होमयेच्च तर्पयेद् भोजयेत् तथा ॥४०४३॥

अनेन क्रमयोगेन सर्वमिद्विद्वरो भवेत् ।

पचागो तु पुरश्चर्या जपहोमौ समौ स्मृतौ ॥४०४४॥

मलापकर्षण स्नान कृत्वा पूर्व विशालधी ।
मुच्यमाने भवेद् दान ग्रस्ते स्नान प्रकीर्तितम् ॥४०४५॥
स्नान मत्रोदित कृत्वा तर्पण त्वधिकारत ।
सध्या तात्कालिकी कृत्वा विमोक्षान्त जप चरेत् ॥४०४६॥
ऋतुस्नाता स्त्रिय ज्ञात्वा सूर्यचन्द्रग्रहान्तरे ।
पति पार्वणमासाद्य पिण्ड तस्यै प्रदापयेत् ॥४०४७॥
वध्यापुत्रप्रदो योग सर्वसिद्धिप्रदायक ।
सूर्यग्रहे महेशानि काम्यहोम चरेत् तु य ॥४०४८॥
तर्पण कुरुते यस्तु तस्य श्री सर्वतोमुखी ।
मार्जन तु प्रकर्तव्य सर्वदु खप्रशान्तये ।
सूर्यग्रहे समायाते परिधि र्यंदि वा भवेत् ॥४०४९॥
पारिभद्राभिधो योग सर्वसाम्राज्यदायक ।
अन्त्यदृष्टे दिशां दाहे मध्यग्रामे महेश्वरि ॥४०५०॥
मेघद्वन्द्वे मुक्तिहीने स्नानदानादिक चरेत् ।
जपमात्र विधातव्य मध्यग्रासे तु पूर्ववत् ।
तारापीडग्रहे प्राप्ते तथा सूर्यग्रहेऽपि च ॥४०५१॥
जपादिक विधातव्य शक्तिपूजा ततश्चरेत् ।
सर्वसिद्धीश्वरो भूयान् नात्र कार्या विचारणा ॥४०५२॥
अस्मिन्नेव गुरु पूज्य तोष्य सिद्धिमवाप्नुयात् ।
चद्रसूर्योपरागे तु मेरुसाधनमाचरेत् ॥४०५३॥
दुष्टमत्रोऽपि देवेशि शुद्धान्त करणे यती ।
स्नात्वा यथोक्तविधिना सपूज्य जगदविकाम् ॥४०५४॥
शिर पुष्पं कर्तयित्वा देवतायै समर्पयेत् ।
देवता पश्यति शिवे वरदानपरा ध्रुवम् ॥४०५५॥
सूर्योपरागे सप्राप्ते स्नात्वा प्रोक्तेन वर्त्मना ।
शक्तिमानीय तद्गात्रे न्यासजाल प्रविन्यसेत् ॥४०५६॥

मद्यं मसिंस्तथा मत्स्यौ भंगलिगामृतरपि ।
 देवता तत्र सपूज्य सागा सावरणा शिवे ॥४०५७॥
 तत्र जिह्वा प्रदत्त्वा तु जपात् त्रकालविद् भवेत् ।
 अतीतानागतज्ञान वतमान च पश्यति ॥४०५८॥
 सूर्यग्रहे महेशानि वेद्यमानोय सादरम् ।
 शक्तिं लिगोपरि स्थाप्य जपेत् यत्नेन पार्वति ॥४०५९॥
 त्रैलोक्यविजयो भूयान् नात्र कार्या विचारणा ।
 सूर्योपरागे देविशि स्नात्वा पूजा समाचरेत् ।
 सागा सावरणा पूज्य सबल्यन्त महेश्वरि ॥४०६०॥
 कुमारीपूजन कृत्वा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
 सूर्योपरागे सप्राप्ते स्नात्वा पूज्य महेश्वरोम् ॥४०६१॥
 तुलाब्रह्माडदानादि यथाशक्त्या समाचरेत् ।
 देवतायं तन्निवेद्य सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥४०६२॥
 चद्रग्रहे तु सप्राप्ते शवमानीय साधक ।
 श्वासने जपेद् देवि ग्रासावधि विमुक्तित ॥४०६३॥
 सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा तदन्ते शिवता व्रजेत् ।
 सूर्योपरागे सप्राप्ते शुचि पूर्वमुपोषित ॥४०६४॥
 ग्रासाद् विमुक्तिपर्यन्त देहमासानि होमयेत् ।
 सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा देवता पश्यति प्रिये ॥४०६५॥
 सूर्यग्रह शिव प्रोक्तश्चद्राख्य शक्तिरुच्यते ।
 सूर्यग्रहे शक्तिदीक्षा पशुदीक्षा न कारयेत् ॥४०६६॥
 चद्रग्रहे विष्णुदीक्षा पचरात्र न कारयेत् ।
 चद्रसूर्यग्रहे दीक्षा सर्वदीक्षा शुभा मता ॥४०६७॥
 चद्रग्रहे शक्तिदीक्षा सर्वसिद्धिप्रदायिनी ।
 न यारतिथिऋक्षादि न भासनियमस्तथा ॥४०६८॥

दमनोत्सवश्रावण्यो ग्रंहरा यदि जायते ।
 तत्र मत्र पुरश्चर्याविहोनोऽपि प्रसिद्धयति ॥४०६६॥
 चद्रसूर्यग्रहादेव नान्य कालश्च सिद्धिदः ।
 प्रमादाद् गलिते योगे वसुविप्राश्च भोजयेत् ॥४०७०॥
 यद् यदग विहीयेत तत् सागे द्विजभोजनम् ।
 अथवा द्विगुण जापमगपूर्त्ता प्रकीर्तितम् ॥४०७१॥
 द्वित्रिवेदवाणभेदे विप्रादीना क्रमाज्जप ।
 इति सक्षेपतः प्रोक्त स्तोत्रानुष्ठानमुच्यते ॥४०७२॥
 सहस्रनामस्तोत्रेषु कवचेष्वपि पार्वति ।
 अयुत तु पुरश्चर्या स्तोत्रमात्रे प्रकीर्तिता ।
 शोक्तमा रदसाहस्री मध्यमा मानवी कला ॥४०७३॥
 सख्या तासा समा ज्ञेयाऽयुतसख्या मिता तथा ।
 सहस्रान् न भवेन् न्यूना स्तोत्रादीना पुरस्किया ॥४०७४॥
 एष पुरस्किया कृत्वा दशाश हवनादिकम् ।
 तर्पण मार्जन देवि तथा ब्राह्मणभोजनम् ॥४०७५॥
 विप्रभोजनमेवात्र सर्वथा कारयेत् प्रिये ।
 द्विजसतोषणोर्नैव सर्वं सिद्धयति पार्वति ॥४०७६॥
 स्तोत्रादीनामथो रूप शृणु वक्ष्यामि तत्त्वतः ।
 शिवदेव्योऽस्तु सवादो ब्रह्मरथ्र प्रकीर्तितम् ॥४०७७॥
 अन्ये श्लोका केशतुल्या ऋषि शिर इतीरितम् ।
 छदो मुख भवेद् देवि देवता हृदय स्मृतम् ॥४०७८॥
 वीज गुह्यमिति प्रोक्त शक्तिस्तु पद्युगे मता ।
 सर्वाङ्गकल्पन देवि ह्यर्थवाद प्रकीर्तित ॥४०७९॥
 स्तोत्रमध्ये स्थित यद् यत् तत्सर्वं स्तोत्ररूपकम् ।
 एव च देवदेवेशि स्तोत्ररूप प्रकीर्तितम् ॥४०८०॥

तथैव कवच देवि नामसाहस्रक तथा ।

आद्योपात पठेद्देवि स्तोत्राग नैव हापयेत् ॥४०८१॥

अगहीने भवेन् नाशः सर्वदा परमेश्वरि ।

फलस्तुत्यादिक देवि गतिरित्यभिधीयते ॥४०८२॥

आद्योपात विना देवि फलमर्थं प्रकीर्तितम् ।

हवन कवचादीना शृणु गौडे च सांप्रतम् ॥४०८३॥

आद्योपात पठित्वा तु पश्चात्तु हवन स्मृतम् ।

सहस्रे देवदेवेशि नामाते हवन मतम् ॥४०८४॥

उपोद्धातोपसहारे श्लोकाते हवन मतम् ।

कवचादावपि शिवे मन्त्राते हवन भवेत् ॥४०८५॥

उपक्रमोपसहारे पूर्ववच्च प्रकीर्तितम् ।

आदौ पूर्णं तु सपठ्य तथैवाते महेश्वरि ।

मध्ये नामानि पठ्यानि पुरश्चर्या प्रकीर्तिता ॥४०८६॥

काश्मीराख्य क्रम देवि शृणु यत्नेन सांप्रतम् ।

स्त्रोत्रमावर्त्य सपूर्णं तदते गणना चरेत् ॥४०८७॥

सपूर्णक्रमयोगस्तु काश्मीराख्य प्रकीर्तित ।

सपूर्णहोमयोगस्तु कथितश्च प्रियवदे ॥४०८८॥

मार्जनाभिषेचन कर्म कुर्यादत्र महेश्वरि ।

श्रवैव केरलाख्ये तु किञ्चिद् भेदोऽस्ति पार्वति ॥४०८९॥

अनेनैव क्रमेणात्र कवचे होम ईरित ।

साख्य कवचाख्ये तु सायुज्य स्तोत्रमीरितम् ॥४०९०॥

साग्निध्य नामसाहस्र त्रितय परिकीर्तितम् ।

सालोष्या वा स्तुति देवि तस्मात् पूर्णं पठेत् सुधी ॥४०९१॥

अयमेव महादेवि केरले परिकीर्तित ।

पाठमात्रे त्विद प्रोक्तं होमादौ परिकीर्तितम् ॥४०९२॥

कामरूपागमे होम श्लोकाते कवचे चरेत् ।

अक्षोभ्यनिर्मित यच्च कामरूपागम स्मृतम् ॥४०६३॥

होम च तर्पण तद्वद् मार्जन च तदतकम् ।

तदतक श्लोकातकम् ।

तत् तत् स्तोत्रोक्तविधिना पुरश्चर्यादिक चरेत् ।

व वच वर्मरूप स्यात् स्तोत्र सहचरो भवेत् ॥४०६४॥

सहस्रनामस्तोत्र तु सेनास्थान प्रकीर्तितम् ।

पूजा दुर्गस्वरूप स्यात् बलिदान तु मारणम् ॥४०६५॥

मत्रो राजा पुरश्चर्या राज्यसपत्तिरीरिता ।

सपत्त्या तु विना राजा न शोमति महेश्वरि ॥४०६६॥

सपत्तिमूलमेतद्वि सर्वमेव प्रकीर्तितम् ।

होममस्त्रमिति प्रोक्त पर्जन्यास्त्र तु तर्पणम् ॥४०६७॥

जलदुर्गस्वरूप वै त्वभिषेक प्रकीर्तितम् ।

ब्राह्मणाना भोजन तु दुष्टसैन्यप्रधर्षणम् ।

देवतागुरुविद्यैक्य त्वात्मैक्यपरिभावनम् ॥४०६८॥

सर्वसिद्धीश्वरत्व स्यात् त्रैलोक्यस्वामिता यथा ।

यथा च राज्ञि राज्यादौ शत्रुसैन्यभय भवेत् ॥४०६९॥

सिद्ध्यागम महादेवि तथैव परिकीर्तितम् ।

दुर्गाद्यस्त्रादिक देवि यथोपकरण दृढम् ॥४१००॥

तथैव विद्धि मन्त्रस्य पुरश्चर्यादिक भवेत् ।

मत्रो राजा गुरु मंत्री गणेश द्वारपालका ॥४१०१॥

साधना शवमुण्डस्य सिंहासनमितीरितम् ।

साधकेन तथा कार्यं येन सर्वं तु सिद्धयति ॥४१०२॥

नित्य नैमित्तिक चैव हयद्विरदकौ मती ।

होमधूम पताका स्याद् होमस्तु सिद्धभूमिका ॥४१०३॥

षोढान्यासादिक सेना देवता राज्यनायिका ।
 यत्र तु वज्रदुर्गं स्यात् जीवयत्र त्वभेदकम् ।
 सिद्धे राज्याधिपे देवि किं न सिद्धञ्चति भूतले ॥४१०४॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे नवरात्रग्रहणस्तोत्राद्यनुष्ठानकथन
 नाम सप्तदश पटल ॥१७॥ आदित पञ्चत्वारिंशत् ।

अथ अष्टादश पटल ।

अथ देवोपचाराणां नामानि शृणु पार्वति ।
 अन्नस्य देवता लक्ष्मी वैष्णवे तु प्रजापति ॥४१०५॥
 वानस्पत्य तथा पुष्पे वैष्णवो गध ईरित ।
 गधर्वश्च तथा धूपे घृत सूर्याग्निदेवतम् ॥४१०६॥
 घृतदीपेऽथ श्रीविष्णुस्तंलदीपे वनस्पति ।
 कृसरस्य रमा देवो परमान्नस्य कालिका ॥४१०७॥
 जलम्य वरुणो देवो बीजाना वरुणेश्वरी ।
 मधु वै वारुणी ज्ञेया दधिक्षीर महेश्वर ॥४१०८॥
 मालायाश्च तथा दुर्गा सर्वं देवोमय च वा ।
 दशधूपान् शृणु प्राज्ञे सावधानेन चेतसा ।
 लोह्वाण षोडशाग श्रीविद्याया प्रकीर्तित ॥४१०९॥
 काली विद्याविधौ देवि अगुरुश्च दशागकम् ।
 अष्टादशाग श्रीखण्ड ताराविद्याविधौ स्मृतम् ॥४११०॥
 द्विन्नाविद्या विधौ देवि पचाग गुग्गुलुस्तथा ।
 कृष्णागर पीतसारी ब्रह्मास्त्रमनुगोचरम् ॥४१११॥
 रालो ह्यगुरुसत्त्व च मातग्यां परिकीर्तितम् ।
 कस्तूरी चैव कर्पूरमष्टगन्ध तथैव च ॥४११२॥
 भेरुप्यां कीर्तित देवि नल चैव शिलारस ।
 भुयनेश्यां मया प्रोक्त श्रीखण्ड कमलामनी ॥४११३॥

लाक्षागुडो हि धूमाया सिद्धविद्याविधौ शिवे ।
 सर्वधूपस्तु सप्रोक्त षोडशागमिहोच्यते ॥४११४॥
 श्रोत्रदण्डागुरुश्चैव गुग्गुलो लोहवाणक ।
 रालश्च देवदारुश्च लाक्षा चैव गुडस्तथा ॥४११५॥
 गोधृत शर्करा चैव मासीनखमत परम् ।
 मलयोद्भवसार च शिलारममत परम् ॥४११६॥
 कर्पूर गधसारं च षोडशागमिद स्मृतम् ।
 वीरणं बालक चैव प्रोक्तमष्टादशागकम् ॥४११७॥

अथ प्रसागात् नित्यकमलोपे नियमा —

नित्यलोपो न कर्तव्यो नित्य तु सर्वकालिकम् ।
 रात्रि भवति देवेशि पितृतर्पणक न हि ॥४११८॥
 सध्यालोपनिवृत्ते च गायत्रौ मूलमेव वा ।
 जपेदष्टोत्तर देवि सहस्रं यत्नत शिवे ॥४११९॥
 तथा माध्याह्निक कृत्वा रात्रिकृत्य ततश्चरेत् ।
 जपादिस्तोत्रपाठान्त सर्वमेतत् ममाचरेत् ॥४१२०॥
 तदते पूजन कर्म ततो नैमित्तिक चरेत् ।
 अत्र केचित् समिच्छन्ति नित्य पचोपचारिका ।
 ततो नैमित्तिके काम्ये कार्यं विस्तृतिर्वनवम् ॥४१२१॥
 अथोच्यते महेशानि यत्रस्थापननिर्णयम् ।
 स्फाटिक स्वर्णज रौप्य यद् यत्र कारयेत् प्रिये ॥४१२२॥
 यत्र तु गृहमित्युक्त यत्र पोठ प्रकीर्तितम् ।
 यत्रे तु पूजिता देवी सहस्रैव प्रसीदति ॥४१२३॥
 शालग्रामे वाणलिंगे जीवचक्रे महेश्वरि ।
 स्थिरयत्रे प्रतिकृतौ नावाहनविसर्जने ॥४१२४॥
 प्रतिष्ठाप्य महायत्र न तद् यत्र विसर्जयेत् ।
 यत्रप्रतिष्ठाभासाद्य विद्या तत्र विभावयेत् ॥४१२५॥

षोढान्यासादिक सेना देवता राज्यनायिका ।
 यत्र तु वज्रदुर्गं स्यात् जीवयत्र त्वभेदकम् ।
 सिद्धे राज्याधिपे देवि किं न सिद्धयति भूतले ॥४१०४॥
 इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे नवरात्रग्रहणस्तोत्राद्यनुष्ठानकथन
 नाम सप्तदश पटल ॥१७॥ आदित पञ्चत्वारिंशत् ।

अथ अष्टादश पटलः ।

अथ देवोपचाराणा नामानि शृणु पार्वति ।
 अन्नस्य देवता लक्ष्मी वैष्णवे तु प्रजापति ॥४१०५॥
 वानस्पत्य तथा पुष्पे वैष्णवो गध ईरित ।
 गधर्वश्च तथा धूपे घृत सूर्याग्निदेवतम् ॥४१०६॥
 घृतद्वीपेऽथ श्रीविष्णुस्तैलद्वीपे वनस्पति ।
 कृसरस्य रमा देवी परमान्नस्य कालिका ॥४१०७॥
 जलम्य वरुणो देवो बीजाना वरुणेश्वरी ।
 मधु वै वारुणी ज्ञेया दधिक्षीर महेश्वर ॥४१०८॥
 मालायाश्च तथा दुर्गा सर्वे देवीमय च वा ।
 दशधूपान् शृणु प्राज्ञे सावधानेन चेतसा ।
 तोह्वारण षोडशाग श्रीविद्याया प्रकीर्तित ॥४१०९॥
 कालो विद्याविधौ देवि अग्ररुश्च दशागकम् ।
 अष्टादशाग श्रीखण्ड ताराविद्याविधौ स्मृतम् ॥४११०॥
 छिन्नाविद्या विधौ देवि पचाग गुग्गुलुस्तया ।
 कृष्णागद् पीतसारो ब्रह्मास्त्रमनुगीचरम् ॥४१११॥
 रालो ह्यगुरुसत्त्व ध्र मातङ्गा परिकीर्तितम् ।
 कस्तूरी चैव कर्पूरमष्टगन्ध तथैव च ॥४११२॥
 भंरुष्यां कीर्तित देवि नल्ल चैव शिलारस ।
 भुवनेश्या मया प्रोक्त श्रीखण्ड कमलामनी ॥४११३॥

लाक्षागुडो हि धूमाया सिद्धविद्याविधौ शिवे ।
 सर्वधूपस्तु सप्रोक्त षोडशागमिहोच्यते ॥४११४॥
 श्रीखड्गचागुरुश्चैव गुग्गुलो लोहवाणक ।
 रालश्च देवदारुश्च लाक्षा चैव गुडस्तथा ॥४११५॥
 गोघृत शर्करा चैव मासीनखमत परम् ।
 मलयोद्भवसार च शिलारसमत परम् ॥४११६॥
 कर्पूर गधसार च षोडशागमिद स्मृतम् ।
 वीरण वालक चैव प्रोक्तमष्टादशागकम् ॥४११७॥

पथ प्रसगात् नित्यकमलोपे नियमा —

नित्यलोपो न कर्तव्यो नित्य तु सर्वकालिकम् ।
 रात्रि भवति देवेशि पितृतर्पणक न हि ॥४११८॥
 सध्यालोपनिवृत्ते च गायत्रीं मूलमेव वा ।
 जपेदष्टोत्तर देवि सहस्रं यत्नत शिवे ॥४११९॥
 तथा माध्याह्निक कृत्वा रात्रिकृत्य ततश्चरेत् ।
 जपादिस्तोत्रपाठान्त सर्वमेतत् समाचरेत् ॥४१२०॥
 तदते पूजन कर्म ततो नैमित्तिक चरेत् ।
 अत्र केचित् समिच्छन्ति नित्य यचोपचारिका ।
 ततो नैमित्तिके काम्ये कार्यं विस्तृतिवैभवम् ॥४१२१॥
 अथोच्यते महेशानि यत्रस्थापननिर्णयम् ।
 स्फाटिक स्वर्णज रौप्य यद् यत्र कारयेत् प्रिये ॥४१२२॥
 यत्र तु गृहमित्युक्त यत्र पीठ प्रकीर्तितम् ।
 यत्रे तु पूजिता देवी सहस्रैव प्रसोदति ॥४१२३॥
 शालग्रामे बाणलिगे जीवचक्रे महेश्वरि ।
 स्थिरयत्रे प्रतिकृतौ नावाहनविसर्जने ॥४१२४॥
 प्रतिष्ठाप्य महायत्र न तद् यत्र विसर्जयेत् ।
 यत्रप्रतिष्ठाभासाद्य विद्या तत्र विभावयेत् ॥४१२५॥

तदा विसर्जन नास्ति न चावाहनमेव च ।
 कुलवारे कुलतिथौ मासर्क्षपक्षयोगत ॥४१२६॥
 ज्ञात्वा सपूजयेद् देवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
 तिथिनिर्णयमत्राह वक्ष्ये पूजार्थमीश्वरि ॥४१२७॥
 होमे जपे च पूजादौ घटोरात्र्युत्तरा तिथि ।
 सूर्योदये तु सप्राप्ते या तिथिश्चोपलभ्यते ॥४१२८॥
 सा तिथि सर्वकार्याणा कर्त्री प्रोक्ता महेश्वरि ।
 महानिशाव्यापिनी या सा तिथि शुभदायिका ॥४१२९॥
 जन्माष्टमी निशाव्याप्ता सनक्षत्रा जयन्तिका ।
 चद्रोदयसमापन्ना चतुर्थी परिकीर्तिता ॥४१३०॥
 अमा सोमयुता सा तु सा परं व महेश्वरि ।
 अमायुक्ता न कर्तव्या प्रतिपत् चण्डिकार्चने ॥४१३१॥
 शुक्ला परं व प्रतिपत् तथा यमतिथि परा ।
 भद्रोत्तरा तिथि ज्ञेया तृतीया क्षयसज्ञका ॥४१३२॥
 गौरीपूजाविधौ शस्ता सर्वदु खविनाशिनी ।
 पूर्वाष्टमी कृष्णपक्षे शुक्लपक्षे परा तिथि ॥४१३३॥
 चतुर्दश्यपि च परा त्वर्धरात्रियुताथवा ।
 अष्टमोनवमीयोगो यत्र सा नवमी तिथि ।
 तयो सधो भगवती पूजिता वरदायिनी ॥४१३४॥
 निशामुखे शिव पूज्यो निशामध्ये महेश्वरि ।
 निशाते विबुधा सर्वे पूजनीयास्तथापरे ॥४१३५॥
 शिव शक्ति भैरव च रात्रावेव प्रपूजयेत् ।
 चंत्रे या नवमी शुक्ला मध्यान्हव्यापिनी तिथि ॥४१३६॥
 अमा च पौर्णिमा देवि परा ज्ञेया च पूजने ।
 चतुर्दशीं समारभ्य नवम्यत महेश्वरि ॥४१३७॥

रात्रिविद्धा त्रिजिज्ञेया शुभदा परमेश्वरि ।
 एव ज्ञेया त्रिथि देवि शिवापूजनकर्मणि ॥४१३८॥
 मत्र साधयमानस्तु जपादौ च तथान्तके ।
 कुल्लुका प्रजपेद् देवि मत्रविघ्नविनाशिनीम् ॥४१३९॥
 सिद्धिरोधहरीं चैव सर्वसिद्धिकरीं तथा ।
 क्रमेण दशविद्याया कुल्लुका प्रवदाम्यहम् ॥४१४०॥
 काली तारा छिन्नमस्ता सुन्दरी वगलामुखी ।
 मातंगी श्यामला लक्ष्मी सिद्धविद्या च भ्ररवी ।
 धूमावती क्रमेणैव महाविद्या दशैव च ॥४१४१॥

अथो कुल्लुका दशविद्यानाम् । तत्रादौ श्रीकाल्या —

कालीकूर्चं वधूर्माया फडता कुल्लुका मता ।
 अघोराण्यो ऋषि प्रोक्तो विराद्छन्द प्रकीर्तितम् ॥४१४२॥
 देवता कुल्लुका काली बीज मायाभिध स्मृतम् ।
 काम शक्ति तथा कूर्चं कीलक परिकीर्तितम् ॥४१४३॥
 यद् दीर्घाद्येन कामेन पङ्गन्यासमाचरेत् ।
 ध्यानपूजादिकं सर्वं कालिकावत् समाचरेत् ॥४१४४॥

अथ ताराया —

माया रमा तथा कूर्चं तारिणी कुल्लुका मता ।
 तारिणी कुल्लुकायाश्च विरूपाक्षो ऋषिः स्मृतः ॥४१४५॥
 उष्णिक् छन्दः समाख्यातः देवता नीलतारिणी ।
 कूर्चंबीजं तथा माया शक्तिर्वधू च कीलकम् ।
 मायया तु पङ्गानि प्रोक्तमन्यच्च मूलवत् ॥४१४६॥

अथ छिन्नाया —

छिन्नायाश्च महेशानि कुल्लुकाष्टाक्षरी भवेत् ।
 वज्रवंरोचनीं प्रोच्य सवुध्यता स वर्मं च ॥४१४७॥
 अतिकानो ऋषिः प्रोक्तो गायत्र्यं च ईरितम् ।
 ह बीजं मू तथा शक्तिं कीलकं रोचनी मता ॥४१४८॥

तदा विसर्जनं नास्ति न चावाहनमेव च ।
 कुलवारे कुलतिथौ मासर्क्षपक्षयोगतः ॥४१२६॥
 ज्ञात्वा सपूजयेद् देवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
 तिथिनिर्णयमत्राह वक्ष्ये पूजार्थमोश्वरि ॥४१२७॥
 होमे जपे च पूजादौ घटीरात्र्युत्तरा तिथिः ।
 सूर्योदये तु संप्राप्ते या तिथिश्चोपलभ्यते ॥४१२८॥
 सा तिथिः सर्वकार्याणां कर्त्री प्रोक्ता महेश्वरि ।
 महानिशाव्यापिनी या सा तिथिः शुभदायिका ॥४१२९॥
 जन्माष्टमी निशाव्याप्ता सनक्षत्रा जयन्तिका ।
 चन्द्रोदयसमापन्ना चतुर्थी परिकीर्तिता ॥४१३०॥
 अमा सोमयुता सा तु सा परैव महेश्वरि ।
 अमायुक्ता न कर्तव्या प्रतिपत् चण्डिकार्चने ॥४१३१॥
 शुक्ला परैव प्रतिपत् तथा यमतिथिः परा ।
 भद्रोत्तरा तिथिर्ज्ञेया तृतीया क्षयसङ्गता ॥४१३२॥
 गौरीपूजाविधौ शस्ता सर्वदुःखविनाशिनी ।
 पूर्वाष्टमी कृष्णपक्षे शुक्लपक्षे परा तिथिः ॥४१३३॥
 चतुर्दश्यपि च परा त्वर्धरात्रियुताथवा ।
 अष्टमीनवमीयोगो यत्र सा नवमी तिथिः ।
 तयोः सधौ भगवती पूजिता वरदायिनी ॥४१३४॥
 निशामुखे शिवः पूज्यो निशामध्ये महेश्वरि ।
 निशाते विबुधाः सर्वे पूजनीयास्तथापरे ॥४१३५॥
 शिवः शक्तिर्भैरवश्च रात्रावेव प्रपूजयेत् ।
 चेत्रे या नवमी शुक्ला मध्याह्नव्यापिनी तिथिः ॥४१३६॥
 अमा च पौर्णिमा देवि परा ज्ञेया च पूजने ।
 चतुर्दशीं समारभ्य नवम्यन्त महेश्वरि ॥४१३७॥

रात्रिविद्धा त्रियज्ञेया शुभदा परमेश्वरि ।

एव ज्ञेया तिथि देवि शिवापूजनकर्मणि ॥४१३८॥

मत्र माघयमानस्तु जपादौ च तथान्तके ।

कुल्लुका प्रजपेद् देवि मत्रविघ्नविनाशिनीम् ॥४१३९॥

सिद्धिरोघहरीं चैव सर्वसिद्धिकरीं तथा ।

क्रमेण दशविद्याया कुल्लुका प्रवदाभ्यहम् ॥४१४०॥

काली तारा छिन्नमस्ता सुन्दरी वगलामुखी ।

मातंगी श्यामला लक्ष्मी सिद्धविद्या च भ्रूवी ।

धूम्रावती क्रमेणैव महाविद्या दर्शव च ॥४१४१॥

अथ कुल्लुका दशविद्यानाम् । तत्रादौ श्रीकाल्या —

कालीकूर्चं वधूर्माया फडता कुल्लुका मता ।

अघोराख्यो ऋषि प्रोक्तो विराट्छन्द प्रकीर्तितम् ॥४१४२॥

देवता कुल्लुका काली वीज मायाभिध स्मृतम् ।

काम शक्ति तथा कूर्चं कीलक परिकीर्तितम् ॥४१४३॥

षट् दीर्घाद्येन कामेन षडगन्यासमाचरेत् ।

ध्यानपूजादिक सर्व कालिकावत् समाचरेत् ॥४१४४॥

अथ ताराया —

माया रमा तथा कूर्चं तारिणी कुल्लुका मता ।

तारिणी कुल्लुकायाश्च विरूपाक्षो ऋषि, स्मृत ॥४१४५॥

उष्णिक् छन्द समाख्यात देवता नीलतारिणी ।

कूर्चवीजं तथा माया शक्तिर्वधू च कीलकम् ।

मायया तु षडगानि प्रोक्तमन्यच्च मूलवत् ॥४१४६॥

अथ छिन्नाया —

छिन्नायाश्च महेशानि कुल्लुकाण्टाक्षरी भवेत् ।

वज्रवेरोचनीं प्रोच्य सवुध्यता स वर्मं च ॥४१४७॥

अतिकानो ऋषि प्रोक्तो गायत्र छन्द ईरितम् ।

ह वीजं मू तथा शक्ति कीलक रोचनी मता ॥४१४८॥

शिवषड्दोर्घयुक्तेन षडगन्यासमाचरेत् ।

ध्यानपूजादिक सर्वं छिन्नावत् समुपाचरेत् ॥४१४६॥

सपत्प्रदाया प्रथम बीज श्रीभैरवीमनी ।

विकराल ऋषि प्रोक्त षड्तिशद्वन्द प्रकीर्तितम् ॥४१५०॥

देवता भैरवी नाम्नी कुल्लुका परिकीर्तिता ।

हं बीज सं महाशक्ति रमत्र कीलक स्मृतम् ॥४१५१॥

षड्दोर्घाद्येन बीजेन षडगन्यासमाचरेत् ।

ध्यानपूजादिक सर्वं वालावत् समुपाचरेत् ॥४१५२॥

सुदर्या कुल्लुका देवि सप्रोक्ता द्वादशाक्षरो ।

वाग्भव कामराज च लज्जा च त्रिपुरे पदम् ॥४१५३॥

तथा भगवति प्रोच्य तदते ठद्वय वदेत् ।

सुदरीकुल्लुकायास्तु ऋषिरानन्द भैरव ॥४१५४॥

गायत्री छद आदिष्ट वाग्भव बीजमोरितम् ।

लज्जाशक्तिर्महेशानि कामबीज च कीलकम् ॥४१५५॥

देवता त्रिपुरेशी च षडग द्वितयेन च ।

ध्यानपूजादिक सर्वं सुदरीवत् समाचरेत् ॥४१५६॥

मातंगी कमला लक्ष्मी धूमोच्छिष्टाक्रम शृणु ।

तार कूर्चं नारसिंह पचाना कुल्लुका मता ॥४१५७॥

ऋषिभैरवनामा च यावच्छदासि पार्वति ।

देवता संव बीजादि स्वस्वदेवक्रमेण च ।

ध्यानपूजादिक सर्वं स्वस्वदेववदाचरेत् ॥४१५८॥

इयन्ते कथिता देवि सक्षेपात् कुल्लुका मया ।

अज्ञात्वा कुल्लुकामेना जपते योऽधम कुघो, ॥४१५९॥

पचत्वमाशु लभते सिद्धिहानि प्रजायते ।

मत्रा पराङ्मुखा यान्ति तस्माज्जापो हि निष्फल ॥४१६०॥

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन योजयेन् मूर्ध्नि कुल्लुकाम् ।
 इति सक्षेपन प्रोक्त शृणु मन्नागवासनाम् ॥४१६१॥
 श्रोत्रादीना ज्ञानहीनो मन्नाजाप करोति य ।
 दारिद्र्यं च विपत्तिं च नरक प्राप्नुयाच्च स ॥४१६२॥
 शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कालीमन्त्रमनुक्रमान् ।
 बिन्दु श्रोत्र नाद आस्य ककार हृदय विद्मु ॥४१६३॥
 वह्नेत्र कीलक तु दीर्घाकार प्रियवदे ।
 तकार तारिणी मन्त्रे हृदय विद्धि पार्वति ।
 हकार विद्धि सर्वत्र सर्वपक्षे सुरेश्वरि ॥४१६४॥

अत्र कालोविषये विशेषश्चोत्तरतत्रे—

क्रींकार मस्तक देवि क्रींकार च ललाटकम् ।
 नेत्रत्रयं च ह्रींकार हूकार नासिका मता ॥४१६५॥
 हूकार मुखपद्म स्यात् ह्रींकार कर्णयुग्मकम् ।
 ह्रींकारेण भवेद् ग्रीवा दकार चिबुक भवेत् ॥४१६६॥
 क्षिकारेण भवेद् दतो णोकारेणोष्ठयुग्मकम् ।
 काकारेण स्तनद्वन्द्वं लिकारात् पृष्ठदेशकम् ॥४१६७॥
 केकारेण भवेद् बाहु क्रींकारेणोदरो भवेत् ।
 क्रींकारात् नाभिदेश स्यात् क्रींकाराच्च नितवक ॥४१६८॥
 हूकार योनिरूप स्यात् हूकारेणोरुयुग्मकम् ।
 ह्रींकार जानुयुग्म स्यात् ह्रींकार गुह्यदेशकम् ।
 स्वाशब्देन पदद्वन्द्वं हाशब्देन स्वर तथा ॥४१६९॥

ताराविद्याया यामले—

वाग्देव्या समुदाय स्यादाकृति प्रणवो मुखम् ।
 मायावधू स्थितौ बिन्दू लोचने समुदाहृतौ ॥४१७०॥
 हसकारो श्रुती स्याता हकेशो हृत्करौ स्मृती ।
 फट्कारो चोदरो ज्ञेयो अकारेण स्तनद्वयम् ॥४१७१॥

शिवषड्दीर्घयुक्तेन षडगन्यासमाचरेत् ।
 ध्यानपूजादिक सर्वं छिन्नावत् समुपाचरेत् ॥४१४६॥
 सपत्प्रदाया प्रथम बीज श्रीभैरवोमनी ।
 विकराल ऋषि प्रोक्त षड्तिष्ठन्द प्रकीर्तितम् ॥४१५०॥
 देवता भैरवी नाम्नी कुल्लुका परिकीर्तिता ।
 ह बीज सं महाशक्ति रमत्र कीलक स्मृतम् ॥४१५१॥
 षड्दीर्घाद्येन बीजेन षडगन्यासमाचरेत् ।
 ध्यानपूजादिक सर्वं वालावत् समुपाचरेत् ॥४१५२॥
 सुदर्पा कुल्लुका देवि सप्रोक्ता द्वादशाक्षरो ।
 वाग्भव कामराज च लज्जा च त्रिपुरे पदम् ॥४१५३॥
 तथा भगवति प्रोच्य तदते ठद्वय वदेत् ।
 सुदरीकुल्लुकायास्तु ऋषिरानन्द भैरव ॥४१५४॥
 गायत्री छद आदिष्ट वाग्भव बीजमोरितम् ।
 लज्जाशक्तिर्महेशानि कामबीज च कीलकम् ॥४१५५॥
 देवता त्रिपुरेशी च षडग द्वितयेन च ।
 ध्यानपूजादिक सर्वं सुदरीवत् समाचरेत् ॥४१५६॥
 मातंगी कमला लक्ष्मी धूमोच्छिष्टाक्रम शृणु ।
 तार कूर्चं नारसिंह पचाना कुल्लुका मता ॥४१५७॥
 ऋषिभैरवनामा च यावच्छदासि पार्वति ।
 देवता सैव बीजादि स्वस्वदेवक्रमेण च ।
 ध्यानपूजादिक सर्वं स्वस्वदेवदाचरेत् ॥४१५८॥
 इयन्ते कथिता देवि सक्षेपात् कुल्लुका मया ।
 श्रजात्वा कुल्लुकामेना जपते योऽथम कुधी. ॥४१५९॥
 पचत्वमाशु लभते सिद्धिहानि प्रजायते ।
 मत्रा पराङ्मुखा यान्ति तस्माज्जापो हि निष्फल ॥४१६०॥

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन योजयेन् मूर्ध्नि कुल्लुकाम् ।
 इति सक्षेपन प्रोक्तं शृणु मन्नागवासनाम् ॥४१६१॥
 श्रोत्रादीना ज्ञानहीनो मन्नाजाप करोति य ।
 दारिद्र्यं च विपत्तिं च नरकं प्राप्नुयाच्च स ॥४१६२॥
 शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कालीमन्त्रमनुक्रमात् ।
 बिन्दु श्रोत्रं नाद आस्य ककारं हृदयं विन्दु ॥४१६३॥
 वन्हिनेत्रं कीलकं तु दीर्घाकारं प्रियवदे ।
 तकारं तारिणी मन्त्रे हृदयं विद्धि पार्वति ।
 हकारं विद्धि सर्वत्र सर्वपक्षे सुरेश्वरि ॥४१६४॥

अत्र कालीविषये विशेषोत्तरतरे—

क्रींकारं मस्तकं देवि क्रींकारं च ललाटकम् ।
 नेत्रत्रयं च ह्रींकारं हूकारं नासिका मता ॥४१६५॥
 हूकारं मुखपद्मं स्यात् ह्रींकारं कर्णयुग्मकम् ।
 ह्रींकारेण भवेद् ग्रीवा दकारं चिबुकं भवेत् ॥४१६६॥
 क्षिकारेण भवेद् दंतो षोकारेणोष्ठयुग्मकम् ।
 काकारेण स्तनद्वन्द्वं लिङ्कारात् पृष्ठदेशकम् ॥४१६७॥
 केकारेण भवेद् बाहु क्रींकारेणोदरो भवेत् ।
 क्रींकारात् नाभिदेशं स्यात् क्रींकाराच्च नितम्बकं ॥४१६८॥
 हूकारं योनिरूपं स्यात् हूकारेणोरुयुग्मकम् ।
 ह्रींकारं जानुयुग्मं स्यात् ह्रींकारं गुह्यदेशकम् ।
 स्वाशब्देन पदद्वन्द्वं हाशब्देन स्वरं तथा ॥४१६९॥

ताराविद्याया यामले—

वाग्देव्या समुदायं स्यादाकृतिं प्रणवो मुखम् ।
 मायावद्गुणं स्थितौ विद्वं लोचने समुदाहृतौ ॥४१७०॥
 हसकारो श्रुती स्यात्ता हकेशो हृत्करो स्मृतौ ।
 फटकारो ज्योतिरो ज्योतिः शकारेण तारा

रेफयुग्म पदद्वन्द्व तकार भाललोचनम् ।

भुजवेदस्वरूप च नादयुग्ममुदाहृतम् ॥४१७२॥

कूर्चं प्राणा एकजटा शरीर सर्वमिष्यते ।

कूर्चं मुख तद्विज्ञेयमन्यमत्रेषु पार्वति ॥४१७३॥

महोग्राया प्रणवो मुञ्चम् । प्रणवरहिताया एवजटाया कूर्चं मुग्मित्यथ ।

अथ श्रीविद्याया विशेष कामवेनुतत्रे—

अथान्यत् सप्रवक्ष्यामि कामिनीतत्त्वमुत्तमम् ।

शृणु तत्त्व महेशानि ककारस्यातिदुर्लभम् ॥४१७४॥

रहस्य परमाश्चर्यं त्रिकोणानां च संशृणु ।

वामरेखा भवेद् ब्रह्मा विष्णु दक्षिणरेखिका ॥४१७५॥

अधोरेखा भवेद् रुद्रो मात्रा साक्षात् सरस्वती ।

अकुशा कुडली या तु कोटिविद्युल्लताकृति ॥४१७६॥

कुडली त्वकुशाकारा मध्यशून्य सदाशिव ।

जपा पावकसकाशा वामरेखा वरानने ॥४१७७॥

शरच्चन्द्रप्रतीकाशा दक्षरेखा च सस्मृता ।

अधो रेखा भवेद् रुद्रो महामारकतद्युति ॥४१७८॥

शखकु दसमाभासा मात्रा साक्षात् सरस्वती ।

कोटिचन्द्रप्रतीकाशा मध्यशून्य सदाशिव ॥४१७९॥

ईश्वरो यस्तु देवेशि कलाचतुष्टयात्मक ।

इच्छाशक्ति भवेद् ब्रह्मा विष्णुस्तु ज्ञानशक्तिमान् ॥४१८०॥

क्रियाशक्ति भवेद् रुद्र सर्वप्रकृतिमूर्तिमान् ।

आत्मविद्याशिवंस्तत्त्वं सदाशिव प्रतिष्ठित. ॥४१८१॥

शून्ये तु सस्थिता काली कंवलयपददायिनी ।

नदिनी सस्थिता तस्या दक्षभागे स्वरूपिणी ॥४१८२॥

वामभागे स्थिता लक्ष्मीश्चतुर्वर्गप्रदायिनी ।

तेषां मार्गे स्थिता देवी सुदरोपरदेवता ॥४१८३॥

त्रयाणां गर्भसंभूता त्रिपुरा अत एव हि ।
 परमात्मस्वरूपत्वात् तासां गर्भे प्रतिष्ठिता ॥४१८४॥
 अन्याश्च प्राभवन् सर्वा कालिकाद्याश्च पार्वति ।
 तत्र स्थितोऽसृजत् ब्रह्मा विष्णु पालनतत्पर ॥४१८५॥
 रुद्र सहारकर्ता च ईश्वरश्च सदाशिवः ।
 ईश्वरो यस्तु देवेश त्रिकोणो तस्य सस्थिति ॥४१८६॥
 त्रिहोणमेतत् कथितं योनिमडलमुत्तमम् ।
 ककाराज्जायते सर्वं त्रिलोक्यं परमेश्वरि ॥४१८७॥
 ककारादेवमुत्पन्नं कामकैवल्यमेव च ।
 सर्वेषां देवतानां च ककारं मूलमीरितम् ॥४१८८॥
 आसनं त्रिपुरा देव्या ककारं पञ्चदेवतम् ।
 ककारात् कामदा कामरूपिणी स्फुरदव्यया ॥४१८९॥
 माता सा सर्वदेवानां कैवल्यपददायिनी ।
 कैवल्यं प्रपदे यस्यां कामिनी सा प्रकीर्तिता ॥४१९०॥
 जपापावर्कसिद्धरसदृशीं कामिनीं पराम् ।
 चतुर्भुजां त्रिनेत्रां च सर्वावयवशोभिनीम् ॥४१९१॥
 कदम्बकोरकाकारस्तनद्वयविभूषिताम् ।
 शलककणकेयूरैरङ्गदैरुपशोभिताम् ॥४१९२॥
 रत्नहारैः पद्महारैः शोभिता परमेश्वरीम् ।
 एव हि कामिनीरूपं त्रैपुरं महद्भुतम् ॥४१९३॥
 एतत्तु कालिकावीजं प्रफुल्लं शृणु सुन्दरि ।
 पृथ्वीवीजं ततो भूत्वा वामाक्षिसंयुतं यदि ॥४१९४॥
 बिन्दुर्धंसंयुतं भूत्वा प्रफुल्लं भवति प्रिये ।
 लकारं पृथिवी साक्षात् सर्वरत्नस्वरूपिणी ॥४१९५॥
 पीतागो पीतवसना पीतविद्युत्लताकृतिः ।
 सुखप्रसन्नवदना रत्नकुण्डलमण्डिता ॥४१९६॥

एव हि सस्मरेद् बीज तदूर्ध्वं कामिनीं पराम् ।
 लकारसयुता भूत्वा प्रफुल्ल भवति प्रिये ॥४१६७॥
 प्रतप्तकाचनाभासा दशवाहुसमन्विताम् ।
 त्रिभगललिताकारा जटाजूटसमन्विताम् ॥४१६८॥
 त्रिलोचना चद्ररेखा महिषासुरमदिनीम् ।
 सिंहासनगता देवीं भावयेत् साधकोत्तमः ॥४१६९॥
 बहुरूपभयीं देवीं ककार कामिनीं पराम् ।
 शुक्लवर्णां पीतवर्णां रक्तवर्णां महेश्वरीम् ॥४२००॥
 हरिद्वर्णां कृष्णवर्णां चारुचपकहासिनीम् ।
 उत्पत्तिकारण भूमे देवानां चैव पार्वति ॥४२०१॥
 बीजमेतत् महद्गुह्यं विष्णुजन्मस्थलं सदा ।
 एव हि सस्मरेद् भक्त्या शक्तिं बीजसमाश्रयाम् ॥४२०२॥
 बीजात्तु जायते ब्रह्म ज्ञानात्मा परमेश्वरि ।
 शब्दब्रह्ममयी भूत्वा प्रसूते हरिमव्ययम् ॥४२०३॥
 स्वयं शक्तिं हंरिं भूत्वा जायते नात्र सशयः ।
 ककाररूपिणी भूत्वा शक्तिराविरभूत् स्वयम् ॥४२०४॥
 जन्मकर्माणि सर्वाणि ब्रह्मणो नास्ति भामिनि ।
 एतदेव हि शर्वाणि प्रकृतेरस्ति सर्वदा ॥४२०५॥
 जपे ध्याने च पूजाया प्रकृति सुप्रतिष्ठिता ।
 ककारस्योर्ध्वकोणेषु प्राणो वायु प्रतिष्ठित ॥४२०६॥
 अपानो वामकोणेषु सस्थितश्च सदा प्रिये ।
 समानो दक्षिणे कोणे शुद्धस्फटिकसन्निभः ।
 उदानं त्वकुशाकारे मात्राया व्यान एव च ॥४२०७॥
 एतत् ते कथितं देवि ककारतत्त्वमुत्तमम् ।
 नवतत्त्व ककारस्य ज्ञात्वा यः कुरुते जपम् ॥४२०८॥

तज्जप चचलापाणि जप एव न सशयः ।

एतत् तत्त्वमविज्ञाय प्रजपेद् यदि कोटिधा ॥४२०६॥

न तज्जपन् वरारोहे सदा त्वावर्तनं भवेत् ।

देवतत्त्व प्राणतत्त्व बिदुतत्त्व च सुदरि ॥४२१०॥

ज्ञानतत्त्व शक्तितत्त्व योनितत्त्व तथैव च ।

अकतत्त्व रूपतत्त्व गर्भतत्त्व वरानने ॥४२११॥

नवतत्त्वमिदं प्रोक्तं कामधेनुमतं प्रिये ।

कीलितं न हि देवेशि विद्या वा मन्त्रमेव वा ॥४२१२॥

न शप्त परमेशानि न विद्ध वरवर्णिति ।

सर्वेषां जगमादीनां स्थावराणां महेश्वरि ॥४२१३॥

देवता मातृका प्रोक्ता सृष्टिस्थित्यतकारिणी ।

भावनादक्षरश्रेण्या ब्रह्मसाक्षान् न सशयः ॥४२१४॥

अक्षरे दूषणं नास्ति सप्तादिकमलानने ।

दूषणं यत् कृतं देवि हृदये भावय प्रिये ॥४२१५॥

देवानां वर्णरूपाणां रक्षार्थं गोपनाय च ।

न च शप्त तथा विद्धि कीलितं न हि पार्वति ॥४२१६॥

सदेहं त्यज चार्वंगि शप्तादिषु वरानने ।

सर्वकालं सदा यत्नाद् जपं कुरु निरंतरम् ॥४२१७॥

ध्यायन् हृदि परं देवं पादुकाध्यानतत्परः ।

स्वाभीष्टामचिरात् सिद्धिं लप्स्यसे मदनुग्रहात् ॥४२१८॥

पादुकाध्यानसपन्नो पादुकाजपतत्परः ।

सर्वाद्यं च विनिर्धूय यथेष्टां लभते गतिम् ॥४२१९॥

अत्र पादुकाध्यानं श्रीगुरुध्यानं, ऽच्च श्रीकुले—

श्वेतं श्वेतांबरं श्वेतगधालकारभूषितम् ।

रक्तशक्त्या युतं वामे चरामयकरं भजे ॥४२२०॥

कालीकुले तु—

नीलावर नीलविलेपयुक्त शखादिभूषासहित त्रिनेत्रम् ।

वामाकपीठस्थितनीलशक्ति वदामि वीर करुणानिधानम् ॥४२२१॥

अनुत्तरे तु—

वदे गुरुपदद्वन्द्वमवाङ्मनसगोत्रम् ।

रक्तशुक्लप्रभामिश्रमतर्क्यं त्रैपुर मह ॥४२२२॥

अन्यच्च—

गुरु ध्यात्वा च सपूज्य पादुका प्रजपेत् तत ।

अत्र पादुका यथाधिकारतो ज्ञातव्या । मा च लघुस्थूलमहापदपूर्वात्
त्रिधा । लघुस्तु—

बाला च भुवनेशानो रमा चैव सुरेश्वरि ।

भावत्रयमिदं प्रोक्तं गुरुमन्त्रे प्रतिष्ठितम् ॥४२२३॥

तत स्वगुरुनामान्ते आनन्दनाथमालिखेत् ।

रक्तशक्तिपदाते च अवापदमथालिखेत् ।

श्रीपादुका समुच्चार्यं पूजयामोति सजपेत् ॥४२२४॥

अथ स्थूलपादुका—

प्रणव वाग्भव माया लक्ष्मीबीज समुद्धरेत् ।

ह स् ख फ्रँ तथानदभैरव कूटमुद्धरेत् ॥४२२५॥

स ह ख फ्रँ तथानदभैरवी हरित तत ।

विपरीत पुनस्तच्च तदते, गुरुनाम च ॥४२२६॥

आनन्दनाथशब्दात्तमम्बात् शक्तिनाम च ।

पादुकाते पूजयामि नमोऽन्त परिकीर्तितम् ॥४२२७॥

अथ महापादुका श्रीदक्षिणामूर्तिमहितायोम्—

दुस्त्रौमादावयालिय ह स क्ष म ल वानिलान् ।

वहिपुक्तान् त्रिधातिय त्रिधा सभूषयेत् स्वरं ।

मुखवेष्टनवामागश्रुतिनेत्रसु मङ्गितं ॥४२२८॥

बीजत्रयमिदं भद्रे विदुनादकलात्मकम् ।

श्रीपराते पात्रकेति सर्वाराध्यपदं लिखेत् ॥४२२६॥

सर्वमूर्धनपुराते च नायसर्वगुरुस्वयम् ।

गुरुश्रीगुरुनाथाते ह स क्ष म लवया तथा ॥४२३०॥

रेफदीर्घश्चूतियुतान् विदुनादकलात्मकान् ।

पिंडीकृत्य लिखेदाद्य चतुर्थं च ततो लिखेत् ॥४२३१॥

तृतीयं पूर्ववल्लेख्यं द्वितीयमपि पार्वति ।

ततः श्रीशंभुगुर्वतं पुनराद्यं समालिखेत् ॥४२३२॥

आदिकूटचतुष्काते चाथ तार्त्तीयमालिखेत् ।

वसुसख्यंश्च देवेशि चत्वारिंशद्भिरक्षरं ॥४२३३॥

मण्डितोऽयं मनुर्देवि स्मरेन् निजगुरुं प्रिये ।

अथ श्रीमदनुत्तरविषये श्रीगुत्परमपरमेष्ठिपरात्परभेदात् चतुर्धा भेदा ।

नेपा यथाक्रमेणोद्धारा । यथा यामले—

सरस्वत्यादिकं षट्कं प्राणो जीवस्तथापरा ।

वायुरीशेन सद्युक्तं स्पर्शोऽधीशस्तथैव च ॥४२३४॥

मत्स्यक्षारं शैवत्पवाणं कातिर्लता युता ।

तामसी रसवल्लीयुक् स्वगुरवे नमः पदम् ॥४२३५॥

अमुकानन्दनाथश्च अमुकावा तथैव च ।

श्रीपादुका पूजयामीत्यष्टाविंशदक्षरो मनु ॥४२३६॥

सरस्वत्यादिकं षट्कं जीव प्राणं शिवं पदम् ।

वायुरीशो ह्युत्तिस्तीक्ष्णस्पर्शसृष्टिस्वरादिमम् ॥४२३७॥

गधो रसत्रिमूर्त्याद्वयतन्द्री मृत्युश्च यातिक ।

तेजो ज्योत्स्ना कामिनी च लातिकपद्मनामग ॥४२३८॥

श्रीपराते मगुरवे प्रोच्चरेद् हृदयं ततः ।

पूर्ववन्नामचोच्चार्यं एकत्रिंशदक्षरो मनु ॥४२३९॥

गालीकुले तु—

नीलावर नीलविलेपयुक्त शखादिभूषासहित त्रिनेत्रम् ।

वामाकपीठस्थितनीलशाक्त वदामि वीर करुणानिधानम् ॥४२२१॥

नुत्तरे तु—

वदे गुरुपदद्वन्द्वमवाङ्मनसगोचरम् ।

रक्तशुक्लप्रभामिश्रमतवर्यं त्रैपुर मह ॥४२२२॥

न्यच्च—

गुरु ध्यात्वा च सपूज्य पादुका प्रजपेत् तत ।

अत्र पादुका यथाधिकारतो ज्ञातव्या । सा च लघुस्थूलमहापदपूर्वति
त्रिधा । लघुस्तु—

वाला च भुवनेशानी रमा चैव सुरेश्वरि ।

भावत्रयमिदं प्रोक्तं गुरुमन्त्रे प्रतिष्ठितम् ॥४२२३॥

तत स्वगुरुनामाते आनन्दनाथमालिखेत् ।

रक्तशक्तिपदाते च अबापदमथालिखेत् ।

श्रीपादुका समुच्चार्य पूजयामोति सजपेत् ॥४२२४॥

अथ स्थूलपादुका—

प्रणव वाग्भव माया लक्ष्मीबीज समुद्धरेत् ।

ह स् खं तथानदभैरव कूटमुद्धरेत् ॥४२२५॥

स ह खं तथानदभैरवीं हरितं तत ।

विपरीतं पुनस्तच्च तदते, गुरुनाम च ॥४२२६॥

आनन्दनाथशब्दात्तमम्बात् शक्तिनाम च ।

पादुकाते पूजयामि नमोऽन्तः परिकीर्तितम् ॥४२२७॥

अथ महापादुका श्रीदक्षिणामूर्तिमहितायाम्—

द्वैमादावथालिख्य ह स क्ष म ल वानिलान् ।

बन्धिपुक्तान् त्रिधालिख्य त्रिधा सभूषयेत् स्वरैः ।

मुखवेष्टनवामागश्रुतिनेत्रसु मडितं ॥४२२८॥

बीजत्रयमिदं भद्रे विदुनादकलात्मकम् ।

श्रीपराते पावकेति सर्वाराध्यपदं लिखेत् ॥४२२६॥

सर्वमूर्धनपुराते च नाथसर्वगुरुस्वयम् ।

गुरुश्रीगुरुनाथाते ह स क्ष म लवया तथा ॥४२३०॥

रेफदीर्घश्रुतियुतान् विदुनादकलात्मकान् ।

पिंडीकृत्य लिखेदाद्य चतुर्थं च ततो लिखेत् ॥४२३१॥

तृतीयं पूर्ववत्लेख्यं द्वितीयमपि पार्वति ।

ततः श्रीशंभुर्गुर्वत पुनराद्यं समालिखेत् ॥४२३२॥

आदिकूटचतुष्काते चाथ तार्तीयमालिखेत् ।

चसुसह्यैश्च देवेशि चत्वारिंशद्भिरक्षरं ॥४२३३॥

मण्डितोऽयं मनुर्देवि स्मरेन् निजगुरुं प्रिये ।

अथ श्रीमदनुत्तरविषये श्रीगुस्परमपरमेष्ठिपरात्परभेदात् चतुर्धा भेदाः ।

नेपा यथाक्रमेणोद्धाराः । यथा यामले—

सरस्वत्यादिकं षट्कं प्राणो जीवस्तथापरा ।

वायुरीशेन सयुक्तं स्पर्शोऽधीशस्तथैव च ॥४२३४॥

मत्स्ये क्षारं शैवरूपं वाणं कातिर्लता युता ।

तामसी रसवल्लीयुक् स्वगुरवे नमः पदम् ॥४२३५॥

अमुकानन्दनाथश्च अमुकावा तथैव च ।

श्रीपादुका पूजयामीत्यष्टाविंशाक्षरो मनु ॥४२३६॥

सरस्वत्यादिकं षट्कं जीव प्राणं शिवं पदम् ।

वायुरीशो ह्युतिस्तीक्ष्णं स्पर्शमसृष्टिं स्वरादिमम् ॥४२३७॥

गधो रसं त्रिमूर्त्याढ्यं तन्द्री मृत्युश्च यातिक ।

तेजो जोत्स्ना कामिनी च लातिकं पद्मनाभम् ॥४२३८॥

श्रीपराते मगुरवे प्रोञ्जरेद् हृदयं ततः ।

पूर्ववन् नाम चोच्चार्य एकात्रिंशाक्षरो मनु ॥४२३९॥

सरस्वत्यादिक षट्क जीव प्राण परा शिव ।
 वायुरीश स्वरादिश्च श्रोत्र तद्री स्वरादिम ॥४२४०॥
 लादिमो मातृकाद्यश्च तद्री तीक्ष्णा च यातिक' ।
 महाकाल प्रतिष्ठायुक् दीर्घा चक्षुश्च लोहित ॥४२४१॥
 राग स्पर्शं रस शान्ति लंपट शान्ति धातिक ।
 ज्योत्स्ना वृष पालिनी च शान्ति श्रीगुरवे नम ॥४२४२॥
 पूर्ववत् नाम चोच्चार्य परमेष्ठीगुरुस्तथा ।
 चतुस्तार कुमारीं च तेजोवायुश्च वातिक ॥४२४३॥
 विद्यायुग् रसवायुश्च प्रीति जीवद्वय नम ।
 ठद्वय सृष्टिसूक्ष्मायुक् रसोरूपश्च शब्दयुक् ॥४२४४॥
 स्पर्शोऽर्घी तीक्ष्णवाक् स्पर्श उपस्थ श्रोत्रकामिनी ।
 रसयुक् तीक्ष्णाग्निदीर्घा श्रोत्र तीक्ष्णाग्नि श्रोतत ॥४२४५॥
 स्मृत्यर्घीश क्रोधिनी च इधिका श्रीपद तत ।
 पूर्ववत् नाम प्रोच्चार्य परात्परगुरुस्तथा ।
 एव श्रीपादुका स्मृत्वा मुद्रया प्रणमेद् गुरुम् ॥४२४६॥

मुद्रया सघटमुद्रया । पञ्चमुद्राभिश्च सवहृया स्मृत्वान्ते पञ्चमुद्राभि
 प्रणमेदित्यर्थं । पूर्वोक्ता मा त्रिधा गौडकेरलकाश्मोरभेदात् ।
 यच्च शक्तिसगमे—

सघटनाख्या मुद्रा वै त्रिविधा परिकीर्तिता ।
 तथेह गौडे सघटा मुद्रा सकीर्त्यते ह्यथ ॥४२४७॥
 करद्वय तु सयोज्य ह्यधोवक्र सुलक्षणम् ।
 नखैर्नखान् सुसयोज्य तथागुष्ठावधो गती ॥४२४८॥
 मस्तके योजयेद् देवि मुद्रा सघटनाभिधा ।
 केरले स्यादिय किञ्चित् भेदतश्च निशामय ॥४२४९॥
 पूर्वमुद्रा नु सयोज्य कनिष्ठे विरलीकृते ।
 सघटनाख्या मुद्रा तु द्वितीया परिकीर्तिता ॥४२५०॥

काश्मीरे सप्रदाये तु तस्या भेद शृणु प्रिये ।
अत्रापि भेदद्वितय कनिष्ठे भिन्नयोजिते ।
तृतीया जायते मुद्रा चतुर्थी सर्वथोत्तमा ॥४२५१॥

अगुष्ठानामिका मध्या योन्याकारेण योजयेत् ।
कृत्वा करद्वयस्यैव ह्यधोवक्त्र सुशोभनम् ॥४२५२॥

तर्जन्या तर्जनी योज्या कनिष्ठाया कनिष्ठिका ।
तर्जनी द्वे कनिष्ठे द्वे चाभिलोर्ध्वं नियोजिते ।

सघट्टनाख्या मुद्रेय जायते सर्वसिद्धिदा ॥४२५३॥

एषा श्रीगुरुपादुकास्मरणावसरे मूर्ध्नि विधेया । स्मरणाते पचमुद्राभिस्त
प्रणमेत् । ता यथा यामले—

सुमुख च सुवृत्त च चतुरस्र च मुद्गरम् ।

योनिश्च पचमी प्रोक्ता आभिश्च प्रणमेद् गुरुम् ॥४२५४॥

तल्लक्षणानि यथा—

विकसितकर उत्तानाजलि सुमुखम् । इदमेव मुष्टीकृत सुवृत्तम् । ऊर्ध्वा-
घ स्थितयो वामकरतलयोरगुलीना मिथो मणिवधे चतुरस्रा । अधरोत्तरस्य वामदक्ष-
मुष्टिग्रग्न्य स्वाभिमुख्येन योजने मुद्गर । तिर्यग् मिलिताग्रयो मध्यमयो पश्चाद्-
र्ध्वाघ स्थिते वामदक्षानामिकेति कर प्रसारिते तजनीभ्या निष्पीड्य वामकनिष्ठां
दक्षिण्या घृन्वागुष्ठाग्रयो मध्यमा पुरो मध्यपर्वद्वयसवधे योनिरिति ।

अथ शावरमन्त्राणां जागृति शृणु पार्वति

कास्यभाजनमानीय शुद्ध भस्मादिभि कृतम् ॥४२५५॥

प्रजपेद् रविरात्रौ तु यामे यामे शताष्टकम् ।

खादिर्या ताडयेद् यष्ट्या कास्यपात्र वदेदिति ॥४२५६॥

जागृतो भव मन्त्रस्य भाषयाथ तुरीयके ।

वामे दद्याद् वलि काल्या मन्त्रेण भैरवस्य तु ॥४२५७॥

कुक्कुट चान्यदेवेषु स्फोटयेन् नारिकेलकम् ।

मन्त्रस्य भाषयेति । यद्देशीयभाषात्मक शावरमन्त्र तद्देशीयभाषयैव मन्त्रस्य
शोधन कार्यम् । जागृतो भवेति वदेत्यर्थं ।

इति श्रीमदागमरहस्येसत्सग्रहेऽष्टादश
पटल ॥१८॥ आदित पट्चत्वारिंशत् ।

सरस्वत्यादिक पट्क जीव प्राण परा शिव ।
 वायुरीश स्वरादिश्च श्रोत्र तद्री स्वरादिम ॥४२४०॥
 लादिमो मातृकाद्यश्च तद्री तीक्ष्णा च यातिक ।
 महाकाल प्रतिष्ठाद्युक् दीर्घा चक्षुश्च लोहित ॥४२४१॥
 राग स्पर्शं रस शाति लंपट शाति धातिक ।
 ज्योत्स्ना वृष पालिनी च शाति श्रीगुरवे नम ॥४२४२॥
 पूर्ववत् नाम चोच्चार्य परमेष्ठीगुरुस्तथा ।
 चतुस्तार कुमारीं च तेजोवायुश्च वातिक ॥४२४३॥
 विद्यायुग् रसवायुश्च प्रीति जीवद्वय नम ।
 ठद्वय सृष्टिसूक्ष्मायुक् रसरूपश्च शब्दयुक् ॥४२४४॥
 स्पर्शोऽर्घी तीक्ष्णवाक् स्पर्श उपस्थ श्रोत्रकामिनी ।
 रसयुक् तोक्षणाग्निदीर्घा श्रोत्र तोक्षणाग्नि श्रोतत ॥४२४५॥
 स्मृत्यर्घीश क्रोधिनी च इधिका श्रोपद तत ।
 पूर्ववत् नाम प्रोच्चार्य परात्परगुरुस्तथा ।
 एव श्रीपादुका स्मृत्वा मुद्रया प्रणमेद् गुरुम् ॥४२४६॥

मुद्रया मघहमुद्रया । पञ्चमुद्राभिश्च मघदृया स्मृत्वान्ते पञ्चमुद्राभि
 प्रणमेदित्यर्थ । पूर्वोक्ता मा त्रिधा गौडकेरलकाश्मीरभेदात् ।
 यच्च शक्तिमगमे—

सघहनाएया मुद्रा वै त्रिविधा परिकीर्तिता ।
 तथेह गौडे सघहा मुद्रा सकीर्त्यंते ह्यथ ॥४२४७॥
 करद्वय तु सयोज्य ह्यधोवक्र सुलक्षणम् ।
 नखैर्नखान् सुसयोज्य तथागुष्ठावधो गती ॥४२४८॥
 मस्तके योजयेद् देवि मुद्रा सघहनाभिधा ।
 फेरले स्यादिय किञ्चित् भेदतश्च निशामय ॥४२४९॥
 पूर्वमुद्रां नु सयोज्य कनिष्ठे विरलीकृते ।
 सघहनाएया मुद्रा तु द्वितीया परिकीर्तिता ॥४२५०॥

काश्मीरे सप्रदाये तु तस्या भेद शृणु प्रिये ।
 अत्रापि भेदद्वितय कनिष्ठे भिन्नयोजिते ।
 तृतीया जायते मुद्रा चतुर्थी सर्वथोत्तमा ॥४२५१॥
 अगुष्ठानामिका मध्या योन्याकारेण योजयेत् ।
 कृत्वा करद्वयस्यैव ह्यधोवक्त्र सुशोभनम् ॥४२५२॥
 तर्जन्या तर्जनो योज्या कनिष्ठाया कनिष्ठिका ।
 तर्जनी द्वे कनिष्ठे द्वे चाभितोर्ध्वं नियोजिते ।
 सघट्टनाख्या मुद्रेयं जायते सर्वसिद्धिदा ॥४२५३॥

एषा श्रीगुरुपादुकास्मरणावसरे मूर्ध्नि विधेया । स्मरणाते पचमुद्राभिस्त
 प्रणमेत् । ता यथा यामले—

सुमुख च सुवृत्त च चतुरस्र च मुद्गरम् ।
 योनिश्च पचमी प्रोक्ता आभिश्च प्रणमेद् गुरुम् ॥४२५४॥

तल्लक्षणानि यथा—

विकसितकर उत्तानाजलि सुमुखम् । इदमेव मुष्टीकृत सुवृत्तम् । ऊर्वा
 ध स्थितयो वामकरतलयोरगुलीना मिथो मणिवधे चतुरस्रा । अधरोत्तरस्य वामदक्ष
 मुष्टिपुगन्ध स्त्राभिमुरयेन योजने मुद्गर । तिर्यग् मिलिताग्रयो मध्यमयो पश्चाद्
 धर्वाध स्थिते वामदक्षानामिकेति कर प्रसारिते तजनीभ्या निष्पीड्य वामकनिष्ठ
 दक्षिण्या घृत्वागुष्ठाग्रयो मध्यमा पुरो मध्यपर्वद्वयसवधे योनिरिति ।

अथ शावरमन्त्राणा जागृति शृणु पार्वति
 कास्यभाजनमानीय शुद्ध भस्मादिभि कृतम् ॥४२५५॥
 प्रजपेद् रविरात्री तु यामे यामे शताष्टकम् ।
 खादिर्या ताडयेद् यष्ट्या कास्यपात्र वदेदिति ॥४२५६॥
 जागृतो भव मन्त्रस्य भापयाथ तुरीयके ।
 यामे दद्याद् वलि काल्या मन्त्रेण भैरवस्य तु ॥४२५७॥
 कुक्कुट चान्यदेवेषु स्फोटयेन् नारिकेलकम् ।

मन्त्रस्य भापयेति । यद्देशीयभापात्मक शावरमन्त्र तद्देशीयभापर्यैव मन्त्रस्य
 शोधन कायम् । जागृतो भवेति वदेत्यर्थं ।

इति श्रीमदागमरहस्येसत्सग्रहेऽष्टादश

अथ एकोनविंश पटलः ।

अथ भावा कुलचूडामणी । देव्युवाच—

वीरभावो महादेव कथ्यते शृणु भैरव ।

निर्वृन्दमानसो भूत्वा हृदा कामकला तनु ॥४२५८॥

निशासु पूजा कर्तव्या हेतुयुक्त सदैव हि ।

निज कुल समाधाय स्वय भैरवरूपधृक् ॥४२५९॥

कुल च भैरवरूप तद्गात्रे न्यासविस्तरम् ।

विन्यस्य सकल न्यास नवयोन्यात्मक तथा ॥४२६०॥

नवयोन्यात्मकमिति श्रीविद्यापरम् ।

प्रसूनतूलिकामध्ये पुष्पप्रकरसंयुते ।

नानागधसमाकीर्णं कुलद्रव्येण यत्रकम् ॥४२६१॥

लिखित्वा पूजयेत् शक्तौ घटस्थापनपूर्वकम् ।

ध्यात्वेष्टदेवता तत्र जपेदष्टोत्तर शतम् ॥४२६२॥

धेनुयोनी प्रदर्शयि श्रमृत तद् विचिंतयेत् ।

दृष्ट्वामृतमुपात्त वै नृत्यति योगिनीगणा ॥४२६३॥

नृत्यति भैरवा सर्वे नृत्यति मातरोऽपि च ।

इन्द्रादय सुरा सर्वे नृत्यति मधुलोलुपा ॥४२६४॥

शर्घमाड त्रिधा कृत्वा गुरवे चैकभागकम् ।

एक कुलाय वै दत्त्वा एकेन देवतर्पणम् ॥४२६५॥

तत श्रीगुरुत्पाय साक्षात् परशिवाय च ।

कराम्या पात्रमुद्धृत्य सद्वितीय समर्पयेत् ॥४२६६॥

साक्षाद् यदि गुरु नं स्यात् तदा तोये विसर्जयेत् ।

निमन्त्र न पिबेन् मद्य प्रायश्चित्त विधीयते ॥४२६७॥

तस्मान् मन्त्रविधानेन कर्तव्य कुलनायिके ।

इद पवित्रममृत पिबामि भवनेपजम् ॥४२६८॥

पशुपाशसमुच्छेदकारण भैरवोदितम् ।

चित्ते स्वातत्र्यसारत्वात् तस्यानदमयत्वत् ॥४२६६॥

तन्मयत्वाच्च भावाना भावाश्चान्ताहिता रसे ।

स्वस्वातत्र्यविकासाय स्वरस स्वेन पीयते ।

तस्मादिमा सुरा देवीं पूर्णाहिता पिवाम्यहम् ॥४२७०॥

मन्त्रेणानेन देवेश मूलमन्त्रेण मन्त्रवित् ।

अनाकुलमना कुर्यादनिपान शनं शनं. ॥४२७१॥

स्वात्ममूलत्रिकोणस्थे कोटिसूर्यसमप्रभे ।

कुण्डल्याकृतिचिद्वह्नी हुनेद् द्रव्य समत्रकम् ॥४२७२॥

अहतापात्रभरितमिदतापरमामृतम् ।

पराहतामये वह्नी होम स्त्रीकारलक्षणम् ॥४२७३॥

गुरुदैवतमन्त्राणामैष्य सचितयन् धिया ।

यावदुल्नासपर्यन्तमुपदेशं, पिबेत् मधु ॥४२७४॥

भोजनाते विष पान पानाते भोजन विषम् ।

अमृत तद्विजानीयाद् यदन्न सुरया सह ॥४२७५॥

चर्वणेन विना पान केवल विषभक्षणम् ।

सहित चर्वणेनाथ ह्यमृत कथित प्रिये ॥४२७६॥

दृष्टिमानसवाक्कायं यविन्न बलविभ्रम ।

तावत् पान प्रकर्तव्य पशुपानमत परम् ॥४२७७॥

यावन्नेन्द्रियवैकल्य यावन्नो मुखवैकृति. ।

तावदेव पिबेत् द्रव्यमन्यथा पतन भवेत् ॥४२७८॥

अत्र पूर्णाभिषेकिना पान यथा कुलाखंवे—

कराभ्या पात्रमुद्धृत्य स्मरन् मूल च पादुकाम् ।

आगलान्त पिबेद् द्रव्य स मुक्तो नात्र सशय ॥४२७९॥

विश्वतंजसप्राज्ञाना शोधन यन्मलैस्त्रिभि ।

तदेव हेतुर्भुक्तेश्च शुद्धो यस्मात् सदाशिव ॥४२८०॥

मलत्रय तु आणव कार्ममायीयमिति । मलत्रयरहितत्वात् शुद्धत्वम्
शुद्ध शिव एव । तत्राणवो नाम सदाशिवस्य स्वम्यानवमश । कार्मो नाम पुण-
पापवानहमिति प्रतीति । मायीयो नाम अहकारादावात्मबुद्धिरिति ।

पीत्वा कुलरस नानावस्त्रालकारभूषित ।

आनदरूपवान् भूत्वा पूजयेत् परमेश्वरीम् ॥४२८१॥

तत् तत् कल्पविधानेन तत्र यत्नेन पूजयेत् ।

विसर्जन विधायाते स्वकुले योजयेत् तत ॥४२८२॥

तद्विबरसपानेन ह्यमृत भुज्यते मया ।

जलपूत हविर्द्रव्य गृहीत्वा तर्पयेत् तत ॥४२८३॥

विधाय तर्पण देव प्रदक्षिणामनुव्रजेत् ।

स्तुत्वा प्रणम्य कल्पोक्तम्वेन तोषयेत् तत ॥४२८४॥

इति वीरकुल देव देववद्य मनोहरम् ।

यद्देशे वर्तते वीरस्तत् कुल वापि भैरवम् ॥४२८५॥

न च मारीमय तत्र न च राजभयादिकम् ।

सुमगल सदा तत्र धनपुत्रविवर्धनम् ॥४२८६॥

लक्ष्मीस्तत्र महादेव सुस्थिरा भवति ध्रुवम् ।

माला नृदतसभूता पात्र मानुष्यमुण्डकम् ॥४२८७॥

आसन सिंहचर्मादि ककण स्त्रीकचोद्भुवम् ।

द्रव्यमासमात्माढ्य भक्ष्य मासादिक प्रिये ॥४२८८॥

चर्वण बालमत्स्यादिमुद्रा वीणारव कथा ।

मैथुन वरकातादिसर्ववर्णसमानता ॥४२८९॥

वीरभावे सदा कार्यमेव साधकसत्तमं ।

सुप्त सवोधयेन् मन्त्रमवश्य वृक्षमूलके ॥४२९०॥

यदा तदा कुजे वारे श्मशानगमन चरेत् ।

पूजाफल भवेत् तत्र सप्तवासरज तदा ॥४२९१॥

घतुर्दश्या गते तत्र पक्षपूजाफल लभेत् ।

न गच्छेद् यदि तत् स्थाने पशुरेव न सशय ॥४२९२॥

नारत्यस्मादधिक देव इति चिंतापरायण ।
 मादकद्रव्यभोक्ता तु भवेत् कुलपरायण ॥४२६३॥
 साधके क्षोभमापन्ने मम क्षोभ प्रजायते ।
 तस्माद् यत्नाद् वीरवरो भवेद् भोगयुत सुखी ।
 भोगेन मोक्षमाप्नोति भोगेन कुलसाधनम् ॥४२६४॥
 विना हेतुकमास्वाद्य क्षोभयुक्तो महेश्वर ।
 न पूजा मम सपर्क न ध्यानमनुचितनम् ॥४२६५॥
 तस्माद् भुक्त्वा च पीत्वा च पूजयेत् परमेश्वर ।
 नात्र मद्युतिदोषोऽस्ति नापर स्याद्धि दूषणम् ॥४२६६॥
 यद् यद् वदति निद्राति यत् करोति यदर्चति ।
 तत् सर्वं कुलरूप तु ध्यात्वा च विहरेत् सुधी ॥४२६७॥
 एकाकी निर्जने देशे श्मशाने पर्वते वने ।
 शून्यगेहे नदीतीरे नि सगो विहरेत् मुदा ॥४२६८॥
 वीराणां जपकालस्तु सर्वकाले प्रशस्यते ।
 सर्वदेशे सर्वपोठे कर्तव्यं च न सशय ॥४२६९॥
 यदि विप्रो भवेत् त्रस्त कुलधर्मपरायण ।
 तदानेन विधानेन कर्तव्यं कुलतोषणम् ॥४३००॥

विप्रो वीर एव ।

अपराजिता पुष्पगर्भे कुलस्थान मनोहरम् ।
 सर्वदेवमुख तत्र महाकामकलात्मकम् ॥४३०१॥
 ह्यारिकुसुमे देव स्वयमस्मि सदाशिव ।
 तन्मध्ये लघुमाधाय पुष्पमध्ये तु चदनम् ॥४३०२॥
 रक्तं च कुसुमं दत्त्वा ध्यात्वात्मानं शिवात्मकम् ।
 योजयेत् शिवशक्तयोस्तु तदैक्यं भावयन् धिया ॥४३०३॥
 क्षणं विचिंत्य तत्रैव सपूज्य परमेश्वरीम् ।
 जप्त्वा तदेव कुण्डार्यं द्रव्यं परमदुर्लभम् ॥४३०४॥

विष्णुतन्त्रस्थकल्पानि तदनुष्ठानमेव च ।

कार्यं वीरकथालाप न कुर्याद् वीरवदित ॥४३३०॥

नित्यश्वाद्ध गयाश्राद्ध सध्यावदनमेव च ।

तीर्थस्नान तथा पीठगमन धर्मतत्पर ॥४३३१॥

कुर्याद् भक्त्या प्रयत्नेन चितयन् देवत निजम् ।

प्रभाते स्नानसध्यादि मध्याह्ने जपमीश्वर ॥४३३२॥

श्रीर्णमासनमात्मार्थ भक्ष्य पायसशर्करा ।

भोग स्वकीयकाताया ऋतावेव न चान्यथा ॥४३३३॥

पशुस्तु द्विविधो देव पूर्वेण सह भैरव ।

अस्याधिकार पूजाया न गुस्त्वे कदाचन ॥४३३४॥

पूर्वस्य नाधिकारोऽस्ति पूजाया देशसभ्रमे ।

पूर्वेस्तु सर्वकालाहं ब्रंहि, कार्यं स्वदेशत ॥४३३५॥

पूर्वदर्शनमात्रेण कुलदर्शनमाचरेत् ।

ब्रह्महत्यादिक पाप वर तच्च वर नहि ॥४३३६॥

पूर्वदर्शनमेवात्र सत्य सत्य वदाम्यहम् ।

वर कुलपरित्याग वर स्वकुलहिंसनम् ॥४३३७॥

न वर स्यात् पशो सग स्वधर्मक्षयकारणात् ।

कुलशास्त्रे द्वय पाप गरिष्ठ सर्वनाशनम् ॥४३३८॥

एक स्वकुलनिदा स्यात् द्वितीय पशुसगजम् ।

स भाव पशुमाव, स्यात् जन्मत्रयविभावनात् ॥४३३९॥

वीरभावो भवेद् देव ततो देव प्रजायते ।

वीराच्च जायते देवो देवाद् वीर प्रजायते ॥४३४०॥

सर्वथा तत्र भावो द्वौ न प्रकाशयो कुलेश्वरं ।

दिव्ये वीरे न सदेह साम्यमित्यभिधीयते ॥४३४१॥

भावो हि मानसो धर्मं शाब्द स हि कथ्य भवेत् ।

तस्मात् भावो न यत्कव्यो दिङ्मात्र समुदाहृतम् ॥४३४२॥

यथेक्षुदडमाधुर्यं मनसा जायते प्रभो ।

तथा भावविभावस्तु मनसा परिभाव्यते ॥४३४३॥ इति ।

अथ द्रव्यपचकेऽभेदभावकथन जानार्णवे—

निर्विकल्पस्य यद् द्रव्य कथितं वीरवदिते ।

न हि तत् सविकल्पस्य शकात्कितचेतस ॥४३४४॥

सर्वशकाविनिर्मुक्त सर्वज्ञ साधकोत्तम ।

पचतत्त्व निषेव्याथ खेचरो जायते प्रिये ॥४३४५॥

अर्ध्यापात्रे वह्निसूर्यसोमामृतमये शिवे ।

सोमामृत तु जानीयात् नानाद्रवमयी सुरा ॥४३४६॥

सविकल्पस्य देवेशि वर्णानुक्रमभेदत ।

कथ्यते द्रव्यभेदस्तु क्रमेण वरवर्णिनि ॥४३४७॥

क्षीराज्यमधुमैरेया द्रव्यभेदा भवन्ति हि ।

सर्वज्ञत्वे वरारोहे यज्ञे दोषो न विद्यते ॥४३४८॥

अश्वमेधादियज्ञेषु वाजिहृत्या कथ भवेत् ।

द्रव्यभेदा वरारोहे बहव सति भेदत ॥४३४९॥

जल क्षीर घृत भद्रे मधुमैरेयमैक्षवम् ।

पौष्प तरुभव धान्यसभव चेक्षुसभवम् ॥४३५०॥

सहकारफल देवि विविध बहुभेदत ।

मादक सर्वदा पापकारक सशयावृते ॥४३५१॥

तद्विहीने तदेव स्यात् महापातकनाशनम् ।

ब्रह्महृत्या सुरापानस्वर्णस्तेयादिपातकान् ॥४३५२॥

नाशयेत् पूजनाद् देवि निर्विकल्पश्च मत्रवित् ।

विचार च यदा कुर्यात् सर्वत्र वीरवदिते ॥४३५३॥

घटे जल समानीत जले जलचर भवेत् ।

स्थापित स्याद् बहुदिनं जल जीवसमन्वितम् ॥४३५४॥

यत्रापराजितापुष्प जपापुष्प च भैरव ।
 करवीर रक्तशुक्ल द्रोणपुष्प च तिष्ठति ॥४३०५॥
 तत्र देवी वसेत् नित्य तद् यत्रे मा प्रपूजयेत् ।
 मम दत्ते जवापुष्पे पट्टत्रस्त्रफल लभेत् ॥४३०६॥
 ब्रह्महत्यादिक पाप क्षणान् नश्यति निश्चितम् ।
 अपरायाश्च माहात्म्य वक्तु शक्य न चेश्वर ।
 वीरसाधनकार्यं च कर्तव्य वीरपूरुषै ॥४३०७॥
 दिव्यैरपि च कर्तव्य पशुभिर्न च पामरै ।
 यद्यदन्यत् पुरा प्रोक्त सकेत मत्रसाधने ॥४३०८॥
 तत् सर्वमेव सतत कुर्याद् वीरो महाबल ।
 दिव्ये वीरे न भेदोऽस्ति यो देह स तु कथ्यते ॥४३०९॥
 शातो विनीतो मधुर कलालावण्यसयुत ।
 दिव्यस्तु देववत् प्रायो वीरश्चोद्धतमानस ॥४३१०॥
 विभूतिभूषणैर्वापि चदनेनापि लेपित ।
 श्राकारगोपनो वापि व्यक्तो वा कुलभैरव ॥४३११॥
 रक्तचदनदिग्धो वा वैष्णवो वाप्यवैष्णव ।
 अपमाने च पूजाया हृष्ट पुष्ट सदा भवेत् ॥४३१२॥
 देवनिदापरो वापि तत्पूजा तत्परोऽथवा ।
 पूजापरस्तद्रहित कुलाकुलमते स्थित ॥४३१३॥
 निजभावसमायुक्तो देववद् विहरेत् क्षितौ ।
 स्वकुलाते पुरश्चर्या कार्या रात्रौ न चान्यथा ॥४३१४॥
 पतिहीना यथा नारी सर्वकर्मविवाजिता ।
 फुल विना तथा देव सर्वदा मम साधने ॥४३१५॥
 नाधिकारीति कोलेश तस्मात् भावपरो भवेत् ।
 अविनीत फुल यस्य स कथं मम पूजक ॥४३१६॥

तस्माद् यत्नात् तथा कार्यं यथा स्याद् विनयान्वितम् ।
 भावाभावात् कुले शास्त्रे नाधिकार कथञ्चन ॥४३१७॥
 तेन भावविशुद्धस्तु साधक कौलिको भवेत् ।
 पशुभाव प्रवक्ष्यामि शृणु वत्स समाहित ॥४३१८॥
 यथाविधि पशोर्विद्या गृहीत्वा भावतत्परः ।
 प्रथम गुरुसेवार्थं यत्नत शुद्धिमाचरेत् ॥४३१९॥
 न मत्स्यभोजन कुर्यात् न स्त्रिय मनसा स्मरेत् ।
 न परद्रव्यलोभी स्यात् न भोगे मानस चरेत् ॥४३२०॥
 सिधुतीरे पर्वते वा कानने वा सुरालये ।
 वित्त्वमूले विविकते च पुण्यक्षेत्रे च शोभने ॥४३२१॥
 यजेत् देव जपेन् मन्त्र देवताध्यानतत्परः ।
 देवता शुभ्रवर्णा च ध्यातव्यानन्यचेतसा ॥४३२२॥
 त्रिसध्य देवपूजा तु त्रिसध्य जपमाचरेत् ।
 रात्रौ मन्त्र च माला च स्पृशेन् नैव कदाचन ॥४३२३॥
 न मन्त्रमुच्चरेद् भुक्त्वा मौनी स्यात् सर्वकर्मसु ।
 पर्वकाले स्त्रिय नैव गच्छेत् साधकसत्तम ॥४३२४॥
 मैथुन तत् कथालाप तद् गोष्ठीं च विवर्जयेत् ।
 ऋतुकाल विना क्वापि गच्छेत् न स्त्रियमादरात् ॥४३२५॥
 पुष्प गन्ध जल चैव स्वयमानोय पूजयेत् ।
 पुराणश्रवणो श्रद्धा वेदवेदार्थतत्पर ॥४३२६॥
 न रात्रौ भोजन कुर्यात् न तावूल महेश्वरः ।
 गुरुणा यद् यदिष्टं स्यात् तत्सर्वं यत्नतश्चरेत् ॥४३२७॥
 न शूद्रदर्शनं कुर्यात् कौटिल्यं यत्नतस्त्यजेत् ।
 स्वजातकुसुम चैव हेतुद्रव्यं च भैरव ॥४३२८॥
 स्पृष्ट्वा तथा समाध्याय पञ्चगव्येन शुद्धयति ।
 रक्तवस्त्रं न गृह्णीयाद् देवीभक्तिपरायण ॥४३२९॥

विष्णुतन्त्रस्थकल्पानि तदनुष्ठानमेव च ।
 कार्यं वीरकथालाप न कुर्याद् वीरवदित ॥४३३०॥
 नित्यश्राद्ध गयाश्राद्ध सध्यावदनमेव च ।
 तीर्थस्नान तथा पीठगमन धर्मतत्पर ॥४३३१॥
 कुर्याद् भक्त्या प्रयत्नेन चिंतयन् देवत निजम् ।
 प्रभाते स्नानसध्यादि मध्याह्ने जपमीश्वर ॥४३३२॥
 श्रौर्णमासनमात्मार्थं भक्ष्य पायसशर्करा ।
 भोग स्वकीयकाताया ऋतावेव न चान्यथा ॥४३३३॥
 पशुस्तु द्विविधो देव पूर्वेषु सह भैरव ।
 अस्याधिकार पूजाया न गुरुत्वे कदाचन ॥४३३४॥
 पूर्वस्य नाधिकारोऽस्ति पूजाया देशसभ्रमे ।
 पूर्वस्तु सर्वकालार्हं बहि, कार्यं स्वदेशत ॥४३३५॥
 पूर्वदर्शनमात्रेण कुलदर्शनमाचरेत् ।
 ब्रह्महत्यादिक पाप वर तच्च वर नहि ॥४३३६॥
 पूर्वदर्शनमेवात्र सत्य सत्य वदाम्यहम् ।
 वर कुलपरित्याग वर स्वकुलहिंसनम् ॥४३३७॥
 न वर स्यात् पशो सग स्वधर्मक्षयकारणात् ।
 कुलशास्त्रे द्वय पाप गरिष्ठ सर्वनाशनम् ॥४३३८॥
 एक स्वकुलनिदा स्यात् द्वितीय पशुसगजम् ।
 स भाव पशुमाव, स्यात् जन्मत्रयविभावनात् ॥४३३९॥
 वीरभावो भवेद् देव ततो देव प्रजायते ।
 वीराच्च जायते देवो देवाद् वीर प्रजायते ॥४३४०॥
 सर्वथा तत्र भावो द्वौ न प्रकाशयो कुलेश्वरं ।
 दिव्ये वीरे न सदेह साम्यमित्यभिधीयते ॥४३४१॥
 भावो हि मानसो धर्मं शाब्द स हि कथ भवेत् ।
 तस्मात् भावो न यत्तद्व्यो दिङ्मात्र समुदाहृतम् ॥४३४२॥

यथेक्षुदडमाधुर्यं मनसा जायते प्रभो ।

तथा भावविभावस्तु मनसा परिभाव्यते ॥४३४३॥ इति ।

अथ द्रव्यपचकेऽभेदभावकथनं ज्ञानार्णवे—

निर्विकल्पस्य यद् द्रव्यं कथितं वीरवदिते ।

न हि तत् सविकल्पस्य शकात्कृतचेतसः ॥४३४४॥

सर्वशकाविनिर्मुक्तं सर्वज्ञं साधकोत्तमम् ।

पचतत्त्वं निषेव्याथ खेचरो जायते प्रिये ॥४३४५॥

अर्घ्यपात्रे वह्निसूर्यसोमामृतमये शिवे ।

सोमामृतं तु जानीयात् नानाद्रवमयी सुरा ॥४३४६॥

सविकल्पस्य देवेशि वर्णानुक्रमभेदतः ।

कथ्यते द्रव्यभेदस्तु क्रमेण वरवर्णिनि ॥४३४७॥

क्षीराज्यमधुर्मरेया द्रव्यभेदा भवन्ति हि ।

सर्वज्ञत्वे वरारोहे यज्ञे दोषो न विद्यते ॥४३४८॥

अश्वमेधादियज्ञेषु वाजिहत्या कथं भवेत् ।

द्रव्यभेदा वरारोहे बहवः सति भेदतः ॥४३४९॥

जलं क्षीरं घृतं भद्रे मधुर्मरेयमक्षवम् ।

पौष्पं तरुभवं धान्यसम्भवं चक्षुसम्भवं ॥४३५०॥

सहकारफलं देवि विविधं बहुभेदतः ।

मादकं सर्वदा पापकारकं सशयावृते ॥४३५१॥

तद्विहीने तदेव स्यात् महापातकनाशनम् ।

ब्रह्महत्या सुरापानस्वर्णस्तेयादिपातकान् ॥४३५२॥

नाशयेत् पूजनाद् देवि निर्विकल्पश्च मन्त्रवित् ।

विचारं च यदा कुर्यात् सर्वत्र वीरवदिते ॥४३५३॥

घटे जलं समानीतं जले जलचरं भवेत् ।

स्थापितं स्याद् बहुदिनं जलं जीवसमन्वितम् ॥४३५४॥

क्षीर वै यस्य जीवस्य तस्य मास न सशय ।
 कृशा पुत्रवती नारी वध्या पुष्टा तत प्रिये ॥४३५५॥
 माकदफलज रम्य द्रव्य सेव्य द्विजातिभि ।
 प्रमोदकत्वाद् देवेशि शैशवे सेव्यते नरं ॥४३५६॥
 अनामिष नास्ति किञ्चित् सर्वं क्षीरादिक प्रिये ।
 वेदशास्त्रपुराणेषु इति ज्ञानसमुच्चय ॥४३५७॥
 सर्वभूतेषु विज्ञान ज्ञातव्य देशिकोत्तमं ।
 काष्ठनिर्मथनाद् देवि प्रकटो वह्निरुच्यते ॥४३५८॥
 तत् काष्ठ दह्यते तेन तथा ब्रह्ममय जगत् ।
 पापपुण्यविनिर्मुक्त जायते तद् वरानने ॥४३५९॥
 किञ्चिदुल्लासपर्यन्त ग्राह्यमेतत् सुरेश्वरि ।
 यज्ञाग सेवते लौल्यात् पातको ब्रह्महा भवेत् ।
 मादक वस्तु सकलं वर्जयेत् पापकर्तृकम् ॥४३६०॥
 धर्माधर्मपरिज्ञानात् सर्वशोऽपि पवित्रति ।
 विण्मूत्रस्त्रीरजो वापि नखाशो सकल प्रिये ॥४३६१॥
 विचारयेन् मन्त्रवेत्ता पवित्राण्येव सुव्रते ।
 अन्न ब्रह्म विजानीयात् तेन तस्य समुद्भव ॥४३६२॥
 नानाजीवाश्रय तत्र पुरीष केन दुष्यति ।
 नानाविधा हि देवेशि देवता सलिले स्थिता ॥४३६३॥
 तेनोदकेन यज्जात मूत्र कस्माद्धि दुष्यति ।
 गोमूत्रप्राशनं देवि गोमयस्यापि भक्षणम् ॥४३६४॥
 प्रायश्चित्तं तु कथितं ब्रह्महत्यादिके प्रिये ।
 भले मूत्रे तु ये दोषा भ्रातिरेव न सशय ॥४३६५॥
 स्त्रीरज परमेशानि देहस्तेनैव जायते ।
 यद्य तद् दूषणं तेन प्राप्यते परम पदम् ॥४३६६॥

पौरुष चैव यद् बीज विन्दुस्तद्भामिधीयते ।
 विन्दुस्तु परमेशानि योगोऽय देहकारक ॥४३६७॥
 यद् योगे देहसमूति तत् कथं दूष्यते बुधे ।
 अतः पवित्र देहस्य कारण केन विद्यते ॥४३६८॥
 ज्ञानमार्गेण सकल निर्विकल्प भवेत् प्रिये ।
 विकल्पे च कृते देवि पातकी जायते नर ॥४३६९॥
 मातृगर्भाद् विनिर्याति शिशुरेव न सशय ।
 इन्द्रियाण्यचलान्यस्य देहस्थान्यपि वत्सने ॥४३७०॥
 निर्विकारतया तत्र नान्यथा भवति प्रिये ।
 भर्गलिगसमायोगो जन्मकाले भवेत् सदा ॥४३७१॥
 काम्यते सा यदा देवि किं न स्यात् गुरुतल्पग ।
 अतएव सदा तस्य वासना कुत्सिता भवेत् ॥४३७२॥
 तत्र दूषणसयुक्तमन्यत् सर्वं शुभ भवेत् ।
 पवित्र सकल वस्तु वासना कलुषा स्मृता ।
 अतो विधिमुपाश्रित्य निर्विकल्प मनश्चरेत् ॥४३७३॥

अथ पञ्चमकाराणां नामान्यागमान्तरे—

कौलपञ्चपदार्थानां नामान्यागमजानि वै ।
 निरूप्यन्ते यदेतेषां कौलिक नाम चोच्चरेत् ॥४३७४॥
 आतरव्यवहारेषु ज्ञेयमेतदितोऽखिलं ।
 प्रथम कारणं द्रव्य हेतुस्तत्त्वमलोति च ॥४३७५॥
 द्वितीय साधनं शुद्धिरमत्र तर्पणं तथा ।
 तृतीय वारिजं शल्यं निर्निमेषं च कर्तनम् ॥४३७६॥
 चतुर्थमुपभोज्यं च मुद्रा खाद्यं च वैष्णवम् ।
 पञ्चमं समृतिं सामरस्यमानद एव च ॥४३७७॥
 एतद् भेदस्वरूपं च कथयामि यथोक्तवत् ।
 गोडो माध्वी च पंष्टी च त्रिविधं प्रथमं स्मृतम् ॥४३७८॥

क्षीर वै यस्य जीवस्य तस्य मास न सशय ।
 कृशा पुत्रवती नारी वध्या पुष्टा तत प्रिये ॥४३५५॥
 माकदफलज रम्य द्रव्य सेव्य द्विजातिभि ।
 प्रमोदकत्वाद् देवेशि शैशवे सेव्यते नरै ॥४३५६॥
 अनामिष नास्ति किञ्चित् सर्वं क्षीरादिक प्रिये ।
 वेदशास्त्रपुराणेषु इति ज्ञानसमुच्चय ॥४३५७॥
 सर्वभूतेषु विज्ञान ज्ञातव्य देशिकोत्तमं ।
 काष्ठनिर्मथनाद् देवि प्रकटो वह्निरुच्यते ॥४३५८॥
 तत् काष्ठ दह्यते तेन तथा ब्रह्ममय जगत् ।
 पापपुण्यविनिर्मुक्त ज्ञायते तद् वरानने ॥४३५९॥
 किञ्चिदुल्लासपर्यन्त ग्राह्यमेतत् सुरेश्वरि ।
 यज्ञाग सेवते लौल्यात् पातकी ब्रह्महा भवेत् ।
 मादक वस्तु सकल वर्जयेत् पापकर्तृकम् ॥४३६०॥
 धर्माधर्मपरिज्ञानात् सर्वशोऽपि पवित्रति ।
 विण्मूत्रस्त्रीरजो वापि नखाशो सकल प्रिये ॥४३६१॥
 विचारयेन् मन्त्रवेत्ता पवित्राण्येव सुव्रते ।
 अन्न ब्रह्म विजानीयात् तेन तस्य समुद्भव ॥४३६२॥
 नानाजीवाश्रय तत्र पुरीष केन दुष्यति ।
 नानाविधा हि देवेशि देवता सलिले स्थिता ॥४३६३॥
 तेनोदकेन यज्जात मूत्र कस्माद्धि दुष्यति ।
 गोमूत्रप्राशन देवि गोमयस्यापि भक्षणम् ॥४३६४॥
 प्रायश्चित्त तु कथित ब्रह्महत्यादिके प्रिये ।
 मले मूत्रे तु ये दोषा भ्रातिरेव न सशय ॥४३६५॥
 स्त्रोरज परमेशानि देहस्तेनैव जायते ।
 षथ तद् दूषण तेन प्राप्यते परम पदम् ॥४३६६॥

योजयेत् प्रथमस्यानुकल्प मुख्यमिद स्मृतम् ।
 अथवा नारिकेलान्तर्जल कास्येषु सन्यसेत् ॥४३६२॥
 क्षीर वा ताम्रपात्रस्थ गुडतक्रमथापि वा ।
 तोयमक्षवसयुक्त मधुना वा समन्वितम् ॥४३६३॥
 गधोदक वानुकल्प आद्यस्यैव प्रकीर्तित ।
 पलाडु र्वापि लसुनमाद्रक वा द्वितीयेके ॥४३६४॥
 तृतीये विजयायुक्तवटक चणकोद्भवम् ।
 तदाकृत्तिकृत तद्वत् मूलक गर्जर तथा ॥४३६५॥
 चतुर्थे नानुकल्प स्यात् न हि मुख्य तु पचमम् ।
 कुसुम लिंगयोन्योर्वा काश्मीरचदनेऽथवा ॥४३६६॥
 श्रीपात्रे योजयेदेतत् मूलेन मूलमेव वा ।
 अष्टकृत्वो जपेदेतद् वालादौ प्रोक्त एव हि ॥४३६७॥
 मुख्यालाभेऽसभवे वानुकल्पो नान्यथा क्वचित् ।
 मुख्य निषिध्यानुकल्पग्रहणात् पतितो भवेत् ॥४३६८॥
 एतत् सर्वं पर्युषित परित्याज्य हि पूजने ।
 लौकिकैरागमोक्तैश्च सस्कारं सस्कृत तु यत् ।
 पूजासमाप्त्युत्तर तद् यामात् पर्युषित भवेत् ॥४३६९॥
 मार्जार्राद्यरुपहत नखकेशाश्रुद्वषितम् ।
 तथा विकृतिमापन्न प्रथमाद्य परित्यजेत् ॥४४००॥
 भक्तिमद्भिर्ह्रीनवणैरपि ससाधित च यत् ।
 द्वितीयाद्य पूजनार्थमुपादेयं भवेत्तु तत् ॥४४०१॥
 अनिमित्त तु पूजाया प्रथमाद्य तु न स्पृशेत् ।
 पूजानिमित्तमानीत यज्ञीय तत् पवित्रकम् ॥४४०२॥
 शका तत्र न कर्तव्या तत् स्पृष्ट्वा तु शुचिर्भवेत् ।
 पूजामध्ये समानीत विप्रेणान्येन वापि च ॥४४०३॥

क्षौद्रेक्षवादि सभूत गौडी सात्विकमुच्यते ।
 मधुककुसुमद्राक्षातालवृक्षादिसम्भवम् ॥४३७६॥
 माध्वीत्युक्त राजस तत् पिष्टतडुलजादिकम् ।
 पैष्टीत्युक्त तामस तद् ब्राह्मणे नृपवैश्ययो ॥४३८०॥
 शूद्रे च क्रमत श्रेष्ठ पुनरेतन् निरूप्यते ।
 द्राक्षाखर्जूरमधुमि गुंडान्नमधुपुष्पकं ॥४३८१॥
 जात वृक्षसमुद्भूत सप्तर्ध्व प्रकीर्तितम् ।
 पूर्वं पूर्वमुत्तम स्याद् दुष्टामोदविर्वाजितम् ॥४३८२॥
 विकारतैक्षण्योष्णहीन शोघ्रबोधकर तथा ।
 सुगध रञ्जित स्वच्छ पाकज वाप्यपाकजम् ॥४३८३॥
 स्वत ससिद्धमपि वा प्रथम पूजनोदितम् ।
 निर्मित याचित क्रीतमुत्तमाधममध्यमम् ॥४३८४॥
 छागमेयो ग्रामभवौ वराहशशशल्लका ।
 खड्गी तथा रुहमृग गोधा अष्टौ वनेचरा ॥४३८५॥
 कुक्कुटौ ग्रामवनजौ चक्रसारसर्वाहृण ।
 जलकुक्कुटचटकराजइसाश्च तित्तिरि ॥४३८६॥
 हस एते दशविधा खगा एव द्वितीयकम् ।
 कूर्ममत्स्याविति द्वेधा तृतीय परिकीर्तितम् ॥४३८७॥
 अरोगिण कालहता कोमला पुष्टदेहका ।
 मधुराम्लादिसहित सुपक्व घृतपाचितम् ॥४३८८॥
 सुगधर्तलपक्व वा सुस्वादु च मनोहरम् ।
 मायजा चणकोत्या वा गोधूमतडुलोद्भवा ॥४३८९॥
 मधुरा लवणाढ्या वा पक्कारतले घृतेऽपि वा ।
 सुस्वाद्या दर्शनीयाश्च मुद्रा ग्राह्या प्रपूजने ॥४३९०॥
 प्रयमादित्रय चाष्टगधेन तु पृथक्तमम् ।
 पिष्टा सशोष्य गुटिकामनुष्टूप्योदकेन तत् ॥४३९१॥

योजयेत् प्रथमस्यानुकल्प मुरयमिद स्मृतम् ।
 अथवा नारिकेलान्तर्जल कास्येषु सन्यसेत् ॥४३६२॥
 क्षीर वा ताम्रपात्रस्थ गुडतक्रमथापि वा ।
 तोयमैक्षवसयुक्त मधुना वा समन्वितम् ॥४३६३॥
 गधोदक वानुकल्प आद्यस्यैव प्रकीर्तित ।
 पलाङ्गुर्वापि लसुनमाद्रक वा द्वितीयके ॥४३६४॥
 तृतीये विजयायुक्तवटक चणकोद्भवम् ।
 तदाकृतिकृत तद्वत् मूलक गर्जर तथा ॥४३६५॥
 चतुर्थे नानुकल्प स्यात् न हि मुख्य तु पचमम् ।
 कुसुम लिङ्गयोर्न्योर्वा काश्मीरचदनेऽथवा ॥४३६६॥
 श्रीपात्रे योजयेदेतत् मूलेन मूलमेव वा ।
 अष्टकृत्वो जपेदेतद् बालादौ प्रोक्त एव हि ॥४३६७॥
 मुख्यालाभेऽसभवे वानुकल्पो नान्यथा क्वचित् ।
 मुख्य निषिध्यानुकल्पग्रहणात् पतितो भवेत् ॥४३६८॥
 एतत् सर्वं पयुर्पित परित्याज्य हि पूजने ।
 लौकिकैरागमोवर्तैश्च सस्कारैः सस्कृत तु यत् ।
 पूजासमाप्त्युत्तर तद् यामात् पयुर्पित भवेत् ॥४३६९॥
 मार्जार्राद्यरूपहत नखकेशाश्रुद्रूपितम् ।
 तथा विकृतिपापन्न प्रथमाद्यं परित्यजेत् ॥४४००॥
 भक्तिमद्भिर्होतवर्णैरपि ससाधित च यत् ।
 द्वितीयाद्य पूजनार्थमुपादेय भवेत्तु तत् ॥४४०१॥
 अनिमित्त तु पूजाया प्रथमाद्य तु न स्पृशेत् ।
 पूजानिमित्तमानोत यज्ञोय तत् पवित्रकम् ॥४४०२॥
 शका तत्र न कर्तव्या तत् स्पृष्ट्वा तु शुचिर्भवेत् ।
 पूजामध्ये समानीत विप्रेरणान्येन वापि च ॥४४०३॥

द्वितीयाद्य मुख्यमपि यत् किञ्चित् त निवेदयेत् ।
 सस्कृतं प्राक् समायोज्य मुख्यैस्तैस्तैर्न चान्यथा ॥४४०४॥
 पूर्वानुकल्पेन पर मुख्य मुद्रा विना भवेत् ।
 नारिकेलोदकादौ तु न द्वितीयतृतीयके ॥४४०५॥
 अनुकल्पेष्वपि तथा कुसुमेनैव तर्पयेत् ।
 आत्मार्चनेऽक्षताद्यैस्तु पूजयेद् गुरुमुख्यकान् ॥४४०६॥
 मत्रमावर्तयन् स्वात्मीकार बोध च भावयेत् ।
 अत्र पूजा गुरोर्नास्ति कुमारादिस्तथैव च ॥४४०७॥
 नैमित्तिके पूजनं तु कुर्याद् गुरुमुखस्य हि ।
 मत्र पठन् भावनीय पात्रदानादिक क्रमात् ॥४४०८॥
 घटिकापूजने त्वाद्रंमूलकेनैव नेतरत् ।
 द्वितीयाद्यनुकल्प तु स्थापयेदेकपात्रके ॥४४०९॥
 तृतीयमात्रानुकल्पेऽप्येव शुद्ध्या सह ग्यसेत् ।
 नारिकेलोदकादौ तु यथाशक्त्या समर्चयेत् ॥४४१०॥
 शक्या वापि समष्ट्योपचारंरावृत्तिमर्चयेत् ।
 अन्यत्र तु यथोक्त स्यान्नालस्येनान्यथा चरेत् ॥४४११॥
 नारिकेलजलादौ तु विशेषार्घ्यं समाचरेत् ।
 स्वादिष्टयेत्यादिशापमोचन तदनतरम् ॥४४१२॥
 इदो कलादि सर्वं च हेतुपात्रादितत्क्रियाम् ।
 अत्राशक्तस्तु सामान्य कलश चार्घ्यमेव च ॥४४१३॥
 स्थापयेत् तत्र तु कला समष्ट्या वापि पूजयेत् ।
 पीठ समष्ट्या सपूज्य पीठशक्ती यजेत् क्रमात् ॥४४१४॥
 ऽपचर्यं यथाशक्त्या त्रिमूलेन प्रपूजयेत् ।
 एव पूजा तत स्तोत्र कवच प्रपठेत् क्रमात् ॥४४१५॥

सहस्रनामपाठश्च तत् तन्व्यासादिपूर्वकम् ।
मन्त्रस्य मानस श्रेष्ठ स्तोत्रादेर्वाचिको जप ।
इत्येवं नित्यपूजादिविधान प्रविवेचितम् ॥४४१६॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे भावाद्यनुकल्पातकथन नामकोनविंश
पटल ॥ १२ ॥ आदित सप्तचत्वारिंशत् ।

अथ विश. पटल ।

अथ प्रायश्चित्तम्, त्रिगक्तिरत्ने—

निपिद्धाचरणात् पुसा विहिताकरणात् तथा ।
प्रायश्चित्तोपपात स्यादिति सत्य न सशय ॥४४१७॥
नित्यकृत्यातिक्रमे तु शाल्यं विद्या शत जपेत् ।
नैमित्तिकातिक्रमे तु सहस्र प्रजपेन् मनुम्, ॥४४१८॥

लिगागमे—

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि प्रायश्चित्तविधिं तव ।
गुरुत्यागकर शिष्य प्रायश्चित्तीभवेद् ध्रुवम् ॥४४१९॥
लक्ष श्रीपादुका जप्त्वा तस्मात् पापाद् विशुद्धयति ।
मन्त्रत्यागकरो यस्तु तत् सग वर्जयेत् प्रिये ।
लक्षमेक जपेन् मन्त्र होमतर्पणत शुचि ॥४४२०॥

श्रीपादुका गुरुपादुकाम । त्यागे तु कौलिकस्यैव गुरो कौलिकाना निषेध ।
नत्वकौलिकस्य । तथा च यामले—

मधुलुब्धो यथा भृग पुष्पात् पुष्पान्तर व्रजेत् ।
ज्ञानलुब्धस्तथा शिष्यो गुरो गुर्वन्तर व्रजेत् ॥४४२१॥

गुरो पशो गुर्वन्तर कुलीनम् । एतच्च—

यदि दैवात् पशो विद्या तम्यते कुलजैर्जनै ।
द्विज तु कौलिक प्राप्य पुनर्विद्यामुपाश्रयेत् ॥४४२२॥

इति वचनेन सुव्यक्तमेव । एव पशूनामपि पशुगुरुत्यागे दोषो ज्ञेय ।
लक्षजपस्तन्मन्त्रस्यैव तद्दशाशेन होमादिरपि ।

श्रद्धुष्टमन्त्रत्यागोऽपि प्रायश्चित्त तथैव हि ।

कृत्वा क्षमापयेत् देवीमतेऽलोकमिम पठन् ॥४४२३॥

क्षमस्व मातस्तत् पाप हरदेवि कृपा कुरु ।

इति क्षमाप्य तामेव गृह्णीयात् पापनाशिनीम् ॥४४२४॥

ता पूर्वप्राप्ता विद्याम् । दुष्टमन्त्रस्तु त्याज्य एव ।

तथा च यामले—

सकलो बीजहीनस्तु सदिग्धो निन्दितस्तथा ।

मनवस्तु न सिध्यन्ति गुरु स्याद् ब्रह्माघातक ।

तदा त सहसा ज्ञात्वा मन्त्र देव गुरु त्यजेत् ॥४४२५॥

सकलादिदोषस्तूपलक्षणमात्रम् । अन्येऽपि तत् तत् प्रकरणतो बोध्या ।

अनेकधा पशोरन्न भुजते ये च कौलिका ।

लक्षत्रय जपेद् विद्या लक्ष चाप्यजपा जपेत् ।

होमयेत् हविषान्नेन निष्पाप स्यात् तदा ध्रुवम् ॥४४२६॥

अनेकधा वपपर्यतम् । पशो वीरवर्णवादे । अत्रापि दशाशमेव होमादि ।

एकपात्रे पिबेत् द्रव्य वीरो माहेश्वरो यदि ।

श्वानोच्छिद्यष्टसम पान प्रायश्चित्त सकौलिके ॥४४२७॥

गायत्र्यास्तु सहस्रेण चोपवासत्रयेण वा ।

सम्यक् शोधितचित्तस्तु सुवर्णं गुरवे ददेत् ॥४४२८॥

गायत्री स्वदेवगायत्री ।

बलात् स्वरसतो वापि यो रमेन् मन्त्रमातरम् ।

दशलक्ष मनु जप्त्वा तुषानल समाचरेत् ॥४४२९॥

मन्त्रमातर गुप्पत्नीम् ।

मन्त्रपुत्र्या स्वपुत्र्याथ भगिन्याश् कुलस्त्रिय ।

स्मरणात्तदजापेन पूतो भवति कौलिक ॥४४३०॥

मन्त्रपुत्री पुत्रीत्वेन कृतोपदेशाया । न भोग्याया शुद्धचर्यं तस्या अप्युपदेशविधानात् । कुलस्त्री वीरपत्नी तद्गमनं भर्तुं रनुज्ञयैव दोषायेति ।

अन्यच्च वीरयामले—

कृत्वा वीरवध मन्त्री वृथापान गुरो स्तुपाम् ।

मन्त्रपुत्रीं वीरपत्नी रमित्वा लक्षमाजपेत् ॥४४३१॥

इदं वामाचाराकृष्टवीरविषयम् । एव 'त्रयोदशसहस्रं तु दिव्यवीरवधे जपेदिति । अकामकृतवधविषयं वधानुकूलव्यापारमात्रविषयं वा । आततायि-विषयं वा ।

तथा च—

पञ्चलक्षजपात् पापशातिं गुरुवधोद्यमे ।

यावज्जीव तु हनने तथा जन्मातरेष्वपि ॥४४३२॥

अनस्थिप्राणिसघातं जलौकादिस्त्रियं तथा ।

हत्वा चैकादशशतं जप्त्वा पापाद् विमुच्यते ॥४४३३॥

सर्पमार्जारनकुलमूषकोष्टखरान् ह्यम् ।

गजाद्याश्च मृगान् सर्वान् हत्वा चाष्टशतं जपेत् ।

जपेदष्टसहस्रं तु क्षुद्रजतुवधे कृते ॥४४३४॥

अष्टशतमष्टोत्तरशतं अष्टसहस्रमष्टोत्तरसहस्रम् । क्षुद्रजतव उक्तभिर्नाश्टा-गादयः । यत्तु 'द्यागादिहनने जप्यात् त्रिसहस्रमिति तत्रान्तरेपूक्तं तदभ्यासकृत-विषयम् ।

अन्यथा त्रिशक्तिरत्ने—

वलिदानं विना मन्त्रो घातयेन् न पशून् क्वचित् ।

अन्यथा स्मार्त्तमुदितं प्रायश्चित्तं मनीषिभिः ॥४४३५॥

गोवधे दशभिर्लक्षैर्मुच्यते नरकार्णवात् ।

लक्षैर्द्वादशभिर्मन्त्री वृषं हत्वा विमुच्यते ॥४४३६॥

गुरुं हत्वा प्रमादेन पञ्चलक्षैर्भवेत् शुचिः ।

गुरुं ब्राह्मणम् ।

क्षत्रादयो यथोक्तेन मुच्यन्ते किल्बिषपादतः ॥४४३७॥

इति वचनेन सुव्यक्तमेव । एव पशूनामपि पशुगुरुत्यागे दोषो ज्ञेयः ।
लक्षजपस्तन्मन्त्रस्यैव तद्दशाशेन होमादिरपि ।

श्रद्धुष्टमन्त्रत्यागेऽपि प्रायश्चित्तं तथैव हि ।

कृत्वा क्षमापयेत् देवीमतेऽलोकमिमं पठन् ॥४४२३॥

क्षमस्व मातस्तत् पापं हरदेवि कृपा कुरु ।

इति क्षमाप्य तामेव गृह्णीयात् पापनाशिनीम् ॥४४२४॥

ता पूनप्राप्ता विद्याम् । दुष्टमन्त्रस्तु त्याज्य एव ।

तथा च यामले—

सकलो बीजहीनस्तु सदिग्धो निन्दितस्तथा ।

मनवस्तु न सिध्यन्ति गुरु स्याद् ब्रह्मघातकः ।

तदा त सहसा ज्ञात्वा मन्त्रं देव गुरुं त्यजेत् ॥४४२५॥

सकलादिदोषस्तूपलक्षणमात्रम् । अन्येऽपि तत् तत् प्रकरणतो बोध्याः ।

अनेकधा पशोरन्नं भुजते ये च कौलिकाः ।

लक्षत्रयं जपेद् विद्यां लक्षं चाप्यजपां जपेत् ।

होमयेत् हविषान्नेन निष्पापं स्यात् तदा ध्रुवम् ॥४४२६॥

अनेकधा वपयन्तम् । पशोर्वीरवर्णवादे । अत्रापि दशाशमेव होमादिः ।

एकपात्रे पिबेत् द्रव्यं बीरो माहेश्वरो यदि ।

श्वानोच्छिष्टसमं पानं प्रायश्चित्तं सकौलिके ॥४४२७॥

गायत्र्यास्तु सहस्रेण चोपवासत्रयेण वा ।

सम्यक् शोधितचित्तस्तु सुवर्णं गुरवे ददेत् ॥४४२८॥

गायत्री स्वदेवगायत्री ।

बलात् स्वरसतो वापि यो रमेन् मन्त्रमातरम् ।

दशलक्षं मनु जप्त्वा तुषानलं समाचरेत् ॥४४२९॥

मन्त्रमातरं गुरपत्नीम् ।

मन्त्रपुत्र्याः स्वपुत्र्याश्च नगिन्याश्च कुलम्बियः ।

हमरणात्तदजापेन पूतो भवति कौलिकः ॥४४३०॥

अनिवेद्य देव्यनुज्ञामगृहीत्वा ।

वीरहृद्या वृथापान वीरपत्नीनिषेवणम् ।

प्रायश्चित्त चरेत् मत्री दिव्यवीरार्चनादिकम् ॥४४४६॥

दीपनाशे पात्रनाशे पात्रप्रस्खलने तथा ।

पूजयित्वा महादेवीं जपेदष्टोत्तर शतम् ।

अज्ञाने च यदुद्दिष्ट ज्ञानतो द्विगुण भवेत् ॥४४४७॥

इदं कामतो द्वैगुण्य सर्वत्र बोध्यम् ।

भूतभरत्रे—

भग्नं च स्फुटितं यत्र कृतं चौरैण वा प्रिये ।

उपवासं प्रकुर्वीत दिनमेकमतद्वितं ॥४४४८॥

लक्षमात्रं जपेद् विद्या मोहतपंशुपूषिकाम् ।

स भक्त्या च गुरुं तोष्य ब्राह्मणानपि तोषयेत् ॥४४४९॥

कदाचिल्लुप्तचिन्हं वा स्फुटितादिविद्वेषितम् ।

भग्नं यजति यो मर्त्यो मृत्युस्तस्य भवेद् ध्रुवम् ॥४४५०॥

तस्मान् स तीर्थराजे वा गगादिसरितातरे ।

समुद्रे प्रक्षिपेद् देवि अन्यथा दुःखमाप्नुयात् ॥४४५१॥

अन्यच्च श्रीकुले चोर्व्वाम्नाये—

अथ प्रातः स्मृतिमुखे प्रायश्चित्तं विविच्यते ।

प्रातः कर्मादि स्नानात्स्वाप्तनादिक्रमस्य च ॥४४५२॥

लोपे युक्त्या तु सामान्यं प्रायश्चित्तं समाचरेत् ।

सध्याया मूलदेव्यर्घतर्पणौ जप एव च ॥४४५३॥

प्रधानमन्यदगस्य तयो लोपे क्रमेण च ।

अष्टोत्तरशतं मूलं दशसहस्रं तथा जपेत् ।

बुद्ध्यागलोपे सर्वत्र प्रायश्चित्तं प्रधानवत् ॥४४५४॥

प्रायश्चित्तं तु सामान्यमुक्तमज्ञानपूर्वकम् ।

विशेषानुपलब्धौ तु ज्ञाने तद्विगुणं भवेत् ॥४४५५॥

यथोक्तेन ब्राह्मणापेक्षया यथाक्रमम् । द्वैगुण्याद्याधिक्येन । तच्च तत्रे—

यद् ब्राह्मण्यवधे लक्ष क्षत्रिये द्विगुण स्मृतम् ।

वंश्ये त्रिगुणमुद्दिष्ट पादजे स्याच्चतुर्गुणम् ॥४४३८॥

अत्र लक्ष वध इत्युभयमप्युपलक्षणम् । यद् विप्रवृत् क प्रायश्चित्तम तत्
क्षत्रियेण ब्राह्मणाद् द्विगुणम् । वंश्येण त्रिगुणम् । शूद्रेण चतुर्गुणम् ।

अर्हत्बौद्धवधे मत्री खाब्धिलक्ष मनु जपेत् ।

खाब्धिलक्ष चत्वारिंशल्लभम् ।

वभ्रोश्च शूकराणा च वधे पचसहस्रकम् ॥४४३९॥

जपेदिति शेष । वभ्रूर्नकुल ।

पक्षिणा हनने मत्री द्विसहस्रेण शुद्धयति ।

देवद्रोहाद् गुरुद्रोहाद् त्रिशत्कोटि मनु जपेत् ॥४४४०॥

सर्पमार्जारिमत्स्थाना वधे वेदसहस्रकम् ।

द्रोहो मरणानुकूलव्यापार । सर्पादीनामकामकृतवधे प्रायश्चित्तम् ।

देवद्रव्य गुरुद्रव्य भुक्त्वा तावन् मनु जपेत् ॥४४४१॥

तदनृजया भुक्त्वा तावन् मनु त्रिशत्कोटिम् । श्रीगुरोर्विप्लवे पचदशकोटि
जपेत् मनुम् । विप्लवे उद्वेगे ।

निन्दने समयाना च योगिनोवीरयोस्तथा ।

शास्त्राणा मन्त्रिणा चैव सहस्र जपमाचरेत् ॥४४४२॥

वामदक्षिणसिद्धान्तशैवव्रतधरे हते ।

चतुष्कोटिमित मत्री जपन् शुद्धयति किल्बिषात् ॥४४४३॥

श्राद्यादिनिन्दने मत्री दशावर्तेन शुद्धयति ।

अर्घ्यामृत पिबेत् पूर्वं देवीमुत्थापयेत् तत ॥४४४४॥

पशुपान भवेत् तस्य तत्क्षयो लक्षतो भवेत् ।

अर्घ्यामृत विगेवार्घ्यामृतम् । लक्षतो लक्षजपात् ।

अनिवेद्य तु यो भुयते प्रजपेत् स शताष्टकम् ॥४४४५॥

अनिवेद्य देव्यनुज्ञामगृहीत्वा ।

वीरहत्या वृथापान वीरपत्नीनिषेवणम् ।

प्रायश्चित्त चरेन् मन्त्री दिव्यवीरार्चनादिकम् ॥४४४६॥

क्षीपनाशे पात्रनाशे पात्रप्रस्खलने तथा ।

पूजयित्वा महादेवी जपेदष्टोत्तर शतम् ।

अज्ञाने च यद्दुद्दिष्ट ज्ञानतो द्विगुण भवेत् ॥४४४७॥

इद कामतो द्वैगुण्य सर्वत्र बोध्यम् ।

भूतभैरवे—

भग्न च स्फुटित यत्र कृत चोरेण वा प्रिये ।

उपवास प्रकुर्वीत दिनमेकमतद्रित ॥४४४८॥

लक्षमात्र जपेद् विद्या मोहतर्पणपूर्विकाम् ।

स भक्त्या च गुरु तोष्य ब्राह्मणानपि तोषयेत् ॥४४४९॥

कदाचिल्लुप्तचिन्ह वा स्फुटितादिविद्वपितम् ।

भग्न यजति यो मर्त्यो मृत्युस्तस्य भवेद् ध्रुवम् ॥४४५०॥

तस्मान् स तीर्थरात्रे वा गगादिसरितातरे ।

समुद्रे प्रक्षिपेद् देवि अन्यथा दु खमाप्नुयात् ॥४४५१॥

अन्यच्च श्रीकुले चोर्वाग्मिनाये—

अथ प्रात स्मृतिमुखे प्रायश्चित्त विविच्यते ।

प्रात कर्मादि स्नानातस्वासनादिक्रमस्य च ॥४४५२॥

लोपे युक्त्या तु सामान्य प्रायश्चित्त समाचरेत् ।

सध्याया मूलदेव्यर्घतर्पणे जप एव च ॥४४५३॥

प्रधानमन्यदगस्य तयो लोपे क्रमेण च ।

अष्टोत्तरशत मूल दशसख्य तथा जपेत् ।

बुद्ध्यागलोपे सर्वत्र प्रायश्चित्त प्रधानवत् ॥४४५४॥

प्रायश्चित्तं तु सामान्यमुक्तमज्ञानपूर्वकम् ।

विशेषानुपलब्धौ तु ज्ञाने तद्द्विगुण भवेत् ॥४४५५॥

तथाज्ञानात् तदभ्यासे त्रिगुण ज्ञानपूर्वकात् ।
 अभ्यासे वेदगुणित शक्ताशक्तविभेदत ॥४४५६॥
 प्रायश्चित्त चरेद्भुक्त युक्त्या सामान्यमेव वा ।
 सपूर्णसध्यालोपे तु मुख्यलोपवदिष्यते ॥४४५७॥
 द्वितीयकालस्याप्राप्तौ सध्या भूय समाचरेत् ।
 प्रधानलोपे कालातिक्रमनिष्कृतिमाचरेत् ॥४४५८॥
 बुद्ध्या सध्यापरित्यागे सहस्र प्रजपेत् मनुम् ।
 त्रिरात्र सध्या हीनो बुद्ध्या जपसहस्रकम् ॥४४५९॥
 उपवासमहोरात्र कृत्वा शुद्धिमवाप्नुयात् ।
 एव दिनाष्टकेऽतीते त्रिरात्रोपोषण चरेत् ॥४४६०॥
 सहस्रसह्य च जप कृत्वा शुद्धिमवाप्नुयात् ।
 मासातीते तु पतितो भवेत् मडलवाह्यग ॥४४६१॥
 अज्ञानात् तु त्रिरात्रादौ प्रायश्चित्त समभ्यसेत् ।
 एवमेव नित्यजपलोपेऽपि स्याद् विनिष्कृति ॥४४६२॥
 आप्तकालेष्वगलोपे न दोष सर्वकर्मसु ।
 सर्वकर्मविहीनस्तु दिनक सूक्तक श्रिय ॥४४६३॥
 पठेत् षोडशवार तु तद्दोषस्यापनुत्तये ।
 त्रिरात्रमेव चेत् सूक्तपाठो जपसहस्रकम् ॥४४६४॥
 त्रिरात्रोर्ध्वं निराहारो जपेद् दशसहस्रकम् ।
 बुद्धिपूर्वं प्रतिदिन जपेत् यत्सहस्रकम् ॥४४६५॥
 दिनत्रयानन्तर तु निराहारस्त्रिरात्रकम् ।
 मूल जप्त्वापुत सम्यक् चक्रराज समर्चयेत् ।
 सध्याया मुख्यकालस्याप्यत्यये प्रजपेद् दश ॥४४६६॥
 दशेति दशवारमिति ।
 मध्यकालस्य तत्कालगायत्रीं प्रजपेत् शतम् ।
 सपर्याया महाविघ्न सकल्पान्तर यदा ॥४४६७॥

पात्रस्थापनत पूर्वं शक्यर्चा मानसीं चरेत् ।
 विघ्नात्यये कृताच्छेषा पूजा कुर्यात् यथाविधि ॥४४६८॥
 कृते पात्रस्थापने तु विसृष्टव्यं तु तत्र यत् ।
 विसृज्य पात्रादिकं तत् मनमाराध्य वै तत ॥४४६९॥
 निवृत्तविघ्नं शक्यर्थं शतमष्टोत्तरं जपेत् ।
 पूर्ववत् पूत्रयेच्चापि विघ्नस्याथानतिक्रमे ॥४४७०॥
 समवेऽन्येन कर्तव्या पूजोक्तवदनन्तरम् ।
 निवृत्तविघ्नं प्रजपेत् सहस्रं तदसंभवे ॥४४७१॥
 निराहारस्तद्दिने तु द्वितीयदिवसेऽर्चयेत् ।
 सकल्पं द्वारपूजादिभ्यः सर्वं समाचरेत् ॥४४७२॥
 पूजागहोमतं पश्चादतीनगुणसंख्यया ।
 त्रिंशत्प्रत्येकतो हुत्वा हुनेदष्टोत्तरं शतम् ॥४४७३॥
 ततस्तु प्रणमेद् देवीमथ चलयन्तं ततः ।
 विघ्ने तूद्वास्यं श्रीदेवीं पात्राद्यं विसृजेत् ततः ॥४४७४॥
 सहस्रं प्रजपेद् विघ्नशात्यन्ते दोषशातये ।
 श्रावाहिताया देव्याश्च यदि विघ्नाद् विसर्जनम् ॥४४७५॥
 तदा विघ्ननिवृत्यते सकल्पादि विना पुनः ।
 विसृष्टमर्घ्यादि सर्वं सस्थाप्य पीठपूजनात् ॥४४७६॥
 कृत्वावाहनपर्यन्तं कुर्यात् शेषार्चनं क्रमात् ।
 समाप्य सस्कृते वह्नौ शतमष्टोत्तरं हुनेत् ॥४४७७॥
 पायसेन सामयिकानभ्यर्च्य देवतां गुरुम् ।
 सप्रार्थ्यं दोषान् मुच्येत दिनातिक्रमसंभवात् ॥४४७८॥
 दिनसंख्या समावृत्त्या पायसेनाहुतिं चरेत् ।
 अष्टोत्तरशताद्धोमात् पूर्वदोषाद् विमुच्यते ॥४४७९॥
 दीक्षादावप्येवमेव विघ्ने सति समाचरेत् ।
 सर्वेषु विघ्नपक्षेषु मानसं पूजनं चरेत् ॥४४८०॥

व्रतदीक्षास्थापनासु पूजनेषु पुरस्कृतौ ।
 न सूतक वै सकल्पानतर कर्तृ ऋत्विजाम् ॥४४८१॥
 प्रविश्य तु मृताशौची देवतामुरयमडले ।
 कुर्यान् मडलपूजा वै तद्दोषस्य प्रशातये ॥४४८२॥
 कुमार्या वदुकेनापि सुवासिन्ध्या द्वयेन च ।
 पचसामयिकंश्चैव युक्त मडलपूजनम् ॥४४८३॥
 देवतोद्वासनात् पूर्वात् तत् प्रवेशे तु पूजने ।
 दुग्धेन देवी सस्नाप्य मालामत्रोक्तदेवता ॥४४८४॥
 क्रमात् तत् तत् पात्रतस्तु सकल्प्य हवन घृतं ।
 होमाते पचघा कुर्यात् होमेऽतीते पुनस्तथा ॥४४८५॥
 अग्नि सस्थाप्य होतव्य ब्राह्मणान् भोजयेत् तत ।
 कुर्यादेव निष्कृतिं तु देवताकोपशातये ॥४४८६॥
 बुद्धिपूर्वप्रवेशे तु जपेद् दशसहस्रकम् ।
 उपोष्य तु त्रिरात्र वै ब्राह्मणान् भोजयेत् तत ॥४४८७॥
 एतच्चाप्युभयोस्तुल्य ज्ञातत्वस्याविशेषके ।
 एव क्षतागयुवताना निषिद्धाना प्रवेशने ॥४४८८॥
 पुनर्मडलपूजा तु कर्तव्या दोषशातये ।
 आवृत्तिर्गुरुनित्या च समयाम्नायपूजनम् ॥४४८९॥
 पूजात्रय समश्चेति प्रधान पूजयेत् तत ।
 पात्रसस्थापन पीठवल्ल्यर्चे होम एव च ॥४४९०॥
 समर्पण च मुख्यागगुरुशक्त्यादि पूजनम् ।
 द्वारपूजादिक चापि गौणागमिति कथ्यते ॥४४९१॥
 गौणागलोपेऽष्टवार तर्पयेन् मूलदेवताम् ।
 तर्पयेच्छतमष्टौ च मुल्यागस्य च विप्लवे ॥४४९२॥
 प्रधान च शत तर्प्यं जपेत् तत्र सहस्रकम् ।
 प्रसगस्यातिक्रमे तु चैव कृत्वा न दोषमाक् ॥४४९३॥

तर्पयित्वाष्टवार तु कुर्यात्सुप्त यथोक्तवत् ।
 प्रसगस्त्वावाहनान्त नैवेद्योद्वासनान्तकम् ।
 पूर्वक्रियारणा तु भवेन् नैवेद्य द्विविध स्यितम् ॥४४६४॥
 विशेषार्घ्यस्य देव्याश्चेद्द्वीतोऽपि द्विधा स्मृत ।
 तत् तत् पूर्वक्रियाया तु तत् तदन्त प्रसगक ॥४४६५॥
 प्रधानाद्येकदेशस्य तत् तदन्त प्रसगक ।
 योग्यत्वात् तत्र सामान्य प्रायश्चित्त प्रकल्पयेत् ॥४४६६॥
 एव देव्या ह्युद्वासान्ते पूजान्ते चापि तर्पणम् ।
 असमाव्यमत कुर्याद् युक्त्या सामान्यनिष्कृतिम् ॥४४६७॥
 मूलदेवी गुरुनित्याथावृत्तिश्चेति वै क्रमात् ।
 एतेषा तर्पणो पूर्वपूर्वस्मात् गौरामुत्तमम् ॥४४६८॥
 मुख्यपात्रात् कृते गौरातर्पणो मूलमष्टधा ।
 प्रतर्प्य तर्पयेद् भूयो गौरान् मुख्यप्रतर्पणो ॥४४६९॥
 कृते देवीं शकतीर्यमूलेन प्रोक्ष्य वै तत ।
 पुष्पाजलि समर्प्याथ प्रजपेन् मूलमष्टधा ॥४५००॥
 यथोक्त तर्पयेद् भूयो देवतोद्वासने सति ।
 प्रायश्चित्त तु युक्तर्यं च सामान्योक्त समाचरेत् ॥४५०१॥
 एव गुरुकुमायदिस्तर्पणव्यत्यये सति ।
 प्रायश्चित्त तु सामान्य यज्ञयुक्त्या विचक्षणं ॥४५०२॥
 हेतुपात्रस्यद्रव्ये तु कृमिर्वा मक्षिका पतेत् ।
 अन्यद्वा च तद्गुद्गत्य जपेन् मूल तदष्टधा ॥४५०३॥
 तेषा मृताना सपर्कं छिन्नक्लेशनक्षस्य च ।
 द्रव्य विसृज्य तत् पात्र पुन सस्थापयेत् क्रमात् ॥४५०४॥
 रक्ताद्यमेव्यसपर्कं स्वस्थानाद् भ्र शितेऽपि च ।
 देवता शत्रयोरेवमुपघातेऽशुभ भवेत् ॥४५०५॥

हेतुश्रीपात्रयोर्देव्याश्चोपघातो मृत्तिप्रद ।

पात्रोपघाते तद्भूय सस्थाप्य पूजयेत् क्रमात् ॥४५०६॥

पश्चात् त्र्यहमनश्नन् वै जपेद् दशसहस्रकम् ।

आधारपीठविश्लेष पात्रादेभ्रंश उच्यते ।

पात्रभ्रंशे सूर्यकलादिका सस्कृतिमाचरेत् ॥४५०७॥

यत्रमूर्त्याद्युपघाते चान्तपूजादिक क्रमात् ।

कृत्वा बाह्योपचार च शेषं चैव समापयेत् ॥४५०८॥

उपचारे तु दुग्धेन स्नापयेत् तदनतरम् ।

होम मूलेन वै कुर्यादष्टोत्तरशत पुन ॥४५०९॥

पूजयेच्च गुरु शक्त्या तद्दोषविनिवृत्ताये ।

असभवे तुर्यदिने वाप्येव पूजयेत् क्रमात् ॥४५१०॥

अमेध्यस्य तु सपर्कं सशोध्यैव तु स्थापयेत् ।

पात्रादिक यत्रमूर्त्यादिक चापि प्रयत्नत ॥४५११॥

प्रतिष्ठाया अकरणे प्रोक्तयत्रादिशोधने ।

असभवेऽन्ययत्रादौ पूजयेद् देवता क्रमात् ॥४५१२॥

यत्रादिभगे भ्रंशे वा महासातपन चरेत् ।

सकल्पानतर देव्यावाहनात् पूर्वमेव च ॥४५१३॥

देवतोद्दासनात् पश्चात् समाप्ते पूर्वमेव च ।

यत्रादेरुपघाते तु जपेत् मूल सहस्रकम् ॥४५१४॥

भगे तु युक्त्या सामान्य प्रायश्चित्त समाचरेत् ।

बलिगुर्वात्मिशखादिपात्राणामुपघातके ॥४५१५॥

अष्टोत्तरसहस्र तु जपित्वा स्थापयेत् पुन ।

उपघाते स्वपात्रस्य मूलमष्टशत जपेत् ॥४५१६॥

दीपनाशे तु कर्तव्य मडलाख्य प्रपूजनम् ।

दीपान्तरस्य सत्त्वे तु न दोषस्तत्र विद्यते ॥४५१७॥

दीक्षाया मध्यकुम्भस्य चोपघाते च देववत् ।
 हेतुपात्रवदेव स्यादन्यकुम्भोपघातके ॥४६१८॥
 अथवा मूलमत्र च जपेद् दशसहस्रकम् ।
 देवतावाहनात् पूर्व कलशे विघ्न आगते ॥४५१९॥
 कालातरे एव कुर्यात् सकल्पादि विधानत ।
 गुरोर्वरणत पश्चाद् विघ्ने कालान्तरे तदा ।
 यदा दीक्षा तु सकल्पादिक न तु पुनश्चरेत् ॥४५२०॥
 दीक्षातरे तु सकल्पादिक भूय समाचरेत् ।
 आवाहनान्तरे तु विघ्नेनोद्वासन ततः ॥४५२१॥
 प्रत्यह पूजन कार्यं स्वेन वान्येन वा तथा ।
 विघ्नादिक्रमपर्यन्तमतीतदिनसम्मितम् ॥४५२२॥
 सहस्रं प्रजपेत् वापि शतमाज्येन वा हुनेत् ।
 पुनर्दीक्षा विघ्नशात्यानतर्घ्णं समाचरेत् ॥४५२३॥
 न कालशोधनं कुर्याद् विलवप्रतिषेधनात् ।
 असमर्थो जपादींश्च ब्राह्मणो नैव कारयेत् ॥४५२४॥
 विघ्नाधिक्ये देवता चोद्वासयेद्देव वै ततः ।
 पूजाया देवतोद्वासनिष्कृतिं च समाचरेत् ॥४५२५॥
 तथा यत्रान्यकलशानां चापि तु विसर्जने ।
 प्रायश्चित्तं तु सामान्यमपि किञ्चित् समाचरेत् ॥४५२६॥
 देवतानुद्वासनेऽपि चार्घ्यपात्रविसर्जने ।
 पूजनस्यासभवेऽपि पूर्वोक्ता निष्कृति भवेत् ॥४५२७॥
 उपदेशोत्तरं विघ्ने गुरोर्गुरुसमेन च ।
 अन्येन वापि कर्तव्यं शेषं कर्म यथाविधि ॥४५२८॥
 ततः पूर्वं गुरोर् विघ्ने महत्पुण्यगुरोर् पुनः ।
 सलक्षणाद्वाप्यन्यस्मात् वृतात् सकल्पयेत् पुनः ॥४५२९॥

उपदेशादिक ग्राह्य शेषकर्मपुर सरम् ।
 अत्राचार्यस्य पूजाया प्रायश्चित्तमपीष्यते ॥४५३०॥
 शिष्योऽपि विघ्नशात्यर्थं सहस्र जपमाचरेत् ।
 अन्यालाभे मृतावन्धतरस्योपवसेत् तथा ॥४५३१॥
 त्रिदिन दशसाहस्र जप कुर्यात् समाहित ।
 वृत्तौ विघ्ने च ब्रह्मादेरन्य वृत्वा समापयेत् ॥४५३२॥
 कर्मविघ्नप्रशान्त्यर्थं सहस्रजपमाचरेत् ।
 कर्मान्तरेष्वप्याचार्यादौ सहस्र जप भवेत् ।
 मडलस्योपघाते तु मलमूत्रासृगश्रुभि ॥४५३३॥
 तत्पापस्य प्रशान्त्यर्थं सहस्र जपमाचरेत् ।
 मडले रुधिर कृत्वा क्रोधाच्चाद्रायण चरेत् ॥४५३४॥
 अज्ञानात् कृच्छ्रमेव स्याज्ज्येष्ठे सातपन चरेत् ।
 द्रव्यविन्दो प्रस्खलने तत्र दत्वा जल भुवि ॥४५३५॥
 वाराह्यै नम इत्येव प्रणामेद् दंडनायिकाम् ।
 बलाद् धृत्वा स्त्रिय चैव कुर्याच्चाद्रायणव्रतम् ॥४५३६॥
 ज्येष्ठागत्वात् सातपन कृत्वा दोषात् प्रमुच्यते ।
 न्यूनवर्णस्य पूजाया स्वात्मीकृत्यायुत जपेत् ॥४५३७॥
 अप्राप्तषोडशोक्तस्य न्यूनदीक्षावतस्तथा ।
 एतत् सामयिकत्वेन स्वात्मीकार प्रकीर्तितम् ॥४५३८॥
 तद्दोषो गुरुशक्त्यादिपूजने विद्यते क्वचित् ।
 विप्रस्य वीरपाने तु सहस्रजप इष्यते ॥४५३९॥
 तथा वैश्यक्षत्रिययोः पशुपाने प्रकीर्तितम् ।
 चाद्रायणेन सशुद्धिं पशौ विप्रस्य च भवेत् ॥४५४०॥
 असंस्कृतपशौ कृच्छ्र चाद्रायणमपीष्यते ।
 प्राशयोच्छिष्टमयोग्यस्य सहस्रजपत शुचि ॥४५४१॥

अयोग्यस्य दातुरपि तुल्य एष विधि स्मृत ।
 न्यूनवर्णाश्रमाणा तु त्रिरात्रापोषण जप ॥४५४०॥
 अप्रक्षाल्य सर्माष्टि वा पूर्णपात्रमथापि वा ।
 हृत्वानुक्तसुवासिन्यं दत्त्वा चापि स्वशेषकम् ॥४५४३॥
 प्रजप्य मुच्यते दोषादष्टोत्तरसहस्रकम् ।
 प्राकट्यमभ्युपगत सशुद्धौ बाह्यनिष्कृतिम् ॥४५४४॥
 चाद्रायण तथा कृच्छ्र महासातपन चरेत् ।
 गुरुद्रोहश्च तत्पत्नीगमनं समयक्षति ॥४५४५॥
 आचारस्य परित्याग पशुप्रकटन तथा ।
 महापातकमेतत्तु पचक परिकीर्तितम् ॥४५४६॥
 गुरोर्वित्तादिहरण भर्त्सनं शास्तिलङ्घनम् ।
 आद्य त्रिधैव सप्रोक्त गुरुस्तत् समयोपितो ॥४५४७॥
 गम द्वितीय द्विविध पूजा देवादिमध्ययो ।
 विघ्नात् तृतीय द्विविध त्यागादाचारमत्रयो, ॥४५४८॥
 तुयं द्विधाचंनान्देस्तु कथन् च प्रदर्शनम् ।
 पशुभ्य एव द्विविध पचम ज्ञानपूर्वकम् ॥४५४९॥
 नास्त्येषु निष्कृतिश्चाज्ञाते महाघागमाचरेत् ।
 ज्ञाताज्ञातान्यपापेषु पादुकायाश्च त्रिजंष ॥४५५०॥
 मूलस्य दशजापो वा शत साहस्रमेव वा ।
 पादुकाया शत चापि सहस्रं वा जपस्तथा ॥४५५१॥
 जपो वा मूलगायत्र्या ह्ययुतं सर्वनिष्कृती ।
 निराहारस्त्रिरात्र तु मूलायुतजपात् तथा ॥४५५२॥
 सामर्थ्यात् तारतम्येन पापाना तारतम्यत ।
 युत्तथा प्रोक्तेषु पक्षेषु काचिन् निष्कृतिमाचरेत् ॥४५५३॥
 सुवासिनीना सामान्ये पापे वापि विशेषके ।
 प्रोक्ताद्ध वापि पाद वा प्रायश्चित्त विद्युद्विकृत् ॥४५५४॥

बालवृद्धानुराणा वाप्येवमेव हि निष्कृति ।
 अथ सातपनाख्य तु व्रत सर्वाघनाशनम् ॥४५५५॥
 प्रोक्तपापे तु तप्तस्य भक्तस्य विहित हि तत् ।
 अस्तादिदोषरहिते सिताष्टम्यामथोपमि ॥४५५६॥
 मौनेन कुर्यात् सध्यातमयाज्ञा प्रार्थ्य वै गुरो ।
 ज्येष्ठाद् वा योग्यतोऽन्यस्मादनुज्ञात समाचरेत् ॥४५५७॥
 प्राणायामत्रय कृत्वा जन्मादि तत्क्षणावधि ।
 कृतानामपराधानामघाना क्षयहेतवे ॥४५५८॥
 अन्यत्र तत् तत् पापस्य क्षयद्वारेति कीर्तयेत् ।
 परदेवताप्रोत्यर्थं महासातपनाभिधम् ॥४५५९॥
 करिष्ये त्वेव सकल्प्य व्रत पश्चात् शिवालये ।
 पुण्यतीर्थतटे चकान्ते जपेत् तिथिसख्यकम् ।
 शत शत सिद्धचह्नौ दीक्षावन्नित्यवत् तु वा ॥४५६०॥
 घृतावर्तं बिल्वपत्रैर्वा दशाश जुहुयात् क्रमात् ।
 रात्रावर्चा कारयेद् वै गुर्वाविद्वारत क्रमात् ॥४५६१॥
 तदूहे नैव सकल्प कुर्यात् पूजा गुरुस्तथा ।
 अत्रे सामयिकाचार्यास्त्रिचतु पचसख्यकम् ॥४५६२॥
 यथायोग्य तु स्वीकुर्यात् पात्र प्रोक्तविधानत ।
 प्रतिपात्र ग्रासमेकमौष्ठासस्पर्शि भक्षयेत् ॥४५६३॥
 शुद्धघौदनादिक मिश्र सर्वान्ते तु पिबेज्जलम् ।
 पात्रस्य समसख्य च चुलुकेन ततो जपेत् ॥४५६४॥
 शतत्रय तु तत् पश्चात् शक्त्या समोजयेद् द्विजात् ।
 रात्रौ स्थण्डिलशायी च ब्रह्मचर्ययुतस्तथा ॥४५६५॥
 कुर्याज्जपादिक त्वेव त्रिदिन प्रातरेव हि ।
 सध्यानतरमारभ्य चतुर्थेऽह्नि विशेषत ॥४५६६॥

साधकाना च पूजाते गुरुमाचार्यमुल्यकान् ।
 शक्त्या सपूज्य गुर्वज्ञापूर्वकं तद् व्रतं कृतम् ॥४५६७॥
 निवेदयेद् देवतायै विप्रादीन् भोजयेत् तत ।
 इति व्रतं सातपनं सर्वशापप्रणाशनम् ॥४५६८॥
 सर्वनिष्कृतिनाम्नैतत् कथितं व्रतमुत्तमम् ।
 मरणोन्मुखकाले तु चैतदन्येन कारितम् ॥४५६९॥
 कृतं वा प्रोच्यते साक्षी निष्कृतित्वेन चाथवा ।
 कालाद्यसन्वे चान्यद्वारा कर्तुं तदुन्मितम् ॥४५७०॥
 सकल्प्य विसृजेद् द्रव्यमेतत् स्यात् साक्षिनिष्कृति ।
 चाद्रायणे तु शुक्ले वै पक्षे शुक्लायवासरे ॥४५७१॥
 नित्यक्रियान्ते गुर्वदिराज्ञया तन्निमित्तत ।
 सकल्प्य प्रजपेदुक्तवत् सहस्रत्रयं तत ॥४५७२॥
 रात्रौ सपर्या सपाद्य समाराध्य सुवासिनीम् ।
 ऐक्ष्व लवणं त्यक्त्वा भुक्त्वा जप्त्वा सहस्रकम् ॥४५७३॥
 प्रोक्तवत् शयनाद्य स्यात् स्नानं त्रिकालिकं तथा ।
 एव कृत्वा सप्तरात्रमष्टमे होममाचरेत् ॥४५७४॥
 प्रोक्तवद् बिल्वपत्रैस्तु पायसेनावृत्तिं तत ।
 हुत्वा रात्रौ सपर्यान्ते प्रतिपात्रं तु केनचिन् ॥४५७५॥
 स्वीकुर्याद् ग्रासमेकं ततो नान्यत्तु भक्षयेत् ।
 नवमे प्रोक्तवद् वीरादीन् समोज्यं समापयेत् ॥४५७६॥
 इदं चाद्रायणं ज्ञेयं कृच्छ्रे किञ्चिद् विशिष्यते ।
 जप्त्वा त्रिरात्रमेव तु हुत्वा तुर्येऽह्नि पूर्ववत् ॥४५७७॥
 समाप्य पचमदिने व्रतं स्यात् कृच्छ्रसन्नकम् ।
 सर्वैरपि त्रयं चैतत् कर्तव्यं प्रतिवत्सरम् ॥४५७८॥
 एकं व्रतं वा शक्तेन चात्यशक्तं समाचरेत् ।
 एकस्मिन् दिवसे वापि तत्र सातपनं तु वै ॥४५७९॥

वालवृद्धातुराणा वाप्येवमेव हि निष्कृति ।
 अथ सातपनाख्य तु व्रत सर्वाघनाशनम् ॥४५५५॥
 प्रोक्तपापे तु तप्तस्य भक्तस्य विहित हि तत् ।
 अस्तादिदोपरहिते सिताष्टम्यामथोपसि ॥४५५६॥
 मौनेन कुर्यात् सध्यातमथाज्ञा प्रार्थ्य वै गुरोः ।
 ज्येष्ठाद् वा योग्यतोऽन्यस्मादनुज्ञात समाचरेत् ॥४५५७॥
 प्राणायामत्रय कृत्वा जन्मादि तत्क्षणावधि ।
 कृतानामपराधानामघाना क्षयहेतवे ॥४५५८॥
 अन्यत्र तत् तत् पापस्य क्षयद्वारेति कीर्तयेत् ।
 परदेवताप्रोत्यर्थं महासातपनाभिधम् ॥४५५९॥
 करिष्ये त्वेव सकल्प्य व्रत पश्चात् शिवालये ।
 पुण्यतीर्थतटे च्चकान्ते जपेत् तिथिसख्यकम् ।
 शत शतं सिद्धवह्नी दीक्षावन्नित्यवत् तु वा ॥४५६०॥
 घृतावर्तं बिल्वपत्रं वा दशाश जुहुयात् क्रमात् ।
 रात्रावर्चा कारयेद् वै गुर्वादिद्वारतः क्रमात् ॥४५६१॥
 तद्गृहे नैव सकल्प कुर्यात् पूजा गुरुस्तथा ।
 अते सामयिकाचार्यास्त्रिचतु पञ्चसख्यकम् ॥४५६२॥
 यथायोग्य तु स्वो कुर्यात् पात्र प्रोक्तविधानतः ।
 प्रतिपात्र प्रासमेकमौष्ठासस्पशि नक्षयेत् ॥४५६३॥
 शुद्धचौदनादिक मिश्र सर्वान्ते तु पिवेज्जलम् ।
 पात्रस्य समसख्य च चुलुकेन ततो जपेत् ॥४५६४॥
 शतत्रय तु तत् पश्चात् शक्त्या सभोजयेद् द्विजान् ।
 रात्रौ स्थण्डिलशायी च ब्रह्मचर्यघृतमन्तथा ॥४५६५॥
 कुर्याज्जपादिक त्वेव त्रिदिन प्रातरेव हि ।
 मध्यानतरमारभ्य चतुर्थेऽह्नि विशेषत ॥४५६६॥

साधकानां च पूजान्ते गुरुमाचार्यमुत्प्रकान् ।
 शक्त्या सपूज्य गुर्वज्ञापूर्वकं तद् व्रतं कृतम् ॥४५६७॥
 निवेदयेद् देवतायै विप्रादीन् भोजयेत् ततः ।
 इति व्रतं सातपथं सर्वपापप्रणाशनम् ॥४५६८॥
 सर्वनिष्कृतिनाम्नैतत् कथितं व्रतमुत्तमम् ।
 मरणोन्मुखकाले तु चैतदन्येन कारितम् ॥४५६९॥
 कृतं वा प्रोच्यते साक्षी निष्कृतित्वेन चाथवा ।
 कालाद्यमभवे चान्यद्वारा कर्तुं तदुन्मितम् ॥४५७०॥
 सकल्प्य विसृजेद् द्रव्यमेतत् स्यात् साक्षिनिष्कृतिः ।
 चाद्रायणो तु शुक्ले वै पक्षे शुक्राख्यवासरे ॥४५७१॥
 नित्यक्रियान्ते गुर्वदिराज्ञया तन्निमित्ततः ।
 सकल्प्य प्रजपेदुक्तवत् सहस्रत्रयं ततः ॥४५७२॥
 रात्रौ सपर्यां सपाद्य समाराध्य सुवासिनीम् ।
 ऐक्ष्व लवणं त्यक्त्वा भुक्त्वा जप्त्वा सहस्रकम् ॥४५७३॥
 प्रोक्तवत् शयनाद्यं स्यात् स्नानं त्रिकालिकं तथा ।
 एव कृत्वा सप्तरात्रमष्टमे होममाचरेत् ॥४५७४॥
 प्रोक्तवद् बिल्वपत्रैस्तु पायसेनावृत्तिं ततः ।
 हुत्वा रात्रौ सपर्यान्ते प्रतिपात्रं तु केनचिन् ॥४५७५॥
 स्वीकुर्याद् ग्रासमेकं ततो नान्यत्तु भक्षयेत् ।
 नवमे प्रोक्तवद् वीरादीन् समोज्यं समापयेत् ॥४५७६॥
 इदं चाद्रायणं ज्ञेयं कृच्छ्रे किञ्चिद् विशिष्यते ।
 जप्त्वा त्रिरात्रमेव तु हुत्वा तुर्योऽह्निं पूर्ववत् ॥४५७७॥
 समाप्य पञ्चमदिने व्रतं स्यात् कृच्छ्रसंज्ञकम् ।
 सर्वैरपि त्रयं चैतत् कर्तव्यं प्रतिवत्सरम् ॥४५७८॥
 एकं व्रतं वा शक्तेन चात्यशक्तं समाचरेत् ।
 एकस्मिन् दिवसे वापि तत्र सातपथं तु वै ॥४५७९॥

समापयेद् द्वितीयेऽह्नि चान्यद् युगं तृतीयके ।
 अज्ञानेन महापापे कृतेऽप्येव विशुद्धचति ॥४५८०॥

अथान्त्येष्टि यामले—

आविकेयो यदा मत्री देहधर्ममुपाधितः ।
 अत्येष्टिस्तत्र कर्तव्या तत् शिष्याद्यै विधानत ॥४५८१॥
 कर्ता नित्यक्रिया कृत्वा पचरत्नं विशोधयेत् ।
 पचरत्नानि तु ग्लू म्लू प्लू स्लू न्लूमिति च क्रमात् ॥४५८२॥
 प्रेत नेत्रादिना येनाज्वना लोकातर गतम् ।
 आकृष्य स्थापयेत् तेन जीवात्मान च प्राणत ॥४५८३॥
 प्राणत प्राणमत्रेण ।
 नेत्रप्राणवियोगेन वियद्वह्न्यनिलात्मनि ।
 मोक्षदे पदमुच्चार्य ब्रदेदावाहयामि च ॥४५८४॥
 अनेनावाहयेत् प्रेत तत्र प्राणाथ विन्यसेत् ।
 अगप्रकल्पन कुर्यात् मायया दीर्घयुक्तया ॥४५८५॥
 प्रतिष्ठाप्य घट मत्री स्नापयेत् तज्जलेन तम् ।
 पचगव्यैरघोरेण वद्विन्या त्वमिषिच्य तम् ।
 शुद्धतोयेन सस्नाप्य भस्मना स्नापयेत् पुन ॥४५८६॥
 प्रेत दक्षिणमूर्द्धान न्यस्य दर्भास्तरे सुधी ।
 ववस्त्ररत्नगालेपैरलकृत्य विभूषणं ॥४५८७॥
 अभ्यर्चेद् गधपुष्पाद्यै मूलमत्रेण साधक ।
 सम्यग् विमान सकल्प्य मृतक तत्र विन्यसेत् ॥४५८८॥
 ग्राम प्रदक्षिणो कुर्वन् शखभेर्यादिनिस्वनं ।
 प्रेतस्थान समाविश्य दक्षिणोत्तरमायतम् ॥४५८९॥
 उपलिप्य समा भूमि तत्र लाजातिलाक्षताद् ।
 विकिरेत् सर्षपोपेताद् विमानमथ त्रिन्यसेत् ॥४५९०॥

सस्याप्य तत्र चित्त्यग्नि परिस्नीर्य विलोमत ।
 पात्राण्पासादयेत् मत्री दक्षिणे त्रिण्णुदैवतम् ॥४५६१॥
 प्रणीतापात्रमासाद्य सपूज्य कुसुमादिभि ।
 दर्भैराच्छादिते मत्री वह्निकोणे प्रविन्यसेत् ॥४५६२॥
 दक्षभागे यजेद् देव भैरव मंडले क्रमात् ।
 उक्तेन विधिना कृत्वा वह्ने जिह्वाविकल्पनम् ॥४५६३॥
 तिलतदुलसमिश्र श्रपयेच्चरुमुत्तमम् ।
 मृत्पुञ्जयेन मत्रेण शतमष्टोत्तर सुधी ॥४५६४॥
 साज्येन चरुणा हुत्वा पचरत्नं विशेषत ।
 जुहुयान् मूलमत्रेण क्रमादावरणान्तकम् ॥४५६५॥
 एव विलोमतो होमात् सर्वमंत्रास्तु तत् तनी ।
 क्रमेण विलय नीत्वा जुहुयाद् वाग्भवेन च ॥४५६६॥
 हुत्वाथ मूलमत्रेण प्रेतदेहे विलोमत ।
 तत्त्वानि विलय नीत्वा सर्वमात्मनि योजयेत् ॥४५६७॥

तत्त्वानि शेवागमे यथा—

निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शातिरनंतरम् ।
 शान्त्यतीता तथा विन्दु कलान्ते नाद एव च ॥४५६८॥
 शक्ति सदाशिवश्चेति तत्त्वानि दश च क्रमात् ।
 सदाशिवमयारम्य निवृत्त्यन्त विलोमत ।
 सर्वमात्मनि सधोज्य ध्यात्वेष्ट गुरुमात्मन ॥४५६९॥
 पुण्यपापे परेतस्य जुहुयान् मन्त्रमुच्चरन् ।
 अमुन्म्य पुण्य जुहोमि ।
 तत पूर्णाहुतिं कृत्वा योजयेत् परमे पदे ॥४६००॥
 शिवशक्त्यात्मके शुद्धे पुनरावृत्तिर्वाजिते ।
 सच्चित्सुखमये साक्षात् तत्त्वातीते निराकुले ॥४६०१॥

इति सयोजित प्रेत. शिष्येण परमे पदे ।
 सत्यज्य मलकालुष्य शभुभावाय कल्प्यते ॥४६०२॥
 श्राज्येन जुहुयाद् बह्नावधोरास्त्रेण मूलत ।
 अनुलोमविधानेन प्रायश्चित्ताय साधक ॥४६०३॥
 परेतदेहमानेन शयन परिकल्पयेत् ।
 बह्ने दक्षिणादिग्भागे कुलवृक्षसमुद्भवं ॥४६०४॥
 शकुभि दक्षिणाग्रैस्तु बिल्वजं वार्किलैस्तथा ।
 आस्तौर्यं शयन मत्रो त्रिगुणोक्तततुना ॥४६०५॥
 सवेष्ट्य पूजयेद् गधपुष्पाद्यैरुपचारकं ।
 श्राच्छ्राद्य नववस्त्रेण तत्र यत्र लिखेत् सुधी ॥४६०६॥
 पद्म त्रिकोण पट्कोणकर्णिक साष्टपत्रकम् ।
 सोर्ध्वरेख ततस्तत्र पुष्पाण्याकीर्य सर्वत ॥४६०७॥
 प्रत दक्षिणामूर्धानि विन्यसेदिह साधक ।
 रक्षामत्रेण सरक्ष्य ज्वालामालिनिविद्यया ॥४६०८॥
 प्रज्वाल्याघोरमत्रेण दहेत् पादादितो बुध ।
 अघोरास्त्रेण मत्रेण मत्रो पाशुपतेन वा ॥४६०९॥
 यावद् भस्मीभवत्येव तावद् होम समाचरेत् ।
 स्तोत्रमत्रजप कुर्यु समयज्ञा समागता ॥४६१०॥
 भस्मीभूते परेतेऽस्मिन् देवान् सम्यक् प्रपूजयेत् ।
 चित्यग्नि रक्षयेन् मत्रो सप्राप्ते सप्तमेऽहनि ॥४६११॥
 निर्वाप्य पयसास्थीनि वेष्टयेन् नववाससा ।
 तद् भस्म निक्षिपेत् क्वापि विशुद्धे सलिलाशये ।
 अस्थिकूट खनेन् मत्रो देवमातृगृहेऽथवा ॥४६१२॥
 स्वगृहे वा निखन्येत् तत्रिसध्य पूजयेदिदम् ।
 पर्यपूजा मृतदिने प्रतिमास प्रकल्पयेत् ॥४६१३॥

इद्रारूढान् सुधी कुर्याद् वामकर्णेन्दुसयुतान् ।

पचरत्नमिदं प्रोक्तं मनोऽभिलषितप्रदम् ॥४६२५॥

अत्येष्टिरेतत् कथिता मडलावाप्तिकारिणी ।

श्राद्धे मासे तथा वर्षे सर्पिडीकरणात् तत ॥४६२६॥

सर्पिडनात्तु वर्षान्ते तदनंतरमेव वा ।

मडलस्थितिसिद्धचर्यं श्राद्धस्यार्हत्वसिद्धये ॥४६२७॥

दीक्षाफलप्राप्तये च कुर्यादेतद् यतेरपि ।

यस्य न क्रियते चेतन् तस्य दीक्षाफलं न हि ॥४४२८॥

अत्येष्टिविधिना हीनो मडलस्थो न जायते ।

तस्मात् पुत्रादिभिः पित्रादीनां कर्तव्य एव हि ॥४६२९॥

अज्ञानात् साधनाभावात् यस्यान्त्येष्टिर्न वै कृता ।

जपेत् श्राद्धाधिकारार्थमयुतं तस्य नामत ॥४६३०॥

तदुपान्यमूलमिति शेषः ।

उपासको वा तद् वश्यो ह्येतत् सस्कारसस्कृतः ।

प्रेतभावविनिर्मुक्तो वीरत्यगधिगच्छति ॥४६३१॥

अत्येष्टिसस्कारयोगाद् गुरुमडलगो भवेत् ।

दीक्षानाम्नो ह्यप्रसिद्धी गगनेति ममीरयेत् ॥४६३२॥

संप्राप्तेऽपरपक्षादौ कौलश्राद्धं समाचरेत् ।

यस्य श्राद्धं तत् कनिष्ठो गुवर्चर्चाया यदाचित् ॥४६३३॥

प्रतीक्षेत् श्राद्धविप्राणां स्वात्मोकारं तु सर्वथा ।

श्राद्धमेतत् कृतात्येष्टे कुर्यान् नान्यस्य पुत्रचित् ॥४६३४॥

कौलश्राद्धमपूत्वा तु चान्यं श्राद्धसहस्रकं ।

नव तृप्तिं यदाचित् स्यात् पित्रादीनां तु सर्वथा ॥४६३५॥

यत् पितॄणां घृतेन नयेत् फलमनतयम् ।

पणोरपि घृते श्राद्धे तस्य दीक्षाफलं भवेत् ॥४६३६॥

दृतनित्यक्रिय कर्ता द्वौ वाथ चतुरो द्विजान् ।
 निमत्र्यामुक्कानदनाथनाम्नोऽम्बा वा पदात् तत ।
 प्रत्यद्विक कौलश्राद्ध तत्रोक्तविधिना चरेत् ॥४६३७॥
 इति सकल्प्य च पुन श्राद्धेऽस्मिन् कौलसज्ञके ।
 करिष्ये पूजन देव्या श्रीमुन्दर्या यथाविधि ॥४६३८॥
 सकल्प्य वरिवस्या तु कलशात् समाप्य वै ।
 आत्मपात्राद् दक्षिणे तु स्थापयेद् वैश्वदेवकम् ॥४६३९॥
 पैत्र पात्र च सस्थाप्य यजेत् क्रमसमन्वित ।
 सुवासिन्यतगा पूजा कृत्वान्ते पूजयेद् द्विजान् ॥४६४०॥
 चर्यानाथस्वरूपाश्च विश्वान् देवान् समर्चयेत् ।
 नित्रीशपष्ठीशोड्डीशरूपान् पितृमुत्तान् यजेत् ॥४६४१॥
 कृतपुष्पाञ्जलीन् पूर्वमुखान् स्यात् वैश्वदेविकान् ।
 तथैवोदङ्मुखान् विप्रान् सवेश्य प्रणतोऽर्चयेत् ॥४६४२॥
 विश्वेपा च देवानामिदमासनमुत्तमम् ।
 चर्यानाथस्वरूपाणामर्पये चास्यतामिह ॥४६४३॥
 श्रीचर्यानाथरूपान् विश्वान् देवान् भवत्सु च ।
 आवाहयामि आवाह्य पुष्पाक्षतकृताजलि ॥४६४४॥
 विश्वेदेवा स्वागत वो यज्ञेऽस्मिन् स्थीयता क्षणम् ।
 सावधानेन मनसा स्वीकुर्वतु सभाजनम् ॥४६४५॥
 इति प्रार्थ्याप्रतस्तस्य मण्डल चतुरस्रकम् ।
 मत्स्यमुद्रितहरतेन कृत्वा सपूजयेत् तत ॥४६४६॥
 विश्वेपा चैव देवाना पाद्यमडलडन्तक ।
 पूजामत्रो नमोऽन्तोऽय मण्डलक्रमपूजने ॥४६४७॥
 सामान्यार्घजलेनैत्र पाद्य पादौ समर्पयेत् ।
 चर्यानाथस्वरूपाश्च देवा पाद्यमिद च व ॥४६४८॥

समर्प्य पादौ प्रक्षाल्य सामान्यार्घोदकेन च ।
 पुष्पाक्षतफलेनैव युक्तमर्घ्यं निवेदयेत् ॥४६४६॥
 देवाश्चर्यानाथरूपा इदमर्घ्यं च वो नम ।
 सामान्यार्घोदकेन त्रिर्दद्यादाचमनोयकम् ॥४६५०॥
 देवाश्चर्यानाथरूपा इदमाचमनं च व ।
 एव च गधपुष्पादिधूपदीपमहार्हणं ॥४६५१॥
 वस्त्रैराभरणैश्चैव वैश्वदेव यजेद् द्विजम् ।
 चतुष्के ब्राह्मणे तत्र पितरं च पितामहम् ॥४६५२॥
 पितामहं च वृद्धादिं क्रमशस्त्रिषु पूजयेत् ।
 तत् तन्नाम्ना युगमपक्षे ह्येकं देवं च पतृकम् ॥४६५३॥
 पूजयेत् परया भक्त्या श्रीचर्यानाथनामकम् ।
 वैश्वदेवेऽथ मित्रीशषष्ठीशोड्डीशनामभिः ॥४६५४॥
 पत्र्येऽतो पितृदेवाश्च स्वागतं वो नमस्तथा ।
 भोजनं चेति सप्रार्थ्यं वृत्ताकारे तु मण्डले ॥४६५५॥
 दीपान्तं पूजनं कृत्वा विश्वेदेवस्य पात्रतः ।
 गृहीत्वा कारणं किञ्चित् कृत्वा पात्रान्तरे च तत् ॥४६५६॥
 विश्वेदेवद्विजकरे दद्यान् मन्त्रमिमं पठन् ।
 श्रीचर्यानाथरूपेभ्यो विश्वेभ्यश्च ततः परम् ॥४६५७॥
 देवेभ्यश्च ततः स्वाहा इति तस्मिन् निवेदयेत् ।
 सद्वितीयं तथा पितृपात्रादन्यच्च पूर्ववत् ॥४६५८॥
 पठेन् मित्रीशरूपाय पित्रेऽमुकाय ऋद्धयम् ।
 षष्ठीशरूपाय पितामहो ङेऽतोऽमुकाय च ॥४६५९॥
 स्वाहा ततोऽद्वितीशरूपायान्ते प्रादि पितामह ।
 ङेऽतोऽमुकाय स्वाहेति प्रत्येकं यं समर्पयेत् ॥४६६०॥
 ते गृहीत्या यथाम्नाय स्योऽकुर्यादुक्तमार्गतः ।
 क्रमात् नोजापात्राथ पुर्याच्च चतुरस्रकम् ॥४६६१॥

सवृत्त पूजयेत् तत् तन्नाम्ना मङ्गलङ्गेयुजा ।
 नमोऽन्तेन च सपूज्य स्वन्न तत्र चतुर्विधम् ॥४६६२॥
 पात्रे सस्थाप्य मूलेन प्रोक्ष्य मन्त्रानिमान् पठेत् ।
 सविन्मये महापात्रे आनदमयभोज्यकम् ॥४६६३॥
 भोक्ता त्व पुरुष साक्षी महाशक्ति मंहेश्वर ।
 सर्वमत्रशक्तिमयो भोक्ता साक्षात् पर स्वयम् ॥४६६४॥
 तस्मात् सर्वं शिव साक्षाद् भोक्ता दाता च भोज्यकम् ।
 विश्वेदेवा देवता नो भुञ्जन्त्वत्र मखे नम ॥४६६५॥
 यावच्छ्रव्य तावदिह भोक्तव्य स्वस्थमानसं ।
 पेय खाद्य भक्ष्यभोज्यौ सर्वं व सुसर्मापितम् ॥४६६६॥
 पितृणां परमानदहेतवे तद्भवेत् शिवम् ।
 पठित्वैतान् क्षिपेत् तोय देवपितृस्थले तदा ॥४६६७॥
 आपोशान समर्प्याथ प्रार्थयेच्च ततो द्विजान् ।
 यथासभवपाकाद्यैस्तृप्ता यूय भविष्यथ ॥४६६८॥
 कुलद्रव्यैश्चर्वणैश्च पितृणां शांतिहेतवे ।
 विश्वेदेवाश्च पितरस्तृप्ता स्थास्मिन् महामखे ॥४६६९॥
 सर्वं सुमिष्टं सपन्नं भवत्वत्र यथेप्सितम् ।
 आपोशान चोत्तरं च दत्त्वा तेभ्योऽतिभक्तित् ॥४६७०॥
 तान्ब्रूय दक्षिणां पश्चात् तेभ्यश्च विनिवेदयेत् ।
 प्रदक्षिणानमस्कारौ कुर्यान् मन्त्रद्वयं पठन् ॥४६७१॥
 विश्वान् देवास्तथा पितृन् देवतारूपमास्थितान् ।
 नम पुरस्तात् पश्चाच्च पाश्वर्योरपि वो नम ॥४६७२॥
 अनेन कौलश्राद्धेन विधिना पितृमुख्यका ।
 परमानदमास्थाय भवत्वेते सुनिर्वृता ॥४६७३॥
 ततो विसर्जयेद् विप्रानक्षतक्षेपणादिभिः ।
 यथागतं तु पितरो गच्छन्त्वस्मान् महामखात् ॥४६७४॥

विश्वे देवैश्च सहिता प्रसन्ना सन्तु मे चिरम् ।
 एव विसृज्य तत् शेष सहवीरैश्च शक्तिभि ॥४६७५॥
 चक्रपूजाविधानेन स्वीकृत्यैव समापयेत् ।
 दक्षिणा वीरशक्तिभ्यो दत्त्वा ताबूलपूर्वकम् ॥४६७६॥
 सप्रार्थ्य विसृजेत् ताश्च परमानदनिर्भर. ।

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे प्राथमिकतान्त्रिकौलथाद्वादिकथन नाम
 विंशतितम पटल ॥२०॥ आदितश्चाष्टचत्वारिंशत् ।

अथ एकविंश. पटल ।

कौलयोगमथो वक्ष्ये स्वात्मसविद्विमर्शकम् ।
 शैवागमेषु यत् प्रोक्त तथा वै यामलादिषु ॥४६७७॥
 कुलार्णवे च यत् प्रोक्त तथा विज्ञानभैरवे ।
 तत्रत्य मूलवाक्य यद् युक्त्या सग्रथ्य लिख्यते ॥४६७८॥

अ विज्ञानभैरवादिषु देवीवाक्यम्—

श्रुत देव मया पूर्वं रुद्रयामलसम्बन्धम् ।
 त्रिकभेदमशेषेण सारात् सार विभागश ॥४६७९॥
 त्रिकभेद आत्मविद्याशिवात्मकमिच्छाज्ञानक्रियात्मन वा ।
 अद्यापि न निवृत्तो मे सशय परमेश्वर ।
 किं रूप तत्प्रती देव शब्दराशिकलामयम् ॥४६८०॥
 स हि वर्णविभेदेन देहभेदेन वा भवेत् ।
 परत्य निष्कलत्वेन सकलत्वेन वा भवेत् ॥४६८१॥
 प्रसाद कुरु मे नाथ नि शेष छिन्वि सशयम् ।
 शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन् मा त्वं परिपृच्छसि ॥४६८२॥
 तस्य श्रयणमात्रेण योग साक्षात् प्रकाशते ।
 एषरूपं त्रिविधं प्रोक्त मूलतूदमपत्यन ॥४६८३॥

साकार स्थूलमित्युक्त तदेव सकल भवेत् ।
 निराकार तु सूक्ष्म स्यात् शब्दब्रह्मण्य वपु ॥४६८४॥
 पर केवलचिद्रूप यद् ज्ञात्वात्रैव मुच्यते ।
 स्थिरार्थं मनस केचित् स्थूलध्यान प्रकुर्वते ॥४६८५॥
 स्थूले चेत् निश्चल चेतो भवेत् सूक्ष्मेऽपि सुस्थिरम् ।
 करपादोदरागादरहित परमेश्वरम् ॥४६८६॥
 सर्वतेजोमय ध्यायेत् सच्चिदानन्दक्षणम् ।
 नोदेति नास्तमभ्येति न वृद्धिं याति न क्षयम् ॥४६८७॥
 स्वयं विभात्यथान्यानि भासयेत् साधनं विना ।
 अनन्तमितभारूप सत्तामात्रमगोचरन् ॥४६८८॥
 वचसामत्र सवेद्य मन्मूर्तिमकल्पम् ।
 यद् देवि सकल रूप भैरवस्य प्रकीर्तितम् ।
 तदसारतया देवि विज्ञेयमिन्द्रजालवत् ॥४६८९॥
 माया स्वप्नोपमं चैव गधर्वनगरभ्रमम् ।
 ध्यानार्थं भ्रातृबुद्धीनां क्रियाडवरवर्तिनाम् ॥४६९०॥
 केवलं विहितं पुंसां विकल्पविहतात्मनाम् ।
 अत्रबुद्धमतीनां हि एषा बालविभीषिका ॥४६९१॥
 मातृमोदकवत् सर्वं प्रवृत्त्यर्थमुदाहृतम् ।
 तत्र पूजादिमार्गं नु स्थूलज्ञानमुदाहृतम् ॥४६९२॥
 सूक्ष्म मन्मयं चैव तद्ध्ययानं बहुधा स्थितम् ।
 मातृकात्मतया कामकलात्मत्वेन चैव तथा ॥४६९३॥
 तत्त्वचक्रात्मकेनापि सूक्ष्मभावेन सस्थितिः ।
 मातृकात्मत्वमेवादी वक्तव्यमिति हेतुतः ॥४६९४॥
 प्रसगान् मातृकोत्पत्तिरूपमेव विविच्यते ।
 सविदेषा या विभाति पदार्थक्रमगोचरा ॥४६९५॥

सर्वेषा सर्वदा सा हि स्वप्रकाशस्वरूपिणी ।
 क्रम स तु पदार्थस्थो न हि सवित्प्रतिष्ठित ॥४६६६॥
 पदार्थोऽपि न सवित् स्यात् सवित् तस्य प्रकाशिका ।
 प्रकाश एव तद्रूप सर्वत्र सर्वदापि च ॥४६६७॥
 तस्मादेकैव सवित् स्यात् तस्या भेदो न विद्यते ।
 एष एव परशिव प्रोक्त सर्वस्य कारणम् ॥४६६८॥
 न तस्यादि नापि चातस्तयो सिद्धेरभावत ।
 सर्वसाधकसवित्तोराद्यन्तौ केन सिद्धयत ॥४६६९॥
 स्वप्रकाशत्वमस्त्यस्मिन् सर्वथा हि प्रकाशते ।
 दीपादिजडवन्नाय प्रकाशितुमिहार्हति ॥४७००॥
 ततो विलक्षणत्वेन प्रकाशेताजडत्वत ।
 दीपादि नाहमित्येव प्रकाशे स्वात्मनि क्वचित् ॥४७०१॥
 योग्यत्वादहमित्येव प्रकाशेतेष होश्वर ।
 अज्ञभाव सोऽपि नैष स्थूलवर्णमयो भवेत् ॥४७०२॥
 किंतु सवित् प्रकाशैकरूपोऽन्त सुप्रतिष्ठित ।
 घटादिज्ञानकालादी यथास्माक हि सस्थित ॥४७०३॥
 स्थितेन येन नास्मीति कदाचित् नैव भासते ।
 सोऽहभावस्तथानूत सूक्ष्म सस्कारवत् स्थित ॥४७०४॥
 अखडैकरसोऽप्येष व्यवहारे विभज्यते ।
 स एष प्रोच्यते शक्ति शिवान्निन्नतया शुभे ॥४७०५॥
 पूर्णाहिताविमर्शश्च स्फुरत्ता च प्रकीर्तिता ।
 शिवात्मके जगद्बीजे सस्थिताकुरशक्तिवत् ॥ ४७०६॥
 जगदकुरशक्तित्वाज्जगद्व्याप्त्री शिवे स्थिता ।
 यथाकुरदलद्वन्द्वमध्याद् वृक्षस्य सभक् ॥४७०७॥
 वृक्षव्याप्त्री हि सा शक्तिरेवमेव परे शिवे ।
 याच्चात्मका याचका स्युरविनाभावभासवत् ॥४७०८॥

ते वाचकारणवरूपा आदिहातात्मका स्मृता ।
 ग्रहमे मध्यमास्ते स्यु प्रत्याहारसुनीतित ॥४७०६॥
 एव युक्त्या जगद्व्यापत्री पराहता शिवे स्थिता ।
 यथा लोके तदीयस्य किरणं भास्करस्य च ॥४७१०॥
 ज्ञायते दिग्बिभागादि तद्वत् शक्त्या शिव प्रिये ।
 न बह्वेर्दाहिकाशक्ति र्ध्वतिरिक्ता विभाव्यते ॥४७११॥
 केवल ज्ञानसत्ताया प्रारम्भोऽय प्रवेशने ।
 शिवस्य कलयन्ती सा स्वागरूप तु तज्जगत् ॥४७१२॥
 यदा स्वातन्त्र्यवशत शिव पूर्णं निज वपु ।
 ऐच्छद्ब्रह्मच्छादितु लीलाहेतवेऽणुरभूत् तदा ॥४७१३॥
 मलत्रयसमाविष्टमन्त्राद्यो मल आणव ।
 शुद्धपूर्णचित्स्वरूपोऽह भावे तु तदा स्थितः ॥४७१४॥
 तथाभूतोऽप्येकदेशाऽहभावेनाभिसयुत ।
 स एकदेशाहभावोऽपूर्णं प्रातिव्दाहृत ॥४७१५॥
 आणवो मल एष स्यात् पूर्णाहभाववर्जनात् ।
 अज्ञानमिति च प्रोक्त ससारस्यादिकारणम् ॥४७१६॥
 एकस्यैवापर रूप देहाहतादिक भवेत् ।
 एव स्वस्य परिच्छेदाभासनाद् भिन्नदर्शनम् ।
 मायीयमल इत्युक्त तस्मादन्याभिलाषया ॥४७१७॥
 करोति सदसद्वाऽन्यत् यत् तत् सस्कार एव तु ।
 कार्मो मलस्तु सप्रोक्त एव स त्रिविधो मल ॥४७१८॥
 मलत्रयैरभियुत शिव एव महेश्वर ।
 अनेकधा समभवत् पुरुषास्ते हि कीर्तिता ॥४७१९॥
 विभासते बहुविध बाह्याभ्यन्तरभेदितम् ।
 बाह्य नीलपटाद्य स्यात् सुखदुःखाद्यमान्तरम् ॥४७२०॥

सुलाद्यनुभवो भोग सविकल्पकहेतुक ।
 सुषुप्त्यादौ न भोगोस्ति विकल्पाभावतो यत् ॥४७२१॥
 निर्विकल्पो ज्ञानमात्र ज्ञेयोल्लेखविर्जितम् ।
 ज्ञेयोल्लेखसमायुक्तो विकल्प समुदाहृत ॥४७२२॥
 ज्ञेयोल्लेख शब्दरूप सोऽयमित्यादिरूपक ।
 श्रतः शब्दानुविद्धस्तु विकल्प प्रोच्यते ब्रुधै ॥४७२३॥
 ऋते शब्दानुबधे तु ज्ञानस्य न विकल्पता ।
 स शब्दो ज्ञानवपुषि निविष्ट सूक्ष्मरूपत ॥४७२४॥
 श्रत एव तिरश्चा च प्रवृत्ति स्याद् विकल्पत ।
 भोक्तृभोगाय सा शक्ति हृदय विविधरूपत ॥४७२५॥
 विकल्पयितुमेवेह जाता वरुणस्वरूपिणी ।
 सुषुप्तिप्रलयादौ च ग्राह्याभासविवर्जनात् ॥४७२६॥
 सविदेकस्वरूपापि तद्भोगाय द्विधाऽभवत् ।
 श्रहकारात्मना त्वाद्य उल्लास प्रथमो हि स ॥४७२७॥
 एपोङ्कुरात्मको ज्ञेय पूर्वस्माद् व्यक्तरूपक ।
 श्रकारस्तु शिवस्तत्र हकार शक्तिरुच्यते ॥४७२८॥
 इमौ वर्णाक्षरस्य दलयुग्मवदास्थितौ ।
 तयोरक्षर गमयितुमनुस्वार तद्दूर्ध्वग ॥४७२९॥
 एव द्विरूपा सा सविज्जगदकुररूपिणी ।
 पत्रपुष्पादिक बीजादकुरद्वारतो यथा ॥४७३०॥
 एव विकल्पामावात् सा प्रपञ्च सर्व एव तु ।
 श्रकारद्वारत स्यात् स्पष्ट सवित् समुद्भव ॥४७३१॥
 तत शक्तिहंकारात्मा प्रविष्टानुत्तरे शिवे ।
 स्वरपोडगहपाऽनूत् तत्प्रकार प्रदर्श्यते ॥४७३२॥
 पाप् क्षतुर्धा परा पश्यन्ती मणमा वंशरोति च ।
 पूर्णाहंतय नूक्षमाहनायहपा परा स्मृता ॥४७३३॥

सैव देहे देहिना तु मूलाधारे स्थितोच्यते ।
 आत्मशक्ति कुण्डलिनीत्यादिशब्दैर्बुधोत्तमं ॥४७३४॥
 तस्या एव स्थूलरूप सार्धत्रिवलयाकृति ।
 विकल्पनोन्मुखी सा हि निविश्य प्राणमारुतम् ॥४७३५॥
 मूलाधारान् नाभिदेश प्राप्य भाव मनोगतम् ।
 पश्यन्ती प्रोच्यते तज्ज्ञं पश्यन्तीत्येव सा परा ॥४७३६॥
 हृदय प्राप्य मनसा वाच्यभावेन सयुता ।
 पश्यतीव न सा सूक्ष्मा भिन्ना नादेन सगता ॥४७३७॥
 वैखरीव न च स्थूला करणागोचरत्वत ।
 मध्यमेति समाद्याता ततो वक्त्रे हि वैखरी ॥४७३८॥
 बीज परा स्यात् पश्यती सूक्ष्मा खडाकुरात्मिका ।
 उच्छ्र्वनद्विदलाकूररूपिणी मध्यमा भवेत् ॥४७३९॥
 काण्डशाखावृत पत्रपुष्परूपा हि वैखरी ।
 फल विकल्पानुभवो रसो भोग उदीरित ॥४७४०॥
 अनादिकालादित्येतत् वाग्वृक्षगहने द्विजा ।
 जीवाश्चरति सुचिरं सविदाकाशसश्रये ॥४७४१॥
 मध्यमारूपिणी सैव कठतालोष्ठमूर्द्धसु ।
 दत्ते च मूर्च्छयती त प्राणं च पचधाऽभवत् ॥४७४२॥
 अ इ उ ऋ लृ इत्येव प्रत्येकं च द्विधा पुन ।
 एकमात्रानेकमात्रा कालाशकलिता सती ॥४७४३॥
 सजातैव तु दशधा भूय सानुत्तराविका ।
 ताल्वोष्ठविकृति र्युक्ता द्विधा ए श्री इतीरिता ॥४७४४॥
 पुनराभ्या च सयुक्ता ए श्री इत्यपि चाभवत् ।
 विकृतानेकया चैव वस्तुतोऽविकृतात्मना ॥४७४५॥
 आत्मानं विरयापयितुं तत्परा शून्यरूपिणी ।
 अनुस्वार इति र्यात सर्वान्ते सर्गरूपिणी ॥४७४६॥

अनुत्तर स्वस्वरूप विभेदेनापि भाषितम् ।
 पूर्णात्मता न त्यजतीत्येव बोधयितु परा ॥४७४७॥
 शून्यद्वयात्मना साक्षान् निजरूपेण सस्थिता ।
 निजरूप हकार स्यात् सर्गस्तस्यापर वपु ॥४७४८॥
 तयोरभेद सुस्पष्टोऽनुत्तराद्यतयोगत ।
 एव षोडशरूपेण नित्या षोडशकात्मिका ॥४७४९॥
 वाच्यवाचकयोरैक्यात् नित्यात्मान इतीरिता ।
 उदात्तत्वाद्याश्रयत स्वरात्मान प्रकीर्तिता ॥४७५०॥
 तत्राकार शिवस्त्वाद्यो विसर्गं शक्तिरन्त्यग ।
 शिवशक्तिमय सर्वं वक्तुमेव हि सस्थिति ॥४७५१॥
 अथ स्वस्या निविष्टेन शिवेन सहिता परा ।
 पट्त्रिंशद् रूपता प्राप्ता व्यजनात्मतयोच्यते ॥४७५२॥
 कठादिदत्स्थानातयोगाद्या पचरूपिणी ।
 तस्या पल्लवरूपाश्च शक्तय सति पच वं ॥४७५३॥
 चिदानदेच्छाज्ञानक्रियास्या तासा तु वं भवेत् ।
 प्रत्येक पचधा जाता पचपचकल्पिणी ॥४७५४॥
 पचसु प्रोक्तस्यानेषु जिह्वासस्पशनेन वं ।
 अमिव्यक्ता यतस्तस्मादेते स्पर्शसमाह्वया ॥४७५५॥
 पचवर्गा कचटतपाद्या पचात्मका पृथक् ।
 श्रोष्ठस्य सर्वबाह्यत्वात् कठादिस्थानमडले ॥४७५६॥
 उकारप्रभवो वर्गो याद्य सर्वान्तसस्थित ।
 अयंतत् क्रमतस्तानुमुलवर्णंचतुष्टये ॥४७५७॥
 पृथग्मुतोऽनुत्तरस्तु सजातो हि चतुर्विध ।
 य र ल ग इत्यन्तस्या अतेऽनुत्तरसस्थिते ॥४७५८॥
 चतुर्णां पुनरेतेषां बह्वेभ्यमेव शक्तय ।
 चत्वारस्ते शयसहा ह्युत्पन्ना सप्रकीर्तिता ॥४७५९॥

हस्यौष्ठवर्णशक्तित्वेऽप्येवा मुख्या यत परा ।

अनुत्तराभिन्नरूपापीति कठैकसश्रया ॥४७६०॥

एतत् त्रयस्त्रिंशदादौ च स्थितोऽनुत्तर स्वयम् ।

अकारोऽन्तेऽपि शक्ति सा हकारस्फुटरूपिणी ॥४७६१॥

एतदन्ते लक्षयुगम मिथुनद्वितय स्थितम् ।

शिवशक्त्यात्मता वक्तु स्वरस्य व्यजनस्य च ॥४७६२॥

लसकारमय त्वाद्य कपकारमय परम् ।

शाक्तमाद्य पर शैवमेव मिथुनयुगमकम् ॥४७६३॥

शक्तिरूपस्वरौघस्य शिवात्मव्यजनस्य च ।

प्रतिविंबात्मक तत्र रूप ल स तु माहृत ॥४७६४॥

परप्रकाश्य रूप तु परोक्षान् माहृतो भवेत् ।

अशिवात्मत्वमेतस्माज्जाड्यात् शाक्तयुग हि ल ॥४७६५॥

क शुद्धशक्ति पो व्योम शुद्धशक्तिस्तु चिन्मयी ।

आकाशोऽप्यपरिच्छिन्न इत्येव शिवधर्मयुक् ॥४७६६॥

यतस्तस्मात् तन्मिथुन क्ष शिवात्मकमुच्यते ।

तत् तदाधिक्यतस्तत् तन्मिथुन परिकीर्तितम् ॥४७६७॥

षट्त्रिंशत्तत्त्वरूप वं षट्त्रिंशद्ब्यजन क्रमात् ।

स्वराद्य व्यजनाद्य च यस्मात् सदृशरूपकम् ॥४७६८॥

एवमेव भवेत् तस्मादेकपचाशदात्मना ।

मातृका सा पराहता पुला भोगैकहेतवे ॥४७६९॥

विकल्पयितुमात्मान भासते प्रोक्तरोतित ।

अनुत्तराद्या वर्णाना शक्तयस्तु पृथक्स्थिता ४७७०॥

एकपचाशदन्याश्च ब्राह्म्याद्या वर्गशक्तय ।

पचभूतात्मना चैते त्रिलिङ्गक्रमभेदत ॥४७७१॥

वर्णा सर्वे देवमया शक्त्या च परया युता ।
 अकारादित्रयो व्योम ईकारादित्रयोऽनिल ।
 ऋकारादित्रिवर्णानि चाग्निरित्युच्यते बुधं ॥४७७२॥
 लृकारादित्रयो ह्याप ओकारादित्रयो मही ।
 प्रकृतिस्तत्त्वभेद स्याद् विकृति मूर्तिरुच्यते ॥४७७३॥
 ड ङ ण न म स हा वै नाभसा सप्रकीर्तिता ।
 क च ट प य षाश्च भारता वर्णितास्त्वमे ॥४७७४॥
 आग्नेयाश्चैव ख छ ठ थ फ र क्षा प्रकीर्तिता ।
 वारुणा घ ऋ ढ ध भ व शा सकीर्तिता बुधं ॥४७७५॥
 ग ज ड द व ल लेति पार्थिवा सम्यगोरिता ।
 सोमसूर्याग्निसमिन्ना स्वरत्पर्शविशिष्टका ॥४७७६॥
 पुस्त्रीनपुसकास्तद्वत् तदभेदमधुनोच्यते ।
 स्वराणां ये च चत्वार ऋ ऋ लृ लृ नपुसका ॥४७७७॥
 शिष्टा द्वावश पुल्लिगा व्यजनाश्च नपुसका ।
 विश्वर्तजसप्राज्ञाना मूर्तिभेदेन तस्थिता ॥४७७८॥
 अधिदेव फल त्वेषा क्रमेणात्र प्रकीर्त्यते ।
 विश्व वितत्य यद्रूपा सविदेषा च तस्थिता ॥४७७९॥
 अकार सर्वदेवत्य रक्त सर्ववशीकरम् ।
 आकार स्यात् परा शक्ति श्वेतमाकर्षण भवेत् ॥४७८०॥
 इकार विष्णुर्देवत्य श्याम रक्षाकर भवेत् ।
 मायाशक्तिरितोकार पीत स्त्रीणां वशीकरम् ॥४७८१॥
 उकार शिवर्देवत्य कृष्ण राजवशीकरम् ।
 ऊकार भूमिर्देवत्य श्याम लोकवशीकरम् ॥४७८२॥
 ऋकार ब्रह्मणो ज्ञेय पीत ग्रहघिनाशनम् ।
 गिलद्विरूप ऋषारमज घ ज्वरनाशनम् ॥४७८३॥

- अश्विनीसङ्गक लृ लृ श्वेतरक्ते ज्वरापहे ।
 एकार वीरमद्र स्यात् पीत सर्वार्थसिद्धिदम् ॥४७८४॥
- ऐकार वाग्भव विद्यात् स्फाटिक ज्ञानसिद्धिदम् ।
 ओकार च स्वर विद्यात् ज्योति सर्वफलप्रदम् ॥४७८५॥
- औकारमादिशक्ति स्यात् शुक्ल सर्वार्थसिद्धिदम् ।
 अकार तु महेश स्याद् रक्तवर्णं सुखप्रदम् ॥४७८६॥
- अकार कालरुद्र स्यात् रक्तं पापनिकृ तनम् ।
 प्राजापत्य ककारं स्यान् पीत पुष्टिकरं भवेत् ॥४७८७॥
- खकार जाह्नवीबीज क्षीराभ पापनाशनम् ।
 गकार गरारूप स्यात् रक्ताभ विघ्ननाशनम् ॥४७८८॥
- घकार भैरव ज्ञेय मुक्ताभ शत्रुनाशनम् ।
 डकार कालबीज स्यात् श्याम सर्वजयकरम् ॥४७८९॥
- चकार चडरुद्र स्यादजन रिपुमोतिहृत् ।
 छकार मद्रकाली स्याद् राजावर्तं जयप्रदम् ॥४७९०॥
- जकार जम्हा ज्ञेय रक्ताभ च जयावहम् ।
 झकार त्वर्धनारी स्यात् श्यामरक्त जयावहम् ॥४७९१॥
- ञकार कोटिविज्ञेय पीतं रोगविनाशनम् ।
 भृङ्गीश स्यादृकार तु रक्त सर्वमुखावहम् ॥४७९२॥
- ठकार चन्द्रबीज स्यात् पीत मृत्युविनाशनम् ।
 डकार चैव नेत्र स्यात् पीत कालजयप्रदम् ॥४७९३॥
- ढकार यमबीज स्यान्नील मृत्युविनाशनम् ।
 णकार वदिवीज स्याद् रक्ताभ चार्थसिद्धिदम् ॥४७९४॥
- तकार वायुदेवत्य श्वेत सर्वजयप्रदम् ।
 थकार धर्मदेवत्य मदाभ स्याज्जयप्रदम् ॥४७९५॥

वर्णा सर्वे देवमया शक्त्या च परया युता ।
 अकारादित्रयो व्योम ईकारादित्रयोऽनिल ।
 ऋकारादित्रिवर्णानि चाग्निरित्युच्यते बुधं ॥४७७२॥
 लृकारादित्रयो ह्याप ओकारादित्रयो मही ।
 प्रकृतिस्तत्त्वभेद स्याद् विकृति भूतिरुच्यते ॥४७७३॥
 ङ ञ ण न म स हा वै नाभसा सप्रकीर्तिता ।
 क च ट प य पाश्च मारुता वर्णितास्त्वमे ॥४७७४॥
 आग्नेयाश्चैव ख छ ठ थ फ र क्षा प्रकीर्तिता ।
 वारुणा घ ऋ ढ ध भ व शा सकीर्तिता बुधं ॥४७७५॥
 ग ज ड द व ल लेति पार्थिवा सम्यगोरिता ।
 सोमसूर्याग्निसमिन्ना स्वरन्पर्शविशिष्टका ॥४७७६॥
 पुञ्जीनपुसकास्तद्वत् तद्भेदमधुनोच्यते ।-
 स्वराणां ये च चत्वार ऋ ऋ लृ लृ नपुसका ॥४७७७॥
 शिष्टा द्वादश पुल्लिगा व्यजनाश्च नपुसका ।
 विश्वतैजसप्राज्ञाना मूर्तिभेदेन सस्थिता ॥४७७८॥
 अघिर्देव फल त्वेषा क्रमेणात्र प्रकीर्त्यते ।
 विद्म्य घितत्य यद्रूपा सविदेषा च सस्थिता ॥४७७९॥
 अकार सर्वदेवत्य रक्त सर्वेशीकरम् ।
 आकार स्यात् परा शक्ति श्वेतमाकर्षण भवेत् ॥४७८०॥
 इकार विष्णुदेवत्य श्याम रक्षाकर भवेत् ।
 मायाशक्तिरितीषार पीत स्त्रीणां वशीकरम् ॥४७८१॥
 उकार शिवदेवत्य पृष्ण राजवशीकरम् ।
 ङकार भूमिर्देवत्य श्याम लोचवशीकरम् ॥४७८२॥
 ञकार यज्ञलो ज्ञेय पीत ग्रहविनाशनम् ।
 शिवादिप ञ्कारमज च ज्वरनाशनम् ॥४७८३॥

विदितात्मस्वसाम्राज्यप्रदा संव महेश्वरो ।
 अत सा सर्वथा ज्ञेया ससारमयनाशिनो ॥४८०८॥
 एवविधा मानृका सा सविद्रूपेण सस्थिता ।
 मोहयत्यलिल विश्व फललुब्ध खगं शिवम् ॥४८०९॥
 अथ कामकलारूप मविद प्रोच्यते स्फुटम् ।
 यद्रूप ध्यायते योगी सवित् तादात्म्यसिद्धये ॥४८१०॥
 द्विधा कामकला प्रोक्ता स्थूलसूक्ष्मविभेदत ।
 त्रिविन्द्वात्मक ईकार पूर्वं स्थूलो निरूपितः ॥४८११॥
 सूक्ष्म निरूप्यते सद्यो ध्यातु विद्या तदात्मिकाम् ।
 प्रोक्तस्य शुद्धसवित्तिमात्ररूपशिवस्य तु ॥४८१२॥
 या स्वस्वरूपविश्रांति सोऽहमाव उदाहृत ।
 जडाश्चिदात्मविश्रान्ता स्वस्वानवभासनात् ॥४८१३॥
 चिदात्मा स्वात्मविश्रांत स्वस्वरूपेऽवभासनात् ।
 चिदात्मानमृते क्वापि जडो नैव प्रकाशते ॥४८१४॥
 अत स्वस्मिन् न विश्रांत परतत्रावभासन ।
 जडात्मानमृते सवित् मुक्तिसधिसमाधिषु ॥४८१५॥
 प्रकाशतोऽपि विश्राता स्वस्वरूपे हि सर्वदा ।
 एषा स्वस्वरूपविश्रांतिरहमाव उदाहृत ॥४८१६॥
 इदमावो जडाना हि सविद्विश्रातिरुच्यते ।
 जडानामिदमित्येव प्रकाशात् सविदात्मना ॥४८१७॥
 चेतनानामहमिति भासनात् सविदात्मनः ।
 अहमित्येव विश्रांति स्वरूपे युज्यते स्फुटम् ॥४८१८॥
 यद्यप्येव स्वप्रकाश स्थूलो वरुणमयो न हि ।
 तथापि सद्योजनितशिशूनामिव समवेत् ॥४८१९॥
 अहमित्येव युक्तत्वादेतत् प्राक् प्रविवेचितम् ।

दुर्गाबीज दकार स्यात् श्याम सर्वार्थसिद्धिदम् ।
 घकार धनर्द ज्ञेय पीताभ चार्थसिद्धिदम् ॥४७६६॥
 नकारं चैव सावित्र स्फाटिक पापनाशनम् ।
 पर्जन्य स्यात् पकार तु शुक्लाभ पुष्टिसिद्धिदम् ॥४७६७॥
 फकार पाशुपत्य स्याद् ज्ञानद पापनाशनम् ।
 वकार तु त्रिमूर्ति स्यात् पीत सर्वार्थसिद्धिदम् ॥४७६८॥
 भकार भार्गव विद्याद् रक्ताभ सर्वसिद्धिदम् ।
 मकार मदन विद्यात् श्याम सर्वजयप्रदम् ।
 यकार वायुदेवत्य कृष्णमुञ्जाटन भवेत् ॥४७६९॥
 रकार वह्निदेवत्य रक्ताभ सहति भवेत् ।
 लकार भूमिदेवत्य स्यात् पीत स्तमन भवेत् ॥४८००॥
 वारुण स्याद् वकार तु शुक्लाभ रोगनाशनम् ।
 लक्ष्मीबीज शकार स्याद् हेमाभ श्रीकर भवेत् ॥४८०१॥
 पकार सूर्यबीज स्यात् रक्ताभ सर्वसिद्धिदम् ।
 सकार शक्तिरूप स्यात् रक्त सिद्धिकर भवेत् ॥४८०२॥
 हकार शिवबीज स्यात् शुद्धस्फाटिकसन्निभम् ।
 भुक्तिमुक्तिप्रद पुसा महापातकनाशनम् ॥४८०३॥
 लकार त्वष्टसिद्धीना बीज सिद्धिप्रदायकम् ।
 क्षयारमात्मतत्त्व स्याद् रक्ताभ सर्वसिद्धिदम् ॥४८०४॥
 इत्येते अधिदेवास्तु फलवर्णक्रमेण च ।
 अक्षरादिक्षरान्तवर्णानां कीर्तिता शिवे ॥४८०५॥
 मूलशक्तिस्तु सा सवित् सर्ववर्णात्मरूपिणी ।
 एष षट्षिधा भूत्या सविदेव जगन्मयी ॥४८०६॥
 उद्ग्राह्य भोगरागाद्यं पाशपित्वा भयश्चरे ।
 बुद्धक्षारे गनीरेज्जात् सगारे पातयत्यलम् ॥४८०७॥

वस्तुप्रकाश सृष्टिः स्यात् प्रलयस्तन्निमीलनम् ।
 स्थितिस्तयो विमर्शं स्यादुक्तावस्थात्रयाश्रयम् ॥४८३४॥
 शुद्धसवेदनं तुर्यमेवं स्वात्मा महेश्वरः ।
 सृष्ट्यादि कुर्वन् सततं ह्रींकारेणामिधीयते ॥४८३५॥
 प्रोक्तं सचित् सर्वमिति पूर्णाहितैव सुस्फुटा ।
 एवमर्थकतार्तीययोगात् कामकला स्मृता ॥४८३६॥
 एतदेव मत्रबोध्यं मत्रचैतन्यमेव वा ।
 आदिमात्यं चैतदेव पूर्णाहितात्मदर्शनम् ॥४८३७॥
 अकार आदिमोऽन्त्यस्तु हकार सप्रकीर्तितः ।
 आदिमान्त्यं तेन पूर्णाहितैव प्रणिगद्यते ॥४८३८॥
 देहाद्यहन्तारहितं शुद्धं सविद्विमर्शनम् ।
 पूर्णाहितेति कथितं यद् ज्ञानात् चैवमुच्यते ।
 विज्ञानं प्रत्यभिज्ञानं समाधिं निर्विकल्पकं ॥४८३९॥
 पूर्णाहितेति च प्रोक्तमेतदेव न चैतरत् ।
 कामं शिव इति प्रोक्तं कना शक्तिं निगद्यते ॥४८४०॥
 शिवशक्त्योर्योगेन विद्या कामकलात्मिका ।
 एव कामकलात्मत्वं सचिदं सुनिरूपितम् ॥४८४१॥
 सचिदं प्रोच्यते तद्वन् तत्त्वात्मत्वं क्रमात् स्फुटम् ।
 आ न्हाप्रलयस्थायी भुवनादिषु सततम् ॥४८४२॥
 तत्त्वमित्युच्यते तच्च पृथिव्यादि शिवात्मकम् ।
 सक्षेपतस्त्रिधा तत् स्यादात्मविद्या शिवात्मना ॥४८४३॥
 अशुद्धं मिश्रितं शुद्धमशुद्धं केवलं जलम् ।
 शुद्धं तु चिन्मयं मिश्रं चिज्जडोभयरूपकम् ॥४८४४॥
 एव स्थितं त्रिधा तत्त्वमेव षट्त्रिंशदात्मकम् ।
 पृथिव्यादि प्रकृत्यतमात्मतत्त्वमुदाहृतम् ॥४८४५॥

सैषैव देहिना देहे परिच्छेदावभासिनी ।

अपूर्णाहृतया रघाता ससाराङ्कुरकारणम् ॥४८२१॥

पूर्णाहता समाधौ सा देहावच्छेदवर्जनात् ।

शुद्धसवित्स्वभावस्य पूर्णाहतेव ता शिवा ॥४८२२॥

सूक्ष्मा कामकला प्रोक्ता भाविता बधनाशिनी ।

स्वस्वरूप विकल्पयितु सोच्छ्रुनाभवद् यदा ॥४८२३॥

विदुत्रितयरूपेण सजाता स्थूलरूपिणी ।

विन्दुविन्दू चेति पाति सहकारी क्रमेण तौ ॥४८२४॥

अनुत्तरविसर्गाख्यौ प्रकाशामर्शसज्ञकौ ।

तद्वर्णद्वययोगेन विद्या कामकलात्मिका ॥४८२५॥

ईकारश्चापि तद्रूप विदुर्विदुद्वयात्मकम् ।

तद् योगाच्चापि तद्रूपा विद्या प्रोक्तागमातरे ॥४८२६॥

सूक्ष्मकामकलारूप पूर्णाहता निगद्यते ।

पूर्णाहन्तानवच्छिन्नस्वस्वरूपविमर्शनम् ॥४८२७॥

अव्यापृत सर्वमेव स्वस्वरूपमिहोच्यते ।

ततश्चाह सर्वमिति पूर्णाहितार्ह ईरित ॥४८२८॥

प्रकाशामर्शपुगलसघट्ट शुद्धचिद् यपु ।

तद् वाचकत्वे शास्त्र स्याद् ह्रौंकार उमयात्मक ॥४८२९॥

एतस्यार्मोऽपि सप्रोपतस्तत्रराजे मया शिवे ।

द्योम्ना प्रकाशमानत्य ग्रसमानत्वमगित्ना ॥४८३०॥

तयो विमर्श ईकारो विदुना तन्निफारानम् ।

मृष्टि प्रपादा प्रलयो ग्रसन पालन तत ॥४८३१॥

गहृतस्य च मृष्टस्य विमर्श इति यं क्रमात् ।

हादिप्रपायं फयितो द्याप्तिरेतत् प्रयस्य तु ॥४८३२॥

विद्वयंमेव च मृष्टिस्थितिप्रलयरयाप्तिमत ।

शुद्धायेरन नुयं हन्तेतायो निगद्यते ॥४८३३॥

वस्तुप्रकाश सृष्टि स्यात् प्रलयस्तन्निमीलनम् ।
 स्थितिस्तयो विमर्श स्यादुक्तावस्थात्रयाश्रयम् ॥४८३४॥
 शुद्धसवेदन तुर्यमेव स्वात्मा महेश्वरः ।
 सृष्ट्यादि कुर्वन् सतत ह्रीकारेणाभिधीयते ॥४८३५॥
 प्रोक्त सवित् सर्वमिति पूर्णाहितैव सुस्फुटा ।
 एवमर्थकतार्तीययोगात् कामकला स्मृता ॥४८३६॥
 एतदेव मत्रवीर्यं मत्रचैतन्यमेव वा ।
 आदिमात्य चैतदेव पूर्णाहितात्मदर्शनम् ॥४८३७॥
 अकार आदिमोऽन्त्यस्तु हकार सप्रकीर्तित ।
 आदिमान्त्य तेन पूर्णाहितैव प्रणिगद्यते ॥४८३८॥
 देहाद्यहन्तारहित शुद्ध सविद्विमर्शनम् ।
 पूर्णाहितेति कथित यद् ज्ञानात् चैवमुच्यते ।
 विज्ञान प्रत्यभिज्ञान समाधि निर्विकल्पक ॥४८३९॥
 पूर्णाहितेति च प्रोक्तमेतदेव न चैतरत् ।
 काम शिव इति प्रोक्त कला शक्ति निगद्यते ॥४८४०॥
 शिवशक्तचरणयोगेन विद्या कामकलात्मिका ।
 एव कामकलात्मत्व सविद सुनिरूपितम् ॥४८४१॥
 सविद प्रोच्यते तद्वन् तत्त्वात्मत्व क्रमात् स्फुटम् ।
 श्या महाप्रलयस्थायी भुवनादिषु सततम् ॥४८४२॥
 तत्त्वमित्युच्यते तच्च पृथिव्यादि शिवात्मकम् ।
 सक्षेपतस्त्रिधा तत् स्यादात्मविद्या शिवात्मना ॥४८४३॥
 अशुद्ध मिश्रित शुद्धमशुद्ध केवल जलम् ।
 शुद्ध तु चिन्मय मिश्र चिज्जडोभयरूपकम् ॥४८४४॥
 एव स्थित त्रिधा तत्त्वमेव षट्त्रिंशदात्मकम् ।
 पृथिव्यादि प्रकृत्यतमात्मतत्त्वमुदाहृतम् ॥४८४५॥

विद्यातत्त्व तु पुरुषात् मायापर्यन्तमीरितम् ।
 शिवार्तं शुद्धविद्यादिशिवतत्त्वं प्रकीर्तितम् ॥४८४६॥
 द्रष्टृदृश्यात्मक विश्वं द्विधोक्तं मामके मते ।
 कालाध्वा चापि देशाध्वा दृश्यमेतद् द्विधा त्रयम् ॥४८४७॥
 तेन विश्वं षडध्वात्मरूपं मम विनिर्मितम् ।
 वर्णं पदं मत्र इति कालाध्वा तु त्रिधा स्थितं ॥४८४८॥
 कलातत्त्वं च भुवनं देशाध्वेति त्रिधा भवेत् ।
 एतत् शिवपदप्राप्तीं मार्गं इत्यध्वसंज्ञितम् ॥४८४९॥
 वर्णादीनां क्रियात्मत्वात् कालाध्वत्वमुदीरितम् ।
 मूर्त्यात्मत्वात् कलादीनां देशाध्वत्वं निरूपितम् ॥४८५०॥
 मूर्तिवैचित्र्यतो देशक्रममाभासयेत् शिवः ।
 क्रियावैचित्र्यनिर्भासात् कालत्रयमितीरितम् ॥४८५१॥
 वाच्यवाचकवर्गोऽयं देशकालाध्वनो युगम् ।
 तत्र वर्णास्तु संप्रोक्ता एकपचाशदात्मका ॥४८५२॥
 पदानि मन्त्राश्चानता पदवर्णमयं भवेत् ।
 मत्र पदमयश्चेति त्रयमेकात्मकं भवेत् ॥४८५३॥
 कला पञ्चविधा प्रोक्ता तत्त्वं षट्त्रिंशदात्मकम् ।
 चतुर्विंशत्युत्तरं तु द्विशतं भुवनानि वै ॥४८५४॥
 निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शास्त्रिरनन्तरम् ।
 शास्त्र्यतीतेति च कला पञ्च प्रोक्ता मया शिवे ॥४८५५॥
 कालाग्न्यादि शिवाख्यातमाश्रितं भुवनं भवेत् ।
 एतद् विश्वं भवेदण्डचतुष्टयतया स्थितम् ॥४८५६॥
 पृथिवी प्रकृतिर्माया शक्तिश्चेत्यण्डमुच्यते ।
 अनाश्रितं परशिवं शक्तघण्डाधिपतिं भवेत् ॥४८५७॥
 इन्द्रो मायाण्डाधिपतिः प्रकृत्यण्डाधिपो हरिः ।
 पृथिव्यण्डाधिपो मह्यं व्यापकं चोत्तरोत्तरम् ॥४८५८॥

अनतपार्थिवाण्डानि प्रकृत्यडे स्थितानि वै ।
 प्रकृत्यण्डान्यनन्तानि मायाण्डे सस्थितानि हि ॥४८५६॥
 शक्तघण्ड तु शिवस्यैकदेश एव प्रतिष्ठितम् ।
 शतकोटियोजन वै पृथ्वीतत्त्वमुदाहृतम् ॥४८६०॥
 पार्थिवाण्ड चैतदेव निवृत्त्याख्यकलाऽपि च ।
 भुवनाना पार्थिवाण्डे स्थितमष्टोत्तर शतम् ॥४८६१॥
 पार्थिवाण्डे गोलकाभ वहिरेतस्य वै क्रमात् ।
 जलादितत्त्वमावृत्य पूर्वपूर्वं स्थित परम् ॥४८६२॥
 धरातत्त्वाद् दशगुण जलतत्त्वमुदीरितम् ।
 तेजस्तत्त्व समारभ्य जलतत्त्वावधि क्रमात् ॥४८६३॥
 पूर्वपूर्वाद् दशगुण तत्त्व स्यादुत्तरोत्तरम् ।
 बुद्धितत्त्वात् शतगुणमहकाराख्यतत्त्वकम् ॥४८६४॥
 अहकारात्तु प्रकृति सहस्रगुणिता भवेत् ।
 एतावत्तु प्रकृत्यण्ड प्रतिष्ठाप्य कलापि च ॥४८६५॥
 भुवनात् स्थित चात्र षट्पचाशदुदाहृतम् ।
 प्रकृतेरयुतगुण पु तत्त्व लक्षधा ततः ॥४८६६॥
 नियतिस्तु तत पश्चात् कालात्त चोत्तरोत्तरम् ।
 दशलक्षगुण प्रोक्तं ततो माया तु कोटिधा ॥४८६७॥
 मायाण्डमेतावदुक्त विद्याख्या च कला भवेत् ।
 भुवनाना स्थितिश्चात्र सप्तविंशतिरीरिता ॥४८६८॥
 मायातत्त्वात् शुद्धविद्या दशकोटिगुणा भवेत् ।
 विद्यातत्त्वाद्देश्वर तु शतकोटिगुण भवेत् ॥४८६९॥
 सदाख्यमेश्वरात् तत्त्वात् सहस्रकोटिधा स्थितम् ।
 एतावदुक्तं शान्त्याख्यकलेति शिवशासने ॥४८७०॥
 भुवनाना स्थित त्वण्टादशक प्रोच्यते बुधैः ।
 सदारयाद् वृ दगुणित शक्तिनस्त्व प्रचक्षते ॥४८७१॥

विद्यातत्त्व तु पुरुषात् मायापर्यन्तमीरितम् ।
 शिवात् शुद्धविद्यादिशिवतत्त्वं प्रकीर्तितम् ॥४८४६॥
 द्रष्टृदृश्यात्मक विश्व द्विधोक्त मामके मते ।
 कालाध्वा चापि देशाध्वा दृश्यमेतद् द्विधा त्रयम् ॥४८४७॥
 तेन विश्व षडध्वात्मरूप मम विनिर्मितम् ।
 वर्णं पद मत्र इति कालाध्वा तु त्रिधा स्थित ॥४८४८॥
 कलातत्त्व च भुवन देशाध्वेति त्रिधा भवेत् ।
 एतत् शिवपदप्राप्तौ मार्ग इत्यध्वसंज्ञितम् ॥४८४९॥
 वर्णादीना क्रियात्मत्वात् कालाध्वत्वमुदीरितम् ।
 मूर्त्यात्मत्वात् कलादीना देशाध्वत्व निरूपितम् ॥४८५०॥
 मूर्तिवैचित्र्यतो देशक्रममाभासयेत् शिव ।
 क्रियावैचित्र्यनिर्भासात् कालत्रयमितीरितम् ॥४८५१॥
 वाच्यवाचकवर्गोऽय देशकालाध्वनो युगम् ।
 तत्र वर्णास्तु सप्रोक्ता एकपचाशदात्मका ॥४८५२॥
 पदानि मन्नाश्वानता पदवर्णमय भवेत् ।
 मत्र पदमयश्चेति त्रयमेकात्मकं भवेत् ॥४८५३॥
 कला पञ्चविधा प्रोक्ता तत्त्वं षट्त्रिंशदात्मकम् ।
 चतुर्विंशत्युत्तर तु द्विशत भुवनानि च ॥४८५४॥
 निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शातिरनन्तरम् ।
 शात्मतीतेति च कला पञ्च प्रोक्ता मया शिवे ॥४८५५॥
 कालाग्न्यादि शिवाद्यातमाश्रित भुवन भवेत् ।
 एतद् विदर्श नवेदण्डचतुष्टयतया स्थितम् ॥४८५६॥
 पृथिवी प्रकृति र्माया शक्तिश्चेत्यण्डमुच्यते ।
 अनाश्रित परशिव शक्त्यण्डाधिपति भवेत् ॥४८५७॥
 एतौ मायाण्डाधिपति प्रकृत्यण्डाधिपो हरि ।
 पृथिव्यण्डाधिपो मह्या र्थापर चोत्तरोत्तरम् ॥४८५८॥

देहाद्य वा सुखाद्य वाप्यन्तर सर्वमेव हि ।
 संवाह शुद्धसवित्ति कालदेशैरनावृत ॥४८८२॥
 न चादिर्मो प्रभवति यतो भोग सहेतुक ।
 सुखादे प्राक् कृताद् भोगो न हि किञ्चिदकारणम् ॥४८८३॥
 अत प्राक्कर्मणैवात्र देहे भोगो हितो हित ।
 पूर्वदेहेष्वेवमेव तस्मादादि न विद्यते ॥४८८४॥
 नान्तोऽपि मम चैतस्मिन् देहे सचितकर्मणाम् ।
 अवश्य भोगहेतुत्वाद्देह तद्भोगसाधन ॥४८८५॥
 सदा भवेदुत्तरत इति मेऽननता स्थिता ।
 न च क्षणविभेदेन भेदो मे सविदात्मन ॥४८८६॥
 क्षणयोरन्तरानस्य प्रकाशानुपपत्तित ।
 स्मरणानुपपत्तेश्चाप्यव्यस्यानुस्मृतेरपि ॥४८८७॥
 सवित्सु रममाणो यो भेद स विषयोद्भव ।
 दर्पणस्थैर्विवकृतो भेदवत् प्रतिभावित ॥४८८८॥
 तत मविदहसृष्टे पूर्व स प्रलयात् पर ।
 अखण्ड शुद्धसवित्तिमात्ररूपो ह्यजोऽव्यय ॥४८८९॥
 तथैव सर्वदेहेषु भेदलेशविर्वाजित ।
 घटादिनाकाश इव भाति भेद उपाधित ॥४८९०॥
 अत कालेन देशेनाप्यनावृततनूरहम् ।
 ज्ञास्त्रोक्त एव परमादेवताऽस्मि नचेतर ॥४८९१॥
 एव परा देवता ता चिन्मयीं परमेश्वरीम् ।
 सदानुसदधानोऽमौ साधको मुच्यते भयात् ॥४८९२॥
 भय भेदविभासेन भेदाभासो हि भायिक ।
 माया तस्या पराशक्ते स्वातन्त्र्य पूर्णमुच्यते ॥४८९३॥
 सा स्वस्वातन्त्र्यवशत त्वस्मिन्नेव सुधाबुधौ ।
 प्रमातृलहरोभेदानाभास्य तेषु वै पुन ॥४८९४॥

विद्यातत्त्वादेतदत शक्तचण्ड सप्रकीर्तितम् ।
 शक्तितत्त्वानतर यत् शिवतत्त्व प्रवक्षते ॥४८७२॥
 तदप्रमेयसख्याद्यैरवच्छेदैर्विर्वाजितम् ।
 एतावत् शात्यतोताख्या कलेति सुनिगद्यते ॥४८७३॥
 भुवनानि स्थितान्यत्र प्रोक्तानि दश पञ्च च ।
 तत्त्वात्मक तु भुवन तत्त्व स्यात्तु कलात्मकम् ॥४८७४॥
 वाच्यवाचकयोरैक्यात् कला वर्णमयी भवेत् ।
 यतो वर्णात्मिका विद्या ततश्चाध्वस्वरूपिणी ॥४८७५॥
 कलारूपा तत्त्वरूपा तथा भुवनरूपिणी ।
 भुवनादेस्तु विस्तार स्वच्छन्दे सन्निरूपितः ॥४८७६॥
 इति श्रीमदागमरहस्ये सत्समग्रहे कौलयोगे स्थूलसूक्ष्मस्वरूपकथा नामैक-
 विंशतितम पटल ॥२१॥ आदितश्चकोनचत्वारिंशत् ।

अथ द्वाविंश पटल ।

पररूपानुसन्धिस्तु प्रोच्यतेऽथ समासत ।
 देवताया पर रूप प्रोक्त सामान्यत शिवे ॥४८७७॥
 तस्यानुसन्धि संवाहमस्मोति प्रविभावयेत् ।
 देहप्राणमनोबुद्धिप्रमुख न भवाम्यहम् ॥४८७८॥
 यतो ममैतद् भवति ह्यह न ममताश्रय ।
 सदा प्रमाणमानोऽह चित्प्रकाशैकरूपक ॥४८७९॥
 अह नास्मोति नो भाति यत कस्यापि पुत्रचित् ।
 देहादि सयंदा नैव प्रपाशत इति स्फुटम् ॥४८८०॥
 न मद्रूप तु देहादी रयोऽह सविदात्मक ।
 यथा नाति चर्हि गर्व घटाद्य विविध जगत् ॥४८८१॥

देहाद्य वा सुखाद्य वाप्यन्तर सर्वमेव हि ।
 संवाह शुद्धसवित्ति कालदेशैरनावृत ॥४८८२॥
 न चादिर्मे प्रभवति यतो भोग सहेतुक ।
 सुखादे प्राक् कृताद् भोगो न हि किञ्चिदकारणम् ॥४८८३॥
 अत प्राक्कर्मणैवात्र देहे भोगो हितो हित ।
 पूर्वदेहेष्वेवमेव तस्मादादि न विद्यते ॥४८८४॥
 नान्तोऽपि मम चैतस्मिन् देहे सचितकर्मणाम् ।
 अवश्य भोगहेतुत्वाद्देह तद्भोगसाधन ॥४८८५॥
 सदा भवेदुत्तरत इति मेऽननता स्थिता ।
 न च क्षणविभेदेन भेदो मे सविदात्मन ॥४८८६॥
 क्षणयोरन्तरानस्य प्रकाज्ञानुपपत्तित ।
 स्मरणानुपपत्तेश्चाप्येवमस्यानुस्मृतेरपि ॥४८८७॥
 सवित्तु रममाणो यो भेदः स विषयोद्भव ।
 दर्पणस्थविब्रकृतो भेदवत् प्रतिभावित ॥४८८८॥
 तत मविदहसृष्टे पूर्व स प्रलयात् पर ।
 अखड शुद्धसवित्तिमात्ररूपो ह्यजोऽध्यय ॥४८८९॥
 तथैव सर्वदेहेषु भेदलेशविवर्जित ।
 घटादिनाकाश इव भाति भेद उपाधित ॥४८९०॥
 अत कालेन देशेनाप्यनावृततनूरहम् ।
 शास्त्रोक्त एव परमादेवताऽस्मि नचेतरः ॥४८९१॥
 एव परा देवता ता चिन्मयीं परमेश्वरीम् ।
 सदानुसदधानोऽनौ साधको मुच्यते भवात् ॥४८९२॥
 नय भेदविभासेन भेदाभासो हि मायिक ।
 माया तस्या पराशक्ते स्वातन्त्र्य पूर्णमुच्यते ॥४८९३॥
 सा स्वस्वातन्त्र्यवशत स्वस्मिन्नेव सुधाबुधौ ।
 प्रमानूलहरीभेदानाभास्य तेषु वै पुन ॥४८९४॥

विद्यातत्त्वादेतदतं शक्तचण्ड सप्रकोतितम् ।
 शक्तितत्त्वानतर यत् शिवतत्त्व प्रवक्षते ॥४८७२॥
 तदप्रमेयसख्याद्यैरवच्छेदैर्विवर्जितम् ।
 एतावत् शास्त्र्यतीताख्या कलेति सुनिगद्यते ॥४८७३॥
 भुवनानि स्थितान्यत्र प्रोक्तानि दश पञ्च च ।
 तत्त्वात्मक तु भुवन तत्त्व स्यात्तु कलात्मकम् ॥४८७४॥
 वाच्यवाचकयोरैक्यात् कला वर्णमयी भवेत् ।
 यतो वर्णात्मिका विद्या ततश्चास्वरूपिणी ॥४८७५॥
 कलारूपा तत्त्वरूपा तथा भुवनरूपिणी ।
 भुवनादेस्तु विस्तार स्वच्छन्दे सन्निरूपित ॥४८७६॥
 इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे कौलयोगे स्थूलसूक्ष्मस्वरूपकथन नामक-
 विशतितम पटल ॥२१॥ आदितश्चैकोनचत्वारिंशत् ॥

अथ द्वाविंश पटल ।

पररूपानुसंधिस्तु प्रोच्यतेऽथ समासत ।
 देवताया परं रूप प्रोक्त सामान्यत शिवे ॥४८७७॥
 तस्यानुसंधि संवाहमस्मीति प्रविभावयेत् ।
 देहप्राणमनोबुद्धिप्रमुख न भवाम्यहम् ॥४८७८॥
 यतो ममैतद् भवति हृद् न ममताश्रय ।
 मदा प्रकाशमानोऽहं चित्प्रकाशैकरूपक ॥४८७९॥
 अहं नान्मोति गो भाति यत कस्यापि पुत्रचित् ।
 देहादि मयैवा नैव प्रकाशत इति स्फुटम् ॥४८८०॥
 न मद्रूप तु देहादी रयोऽहं मयिदात्मक ।
 यथा नानि चरि सर्वं घटाद्य विदिथ जगत् ॥४८८१॥

देहाद्य वा सुखाद्य वाप्यन्तर सर्वमेव हि ।

संवाह शुद्धसवित्ति कालदेशरनावृत ॥४८८२॥

न चादिर्मो प्रभवति यतो भोग सहेतुक ।

सुखादे प्राक् कृताद् भोगो न हि किञ्चिदकारणम् ॥४८८३॥

अत प्राक्कर्मणैवात्र देहे भोगो हितो हित ।

पूर्वदेहेष्वेवमेव तस्मादादि न विद्यते ॥४८८४॥

नान्तोऽपि मम चैतस्मिन् देहे सचितकर्मणाम् ।

अवश्य भोगहेतुत्वाद्देह तद्भोगसाधन ॥४८८५॥

सदा भवेदुत्तरत इति मेऽननता स्थिता ।

न च क्षणविभेदेन भेदो मे सविदात्मन ॥४८८६॥

क्षणयोरन्तरानस्य प्रकाशानुपपत्तित् ।

स्मरणानुपपत्तेश्चाप्येक्यस्यानुस्मृतेरपि ॥४८८७॥

सवित्सु रममाणो यो भेदः स विषयोद्भूव ।

दर्पणस्थविवकृतो भेदवत् प्रतिभावित ॥४८८८॥

तत सविदहसृष्टे पूर्वं स प्रलयात् पर ।

अखड शुद्धसवित्तिमात्ररूपो ह्यजोऽव्यय ॥४८८९॥

तथैव सर्वदेहेषु भेदलेशविवजित् ।

घटादिनाकाश इव भाति भेद उपाधित ॥४८९०॥

अत कालेन देशेनाप्यनावृततनूरहम् ।

शास्त्रोक्त एव परमादेवताऽस्मि नचेतरः ॥४८९१॥

एव परा देवता ता चिन्मयीं परमेश्वरीम् ।

सदानुसदधानोऽमौ साधको मुच्यते भयात् ॥४८९२॥

भय भेदविभासेन भेदाभासो हि मायिक ।

माया तस्या पराशक्ते स्वातन्त्र्य पूर्णमुच्यते ॥४८९३॥

सा स्वस्वातन्त्र्यवशत स्वस्मिन्नेव सुधाबुधौ ।

प्रमातृलहरीभेदानाभास्य तेषु वै पुन ॥४८९४॥

त्रिदुर्दर्पणेषु दृश्यानि प्रतिविवात्मकानि वै ।
 स्वातन्त्र्यैकनिमित्तेन विवापेक्षणवर्जनात् ॥४८६५॥
 श्रवभासयती परमा सदा क्रीडापरायणा ।
 तस्मात् प्रमाता मेय च ता विना न हि किञ्चन ॥४८६६॥
 विनाम्भोधि यथा भगा समासास्तद्वदुच्यते ।
 एतावदविदित्वा हि बधो ज्ञात्वा त्रिमुच्यते ॥४८६७॥
 एवविधे परे तत्त्वे ज्ञातेऽवस्था च या भवेत् ।
 योगिन सविदात्मानस्तल्लक्ष्य किञ्चिदुच्यते ॥४८६८॥
 यावस्था भरिताकारा तत्त्वसविद्विर्मशिन ।
 सा परापररूपेण परादेवी प्रकीर्तिता ॥४८६९॥
 शक्तिशक्तिमतो र्यस्मादभेद मर्वदा स्थित ।
 अतस्तद्धर्मवर्मात्वात् पराशक्ति परात्मन ॥४९००॥
 कपालान्तर्मनो न्यस्य तिष्ठेत् मीलिक्लोचन ।
 ध्यातोऽन्तर्व्योम या देव्या तथा देव प्रकाशते ॥४९०१॥
 प्रणवादिसमुच्चारात् युतान्ते शून्यभावनात् ।
 शून्यया परया शक्त्या शून्यतामेति योगिराट् ॥४९०२॥
 प्रणष्टे वायुसंचारे पायाण इव निश्चल ।
 परजीवककर्मज्ञो योगी योगप्रदुच्यते ॥४९०३॥
 पदर्यमात्रनिर्भास स्तिमितो दधिवत् त्यितम् ।
 स्वरूपशून्य ध्यान यत् तत् समाधि विधीयते ॥४९०४॥
 न किञ्चिद्विदितनादेव स्वय तत्त्व प्रकाशते ।
 स्वय प्रकाशिते तत्त्वे तत् क्षणात् तन्मयो भवेत् ॥४९०५॥
 स्वप्नजाप्रदवस्याया ह्यप्नरद् योऽप्रतिष्ठते ।
 निश्चासोच्छ्वासहोनस्तु निश्चित मुक्त एव स ॥४९०६॥
 निष्पदपरणप्राम स्वात्मलीनमनोनिल ।
 य दास्ते मृतयत् साक्षाज्जीवमुक्त स उच्यते ॥४९०७॥

न शृणोति न चाध्याति न त्रस्यति न पश्यति ।
 एव शिवे विलीनात्मा समाधिस्य इहोच्यते ॥४६०८॥
 यथा जल जले क्षिप्त क्षीर क्षीरे घृते घृतम् ।
 अविशेषो भवेत् तद्वत् जीवात्मपरमात्मनो ॥४६०९॥
 यथा ध्यानस्य सामर्थ्यात् कीटोऽपि भ्रमरायते ।
 तथा समाधिसामर्थ्याद् ब्रह्मभूतो भवेत् नर ॥४६१०॥
 क्षीरोद्भूत घृत यत् तत् तन्निक्षिप्त न पूर्ववत् ।
 पृथक्कृतो गुणान्भासात् आत्मा तद्वदिहापि च ॥४६११॥
 यथा गाढाधकारस्थो न किञ्चिदिह पश्यति ।
 श्रमनस्क तथा योगी प्रपन्नैव पश्यति ॥४६१२॥
 यथा निमीलने काले प्रणचो नैव दृश्यते ।
 तथैवोन्मीलने स्याच्चेदेतद् ध्यानस्य लक्षणम् ॥४६१३॥
 जन स्वदेहकण्ठति विजानाति यथा तथा ।
 परब्रह्मस्वरूपी च वेत्ति विश्वविचेष्टितम् ॥४६१४॥
 विदिते तु परे तत्त्वे वर्णातीते ह्यविक्रिये ।
 किंकरत्वा हि गच्छन्ति मात्रा मात्राधिपे सह ॥४६१५॥
 आत्मकमावनिष्ठस्य या या चेष्टा तदर्चनम् ।
 यो यो जल्प स स मात्र तद्ग्यान यन्निरीक्षणम् ॥४६१६॥
 देहाभिमाने गलिते विज्ञाते परमात्मनि ।
 यत्र यत्र मनो याति तत्र तत्र समाधय ॥४६१७॥
 भिद्यते हृदयग्रथि शिञ्जने मर्वशसया ।
 क्षीयन्ते चास्य कर्माणि तस्मिन् दृष्टे परावरे ॥४६१८॥
 योगीन्द्रेण यदा प्राप्त निर्मल परम पदम् ।
 तदा देवेश्वरपद प्राप्त चापि न गृह्यते ॥४६१९॥
 य पश्येत् सर्वंग शातमानदात्मानमद्वयम् ।
 न तस्य किञ्चिदाप्यव्य ज्ञातव्य चाप्रशिष्यते ॥४६२०॥

सप्राप्ते ज्ञानविज्ञाने ज्ञेये च हृदि सस्थिते ।
 लब्धे ज्ञातपदे देवि न योगो नैव धारणा ॥४६२१॥
 परब्रह्मणि विज्ञाते समस्तं नियमैरलम् ।
 तालवृत्तेन किं कार्यं तज्ज्ये मलयमारुते ॥४६२२॥
 आसिका बधन नास्ति नासिका बधन न हि ।
 न यमो नियमो नास्ति स्वयमोमिति पश्यताम् ॥४६२३॥
 न पद्मासनतो योगो न नासाग्रनिरोक्षणम् ।
 ऐक्यं जीवात्मनोराहु योग योगविशारदा ॥४६२४॥
 ध्यायेत क्षणमात्रं वा शुद्धया परमं मह ।
 यद् भवेत् सुमहत् पुण्यं तस्यातो नैव गण्यते ॥४६२५॥
 क्षणं ब्रह्माहमस्मीति यं कुर्यादात्मचित्तनम् ।
 तत् सर्वं पातकं हन्यात् तम सूर्योदये यथा ॥४६२६॥
 व्रतश्रुतपस्तोत्रदानदेवार्चनादिषु ।
 यत् फलं कोटिगुणितं तदेवाप्नोति तत्त्वचित् ॥४६२७॥
 उत्तमा सहजावस्था मध्यमा ध्यानधारणा ।
 जपस्तुति स्यादधमा होमपूजाधमाधमा ॥४६२८॥
 उत्तमा तत्त्वचिता स्याज्जपचिता तु मध्यमा ।
 शास्त्रचिताधमा ज्ञेया लोकाचिताधमाधमा ॥४६२९॥
 पूजाकोटिसमं स्तोत्रं स्तोत्रकोटिसमो जप ।
 जपकोटिसमं ध्यानं ध्यानकोटिसमो तप ॥४६३०॥
 न हि नादात् परो मन्त्रो न देव स्वात्मन पर ।
 नानुसंधे परा पूजा नहि नृप्ते पर फलम् ॥४६३१॥
 मन्त्रोदकं विना सध्या जपहोमं विना तप ।
 उपचारं विना पूजां योगी नित्यं समाचरेत् ॥४६३२॥
 देहो देवालयो देवि जीवो देव सदाशिव ।
 त्यजेदज्ञाननिर्भास्य सोऽहंभायेन पूजयेत् ॥४६३३॥

जीव शिव शिवो जीव. स जीव केवल शिव* ।
 पाशवद्ध स्मृतो जीव पाशमुक्त सदाशिव ॥४६३४॥
 तुषेण बद्धो ब्रीहि स्यात् तुषाभावे तु तडुल ।
 कर्मबद्ध सदा जीव कर्ममुक्त शिव प्रिये ॥४६३५॥
 श्रग्नौ तिष्ठति विप्राणा हृदि देवो मनीषिणाम् ।
 प्रतिमा स्वल्पबुद्धीना सर्वत्र विदितात्मनाम् ॥४६३६॥
 यो निंदास्तुतिशीतोष्णसुखदुःखादिवशुषु ।
 समश्चेत् स तु योगीशो हर्षामर्षविवर्जित ॥४६३७॥
 नि स्पृहो नित्यसतुष्ट समदर्शो जितेन्द्रिय ।
 आस्ने देहप्रवासीव स योगी परतत्त्ववित् ॥४६३८॥
 नि सकल्पविकल्पश्च निलीनोपाधिवासन ।
 निजस्वरूपनिर्मग्न स योगी परतत्त्ववित् ॥४६३९॥
 यथा पद्मधवधिरक्लीवमूकजडादय ।
 निवसति पराधीनास्तथा योगी च तत्त्ववित् ॥४६४०॥
 पचमुद्रासमुत्पन्नपद्मानदनिर्भर ।
 य आस्ते स तु योगीन्द्र पश्यन्नात्मानमात्मनि ॥४६४१॥
 जग्धिपानकृनोत्लासरसानदविजृ भणात् ।
 भावयेद् भरितावस्था महानदस्ततो भवेत् ॥४६४२॥
 आनदे महति प्राप्ते दृष्टे वा बाधवे चिरात् ।
 आनदमुद्गत ध्यात्वा तल्लयस्तमना भवेत् ॥४६४३॥
 अलिमासागनासर्गं यत् सुख जायते प्रिये ।
 तदेव मोक्षो विदुषामनुधाना तु पातकम् ॥४६४४॥
 सदा मासासवोत्लास सदाचरणचितक ।
 सदा सशघहीनो य कुलयोगी स उच्यते ॥४६४५॥
 पिबन् मद्य पल खादन् स्वेच्छाचारपरादरण ।
 अहतेदतघोरैर्य भावयन्निवसेत् सुप्तम् ॥४६४६॥

आभिषासवयोगेन शिवशक्त्यै क्यमुच्यते ।
 यावदासवगध स्यात् पशु पशुपतिस्वयम् ॥४६४७॥
 विनालिमासगधेन साक्षात् पशुपति पशु ।
 लोके निकृष्टमुत्कृष्ट लोकोत्कृष्ट निकृष्टकम् ॥४६४८॥
 कुलमार्गे समुद्दिष्ट भैरवेण महात्मना ।
 अनाचार सदाचारस्त्वकार्यं कार्यमुत्तमम् ॥४६४९॥
 असत्यमपि सत्य स्यात् कौलिकाना कुलेश्वरि ।
 अप्रेयमपि पेय स्यादभक्ष्य भक्ष्यमेव च ॥४६५०॥
 अगम्यमपि गम्य स्यात् कौलिकाना कुलेश्वरि ।
 न विधि न निषेधश्च न पुण्य न च पातकम् ॥४६५१॥
 न स्वर्गो नैव नरक कौलिकाना कुलेश्वरि ।
 शत्रवश्चापि मित्रति साक्षाद् दासन्ति भूमिपा ॥४६५२॥
 बाधवति जना सर्वे कौलिकाना कुलेश्वरि ।
 दुर्मुखा सुमुखा सर्वे गर्विण प्रणमति च ॥४६५३॥
 बाधवा साधकायन्ते कौलिकाना कुलेश्वरि ।
 दुर्गुणा सुगुणायते अकुल स्वकुलायते ॥४६५४॥
 अधर्माश्चापि धर्मन्ति कौलिकाना कुलेश्वरि ।
 मृत्यु वैद्यायते देवि स्वर्गं साक्षाद् गृहायते ॥४६५५॥
 पुण्यायतेऽङ्गनासग कौलिकाना कुलेश्वरि ।
 बहुनात्र किमुक्तेन कुलयोगीश्वरा प्रिये ॥४६५६॥
 सदा सकल्पससिद्धा नात्र कार्या विचारणा ।
 येन केनापि वेपेण येन केनापि लक्षित ॥४६५७॥
 यत्र कुत्राश्रमे तिष्ठन् कुलयोगी प्रवर्तते ।
 योगिनो विविधे वंशे नाराणामुपकारकं ॥४६५८॥
 भ्रमति पृथिवीमेतामविज्ञातस्वरूपिण ।
 सृष्ट्वात्मात्मविज्ञान स्यापयेत् कुलयोगवित् ।
 जन्मत्तमूफजडयत् लोकमध्ये सदाचरेत् ॥४६५९॥

अलक्ष्या हि यथा लोके व्योम्नि चद्रार्कयोगति ।
 नक्षत्राणा ग्रहाणा च तथा वृत्त तु योगिन ॥४६६०॥
 आकाशे पक्षिणा देवि जलेऽपि जलचारिणाम् ।
 यथा गति न दृश्येत तथा वृत्ति मंहात्मनाम् ॥४६६१॥
 असन्त इव भासन्ते चरन्त्यज्ञा इव प्रिये ।
 पामरा इव दृश्यते कुलयोगविशारदा ॥४६६२॥
 जना यथावमन्येरन् गच्छेयु नैव सगतिम् ।
 न किञ्चिदपि भाषेरन् तथा योगी प्रवर्तते ॥४६६३॥
 मुक्तो बालकवत् क्रीडन् कुशलो जडवच्चरेत् ।
 चदेदुन्मत्तवद् विद्वान् कुलयोगी कुलेश्वरि ॥४६६४॥
 यथा हसति लोकोऽय जुगुप्सति च कुप्यति ।
 विलोक्य दूरतो याति तथा योगी प्रवर्तते ॥४६६५॥
 क्वचित् शिष्ट क्वचिद् भ्रष्ट क्वचिद् भूतपिशाचवत् ।
 नानावेषधरो योगी विचरेत महीतले ॥४६६६॥
 योगी लोकोपकाराय भोगान् भुङ्क्ते न काङ्क्षया ।
 जनानुग्रहमाकाङ्क्षन् क्रीडते जगतीतले ॥४६६७॥
 सर्वदर्शी यथा सूर्य सर्वभक्षी यथानल ।
 योगी भुक्त्वाखिलान् भोगान् तथा पापेन लिप्यते ॥४६६८॥
 सर्वस्पर्शी यथा वायु र्यथाकाशश्च सर्वग ।
 सर्वे र्यथा नदी स्नाता तथा योगी सदा शुचि ॥४६६९॥
 यथा ग्रामगतं तोय नदीयुक्त भवेत् शुचि ।
 तथा म्लेच्छग्रहान्नादियोगिहस्तार्पित शुचि ॥४६७०॥
 यदाचरति देवेशि कुलज्ञानपरायण ।
 तदेव विदुषा मान्यमात्मनो हितमिच्छताम् ॥४६७१॥
 यस्मिन् चरति योगीश स मार्ग परमो मत ।
 यस्यामुदेति सूर्य सा पूर्वाज्ञा ननु दृश्यते ॥४६७२॥

यत्र मत्तगजो याति तत्र मार्गो यथा भवेत् ।
 कुलयोगी चरेद् यत्र स सन्मार्गं कुलेश्वरि ।
 नदीं वक्रामृजु कर्तुं तत् प्रवाहं निवारितुम् ॥४८७३॥
 स्वेच्छ्राविहारिणं सन्तं को वा वारयितुं क्षमः ।
 यद्वन् मन्त्रबलोपेतं क्रोडन् सर्पं न दृश्यते ॥४८७४॥
 तद्वन्न दृश्यते ज्ञानी क्रोडन्निद्रियपन्नगं ।
 निवृत्तदुःखा सतुष्टा निर्द्वंष्टा गतमत्सरा ॥४८७५॥
 कुलज्ञानरता शातास्त्वद्भक्तास्ते च कौलिकाः ।
 अमदक्रोधदमा साहकारा सत्यवादिनः ॥४८७६॥
 कौलिकेन्द्रा ज्ञानप्ररा न चेन्द्रियवशानुगाः ।
 कीर्त्यमाने कुले येषां रोमाचो गद्गदस्वरः ॥४८७७॥
 आनदाक्षुरिणो ते देवि कथिता कौलिकेश्वराः ।
 सर्वधर्माधिको लोके कुलधर्मं शिरोदितः ॥४८७८॥
 इति ये निश्चितधियः प्रीक्तास्ते कौलिकोत्तमाः ।
 यो भवेत् कुलतत्त्वज्ञः कुलमार्गविशारदः ॥४८७९॥
 कुलार्चनपरः स स्यात् कौलिको दामिकाः परे ।
 कुलभक्तान् कुलज्ञानञ्च कुलाचारान् कुलव्रतान् ॥४८८०॥
 प्रीतो भवति यो दृष्ट्वा कौलिकं स तु मे प्रियः ।
 तत्त्वत्रयशोचरणमूलमंत्रार्थतत्त्ववित् ।
 देवतागुह्यमयतश्च कौलिकः स्यान्न दोषितः ॥४८८१॥
 दुर्लभं सर्वलोकेषु कुलाचार्यस्य दर्शनम् ।
 धिमात्रेणैव पुण्यानां लभ्यते नान्यथा प्रिये ॥४८८२॥
 मस्मृतं फीतितो दृष्टो वदितो भाषितोऽपि वा ।
 पुनाति पुनर्मानिष्ठं चाडालमपि स्वेच्छया ॥४८८३॥
 सयंज्ञो वापि मूर्खो वाप्युत्तमो वाऽधमोऽपि वा ।
 देवि यत्र पुनःज्ञानी तत्राहं च त्वया सह ॥४८८४॥

नाह वसामि कैलासे न मेरो न च मदरे ।
 कुलज्ञा यत्र तिष्ठति तत्र तिष्ठामि भामिनि ॥४६८५॥
 सुदूरमपि गतव्य यत्र माहेश्वरो जन ।
 द्रष्टव्यश्च प्रयत्नेन तत्र सनिहितस्त्वहम् ॥४६८६॥
 अतिदूरे स्थितो वापि द्रष्टव्य कुलदेशिक ।
 समीपे वर्तमानोऽपि न द्रष्टव्य पशु प्रिये ॥४६८७॥
 कुलज्ञानी वसेद् यत्र स देश पुण्यभाजनम् ।
 दर्शनादर्चनात् तस्य त्रि सप्तकुलमुद्धरेत् ॥४६८८॥
 कुलज्ञानिनमालोक्य स्वसतानगृहे स्थितम् ।
 नृत्यति पितर सर्वे यास्याम परमा गतिम् ॥४६८९॥
 सदा शसन्ति पितर सुवृष्टिमिव कर्षका ।
 अस्मत्कुलेषु पुत्रो वा पौत्रो वा कौलिको भवेत् ॥४६९०॥
 स धन्य खलु लोकेऽस्मिन् पुष्ट्य क्षीणकल्मष ।
 यत् समीप समायाति कुलाचार्यो मुदा प्रिये ॥४६९१॥
 कौलिकेन्द्र समायाति कौलिकावसथ प्रति ।
 समायाति सुरा देवि योगिन्यो योगिभिः सह ॥४६९२॥
 प्रविश्य कुलयोगेश भुजते पितृदेवता ।
 तस्मात् सपूजयेद् भक्त्या कुलज्ञानेव नापरान् ॥४६९३॥
 अभ्यर्चयित्वा त्वा देवि त्वद्भक्तान्नार्चयन्ति ये ।
 पापिष्ठास्त्वत्प्रसादस्य भाजन न भवति ते ॥४६९४॥
 नैवेद्य पुरतो न्यस्त दर्शनात् स्वीकृत त्वया ।
 रसान् भक्तस्य जिह्वाप्रादश्रामि कमलेक्षणो ॥४६९५॥
 त्वद्भक्तपूजनाद् देवि पूजितोऽह न सशय ।
 तस्मात् मम प्रियाकाक्षी त्वद्भक्तानेव पूजयेत् ॥४६९६॥
 यत् कृत कुलनिष्ठाना तद्देवाना कृत भवेत् ।
 देवा कुलप्रियाः सर्वे तस्मात् कौलिकमर्चयेत् ॥४६९७॥

न तुष्याम्यहमन्यत्र तथा भक्त्या सुपूजित ।
 कौलिकेन्द्रार्चने सम्यक् यथा तुष्यामि पार्वति ॥४६६६॥
 यत् फल कौलिकेन्द्राणां पूजनात्लभते प्रिये ।
 तत् फल नाप्नुयात् तीर्थतपोदानमखरतं ॥४६६६॥
 दत्तमिष्टं हुतं तप्तं पूजितं जप्तमविके ।
 कौलिकस्य भवेद् व्यर्थं कौलिकं योऽवमानयेत् ॥५०००१॥
 श्मशानं तद्गृहं देवि स पापी श्वपचाधम ।
 यं प्रविश्य कुलधर्मं कुलाचारं न पालयेत् ॥५०००१॥
 कुलनिष्ठात् परित्यज्य यच्चान्यस्मिं प्रदीयते ।
 तद्दानं निष्फलं देवि कौलिकस्य न सशयं ॥५०००२॥
 मिस्रभाण्डजलं यद्दुप्तं बीजं शिलास्त्रिवं ।
 मस्मनीव हुतं द्रव्यं तद्दानमकौलिके ॥५०००३॥
 यथाशक्त्या तु यत् किञ्चित् यो दद्यात् कुलयोगिने ।
 विशेषतिथिषु प्रीत्या तत् फलं नैव गण्यते ॥५०००४॥
 यो देवि स्वयमाहूय कुलजांश्च शुभे दिने ।
 अन्धव्यं देवताबुद्ध्या गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥५०००५॥
 मादिभिः पत्रमुद्राभिः सद्भक्त्या परितोषयेत् ।
 तेषु तुष्टेष्वङ्गु तुष्टस्तुष्टा स्तु सन्नदेवता ॥५०००६॥
 अनिखातमनिक्षिप्तमप्रयत्नेन वर्धितम् ।
 परलोकस्य पाथेयं वीरवक्रापितं मधु ॥५०००७॥
 पापाचारसमायुक्तं सर्वलोकवह्निकृतम् ।
 प्रापते हि कुलद्रव्यं कुलयोगेश्वरपितम् ॥५०००८॥
 यस्मिन् देशे वसेद् वीरं कुलपूजार्तं प्रिये ।
 सोऽपि देशे भवेत् पूतं किं पुनस्तत्पुरस्थिता ॥५०००९॥
 तन्मात् सर्वप्रयत्नेन सर्वाविश्यामु भवेदा ।
 पुत्रपमरतो नृपात् पुत्रानि नमर्चयेत् ॥५००१०॥

ज्ञानिनोऽज्ञानिनो वापि यावद् देहस्य धारणा ।
 तावद्वर्णाश्रमाचार कर्तव्यं कर्ममुक्तये ॥५०११॥
 कर्मणोदीरित ज्ञान ज्ञानेन शिवता व्रजेत् ।
 शिवैक्यमेव मुक्ति स्यादत कर्म समाचरेत् ॥५०१२॥
 कुर्यादनिद्यकर्माणि निद्यकर्माणि नाचरेत् ।
 इहामुत्रफलाकाक्षी कठस्थासुरपि प्रिये ॥५०१३॥
 सर्वकर्माणि सत्यक्तु न शक्यानीह मानवै ।
 त्यजेत् कर्मफल यो वा स त्यागीत्यभिधीयते ॥५०१४॥
 स्वकार्येषु प्रवर्तन्ते करणानीति चिंतयेत् ।
 अहंभावमपास्यैव य कुर्यात् स न लिप्यते ।
 क्रियमाणानि कर्माणि ज्ञानप्राप्तेरनंतरम् ॥५०१५॥
 न सस्पृशति तत्त्वज्ञ जल पद्मदल यथा ।
 तन्निष्ठस्य न कर्माणि पुण्यापुण्यानि सक्षयम् ॥५०१६॥
 प्रयाति नैव लिप्यन्ते क्रियमाणानि साधुना ।
 उत्पन्नसहजानदतत्त्वज्ञानरत प्रिये ॥५०१७॥
 सर्वसकल्पसत्यक्तो न विद्वान् कर्म सत्यजेत् ।
 वृथैव यं परित्यक्त कर्मकाडमपडितं ॥५०१८॥
 पाखडा पडितमन्यास्ते याति नरक प्रिये ।
 ऋतु प्राप्य यथा वृक्ष पत्र त्यजति निस्पृह ॥५०१९॥
 तत्त्व प्राप्य तथा योगी त्यजेत् कर्मपरिग्रहम् ।
 अश्वमेधायुतेनापि ब्रह्महत्यायुतेन वा ॥५०२०॥
 पुण्यपापै नं लिप्यन्ते येषा ब्रह्म हृदि स्थितम् ।
 पृथिव्या यानि कर्माणि जिह्वोपस्थनिमित्तकम् ॥५०२१॥
 जिह्वोपस्थपरित्यागो कर्मणा किं करिष्यति ।
 इति ते कथित देवि पररूपानुसधिकम् ॥५०२२॥

योगीशलक्षणं चैव कालज्ञानमथो शृणु ।

अज्ञात्वा कालपुरुषज्ञानं योगी कथं भवेत् ॥५०२३॥

यथा शंकरगीतायाम्—

यत् सदा कालकलनां प्राप्नुयात्तु पुनः पुनः ।

भूत्वा भूत्वाथ तस्मिन् वै योगी कालं परीक्षयेत् ॥५०२४॥

स्वशरीरं कालरूपं शुभाशुभनिधिं च यत् ।

युक्त्या शुभाशुभं कालं ज्ञात्वा योगं समन्वयेत् ॥५०२५॥

अथातः संप्रवक्ष्यामि छायापुरुषलक्षणम् ।

यस्य विज्ञानमात्रेण त्रिकालज्ञो भवेत् नरः ॥५०२६॥

कालो हरस्तथा चाद्यो येनोपायेन लक्ष्यते ।

तं वदाम्यप्रयासेन यथा ज्ञायेत योगिनि ॥५०२७॥

एकान्तं विजयन् गत्वा कृत्वादित्यं च पृथुतः ।

पश्येच्छायां निजां तत्र सावधानेन चेतसा ।

हृत्कण्ठप्रातरे पश्येन्निनिमेपतया चिरम् ॥५०२८॥

ततो द्वागवरं पश्येच्छायापुरुषमात्मनः ।

तारं मायां परं ब्रह्म मन्त्रमेव जपन् सुधीः ॥५०२९॥

मनसैव यथाकामं ततः पश्येच्च शंकरम् ।

शुद्धस्फटिकसकाशं नररूपधरं हरम् ॥५०३०॥

पण्मासाभ्यासयोगेन त्रिकालज्ञो न संशयः ।

सतताभ्यासयोगेन नास्ति किञ्चित् सुदुर्लभम् ॥५०३१॥

मपूर्णविजयं तं चेत् समुल्लस्येत् श्वेतमीक्षते ।

यावदब्दं सुखं क्षेमं विजयं प्राप्नुयात् तदा ॥५०३२॥

दृष्टे तस्मिन् शिरोहोने मामपटुः न जीवति ।

विषण्णो हायां क्षयं व्यमेयं मत्तमामरम् ।

मरुन्ब्रह्मण्यं मत्तं दण्डमात्मां विहस्तके ॥५०३३॥

विपाश्वे त्रीन् व्युरस्के द्वौ व्यास्ये मास हि जीवति ।
द्विदेहदर्शने मृत्यु सद्य एव न सशय ॥५०३४॥

मित्रनाशो विपादे च बधुनाशो विहस्तके ।
विनष्टे दक्षिणे वाहौ बधो वामे स्त्रियो मृति ॥५०३५॥

आत्मनाशो विशीर्षे स्यात् सर्वाभावे कुलक्षय ।
अष्टष्टे दक्षिणे पाश्वे मातुर्दक्षे पितुर्मृति ॥५०३६॥

दुर्भिक्ष दारुण देशे कर्बुरे च पराङ्मुखे ।
विवर्णे धूमके रुक्षे छिन्ने भिन्नेऽभिघातनम् ॥५०३७॥

पीतेऽरुजोऽरुणो हानि कृष्णो मृत्युर्न सशय ।
न च भ्रुव सप्तघोष पचत्व त्रिदिनात्मकम् ॥५०३८॥

जिह्वामेकदिन प्रोक्त त्रियते मानवो ध्रुवम् ।
कोणमष्टागविव तु सपीड्याक्षि निरीक्षयेत् ॥५०३९॥

यदा न दृश्यते विव्र दशाहाज्जायते मृति ।
यस्य न दृश्यते ज्योतिर्नेत्रयो पीडिते तथा ॥५०४०॥

मरण तस्य निर्दिष्ट चतुर्थे मासि निश्चितम् ।
अरु धर्तो ध्रुव चं व विष्णोस्त्रीणि पदानि च ।
आयुर्हीना न पश्यति चतुर्थे मातृमण्डलम् ॥५०४१॥

अरु धर्तो नवेज्जिह्वा ध्रुवो नासाग्र एव च ।
भ्रुवोर्मध्ये विष्णुपद तारका मातृमण्डलम् ॥५०४२॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे कौलावधूतकालज्ञानात्कथन नाम
द्वाविंशतितम पटल ॥२२॥ आदित पचाशत्तम ॥

अथ त्रयोविंश पटलः ।

अथ तद् तद् प्रकरणोपयोगि कतिचित् स्तोत्राणि लिख्यन्ते । तत्रादौ श्रीगुरुस्तुति —

ॐ नमस्तुभ्य महामत्रदायिने शिवरूपिणे ।

ब्रह्मज्ञानप्रकाशाय ससारदुःखहारिणे ॥१॥

अतिसौम्याय दिव्याय वीरायाज्ञानहारिणे ।

नमस्ते कुलनाथाय कुलकौलीन्यदायिने ॥२॥

शिवतत्त्वप्रबोधाय ब्रह्मतत्त्वप्रकाशिने ।

नमस्ते गुरवे तुभ्य साधकामयदायिने ॥३॥

अनाधाराचारभावबोधाय भावहेतवे ।

भावाभावधिनिर्मुक्तमुक्तये गुरवे नमः ॥४॥

नमस्ते शभवे नित्य दिव्यभावप्रकाशिने ।

ज्ञानानदस्वरूपाय विभवाय नमो नमः ॥५॥

शिवाय शक्तिनाथाय विद्यानाथाय सच्चिदे ।

कामरूपाय कामाय कामकेलिकलात्मने ॥६॥

कुलपूजोपदेशाय कुलारणवस्वरूपिणे ।

अव्यक्तनिजतच्छक्तिसमभावविभूतये ।

नमस्तेऽस्तु महेशाय नमस्तेऽस्तु नमो नमः ॥७॥

इदं स्तोत्रं पठेत् नित्यं साधको गुरुदिङ्मुखः ।

प्रातरुत्थाय देवेशि ततो विद्यां प्रसीदति ॥८॥

इति श्रीगुरुजिज्ञानत्रे गुरुस्तावम् ।

पय गणकर्मरभे शक्तिम्योत्रम्—

ॐ मातर्देवि नमस्तेऽस्तु ब्रह्मरूपधरेऽनघे ।

रूपपा हर मे विष्णु मप्रसिद्धिं प्रयच्छ च ॥१॥

माहेशि वरदे देवि परमानन्दरूपिणि ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥२॥
 कौमारि सर्वविघ्नेशि कुमारक्रीडने वरे ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥३॥
 विष्णुरूपधरे देवि विनतासुतवाहिनि ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥४॥
 वाराहि वरदे देवि दष्ट्रोद्धृतवसु धरे ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥५॥
 शक्ररूपधरे देवि शक्रादिसुरपूजिते ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥६॥
 चामुडे मुडमालासृक्चर्चिते विघ्ननाशिनि ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥७॥
 महालक्ष्मि महामोक्षे क्षोमसतापहारिणि ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥८॥
 मितिमातृमये देवि मितिमातृबहिष्कृते ।
 एके बहुविधे देवि विश्वरूपे नमोऽस्तु ते ॥९॥
 एतन् स्तोत्र पठेद् यस्तु मन्त्रारभेषु सयत् ।
 विदग्धा वा समालोक्य विघ्नस्तस्य न जायते ॥१०॥

इति श्रीयामले शक्तिस्तोत्रम् ।

अथ पात्रप्रशसास्तोत्रम्—

पात्र कृत्वा करे मन्त्री सर्वकर्म लभेत् सुखी ।
 इह लोके श्रिय भुक्त्वा देहान्ते भैरवो भवेत् ॥१॥
 देहस्थाखिलदेवता गजमुखा क्षेत्राधिपा भैरवा
 योगिन्यो बहुकाश्च यक्षपितरो भूता पिशाचा ग्रहा ।
 अन्ये भूचरखेचराजलचरावेतालकाश्चेटका

अथ त्रयोविंश पटल ।

अथ तत् तत् प्रकरणोपयोगि कतिचित् स्तोत्राणि लिख्यन्ते । तत्रादौ श्रीगुरुस्तुति —

ॐ नमस्तुभ्य महामत्रदायिने शिवरूपिणे ।

ब्रह्मज्ञानप्रकाशाय ससारदु खहारिणे ॥१॥

श्रुतिसौम्याय दिव्याय वीरायाज्ञानहारिणे ।

नमस्ते कुलनाथाय कुलकौलीन्यदायिने ॥२॥

शिवतत्त्वप्रबोधाय ब्रह्मतत्त्वप्रकाशिने ।

नमस्ते गुरवे तुभ्य साधकामयदायिने ॥३॥

श्रनाचाराचारभावबोधाय भावहेतवे ।

भावाभावविनिर्मुक्तमुक्तये गुरवे नम ॥४॥

नमस्ते शमवे नित्य दिव्यभावप्रकाशिने ।

ज्ञानानदस्वरूपाय विभवाय नमो नम ॥५॥

शिवाय शक्तिनाथाय विद्यानाथाय सच्चिदे ।

कामरूपाय कामाय कामकेलिकलात्मने ॥६॥

कुलपूजोपदेशाय कुलार्णवस्वरूपिणे ।

श्रव्यक्तनिजतच्छक्तिसमभावविभूतये ।

नमस्तेऽस्तु महेशाय नमस्तेऽस्तु नमो नम ॥७॥

इद स्तोत्र पठेन् नित्य साधको गुरुदिङ्मुख ।

प्रातरुत्थाय देवेशि ततो विद्या प्रसोदति ॥८॥

इति श्रीगुर्ध्विजवातने गुरुस्तोत्रम् ।

पथ गयशरिणे शक्तिस्तोत्रम्—

ॐ मातर्देयि नमस्तेऽस्तु ब्रह्मरूपधरेऽनघे ।

रूपया हर मे विघ्न मश्रुतिर्दि प्रयच्छ च ॥१॥

माहेशि वरदे देवि परमानदरूपिणि ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥२॥
 कौमारि सर्वविघ्नेशि कुमारक्रीडने वरे ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥३॥
 विष्णुरूपधरे देवि विनतासुतवाहिनि ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥४॥
 चाराहि वरदे देवि दष्ट्रोद्धृतवसु धरे ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥५॥
 शक्ररूपधरे देवि शक्रादिसुरपूजिते ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥६॥
 चामुडे मुडमालासृक्चचिते विघ्ननाशिनि ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥७॥
 महालक्ष्मि महामोक्षे क्षोभसतापहारिणि ।
 कृपया हर मे विघ्न मत्रसिद्धि प्रयच्छ च ॥८॥
 मितिमातृभये देवि मितिमातृबहिष्कृते ।
 एके बहुविधे देवि विश्वरूपे नमोऽस्तु ते ॥९॥
 एतन् स्तोत्र पठेद् यस्तु मन्त्रारभेषु सयत ।
 विदग्धा वा समालोक्य विघ्नस्तस्य न जायते ॥१०॥

इति श्रीयामले शक्तिस्तोत्रम् ।

अथ पानप्रशसास्तोत्रम्—

पात्र कृत्वा करे मन्त्री सर्वकर्म लभेत् सुखी ।
 इह लोके श्रिय भुक्त्वा देहान्ते भैरवी भवेत् ॥१॥
 देहस्थाखिलदेवता गजमुखा क्षेत्राधिपा भैरवा
 योगिन्यो वदुकाश्च यक्षपितरो भूता पिशाचा ग्रहा ।
 अन्ये भूचरखेचराजलचरावेतालकाश्चेटका
 त्प्रा स्य कलपत्रफस्य पिवत पान महीण जम्बू ॥२॥

वामे रामारमणकुशला दक्षिणे चालिपात्र-
मग्रे मुद्राश्रणकवटका शूकरस्योष्णशुद्धिः ।
तत्रीवोणासरसमधुरा सद्गुरो. सत्कथाया
कौलो मार्गं. परमगहनो योगिनामप्यगम्य ॥३॥

श्रतिपिशितपुरध्रोभोगपूजापरोऽह
बहुविधकुलमार्गारभसमावितोऽहम् ।
पशुजनविमुखोऽह भैरवीमाश्रितोऽह
गुरुचरणरतोऽह भैरवोऽह शिवोऽहम् ॥४॥

सकलविकलदीक्षामत्रशुद्धात्मकोऽहं
विविधविवुधवर्ये प्रार्थ्यमार्गोन्मुखोऽहम् ।
विमलतरतरोऽह सुन्दरोत्तपरोऽह
गुरुचरणरतोऽह भैरवोऽह शिवोऽहम् ॥५॥

शिवोऽहं शक्तिरूपोऽह देवोऽह दनुजोऽप्यहम् ।
यज्ञोऽह मनुजश्चाहं सर्वोऽह सर्वदास्म्यहम् ॥६॥

मत्रोऽह मत्रकल्पोऽह मत्रजाप्यहमेव च ।
मत्रकृत् मत्रविज्ञाह मत्रानदात्मकोऽप्यहम् ॥७॥

पूज्योऽह पूजनीयोऽह पूजकोऽप्यहमेव च ।
पूजाकृत् पूजाविज्ञाह पूजारसमयोऽस्म्यहम् ॥८॥

करे पात्र मुखे स्तोत्रमानदो हृदयान्तरे ।
भक्ति गुरूपदाभोजे शरण किमत परम् ॥९॥

एकेन शुष्कचरणकेन घट पित्रामि
वापीं पित्रामि सहसा लवणार्द्रकेन ।
श्रास्वाद्य मासमलिरोहितमत्स्यखड
गगा पित्रामि यमुना सह सागरेण ॥१०॥

वामे चन्द्रमुखी मुखे च मदिरा पात्र करानोरुहे
 मूर्ध्नि श्रीगुरुर्चितन भगवतीध्यानास्पदं मानसम् ।
 जिह्वाया जपसाधन परिणतिः कौलक्रमान्यासने
 ये सन्तो नियत पिवति सुरस ते भुक्तिमुक्ति गता ॥११॥
 पीत्वा पीत्वा पुन पीत्वा यावत् पतति भूतले ।
 उत्थाय च पुन पीत्वा पुनर्जन्म न विद्यते ॥१२॥
 यावन्न चलते दृष्टि र्वावन्न चलते मन ।
 तावत् पान प्रकर्तव्य पशुपानमत परम् ॥१॥

इति श्रीपरारहस्ये पानप्रशसास्तोत्रम् ।

अथ शांतिस्तोत्रम्—

देवि वक्ष्यामि पूजान्ते शांतिस्तोत्रमनुत्तमम् ।
 वीरा येन परानदपद प्राप्स्यति निर्भया ॥१॥
 जयन्तु देव्यो हरपादपकज प्रसन्नघामामृतमोक्षदायकम् ।
 अनतसिद्धान्तमतिप्रबोधन नमामि चाष्टाष्टकयोगिनीगणम् ॥२॥
 योगिनीचक्रमध्यस्थ मातृमडलवेष्टितम् ।
 नमामि शिरसा नाथ भैरव भैरवीप्रियम् ॥३॥
 अनादिघोरससारव्याधिध्वसंकहेतवे ।
 नम श्रीनाथवंद्याय कुलौषधविधायिने ॥४॥
 यस्यार्चनेन विधिना कमपीह लोके
 कर्मप्रसादमपि नामफल प्रसूते ।
 त सतत सकलसाधकचित्तवृत्ति—
 चिंतामणि कुलगणाधिपति नमामि ॥५॥
 आपदो दुरित रोगा समयाचारलघनात् ।
 ये सर्वे ते व्यपीहन्तु दिव्यचक्रस्य मेलनात् ॥६॥
 आयुरारोग्यमैश्वर्यं कीर्ति लामसुख जय ।
 कार्ति मंनोरथदचास्तु पातु सर्वाश्च देवता ॥७॥

सपूजकाना परिपालकाना यतीन्द्रयोगीन्द्रतपोधनानाम् ।
देशस्य राष्ट्रस्य कुलस्य राज करोनु शांति भगवान् कुलेश ॥८॥

नदन्तु षड्विधकुलान्वयदर्शका ये
सिंहासनाध्युषितशाक्तमहान्वया ये ।
नदतु सर्वकुलकौलरता पर ये—
ऽप्यन्ये विशेषपदभेदकशाभवा ये ॥९॥

नन्दन्तु सिद्धगुरवस्तदनुक्रमीघा
ज्येष्ठानुगा, समयिनो वटुका कुमार्य ।
षड्योगिनीप्रवरवीरकुलप्रसूता
नन्दन्तु भूमिपतिगोद्विजसाधुलोका ॥१०॥

नन्दन्तु नीतिनिपुणा निरवद्यनिष्ठा
निर्मत्सरा निरुपमा निरुपद्रवाश्च ।
नित्या निरजनरता गुरवो निरीहा
शाक्ताश्च शातमनसो हृतशोकशका ॥११॥

नन्दन्तु योगनिरता कुलयोगयुक्ता
आचार्यसामयिकसाधकपुगवा ये ।
गावो द्विजा युवतयो यतय कुमार्यो
धर्मं भवन्तु निरता गुरुभक्तियुक्ता ॥१२॥

नन्दन्तु साधककुला ह्यणिमादिनिष्ठा
शापा पतन्तु समयद्विविध योगिनीनाम् ।
सा शाभवो स्फुरतु कापि मनाप्यवस्था
यस्या गुरोश्चरणपङ्कजमेव लम्ब्यम् ॥१३॥

याश्चक्रक्रमभूमिकावसतयो नाडोषु या सस्थिता
या कायद्रुमरोमकूपनिलया या सस्थिता धातुषु ।
उच्छ्रवासीमिमरुत्तरगनिलया निश्वासवासाश्च या,
ता देव्यो रिपुपक्षमक्षणपरास्तृप्यन्तु कोलाचिता ॥१४॥

या देव्य कुलसमवा क्षितिगता या देवतास्तोयगा
या नित्य प्रथितप्रभा शिखिगता या मातरिश्वाश्रया ।
या व्योमामृतमडलामृतमया या सर्वंगा सर्वदा
ता सर्वा कुलमार्गपालनपरा शान्तिं प्रणच्छन्तु मे ॥१५॥

ऊर्ध्वं ब्रह्माडतो वा दिवि गगनतले भूतले निष्कले वा
पाताले वा वने वा पवनसलिलयो र्यत्र कुत्र स्थिता वा ।
क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु च कृतपदा घ्नपदीपालिमासं
प्रीता देव्य सदा न शुभवलिविधिना पान्तु वीरेन्द्रवद्या ॥१६॥

ब्रह्माश्रीशेषदुर्गागुहवदुकगणा भैरवा क्षेत्रपाला
वेतालादित्यरुद्रग्रहवसुमनुसिद्धाप्सरोगुह्यकाद्या ।
भूतागधर्वविद्याधरऋषिपितृयक्षासुरा हि प्रभूता
योगीशाश्चरणा किंपुरुषमुनिसुराश्चक्रगा पान्तु सर्वे ॥१७॥

सत्य चेद् गुरुवाक्यमेव पितृदेवाशेषविद्योगिनी-
प्रीतिश्चेत् परदेवता च यदि चेद् वेदा प्रमाण हि चेत् ।
शाबनेय यदि दर्शन भवति चेदाज्ञेयमेवास्ति चेत्
सन्त्यत्रापि च कौलिकाश्च यदि चेत् स्यान् मे जय सर्वदा ॥१८॥

तृप्यन्तु मातर सर्वा समुद्रा सगणाधिपा ।
योगिन्य क्षेत्रपालाश्च मम देहे व्यवस्थिता ॥१९॥

शिवाद्यव्निपर्यन्त ब्रह्मादिस्तवसयुतम् ।
कालाग्न्यादिशिवान्त च जगद् यज्ञेन तृप्यतु ॥२०॥

दूरस्था व्यसनस्थाश्च ये ये सामयिका जना ।
तेषा तु खेचरीपानममृतायोपकल्पताम् ॥२१॥
कामा फलन्तु वीराणा योगिना योगसिद्धय ।
राजानो धार्मिका सन्तु काले वर्पन्तु वारिदा ॥२२॥

इति श्रीपरारहस्ये कुलाणवे च शान्तिस्तोत्रम् ।

अहमेव परो हस शिव परमकारणम् ।

शिवाद्वयप्रकाशाढ्य श्यामल धाम धीमहि ॥२५॥

अनेन वीरस्तवकीर्तनेन समुद्धतक्लेशसुवासनोऽहम् ।

ससारकातारमहार्णवेऽस्मिन् निमज्जमान जगदुद्धरेयम् ॥२६॥

इति श्रीपरारऽस्ये वीरवदनस्तोत्रम् ।

अथ स्वाचाराकरणव्यगतासागकर कुलस्तोत्रम्—

कुलस्तोत्र पठित्वा तु कुलचक्र विसर्जयेत् ।

कुलस्तोत्रस्य पाठेन व्यगोऽपि सागतामियात् ॥

श्रीदेव्युवाच—

त्रिपुरा त्रिपुरेशी च सुदरी परसुदरी ।

श्रीमालिनी च सिद्धाबा महार्त्रपुरसुन्दरी ॥१॥

प्रकटाख्या तथा गुप्ता तथा गुप्ततरा परा ।

सप्रदायकुला कौला रहस्यातिरहस्यगा ॥२॥

परापररहस्या च तथा कामेश्वरी परा ।

भगमालिनि नित्यविलन्ता मेरु डा वह्निवासिनी ॥३॥

महाविद्येश्वरी द्रुती त्वरिता कुलसुदरी ।

नित्या नोलपताका च विजया सर्वमगचा ॥४॥

ज्वालाशुमालिनी चित्रा वशिनी सुमगाकुला ।

पूर्णाख्या च तथा वत्सा कामेशी मोदिनी तथा ॥५॥

विमला अरुणादेवी जयती कुलभैरवी ।

सर्वेश्वरी तथा कौली वागोशी सर्वकामिनी ॥६॥

सिद्धेश्वरी तथा चोग्रा दुर्गा महिषमदिनी ।

स्वप्नावती शूलिनी च मातंगी सुरसुदरी ॥७॥

महाकाली महोग्रा च चित्ररूपा महोदरी ।

प्राणयिद्या तथेयाक्षी चंकपादा महाकुशा ॥८॥

वामा शिवा तथा ज्येष्ठा सुरूपा चारुहासिनी ।
 त्रिखडा त्रिशिरा गौरी विद्याचलनिवासिनी ॥६॥
 क्षोभिण्युन्मादिनी भद्रा ललिता बहुरूपिणी ।
 सर्वसप्तकरी तारा भवानी विश्ववासिनी ॥१०॥
 कूटेश्वरी महाविद्या कथितास्तव भैरव ।
 उपासकान् महादेव शृणु चैकमना स्वयम् ॥११॥
 मनुश्चन्द्र कुबेरश्च मन्मथस्तदनन्तरम् ।
 लोपामुद्रा मुनिर्नदी शक्र स्कन्द शिवस्तथा ॥१२॥
 क्रोधभट्टारकश्चैव पञ्चमी परिकीर्तित ।
 दुर्वासा व्याससूर्यो च वसिष्ठश्च पराशर ॥१३॥
 श्रौर्वो बन्धिर्यमश्चैव निऋतिर्वरुणस्तथा ।
 वायुर्विष्णु स्वयम्भूश्च भैरवो गालवस्तथा ॥१४॥
 अनिरुद्धो भरद्वाजो दक्षिणामूर्तिरेव च ।
 बटुको गरुडश्चैव लक्ष्मोर्गंगा सरस्वती ॥१५॥
 धात्रीशेष प्रमत्तश्च उन्मत्त कुलभैरव ।
 क्षेत्रपालो हनुमाश्च दक्षो गरुड एव च ॥१६॥
 प्रह्लाद शुकदेवश्च रामो रावण एव च ।
 काश्यप कौत्सकुम्भो च यमदग्नि मृगुस्तथा ॥१७॥
 बृहस्पतिर्यदुश्रेष्ठो दत्तात्रेयो युधिष्ठिर ।
 अर्जुनो भीमसेनश्च द्रोणाचार्यो वृषाकपिः ॥१८॥
 दुर्योधनस्तथा कुतो सीता च रुक्मिणी तथा ।
 सत्यमामा द्रौपदी च उर्वशी च तिलोत्तमा ॥१९॥
 पुष्पदतो महाबुद्धो बाण कालश्च मन्दर ।
 कैलास क्षीरसिन्धुश्च उदधि हिमवास्तथा ॥२०॥
 नारदश्च महावीरा कथिता वीरसाधकाः ।
 महाविद्याप्रसादेन स्वस्वकर्मसमन्विता ॥२१॥

सपूजकाना परिपालकाना यतीन्द्रयोगीन्द्रतपोधनानाम् ।
देशस्य राष्ट्रस्य कुलस्य राज करोतु शान्ति भगवान् कुलेश ॥८॥

नदन्तु षड्विधकुलान्वयदर्शका ये
सिंहासनाध्युपितशाक्तमहान्वया ये ।
नदतु सर्वकुलकौलरता पर ये-
ऽप्यन्ये विशेषपदभेदकशाभवा ये ॥९॥

नन्दन्तु सिद्धगुरवस्तदनुक्रमीघा
ज्येष्ठानुगा. समयिनो चतुका कुमार्य ।
षड्योगिनोप्रवरवीरकुलप्रसूता
नन्दन्तु भूमिपतिगोद्विजसाधुलोका ॥१०॥

नन्दन्तु नीतिनिपुणा निरवद्यनिष्ठा
निर्मत्सरा निरुपमा निरुपद्रवाश्च ।
नित्या निरजनरता गुरवो निरोहा.
शाक्ताश्च शातमनसो हृतशोकशका ॥११॥

नन्दन्तु योगनिरता कुलयोगयुक्ता
श्राचार्यसामयिकसाधकपुंगवा ये ।
गावो द्विजा युवतयो यतय. कुमार्यो
धर्मं भवन्तु निरता गुरुभक्तियुक्ता ॥१२॥

नन्दन्तु साधककुला ह्यणिमादिनिष्ठा
शापा. पत तु समयद्विपि योगिनीनाम् ।
सा शामवो स्फुरतु कापि मनाप्यवस्था
यस्या गुरोश्चरणपङ्कजेव लभ्यम् ॥१३॥

याश्चक्रव्रमभूमिकावसतयो नाड्येषु या संस्थिता
या यापद्मरोमकूपनिलया या संस्थिता धातुषु ।
उच्छ्रयासोमिमरत्तरगनिलया निश्यासवामाश्च या
ता देव्यो रिपुपक्षमक्षणपरात्तृप्यतु कौलाचिता ॥१४॥

या देव्य कुलसभवा क्षितिगता या देवतास्तोयगा
या नित्य प्रथितप्रभा शिखिगता या मातरिश्वाश्रया ।
या व्योमामृतमडलामृतमया या सर्वंगा सर्वदा
ता सर्वा कुलमार्गपालनपरा शांतिं प्रयच्छन्तु मे ॥१५॥

ऊर्ध्वं ब्रह्माडतो वा दिवि गगनतले भूतले निष्कले वा
पाताले वा वने वा पवनसलिलयो यत्र कुत्र स्थिता वा ।
क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु च कृतपदा धूपदीपालिमासं
प्रोता देव्य सदा न शुभवलिविधिना पान्तु वीरेन्द्रवद्या ॥१६॥

ब्रह्माश्रीशेषदुर्गागुहवदुकगणा भैरवा क्षेत्रपाला
वेतालादित्यरुद्रग्रहवसुमनुसिद्धाप्सरोगुह्यकाद्या ।
भूतागधर्वविद्याधरऋषिपितृयक्षासुरा हि प्रभूता
योगीशाश्चरणा किंपुरुषमुनिसुराश्चक्रगा पान्तु सर्वे ॥१७॥

सत्य चेद् गुरुवाक्यमेव पितृदेवाशेषविद्योगिनी-
प्रीतिश्चेत् परदेवता च यदि चेद् वेदा प्रमाण हि चेत् ।
शाक्नेय यदि दर्शनं भवति चेदाज्ञेयमेवास्ति चेत्
सन्त्यत्रापि च कौलिकाश्च यदि चेत् स्यान् मे जय सर्वदा ॥१८॥

तृप्यन्तु मातर सर्वा समुद्रा सगणाधिपा ।
योगिन्य क्षेत्रपालाश्च मम देहे व्यवस्थिता ॥१९॥

शिवाद्यवनिपर्यन्त ब्रह्मादिस्तवसयुतम् ।
कालाग्न्यादिशिवास्त च जगद् यज्ञेन तृप्यन्तु ॥२०॥

दूरस्था व्यसनस्थाश्च ये ये सामयिका जना ।
तेषां तु खेचरीपानममृतायोपकल्पताम् ॥२१॥

कामा फलन्तु वीराणां योगिना योगसिद्धयः ।
राजानो धार्मिका सन्तु काले वर्षन्तु वारिदा ॥२२॥

इति श्रीपरारहस्ये कुलाणवे च शांतिस्त्रोत्रम् ।

अहमेव परो हसः शिव परमकारणम् ।
 शिवाद्वयप्रकाशाढ्य श्यामल धाम धीमहि ॥२५॥
 अनेन वीरस्तवकीर्तनेन समुद्धतक्लेशसुवासनोऽहम् ।
 ससारकातारमहार्णवेऽस्मिन् निमज्जमान जगदुद्धरेयम् ॥२६॥

इति श्रीपरारऽस्ये वीरवदनस्तोत्रम् ।

अथ स्वाचाराकरणव्यगतासागकर कुलस्तोत्रम्—

कुलस्तोत्र पठित्वा तु कुलचक्र विसर्जयेत् ।
 कुलस्तोत्रस्य पाठेन व्यगोऽपि सागतामियात् ॥

श्रीदेव्युवाच—

त्रिपुरा त्रिपुरेशो च सुदरी परसुदरी ।
 श्रीमालिनी च सिद्धावा महात्रिपुरसुन्दरी ॥१॥
 प्रकटाख्या तथा गुप्ता तथा गुप्ततरा परा ।
 सप्रदायकुला कौला रहस्यातिरहस्यगा ॥२॥
 परापररहस्या च तथा कामेश्वरी परा ।
 भगमालिनि नित्यविलन्ना भेरु डा वह्निवासिनी ॥३॥
 महाविद्येश्वरी दूती त्वरिता कुलसुदरी ।
 नित्या नोलपताका च विजया सर्वमगना ॥४॥
 ज्वालांशुमालिनी चित्रा वशिनी सुमगाकुला ।
 पूर्णाख्या च तथा वत्सा कामेशो मोदिनी तथा ॥५॥
 विमला अरुणादेवी जयती कुलभरवी ।
 सर्वेश्वरी तथा कीर्ती वागीशी सर्वकामिनी ॥६॥
 गिद्धेश्वरी तथा चोप्रा दुर्गा महिषमर्दिनी ।
 म्यप्नायती शूलिनी च मातंगी सुरसुदरी ॥७॥
 महाबानो महोप्रा च चित्रम्पा महोदरी ।
 प्राणयिद्या तपंशाशी चंबपादा महागुणा ॥८॥

वामा शिवा तथा ज्येष्ठा सुरूपा चाण्हासिनी ।
 त्रिलडा त्रिशिरा गौरी विद्याचलनिवासिनी ॥६॥
 क्षोभिष्युन्मादिनी भद्रा ललिता बहुरूपिणी ।
 सर्वसपत्करी तारा भवानी विश्ववासिनी ॥१०॥
 कूटेश्वरी महाविद्या कथितास्तव भैरव ।
 उपासकान् महादेव शृणु चैकमना स्वयम् ॥११॥
 मनुश्चन्द्र कुबेरश्च मन्मथस्तदनन्तरम् ।
 लोपामुद्रा मुनिर्नदी शक्र स्कद शिवस्तथा ॥१२॥
 क्रोधमट्टारकश्चैव पचमी परिकीर्तित ।
 दुर्वासा व्यामसूर्यो च वसिष्ठश्च पराशर ॥१३॥
 श्रीर्वो बन्धिर्यमश्चैव निऋतिर्वरुणस्तथा ।
 वायुविष्णु स्वयम्भूश्च भैरवो गालवस्तथा ॥१४॥
 अनिरुद्धो भरद्वाजो दक्षिणामूर्तिरेव च ।
 वटुको गणपश्चैव लक्ष्मीर्गंगा सरस्वती ॥१५॥
 धात्रोशेव प्रमत्तश्च उन्मत्त कुलभैरव ।
 क्षेत्रपालो हनुमाश्च दक्षो गरुड एव च ॥१६॥
 प्रह्लाद शुक्रदेवश्च रामो रावण एव च ।
 काश्यप कौत्सकु भौ च यमदग्नि भृंगुस्तथा ॥१७॥
 बृहस्पतिर्यदुश्रेष्ठो दत्तात्रेयो युधिष्ठिर ।
 अर्जुनो भीमसेनश्च द्रोणाचार्यो वृषाकपि ॥१८॥
 दुर्योधनस्तथा कु ती सीता च रुक्मिणी तथा ।
 सत्यभामा द्रौपदी च उर्वशी च तिलोत्तमा ॥१९॥
 पुष्पदत्तो महाबुद्धो वारण कालश्च मदर ।
 कैलास क्षीरसिन्धुश्च उदधि हिमवास्तथा ॥२०॥
 नारदश्च महावीरा कथिता वीरसाधका ।
 महाविद्याप्रसादेन स्वस्वकर्मसमन्विता ॥२१॥

अथ वीरवदनस्तोत्रम्—

पठित्वेदं नमेद् वीरान् वीरवदनमाचरेत् ।

स्तुवेद् वीरान् नमेद् वीरान् मन्त्रसिद्धिं प्रजायते ॥१॥

ॐ जगत्त्रयाभ्यर्चितशासनेभ्य परार्थसंपादनकोविदेभ्य ।

समुद्धृतक्लेशमहोरगेभ्यो नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥२॥

प्रहीनसर्वाश्रयवासनेभ्य सर्वार्थतत्त्वोदितसाधनेभ्य ।

सर्वप्रजाभ्युद्धरणोदितेभ्यो नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥३॥

निस्तीर्णसंसारमहार्णवेभ्यस्तृणालतोन्मूलनतत्परेभ्य ।

जरारुजामृत्युनिवारकेभ्यो नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥४॥

सद्धर्मरत्नाकरभाजनेभ्यो निर्वाणमार्गोत्तमदेशिकेभ्य ।

सर्वत्र सपूर्णमनोरथेभ्यो नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥५॥

लोकानुकृपाभ्युदितादरेभ्य कारुण्यमंत्रोपरिभाषितेभ्य ।

सर्वार्थचर्चापरिपूरकेभ्यो नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥६॥

विध्वस्तनि शेषकुवासनेभ्यो ज्ञानाग्निना दग्धमलेन्धनेभ्यः ।

प्रज्ञाप्रतिष्ठाप्रतिपूरकेभ्यो नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥७॥

सर्वार्थिताशापरिपूरकेभ्यो वनेयपद्माकरबोधकेभ्यः ।

विस्तीर्णसर्वार्थगुणाकरेभ्यो नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥८॥

अनतकर्माजितशासनेभ्यो ब्रह्मेन्द्ररुद्रादिनमस्कृतेभ्यः ।

परस्परानुग्रहकारकेभ्यो नमो नमः साधकनायकेभ्यः ॥९॥

यिन्नग्नभूतादिमहानयेभ्यो मपचकाचारपरायणेभ्यः ।

गमस्तसौभाग्यकलाकरेभ्यो नमो नमः शाम्भविशाम्भवेभ्यः ॥१०॥

यिन्नग्नदुष्प्रमंजवामनेभ्य समततो जुष्टमहायशेभ्यः ।

सम्पामनाशाश्रुतास्पदेभ्यो नमो नमः शाम्भविशाभवेभ्यः ॥११॥

सर्वागर्माभोग्रिमहाप्लावेभ्यः श्रीचक्रपूजासंपरायणोभ्यः ।
 श्रीवीरचर्याचरणक्षमेभ्यो नमो नमः शान्तिविशाम्भवेभ्यः ॥१२॥
 श्रीमत्रकोटिद्युतिभूषणोभ्यो ह्यविशकुल्लासवशातिभ्यः ।
 श्रद्धेतत्स्वामृतभाजनेभ्यो नमो नमः शान्तिविशाम्भवेभ्यः ॥१३॥
 पट्टप्रशता राक्षणभूषितेभ्यः प्रोत्कुरतापक्षाकरतोषनेभ्यः ।
 प्रतप्तचामीकरविग्रहेभ्यो नमो नमः शान्तिविशाम्भवेभ्यः ॥१४॥
 गद्योधगभारगुमरिवतेभ्यः सत्सारनिर्वाणनिवर्शकेभ्यः ।
 महाकृपावेष्टितमाननेभ्यो नमो नमः शान्तिविशाम्भवेभ्यः ॥१५॥
 परं कविज्ञानरमाकुण्डोभ्यो यामाश्रिताचारभयानकेभ्यः ।
 रयात्तत्रविध्वरतजगन्मयेभ्यो नमो नमः शान्तिविशाम्भवेभ्यः ॥१६॥
 इमदानचर्याप्तमहाकरोभ्यो मोहोपकारापहृतिक्षमेभ्यः ।
 पररपराज्ञापस्त्रिपात्रकेभ्यो नमो नमः शान्तिविशाम्भवेभ्यः ॥१७॥
 विद्वान्कपालकेभ्यः सुरागव्यारक्तचिणोषनेभ्यः ।
 न ततत्परेभ्यो नमो नमो भैरविर्भयेभ्यः ॥१८॥
 विद्वान्निगयेभ्यो चित्ताग्निधूमाम्निगयानकेभ्यः ।
 कषपानकेभ्यो नमो नमो भैरविर्भयेभ्यः ॥१९॥
 महामुनिभ्यः श्रीभैरवाचारकृतायरेभ्यः ।
 ननिजरेभ्यो नमो नमो भैरविर्भयेभ्यः ॥२०॥
 त्पारकेभ्यो नियुक्तानानारसापात्रकेभ्यः ।
 पनेभ्यो नमो नमो भैरविर्भयेभ्यः ॥२१॥
 रताशयेभ्यः सामुज्यगात्राभ्यगुल्याकरेभ्यः ।
 हेभ्यो नमो नमो भैरविर्भयेभ्यः ॥२२॥
 भ्यो ब्रह्माह्वयजात्ररताकुण्डोभ्यः ।
 यो नमो नमो भैरविर्भयेभ्यः ॥२३॥
 न्निगत् ।
 म्भ्यः ॥२४॥

अथ वीरवदनस्तोत्रम्—

पठित्वेद नमेद् वीरान् वीरवदनमाचरेत् ।

स्तुवेद् वीरान् नमेद् वीरान् मन्त्रसिद्धिं प्रजायते ॥१॥

ॐ जगत्त्रयाभ्याञ्चितशासनेभ्य परार्थसंपादनकोविदेभ्य ।

समुद्धृतक्लेशमहोरगेभ्यो नमो नम साधकनायकेभ्य, ॥२॥

प्रहीनसर्वाश्रयवासनेभ्य सर्वार्थतत्त्वोदितसाधनेभ्य ।

सर्वप्रजाभ्युद्धरणोदितेभ्यो नमो नम साधकनायकेभ्य ॥३॥

निस्तीर्णससारमहार्णवेभ्यस्तृष्णालतोन्मूलनतत्परेभ्य ।

जरारुजामृत्युनिवारकेभ्यो नमो नम साधकनायकेभ्य, ॥४॥

सद्धर्मरत्नाकरभाजनेभ्यो निर्वाणमार्गोत्तमदेशिकेभ्य ।

सर्वत्र सपूर्णमनोरथेभ्यो नमो नम साधकनायकेभ्य ॥५॥

लोकानुकपाभ्युदितादरेभ्य कारुण्यमंत्रोपरिभावितेभ्य ।

सर्वार्थचर्चापरिपूरकेभ्यो नमो नम साधकनायकेभ्य ॥६॥

विध्वस्तनि शेषकुवासनेभ्यो ज्ञानाग्निना दग्धमलेन्धनेभ्य ।

प्रज्ञाप्रतिष्ठाप्रतिपूरकेभ्यो नमो नम साधकनायकेभ्य ॥७॥

सर्वाधिताशापरिपूरकेभ्यो वनेयपद्माकरबोधकेभ्य ।

विस्तीर्णसर्वार्थगुणाकरेभ्यो नमो नम साधकनायकेभ्य ॥८॥

अनतकर्माजितशासनेभ्यो ब्रह्मेन्द्ररुद्रादिनमस्कृतेभ्य ।

परस्परानुग्रहकारकेभ्यो नमो नम साधकनायकेभ्य ॥९॥

विभग्नभूतादिमहानयेभ्यो मपचकाचारपरायणोभ्य ।

समस्तसौभाग्यकलाकरेभ्योनमोनम शाम्भुविशाम्भवेभ्य, ॥१०॥

गिनग्नदुष्कर्मजवामनेभ्य समततो जुष्टमहायशोभ्य ।

सन्ध्यामलज्ञानघृतास्पदेभ्यो नमो नम शानविशाभवेभ्य ॥११॥

सर्वांगमाभोधिमहाप्लवेभ्य श्रीचक्रपूजार्थपरायणेभ्य ।
 श्रीवीरचर्याचरणक्षमेभ्यो नमो नम शाभविशाम्भवेभ्य ॥१२॥
 श्रीमत्रकोट्टिद्युतिभूषणीभ्यो द्वाविंशदुत्लासदशातिगेभ्य ।
 अद्वैततत्त्वामृतभाजनेभ्यो नमो नम शाभविशाम्भवेभ्य ॥१३॥
 पट्त्रिंशता लक्षणभूपितेभ्य प्रोत्फुल्लपद्माकरलोचनेभ्य ।
 प्रतप्तचामीकरविग्रहेभ्यो नमो नम शाभविशाम्भवेभ्य ॥१४॥
 सबोधसभारसुसस्थितेभ्य संसारनिर्वाणनिदर्शकेभ्य ।
 महाकृपात्रेष्टितमानसेभ्यो नमो नम शाभविशाम्भवेभ्य ॥१५॥
 परैकविज्ञानरसाकुलेभ्यो वामाश्रिताचारभयानकेभ्य ।
 स्वातन्त्र्यविध्वस्तजगन्मयेभ्यो नमो नम शाभविशाम्भवेभ्य ॥१६॥
 श्मशानचर्याप्तमहाफलेभ्यो मोहाधकारापहृतिक्षमेभ्य ।
 परस्पराज्ञापरिपालकेभ्यो नमो नम शाभविशाम्भवेभ्य ॥१७॥
 विधूतकेशालिकपालकेभ्य सुरासवारक्तविलोचनेभ्य ।
 नवीनकातारतत्परेभ्यो नमो नमो भैरविभैरवेभ्य ॥१८॥
 विभूतिलिप्तागदिगबरेभ्यो चिताग्निधूमालिभयानकेभ्य ।
 कपालपात्रामृतपानकेभ्यो नमो नमो भैरविभैरवेभ्य ॥१९॥
 सिद्धचष्टकादानमहामुनिभ्य श्रीभैरवाचारकृतादरेभ्य ।
 स्वाधोनतान्यक्कृतनिर्जरेभ्यो नमो नमो भैरविभैरवेभ्य ॥२०॥
 प्रशातशास्त्रार्थविचारकेभ्यो निवृत्तनानारसकाव्यकेभ्य ।
 निरस्तनि शेषविकल्पनेभ्यो नमो नमो भैरविभैरवेभ्य ॥२१॥
 स्वात्मैक्यभावातरिताशयेभ्य सायुज्यसाम्राज्यमुखाकरेभ्य ।
 श्रीसञ्चिदानदितविग्रहेभ्यो नमो नमो भैरविभैरवेभ्य ॥२२॥
 पराप्रसादास्पदमानसेभ्यो ब्रह्माद्वयज्ञानरसाकुलेभ्य ।
 शिवोऽहमित्याश्रितचेतनेभ्यो नमो नमो भैरविभैरवेभ्य ॥२३॥
 सर्वथा सर्वदास्माक सर्वे घटपटादिमत् ।
 जगज्जनितविस्तार ब्रह्मेदमिति वेद्म्यहम् ॥२४॥

अहमेव परो हस शिव परमकारणम् ।
 शिवाद्वयप्रकाशाढ्य श्यामल धाम धीमहि ॥२५॥
 अनेन वीरस्तवकीर्तनेन समुद्धतव्लेशसुवासनोऽहम् ।
 ससारकातारमहार्णवेऽस्मिन् निमज्जमान जगदुद्धरेयम् ॥२६॥

इति श्रीपरारहस्ये वीरवदनस्तोत्रम् ।

अथ स्वाचाराकरणव्यगतासागकर कुलस्तोत्रम्—

कुलस्तोत्र पठित्वा तु कुलत्रक्र विसर्जयेत् ।
 कुलस्तोत्रस्य पाठेन व्यगोऽपि सागतामियात् ॥

श्रीदेव्युवाच—

त्रिपुरा त्रिपुरेशी च सुदरी परसुदरी ।
 श्रीमालिनी च सिद्धावा महार्त्रिपुरसुन्दरी ॥१॥
 प्रकटाख्या तथा गुप्ता तथा गुप्ततरा परा ।
 सप्रदायकुला कौला रहस्यातिरहस्यगा ॥२॥
 परापररहस्या च तथा कामेश्वरी परा ।
 भगमालिनि नित्यविलम्बा भेरु डा वह्निवासिनी ॥३॥
 महाविद्येश्वरो द्रुतो त्वरिता कुलसुदरी ।
 नित्या नीलपताका च विजया सर्वभगवा ॥४॥
 ज्वालाशुमालिनी चित्रा वशिनी सुभगाकुला ।
 पूर्णाख्या च तथा वत्सा कामेशो मोदिनी तथा ॥५॥
 विमला अरुणादेवी जयती कुलभैरवी ।
 सर्वेश्वरो तथा कौली वागीशी सर्वकामिनी ॥६॥
 सिद्धेश्वरी तथा चोप्रा दुर्गा महियमदिनी ।
 स्यन्नायती शूलिनी च मातंगी मुरसुदरी ॥७॥
 महापाती महोप्रा च चित्ररूपा महोदरी ।
 प्राणविद्या तथेषाशी चैरपादा महार्णुशा ॥८॥

वामा शिवा तथा ज्येष्ठा सुरूपा चारुहासिनी ।
 त्रिखडा त्रिशिरा गौरी विध्याचलनिवासिनी ॥६॥
 क्षोभिण्युन्मादिनी भद्रा ललिता बहुरूपिणी ।
 सर्वसपत्करी तारा भवानो विश्ववासिनी ॥१०॥
 कूटेश्वरी महाविद्या कथितास्तव भैरव ।
 उपासकान् महादेव शृणु चैकमना स्वयम् ॥११॥
 मनुश्चन्द्र कुबेरश्च मन्मथस्तदनन्तरम् ।
 लोपामुद्रा मुनिर्नदी शक्र स्कन्द शिवस्तथा ॥१२॥
 क्रोधभट्टारकश्चैव पचमी परिकीर्तित ।
 दुर्वासा व्याससूर्यो च वसिष्ठश्च पराशर ॥१३॥
 श्रौर्वो वन्हिर्यमश्चैव निऋतिर्वरुणस्तथा ।
 वायुविष्णु स्वयभूश्च भैरवो गालवस्तथा ॥१४॥
 अनिरुद्धो भरद्वाजो दक्षिणामूर्तिरेव च ।
 वटुको गणपदश्चैव लक्ष्मीर्गंगा सरस्वती ॥१५॥
 धात्रीशेष प्रमत्तश्च उन्मत्त कुलभैरव ।
 क्षेत्रपालो हनुमाश्च दक्षो गरुड एव च ॥१६॥
 प्रह्लाद शुक्रदेवश्च रामो रावण एव च ।
 काश्यप कौत्सकुभौ च यमदग्नि मृगुस्तथा ॥१७॥
 बृहस्पतिर्यदुश्रेष्ठो दत्तात्रेयो युधिष्ठिर ।
 अर्जुनो भीमसेनश्च द्रोणाचार्यो वृषाकपि ॥१८॥
 दुर्योधनस्तथा कुती सीता च रुक्मिणी तथा ।
 सत्यमामा द्रौपदी च उर्वशी च तिलोत्तमा ॥१९॥
 पुष्पदतो महाबुद्धो वाण कालश्च मदर ।
 कैलास क्षीरसिधुश्च उदधि हिमवास्तथा ॥२०॥
 नारदश्च महावीरा कथिता वीरसाधका ।
 महाविद्याप्रसादेन स्वस्वकर्मसमन्विता ॥२१॥

अहमेव परो हस शिव परमकारणम् ।
 शिवाद्वयप्रकाशाद्य श्यामल धाम धीमहि ॥२५॥
 अनेन वीरस्तवकीर्तनेन समुद्धतबलेशसुवासनोऽहम् ।
 ससारकातारमहार्णवेऽस्मिन् निमज्जमान जगदुद्धरेयम् ॥२६॥

इति श्रीपरारऽस्ये वीरवदनस्तोत्रम् ।

अथ स्नाचाराकरणव्यगतासागकर कुलस्तोत्रम्—

कुलस्तोत्रं पठित्वा तु कुलचक्रं विसर्जयेत् ।
 कुलस्तोत्रस्य पाठेन व्यगोऽपि सागतामियात् ॥

श्रीदेव्युवाच—

त्रिपुरा त्रिपुरेशी च सुदरी परसुदरी ।
 श्रीमालिनी च सिद्धावा महात्रिपुरसुन्दरी ॥१॥
 प्रकटाख्या तथा गुप्ता तथा गुप्ततरा परा ।
 सप्रदापकुला कौला रहस्यातिरहस्यगा ॥२॥
 परापररहस्या च तथा कामेश्वरी परा ।
 भगमालिनि नित्यविलम्बा नेरु डा वह्निवासिनी ॥३॥
 महाविद्येश्वरी दूती त्वरिता कुलसुदरी ।
 नित्या नोलपनाका च विजया सर्वभगना ॥४॥
 ज्वालाशुमालिनी चित्रा वशिनी सुभगाकुला ।
 पूरुणाप्या च तथा वत्सा कामेशी मोदिनी तथा ॥५॥
 धिमला अरुणादेवी जयती पुलभरघी ।
 मयेश्वरी तथा कीली यागीशी सयंकामिनी ॥६॥
 गिद्धेश्वरी तथा खोप्रा दुर्गा महिषमदिनी ।
 स्यन्नायती शून्यती च मानगी गुरुसुदरी ॥७॥
 महाकामो महोप्रा च चित्ररूपा महोदरी ।
 प्राणविद्या तपेश्वरी चैरुपादा महाशुजा ॥८॥

वामा शिवा तथा ज्येष्ठा सुरूपा चारुहासिनी ।
 त्रिखडा त्रिशिरा गौरी विद्याचलनिवासिनी ॥६॥
 क्षोभिण्युन्मादिनी भद्रा ललिता बहुरूपिणी ।
 सर्वसप्तकरी तारा भवानी विश्ववासिनी ॥१०॥
 कूटेश्वरी महाविद्या कथितास्तव भैरव ।
 उपासकान् महादेव शृणु चैकमना स्वयम् ॥११॥
 मनुश्चन्द्र कुवेरश्च मन्मथस्तदनन्तरम् ।
 लोपामुद्रा मुनिर्नदी शक्र स्कद शिवस्तथा ॥१२॥
 क्रोधभट्टारकश्चैव पचमी परिकीर्तित ।
 दुर्वासा व्याससूर्यो च वसिष्ठश्च पराशर ॥१३॥
 श्रीर्वो वन्हिर्यमश्चैव निऋतिर्वरुणस्तथा ।
 वायुर्विष्णु स्वयभूश्च भैरवो गालवस्तथा ॥१४॥
 अनिरुद्धो भरद्वाजो दक्षिणामूर्तिरेव च ।
 वदुको गणपश्चैव लक्ष्मीर्गंगा सरस्वती ॥१५॥
 धात्रीशेष प्रमत्तश्च उन्मत्त कुलभैरव ।
 क्षेत्रपालो हनुमाश्च दक्षो गरुड एव च ॥१६॥
 प्रह्लाद शुक्रदेवश्च रामो रावण एव च ।
 काश्यप कौत्सकुभौ च यमदग्नि भृगुस्तथा ॥१७॥
 बृहस्पतिर्यदुश्रेष्ठो दत्तात्रेयो युधिष्ठिर ।
 अर्जुनो भीमसेनश्च द्रोणाचार्यो वृषाकपि ॥१८॥
 दुर्योधनस्तथा कुती सीता च रुक्मिणी तथा ।
 सत्यभामा द्रौपदी च उर्वशी च तिलोत्तमा ॥१९॥
 पुष्पदतो महाबुद्धो वारण कालश्च मदर ।
 कैलास क्षीरसिन्धुश्च उदधि हिमवास्तथा ॥२०॥
 नारदश्च महावीरा कथिता वीरसाधका ।
 महाविद्याप्रसादेन स्वस्वकर्मसमन्विता ॥२१॥

अहमेव परो हस शिव परमकारणम् ।
 शिवाद्वयप्रकाशाद्य इयामल धाम धीमहि ॥२५॥
 अनेन वीरस्तवकीर्तनेन समुद्धतक्लेशसुवासनोऽहम् ।
 ससारकातारमहार्णवेऽस्मिन् निमज्जमान जगदुद्धरेयम् ॥२६॥

इति श्रीपरारऽस्ये वीरवदनस्तोत्रम् ।

अथ स्वाचाराकरणव्यगतासागकर कुलस्तोत्रम्—

कुलस्तोत्र पठित्वा तु कुलचक्र विसर्जयेत् ।
 कुलस्तोत्रस्य पाठेन व्यगोऽपि सागतामियात् ॥

श्रीदेव्युवाच—

त्रिपुरा त्रिपुरेशी च सुदरी परसुदरी ।
 श्रीमालिनी च सिद्धावा महात्रिपुरसुन्दरी ॥१॥
 प्रकटाख्या तथा गुप्ता तथा गुप्ततरा परा ।
 सप्रदायकुला कौला रहस्यातिरहस्यगा ॥२॥
 परापररहस्या च तथा कामेश्वरी परा ।
 भगमालिनि नित्यक्लिन्ना भेरु डा वह्निवासिनी ॥३॥
 महाविद्येश्वरी दूतो त्वरिता कुलसुदरी ।
 नित्या नोलपताका च विजया सर्वमगना ॥४॥
 ज्वालाशुमालिनी चित्रा वशिनी सुमगाकुला ।
 पूर्णाख्या च तथा वत्सा कामेशी मोदिनी तथा ॥५॥
 विमला अरुणादेवी जयती कुलभैरवी ।
 सर्वेश्वरी तथा कौली वागीशी सर्वकामिनी ॥६॥
 सिद्धेश्वरी तथा चोग्रा दुर्गा महिषमदिनी ।
 स्वप्नावती शूलिनी च मातंगी सुरसुदरी ॥७॥
 महाकाली महोग्रा च चित्ररूपा महोदरी ।
 प्राणविद्या तथैकाक्षी चंकपादा महाकुशा ॥८॥

मृगमदचन्द्रकवतिसमन्विततरलकुलाकुलदीपम् ।
 मरिणमयनाजनमध्यगत कुसुमावलिनिर्जितनीपम् ॥
 आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
 कुटिलालकशोमितमुखपकजपावननयनसुरगे ॥१॥

निर्जितचचनचारुशिखाचलनयनत्रपधरशोभम् ।
 प्रकटितकोनलगधविलुब्धमधुव्रतवर्द्धितलोमम् ॥
 आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे
 कुटिलालकशोमितमुखपकजपावननयनसुरगे । ॥२॥

कृपणजनेन कृत करुणामयि निजशक्तेरनुसारम् ।
 यदि न दधामि मनो निजतेजमि कथमिह भक्तिविचारम् ॥
 आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
 कुटिलालकशोमितमुखपकजपावननयनसुरगे ॥३॥

सुन्दरि सुरददितपदयुगले कुरु निजजनपरितोपम् ।
 अतिकुटिलाशयलोकजनितमिह मा गणयन्व कुदोपम् ॥
 आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
 कुटिलालकशोमितमुखपकलपावननयनसुरगे ॥४॥

वयमिह पापकरणकुटिला अपि तव चरणद्वयसगे ।
 कथमपि बुद्धिमहो विनिधाय यम गणयाम न रगे ॥
 आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
 कुटिलालकशोमितमुखपकलपावननयनसुरगे ॥५॥

कुरु करुणा मयि कामकले कमलेव यमव नवीना ।
 अतिकुत्सितकरणैरतिलपटचित्तचलितमतिहीना ॥
 आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
 कुटिलालकशोमितमुखपकलपावननयनसुरगे ॥६॥

अलकावलिमण्डितमुखिमृगसुतनिर्जितनयनसुरगे ।
 दलितमनोजघनु सुभगभ्रुयुगे शिवदे शिवसगे ।

एतेषा वत्स नामानि नित्य विद्योपसेविनाम् ।
प्रातः काले शुचिर्भूत्वा यः पठेत् प्रथमः सुधी ॥२२॥

पूजाया वा महापोठे प्रसीदामि कुलप्रिय ।
अशुचिर्वा निरालम्बः सालम्बो वा कुलान्तिके ॥२३॥

नित्यपूजाफलं तस्य ददामि वरमोप्सितम् ।
चक्रसकेतकं वत्सं गुरुसकेतकं तथा ॥२४॥

नामसकेतकं चैव मन्त्रसकेतकं तथा ।
समयाचारसकेतमज्ञात्वा यः प्रवर्तते ॥२५॥

जपपूजाचनं होममभिचाराय कल्पते ।
इदं स्त्रोत्रं पठित्वा तु भवेत् सकेतवान् ध्रुवम् ॥२६॥

इति श्रीकुलचूडामणौ सकेतस्तवराजः ।

अथारात्रिकं स्नात्रं कुलाचारचद्रोदये—

अथ भैरवरागेण गायेदारात्रिकं शुभम् ।
येन तुष्टा भवेद् देवो दद्यात् कामान् यथेप्सितान् ॥१॥

यदि तालेन पुत्रेन्द्रं सबद्धं गानमाचरेत् ।
परमानन्दसदोहदानकारणसुखमम् ॥२॥

शृणु पुत्रकं वक्ष्यामि गानं साधकदुर्लभम् ।
वेदवाक्यसमं सर्वरागमैरपि सेवितम् ॥३॥

आरात्रिकमयं पात्रं गन्धपुष्पफलान्वितम् ।
आदाय यजमानस्तु कृत्वा वै मन्तकावधिः ॥४॥

उत्थाय चोत्थिता सर्वे परमानन्दसयुताः ।
केचित् तालकराश्चान्ये मृदगपणवोत्सुकाः ॥५॥

वीणावेणुकराश्चान्ये भल्लरोशब्दनाविताः ।
यथावकाशवादित्रचामराजिविराजिताः ॥६॥

गानं कुर्युः मुदा प्रीता द्रवीन्नुतातराशयाः ।
येन षार्याणि सिध्यन्ति साधकानां महामते ॥७॥

ततस्ततेजोहस्तैरादाय वारत्रय मुखशुद्धि कुर्युं । तत मर्वे
नमस्कारान् कुर्युं । ततो यजमान प्रदक्षिणा कृत्वा कस्मिंश्चित् पात्रे
दक्षिणा निधाय ॐ ह्रीं उपचारसागतासिध्यथमिदं हिरण्यमग्निदैवत
तन्मूल्योपकल्पितं द्रव्यं मूलमन्त्रान्तेऽमुकदेवतार्पणमस्तु । एव समर्प्यं कृत्वाजलि
नम्रशिरा भुजगसु दरस्तोन पठेत् ।

यथा श्रीदेव्युवाच—

ॐ षडाधारपकेरुहान्तविराजत्
सुपुम्णान्तरालेति तेजोल्लसतीम् ।
सुधामडल श्रावयतीं पिबतीं
सुधामूर्तिमीडेऽहमानदरूपाम् ॥१॥

ज्वलत्कोटिवालार्कभासाहृणागीं
सुलावण्यशृगारशोभाभिरामाम् ।
महापद्मकिजल्कमध्ये विराजत्
त्रिकोणे लसती भजेऽह भवानीम् ॥२॥

कणत्किकिणीनूपुरोद्भासिरत्न—
प्रभालीढलाक्षार्द्रपादारविदाम् ।
श्रजेशाच्युताद्यै सुरैः सेव्यमानं
महादेव्यह मूर्ध्नि ता भावयामि ॥३॥

सुशोणावरा बद्धनीवीविराजत्
महारत्नकाचीकलापनिनम्पम् ।
स्फुरद्दक्षिणावर्तनाभिं च
तिस्रो वलीरवते रोमराजि भजेऽहम् ॥४॥

लसद्वृत्तमुत्तुगमाणिव्य—
कुम्भोपमश्रीस्तनद्वन्द्वमम्बाम्बुजाक्षि ।
भजे दुग्धपूर्णाभिराम तवेद
महाहारदोषसदा प्रस्तुतसत् ॥५॥

आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
कुटिलालकशोभितमुखपकजपावननयनसुरगे ॥७॥

शुकनासाश्रितवरमुक्ताफलपरिहृतहिमकरशोभे ।
कुडलमडितगडयुगे सुकपोलकलाहरलोभे ॥
आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
कुटिलालकशोभितमुखपकजपावननयनसुरगे ॥८॥

उदधिजदररेखावरकठसुकोकिलकलरवनादे ।
सुरसरिदिव शुभहारचलन्बलपरिहृतशभुविपादे ॥
आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
कुटिलालकशोभितमुखपकजपावननयनसुरगे ॥९॥

स्तनयुगलप्रभयाप्रतिपादितपूजनशिवयुतलिंगे ।
लोमावलिकलयाकलुषीकृतनाभिसरोवरभृगे ॥
आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
कुटिलालकशोभितमुखपकजपावननयनसुरगे ॥१०॥

विषकोमलभुजवल्लिशिवे कदलीनवविरचितजघे ।
चरणकमलसुरनरमुनिमधुकरगुजनरामसुलघे ॥
आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
कुटिलालकशोभितमुखपकजपावननयनसुरगे ॥११॥

द्वादशपदमिदमद्भुतगीतमतीव कुरुष्व सुवेदम् ।
सकलागमसार सुखद प्रहरति निजजनखेदम् ॥
आरात्रिकमिदमद्भुतमम्ब गृहाण शिवे शिवसगे ।
कुटिलालकशोभितमुखपकजपावननयनसुरगे ॥१२॥

नत एव साधका वदेयु —

मगलानि जगन्मात मंगलानि शिवप्रिये ।
अर्धमिष्वपि भक्तेषु सर्वदा कुरु सूक्तमम् ॥

ततस्ततेजोहस्तैरादाय वारनय मुखशुद्धि कुर्यु । तत सर्वं
नमस्कारान् कुर्यु । ततो यजमान प्रदक्षिणा कृत्वा कस्मिंश्चित् पाने
दक्षिणा निधाय ॐ ह्रीं उपचारसागतासिव्यथमिदं हिरण्यमग्निदेवत
तन्मूल्योपकल्पितं द्रव्यं मूलमत्रान्तेऽमुकदेवतार्पणमस्तु । एव समर्प्यं कृताजलि
नम्रशिरा भुजगसु दरस्तोन पठेत् ।

यथा श्रीदेव्युवाच—

ॐ पडाधारपकेरुहान्तविराजत्
सुपुष्पान्तरालेति तेजोल्लसतीम् ।
सुधामडल श्रावयतीं पिवती
सुधामूर्तिमोडेऽहमानदरूपाम् ॥१॥

ज्वलत्कोटिवालार्कभासारुणागी
सुलावण्यशृगारशोभाभिरामाम् ।
महापद्मकिंजल्कमध्ये विराजत्
त्रिकोणो लसतीं भजेऽह भवानीम् ॥२॥

करणत्किंकिणीनूपुरोद्भासिरत्न—
प्रभालीढलाक्षार्द्रपादारविदाम् ।
अजेशाच्युताद्यै सुरैः सेव्यमानं
महादेव्यह मूर्ध्नि ता भावयामि ॥३॥

सुशोणावरा बद्धनीवीविराजन्
महारत्नकाचीकलापनिनम्बम् ।
स्फुरद्दक्षिणावर्तनानि च
तिस्रो वलीरवते रोमराजि भजेऽहम् ॥४॥

लसद्वृत्तमुत्तुगमाणिक्य—
कुभोपमश्रीस्तनद्वन्द्वमम्बाम्बुजाक्षि ।
भजे दुग्धपूर्णाभिराम तवेद
महाहारदोप सदा प्रस्तुत सत् ॥५॥

शिरीषप्रसूनोल्लसद्बाहुदंडे

ज्वलद्बाणकोदण्डपाशाकुशैश्च ।

चलत्ककणं हरिकेयूरभूषो-

ज्ज्वलद्भिः स्फुरती भजे श्रीभवानीम् ॥६॥

शरत्पूर्णचन्द्रप्रभापूर्णंबिंबा-

धरस्मेरवक्त्रारविन्दश्रिय ते ।

सुरत्नावलीहारताटकशोभा

भजे सुप्रसन्नामजस्र भवानीम् ॥७॥

सुनासापुटा पद्मपत्रायताक्षी

नवेष्टा श्रिय दानदक्ष कटाक्षम् ।

ललाटोल्लसद्गन्धकस्तूरिभूषो-

ज्ज्वलद्भिर्मुखाम्भोजमीडेऽहमम्बाम् ॥८॥

चलत्कुतलाते भ्रमद्भृङ्गवृन्द

घनस्निग्धधम्मिल्लभूषोज्ज्वलागीम् ।

स्फुरन्मौलिमाणिक्यवद्धेन्दुरेखा-

विलासोद्भ्रम दिव्यमूर्धनिमीडे ॥९॥

स्फुरत्वव डिभस्य मे हृत्सरोजे

सदा वाङ्मय सर्वतेजोमय च ।

गणेशाणिमाद्याखिलाशक्तिवृन्दस्फुरत्-

श्रीमहाचक्रराजोल्लसन्तीम् ॥१०॥

इति श्रीभवानि स्वरूप तवेद

प्रपचात्पर ज्योतिरूप प्रसन्नम् ।

परा राजराजेश्वरी त्रैपुरी त्वा

शिवाङ्गोपविष्टा शिवा त्वा भजेऽहम् ॥११॥

त्वमर्कस्त्वमग्निस्त्वमापस्त्वमिन्दु-

स्त्वमाकाशभूर्वायवस्त्व चिदात्मा ।

त्वदन्यो न कश्चित् प्रकाशोऽस्ति सर्वं
सदानदसवित्स्वरूप भजेऽहम् ॥१२॥

गुरुस्त्व शिवस्त्व च शक्तिस्त्वमेव
त्वमेवासि माता पितासि त्वमेव ।

त्वमेवासि विद्या त्वमेवासि बुद्धि-
र्गति मे मतिर्देवि सर्वं त्वमेव ॥१३॥

स्तुतीनामगम्या सुवेदागमज्ञा
महिम्नो न जानति पार तवात्र ।

स्तुतिं कर्तुमिच्छामि तत्त्वा भवानो
क्षमस्वेदमन्व प्रमुग्ध किलाहम् ॥१४॥

शरण्ये शरण्ये सुकारुण्यमूर्ते
हिरण्योदयाद्यैरगण्यस्वरूपे ।

भवारण्यभीत च मा त्राहि भद्रे
नमस्ते नमस्ते नमस्ते भवानि ॥१५॥

इमामन्वह श्रीभवानीभुजग-
स्तुतिं य पठेद् भक्तियुक्तश्च तस्मै ।

स्वकीय पद शाश्वत वेदसार
श्रिय चापि मिद्धि भवानी ददाति ॥१६॥

भुजगसुन्दरस्तोत्रमेतन् पुत्रक सत्तम ।
उपचारान्तभासाद्य पठितव्य प्रयत्नत ॥१७॥

ब्रह्महत्यासहस्राणि नारीहत्याशतानि च ।
भुजगसु दरस्तोत्रपाठान् नश्यन्ति तत् क्षणात् ॥१८॥

दीक्षातीर्थानियोगाद्या. सन्यासाद्यास्तथा क्रिया ।
भुजगसुदरस्तुत्या कला नार्हेन्ति षोडशीम् ॥१९॥

इति श्रीकुलाचारचन्द्रोदये श्रीभगवतीभुजगसु दरस्तोत्रम् ।
अथ श्रीपादुकापचकस्तोत्रम्—

ॐ ब्रह्मरध्रसरसीरुहोदरे नित्यलग्नमवदातमद्भुतम् ।
कुडलीकनककाडमडित द्वादशातसरसीरुह भजे ॥१॥
तस्य कदलितकणिकापुटे क्लृप्तपत्रमकथादिरेखया ।
कोणलक्षितहलक्षमडल भावलक्ष्यमनलालय भजे ॥२॥
तत्पुटे पदुतडित्कडारिमस्पर्धमानपरिपाटलप्रमम् ।
चितयामि हृदि चिन्मय सदा विदुनादमणिपीठमडलम् ॥३॥
ऊर्ध्वमस्य द्रुतभुक्शिखारुण चिद्विलासपरिवृहणास्पदम् ।
विश्वघस्मरमहश्छटोत्कट व्यामृशामि युगमादिहसयो ॥४॥
तत्र नाथचरणारविदयो सविदामृतभरोमरदयो ।
द्वन्द्वमिन्दुकरकदशीतल मानस स्पृशनु मगलास्पदम् ॥५॥
निषक्तमणिपादुक नियमिताघकोलाहल
स्फुरत्किसलयारुण नखसमुन्मिषच्चन्द्रिकम् ।
परामृतसरोवरोदितसरोजरोचिष्णु तद्
भजामि शिरसि स्थित गुरुपदारविदद्वयम् ॥६॥

पादुकापचकस्तोत्र पचवक्त्रमुखोद्गतम् ।
पडाम्नायक्रमप्राप्ति, प्रपञ्चे चातिदुर्लभम् ॥७॥

इति श्रीशिवप्रोक्त श्रीनाथपादुकास्तोत्रम् ।
स्तोत्रानेतान् पठेद्यस्तु स्वे स्वे स्थानेऽर्चनक्रमे ।
स विध्वयाखिलान् विघ्नानभोष्ट लभतेऽचिरात् ॥८॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्स्रग्रहे स्तोत्रकथन नाम त्रयोविंश पटल ।
आदितश्चैवपचाशत्तम ।

अथ चतुर्विंश पटलः ।

अथ कलिजाना क्षेमाय सुगमोपायो निर्वर्णितः—
देवी वाक्यम्—

आयाते पापिनि कलौ सर्वधर्मविलोपिनि ।
दुराचारे दु प्रपचे दुष्टकर्मप्रवर्तके ॥५०४३॥
न वेदा प्रभवस्तत्र स्मृतीना स्मरण कुत ।
नानेतिहासपुक्ताना नानामार्गप्रवर्तिनाम् ॥५०४४॥
चहुलाना पुराणाना विनाशो भविता विभो ।
तदा लोका भविष्यन्ति धर्मकर्मवहिर्मुखा ॥५०४५॥
उच्छ्र खला मदोन्मत्ता पापकर्मरता सदा ।
कामुका लोलुपा क्रूरा दुर्मुखा निष्ठुरा शठा ॥५०४६॥
स्वल्पायु मंदमतयो रोगशोकसमाकुला ।
निश्रीका निर्वला नीचा नीचाचारपरायणा ॥५०४७॥
नीचससर्गनिरता परविज्ञापहारका ।
परनिंदापरद्रोहपरीवादपरा खला ॥५०४८॥
परस्त्रीहरणो पापशकाभयविवर्जिता ।
निर्धना मलिना दीना दरिद्राश्चिररोगिण ॥५०४९॥
विप्रा शूद्रसमाचारा सध्यावदनवर्जिता ।
अयाज्ययाजका लुब्धा दुर्वृत्ता पापकारिण ॥५०५०॥
असत्यभाषिणो मूर्खा दामिका दुष्टप्रपचका ।
कन्याविक्रयिणो द्रात्यास्तपोन्नतपराङ्मुखा ॥५०५१॥
लोकप्रतारणार्थाय जपपूजापरायणा ।
पाखडा पंडितमन्या श्रद्धाभक्तिविवर्जिता ॥५०५२॥
कदाहारा कदाचारा धृतका शूद्रसेवका ।
शूद्रान्नभोजिन क्रूरा वृषलोरतिकार्मुका ॥५०५३॥

इति श्रीकुलाचारचन्द्रोदये श्रीभगवतीभुजगसु दरस्तोत्रम् ।
अथ श्रीपादुकापचकस्तोत्रम्—

ॐ ब्रह्मरधसरसीरुहोदरे नित्यलग्नमवदातमद्भुतम् ।
कुडलीकनककाडमडित द्वादशातसरसीरुह भजे ॥१॥
तस्य कदलितकाणिकापुटे क्लृप्तपत्रमकथादिरेखया ।
कोणलक्षितहलक्षमडल भावलक्ष्यमनलालय भजे ॥२॥
तत्पुटे पटुतडित्कडारिमस्पर्धमानपरिपाटलप्रभम् ।
चितयामि हृदि चिन्मय सदा विदुनादमणिपोठमडलम् ॥३॥
ऊर्ध्वमस्य हुतभुक्शिखारुण चिद्विलासपरिवृ हृणास्पदम् ।
विश्वघस्मरमहश्छटोत्कट व्यामृशामि युगमादिहसयो ॥४॥
तत्र नाथचरणारविदयो सविदामृतऋरोमरदयो ।
द्वन्द्वमिन्दुकरकदशीतल मानस स्पृशनु मगलास्पदम् ॥५॥

निपक्तमणिपादुक नियमिताघकोलाहल

स्फुरत्किसलयारुण नखसमुन्मिपच्चन्द्रिकम् ।

परामृतसरोवरोदितसरोजरोचिष्णु तद्

भजामि शिरमि म्थित गुरुपदारविदद्वयम् ॥६॥

पादुकापचकस्तोत्र पचवक्त्रमुखोद्गतम् ।

पडाम्नायक्रमप्राप्ति. प्रपचे चातिदुर्लभम् ॥७॥

इति श्रीशिवप्रोक्त श्रीनाथपादुकास्तोत्रम् ।

स्तोत्रानेतान् पठेद्यस्तु स्वे स्वे स्थानेऽर्चनक्रमे ।

स विधूयात्तिलान् विघ्नानभौष्ट लभतेऽचिरात् ॥८॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सुब्रह्मे स्तोत्रवचन नाम त्रयोविंश पटल

आदितश्चैवपचाशत्तम ।

अथ चतुर्विंश. पटलः ।

अथ कलिजाना क्षेमाय सुगमोपायो निर्वाणतन—
देवी वाक्यम्—

आयाते पापिनि कलौ सर्वधर्मविलोपिनि ।
 दुराचारे दु प्रपचे दुष्टकर्मप्रवर्तके ॥५०४३॥
 न वेदा प्रभवस्तत्र स्मृतीना स्मरण कुत ।
 नानेतिहासयुक्ताना नानामार्गप्रवर्तिनाम् ॥५०४४॥
 बहुलाना पुराणाना विनाशो भविता विभो ।
 तदा लोका भविष्यन्ति धर्मकर्मवहिर्मुखा ॥५०४५॥
 उच्छ्र खला मदोन्मत्ता पापकर्मरता सदा ।
 कामुका लोलुपा क्रूरा दुर्मुखा निष्ठुरा शठा ॥५०४६॥
 स्वल्पायु मंदमतयो रोगशोकसमाकुला ।
 निश्चीका निर्बला नीचा नीचाचारपरायणा ॥५०४७॥
 नीचससर्गनिरता परवित्तापहारका ।
 परनिदापरद्रोहपरीवादपरा खला ॥५०४८॥
 परस्त्रीहरणो पापशकामयविवर्जिता ।
 निर्धना मलिना दीना दरिद्राश्चिररोगिण ॥५०४९॥
 विप्रा शूद्रममाचारा सध्यावदनवर्जिता ।
 अयाज्ययाजका लुब्धा दुर्वृत्ता पापकारिण ॥५०५०॥
 असत्यनापिणो मूर्खा दानिका दुष्टप्रपचका ।
 कन्याविक्रयिणो व्रात्यास्तपोव्रतपराङ्मुखा ॥५०५१॥
 लोकप्रतारणार्याय जपपूजापरायणा ।
 पाखडा, पडितमन्या श्रद्धाभक्तिविवर्जिता ॥५०५२॥
 कदाहारा, कदाचारा घृतका शूद्रसेवका ।
 शूद्रान्नभोजिन क्रूरा वृषलीरतिकार्मुका ॥५०५३॥

दास्यति धनलोभेन स्वदारान् नीचजातिषु ।
 ब्राह्मण्यचिह्नमेतावत् केवल सूत्रधारणम् ॥५०५४॥
 नैव पानादिनियमो भक्ष्याभक्ष्यविवेचनम् ।
 धर्मशास्त्रे सदा निंदा साधुद्रोहो निरतरम् ॥५०५५॥
 सत्कथालापमात्रं च न तेषा मनसि क्वचित् ।
 त्वया कृतानि तत्राणि जीवोद्धारणहेतवे ॥५०५६॥
 निगमागमजातानि भुक्तिमुक्तिकराणि च ।
 देवीनां यत्र देवानां मन्त्रयत्रादिसाधनम् ॥५०५७॥
 कथिता बहवो न्यासा सृष्टिस्थित्यादिलक्षणा ।
 बद्धपद्माननादीनि गदितान्यपि भूरिश ॥५०५८॥
 पशुवीरसिद्धिभावा देवतामन्त्रसिद्धिदा ।
 शवासन चितारोहो मुडसाधनमेव च ॥५०५९॥
 लतासाधनकर्माणि त्वयोक्तानि सहस्रश ।
 पशुभावदिव्यभावौ स्वयमेव निवारितौ ॥५०६०॥
 कलौ न पशुभावोऽस्ति दिव्यभाव कुतो भवेत् ।
 पत्र पुष्प फल तोय स्वयमेवाहरेत् पशु ॥५०६१॥
 न शूद्रदशनं कुर्यान् मनसा न स्त्रियं स्मरेत् ।
 दिव्यश्च देवता प्राय शुद्धान्तकरणं सदा ॥५०६२॥
 द्वन्द्वातीतो वीतराग सर्वभूतसम क्षमो ।
 कलिकल्मषयुक्तानां सर्वदा स्थिरचेतसाम् ॥५०६३॥
 निद्रालस्यप्रसक्तानां भावशुद्धिं कथं भवेत् ।
 वीरसाधनकर्माणि पचतत्त्वोदितानि च ॥५०६४॥
 मद्यं मांसं तथा मत्स्यं मुद्रा मंथुनमेव च ।
 एतानि पचतत्त्वानि त्वया प्रोक्तानि शकर ॥५०६५॥
 फलिजा मानवा लुब्धा शिशुनीदरपरायणा ।
 लोभात् तत्र पतिष्यन्ति न करिष्यन्ति साधनम् ॥५०६६॥

इन्द्रियारणा सुखार्थाय पीत्वा च बहुल मधु ।
 भविष्यन्ति मदीन्मत्ता हिताहितविर्वाजता ॥५०६०॥
 परस्त्रीघर्षका केचिद् दस्यवो बहवो भुवि ।
 न करिष्यन्ति ते मत्ता पापयोनिविचारणाम् ॥५०६८॥
 अतिपानादिदोषेण रोगिणो बहव क्षिती ।
 शक्तिहीना बुद्धिहीना भूत्वा च विकलेन्द्रियाः ॥५०६९॥
 हृदे गर्ते प्रातरे वा प्रासादात् पर्वतादपि ।
 पतिष्यन्ति मरिष्यन्ति मनुजा मदबिह्वला ॥५०७०॥
 केचित् विवादायिष्यन्ति गुरुभि स्वजनैरपि ।
 केचिन् मौना मृनप्राया अपरे बहुजल्पका ॥५०७१॥
 अकार्यकारिण क्रूरा धर्ममार्गविलोपका ।
 योगहीना ज्ञानहीना क्लियाहीनास्तथा प्रभो ॥५०७२॥
 हिताय यानि कर्माणि कथितानि त्वया प्रभो ।
 मन्ये तानि महादेव विपरीतानि मानवे ॥५०७३॥
 के वा योग करिष्यन्ति न्यासजातानि केऽपि वा ।
 स्तोत्रपाठ यत्रलिपि पुरश्चर्या जगत्पते ॥५०७४॥
 युगधर्मप्रभावेण स्वभावेन कलौ नरा ।
 भविष्यन्त्यतिदुर्वृत्ता सर्वथा पापकारिण ॥५०७५॥
 तेषामुपायं देवेश कृपया कथय प्रभो ।
 आपुरारोग्यवचस्वं बलवीर्यविवर्धनम् ॥५०७६॥
 विद्याबुद्धिप्रद नृणामप्रयत्न शुभकरम् ।
 येन लोका भविष्यन्ति महाबलपराक्रमा ॥५०७७॥
 शुद्धचित्ता परहिता मातापित्रो प्रियकरा ।
 स्वदारनिष्ठा पुरुषा परस्त्रीषु पराङ्मुखा ॥५०७८॥
 देवतागुरनक्ताश्च पुत्रस्वजनपोषका ।
 ब्रह्मज्ञा ब्रह्मविद्याज्ञा ब्रह्मचित्तनमानसा ॥५०७९॥

सिद्धार्थं लोकयात्राया कथयस्व हिताय तत् ।
 सर्वथा येन क्षेम स्याद् गतिर्वै पारलौकिकी ॥५०८०॥
 विना त्वा सर्वलोकाना कस्त्राता भुवनत्रये ।
 इति देव्या वच श्रुत्वा शकरो लोकशकर ॥५०८१॥
 कथयामास तत्त्वेन महाकारुण्यवारिधि ।
 साधु पृष्ट महाभागे जगता हितकारिणि ॥५०८२॥
 एतादृश शुभ प्रश्नो न केनापि कृत पुरा ।
 धन्यासि सुकृतज्ञासि हितासि कलिजन्मनाम् ॥५०८३॥
 यद् यदुक्त त्वया भद्रे सत्य सत्य यथार्थत ।
 सर्वज्ञा त्व त्रिकालज्ञा धर्मज्ञा परमेश्वरि ॥५०८४॥
 यथातस्त्व यथान्याय यथायोग्य न सशय ।
 भूत भवद् भविष्य च धर्ममुक्त त्वया प्रिये ॥५०८५॥
 कलिकल्मषदीनाना द्विजादीना सुरेश्वरि ।
 मेध्यामेध्यविचारारणा न शुद्धि श्रौतकर्मणा ॥५०८६॥
 न सहिताद्यं स्मृतिभिरिष्टसिद्धि नृणा भवेत् ।
 सत्य सत्य पुन सत्य सत्य सत्य मयोच्यते ॥५०८७॥
 श्रुतिस्मृतिपुराणादौ मर्यवोक्त पुरानघे ।
 आगमोक्तविधानेन कलौ देवान् यजेत् सुधी ॥५०८८॥
 विना ह्यागममार्गेण कलौ नास्ति गतिर्यत ।
 कलौ तत्रोदिता मन्त्रा सिद्धास्तूर्णफलप्रदा ॥५०८९॥
 शस्ता कर्मसु सर्वेषु जपयज्ञक्रियादिषु ।
 निर्वाया श्रौतजातीया विपहीनोरगा इव ॥५०९०॥
 सत्यादौ सफला आसन् कलौ ते मृतका इव ।
 पाचालिका यथा भित्ती सर्वेन्द्रियसमन्विता ॥५०९१॥
 श्रमूरशक्ता कार्येषु तथान्ये मन्त्रराशय ।
 यथा तत्रोदितो मार्गो मोक्षाय च सुखाय च ॥५०९२॥

नान्यं पथामुक्तिहेतुरिहामुत्र सुखाप्तये ।
 तत्राणि बहुधोक्तानि नानाख्यानान्वितानि च ॥५०६३॥
 सिद्धाना साधकाना च विधानानि च भूरिशः ।
 अधिकारिविभेदेन पशुवाहुल्यत प्रिये ॥५०६४॥
 कुलाचारोदित धर्मं गुप्त्यर्थं कथितं क्वचित् ।
 जीवप्रवृत्तिकारीणि कानिचित् कथितान्यपि ॥५०६५॥
 देवा नानाविधा प्रोक्ता देव्योऽपि बहुधा प्रिये ।
 भैरवाश्चैव वेताला वटुका नायिकागणा ॥५०६६॥
 शाक्ता शैवा वंणवाश्च सौरा गाणपतादयः ।
 नानामत्राश्च यत्राणि सिद्धोपायान्यनेकश ॥५०६७॥
 भूरिप्रयाससाध्यानि यथोक्तफलदानि च ।
 यथा यथा कृता प्रश्ना येन येन यदा यदा ॥५०६८॥
 तदा तस्योपकाराय तथैवोक्तं मया प्रिये ।
 सर्वलोकोपकाराय सर्वप्राणिहिताय च ॥५०६९॥
 युगधर्मानुसारेण याथातथ्येन पार्वति ।
 त्वया यादृक् कृतं प्रश्नो न केनापि कृतं पुरा ॥५१००॥
 तव म्नेहेन वक्ष्यामि सारात् सारं परात् परम् ।
 वेदानामागमाना च तत्राणां च विशेषतः ॥५१०१॥
 सारमृद्धस्य देवेशि तवाग्रे कथ्यते मया ।
 किं वंदे किं पुराणंश्च किं शास्त्रैर्बहुभिः शिवे ॥५१०२॥
 विज्ञातेऽस्मिन् महामन्त्रे सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
 यतो जगन्मगलाय त्वयाहं विनियोजितः ॥५१०३॥
 अतस्ते कथयिष्यामि यद् विश्वहितकृद् भवेत् ।
 कृते विश्वहिते देवि विश्वेश परमेश्वर ॥५१०४॥
 प्रीतो भवति विश्वात्मा यतो विश्वं तदाश्रितम् ।
 स एक एव सद्रूप सत्योऽद्वैत परात् पर ॥५१०५॥

स्वप्रकाश सदा पूर्णं सच्चिदानन्दलक्षण ।
 निर्विकारो निराधारो निर्विशेषो निराकुल ॥५१०६॥
 गुणातीत सर्वसाक्षी सर्वात्मा सर्वदृग्विभु ।
 गूढ सर्वेषु भूतेषु सर्वव्यापी सनातन ॥५१०७॥
 सर्वेन्द्रियगुणाभास सर्वेन्द्रियविवर्जित ।
 लोकातीतो लोकहेतुरवाङ्मनसगोचर ॥५१०८॥
 स वेत्ति विश्व सर्वज्ञस्त न जानाति कश्चन ।
 तदधीन जगत् सर्वं त्रिलोक्य सचराचरम् ॥५१०९॥
 तदालवनतस्तिष्ठेदविज्ञेयमिदं जगत् ।
 तत् सत्यतामु-श्रित्य सद्वद्भाति पृथक् पृथक् ॥५११०॥
 तेनैव हेतुभूतेन वयं जाता महेश्वरि ।
 कारण सर्वभूतानां स एक परमेश्वर ॥५१११॥
 लोकेषु सृष्टिकरणात् तेषां ब्रह्मेति गीयते ।
 विष्णु पालयिता देवि सहर्ताह तद्विच्छया ॥५११२॥
 इन्द्रादयो लोकपाला सर्वे तद्वशवर्तिन ।
 स्वे स्वेऽधिकारे निरतास्ते शासति तदाज्ञया ॥५११३॥
 त्वं परा प्रकृतिस्तस्य पूज्यासि भुवनत्रये ।
 तेनान्तर्यामिरूपेण तत्तद्विषययोजिता ॥५११४॥
 स्वस्वकर्म प्रकुर्वन्ति न स्वतन्त्रा कदाचन ।
 यद्भूयात् वाति वातोऽपि सूर्यस्तपति यद्भूयात् ॥५११५॥
 वर्षन्ति तोयदा काले पुष्यति तरवो वने ।
 कालं कालयते काले मृत्यो मृत्युमियो भयम् ॥५११६॥
 वेदान्तवेद्यो भगवान् यत् तच्छब्दोपलक्षण ।
 सर्वे देवाश्च देव्यश्च तन्मया सुरवदिते ॥५११७॥
 प्राग्रहस्तद्वपर्यन्त तन्मय सकल जगत् ।
 तस्मिंस्तुष्टे जगत् तुष्टं प्रीणिते प्रीणित जगत् ॥५११८॥

तदाराधनतो देवि सर्वेषा प्रीणन भवेत् ।
 तरोर्मूलामिषेकेण यथा तद्भुजपल्लवा ॥५११६॥
 तृप्यन्ति तदनुष्ठानात् तथा सर्वेऽमरादय ।
 यथा तवार्चनात् ध्यानात् पूजनाञ्जपनात् प्रिये ॥५१२०॥
 भवन्ति तुष्टा सुन्दर्यस्तथा जानीहि सुव्रते ।
 यथा गच्छन्ति सरितोऽवशेनापि सरित्पतिम् ॥५१२१॥
 तथार्चादीनि कर्माणि त्वद्दुद्देश्यानि पार्वति ।
 यो यो यान् यान् यजेद् देवान् श्रद्धया यद्यदाप्तये ॥५१२२॥
 तत् तद् ददाति सोऽध्यक्षस्तैस्तै र्वेवगणै शिवे ।
 बहुनात्र किमुक्तेन तवाग्रे कथ्यते प्रिये ॥५१२३॥
 ध्येय पूज्य सुखाराध्यस्त विना नास्ति मुक्तये ।
 नायासो नोपवासश्च कायक्लेशो न विद्यते ॥५१२४॥
 नैवाचारादिनियमो नोपचाराश्च भूरिश ।
 न दिक्कालविचारोऽस्ति न मुद्रान्याससंहति ॥५१२५॥
 यत् साधने कुलेशानि त विना कोऽन्यमाश्रयेत् ।
 कलौ पापयुगे घोरे तपोहीनेऽतिदुस्तरे ॥५१२६॥
 निस्तारवीजमेतावन्नाममत्रस्य साधनम् ।
 साधनानि बहूक्तानि नानातत्रागमादिषु ॥५१२७॥
 कलौ दुर्बलजीवानामसाध्यानि महेश्वरि ।
 अल्पायुष स्वल्पवित्ता अन्नाधीनासव प्रिये ॥५१२८॥
 लुब्धा घनार्जने व्यग्रा सदा चचलमानसा ।
 समाभावस्थिरधियो योगक्लेशासहिष्णाव ॥५१२९॥
 तेषा हिताय मोक्षाय ब्रह्ममार्गोऽयमोरित ।
 एव श्रुत्वा तदा देवी परमानदसप्लुता ॥५१३०॥
 प्रोवाच शकर हृष्टा वचन सशयच्छिदम् ।
 यत् त्वयोक्त दयासिधो ब्रह्मोपासनमुत्तमम् ॥५१३१॥

निराकार निरीह यत् कथ तत् सेव्यते जने ।
 ज्ञानिना दुर्लभ यद्वि तत् कथ स्थूलबुद्धिभि ॥५१३२॥
 स्मृत स्मृतिपथ याति सर्वव्यापी सनातन ।
 कृपया सुगमोपायेनैव तत् साधन वद ॥५१३३॥
 विधान कीदृश तस्य साधन केन वर्त्मना ।
 मत्र को वात्र विहितो ध्यानपूजादिक च किम् ॥५१३४॥
 सविशेष सावशेषमामूलाद् वक्तुमर्हसि ।
 मम प्रीतिकर देवलोकाना हितकारकम् ॥५१३५॥
 कोह्यन्यस्त्वामृते शभी भवव्याधिभिषगुरु ।
 इति देव्या वच श्रुत्वा देवदेवो महेश्वर ॥५१३६॥
 उवाच परया प्रीत्या पार्वतीं पार्वतीपति ।
 शृणु देवि महाभागे तदाराधनकारणम् ॥५१३७॥
 येन साधनमात्रेण भुक्ति मुक्ति लभेन् नर ।
 ब्रह्मण सर्वंगस्यास्य निरोहस्य चिदात्पन ॥५१३८॥
 त्व पराप्रकृति साक्षात् तदिच्छावशवतिनी ।
 त्वत्तो जात जगत्सर्वं त्व जगज्जननी शिवे ॥५१३९॥
 महदाद्यणुपर्यन्त यदेतत् सचराचरम् ।
 त्वय्यंघोत्पादित भद्रे त्वदधीनमिद जगत् ॥५१४०॥
 त्व सर्वरूपिणी देवि सर्वेषा जननी परा ।
 तुष्टाया त्वयि देवेशि सर्वेषा तोषण भवेत् ॥५१४१॥
 सृष्टेरादौ त्वमेकासीस्तमोऽपमगोचरम् ।
 त्वत्तो जात जगत् सर्वं पर ब्रह्म सिसृक्षया ॥५१४२॥
 महत्तन्त्वादिभूतान्त त्वया सृष्टमिद जगत् ।
 निमित्तमात्र तद्ब्रह्म सर्वकारणकारणम् ॥५१४३॥
 सद्रूप मयतो द्यापि सर्वमावृत्य तिष्ठति ।
 सर्वरूप चिन्मात्र निमित्त सययस्तुषु ॥५१४४॥

न करोति न चाश्नाति न गच्छति न तिष्ठति ।
 मत्स्य ज्ञानमनाद्यतमवाङ्मनसगोचरम् ॥५१४५॥
 तस्येच्छामात्रमालम्ब्य त्व महायोगिनी परा ।
 करोषि पासि हस्यन्ने जगदेतच्चराचरम् ॥५१४६॥
 तव रूप महाकालो जगत्सहारकारक ।
 महासहारसमये काल सर्व प्रसिष्यति ॥५१४७॥
 कलनात् सर्वभूताना महाकाल प्रकीर्तित ।
 महाकालस्य कलनात् त्वमाद्या कालिका परा ॥५१४८॥
 त्वमाद्या सर्वविद्यानामस्माकमपि जन्मभू ।
 त्व जानासि जगत् सर्वं न त्वा जानाति कश्चन ॥५१४९॥
 त्व काली तारिणी दुर्गा षोडशी भुवनेश्वरी ।
 ध्रुमावती त्व वगला भैरवी छिन्नमस्तका ॥५१५०॥
 त्वमन्नपूर्णा वाग्देवी त्व देवि कमलालया ।
 सर्वशक्तिस्वरूपा त्व सर्वदेवमयी तनु ॥५१५१॥
 त्वमेव सूक्ष्मा स्थूला त्व व्यक्ताव्यक्तस्वरूपिणी ।
 निराकारापि साकारा कस्त्वा वेदितुमर्हति ॥५१५२॥
 उपासकाना कार्याय श्रेयसे जगतामपि ।
 दानवाना विनाशाय घत्तो नानाविधास्तनू ॥५१५३॥
 चतुर्भुजा त्व द्विभुजा षड्भुजाष्टभुजा तथा ।
 त्वमेव विश्वरक्षार्थं नानाशस्त्रास्त्रधारिणी ॥५१५४॥
 तत् तद्रूपविभेदेन नानानामविधारिणी ।
 फलिदोषनिरासार्थं ध्यायेत् तव पदाब्जम् ॥५१५५॥
 एष एव महेशानि तत्रोपायोऽस्ति नापर ।
 प्रायश्चित्तं तु पापाना देवि ते नामसम्मृति ॥५१५६॥
 न सत्यघानि तावति यावती शक्तिरस्ति हि ।
 नाम्नि देव्या पापदाहे तस्माद् भीति कुतोऽद्विजे ॥५१५७॥

श्रवशेनापि यन्नाम लीलयोच्चारित यदि ।

किं किं ददाति तद् ज्ञातु समर्था नास्मदादय ॥५१५८॥

तस्मात् कलिभयाद् देवि पुण्यक्षेत्रोऽथवा क्वचित् ।

निरतर पराम्बाया नामसस्मरणं चरेत् ॥५१५९॥

छित्वा भित्वा च भूतानि हत्वा सर्वमिदं जगत् ।

यो त्वा नमति सद्भूक्त्या स पापं न विलिप्यते ॥५१६०॥

रहस्य सर्वशास्त्राणां गुह्यमेतदुदीरितम् ।

कलौ नामैव नामैव नामैव मम जीवनम् ॥५१६१॥

अत पर हि नास्त्येव नास्त्येव भवभेपजम् ।

तस्मान्नाम्नि रतिं कुर्यात् सदा तद्गतमानस ॥५१६२॥

सा त्व चित्तिरिति प्रोक्ता जीवनाज्जीवितैपिणाम् ।

प्रकृतित्वेन सर्गस्य स्वयं प्रकृतिता गता ॥५१६३॥

दृश्याभासानुभूतानां कारणात् त्वं क्रियोच्यते ।

वाडवाग्निशिखाकारात् शोष्या शुष्केति कथ्यते ॥५१६४॥

चडित्वाच्चडिका प्रोक्ता सोत्पलोत्पलवर्णत ।

जया जयैकनिष्ठत्वात् सिद्धा सिद्धिसमाश्रयात् ॥४१६५॥

जयती च जया प्रोक्ता विजया विजयाश्रयात् ।

श्रोकारसारशक्तित्वादुमेति परिकीर्त्यसे ॥५१६६॥

गायत्री गायनात्मत्वात् सावित्री प्रसवस्थिते ।

सरणात् सर्वदृष्टीनां कथिता त्वं सरस्वती ॥५१६७॥

गौरी गौरागदेहत्वाद् भवदेहानुषगिणी ।

सुप्तानामथ बुद्धानाममात्रोच्चारणाद् हृदि ॥५१६८॥

नित्यं त्रैलोक्यभूतानामुमेतीन्दुकलोच्यते ।

प्रोक्तापराजिता वीर्या दुर्गा दुर्ग्रह रूपत ॥५१६९॥

भगलासि च सर्वेषां तेन त्वं सर्वमगला ।

वरदासि च मर्त्यानां वरदा तेन कीर्त्यसे ॥५१७०॥

भक्तानां श करोषि त्व शकरी तेन गीयसे ।
 अशेषान् जयसे दुर्गान् दुर्गा तेन निगद्यसे ॥५१७१॥
 प्राणप्रधारणपाथेयं संमारव्याधिभेषजम् ।
 दुर्गार्णवपरित्राणं दुर्गानामाक्षरद्वयम् ॥५१७२॥
 ससारार्णवमग्नानां दुर्गका परम पदम् ।
 दुर्गेव देवता सर्वा दुर्गेव कर्म वैदिकम् ॥५१७३॥
 दुर्गेव परम तत्त्व दुर्गेव परम बलम् ।
 दुर्गेव परम ज्ञान दुर्गेव परम तप ॥५१७४॥
 दुर्गेव विश्वमखिल दुर्गेव परमागति ।
 दुर्गेव परम देव दुर्गेव परमौषधम् ॥५१७५॥
 दुर्गेव सुखमत्यन्त दुर्गेका निर्वृति परा ।
 दुर्गेका परमातुष्टि दुर्गेका परम यश ॥५१७६॥
 दुर्गेका प्राणिसर्वेस्व दुर्गाभिन्नमिद जगत् ।
 न तथा रहित किञ्चिद् भूत स्थावरजगमम् ॥५१७७॥
 दुर्गेका परमा देवो तदेव परम पदम् ।
 नामरत्नमिद भद्रे तव सर्वेषु नामसु ॥५१७८॥
 एतत् स्मरणसतुष्ट किञ्चिन्नेवाभिवाद्यात् ।
 नासाध्य विद्यते किञ्चिदिहलोके परत्र वा ।
 नामनिष्ठस्य देवेशि तव भक्तस्य सर्वदा ॥५१७९॥ इति ॥

अन्यत्रापि—

दुर्गा जगदिद सर्वे दुर्गा सर्वेस्य कारणम् ।
 अह च दुर्गेत्येव यत् तद् दुर्गास्मरण विद् ॥५१८०॥

श्रीदुर्गाशब्दनिरुक्तिं यथा मुण्डमालातन्त्रे—

दुर्गो दंत्ये महाविघ्ने भवबधे कुकर्मणि ।
 शोके दु खे च नरके यमदडे च जन्मनि ॥५१८१॥

महाभये च रोगे चाप्याशब्दो हतृवाचक ।
 एतान् हन्त्येव या देवी सा दुर्गा परिकीर्तिता ॥५१८२॥
 दैत्यनाशार्थवचनो दकार परिकीर्तित ।
 उकारो विघ्ननाशस्य वाचको वेदसमत ॥५१८३॥
 रेफो रोगघ्नवचनो गश्च पापघ्नवाचक ।
 भयशत्रुघ्नवचनश्चाकार परिकीर्तित ॥५१८४॥
 स्मृत्युक्तिश्रवणाद्यस्या एते नश्यन्ति निश्चितम् ।
 ततो दुर्गा हरे शक्तिर्हरिणा परिकीर्तिता ॥५१८५॥
 दुर्गेति दैत्यवचनोऽप्याकारो नाशवाचक ।
 दुर्गे नाशयति या नित्यं सा दुर्गा प्रकीर्तिता ॥५१८६॥
 भूतानि दुर्गा भुवनानि दुर्गा नरा स्त्रियश्चापि सुरासुरादिकम् ।
 यद् यद्धि दृश्य खलु संव दुर्गा दुर्गास्वरूपादपरं न किञ्चित् ॥५१८७॥

स्त्रयामले—

दुर्गानाम जपो यस्य किं तस्य कथयामि ते ।
 अहं पचाननं काते तज्जवादेव सुव्रते ॥५१८८॥
 धनी पुत्री तथा ज्ञानी चिरजीवी भवेद् भुवि ।
 प्रत्यहं यो जपेद् भक्त्या शतमष्टोत्तरं शुचि ॥५१८९॥
 अष्टोत्तरसहस्रं तु यो जपेद् भक्तिमान् नर ।
 प्रत्यहं परमेशानि तस्य पुण्यफलं शृणु ॥५१९०॥
 धनार्थो धनमाप्नोति ज्ञानार्थो ज्ञानमेव च ।
 रोगार्तो मुच्यते रोगाद् बद्धो मुच्येत बधनात् ॥५१९१॥
 भीतो भयात् प्रमुच्येत पापान् मुच्येत पातकी ।
 पुत्रार्थो लभते पुत्रं देवि सत्यं न सशय ॥५१९२॥
 अयुतं यो जपेद् भक्त्या प्रत्यहं परमेश्वरि ।
 निग्रहानुग्रहे शक्तं स भवेत् कल्पपादप ॥५१९३॥

तस्य क्रोधे वसेन् मृत्यु प्रसादे परिपूर्णाता ।
 एव सत्य विजानीहि समर्थ, सर्वकर्मसु ॥५१६४॥
 मासि मासि च यो लक्ष जप कुर्याद् वरानने ।
 न तस्य ग्रहपीडा स्यात् कदाचिदपि शाकरि ॥५१६५॥
 न चैश्वर्यं क्षय याति न च सर्पभय भवेत् ।
 नाग्निचोरभय क्वापि न चारण्ये जले भयम् ॥५१६६॥
 पर्वतारोहणेनापि सिंहव्याघ्रभय तथा ।
 भूतप्रेतपिशाचाना भय नापि भवेत् क्वचित् ॥५१६७॥
 न च वैरिभय काते नापि दुष्टभय भवेत् ।
 परलोके भवेत् स्वर्गो सत्य वै वीरवदिते ॥५१६८॥
 चद्रसूर्यसमो भूत्वा वसेत् कल्पायुत दिवि ।
 वाजपेयसहस्रस्य यत् फल स्याद् वरानने ॥५१६९॥
 तत् फल समवाप्नोति दुर्गानामजपात् प्रिये ।
 न दुर्गा नाम सदृश नामास्ति जगतीतले ॥५२००॥
 तस्मात् सर्वप्रयत्नेन स्मर्तव्य साधकोत्तमं ।
 यस्य स्मरणमात्रेण पलायन्ते महापद ॥५२०१॥इति।

अत्यच्च—

दुर्गा दुर्गेति वाणो प्रसरति सहसा यस्य चक्रात् कदाचित्
 कृत्वाके पाति नित्य सुतमिव कमला त च नारायणोऽपि ।
 किं ब्रूमस्तस्य भाग्य प्रमथणपति सावधानो यदर्थे
 ब्रह्माशीर्वादमुच्चै निरवधि कुरुते स्वस्ति वाक्य यमोऽपि ॥५२०२॥
 शूल शूली पाशभादाय पाशो चक्र चक्री वज्रभादाय वज्री ।
 धावत्यग्रे पृष्ठत पार्श्वयोश्च दुर्गा दुर्गावादिनो रक्षणाय ॥५२०३॥
 इत्य भगवतीनाम कीर्तन सर्वकामदम् ।
 वर्तता वाचि मेऽजस्र येन स्या तत्कृपास्पदम् ॥५२०४॥

एषैव जगता धात्री नानाभेदविभूषिता ।

दिश्यान् मगलमायुष्य भक्ताना भक्तवत्सला ॥५२०५॥

नानाचारव्रतधरं देवासुरनरादिभिः ।

याचिता पूरयत्यर्थान् दुर्लभात् सा तनोतु शम् ॥५२०६॥

निगमैरागमं नित्यमेका चिद् या च कथ्यते ।

सिद्धिं कर्ममयीं दद्यात् भक्तेच्छोपात्तविग्रहा ॥५२०७॥

सत्सप्रदायत्रितयरहस्य सारमद्भुतम् ।

भूयात् श्रीमद्गुरो प्रीत्यं सप्रदायमहेशितु ॥५२०८॥

श्रीमद्गुर्गानिदनाथ शकरो भक्तवत्सलः ।

प्रीयता करुणामूर्ति भवभीतिहरो गुरु ॥५२०९॥

नानागमात् सगृहीत सदागमरहस्यकम् ।

भूमौ भूयात् साधकाना सदा कल्पतरूपमम् ॥५२१०॥

सप्रदायविशुद्धस्य त्रितीर्षोरागमाबुधे ।

निर्मत्सरस्य सुहृद सुखायंपोऽस्तु सत्प्लव ॥५२११॥

दृष्ट्वा नन्दन्तु सुधिय क्षाम्यतूल्लेखविभ्रमम् ।

नानावाक्यैक्यलिखने प्रायो मुह्यति लेखकः ॥५२१२॥

उद्धाटित मूढबुद्ध्या ह्यनुद्धात्यमपोह यत् ।

तत क्षन्तव्यमशेषेति रोषोऽज्ञे नोचित सुते ॥५२१३॥

वाललीत्यमशेष हि मातापित्रो कृपास्पदम् ।

भवत्यपारकरुणो करुणा मयि धीयताम् ॥५२१४॥

द्विवेदिसभवेनाथ कोशलप्रातवासिना ।

रचित सरयूदत्तेनायमागमसग्रह ॥५२१५॥

स्वरानलाकचद्रेऽब्दे चतुर्थ्यां फाल्गुनेऽसिते ।

सग्रह क्षेमद पूर्णो वर्वत्तु कुशल क्षितौ ॥५२१६॥

रमतु साधका देवीभक्तिनिर्भरितातरा

अवाकटाक्षसपातो भूयात् तेष्वनिश शुभ ॥५२१७॥

इति श्रीमदागमरहस्ये सत्सग्रहे द्विवेदिवशोद्भव साकेतप्रातपुरस्थायि
सरयूप्रसादयर्मविरचिते श्रीपराम्बानाममाहात्म्यकथन नाम
चतुर्विंश पटल ॥२४॥ आदितो द्विपचाशत्तम ।

ममाप्तश्चाममुत्तराद्य. विभ्रम सवत् १९३७ का लिखित
नानुराम ब्राह्मण दाधीचकुल उत्पन्न । श बामवीतु ।

यदुक्त कुलोत्तरे देवीवाक्यम्—

सुरा देवी कथं देव सूर्यमंडलसभवा ।
समुद्रजाता सा देवी सूर्यमंडलसश्रयो ।
केन वै कारणेनेश वद मे करुणानिधे ॥१५५१॥

भैरव उवाच—

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि गुह्याद् गुह्यतर महत् ।
समुद्रमथने जाता सुरा देवी पुरा शिवे ॥१५५२॥
श्रानदरूपिणी सर्वलोकानां च प्रियकरी ।
सा देव तैर्यदा शप्ता स्वात्मान लोप्सुमिच्छती ॥१५५३॥
कातार त समाश्रित्य तपस्तेपे सुदाहणम् ।
तपतीं तपसा ता तु साक्षाल्लक्ष्मीसहोदरीम् ।
तरुणीं चारुसर्वांगीमुपतस्थे दिवाकर ॥१५५४॥
सा प्रार्थिता तु सूर्येण सम्यगाश्वासिता तदा ।
विवेश मंडल तस्य तत्र समाविता सुरा ॥१५५५॥
स्थिता बहुतिथ पश्चात् सुराहीना वसुंधरा ।
नरा सुरास्तथा देवि निरानदास्तदाभवन् ॥१५५६॥
प्रसाद्य तपसा लोकधातार तेन चोदिता
तपसाराध्य मातंड सुरा देवी तु बह्विरे ॥१५५७॥
तदा सुरोत्तमेनोक्ता गच्छ देवि महोत्तलम् ।
समाविता सर्वलोकरित्युक्ता सा पुरात्परा ॥१५५८॥
तदग्राहणवर्णाभिा चारुसर्वांगसुदरी ।
निर्गता दिननायस्य मंडलात् परमेश्वरी ॥१५५९॥
घरान् लब्ध्या स्वामिमतान् लोकानदनहेतवे ।
प्रागता वसुधायां सा सर्वलोकप्रियकरी ॥१५६०॥इति।

उमावीजमयत्वमपि तत्रैवोक्तम्—

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यथोमा बीजता गता ।

पुरा कैलासशिखरे लीलाखेलनतत्परा ॥१५६१॥

सुरया प्रियया सरया चोमा शकरवल्लभा ।

सुप्रीता सखिभावेन वर तस्यै ददौ तदा ॥१५६२॥

सा वद्रे च सुरादेवी गौरीं शिवसतीं तदा ।

देवि गौरि नमस्तुभ्य यदि तुष्टासि मे शिवे ॥१५६३॥

वर ददासि चेत् मह्यमह शप्ता पुरा किल ।

बुद्धिभ्र शकरीं चेति जनानामस्मि शाकरि ॥१५६४॥

मा समुद्धर तस्मात्तु शापात् परशिवप्रिये ।

आत्मविद्यास्वरूपा त्वमुमा भगवती मता ॥१५६५॥

अह पीता येन तस्मै प्रसीद त्व च सत्वरम् ।

मया सतर्पिता च त्व द्रुत प्रीति समावह ॥१५६६॥

इति तद्वाक्यमाकर्ण्य सतुष्टा प्राह शाकरी ।

शृणु वत्से सुरे देवि न यावत् तर्पिता त्वया ।

न मे प्रीति भवेत् तावत् सत्य सत्य न सशय ॥१५६७॥

यस्त्वा मह्य समर्प्यथि सेवते भक्तिभावत ।

प्रविष्टा त्व तस्य चान्तविद्या मा जनयिष्यसि ॥१५६८॥

मम् विद्यास्वरूपाया कारणं भव सत्वरम् ।

अधुना शृणु देवेशि सुराशोधनमुत्तमम् ॥१५६९॥

येन शोधनमात्रेण सर्वदेवप्रिया भवेत् ।

मडल वामत कृत्वा जलेन रजसापि वा ॥१५७०॥

कु कुमेनाष्टगधेन ह्यर्थवा धीरभस्मना ।

त्रिकीर्णं विदुसयुक्त वृत्तं च चतुरत्नकम् ॥१५७१॥

प्रणव भुवनेशानीं तत् श्रीधारशक्तिये ।

नमोऽस्तेनार्चयेत् तं च गधाक्षतप्रसूनकं ॥१५७२॥

सामान्यार्घोदकेनास्त्र पठन् प्रोक्ष्य च सुन्दरि ।
तत्राधारं च सस्थाप्य बन्हिमडलमर्चयेत् ॥१५७३॥
रकार विदुसयुक्त डेयुत बन्हिमडलम् ।
दशकलात्मने विश्वमिति मन्त्रेण पूजयेत् ॥१५७४॥
प्रादक्षिण्याद् दशाग्नेयोस्तद्रुपर्यर्चयेत् कला ।
धूम्राच्चिरूष्मा ज्वलिनी ज्वालिनो विस्फुलिगिनी ॥१५७५॥
सुश्रो सुरूपा कपिला हृद्यकव्यवहे तथा ।
पूज्या गधादिभि र्यादिदशवर्णादिकाश्च ता ॥१५७६॥
कलाश्रीपादुका पूजयामीति पदमुच्चरेत् ।
नाम्नामन्ते ततस्तासा प्राणस्थापनमाचरेत् ॥१५७७॥
तत कलशमानीय यथालाभ सुशोभनम् ।
हैम वा राजत मार्त्तं सक्षाल्यास्त्र समुच्चरन् ॥१५७८॥
षट्त्रिंशदंगुलायाम षोडशागुलमुच्चकम् ।
चतुरगुलक कठ मूल तस्य षडगुलम् ॥१५७९॥
धूपितं पुरकर्पूरचदनागरुमिस्तथा ।
रक्तवस्त्रेण सवेष्टद्य स्थापयेद् वीरमुद्रया ।
शोभित पुष्पमालामि मंत्रमेन समुच्चरन् ॥१५८०॥
शभुना च यथा पूर्वं विष्णुना च यथा पुरा ।
ब्रह्मणा च यथा पूर्वं तथा त्वा स्यापयाम्यहम् ॥१५८१॥
इति सस्थाप्य कलश सूर्यमडलमर्चयेत् ।
अमकमडल डेन्तं द्वादशान्ते कलात्मने ॥१५८२॥
विश्वमन्ते प्रयोक्तव्य मनुनानेन पूजयेत् ।
कला द्वादश तत्पश्चात् कभाद्या चठडान्तगा ॥१५८३॥
प्रदक्षिणाप्रमादचर्यास्ता क्रमेणोच्यतेऽधुना ।
तपिनी तापिनी धूम्रा मरोच्चिर्ज्वालिनो षड्भि ॥१५८४॥

सुषुम्णा भोगदा विश्वा बोधिनो धारिणी क्षमा ।
एता पूर्ववदभ्यर्च्य प्राणस्थापनपूर्वकम् ॥१५८५॥
सुरया पूरयेत् कुभ विलोमं मृत्तिकाक्षरं ।
तदिदं चामृतं साक्षाच्चद्ररूपं विचिन्तयन् ॥१५८६॥
मन्त्रेणानेन देवेशि चद्रमडलमर्चयेत् ।
भृगु सविन्दुमुच्चार्य ड्युत सोममडलम् ॥१५८७॥
विश्वाचलोऽयं देवेशि षोडशान्ते कलात्मने ।
अनेन मडलं पूज्य कला षोडशं पूजयेत् ॥१५८८॥
अमृता मानंदा पूषा तुष्टिः पुष्टी रतिर्धृतिः ।
शशिनी चद्रिका कातिर्ज्योत्स्ना श्री प्रीतिरगदा ॥१५८९॥
पूर्णा पूर्णामृता चेति कथिता स्वरजा कला ।
पूर्ववत् पूजनीयास्ता प्राणस्थापनपूर्वकम् ॥१५९०॥
एता समर्च्य मन्त्रंस्तु यजेद् देवीं च भैरवम् ।
मूलेन तत्र कलशे त्रिकोणं च विभावयेत् ॥१५९१॥
विदुर्विवे परा ध्यात्वा पूजयेद्विष्टदेवताम् ।
गधाक्षतप्रसूनैश्च प्रणवमूलमुच्चरन् ॥१५९२॥
ततस्तारं च मायां च परमस्वामिनीति च ।
परमाकाशशून्याते वाहिनीति समुच्चरेत् ।
चद्रार्काग्निमक्षिणीति पात्रे विशयुगं वदेत् ॥१५९३॥
ठ्ठयान्तामिमा विद्यां जपेत्तु दशधा घटे ।
तत्रैव मातृकान्ते च जपेद्देवमिमां प्रिये ॥१५९४॥
श्राकृष्णेन रजसेति नाम्नीं परमपावनीम् ।
दशधैनामृचं देवि मधुवाताऋताभिधाम् ॥१५९५॥
तत्रानदेशगायत्रीं जपेत्तु दशधा प्रिये ।
वाङ्माया मां समुच्चार्य तथानन्देश्वराय च ॥१५९६॥

विद्महे श्रीसुरादेव्यै धीमहीति ततो वदेत् ।
 तन्नोऽर्धनारीशब्दाते प्रचोदयात् समुच्चरेत् ॥१५६७॥
 अग्निमीले पुरोहित त्रि सजप्य तु कौलिक ।
 रकारदीर्घपट्काढ्य प्रोच्चार्य तदनन्तरम् ॥१५६८॥
 वह्निशापमोचितायै सुरादेव्यै द्विठान्तकम् ।
 दशधा प्रजपेत् विद्यामिषेत्वेति ऋच जपेत् ।
 तार मायाग्निषड्दीर्घं प्रोच्चार्य च तत सुधे ॥१५६९॥
 शुक्रशाप मोचय द्विर्वनातो मनुरीरितः ।
 अग्न आयाहीति ऋच दशधा प्रजपेत् प्रिये ॥१६००॥
 शुक्रशापहरा विद्या प्रजपेदुच्यतेऽधुना ।
 सूर्यमडलसभूते वरुणालयसभवे ॥१६०१॥
 उमाबीजमये देवि शुक्रशापात् विमुच्यताम् ।
 वेदाना प्रणवो बीज ब्रह्मानदमय यदि ।
 तेन सत्येन ते देवि ब्रह्महत्या व्यपोहतु ॥१६०२॥
 एकमेव पर ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममय ध्रुवम् ।
 फचोद्भवा ब्रह्महत्या तेन ते नाशयाम्यहम् ॥१६०३॥
 ब्रह्मशापनिनिर्मुक्ता त्व मुक्ता विष्णुशापत ।
 विमुक्ता रुद्रशापेन पवित्रा भव सांप्रतम् ॥१६०४॥
 एतं मंत्रेतिरस्त्रिवार समग्र्य कौलिक प्रिये ।
 शन्नो देवोति ऋच दशधा प्रजपेद् घटे ।
 ततो माया रमा देवि प गु षड्दीर्घसयुतम् ॥१६०५॥
 क्षुरियाफारिण्युच्चार्य शोनिनीति ततो वदेत् ।
 विकारानस्य शब्दान्ते हरयुग्म च ठ्ठयम् ॥१६०६॥
 क्षुरियाख्या जपेद् विद्यां दशधा क्लशोपरि ।
 यो विश्वचक्षुरिति तामृच च दशधा जपेत् ॥१६०७॥

गुरु ध्यात्वा सहस्रारे हृत्पद्मेऽपीष्टदेवताम् ।
 प्रणम्य कौलिको ध्यात्वा श्रीतिरस्करिणीं जपेत् ॥१६०८॥
 नीलतोयदसकाशा नीलकुतलशोमिताम् ।
 नीलावरधरा देवी नीलोत्पलविलोचनाम् ॥१६०९॥
 नीलपुष्पविभूषाढ्या नीलालकारभूषिताम् ।
 नीलागरागसङ्गना नीलवैदूर्यमालिनीम् ॥१६१०॥
 इन्द्रनीलनिबद्धाशुमहौघमणिभूषणाम् ।
 नीलवाजोसमारूढा नीलखड्गायुवा पराम् ।
 निद्रापुटेन नीलेन भुवनानि चतुर्दश ॥१६११॥
 मोहयती महामाया द्रव्यनिद्रकभक्षिणीम् ।
 वीरपानरतान् वीरान् पालयती समतत ॥१६१२॥
 सकेतमडल दिव्य छादयती स्ववाससा ।
 परमानन्दपुप परमानन्दभैरवीम् ॥१६१३॥
 परमानन्दजननीं प्रणमामि पराम्बिकाम् ।
 इति ध्यात्वा जपेद् विद्या यथावद् वर्णयते मया ॥१६१४॥
 वाक्काममठनायाश्च तिरस्करिणि सवदेत् ।
 सकलजन प्रोच्चार्य वाग्वादिनि ततो वदेत् ॥१६१५॥
 सकलजनपशु च वदेत् व्रातमन पदम् ।
 चक्षु श्रोत्रजिह्वात्राणादीनि चेति तिरस्कुरु ॥१४१६॥
 तिरस्कुरु तत पद्मत्रय ठद्वयमुद्धरेत् ।
 श्रीतिरस्करिणीं विद्या सजपेद् दशधा घटे ॥१६१७॥
 पवमान परब्रह्म शुद्ध ज्योति सनातनम् ।
 पितृस्तस्योपतिष्ठन्ति क्षीरसर्पिर्मध्वदकं ॥१६१८॥
 ऋचमेना जपेत् तत्र त्रिवार त्रिजपेत् तत ।
 पवमान पर ब्रह्म पवमान परो रस ॥१६१९॥